

શ્રી

જીવાત્મી ગમ સૂત્ર

સંપૂર્ણ ભાષાંતર-પ્રશ્નોત્તર રૂપે.

ભાષાંતર તા. ૨૦ જુલાઈ ૧૯૧૭

ડોક્ટર નીમચદ હોગચંદ, ગોહળ

આગળ પાંચે

૧૨ મન ૪૪૬૬

વિગ્રહ મન ૧૬૬૬

ભાષાંતર ગામે સર ૬૬ રાધી ૧ મે ૩

ગોહળ

પ્રિંટ થી 'ગોહળ ટાઉન પ્રીન્ટીંગ પ્રેસ,'

માનેશ પારેખ ના. ૭ કસબ

વિગ્રહ ૩૧૬૬-૭-૭

ભગવતે સાચોને વિશે ૧૫ પ્રમાણના આગમ (સિદ્ધાન્ત) આપે છે મૂળાગમે, અપા-
ગમે, તદુભયાગમે મુતાગમે તે મૂળપાઠ અધ્યાગમે તે મૂળપાઠો અર્થ અને તદુભયાગમે
તે મૂળ પાઠ અર્થ સાથે “આ મી છવાનીગમછ સુન” સપૂર્ણ વાપાત્તર પ્રતોત્તર રૂપે”
એ અધ્યાગમે કહેવાય એ સુત્રમાત્ર સમજાવી

જાણ કે આજે કહે છે કે—આવક સુધી વાને તો અનંત સસારી થાય આવકને
સુધી વાચવાનો અધિભાર નથી આવકને તો “લઘટા, ગ્રહીયટા, પુલીયટા” એને
લાદ્યા છે અર્થ જેને પ્રજ્ઞા છે અર્થ જેને તે પુણ્યા છે અર્થ જેને એટલે મનન કે
આવક અર્થરૂપે મંદી રહે, પણ મૂળપાઠ વાળી રહે હાં વિગેરે વિગેરે કહે છે, પણ તે
સર્વે ખોટું કહે છે કારણ કે નિર્વેક પરમાત્માની વાળી અર્થરૂપે કહો કે પારૂરૂપે કહો કે
અધ્યાગમે અને રૂપે કહો એ જાંતુ સિદ્ધાન્ત છે તેમા બન્ન પા વો તે ભરમાનવા જેવું છે
માટ તાત્પર્ય તો એવોજ છે કે તે નિર્વેકની વાળી માટે ચારે નિયમ, સાધુ, સાધવી,
આવક ૧ આત્મિક હમ્દા છે કોઈને પણ વાચવાનો કોઈપણ સિદ્ધાન્તમા પ્રતિનિધિ ભગ
વતે કરેલ નથી

જાણી ભગવત તિર્થકરની વાળી વહેવી હાં અમીય સમાણી (અમૃત મરખી) અનંત
આન, ભાન, ભેન ૧૫ નિષેપની ભરેલી સકળ જગતો તારવાવાળી, સમજ જગતો
દીનમગી, સકળ મોહને દાળા વાળી, ભગાધી તારવા વાળી, મોક્ષો આપવા વાળી,
ચાલયને હ નારાળી, જેનુ માપ કાંઈથી થઈ રહ્યું નહીં, જેનુ માપ કરતા રોતાની શુદ્ધિ
મપાય એવી, જેને કાંઈ ઉપમા આપી શકાય નહીં જેના વળાણુ હમરો હલ વડે થઈ
કે હિંદિ અહાહા !!! એવી વાણી વાચના અનંત સસારી થાય !!! શુ શુદ્ધિ !!! શુ સમ
જણુ !!! અમૃત ખાતા કોને એ ચ પુ સાલજી છે કહી કોઈ કારણે અમૃત ખાતા એર
ચડે પણ નિરસિકાગી તિર્થકરની વાળી વાંચના અનંત સસારી થાય !!! એતો અજ્ઞાન બાદિ
રની વાન જણાય છે તારે તેમ કહનારનો હેતુ શુ હોવો જોઈએ—તેનો ઉત્તર એવોજ
કે કહેવાનો અર્થ આવક વગરે અસાનતા ગમવામા કાંઈક પણ મોરો દેતુ હોવો જોઈએ
તે જેમ શ્રી રાના સુત નામે અધ્યયને ગણ્યા દેવીએ હનરહાને હનપાળને દક્ષણના વનમા
જવાની મનાઈ કરી તેમ ! (મતવન છારક્ષ ને છનપાગ દક્ષણના વનમા જાય તો
રવણા દેવીના હાથમા ન રહે ૧ હકીકત પણ એવીજ બની કે હનરક્ષ ને છનપાગ
દક્ષણના વનમા ગયા છે ગ્રજાધિ પરાવેન સખસને નેશે છે તેની હકીકતથી ને સીનગ
જક્ષની સાદાથી રવણા દેવીથી છુગ થયા છે એ ઉપનય પણ સમજાયા જેવો છે)
એમ અમજનય કે એ જામતી ચયા ધણી છે પણ આ દેખણે તે વિષયમા ઉતરના પ્રસંગ
નથી આગી તો કમ્પ એમ્પ્લુજ કહેતુ જાય છે કે એમ માનનારને પણ આ પ્રતોત્તર
રૂપે બાપાત્તર વાચનાથી અનંત સસારી થવાની બીલી (બીક) તેમની સમજણ પ્રમાણે
થી, જેથી તેમને પણ બે ઉપયોગી થઈ પડે તો કૃતાધ થયા જેવું છે

મી છવાનીગમછ સુના વિષયો જેવાને અનુકૂળ પડે અને વાચક વગરે કહાવો

ન ઉપજે તેટલા માટે તેને જુદા જુદા હેતુઓમાં ગોઠવનારા આવ્યા છે, તો પણ પ્રાપ્ત
મૂળ વાત સુરક્ષ કરવામાં આવી નથી (ટેન્ડેન્સ બાદ કરતા એક સરખી હકીકત નજરે આવશે)

આ પુસ્તક વાચક વર્ગે ઉપયોગી થશે તો લીધેલા અમ ઉપયોગી ગણી હું મને
પોતાને કૃતાર્થ માનીશ વળી ઉપયોગી થયાની ખાતરી તેમના ખપ ઉપરથી જણાશે

આ પુસ્તક કદમાં ને શૈલીમાં ધાર્યા કરતા વિશેષ કરવામાં આવ્યું છે છતાં તેની
કીમત જેમની તેમ કાયમ રાખનારા આવી છે તો આશા છે કે જે રૂપિયાની રાખેલી
કીમત વાચક વર્ગને વધારે નહીં લાગતા સહુ તેનો લાભ લઇ શકશે

આ મારો પ્રથમ પ્રયાસ છે જેથી તેમાં ખામી અને જૂન તો હશે પણ વાચક
વર્ગ કૃપા કરી દીર્ઘ દ્રષ્ટિથી લેખા કરશે એમ આશા રાખુ છું ને જે ખામી જણાય તે
સુચવનારા આવશે તો વખતે ખીજી આવૃત્તિ કાઢવાનો પ્રસંગ આવશે તો ઉપમાર સાથે
સુધારામાં આવશે

સુસ વાચક વર્ગ જાણે છે કે હમેશા કામ કરવું ને જુન કાઢવી એ બેમાં ધણો
તફાવત રહેલો છે જુનની દ્રષ્ટિએ જોવાય તો જૂન નીકળેજ, પણ જો ગુણુપ્રાદી અને
અમીની દ્રષ્ટિથી જોવાય તોજ અનુકુળ પડતુ થતા સભવ થાય સ્વજાતિ સ્વજાતિને ગ્રહે
એવો નિયમ છે તે ગુણુ ગુણુ ગુણુને ગ્રહે ને દુર્ગુણ દુર્ગુણને ગ્રહે ગુણુથી ગુણુ બિન્ન
નથી, તેમ ગુણુથી ગુણુ ભિન્ન નથી એ ગુણુ અને ગુણુ બંને એકજ છે દાખલા તરીકે
સાકર અને સાકરની મીઠાશ ભિન્ન નથી તેથી કરી કેવળતા ઉપજે છે ત્યારે
કોઈનો દોષ ગ્રહણ થતો નથી તેટલાજ કમળથી આવ્યા પછી કેવળી છતાં જન્મસ્તને
અપાય છે માટે વાચક વર્ગ પોતાનું ગુણુપ્રાદીપણું નહીં છોડતા પ્રાપ્ત છે

આ પુસ્તકના દેડળીયામાં સાદી ભાષા વાપરવામાં આવેલી એટલુંજ નહિ પણ
પુસ્તકની કીમત પહેલા અને પાછળથી આદક થનાર પામેથી એક સરખી હોવા રાખ્યા
છતાં તેમજ દીનપરદીન પુસ્તકોના દેડળીયાનો વર્ણ દરશના છતાં જે ગૃહસ્થોએ ઉત્તર
રતા બતાવી અગાધથી આદક ધણ આશ્રય આપ્યો છે તેમનો અત કરણથી ઉપમાર માનુષ્ય

પુસ્તક છાપતુ પુર થતા સુધીમાં જેમના તરફથી આદકોના નામ બરાબ દેડળીનો
પાછા આવી પહોંચ્યા છે તેઓ ગૃહસ્થોના મુનારક નામ પુસ્તકમાં પાછળના ભાગમાં
દાખલ કરનારા આવ્યા છે તક થયા પછી આવેલા આદકોનાં નામ રહી ગયા સમયે
મારી કસૂર નહીં ગણવા નિનિ છે

આ પ્રસંગે મારે જણાવતુ જોઈએ કે રાજકોટના સ્ટીસ કોઠારી અમેચદ ગોપાળજી
જે સ્વભાવે શાન્ત અને મીનનસાર છે તેણે પોતાના આપકર્મિપણથી પોતાની બાહોશીથી
થોડા વરસ થયા મુજબમાં કમિશન એજન્ટની પોતાથી દુકાન કરેલી છે તે મારા હકમાં
કુટુમ્બી થાય છે તેણે આ પુસ્તકના સબધમાં પહેલેથી જોને સુધી તબ મન ને ખતથી
પોતાના કિમ્મતી વખતો જોગ આપી વખતો વખત કિમ્મતી મદદ કરેલી છે તેો માટે
તેમને ધન્યવાદ થયે છે

વાંચવાને ખાસ વિનંતિ કરવામાં આવે છે કે—

સ્થાનક રામીમાંથી ભાગ્યેજ મોગ પુસ્તકો બહાર પડે છે તેનું કાળુ ફક્ત પ્રમાદ અને ઉત્તેજનની ખામી છે તે જાને ખામી એની જે કે તેની જેમ જેમ ઉડી જડ પડતી જાય તેમ તેમ અસ્ત થતો જાય તે નીચળી જાય તો ઉચ્ચ થતો જાય માટે ઉચ્ચ ને અસ્ત એમાં સમાવો છે અમ માફ માનુ છે માટે તે ખામી દૂર થવા જરૂર છે

વિશેષ વિનંતિ કે શ્રી પત્રપાણી મંત્ર જે શ્રી સમન્વયગ ચત્ર ચોથુ અગ તેનું ચોથુ ઉપાગ છે તે સુત્ર ધર્મ મોહુ અને ધર્મીજ ધારી સમજણનાળુ છે જેમાં ધણા જોયજ્ઞાનના થોડકા સમાવણા છે તેમ જ ભાગ્યેજ પત્રમાં (નાખ્યાનમાં) વચ્ચે છે એટલુંજ નહીં પણ તેના જાણનારાના જે પોતાની સમજણથી ગાંધી જાણી શકે એના મૃદુરથ આગળી જે રેરવે ગળ્યાની જાણે એના ગારી મંત્ર સમજણના અંગે જ્ઞાનના ખગ્નતાપ સ્વત્ર સંપૂર્ણ ભાષાનર સરળ ગુજરાતીમાં સહુ સમજી શકે તેની સારેલી ભાષામાં થાય તો ધણાને ઉપયોગી થાય અના દેવુથી તેનું આ અનાલિખમ સુત્ર જેવું પ્રત્યેક રૂપે ભાષાતર કરવું શકે કહેવું છે તો જ આ અનાલિખમ સુત્ર પ્રત્યેક રૂપે વાચક વચને અનુકૂળ પડશે તો શ્રી પત્રપાણી મંત્ર સંપૂર્ણ ભાષાતર પ્રત્યેક રૂપે વિરતા નાળુ કોઈ રીતે મુદ્રિત મહાત્મા પામે તપાસાની સુધ્ધિ કરાયા બાદ જ પાત્રી બહાર પાડી વાચક ભાષ્યોની મેવામાં મુદ્રિત રિયાજ છે એજ વિનંતિ

વીર સવન ૨૪૮૮ વિક્રમ સવત ૧૯૬૯ ॥

માગશર શુ. ૧૦ વાગે શુક્રવાર

તારીખ ૧૮-૧૨-૧૭, ગોડાજી,

હું છું ગુણીજનોનો દાસ

નીમચ્છ લીનચ્છ કોઠાગી,

મરોત્તર રૂપે ભાષાતર કરનાર

અનુક્રમણિકા.

નંબર.	અધિકાર. (ખાખત.)	પૃષ્ઠ.
૧	જનાભિગમ તે સુધી	૨
૨	અજીવનો અધિકાર	૨
૩	જીવનો અધિકાર	૩
૪	અસ સારી જીવનો અધિકાર	૪
૫	સ સારી જીવનો અધિકાર	૮
૬	બે પ્રકારના સ સારી જીવનો અધિકાર	૯
૭	સ્થાવર જીવો અધિકાર	૯
૮	સુક્ષ્મ, બાહર પૃથ્વીકાયો અધિકાર	૯
૯	સુક્ષ્મ બાહર અપકાય (પાણી) નો અધિકાર	૧૭
૧૦	સુક્ષ્મ, બાહર અને સાધારણ વનસ્પતિકાયનો અધિકાર	૧૮
૧૧	નમ જીવો અધિકાર	૨૧
૧૨	સુક્ષ્મ, બાહર અસીકાયો અધિકાર	૨૧
૧૩	સુક્ષ્મ, બાહર વાયુકાયનો અધિકાર	૨૨
૧૪	જીવર (મોગ) નસ જીવો અધિકાર	૨૩
૧૫	બેધદ્રિ જીવો અધિકાર	૨૩
૧૬	તેઈદ્રિ જીવો અધિકાર	૨૬
૧૭	ચૌરેદ્રિ જીવો અધિકાર	૨૬
૧૮	પચેદ્રિ જીવો અધિકાર	૨૭
૧૯	નારકીનો અધિકાર	૨૭
૨૦	પચેદ્રિ તિર્યચનો અધિકાર	૨૯
૨૧	સમુદ્ધિમ પચેદ્રિ તિર્યચનો અધિકાર	૩૦
૨૨	ગર્ભજ પચેદ્રિ તિર્યચનો અધિકાર	૩૬
૨૩	ગર્ભજ પચેદ્રિ તિર્યચનો અધિકાર	૩૬
૨૪	મનુષ્યનો અધિકાર	૪૦
૨૫	દેવતાનો અધિકાર	૪૨
૨૬	નસ, સ્થાવર જીવની ભવસ્થિતિ, કાયસ્થિતિ, વિરુદ્ધકામ અને અત્પ, બાહ્યનો અધિકાર	૪૬
૨૭	ત્રણ પ્રકારના સ સારી જીવો અધિકાર	૪૭
૨૮	ત્રીવેદ (તિર્યચણી, મનુષ્યણી ને દેવા) નો અધિકાર	૪૭
૨૯	ત્રીવેદ (તિર્યચણી, મનુષ્યણી ને દેવા) ની ભવસ્થિતિ, કાયસ્થિતિ, વિરુદ્ધકામ ને અત્પ, બાહ્યનો અધિકાર	૪૮

નંબર.	બાબત.	પૃષ્ઠ.
૨૯	શ્રીવેદનો બધ અને તેનો વિષય	૫૯
૩૦	પુરુષવેદ (તિર્થય, મનુષ્ય ને દેવતા) નો અધિકાર	૫૯
૩૧	પુરુષવેદ (તિર્થય, મનુષ્ય ને દેવતા) ની ભવસ્થિતિ, કાષ્ઠસ્થિતિ, વિરહકાળ ને અદ્ય, અદ્યત્વનો અધિકાર	૫૯
૩૨	પુરુષવેદનો બધ અને તેનો વિષય	૬૪
૩૩	નપુસકવેદ (નારકી, તિર્થય ને મનુષ્ય) નો અધિકાર	૬૫
૩૪	નપુસકવેદ (નારકી, તિર્થય ને મનુષ્ય) ની ભવસ્થિતિ, કાષ્ઠસ્થિતિ, વિરહકાળ ને અદ્ય, અદ્યત્વનો અધિકાર	૬૫
૩૫	નપુસકવેદનો બધ અને વિષય	૭૧
૩૬	સ્ત્રી, પુરુષ ને નપુસક એ ત્રણ વેદનો બેળો અદ્ય, અદ્યત્વ	૭૧
૩૬	ત્રણ વેદની સ્થિતિ, અધિકતા તે સમઢ	૭૬
૩૭	આર પ્રકારના સસારી જીવનો અધિકાર	૭૭
૩૮	નારકીનો પ્રથમ ઉદ્દેશો	૭૭
૩૯	નારકીનો બીજો ઉદ્દેશો	૮૮
૪૦	પાંચ મહા પુરુષોની કથા	૯૭
„	૧-૪ કર્ણરામ તથા સુભ્રમની કથા	૯૭
„	૨ દ્રાપુ (બીજી નામ દત્ત) ની કથા	૧૦૧
„	૩ વસુ રાજાની કથા	૧૦૩
„	૫ બ્રહ્મદત્ત અકલ્પિની કથા	૧૦૪
૪૧	નારકીને ઉપ્પુ તથા સીત વેદના	૧૦૭
૪૨	નારકીનો ત્રીજો ઉદ્દેશો	૧૧૩
૪૩	તિર્થયનો પહેલો ઉદ્દેશો	૧૧૪
૪૪	તિર્થયનો બીજો ઉદ્દેશો	૧૦૧
૪૫	મનુષ્યનો અધિકાર	૧૨૫
૪૪	છપન અતર દ્વીપના મનુષ્યનો અધિકાર	૧૨૬
૪૫	દશ જાતના કપટકનો અધિકાર	૧૨૮
૪૬	એકરક દ્વીપના મનુષ્યનો અધિકાર	૧૩૨
૫૦	ત્રીસ અકર્મભૂમિ મનુષ્યનો અધિકાર	૧૪૪
૫૧	૫૬૨ કર્મભૂમિ મનુષ્યનો અધિકાર	૧૪૪
૫૨	દેવતાનો અધિકાર	૧૫૨
૫૩	જાનપતિ દેવતાનો અધિકાર	૧૫૨
૫૪	વાયુજ્યતર દેવતાનો અધિકાર	૧૫૬
૫૫	જ્યોતિર્દેવતાનો અધિકાર	૧૫૭

નંબર,	આબત,	પૃષ્ઠ,
૫૬	દ્વીપ, સમુદ્રનો અધિકાર તેમા પ્રથમ જ જુદીપનો અધિકાર દ્વીપ પહેલો	૧૫૭
૫૭	જ જુદીપની જગતીનો વર્ણવ	૧૫૮
૫૮	જ જુદીપના દારનો અધિકાર	૧૬૭
૫૯	વિજય દેવતાની વિજય નામે રાજ્યધાનીનો અધિકાર	૧૭૫
૬૦	વિજય દેવતાનું ઉપજવું	૧૮૬
૬૧	વિજય દેવતાને રાજ્યાભિષેક	૧૮૭
૬૨	વિજય રાજ્યધાનીના દેવતાના આનદીત ફલ	૧૯૦
૬૩	વિજય દેવતાના ફલ	૧૯૪
૬૪	પુસ્તક રતનનું વર્ણવ	૧૯૫
૬૫	પ્રતિમાદિકનું પુજવું	૧૯૬
૬૬	દાદાદિકનું પુજવું	૧૯૮
૬૭	સુધર્મા સભાને વિશે સભાનું ભરવું	૧૯૯
૬૮	સુરિયાલ દેવતાનો (રાયપ્રસેણી સનથી) અધિકાર	૨૦૧
૬૯	જ જુદીપના દારનો અધિકાર આતુ	૨૨૫
૭૦	ઉત્તરકુટ ક્ષેત્રનો અધિકાર	૨૨૭
૭૧	નિલવત દ્રહનો અધિકાર	૨૨૯
૭૨	પદ્મકમળનો અધિકાર વિન્તાર સાથે	૨૩૧
૭૩	જ જુ પીક ને જ જુ સુર્ધન વૃક્ષ નિસ્તાર સાથે	૨૩૩
૭૪	સનથુ સમુદ્રનો અધિકાર સમુદ્ર પહેલો	૨૩૯
૭૫	ધાતકીખડથી માકીને રનય ભૂરમણ સમુદ્ર, તેના ચદ્ર, સૂર્યના ચદ્ર, સૂર્ય દ્વીપ ને ચદ્ર, સૂર્ય રાજ્યધાનીની આમ્ના	૨૪૯
૭૬	સવથુ સમુદ્રની સાથે બીજા સમુદ્રનો સુકાળવો	૨૫૧
૭૭	સવથુ સમુદ્રના ડગમાળાનો અધિકાર	૨૫૩
૭૮	ધાતકી ખડ દ્વીપનો અધિકાર દ્વીપ બીજો	૨૫૬
૭૯	કાળોદધી સમુદ્રનો અધિકાર સમુદ્ર બીજો	૨૫૭
૮૦	પુષ્કરવર દ્વીપનો અધિકાર દ્વીપ ત્રીજો	૨૫૯
૮૧	માતૃપોત્તર પવત ને મનુષ્ય ક્ષેત્ર	૨૬૦
૮૨	પુષ્કરોદધી સમુદ્ર ત્રીજો	૨૬૭
૮૩	વારણીનર દ્વીપ ચોથો	૨૬૮
૮૪	વારણોદધી સમુદ્ર ચોથો	૨૬૯
૮૫	ક્ષીરવર દ્વીપ પાંચમો	૨૭૦
૮૬	ક્ષીરોદધી સમુદ્ર પાંચમો	૨૭૦
૮૭	ધૃતનર દ્વીપ છઠો	૨૭૧

નંબર.	આખત.	પૃષ્ઠ.
૮૮	ધૃતોદધી સમુદ્ર ડો	૨૭૧
૮૯	ધક્ષુવર દ્વીપ સાતમે	૨૭૨
૯૦	ધક્ષુવર સમુદ્ર સાતમે	૨૭૨
૯૧	નદીશ્વર દ્વીપ આઠમે	૨૭૩
૯૨	આર અજનગીરી પર્વતનો અધિપતિ	૨૭૩
૯૩	દ્વીપ સમુદ્રના નામ, ત્રિપલ, ને પરિધિચણાની સમજૂતી	૨૭૪
૯૪	નદીસ્વર સમુદ્ર આઠમે	૨૭૮
૯૫	અશ્વિદ્વીપ નવમે	૨૭૮
૯૬	અશ્વિદ્વીપ સમુદ્ર નવમે	૨૭૯
૯૭	અશ્વિવર દ્વીપ દશમે	૨૭૯
૯૮	અશ્વિવરદ્વીપ સમુદ્ર દશમે	૨૭૯
૯૯	અશ્વિવરાવ લાસ દ્વીપ અધ્યારમે	૨૭૯
૧૦૦	અશ્વિવરાવ લાસ સમુદ્ર અધ્યારમે	૨૭૯
૧૦૧	કુન્દ દ્વીપ બારમે	૨૭૯
૧૦૨	કુન્દોદધી સમુદ્ર બારમે	૨૮૦
૧૦૩	કુન્દવર દ્વીપ તેરમે	૨૮૦
૧૦૪	કુન્દવર સમુદ્ર તેરમે	૨૮૦
૧૦૫	કુન્દવરાવ લાસ દ્વીપ ત્રીસમે	૨૮૦
૧૦૬	કુન્દવરાવ લાસ સમુદ્ર ત્રીસમે	૨૮૦
૧૦૭	ચક્ર દ્વીપ પંદરમે	૨૮૦
૧૦૮	ચક્રોદધી સમુદ્ર પંદરમે	૨૮૦
૧૦૯	ચક્રવર દ્વીપ ચોળમે	૨૮૦
૧૧૦	ચક્રવર દ્વીપ સમુદ્ર ચોળમે	૨૮૦
૧૧૧	ચક્રવર લાસ દ્વીપ સત્તરમે	૨૮૧
૧૧૨	ચક્રવરાવ લાસ સમુદ્ર સત્તરમે	૨૮૧
૧૧૩	હારદ્વીપ અગરમે	૨૮૧
૧૧૪	હાર સમુદ્ર અગરમે	૨૮૧
૧૧૫	હારવર દ્વીપ આગણીસમે	૨૮૧
૧૧૬	હારવર સમુદ્ર આગણીસમે	૨૮૧
૧૧૭	હારવરાવલાસ દ્વીપ વીસમે	૨૮૧
૧૧૮	હારવરાવલાસ સમુદ્ર વીસમે	૨૮૧
૧૧૯	દેવ દ્વીપ છેનેથી પાચમે દ્વીપ	૨૮૧
૧૨૦	દેવોદધી સમુદ્ર છેનેથી પાચમે સમુદ્ર	૨૮૨

નંબર,	બાબત.	પૃષ્ઠ.
૧૨૧	સ્વયંભૂમણ સમુદ્ર સહુ છેલો	૨૮૨
૧૨૨	સર્વ દ્વીપ, સમુદ્ર આશ્રી અધિકાર	૨૮૨
૧૨૩	ઇદ્રિયનો નિયમ અને દેન સત્તા	૨૮૫
૧૨૪	ન્યોતિગિ દેવતાનો અધિકાર ચાતુ	૨૮૮
૧૨૫	વૈમાનિક દેવતાના અધિકારનો પહેલો ઉદ્દેશ	૨૯૭
૧૨૬	વૈમાનિક દેવતાના અધિકારનો બીજો ઉદ્દેશ	૩૦૧
૧૨૭	આરે ગતિની ભવસ્થિતિ, કાયસ્થિતિ, અબાધા ઝાળ અંતે અપ, બહુત્વનો અધિકાર	૩૧૧
૧૨૮	પાંચ પ્રકારે સસારી જીવ તેમા તેની ભવસ્થિતિ, કાયસ્થિતિ, અતર ને અતપ, બહુત્વનો અધિકાર	૩૧૭
૧૨૯	છ પ્રકારે સસારી જીવ તેમા તેની ભવસ્થિતિ, કાયસ્થિતિ, અતર અંતે અપ, બહુત્વનો અધિકાર	૩૧૫
૧૩૦	સુદ્ધ જીવની ભવસ્થિતિ કાયસ્થિતિ, અતર ને અપ, બહુત્વનો અધિકાર	૩૧૮
૧૩૧	બાદર જીવની ભવસ્થિતિ, કાયસ્થિતિ, અતર ને અપ, બહુત્વનો અધિકાર	૩૧૯
૧૩૨	સુદ્ધ, માદર જીવનો બેલો અપ, બહુત્વ	૩૨૨
૧૩૩	નિગોદનો અધિકાર અપ, બહુત્વ સાથે	૩૨૪
૧૩૪	સાત પ્રકારના સસારી જીવ તેમા તેની ભવસ્થિતિ, કાયસ્થિતિ, અતર ને અપ, બહુત્વનો અધિકાર	૩૨૮
૧૩૫	આઠ પ્રકારે સસારી જીવ તેમા તેની ભવસ્થિતિ કાયસ્થિતિ, અતર ને અતપ, બહુત્વનો અધિકાર	૩૨૮
૧૩૬	નવ પ્રકારે સસારી જીવ તેમા તેની ભવસ્થિતિ, કાયસ્થિતિ, અતર ને અતપ બહુત્વનો અધિકાર	૩૨૯
૧૩૭	દશ પ્રકારે સસારી જીવ તેમા તેની ભવસ્થિતિ કાયસ્થિતિ, અતર ને અતપ, બહુત્વનો અધિકાર	૩૩૪
૧૩૮	સન જીવનો અધિકાર	૩૩૬
૧૩૯	બે બેડે સર્વ જીવના આળાના ૧૩ તેમા તેની કાયસ્થિતિ, અતર ને અતપ, બહુત્વનો અધિકાર	૩૩૬
૧૪૦	ત્રણ પ્રકારે સર્વ જીવ તેના આળાના સાત તેમા તેની કાયસ્થિતિ, અતર ને અપ, બહુત્વનો અધિકાર	૩૪૪
૧૪૧	ચાર પ્રકારે સર્વ જીવના આળાવા ચાર તેમા તેની કાયસ્થિતિ, અતર ને અતપ, બહુત્વનો અધિકાર	૩૫૦
૧૪૨	પાંચ પ્રકારે સર્વ જીવના આળાના બે તેમા તેની કાયસ્થિતિ, અતર ને અતપ, બહુત્વનો અધિકાર	૩૫૫

નંબર,	બાબત.	પૃષ્ઠ.
૧૪૩	છ પ્રકારે સર્વ જીવના આગામી બે તેમા તેની કાયસ્થિતિ, અતર ૧ે અ પ, બાહ્યનો અધિકાર	૩૫૬
૧૪૪	સાત પ્રકારે સર્વ જીવના આગામી બે તેમા તેની કાયસ્થિતિ, અતર ૨ે અ પ, બાહ્યનો અધિકાર	૩૫૮
૧૪૫	આઠ પ્રકારે સર્વ જીવના આગામી ૩ે તેમા તેની કાયસ્થિતિ, અતર ૩ે અ પ, બાહ્યનો અધિકાર	૩૬૦
૧૪૬	૧૧ પ્રકારે સર્વ જીવના આગામી બે તેમા તેની કાયસ્થિતિ, અતર ૪ે અ પ, બાહ્યનો અધિકાર	૩૬૩
૧૪૭	દશ પ્રકારે સર્વ જીવના આગામી બે તેમા તેની કાયસ્થિતિ અતર ૫ે અ પ, બાહ્યનો અધિકાર	૩૬૬
૧૪૮	આશ્રય પત્ર	૩૭૩

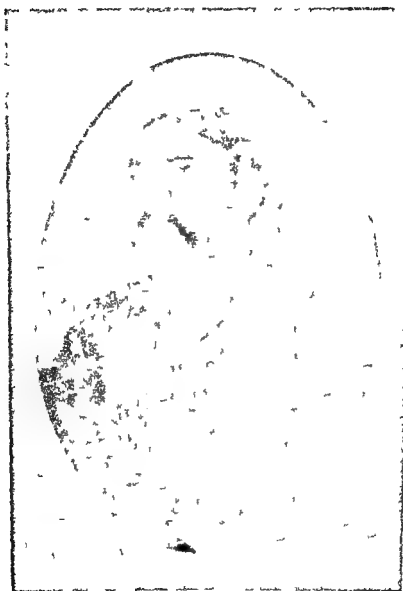

• •

કોલાગી નીમચદ હીગચદ

ની હ-નીમિમચદ મનુ પ્રતોચ રપે બાતનર રનાર

વર્ગીય કોણો માન્ય ગ હીગય

૪૦મ-૧૫૧-
ના ૧૨૦ માય
ગો ૧૨૦

દક્ષિણ-૨૫૧ ૧ ૫
ના ૧૨૦ માય ૨
ગુણના-૧૦ ૨ ૨૦

શ્રી જ્ઞાત્રીગમસૂત્રનું ભાષાંતર

પ્રશ્નોત્તર રૂપે.

પ્રથમ પીઠકા (મગળાચરણ).

શ્રી જ્ઞાત્રી નમ નમો અરિહતાણુ — સગદેવ વૈરીના હણનાર તથા જેણે આર
ધાતીમરે (સાનાસર્ણિ, ૧ જ્ઞાનાસર્ણિ, ૨ મોહની, ૩ અરે અતગપદ) ક્ષય કર્યા તથા દોષ રહસ્ય
(ગુ) નથી તથા મોનિશ અનિમય કરી સહીન પાત્રિગ પ્રારતી વાણીએ બીજાજમાન
એના અદિત દેરી નમઃકાર ૮ છુ નમો મિદ્ધાણુ — નમઃકાર હો મિદ્ધાણુ — સકન
કાય સાધ્યા આર કર્મ ખમારી પચમ ગતિને પ્રાપ્ત થયા, અને એકત્રિશ ગુણે કરી સયુક્ત
એના સિદ્ધ ભગવાનો નમઃકાર ૯ છુ નમો આયરિયાણુ — પોતે પાત્ર આચાર પાળે,
બીજાને પગારે, આઠ સપદાએ કરી બીજાજમાન એના આચારજો નમઃકાર ૧૦ છુ
નમો ઉનજાયાણુ — જે સુદ મતાર્યે લગે લણાવે બા સત્રિની ઉપમાએ કરી બીજાજમાન
એના શી ઉપાધ્યાયજીને નમઃકાર ૧૧ છુ નમો લોચે મંબ સાહુણુ — સર્વ મનુષ્ય લોકને
નિંદો સાહુજ જ્ઞાન, દશન, આરિત, તપના સાધનાર સલાવીશ ગુણે કરી બીજાજમાન
એના સાધુજીને નમઃકાર ૧૨ છુ

વળી નમઃકાર ૧૩ એ રાખાદિત એની નિર્ધેકરો એટલાને નમઃકાર કરીને શ્રી
ગણધરદેવ ની જ્ઞાત્રીગમસૂત્ર પ્રત્યે રવે છે એ જનપ્રત્યય દ્વાદસાગી રૂપ નિશ્ચય
જન શ્રી મહારીજીને સમત છે જન તિર્થેકર દેવળી પ્રમુખને અનુગ્રહ છે, વળી અતીત
અનાગત અને વર્તમાન રૂપ નિર્ધેકર સનને સમત છે એ દ્વાદસાગી જન શ્રી મહારીજી
પ્રણીત વધીત છે, જન શ્રી મહારીજી પગીત છે, જન શ્રી મહારીજી આખ્યાન લાપીત છે,
જન કેવળી ગણધર પ્રમુખે અનુગ્રહ છે, આચરીત છે, જન શ્રી તિર્થેકરે પ્રાપ્ત કથીત
છ, અગોપગાદિ જન શ્રી નિર્ધેકરે જ્ઞાત્રી છે, એ પ્રત્યય દ્વાદસાગી રૂપ શ્રી તિર્થેકરે
પ્રસન્ન ઉત્તમ ભાષ્યો છે તેદવો સિદ્ધાન્ત અડકમે તેદવો નિર્ણય સદ્દનાયમ નિશ્ચય
વખના યમ મનને રિને તે સીદ્ધાન્ત માથે કચી રાખના યમ એદના મિથાર પુરુ લના
વનના રૂપદાર તે શ્રી જ્ઞાત્રીગમસૂત્ર નામે અધ્યયન કરે છે નિરાગે નિર્ણય શ્રી સદ્
૩ પ્રો રૂ ૮

૧. હવાલીગમ તે શુ

પ્રશ્ન—સ્વામી હવાલીગમ તે શુ ?

ઉત્તર—હ શીખ્ય હવાલીગમ ॥ બે બે કળા છે, પ્રથમ હાલી હજીમ્ત યાત્રા અને બીજી અહાલી હજીમ્ત યાત્રા

૨. અહાલી અધીમા.

પ્રશ્ન—સ્વામી અહાલી હજીમ્ત તે શુ છે ?

ઉત્તર—હ શીખ્ય અહાલી હજીમ્ત તેહના વગી બે બે છે, એક રૂપીઅહાલી હજીમ્ત અને બીજી અરૂપી અહાલી હજીમ્ત

પ્રશ્ન—સ્વામી અરૂપી અહાલી હજીમ્ત ॥ કેટલા બ છે ?

ઉત્તર—હે શીખ્ય અરૂપી અહાલી હજીમ્તના દસ બેદ છે તે કહ છે ધમારિતમાય (ખધા દેસર પ્રેશઝ અધમારિતમાય ખધા દેસર પ્રેશઝ આમારિતમાય ખધા દેસર પ્રેશઝ એમ નવ અને કાળ ૧૦ એ અરિ ૧૨ પનરસા ગ્રામી વાલુનો)

તે ઉપરના દસ બે નો નિરૂપ કહે છે—ધમારિતમાય દસથી એક ૧, શેનથી લોક પ્રમાણે ૨, કાગથી આઠ, અત રહિત ૩, ભાવથી ચલુ મધ ગર, અપરા કીત (અરૂપી) ૪, ને ગુણથી ચના સદાય (આવામા સાદામ્ય આપે જત મિનરત) ૫

અધમારિતમાય દસથી એક ૧, શેનથી લોક પ્રમાણે ૨ મળથી આઠ, અત રહિત ૩, ભાવથી અરૂપી ૪, ને ગુણથી રિયર ગુણ ૫ (મિયર રહસયા સાદામ્ય આપે આઠ પથી ૭ આપે)

આમારિતમાય દસથી એક ૧ શેનથી લોકનોક પ્રમાણે ૨, કાગથી આઠ, અત રહિત ૩ ભાવથી અરૂપી ૪, ને ગુણથી અગ્રણ્ય ગુણ ૫ (મારગ આપણો સાદામ્ય આપે ભોત ખાલી ૭ નામે)

કાળ દસથી અને (અને વસ્તુ ઉપર વર્તે માટે) ૧ શેનથી અનીલીપ પ્રમાણે ૨ (અની લીપમાજ સ્વચ્છંદ્ર કરુ છે તેથી લાજ દિસ રાતની માનરી છે બધે દેખાશે કાગની ગણના અનીલીપનીજ લેવાય તે માટે) કાગની આઠ અત રહિત ભાવથી અરૂપી અને ગુણથી વતના વક્ષણ (નમો જુ ૧૧ કર ૭ જુનાને નવા કરે)

ગેટને એ ચાર અહાલી અરૂપી ૫ ૧૧ વીજ બેદ થયા ને ઉપર ૧૧ રા બે મળી ૨૦ નેદ અરિ અહાલી થય એટલે અરૂપી અહાલી હજીમ્ત પુરી થઇ હવે રૂપી અહાલી હજીમ્ત કહે છે

પ્રશ્ન—સ્વામી રૂપી અહાલી હજીમ્તના કેટલા બેદ છે ?

ઉત્તર—હ શીખ્ય, રૂપી અહાલી હજીમ્ત ચાર ભેદ કહી છે, પુદ્ગ તરનીકાયનો ખધા ખધો દેસર ખધો પ્રેશઝ નો પરમાપવાજ એમ ચાર બેદ વળી તે પુદ્ગ તરનીકાય ૧

પાચ બેઠ કલા છે તે કહેછે

પાચ વગ્ગો કરી પ્રણીત, બે ગધે કરી, પાચ રસે કરી, આઠ સ્પર્શ કરી, ને પાચ સર્યાને કરી, ઇસાદિકે પ્રણીત તેહનો સિતારથી વર્ણા કરે છે

(જે વર્ણપણે રહેલા છે તે પાચ પ્રકારે—કાળો, લીલો, રાતો, પીળો, ને સ્વેતપણુ પરણીત

ગધપણે રહેના છે તે બે પ્રકારે સુગધ ને દુર્ગધપણે પરણીત

રમપણે જે રહેના છે તે પાચ પ્રકારે તીખો, કડવો, કસાવવો, (કાચાઈનો), ખાટો, ને મીઠો

સ્પર્શપણે જે રહેવા છે તે આઠ પ્રકારે કર્કશ, (ખરસટ), મુદાળો (લીસો) ભારે, દળવો, ટાટો, ઉત્તો, ચોપડવો ને હુખો

સહાણુ (આકૃતિ) પતો જે રહેલા છે તે પાચ પ્રકારે પરિમડવ (ચુડીનત), વૃત્ત (ગોળ લાડુનત), તસ (ત્રણુચુણીયા), ચારસ (ચારુચુણીયા), ને આપત (લાકડીનત)

હવે ન્યા એક કાળો વર્ણ હોય તો તેમા બીજા વીસ બેઠ હોય તે કહે છે ૨ ગધ, ૫ રસ, ૮ સ્પર્શ ને ૫ સર્યાના એ ૨૦ જેમ કાળા વર્ણમા કલા, તેમ ૨૦ નીલામા, ૨૦ રાતામા, ૨૦ પીળામા ને ૨૦ ધોળામા એમ ૧૦૦ બેઠ પાચ વર્ણના થાય

એક દુર્લિંગધમા ૨૩ બે. હોય તે ૫ વર્ણ ૫ રસ, ૮ સ્પર્શ ને ૫ સહાણુ, એમ ૨૩ ન્યા દુર્લિંગધ હોય તો સુલિંગધ ન હોય ને ન્યા સુલિંગધ હોય તો દુર્લિંગધ એકબીજાના પ્રતિપક્ષી ન હોય) એજ રીતે સુલિંગધના પણ ૨૩ બેઠ મળી ૪૬ બે. બે ગધના થાય

એક તીખા રસમા, ૫ વર્ણ, ૨ ગધ, ૮ સ્પર્શ ને ૫ સહાણુ, મળી ૨૦ બેઠ થાય એજ રીતે પાચે રસના મળીને ૧૦૦ બેઠ થાય

એક કર્કશ સ્પર્શમા ૫ વર્ણ, ૨ ગધ, ૫ રસ, ૬ સ્પર્શ, (૭ સ્પર્શ કહેનાતુ કારણુ કે એક કડવ નહીં તેમ ન્યા કડવ હોય તો તેમા પ્રતિપક્ષી મુદાળો હોય નહીં, એમ દરેકમા પોતે ને તેનો પ્રતિપક્ષી મુખી દેના) ને ૫ સર્યાના એમ ૨૩ બેઠ એકેક સ્પર્શના મળતા આઠમા થઈને ૧૮૪ બેઠ થાય

એક પરિમડવ સર્યાના તેમા ૫ રણુ, ૨ ગધ, ૫ રસ, ને ૮ સ્પર્શ એ ૨૦ બેઠ હોય એમ ૫ સર્યાનાના મળી ૧૦૦ બે. થાય

ઉપર પ્રમાણે ૫ વર્ણના ૧૦૦, ૨ ગધના ૪૬, ૫ રસના ૧૦૦, ૮ સ્પર્શના ૧૮૪ ને ૫ સર્યાના ૧૦૦, મળી ૫૩૦ બેઠ રૂપી અનુનો શ્રી પદના સુનના પેના પદથી ગણના) એમલે રૂપી અનુની હકીકત પુરી થઈ હવે અનુની હકીકત કહે છે

૩ અનુનો અધિકાર.

પ્રશ્ન—વગ્ગો? અનુની હકીકત તે શું?

ઉત્તર—હે રાખી! અસસારી જીવનો એ બોલે છે પ્રથમ સસારી જીવની હકાલત અને
બીજા અસસારી તે મિદ્ધ તેહની રાખી.

૪ અસસારી જીવનો અવિનાશ

પ્રશ્ન—રાખી! અસસારી જીવનો કેવો બને છે?

ઉત્તર—હે રાખી! અસસારી જીવ તે મિદ્ધ, તેના બે બાજુ હતા છે, એક આત સિદ્ધ
અસસારી જીવનો બીજા પરપરા સિદ્ધ અસસારી જીવનો.

પ્રશ્ન—રાખી! અનતમિદ્ધ અસસારી જીવનો કેવો બને છે?

ઉત્તર—હે રાખી! અનતમિદ્ધ અસસારી જીવનો બે બાજુ હતા છે
૧ શ્રી તિર્થંકર વિદ્યમાન હતા જ અસસારી તરીકે મુખિતને પામ્યા છે તે અતુર્ક
સાચા અથવા પ્રત્યક્ષરૂપના પ્રથમ ગુણધર્મિક ગુણધર્મ.

॥યદુક્ત સિદ્ધાંતે॥ નિધ મતે તિથ તિથકરે તિથ મોગમા, અરહા તાવ
નિયમા તિથકરે તિથ પુણો વા જગણો સમણસઘો પદમ ગણહરોવા એના ગતે
નિર્ધસિદ્ધ ગણના.

જે નિધ ઉપાસી રીતે તથા તિથો પિઠે વધારે પછી મુખિનો પામ્યા છે તે
મરદેની પ્રમુખ શ્રી અદ્વિત્ય તથા શ્રી મુખિનાના અભિમાના અથવા સમયો પ્રિયે ધર્મ પિઠે
ધર્મો હતા કેટલાએક જાનિ અમર્યાદી દાસા લીધી તે સિદ્ધ થયા તે અતિથસિદ્ધ ગણના.

જે મોગીના અનિત્ય પાત્રી વાલી શુભ તિર્થ રૂપે બોગસી સિદ્ધ થયા તે
રૂપના રૂપના પ્રમુખ સન નિયમ સિદ્ધ ગણના.

૪ જ તિર્થ રૂપે પા પાવિના સિદ્ધાન્તે પામ્યા તે સામાન્ય કેવળી અનિર્ધર્મમિદ્ધ
ગણના.

૫ જે નતિ સમરૂપિ બોધ પામી બોધ અથવા તે સમરૂપિસિદ્ધ ગણના.

૬ જે કોઈ બાલ પ્રથમ (અમુક પ્રવૃત્તિ) દર્શી તે વિગત બોધ પામીને મુખ
વના તે પ્રત્યક્ષસિદ્ધ ગણના.

આશા હો—ત્યાર સમયે અંતે પ્રત્યક્ષ મુખમા વિગતના શુભ ?

વિદારકરૂપ—મોખી મુખિ તાત તથા ઉપની એ આ પ્રાપ્તિ બે જ સમયે
તે જાતીઅરો હકી મથા મરદીની જેવી બાલ પ્રથમ દીપ્તિ રીતે મોગને પામ્યા છે,
તે જેમ તિર્થ તથા મતિના આ વ્યતિરેખા છે તે અધિમાર અરીપા બાલી લેવો
(નિર્ધર્મ સક્ષાત નાં દામે મળે છે ચાટ) આ પ્રત્યક્ષ મુખ તો બાલ કારણ દાલ
તથા હિંમતમિદ્ધ કેળી મોધ પામ્યા ૧ પછી તે નિર્ધર્મ એકાદી વિચરે છે, જે પ્રથમ
પોતે બોધી બે છે અને સમયે પ્રાપ્તિ મુખ દાલ તો તેને દેવના લીધ આ
અવસા મુશ્કેલી પામી જાય તેમ ધારા કરે છે (તમ તે સાધુરૂપે જોઈ પુ મુખ)

તાદ્રિક જાણી તથા તે જો એમની નીચરનો અથવા તે એમની નીચર છે, નહીં તે અન્યથા નીચર છે. આ જો પુરોષીત જન ન હોયતો અન્યથા ગુણની પામે જાણે વેળા અદ્ય કરે, આ જો તેની સાથે વીરે એ નિયમ છે. આ પ્રત્યેકશુદ્ધિ તે પુરોષાધીત યુગનાનીજ હોયજે, (તે જવન્યથી અગીઆર અથવા તથા ઉત્કૃષ્ટથી ઠાણક ન્યુન દસ પુર્વ ભોળો જાણવો) એન લીંગ દેતા દીધે છે અથવા નીચ રહીત પણ હોય જે એમ નુતિ તથા ગીમ એ જ મળી જાય બેઠા થયા આ રચયણુનો પાનાદિક વતિધિ ઉપધી દોષ છે એમ જુએ છે. પ્રત્યેકશુદ્ધિ તે જવન્યથી બે પ્રકારીજ ઉપધી કલ્યા છે તથા ઉત્કૃષ્ટથી ન પ્રારી પણ ઉપધી કલ્યા છે એ વસ્તુ વિદ્યા પણ ઉપધી ॥ બેઠા જાણના

૭ જે શુદ્ધ એટલે આચાર્યના હોવા ઉપદેશથી જોમને પાળી દિક્ષા વધ અનુક્રમે મોક્ષને પામે તે શુદ્ધમેધિત સિદ્ધિ જાણના

૮ જે સ્ત્રીનુ લીંગ (ચિન્હ) જતા મુક્તિ તદિમ વર્ષા કે તે સ્ત્રી-લીંગ ચિદ્ધ તે લીંગ જાણ પ્રકારતુ છે—એક જે પ્રકારતદ્ધિ પેટે પુરોષની અભિનાયી હોય બીજી શરીર નિર્વૃત્તિ, નિત્ય તથા સ્તન લાગાદિ જોને હોય અને સ્ત્રીનુ નૈપય તે નિત્ય તથા, નેત્રાજન, વસ્ત્ર, હાર, હોર અને હુપુત્તિ લક્ષણ અલગ જાણના હોય છે, એ નહીં લીંગ છે તેમાનું અન્ય શરીર નિર્વૃત્તિ વક્ષણ લીંગ અદ્ય ક જુ તે જતા ચારીનની પ્રતિ થઈ જે કેવલાસ્થા પાળી મોક્ષે જાય તે સ્ત્રી-લીંગ સિદ્ધિ કહેવાય છે

આશંકા—વેદની વર્ણના ત્યાં સાર કરી છે?

નિરાકરણ—વેદ જતા યથાખ્યાત ચારીન તથા કેવળાજનની પ્રાપ્તિ થતી નથી માટે તેનો નયમે શુદ્ધિજો અભ્યાસ થાય તોજ ઉપદેશ શુદ્ધિજાણ પ્રત્યે આગ્રહ થઈ રહે છે, અને ત્યારપછી જા પાતીજ અમાલો ક્ષય કરેછે માટે વેદ લક્ષણ લીંગ નજર ન, આ જાણના વક્ષણ પણ કાલ પ્રધાન થી, કેમકે મોક્ષે જાણના મળી મિત્રાસા ઉપર એટલી જતા ગુણ ખાળે બાના બાળિ થતી સ્ત્રી સ્વજ્ઞાન પામેછે તેમ જાણના રાજીન થઈથતી પૂર્વોક્ત અન્યથાએ જરી પણ કેવળજાન પામેછે માટે જાણના મોક્ષો રાધ- નથી શરીરનો આગર તે વિશેષે કરી રાધ- દોષજ નહીં કેમકે જ્યાસુધી મનુષ્યગતિો વિશે મનુષ્યનુ આયુષ્ય દોષજ, ત્યાં સુધીજ એ ચિન્હ દોષજ

આશંકા—(દિગ્ગજરી) સ્ત્રી મોક્ષની પ્રાપ્તિ થતીજ નથી, કેમકે મોક્ષ થતુ ને ચારીનને આપી છે, તે ચારીન આજે ઉદય આવે તદ્દી, કેમકે જોને સરથા પુરુષ વિદ્યા જાણના મળી નથી જોના અજોપાગ સરથા પુરુષને અભિનયકરી છે, તેથી તે જાના રજાજ સખતા નથી, આજે તે દામ્પત્યને અથ અન્યથાજાણ હજી પડે તે જાણના પરીગ્રહ થાયજે, આજે પરીગ્રહનાજા મનુષ્યને મુજીજ સખવ દોષજે જ્યાસુધી જો મુજી છે ત્યાસુધી તેને સજ્જમની પ્રાપ્તિ થતી નથી, માટે સ્ત્રી ચારીનની પ્રાપ્તિ થાય આજે ચારીન વિદ્યા મોક્ષની પ્રાપ્તિ તે કેમ થાય? જાણના સમારજા અર્વેદૃષ્ટ પદનીની પ્રતિ સર્વેદૃષ્ટ અખ્યરસા થી થાય છે, એ જાણના સખત છે તે સર્વેદૃષ્ટ પદને જાણના

છે—એ સર્વોત્કૃષ્ટ પ દુષ્ટ સ્થાન છે, આ બીજી સર્વોત્કૃષ્ટ પ સુખનું સ્થાન છે તેમાં સર્વોત્કૃષ્ટ દુષ્ટનું પ સાતમી નરક પૃથ્વીની પ્રાપ્તિ છે, આ સર્વોત્કૃષ્ટ સુખ તે મોક્ષપદની પ્રાપ્તિ છે તેના સમય ૧૨૫ પૃથ્વીવિરોધી સ્ત્રીનું ગમન થઈ શકે નહીં એમ સિદ્ધાંતમાં કહ્યું છે ત્યારે એનું પાપ ઉપાર્જિત વીચ સ્ત્રીને હોતુ ૧૫૫ ત્યારે મોક્ષપદનું ઉપાર્જન કરના જેનું મનોની તે સ્ત્રી ક્યાથી હોય? માટે સ્ત્રી મોક્ષો સભવ નથી વળી સ્ત્રીએ પુર્વ ભ્રાતરો વિરોધી માયા મોક્ષની કમનું ઉપાર્જન કર્યું હોય છે કે જેથી આવેદ મળે છે માટે સ્ત્રી માયાની જ હોય છે તે કારણ માટે તે સ્ત્રીએ કુળવજ હોય છે એવા યાચે કરી સ્ત્રી આરીનની પ્રાપ્તિ થાય નહીં વળી સાધુ તો વનગમી હોય છે ન્યા ધાન મનુષ્યાદિનો સમય ૧૫૫ ત્યાં સાધુ રહે નહીં કેમકે ત્યાં જ્ઞાન પાનનો વ્યાધાત યાય છે અને સ્ત્રીથી તે એમના રહે વાતુ નથી ત્યાં વસતી હોય ત્યાં જ રહી સમય છે કેમકે સ્ત્રી એમના વીચરતા તેના શીલમાં વીચ પડે છે, ઘણામાં રહેતા પ્રતિનિધ ૧૩૩ આ રાગદ્વેષમાં પડે છે, માટે સ્ત્રી આરીન પણ નહીં તો આરીનના અભાવે મોક્ષ તે ક્યાની જ હોય ?

નિરાકુળ — (સિદ્ધાંત) સ્ત્રી વજનો પરીમલ મહેવા નહીં જેની ઉપર મુર્ખા હોય છે તેજ પરીમલ કહેવાય કે મુર્ખા વિદ્યા પરીમલ કહેવાય નહીં ॥યત્ ॥ મુર્ખા પરીમલોક્ષુતો, એમ શ્રી સરિમળી નિદાતમાં કહ્યું છે તે કારણ માટેજ તારત ચક્ર વર્તિ ખગ (૩) ખડો મોક્ષતા, મોક્ષદ હજાર અતેજરી સરીત દપણ સ્વભાવે જતા તથા સર્વ અનકારે કરી અનકૃત જતા કેળવણી પામ્યા છે કેમકે તે વસ્તુધર્મ મુખથી રહીત હોય તે માટે જાને મોર્ખા પરીમલ તો મમત્વ ભાવ છે આ જે મમત્વ ભાવ થઈ રહીત છે તે તો ધન ધાન્યાદિ સપતિ પશુ પાંચ કરી શક્તિ નથી ને એમ ન માનીએ તો સસારને વિરોધી દારીદ્રી મનુષ્યોને કેળવણી પ્રાપ્તિ થઈ મોક્ષનો પ્રમગ આવશે, કેમકે તેની પામે કાંઈ સમયે એ મોર્ખા માનવો પશુ પરીમલ હોતો નથી તેમ જતા તેવા પ્રાણીઓ તો સસારમાં ઘણા રજગતા દીધમાં આવે છે, પશુ તેઓ પાસે મુર્ખાશિપ મોર્ખા પરીમલ હોય છે, માટે તેઓને શુભ દશા પ્રગમ થતી નથી ૧૫૫ શ્રી રિતારાને એ વચ્ચે કહ્યા છે—એક જનમ્ત્ય ને બીજા રિચરમ્ત્ય તેમાં જનમ્ત્યો સ્ત્રીને સભવ નથી, પરંતુ રિચર કલ્પનો સભવ છે

પુર પક્ષમાં કહ્યું છે કે, ઉત્કૃષ્ટપદનું પ્રાપ્ત મોક્ષગણ છે તે જાને હોવું ૧૫૫, માટે જેમ સ્ત્રી સાતમી નરક જતી નથી, તેમ તે મોક્ષને વિરોધી ૧૫૫ ૧ જઈ શકે એ હુક્તિ પશુ ચોગ્ય નથી, એવા પશુ કાંઈ નિયમ પામે, કેમકે, ઉત્કૃષ્ટપદનું પુરપાદિનો જ્ઞાન એનાનું સામર્થ્ય હોય છે પશુ સસ્ત્રાવ્યાસ કરનાનું સામર્થ્ય ૧૫૫ હોય તેથી શુ થયું? કાંઈ કાંઈ એ કમની રહુત્ત્વા ન થયાથી શુ બીજા જોની ર/રણી પાપ અભાવ સમજવો કે? એમ જતા જે દહ કરી બેસશે તો બીજી ઘણી વાતોમાં વિરોધ આપે જેમકે વધુમાં વધુ પાપ ઉપાર્જિતે ભૂખર સર્પ નીચે બીજી નરક મુખીજ ભવ છે અને પક્ષીઓ નીજ

નરક સુધી જાય છે અને નધારેમા વધારે પુન્ય ઉપાર્જિતે ઉપર તે અને જાતિવાળ પ્રાણીઓ સહસાર આત્મા દેવલોક સુધી જાય છે. હજા મનોજાળ તો બેનુ સરખું છે. સારે અધોગમન થોડું અને ઉપગમન ઘણું કેમ થાય છે? માટે એવો નિયમ ન દેહેવે એની રીતે સ્ત્રી જાતીનો પણ એવો સ્વભાવ જ છે કે ઉત્કૃષ્ટ પાપ ઉપાર્જન કરેતો નહીં નરક પૃથ્વી સુધીજ જાય, પરંતુ ઉત્કૃષ્ટ સચરણ પ્રાપ્તિ થયાથી મોક્ષની પ્રાપ્તિ તો થાયજ.

વળા પુરુષક્ષમા હતું છે કે, સ્ત્રીને માયા મોહનીય કર્મની અધિમાનો લીધે ચારિત્ર ઉપ આવે. હા જો વાત અઘણી સત્ય છે, તથાપી સ્ત્રી મોહિય કર્મનો ઉપસમ તથા ક્ષય હોય છે એનો પ્રતિનાથી અનગીકાર થાય નહીં, અને સર્વથા સ્ત્રી મોહનીય કર્મો ક્ષય અથવા ઉપસમ થતેજ નથી એનું તો તમારાથી પણ કહેવાશે. હા, કેમકે અનતાનું પછી જ્ઞાપનો ઉપસમ અથવા ક્ષય થાય સારેજ સમ્યક્તાની પ્રાપ્તિ કાય છે, અને અપ્રત્યાખ્યાનીય જ્ઞાપનો ઉપસમ અથવા કાય થાય સારેજ દેવવિરતીપણું પ્રાપ્ત થાય છે, એમ તો તમે પણ અગીયાર કરો છો, સાથે સ્ત્રીમા સવિરતીપણું કેમ માનતા નથી? વળી ગોમતસારની ગાથામા સ્ત્રી મોક્ષ જોઈ છે —

અદયાલા પુત્રેયા ઇત્યીવેયાયદ્વતી ચાલીસા, વીસ નપુસગવેચા, સમષ્ટ પુગેષા

સિદ્ધતિ ॥૧॥ એવો પાઠ તમારા સિદ્ધાંતોમા પણ દીક્ષામા આવે છે તેમજ કર્મઅથ તથા ગુણરથાન કારોદહ્યનો નિચાર કરતા પ્રસિદ્ધપણે સ્ત્રીને મોક્ષનો સબન થાય છે જેગકે, નનમા અનિવ્રતિકરણ ગુણરથાનક સુધી નજે વેદનો ઉદય હોય છે, સા જામક પ્રકૃતિઓ ઉદયને પામે છે. પછી સુક્ષ્મ સપરાય દશમા ગુણરથાનકમા પણ જાસક પ્રકૃતિ એનોજ ઉદય હોય છે, એમા નજ વેદ તથા સન્વજનો ક્રોધ, માન, માયા, એ જ પ્રકૃતિઓ હોતી થી એની રીતે ઉપાધિમારમા હતું છે એ ઉપરથી જાણવું જોઈએ કે જો સર્વ વિરતી ચારીત્ર સ્ત્રીને ન હોય તો નનમા ગુણરથાન સુધી કેમ પહોંચી શકે? માટે સ્ત્રી સર્વ વિરતીપણું માનવું જ જોઈએ છીએ એ વિષે સારી રીતે વિચાર કરી જોજો.

વળી પુરુષક્ષમા હતું કે સ્ત્રીને એકાકી વિચરતાં અધિમાર નથી, કેમકે, એમણે વિચર્યાંથી તેના લીંગમા નિષ્ક પડાનો સંભવ થાય, અને જો પચની સાથે વિનરે તો મગત્વભાવ થાય એ સુક્તિ પણ વિચાર રહીત છે, કેમકે એકાકી વિચરતાં પાળું જો મારુ શુદ્ધ હોય તો કાષ્ઠપણુ ગીંગનો ભગ થતો નથી સ્ત્રીઓને વિષે તો એનું ધૈર્ય હોય છે કે તેને દેવો પણ ડરનાયમાન કરી શકતા નથી તેમ પચને વિષે વિચરતા મમત્વ પણ સંભવે નહીં, કેમકે, જો તેના મનમા નિતરાગ દશા હોય, તો સસારમા ઇવને જે સરાગપણુ બધનનો હેતુ છે, તે જો ઉપસમને પામ્યો તો પછી તેને વન તથા ઘર નજે સરખાં છે એ કાષ્ઠ ઇવને બધનના હેતુ થતા નથી બધ તે એક રાગાદિ લક્ષણુ અશુદ્ધ ઉપયોગ છે ઇત્યાદિક વિચાર કરતા તથા શ્રી વિતરાગ દેવની વ્યાસા જોતા તો સ્ત્રી મોક્ષ થાય છે એવી રીતે સ્પષ્ટિ જાણીએ.

૯ જે પુરુષના લીંગમંદ મિદગ્યાનો પહેલો છે તે પુરુષનીય મિદ તે નીચ પાન પુરની પેઠે લખ પ્રમાણ છે—વેદ મુગાર ને આખર, તેમા વેદ લાગ કરા થોગ્ય છે, કેમકે વેદ છતા નિષ્ક કરી મોક્ષની પ્રાપ્તિ થાયજ હીં મુગાર ના કરચીન મુક્તિ થાય છે, ને વચીન નથી પણ થની, તથાપી મુગાર અપ્રધાનજ છે, અંતે આખર છતા મોક્ષ થાય છે, માટે તે પુરુષનીય સિદ્ધ કરીએ

૧૦ જે નપુસકનોએ સિદ્ધતા પામે છે તે નપુમ. મિદ તે લગિ પાન પૂર્વોક્ત રીતે પણ પ્રમાણ છે—વેદ મુગાર ને આખર તેમા વેદ અંતે મુગાર બે લાગ કરા થોગ્ય છે અંતે આખરો રીતે મોક્ષ થાય છે માટે પ્રદ્યુ કરા થોગ્ય છે એવા કૃતિમ નપુસક લીંગે જે મોક્ષ થયા તે નપુસકનીય સિદ્ધ કરવાય છે (ગાગેષ પ્રમુખ કૃતિમ નપુસક)

૧૧ જે ગ્નેહગ્ન તથા મુખ્યસ્ત્રીકા પ્રમુખ ગ્ના ૧૧૧૫૬ પામે ને સ્વર્ગીય સિદ્ધ મેલાય છે

૧૨ જે તાપસાદિક પ્રમુખ બીજા ચિન્દસા ના શ્રી તત્ત્વ મિથ થયા છે તે અન્યનીય સિદ્ધ જાણુના

૧૩ જે મરદેવા પ્રમુખ મૃદરથ વેપધારી ગ્તા સિદ્ધ થયા તે મૃદનીય સિદ્ધ જાણુના

૧૪ જે એક મમખને રીતે એ વેજ સર્વોદ્દૃષ્ટ સુમના ધમને પામ્યા તેમ તે એક મિદ જાણુના

૧૫ જે એક મમખને રીતે અનેક વેજ સિદ્ધતા પામ્યા તેમ તે એક મિદ જાણુના—એ અનંતર સિદ્ધતા પામે ત્યા

પ્રશ્ન—સ્વામી! પરપગ અસસારી જીવનો જીવના ને

ઉત્તર—હે સિધ્ધા! તેના બીજ ભેદ છે, પ્રથમ મમખના મિદ ને સમયના સિદ્ધ જાણુના સામે અનંત સમેસિદ્ધ એટલે જે મિદગ્યા પામ્યાને એ સમયથી ઉપરાત કાળ થઈ ગયો તેમ તે પરપગમિદ એટલે પરપગ અસસારી જીવ તે પી હકીકત સપૂર્ણ થઈ એટલે અસસારી તે સિદ્ધ તેદનો અધિકાર સપૂર્ણ થઈ હવે સસારી જીવનો અધિકાર મહે છે

૫ સસારી જીવનો અધિકાર.

પ્રશ્ન—સ્વામી! સસારાત્મીન સસારી જીવ તેદના કેવળા બે છે

ઉત્તર—હે સિધ્ધા! સસારી જીવને રીતે એટલી ૧૧ પ્રમાણે નાનાં આચાર મહે છે એમ આચાર્ય એમ કહે છે જે, એ પ્રમાણે સસારાત્મીન જીવ મલા છે ૧૧મી એમ આચાર એમ કહે છે જે, ત્રણ બે સસારાત્મીન જીવ ત્યા છે એક આચાર્ય એમ મહે છે જે, ત્રણ બે સસારાત્મીન જીવ કલા છે એક આચાર્ય એમ કહે છે જે, પાંચ બે સસારીની જીવ કલા છે એમ એલે અભિપ્રાયે ૦ બેડે, સાત બેડે, આઠ બેડે નવ બેડે જાણુના હવે બેડે સસારી જીવ કલા છે

૬ બે પ્રકારે સંસાગી જીવતા અધિધાર.

પ્રશ્ન-આશી જે આચાર્ય એમ કહે છે તે, બે પ્રકાર સસારી હતા તે વી રીતે ?

ઉત્તર-હું સિધ્યા તે એમ કહે છે જો, એક તસ બીજી ખીજા રથાર છે.

૭ સ્થાન- જીવનો અધિ-૧.

પ્રશ્ન—૨૫મી! આ ૧૨ છાત્રના કેટલા જોડે કલ્યા છે?

ઉત્તર—હું ક્ષીણ થાં તે ॥ ૧૦ ॥ જો કલ્યાણ છે, પૃથ્વીભાગના ૧, અપ ભાગના ૨, અર્ધ ૧૨૨ પતિભાગ ॥ ૩ ॥ (અમીનાય નાં) ૫૫૫ ૧૫ જો મેં મળી ૧૫ ૫૫૫ છે, આપે તે આ ॥ ૧૫૫ બીધા)

૧ સુદમ, બાદર પૃ. નીકાયતો અધિદાર.

પ્રશ્ન-૨૫૧૧ પૃથ્વીનાય ૨૭૫૦ બે કલાક ?

ઉત્તર—હે શિયા તે !! બે બે કલા છે, સુદમટી પિા છા અને આદર પૂરિા યના
 ૮૧ તેગા ણા સુદમ પૂરિા યના બે અકાર કલા ં, આર અપાપ્તે અપાપા, ૧૦
 આર પર્વાતે પાપા

द्वये सभ्रमणी गाथा इते छे—॥गाथा॥—शरीरो गान्धर्व सघयण ॥ सठाण
कसाय तहवद्दीति सन्नाओ ॥ लेमि दिय समुघाए ॥सखी नेपय पनक्ति॥ १॥
दिदी दसन नाणे ॥ जागुरऊगे तरा किमाहारे ॥ ऊजराय विई समुघाय ॥
चवण गई रागई चव ॥ २ ॥

અર્થ—મરીર પાન ૧ (ઉદારી ૧, વેકે ૨, તેજસ ૩, ગર્ભલુ ૪, આહાર ૫) અ
માદ ૧૦, (મયમા ૧) ઉદારીની જગત આગુવો અસખ્યાતમે ભાગે ઉત્તકટ્ટી એકમ
નેજન ઝાઝેરી (કમગના ડાડો નામે) વચિ સરીરની ભાષારની જગત આગુવો
અસખ્યાતમે ભાગ ને ઉત્તકટ્ટી પાયમે ધુપ્યની તથા ઉત્તર વેકેમની અરમાદના જગ
ત આગુવો અસખ્યાતમે ભાગ ને ઉત્તકટ્ટી નાખ જેજા ઝાઝેરી આહારની અરમાદ ૧
જગત મુનાહાયની ઉત્તકટ્ટી એક હાથની અંતે તેજસ કામણ મરીરની અરમાદ ૧
જગત આગળનો અસખ્યાતમે ભાગ ને ઉત્તકટ્ટી નાખ સજ્યોક પ્રમાણે (કેવળ મધુ
ધાનની અપેક્ષાએ તથા પોતપોતાના શરીર પ્રમાણે) સધયા છ ૩ (જગતભવા પ્રય ૨
રખન ૧૧૨૫ ૩, અર્થ ૧૧૨૫ ૪, મીનક્ર ૫, અંતે છેવટ ૬) અરથા ૧ છ ૪ (મનમકુમ ૧
નમોધરી મડ ૧૨ સાઈ ૩, કુમજ ૪ વામ ૧૫, અને દડ ૬) કાપ ૧૧ ૫ (કાપ ૧
માન ૨, માપ ૩ અંતે લોખ ૪), તેમ સજ્યાર ૬, (આત ૧ ભર ૨ મેથુન ૩, અંતે
પરિમક ૪, લેસ્થા છ છ, ફક્ત ૧ નીન ૨ કાપોત ૩, તેજુ , પદમ ૫, અંતે મુ ૧ ૬),
છીપાય ૮, (આતે ૧, અનુદ્રી ૨, માણે ૩, રોદ્રી ૪, અંતે રપમે ૫) સમુદાત

સાત ૯ (વેદના ૧, કથા ૨, માગ્ધ્યાતીક ૩, વૈકીય ૪, તેજસ ૫, આહરક ૬, અને કેવલ ૭) સહી (મનસહીત) બસ સહી (મનસહીત) ૧૦ વે. ૧૫ ૧૧ (અંત્રી ૧, પુરુષ ૨, અંત્રી નપુસ ૩) પર્વામી ૪ ૧૨ (આહાર ૧, શરીર ૨, છદ્મી ૩, સ્વામોચ્ચાસ ૪, ભાષા ૫, અને મંત્ર ૬), દ્રષ્ટીગણ ૧૩ (સમક્રિત ૧, મિથ્યાત ૨, અને મિત્ર ૩,) દલન ચાર ૧૪ (અમુ ૧, અમુર, અમુ ૨, અને કેવલ ૪), નાન પાત્ર ૧૫ (મતિ ૧, વ્રુત ૨, અમુ ૩, મનપાત્ર ૪, અંત્રી ૫) જોગ ૧૬ (મન ૧, વચન ૨, અને કાયા ૩), ઉપયોગ ૧૭ (સામાર ૧, અને આહાર ૨) તેમ જોના આહાર કરે છે તે ૧૮ કષ્ટ મતિ મહિથી ઉપજે છે, તે ૧૯ આદ્યુ ૨૦ માગ્ધ્યાતીક સમુદ્ધાત ૨૧ જે (સંગોદી ૧, અને અસંગોદીયા ૨), અવ ૨૨ કેવલ ગતિથી આવે ૨૩ (તે મતિ ચાર છે નારમી ૧, નિર્વચ ૨, મનુષ્ય ૩, અને દેવતા ૪) મરીને કેવલ મતે જાય ૨૪

એમ બોરીસદાર સૂત્રમ પૃથ્વીમય પ્રમુખ સર સ્થાનકે પુછશે તેમાં પ્રથમ સુદમ પૃથ્વીમયનો અધિગાર શી જ્ઞાનમરણથી શી મદાવિર રસમી પ્રત્યે પુછે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સુદમ પૃથ્વીકાવના જીવો કેવલા શરીર કલા છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ તે જીવ શરીર કલા છે ઉત્તરીક ૧, તેજસ ૨, અંત્રી કાર્મણ ૩, એમ ત્રણ શરીર છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત સુદમ પૃથ્વીમય ૧૧ જીવો કેવલી મોગી શરીરની અન્યાહના છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, જપ મ (નાહનામા નાહની) અગ્રુતે અસખ્યાતમે ભાગે અંત્રી (મોગામા મોગી) પણ અગ્રુતે અમખ્યાતમે ભાગે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત તે જીવના શરીર ૭ સધયજુમા કયા સધયજુમા છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, તેના ઉત્તમ સધયજુમા શરીર છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તેના શરીર કયે સધ્યાને છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, મનુષ્યની માને આમરે તે જીવના સધ્યાને છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે જીવો કેવલા કલા છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, કોષ ૧ માન ૨ માન ૩ લોભ ૪ એ ચાર કલાય સહીત છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે જીવો કેવલી સજા છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ આહારસજા ૧, ભાસજા ૨, મૈથુનસજા ૩, અને પરીપાસજા ૪ એ ચાર સજા છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે જીવો કેવલી લેશ્યા છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, કરન ૧, લીય ૨, અને મપોત ૩ એ ત્રણ લેશ્યા છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે જીવો કેવલી છદ્મી છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ એક અર્થે છદ્મી છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે છત્રો કેટલા સમુદ્ધાત છે

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેને ૩ સમુદ્ધાત છે તે વે ની ૧, કપાય ૨, અને મારગાલી ૩

પ્રશ્ન—હે ભગવત તે છત્ર સગી છે કે અસગી છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ સગી નથી (તે મ. ૧ થી) પણ અસગીજ છે (મ. ૨ થી ન છે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત તે છત્ર સ્ત્રી વેદી છે કે પુરુષ વેદી છે કે નપુસક વેદી છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ સ્ત્રીવેદી નથી, તેમ પુરુષવેદી પણ નથી, કેવળ એક નપુસકવેદી છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે છત્રો કેટલી પયામી છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ ચાર પયામ્ને પર્વામા કલા છે, આદ્ય કરે તે આદ્ય પર્વામ્તી ૧, શરીર બાધે તે શરીર પયામી ૨, છત્રી બાધે તે છત્રી પયામી ૩, અને આસોઆસ લીએ તે આસોઆસ પર્વામી ૪, એ ચાર પર્વામી છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે છત્રો કેટલી અપયામી છે? (પર્વામ્ને પર્વામ્તો હતા તે અપયામ્તો)

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ ચાર અપર્વામી છે આદ્ય ન લાવે દાય તે આદ્ય અપયામી, જાત સ્વમેઆસ ન માધ્યા દાય તે આસોઆસ અપર્વામી

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે છત્ર શુ સમ્યક્ત દષ્ટી છે? કે ગ્રીયાદષ્ટી છે? કે ગ્રીયદષ્ટી છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ સમ્યક્તદષ્ટી નથી ગ્રીયાદષ્ટીજ છે, પણ સમમિથ્યાત (તે મીન) દષ્ટી ૧ થી

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે છત્ર શુ અમુ રાત્રી એટલે આખે રહે છે? કે બીજી રાત્રી તે અમુ દન ૧ છે તેજે જાણે છે? કે અનધી દન ૧ રહે છે? કે કેવળ દર્શને રહે છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ અમુ દર્શની નથી (આખે રહેતા નથી), અમુ દન ૧ છે (અર્ધોદય ૧ થી) અનધી દર્શને રહેતા ૧ થી તેમ કેવળ દર્શને પણ રહેતા નથી

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે છત્ર શુ ચાની છે? કે અચાની છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ ચાની નથી, અચાની છે નિઃચે મતિ અચાની અને સુત અચાની એ બે અચાનાત છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે છત્ર શુ મન ભેગી છે? કે ત્યન ભેગી છે? કે કાય ભેગી છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ મન ભેગી ૧ થી, તેમ વચન ભેગી પણ નથી કેવળ કાય ભેગી છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે છત્ર સાધરપયોગી (જાનોપયોગ) છે? કે અનાધરપયોગી છે? (દશોપયોગ છે)?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, સાધરપયોગી છે, (ગતિ, મુત અજાનાત છે) તે અનાધરપયોગી પણ છે (અમુ દર્શને કરી)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે છત્ર કેવળ આદ્ય કરે છે?

ઉત્તર—હે ગાનમ, દ્રવ્યથી અનત પ્રદેશી દ્રવ્ય, ક્ષેત્રથી અગ્રખ્યાતા આનત પ્રત્યોગાત, કામથી અપતર મળા, અને ભારથી પાચ વહારત, બે ગધવત, પાચ રસવત, બી આઠ સ્પર્શવત આદાર કરે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત જે ભારથી વહારત આદાર કરે છે, તે શુ એ- વરધી દ્રવ્યનો આદાર કરે છે? કે બે નરની યતો આદાર કરે છે? કે નબ વધુથી યોગ આદાર કરે છે? કે આર નરની દ્રવ્યો આદાર કરે છે? કે પાચ વરધી દ્રવ્યનો આદાર કરે છે?

ઉત્તર—હે ગાનમ, સ્થાન ભાગલા આથી પુછીએ તો એક નરણી, બે વાની ના નરણી આર વહી પાચ ન છી પણ પુ મળી આદાર કરે છે એ રિધાન ભાગલા પડીરર્ગ પુછીએ તો કાળા દ્રવ્યો આદાર કરે છે એમ લીલા, પીના, રાતા, જાવત્ ભજળા દ્રવ્યો પણ આદાર કરે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત જે વધુથી કાળા દ્રવ્યનો આદાર કરે છે તે એક શુભ કાળા યતો આદાર કરે છે? કે શુભ કાળા દ્રવ્ય બે શુભ કાળા દ્રવ્ય જાવત્ અનત શુભ કાળા દ્રવ્યો આદાર કરે છે?

ઉત્તર—હે ગાનમ એક શુભ કાળા દ્રવ્યો પણ આદાર કરે છે એમ જાવત્ અનત શુભ મળા દ્રવ્યો પણ આદાર કરે છે એમ પીના, લીના, રાતા જાવત્ શુભ વધુ ધુધી એ રીતેજ જાવતુ

પ્રશ્ન—હે ભગવાન જે ભારથી ગધવત આદાર કરે છે તે શુ એમથી દ્રવ્યો આદાર કરે છે? કે બે ગધી દ્રવ્યો આદાર કરે છે?

ઉત્તર—હે ગાનમ સ્થાન ભાગલા પડીરર્ગ પુછીએ તો એમ ગધ ૬ થો પણ આદાર કરે છે કે મે ગધી દ્રવ્યો પણ આદાર કરે છે એ રિધાન ભાગલા પડીરર્ગ પુછીએ તો સુગધી રો પણ આદાર કરે છે અને દુર્ગધી દ્રવ્યો પણ આદાર કરે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત જે ગધની મુગધી દ્રવ્યનો આદાર કરે છે તે શુ એક શુભ મુગધી દ્રવ્યો આદાર કરે છે? કે જાવત્ અનત શુભ મુગધી યતો આદાર કરે છે?

ઉત્તર—હે ગાનમ એક શુભ મુગધી દ્રવ્યો પણ આદાર કરે છે, અને જાવત્ અનત શુભ મુગધી દ્રવ્યો પણ આદાર કરે છે એવીજ રીતે જેમ મુગધ તેમ દુર્ગધ પણ જાવતુ અને પાચ રસ તે જેમ પાચ રસ તેમ જાવતુ

પ્રશ્ન—હે ભગવત જે ભારથી સ્પર્શવત દ્રવ્યનો આદાર કરે છે તે શુ એક સ્પર્શી દ્રવ્યો આદાર કરે છે? કે બે સ્પર્શી રો આદાર કરે છે? કે જાવત્ આઠ સ્પર્શી યો આદાર કરે છે?

ઉત્તર—હે ગાનમ સ્થાન ભાગલા પડીરર્ગ પુછીએ તો એક સ્પર્શી દ્રવ્યો પણ આદાર નથી કરતા તેમ જો સ્પર્શી યો પણ આદાર નથી કરતા તેમ પણ તથા જાવતુ સ્પર્શી રો પણ આદાર નથી કરતા, પણ પાચ સ્પર્શી, ૭ સ્પર્શી, સાત

સ્પર્શી, જનત, આક સ્પર્શી દ્રવ્યનો આહાર કરે છે અને વિધા ૧ માર્ગશ્ચ પરીતર્જિ પુષ્ટીએ તો કંઈસ અપશો પલ આહાર કરે છે એમ ધમજ, ગીન, ઉ'ણ, હળવો, ભારી, મોપડો, જાવત લુલ દ્રવ્યો પલ આહાર કરે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, જે સ્પર્શી કંઈસ દ્રવ્યો આહાર કરે છે, તે એક ગુણ કકમ દ્રવ્યો આહાર કરે છે કે એ ગુણ કંઈસ દ્રવ્યો આહાર કરે છે કે જાવત આત ગુણ કંઈમ દ્રવ્યો આહાર કરે છે

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, એક ગુણ કંઈસ દ્રવ્યો પલ આહાર કરે છે જનત આત ગુણ કંઈસ દ્રવ્યો પલ આહાર કરે છે, એમ જનત ગુણ દ્રવ્ય સુધી જાયુ

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે ૮૧ રસનાં દ્રવ્યો આહાર કરે છે કે અણુરૂપનાં દ્રવ્યો આહાર કરે છે

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, સ્પર્શનાં દ્રવ્યો આહાર કરે છે, પણ અણુરૂપનાં દ્રવ્યો આહાર લી કરતા

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે ૮૧ શરીરનાં પુગનો આહાર કરે છે કે રાગીનો અંગનાં નથી એના પુગનો આહાર કરે છે

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, શરીરો અંગનાં પુગનો આહાર કરે છે પણ અણુરૂપનાં પુગનો આહાર નથી કરતા

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે ૮૧ સુ અનતરેષવગાદ પુગનો આહાર કરે છે કે પા પદ્મા ગાદ પુગનો આહાર કરે છે

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ અનતરેષવગાદ પુગનો આહાર કરે છે, પણ પા પાદનાં પુગનો આહાર નથી કરતા

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે ૮૧ સુ સુદમ પુગનો આહાર કરે છે કે બાર પુગનો આહાર કરે છે

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, સુદમ પુગનો પલ આહાર કરે છે, બાર પુગનો પલ આહાર કરે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત તે ૮૧ ઉર્ધ્વદિશનો આહાર કરે છે અથવા અધોદિશનો આહાર કરે છે કે ત્રીજી દિશો આહાર કરે છે

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, ઉર્ધ્વદિશનો પલ આહાર કરે છે અધોદિશનો પણ આહાર કરે છે બો ત્રીજી દિશો પલ આહાર કરે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે ૮૧ સુ શરીરો આદે આહાર કરે છે કે શરીરોને મધ્ય પ્રમે આહાર કરે છે કે શરીરોને બાદ આહાર કરે છે

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ શરીરો આદે પણ આહાર કરે છે, શરીરો મધ્ય પણ આહાર

કરે છે, અને શરીરો અત પ્રદેશે પણ આહાર કરે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે જીવ શરીરો નિયમ સહિત આહાર કરે છે? શરીરોના નિયમ સહિત આહાર કરે છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, શરીરોના નિયમ સહિત આહાર કરે છે, પણ શરીરોના નિયમ સહિત આહાર થી કરતા

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે જીવ અનુક્રમે આહાર લીએ છે? કે અનુક્રમે સહિત આહાર લીએ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, અનુક્રમે પુ ગળનો આહાર લીએ છે, પણ અનુક્રમે સહિત આહાર નથી લેતા

પ્રશ્ન—હે ભગવત તે જીવ ત્રણ દિશિનો આહાર કરે છે? કે ચાર દિશિનો આહાર કરે છે? કે પાંચ દિશિનો આહાર કરે છે? કે છ દિશિનો આહાર કરે છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, અનોખી વ્યાધાન વિના ૭ દિશિનો આહાર કરે છે, અને વ્યાધાન પડી વર્તિને પુગીએ તો કાષ્ઠક સ્થાનકે ત્રણ દિશિનો, પ્રાષ્ઠક સ્થાનકે ચાર દિશિનો, પ્રાષ્ઠક સ્થાનકે પાંચ દિશિનો પણ આહાર કરે છે (તે એમ જે જે જીવ લોક માણસ અને અડી રજા છે તેો આહાર પુ ગળતું વ્યાધાનપણ હોય, ત્યાં જે ત્રણ દિશિ અને અડી રજા છે તે ત્રણ દિશિનો આહાર લીએ છે, અને જે જે દિશિ આરા ને અડી રજા છે તે ચાર દિશિનો આહાર લીએ છે, અને જે જે દિશિ આરા ને અડી રજા છે તે પાંચ દિશિનો આહાર લીએ છે) આ ઉપન (સ્વભાવિન) કારણ પડીવર્તિ પુગીએ તો વધુથી કાળો, નીલો, પીળો, રાતો, જાંત વગેરો એ પાંચ વર્ણ આહાર કરે છે ગંધથી સુગંધી ને દુર્ગંધી એ જે ગંધવત આહાર કરે છે તીક્ષ્ણ, સ્પર્શક મધુર, આશ્લીય, અને લગણુ એમ પાંચ રસનો આહાર કરે છે સ્પર્શથી કષ્ટ, ખમળ, ભારી, લઘુ ઉષ્ણ, શીત ત્રિવિધ અને હ્રસ્વ એ આઠ અર્પિ આહાર કરે છે વળી તે જીવ પુરુષો, નર્તુગુપ્ત, જાંત જાંત રસગુણ સ્પર્શગુણ, પરીણમાત્રી, તેહને પરીણાટ કરી, તેહને નિહ સના પમાડીને અનુક્રમે અપુરુષોને મ વગુણ રસગુણ જાંત અપરુણુ ઉપજાવીને આત્મ શરીરને અન ગામ પુ ગળ સન પ્રદેશે આહારો આહાર કરે છે,

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે જીવ ૭ ગતિમાટેથી આત્મ સુદ્ધ મૂર્તિ થી ઉપજે છે નારકાની ગતિમાટેથી આત્મ ઉપજે? કે તિર્થંકની ગતિમાટેથી આત્મ ઉપજે? કે મનુષ્યની ગતિમાટેથી આત્મ ઉપજે? કે દેવતાની ગતિ માટેથી આત્મ ઉપજે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, કારણ દેવતાની ગતિમાટેથી આત્મ ઉપજે નહીં પણ નિમિત્ત મનુષ્યની ગતિમાટેથી આત્મ ઉપજે તે પણ નિમિત્ત જોનિતા પરીણા અપર્યાપ્તા અને માટેથી ઉપજે, પણ અસંખ્યાતા વર્તાયુના ધર્મી જે જીવનીયા તે માટેથી સુદ્ધ મૂર્તિમાં ઉપજે નહીં, તેમ જે મનુષ્ય ગતિમાટેથી ઉપજે તે પણ અર્પિ મુમિયા અસંખ્યાતા વર્તના આયુના ધર્મી જીવનીયા માટેથી ઉપજે નહીં (કર્મ જીવનીયા તો મરી જીવની માટે જ જન્ય બીજો

નય નહીં) એ અધિકાર શ્રી પનવણાજી સૂના હયા બુદ્ધાનનામા પદથી સમોન્નાત
પણે જાણવો,

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે જીવનું કેટલું આનખું છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જ્યાં યથી અતર્થુકત્તનું ને ઉત્પદપણે પણ અતર્થુકત્તનું હ

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે હા મારણાતિક સમુદ્ધાતે સમોદ્યત મરે છે ? કે અસમોદ્યત
મરે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, સમોદ્યત પણ મરે છે અને અસમોદ્યત પણ મરે છે (જે જીવ
પોતાના સર્વતમ પ્રદેશ એક સમયે જાણુના ભગવાની પેરે સામટા લઇ જાય તે સમોદ્યત
મરણ કરીએ, અને જે જીવ જ્યારાગતી (ખીડીની લાર પેરે મરે તે કનડગતી) મરે તે
અસમોદ્યત મરણ કરીએ

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે જીવ આતરા રહિત વીને (મરીને) કય ગતિમા ઉપજે ? શુ
નારકી માહે ઉપજે ? કે તિર્યચ માહે ઉપજે ? કે મનુષ્ય માહે ઉપજે ? કે દેવતા માહે
ઉપજે ?

ઉત્તર—ગૌતમ, નારકી માહે ઉપજે હા તિર્યચ, અને મનુષ્ય એ જે ગતિ માટેજ
ઉપજે પણ દેવતા માહે ઉપજે નહીં,

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તિર્યચ ગતિમાહે ઉપજે તો શુ એકદ્રી માટે ઉપજે ? કે બેઘદ્રી માહે
ઉપજે ? કે તેઘદ્રી માહે ઉપજે ? કે ચારેદ્રી માહે ઉપજે ? કે પચેદ્રી તિર્યચને ધી માહે
ઉપજે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, એકદ્રી તિર્યચમાહે પણ ઉપજે, જ્યારત પચેદ્રી તિર્યચનેતી માહે
પણ ઉપજે પણ જે અમખ્યાના વર્ણના આવખ્યાના ધણી જુગનીયા તે મધે ઉપજે
નહીં શેષ સર્વ અપર્ણામા, પર્ણામા મધે ઉપજે અને જે મુખ્યમતિ મધે ઉપજે તે
પણ તોશ અકર્મભૂમિના ને હપન અતરદ્રીપાના અસખ્યાતા વસા આવખ્યાના
જુગનીયા વરજને પર્ણામા અપર્ણામા મધે ઉપજે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે જીવને જ્યાં ગતિ છે ? અંતે કેટલી આગતી છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, તે જીવ મરીને એ ગને જ્યાં (મનુષ્ય, તિર્યચ) અંતે એજ જે
ગતેથી આવે

એ સુદમ પૃથ્વીમયના પ્રત્યેક શરીર છે અંતે અસખ્યાના હા છે ચક્ર તાજનોક
મધે એ સુદમ પૃથ્વીમયા જીવ મસની કુપનીની પરે ભર્ણા છે અહો સાધુ માનભાવો ! એ
સુદમ પૃથ્વીકાથનો અધિકાર કલ્યા

હવે બાદર પૃથ્વીકાથનો અધિકાર કહે છે ॥

પ્રશ્ન—હે ભગવત, બાદર પૃથ્વીમયા કેટલા બેઠા છે ?

લોકને છેડે નથી રહ્યા જેથી જરી આઘાત ન પોય તે માટે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, કયા જીવ બાદર પૃથ્વીકાયપણે આવી ઉપજે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, તિર્યચ, મનુષ્ય અને દેવતા આવીને ઉપજે તેમા તિર્યચ, મનુષ્ય જુગલીયા વરજીને ઉપજે અને દેવતા તે પણ ભવનપતિ, વ્યતર, જ્યોતિષી, સુધર્મા દેવ નોક, હસાન દેવેયોક સુધીના આવીને ઉપજે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે જીવનું આરણ્ય કેટલું છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જમ્બવતી અતર્થુદુર્ગતું અને ઉત્કૃષ્ટપણે બાવીસ હજાર વરસનું (ખર પૃથ્વીનું) છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે જીવ મારણાતિક સમુદ્ધાતે સમોદત મરે છે ? કે અસમોદત મરે છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, સમોદત પણ મરે છે અને અસમોદત પણ મરે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે જીવ આતરા રહીત ચીને કંઈ ગતે જાય ? કંઈ ગતિમા ઉપજે ? શું નારકી મધ્યે ઉપજે ? કે તિર્યચ, મનુષ્ય, દેવતા મધ્યે ઉપજે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ નાગી મધ્યે ઉપજે નહીં તિર્યચ અને મનુષ્યા વપજે પણ દેવતામાં ઉપજે નહીં જેમ સુદમ પૃથ્વીના જીવ તેમ જ જનત મનુષ્ય, તિર્યચ મધ્યે જુગલીયા વરજી ઉપજે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે જીવો કેટલી ગત અને કેટલી આગત છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, બે ગત (મનુષ્ય, તિર્યચ) ને નણ આત છે (દેવતા, મનુષ્ય ને તિર્યચ) એ જીવના પ્રત્યેક શરીર કલ્પા છે અને ચક્રિય રાજલોક મધ્યે અસંખ્યાતા જીવ છે અહો સાધો માનભાવો ! એટલે બાદર પૃથ્વીકાયનો અધિકાર કલો એટલે પૃથ્વીકાયનો અધિકાર સપૂર્ણ થયો—હવે અપકાયનો અધિકાર કહે છે ॥

૬ સુદમ, બાદર. અપકાય (પાણીના) અધિકાર

પ્રશ્ન—હે ભગવત, અપકાય (પાણી)ના કેટલા બેદ છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ તેના બે બેદ છે એક બેદ સુદમ અપકાય, અને બીજો બેદ બાદર અપકાય, તેના વળી બે બેદ છે પર્યાપ્તા બી અપર્યાપ્તા તેમા પ્રથમ સુદમ અપકાયનો અધિકાર કહું છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સુદમ અપકાય જીવને કેટલા શરીર છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, તેને ત્રણ શરીર છે ઉપરિક ૧, તેજસ ૨, અને કાર્મણ ૩

શય અધિકાર જેમ સુદમ પૃથ્વીમાયો કહ્યો તેમ જાણવો પણ એટલા વિગ્રેય છે જે પાણીના જીવનું સરથાન (આકાર) પાણીના પરપોટાને આકાર છે જાવત બે ગતી અને બે આગતી (તિર્યચ, મનુષ્યની) છે

ઉત્તર—હ જાનમ તેના જે બે છે, એ યુગ્મી (કામળ) બા ૨ પૃષ્ઠ ૧૫ (મનિમ પ્રમુખ) ઓ બીજ કામળ બાદ પૃથ્વીમાન (લીસા પ્રમુખ)

પ્રશ્ન—હે ભગવત તુહાણી પૃષ્ઠીના કેટલા બે છે

ઉત્તર—હે જાનમ તેના સાત બેદ છે ૫મી માગી ૧ રીરી માગી ૨, રાતી માગી ૩, પાળી માગી ૪ ધોળી માગી ૫ પડ માગી , (ગોપીચન્દ્રાદિક) ૬ પાણુમાગી ૭, (તજાવના કાપાળિ)

પ્રશ્ન—હે ભગવત ૫મી પૃષ્ઠીના કેટલા બેદ છે

ઉત્તર—હે જાનમ તેના અને બેદ કલા છે તે કહે ૧ પૃષ્ઠી, ૨, ૩કરા, ૩ પોણુ, ૪ ઉપર ટાકના યોગ ૫ સિના વડના યોગ, ૬ લોણ તે મીઠ, ૭ ઉશ દેસ વિશેષ ૮ અધનોદ્ધનતિ' હ નાણુ ૧૮ તથો ૧૧ સીડ, ૧ ૨પુ ૧ મોડુ, ૧૪ વજ હીંગો, ૧૫ રતાન ૧ હીંગો, ૧૭ મણુરીન, ૧૮ પારો, ૧૯ મુ મો ૨૦ પન્નાળા ૨૧ અગરબ ૨૨ અગરબ મીશીન વેળુ એ બાદર પૃષ્ઠી દરે માળીના બેદ બેદે ૧ જોમેમણી ૨ રથ માળી, (અકગળ ૭૧ રા ૬૦ રત્ન, અપિગલ, વાગધિરત્ન, અમ રત્ન સુવગના મરતકની મણિ, મનુષ્યના મન્નમ્ની માળી મનુષ્યના પેટ માલની પથ્થરી, મમ મન્નના ડા' મરતકની મણિ સુવગના ડા'ની મણિ હાથીના મન્નકના મોળી, વાસ માલી ૧૧ મોળી છીપના મોળી, એ સન સચીત પૃષ્ઠી ૧૫ છે કેમક પાણીના મિદુધી ઉપર ૭ નસાવના સજોગે પાણીના ૬૫ પૃષ્ઠી ૫૦ પ્રભમે છે તે હુણુપાણીન) અક લ ૩, રૂટિ- રત્ન ૪, લોહીનાક્ષ રત્ન ૫, મન્ન મણિ રત્ન, મસાગેન ૭, હુજ મોવ લ ૮, છીનિન ૨૧ હ, ચલન ૨૦, ગારિ- ૨૧ ૧૧ હસ મળ, ૧૨ પુલી- રત્ન, ૧૨, સાગધિ ૨૧ ૧૪, અદ્રમળ રત્ન ૧૫, વૃક્ષ રત્ન, ૧૬, જન ૧૧ રત્ન, ૧૭ મુર્ચ ૧૮, એ આદ દેહો કામળ પૃષ્ઠી જાળી

તે પૃષ્ઠી ૧૫ના બેદ જેમ શ્રી પનરપ્રાણ સનમધે લા છે, તેમ સનિત્તારપણે જાણી જાનત તે ૧ સક્ષપે મે બેદ છે એ વાગ પર્ષાપ્તે પર્ષાપ્તા દ્વાય તે પર્ષાપ્તા અને બીજે બ તે વાર અપર્ષાપ્તે અપર્ષાપ્તા હાઇ તે અપર્ષાપ્તા વીએ

પ્રશ્ન—હે ભગવત, બાદર પૃષ્ઠીમા બીજને કેટલા શરીર છે

ઉત્તર—હે જાનમ, તે ૧ જા શરીર છે, ઉત્તરીક ૧ તેજસ ને કામર્ગ ૩, જેમ મુક્તમ પ્રિંકાયનો અધિમા છે તેમ જાણવો, ૫પુ એટનો વિ ૧૫ જે બા ૨ પૃષ્ઠી ૧૫ને લેખ્યા ચાર છે તે છે છે રત્ન ૧, નીન ૨, કોપોત ૮, અને તેજ ૪, (પાછ દેતા તે ૭ ને ચારત બાદ પૃષ્ઠીમાટે ૧૧ જે તેને ઉપત્તી વેળાએ એટલે અપર્ષાપ્તાપણે દેના લાલુધી તેજુ લેખ્યા દાન) બીજે સન જેમ સુક્ષ્મ પૃષ્ઠી ૧૫ને કલા જેમ જાણવો

પ્રશ્ન—હે ભગવત તે ૬૧ આદ્ય નટની વિનિતો સીએ કે

ઉત્તર—હે જાનમ, તેને આજા વિ ને ૭ વિનિતો દેના જેમ બાદર પૃષ્ઠીકાયા જીવ

લોકને છેડે નથી ત્યાં જોઈ કરી બાધાત ન હોય તે માટે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, ક્યાં છતાં બાહર પૃથ્વીકાયપણે આવી ઉપજે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, તિર્યચ, મનુષ્ય અને દેવતા આવીને ઉપજે તેમાં તિર્યચ, મનુષ્ય જુગલીયા વરછને ઉપજે અને દેવતા તે પણ જન પતિ, બ્રહ્મા, વ્યોતિષી, મુદ્રમા દેવ થોડા, હસા દેવોનાં મુદ્રીના આવીને ઉપજે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે છતાં આપણું કેટલું છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જમ-મધ્ય અતમુર્તિનું અને ઉત્કૃષ્ટપણે બાનીશ હજાર વરસનું (બર પૃથ્વીનું) છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે શ્વ આરણ્યિક સમુદયાતે સમોદય મરે છે ? કે અસમોદય મરે છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, સમોદય પણ મરે છે અને અસમોદય પણ મરે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે છતાં આતશ રહીત ચીજને કયું ગતે જાય ? કયું ગતિમા ઉપજે ? આ નારખી મધ્યે ઉપજે ? કે તિર્યચ, મનુષ્ય, દેવતા મધ્યે ઉપજે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ નારખી મધ્યે ઉપજે નહીં તિર્યચ અને મનુષ્ય ઉપજે પણ દેવતામાં ઉપજે નહીં જેમ સુદમ પૃથ્વીના છતાં તેમ જ જાવત મનુષ્ય, તિર્યચ મધ્યે જુગલીયા વરછ ઉપજે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે છતાં કેટલી ગત અને કેટલી આગત છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, બે ગત (મનુષ્ય, તિર્યચ) ને ત્રણ આગત છે (દેવતા, મનુષ્ય કે તિર્યચ) એ છતાં પ્રત્યેક શરીર કલા છે અને ચક્રિય રાજ્યલોક મધ્યે અસખ્યાતા છતાં એ અહો સાધા માનભાવો ! એટલે બાહર પૃથ્વીકાયનો અધિકાર કલો એટલે પૃથ્વીકાયનો અધિકાર સપૂર્ણ થયો—હવે અપકાયનો અધિકાર કહે છે ॥

હ મુદ્રમ, બાહર અપકાય (પાણીના) અધિકાર

પ્રશ્ન—હે ભગવત, અપકાય (પાણી)ના કેટલા ભેદ છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, તેના બે ભેદ છે એક ભેદ સુદમ અપકાય, અને બીજો બે બાહર અપકાય, તેના વળી બે ભેદ ■ ધર્માપ્તા અને અધર્માપ્તા તેમાં પ્રથમ મુદ્રમ અપકાયનો અધિકાર કહે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સુદમ અપકાય છતાં કેટલા શરીર છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, તેને ત્રણ શરીર છે ઉપારિક ૧, તેજસ ૨, અને કાર્મણ ૩ એ અધિકાર જેમ સુદમ પૃથ્વીકાયનો કહ્યો તેમ જાણવો પણ એવો નિર્ણય છે જે પાણીના છતાં સસ્થાન (આકાર) પાણીના પરગટાને આધારે છે જાવત એ ગતી અને બે આગતી (તિર્યચ, મનુષ્યની) છે

એ સુદમ પાણીના છવના પ્રયેક (જુદા જુદા) ગરીર છે અને ચક્રિય રાજ્યોકમધે અમળ્યાના છવ છે એટલે એ સુદમ પાણીએ અધિકાર કર્યો.

હવે બાદર અપકાષ (પાણી) નો અધિકાર કહે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, બાદર અપકાષા છવના કેટલા ભેદ છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેના ચોક ભેદ છે કાર ત્રીય, જ્યત્ જે રાગી બીજન પણ પાણી તથાપ્રમારના તેના સંયોગથી બે ભેદ છે પર્ણમા અર્થે અપર્ણમા એમ માર અધિકાર સુશમ પૃથ્વીકાષના સરખો જાણુવો પણ એટલો વિરોધ કે તે સરમાન પાણીના થ પોતાને આકાર છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે છવ કેટલા કેટલી છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેને ચાર ભેદ છે, ક્રમ ૧, ત્રીય ૨, કાષોત ૩, અને તેજ ૪, (દેવતા આવી ઉપજે તે આશી),

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે છવ કદરી દિશિતો બાદર કરે છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, બાદર નિરચે છ દિશિતો કરે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, બાદર અપકાષપણે છા કષ ગતિના આવી ઉપજે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, નિર્વચ, મનુષ્ય અર્થે દેવતા મહિથી આવી ઉપજે તે પણ મનુષ્ય નિર્વચ જુગનીયા પીરછ ને ઉપજે અને દેવતા તે પણ બીજન દેવોક સુધીના ઉપજે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે છવનું આવજુ કેટલા કાળું છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ જ્યન્યમી અતર્મુર્તિનું છે અને ઉદ્ભવપણે સાત દહાડ વાડું છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે છવ ગરીરો કેટલી ગતિમાં જાય, અને કેટલી ગતિના આવે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, બે ગતે જાય (મનુષ્ય, નિર્વચ) અર્થે નજુ ગતના આવે (મનુષ્ય, નિર્વચ અને દેવતા),

રોપ અધિકાર જેમ બાદર પૃથ્વીમયનો કદયો તેમ જાણુવો એ છવ પ્રત્યેક સરીરના ધણી છે અને ચક્રિય રાજ્યોક મધ્યે અસખ્યાના છવ છે અહો સાધુ માનભાવો? એટલે આ ૨ અપકાષનો અધિકાર કહ્યો એટલે અપકાષનો અધિકાર સચુર્ય થયો હવે વનરપતિ કારીએ અધિકાર કહે છે

૧૦ સુદમ, બાદર અને સાધારણ વનરપતિકાષનો અધિકાર.

પ્રશ્ન—હે ભગવત વનરપતિમાયના ૫૮૧૧ ભેદ છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેના બે ભેદ છે એક સુદમ તે ચક્રિય રાજ્યોક મધ્યે ભયા છે તે સુદમ વનરપતિકાષ અર્થે બીજને ભેદ આઠ પ્રમુખ તે બાદર વનરપતિમાય

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સુક્ષ્મ વનસ્પતિના કેટલા બેદ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેના બે બેદ કહ્યા છે, પર્વાશ્વા સુક્ષ્મ વાસ્પતિકાય અને અપર્વાશ્વા સુક્ષ્મ વનસ્પતિકાય, તેમા હવે સુક્ષ્મ વાસ્પતિ યાગો અધિકાર કહે છે

સુક્ષ્મ વનસ્પતિકાયો અધિકાર તે જેમ સુક્ષ્મ પૃથ્વીકાયનો કહ્યો તેમજ જાણવો પણ એટલો વિશેષ છે તેના સસ્થાન નાના પ્રકારના છે જનત બે ગતિના આવે (મનુષ્ય, તિર્યચ) આ તેજ બે ગતિમા જાય

એ જનના પ્રત્યેક શરીર નથી, પણ સાધારણ (સદિયારા) શરીર છે તે એક શરીરે અનતા જીવ છે 'વળી સુક્ષ્મ વનસ્પતિ મધ્યે' એ જ શરીરે એમો જીવો જેસંતુ તેય

પત્તેયાઃ इति: (પ્રત્યેક લક્ષણ લોચને દેખીએ તે બાહર અને ન દેખીએ તે સુક્ષ્મ જાણના) શેષ અધિકાર જેમ પૃથ્વીકાયનો કહ્યો તેમ જાણવો, એટલે સુક્ષ્મ વનસ્પતિકાયનો અધિકાર થયો હવે બાહર વનસ્પતિકાયનો અધિકાર જહે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, બાહર વનસ્પતિકાયના કેટલા બેદ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેના બે બેદ છે, પ્રત્યેક શરીર બાહર વનસ્પતિકાય, અને સાધારણ શરીર બાહર વનસ્પતિકાય (એક શરીરે એક જીવ હોય તે પ્રત્યેક શરીર, અને એક શરીરે અનતા જીવ હોય તે સાધારણ શરીર જાણના

તેમા વળી પ્રત્યેક શરીર બાહર વનસ્પતિકાય તેહના બાર બેદ છે તે કહેછે ગાથા
 ચત્વા ૧, ગુઝા ૨, ગુમ્મા ૩, લયાય ૪, વલિય ૫, પાવગા ચેવ ૬, તળ ૭,
 વલય ૮, હરિય ૯, હસહિ ૧૦, જલમ્ ૧૧, કુહળાય ૧૨, વોધવા, ૧૧૧

અર્થ—દૃશ ૧, શ્રુત ૨, શ્રુત ૩, લતા ૮, વેલડી ૫, પર્વ ૬, તૃણ ૭ વલયે જાની ઉતરે તે વલય ૮, હરીત ૯, ઓળખી ૧૦, કમળ ૧૧, અને કુહળ ૧૨ એ બાર ગતિની પ્રત્યેક વનસ્પતિ છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, વૃક્ષની જાત તે શું?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેના બે બે છે, જે એક ફળમા એક ફળીઓ હોય તે, એકરિયક (ખીજ) કરીએ, અને જે ફળમા ઝાઝી કરી હોય તે જનુખીજ કરીએ

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે એકરિયક (ખીજ)ના કેટલા બેદ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેના અનેક બેદ છે, લીંગડાડુ ફળ (લીંગોળી), એકરિયક જાણતુ તેમ જાણતુ ફળ (જાણડી) એકરિયક, એમ જાવત પુનાગવૃક્ષ, સીમનદૃશ, અશોકદૃશ, એમ જે વળી એ સરીખા ખીજા વૃક્ષ હોય તે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે વૃક્ષના મુળમા, સ્કંધમા, ત્વચા (જાડ)મા, તેમ સાખા, પર્વ, પાન, યુગ પ્રમુખમા કેટલા જીવ છે?

ઉત્તર—હે ગાતમ, તે વૃક્ષના મુળમાં અગમ્યાતા હવ છે એમ મ્હં મધ્યે, ત્વયા મધ્યે, શાખા પર, પ્રમુખે અસમ્યાતા હવ છે, ને પાન પાન દીક એકેકા હવ છે, તેના પ્રુથ મધ્યે અને ન હ, અને કણ મધ્યે એક બીજા એક એક હવ છે, એટલે એ એકારિયક વૃક્ષ કહ્યાં હવે બહુ બીજા દક્ષ કહે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, બહુ બીજા વાસ્તવિમયના કેટલા બે છે?

ઉત્તર—હે ગાતમ, તેના અનેક બે છે, અસ્થિક વૃક્ષ (ભાષા વિગેળ), તદુક પ્રક્ષ, ઉખગ, ખીચપ પ્રમુખ કોઠ દક્ષ, આનાના વૃક્ષ, કલ્પમુ વક્ષ, દાડીમ દક્ષ, વગરક્ષ, કાદુબરી વક્ષ, તીનક વક્ષ, વીજીના વક્ષ ઇત્યાદિક બીજા પણ એ સરખા વક્ષ ત્યાં તે જાણના

પ્રશ્ન—હે ભગવત, એ દક્ષના મુળમાં, મ્હં પ્રમુખમાં કેટલા હવ છે?

ઉત્તર—હે ગાતમ, એકના મુળ, મ્હં પ્રમુખમાં અસમ્યાતા હવ છે જનત કણ મધ્યે બહુ બીજા છે એટલે બહુબીજા વિચાર કહો એક વૃક્ષો અધિકાર કહો એમ શ્રી પત્રવજ્ઞાન સત્ર મધ્યે વનસ્પતિનો અધિકાર કરો છે તેમ જાણવે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, જનત કુલજ પ્રમુખ બે નો અધિકાર શી રીતે છે?

ઉત્તર—હે ગાતમ જેમ દક્ષનો કહો તેમ જાણવે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, દક્ષના નના સંસ્થાન કેવે આપરે છે?

ઉત્તર—હે ગાતમ, તેના ન નના પ્રાના સંસ્થાન છે પ્રાના એક હવ, (પણ તેની ગ્રાએ બીજા અનેક હવ હોન) અને પાનદીક એકેકા હવ છે, મ્હં પ્રમા પણ એક હવ છે તાનદક્ષ, સરખ દક્ષ પ્રાવેરી પ્રમુખ મધ્યે જાણુ હવે પ્રત્યેક વાસ્તવિના તરીકે કેની રીતે જુદા જુદા રહે છે તેના દહાન દેખાડે છે જેમ સર્વ સરસવનો ગોળ મીશ્રીત સાજો નાળોએ, તે સા ના મ યે જેમ સગસન સર્વ પોત પોતાના શરીર જુજુયા રાખે, તેમ પ્રત્યેક શરીરી હવના પણ જુજુયા સગી છે વળા જેમ તનની ગોળ મીશ્રીત તનસાકની કરીએ તે મધ્યે જેમ તવ પોત પોતાના તરીકે જુજુયા રાખે તેમ પ્રત્યેક વનસ્પતિના હવ પણ પોતાના તરીકે જુજુયા રાખે છે એટલે પ્રત્યેક બાદર વનસ્પતિ કાપનો અધિકાર હો. હવે સાધા બ શરીર જે અક શરીરને વિશે અનતા હવ તેનો અધિકાર કહે છે

પ્રશ્ન—હ ભગવત, સાધારણ શરીર બા ર વનસ્પતિ ત્યાં કેટલા બે છે?

ઉત્તર—હે ગાતમ, તેના બે બે છે આનુક, (દેશ વિદેશ) મુળા, આદુ હીતલીનામે વાસ્તવિ સીરની નામે વનસ્પતિ, સિસ્તીરીની, તિતિ ક્ષિરક, ક્ષિરીક વિગેળિકા, કસ્તુક વગેરક સુરણુક, એનુપ, તિતિગેય લીલી હળદર લોહરી નામે અપ્રસિદ્ધ અવકરણી, સીદ્ધ કરણી, સિમુલી, મુખુલી ઇત્યાદિક કાષ્ઠકેશ પસીદ્ધ નામ અને ગાધકે દેશ અપ્રસિદ્ધ નામ તેના સક્ષયે બે બે છે, પચાપ્તા હવ વનસ્પતિકાયા અને અપચાપ્તા વનસ્પતિકાયા

પ્રશ્ન—હ ભગવત, ને હવને કેટલા શરીર છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, નણુ સરીર છે, ઉદારીડ ૧, તેજસ ૨, અને કાર્મણુ ૩ શેષ અધિકાર પુર્વની પેરે, જેમ બાદર પૃથ્વીકાયનો કલો તેમ જાણુવો પણ જે નિશ્ચય છે તે કહેછે.

પ્રશ્ન—હે ભગવત તે જીવની અવધેણા કેવી છે?

ઉત્તર—૦ ગૌતમ, જનન્યથી અગુવને અસખ્યાતમે ભાગે અને ઉત્કૃષ્ટપણે એક હળાર જોજન કાષ્ઠક આંગેર કાપાતું માન છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત તે જીવના સરીરના સંસ્થાન શ્વે આપારે છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, વાસ્પતિકાયા જીવના નના નના સંસ્થાન ૦

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે જીવનુ આવણુ કેટલા ગાળુ છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ જનન્યથી અતસુહૃતંતુ છે આ ઉત્કૃષ્ટપણે દત્ત હળાર વરસનુ છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે જીવ કેટલી ગતિમા મરીને જાય, અને કેટલી ગતિમાથી આવે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, બે ગતિમા જાય (મનુષ્ય તિર્યચ) અને ત્રણ ગતિમા આવે (મનુષ્ય તિર્યચ, ને દેવતા) એ જીવ પ્રત્યેક સરીરના ધણી પણ છે, અને સાધારણુ સરીરના ધણી પણ છે વનસ્પતિ મધ્યે અનતા જીવ કલા છે, એટલે બાર વનસ્પતિકાયનો અધિકાર થયો એટલે સન વનસ્પતિકાયનો અધિકાર થયો, એટલે સ્થાનર જીવનો અભિમાન પુરો થયો હવે ત્રસ છાનો અધિકાર કહેછે

૧૧ ત્રસ છાનો અધિકાર.

પ્રશ્ન—હે ભગવત, ત્રસ જીવના કેટલા ભેદ છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, તેના નણુ ભેદ છે અસીકાય, (ગતીત્રસ) વાઉમય (ગતીત્રસ) અને બેદ્રીપાદિક, (ઉદાર મોઢા ત્રસ) એ નણુભેદ ત્રસ જીવના છે તેમા પ્રથમ અસીકાય (ગતીત્રસ)નો અધિકાર કહેછે

૧૨ સુક્ષ્મ, બાદર. અસીકાયનો અધિકાર.

પ્રશ્ન—હે ભગવત, અસીકાયના કેટલા ભેદ છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, તેના બે ભેદ છે, એક સુક્ષ્મ અસીકાય, આ બીજો ભેદ બાર અસીકાય તેમા પ્રથમ સુક્ષ્મ અસીકાયનો અધિકાર કહેછે

સુક્ષ્મ અસીકાયનો અધિકાર જેમ પુર્વ સુક્ષ્મ પૃથ્વીકાયનો કલા છે તેમ જાણુવો, પણ તેમા જે નિશ્ચય છે તે કહે છે સુક્ષ્મ અસીકાયના જીવના સંસ્થાન સુધની અણી સરખા છે જાવત એક ગતી (તિર્યચ) મધ્યે જાય આ બે ગતી (મનુષ્ય તિર્યચ) મધ્યેથી આવે એ જીવ પ્રત્યેક સરીરના ધણી છે, તે લોક મધ્યે અસખ્યાત જીવ છે

અધિકાર સર્વ પુર્વાજ પર જાણુવો, અટલે સુક્ષ્મ અસીકાયનો અધિકાર થયો હવે સુક્ષ્મ અસીકાયનો અધિકાર કહે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, બાદર અનીકાય હા ॥ કેતા બેદ છે

ઉત્તર—હે જાતમ, તે ॥ બો બેદ ઈ, દગાગા જાગા કબીયા અગી ॥ બાલ સર્વ કાન્તિ, મપ્પી, પ્રમુખ, વધી જે તથાપ્રમગ ॥ અની ॥ બેદ તે ૧ સદ્યપે બે બેદ ઈ તે કહે છે પપામા અગીના હવ, અગી અપગીમા અનીના હવ

પ્રશ્ન—હે ભગવત તે છવો કેતા શરી છે

ઉત્તર—હે જાતમ, ત્રમ્ શરીર ૩ ઠારી ૧, તે ૪૫ ૩ કામન ૩ એમ સર્વ તેમજ સુદમ અનીકાની પર સમ્યા ૧ સુદી માની ત ખા છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત તે છવો કેતા શરી છે

ઉત્તર—હે જાતમ, તે ૪૫ સમ્યા છે કાન ૧, ની ૨ ૩ મપોત ૩

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે છવો આરખુ કેટ ॥ કાળુ છે

ઉત્તર—હે જાતમ, વધન્યગી અતમુર્ત, ૩ ઉદ્દપલે ૧૦ અના ૧૦ (સાનિ ૧૨) નું છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત તે છવ કયાથી આવી ઉપજે અગી મગીને માં જાય

ઉત્તર—હે જાતમ, તે છવ નિર્મય અગી મનુષ્ય માદેથી આવી ઉપજે અગી એક નિર્મય ગતિમા મગીને જાય એ અધિમાર સર્વ પુરવીપર જાતમે જાતમા અનીના આવે અગી મગી એક ગતિમા જાય

એ છવ પ્રત્યેક શરી ॥ મપ્પી છે, અગી લેક માદે અસ ખાતા છવ ૧૦ છે એલે બાદર અગીમા અધિમાર કલો એટલે અલીમયો અધિમાર પુરો થો ૧૦ નાઉ કાનનો અધિકાર કહે છે

૧૩ સુદમ, બાદર, વાયુકાયનો અધિમાર,

પ્રશ્ન—હે ભગવત, વાયુકાય છવના કેટ ॥ બે છે

ઉત્તર—હે જાતમ, તેના બે બે છે, સુદમ વાયુકાય અગી બાદર વાયુકાય તેમાં પ્રથમ સુદમ વાયુકાયનો અધિમાર કહે છે

સુદમ વાયુકાયનો અધિમાર તે જેમ સુદમ અલીમયો કલો તેમ જાલુવો પણ એટલો દિશી છે તે કહે છે તે છવનું સસ્થાન (શરીરનો આકાર) જ્યારે આકારે છે જ્યારે એક ગતિમા મગીને જાય, અને બે ગતિ માદેથી આવે એ છવ પ્રત્યેક શરી ॥ મપ્પી છે, અને લોક મધ્યે અસ ખાતા હા છે એલે સુદમ વાયુકાયનો અધિમાર થયો દવે બાદર વાયુકાયનો અધિમાર કા છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત બાદર વાયુકાયના છવના કેટલા બે છે

ઉત્તર—હે જાતમ, તેના અનેક બેદ છે, પુરો દિશિમા વાયુ પશ્ચિમ દિશિમા વાયુ એમ જાતમ બીજા પણ વાયુ તથાપ્રકાર ॥ તેના સદ્યપે બે બેદ છે, પાસા અને અપાસા

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે છવને કેટલા શરી છે

ઉત્તર—હે ગૌતમ, તેને ચાર શરીર છે, ઉદરીક ૧, વૈક્રીય ૨, તેજસ ૩ ને કાર્પણ ૪

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે જીવ શરીરનું સરવાળ કેવે આકારે છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, ધન ૧ (પતાકા) ને આકારે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે જીવને કેટલી સમુદ્ધાન છે?

૧, કાયા સમુદ્ધાન ૨,

ને વ્યાધાત પડીવરછો
વગેરે પણ આહાર કરેછે

જો ત્રણ મંત્રે ન ઉપજે

યુદ્ધગર વરસતું છે

૧ કેટલી ગતના આવી ઉપજે
મનુષ્ય, તિર્થંકર જે ગતિના

તેક શરીરના ધણી છે અને
૨) એટલે બાહર વાયુમાયનો
થયો હવે ઉદાર નસ જીવનો

અધિકાર.

૨, ચારેદિ ૩, અને પચેદિ ૪,

તેમા પ્રથમ બેદિનો અધિકાર કહે છે

૧૫ બેદિ જીવનો અધિકાર.

પ્રશ્ન—હે ભગવત, બેદિ જીવના કેટલા ભે છે

ઉત્તર—હે ગૌતમ, તે ૧૧ અનેક ભેદ છે, વાત, પુરા, કરમીયા, જગો, કોડી, છીપ, છીપલા, ભાત સમુદ્ર નિકા પ્રમુખ જે વળી ખીલ તે સરખા જીવ તેના સહોરે બે ભેદ છે, પર્વાપ્તા ને અપર્વાપ્તા

10/2/16
Shri Yashwanth Singh
Chapet
C/o Shri R. L. Chaptet,
Sethia Jain Library,
Trikuta Rajpur,
P. O. Bikaner (Raj)
BIKANER
(RAJ)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે જીવને કેટલા શરીર છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેને ત્રણ શરીર છે, કલારીક ૧, તેજસ ૨, ને કાર્મણ ૩

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે જીવને કેટલી મોતી શરીરની અવગાહના છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્યંમ્ય અગ્રણતે અસમ્યાતમે ભાગે, અને ઉત્કૃષ્ટપણે બાર ભેજ નની છે (વારસ જોયણ સસ્તો) ઇતિ વચનાત્

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે જીવના શરીર કયા સધયજુના છે,

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ તેના શરીર છેત્રી સધયજુના છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત તે જીવના શરીર કયે સમ્યાને છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, હું સમ્યાને તેના શરીર છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત તેને કેટલા કપાય છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, કોષ ૧, માન ૨, માયા ૩, ને લોભ ૪, એ ચાર કપાય સંહીત છે,

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે જીવો કેટલી સજ્ઞા છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેને ચાર સજ્ઞા છે અહાર ૧, ભય ૨, મૃત્યુ ૩, ને પરીગ્રહ ૪

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે જીવો કેટલી લેખ્યા છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેને ત્રણ લેખ્યા છે કલ્પ ૧, નીત ૨ ને કાપોત ૩

પ્રશ્ન—હે ભગવત તે જીવને કેટલી ઘડી છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેને બે ઘડી છે સ્પર્શ ૧, ને રમેત્રી ૨

પ્રશ્ન—હે ભગવત તે જીવને કેટલી સમુદ્યાત છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, ત્રણ સમુદ્યાત છે વેદના સમુદ્યાત ૧, કપાય સમુદ્યાત ૨, ને માર જાતીક સમુદ્યાત ૩

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે જીવ કુલ સમી છે (મન સ્વીત છે) કે અસમી (મનસ્વીત છે) ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ સમી નથી અસમીજ ૩ (મન સ્વીત છે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે જીવને કેટલા વે છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેને ત્રણ વે છે નિપુસ ૧, વે ૨, વે ૩

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે જીવને કેટલી પર્ણામિ છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, પાંચ પર્ણામિ પર્ણામા છે ત્રણ કાષ્ઠ પાંચ અપર્ણામિ અપર્ણામા પર્ણ છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે જીવ સ સમ્યક દટિ છે કે મિથ્યાદટિ છે કે મિથ્યાદટિ છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ સ વદદટિ પળ છે, (મિથ્યા મનુષ્ય, નિર્ણય બે ઇતિમા ઉપજે તે મારે)

મિથ્યાદષ્ટિ પણ છે, પણ મિથ્યદષ્ટિ નથી (તે જાને મિથ્ય પ્રજ્ઞામિથ્યકો કાઢ મરી ઉપજે નહીં તે માટે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે જીવ શુ અમુદનણી છે? કે અચમુ સંપી છે? કે અચમુસંપી છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, અનુદર્શણી યી, (આખે દેખતા નથી) અચનુદર્શણીજ છે, (સ્પર્શી, રમેદ્રીએ કરી જાણે) પણ અચમુસંપી યી તેમ કેવળમુસંપી પણ નથી

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે જીવ શુ જ્ઞાની છે? કે અજ્ઞાની છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જ્ઞાની પણ છે (ઉપજતી વેળાએ લગાગે અપર્યામાપણે હોય તે માટે) અજ્ઞાની પણ છે તેમા જે જ્ઞાની છે તે નીચે બે જ્ઞાનના ધણી છે, મતિજ્ઞાનના ધણી, અને શ્રુતજ્ઞાનના ધણી, અજ્ઞાની છે તે નીચે બે અજ્ઞાનના ધણી છે, મનિઅજ્ઞાન ને શ્રુતઅજ્ઞાન

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે જીવ શુ મન જોગી છે? કે વચન જોગી છે? કે કાય જોગી છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, મન જોગી નથી, પણ વચન જોગી અજ્ઞાની કાય જોગી છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે જીવ શુ સામરોપયોગી છે? કે અનાકરોપયોગી છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, સામરોપયોગી પણ છે અજ્ઞાનરોપયોગી પણ છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે જીવ કેટલી દિશિનો આહાર કરે છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, ૭ દિશિનો નિચે આહાર કરે છે (એહો બ્રાહ્મણ તથા કેમકે બોધો છે કે મસજીવ કાંઈ ન હોય તે માટે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે જીવ કયાથી આવી ઉપજે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, તિર્યચ, મનુષ્યમાહેથી આવી ઉપજે, પણ નારકી, અજ્ઞાની દેવતા, તેમજ જીવનીયા એટલામાહેથી ઉપજે હાં

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે જીવ આનખુ કેટલા કાળનું છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જન્મનથી અતર્મુહત્તુ અજ્ઞાની ઉત્કૃષ્ટપણે આર વરમતું છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે જીવ શુ સંગોહત મગ્ધે મરે છે, કે અસંગોહત મરે મરે છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, સંગોહત પણ મરે છે, અને અસંગોહત પણ મરે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે જીવ મરીને કયા જાય? કયા ઉપજે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, મરણી દેવતા અને જીવનીયા મધ્યે ઉપજે નહીં એવ ઉપજે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે જીવ કેટલી ગતીમાહેથી આવે? અને કેટલી ગતીમાહે જાય?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, તે ગતીમાહેથી આવે અને મરી બે ગતીમાહે જાય

એ જીવ પ્રત્યેક સરીરના ધણી છે, અને અસખ્યાતા જીવ છે એટલે બે ઈદ્રિ જીવનો અધિ ૧૦ પુરો થયો હવે તેદિ જીવનો અધિકાર કહે છે

૧૬. તેદિદ્રિનો અધિકાર.

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તેદિદ્રિ જીવના કેટલા બેદ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ તેના અોક બેદ ૩, ઉપરીત, રોહણીક, દસ્તીશોક, આયક, માકક, જી હીખ, પ્રમુખ જે, વની તથાપ્રકારના જીવ તેના સક્ષેપે બે બેદ છે, પચાપ્તા અને અપચાપ્તા તે જેમ પુરે બેદિનો અધિકાર કહ્યો છે તેમ જાણવો, પણ એટલો વિશેષ છે તે આગળ કહે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે જીવના સરીરની અગાધના કેટલી છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જઘન્ય આગુનને અસખ્યાતમે ભાગ, અને ઉત્કૃષ્ટપણે ત્રણ ગાઉની ૩

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે જીવને ઈદ્રી કેટલી છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, ત્રણ ઈદ્રી છે સ્પર્શી ૧, સ્પેદી ૨, ને ધાણેદી ૩

પ્રશ્ન—હે ભગવત તે જીવનું આનજી કેટલા કાળનું છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જઘન્યથી અતર્મુગ્ધનું, અને ઉત્કૃષ્ટપણે ઝોગજીવવાસા સ્વિસનું ૥

સેય અધિમાર સવ પુત્રીપરે જાણવો જાવત બે ગતિમાહે મરીને જામ, અને બે ગતિમાહેથી આવે એ જીવ પ્રત્યેક સરીરના ધણી છે અને અસખ્યાતા જીવ છે એટલે તેદિદ્રિનો અધિકાર પુરો થયો, હવે ચૈત્રેદ્રિનો કહે છે

૧૭ ચૈત્રેદ્રી જીવનો અધિકાર.

પ્રશ્ન—હે ભગવત, ચૈત્રેદ્રી જીવના કેટલા બેદ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ તેના અનેક બેદ છે, અધિવા, પોતીમા, વીજી ૬ મ્હા ભમરા, ભમરી, તીક કસા, મસા, કસારી પૂતિક, જાનત છાણામાલી ૥ જીવ કસારીક તે સગખા જીવ તેહના સક્ષેપે બે બેદ છે પચાપ્તા અને અપચાપ્તા

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે જીવને કેટલા સરીર છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, ત્રણ સરીર કલા છે જાનત જેમ પુરે તેદિનો અધિકાર કહ્યો છે તેમ જાણવો પણ એટલો વિશેષ છે તે કહે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે જીવના સરીરની અગાધના કેટલી છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જઘન્ય આગુનને અસખ્યાતમે ભાગે, અને ઉત્કૃષ્ટપણે ચાર ગાઉની છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત તે જીવને ઈદ્રી કેટલી છે

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, ચાર ઈદ્રિ છે, સ્પર્શી ૧ સ્પેદી ૨, ધાણેદી ૩, ને ચમુદ્રી ૪

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે જીવને દર્શન કેટલા છે?

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે છાને કેટલી કપાપ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, તેો ચાર કપાપ છે ક્રોધ ૧, માન ૨, માયા ૩, ૧ો લોભ ૪

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે છાને કેટલી સસા છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, ચાર સસા છે આહાર સસા ૧, લાષ સસા ૨, મૈથુન સસા ૩, ને પરીઘ્રહ સસા ૪

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે છાને કેટલી લેખ્યા છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, તેો ત્રણ લેખ્યા છે ક્રૂન ૧, નીન ૨, ને કાપોત ૩

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે છાને ૨૦ની છદિ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, તેને પાચ છદિ છે સ્પર્શદિ ૧, રમેદિ ૨, ધાળેદિ ૩, ચક્ષુદિ ૪ ને શ્રાતેદિ ૫

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તેને ૩૦ની સમુદ્ધન છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, તેને ચાર સમુદ્ધન છે (પ્રથમની)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે ૬૦ સુ સસી છે, કે અસસી છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, સસી પણ છે અને અસસી પણ છે (સસી પચેદિ છાન મરીને જે નારકામાં ઉપના છે તે સસી કહીએ અને જે સમુદ્ધન એટલે અસસી મરીને જે નારકામાં ઉપના છે તે અસસી કહીએ એ ભાવ)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે છાને કેટલા વેદ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, એક નપુસક વેદજ છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે છાને કેટલી પર્ણાપિ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, છ પર્ણાપિ પર્ણાપિ છે અને ૭ અપર્ણાપિ અપર્ણાપિ પણ છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે છાને કેટલી દ્રષ્ટિ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, ત્રણ દ્રષ્ટિ છે સમકિત દ્રષ્ટિ ૧ મિથ્યાત્વ દ્રષ્ટિ ૨, અને મિથ્યાદિ ૩

પ્રશ્ન—હે ભગવત તે છાને કેટલા દશન છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ તેને ત્રણ દશન છે ચતુ દશન ૧, અચક્ષુ દશન ૨, અને અવધી દશન ૩

પ્રશ્ન—હે ભગવત તે છાને કેટલી જ્ઞાની છે, કે અજ્ઞાની છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, જ્ઞાનીપણ છે, અને અજ્ઞાની પણ છે તેમાં જે જ્ઞાની છે તે નીચે ત્રણ જ્ઞાની ધણી છે તે કહેહે મનીજ્ઞાની ૧, વૃત્તજ્ઞાની ૨ અને અરધિ જ્ઞાની ૩ અને જે અજ્ઞાની છે તેમાં કેટલાએક જે અજ્ઞાની છે (જે સમુદ્ધન માહેથી નાગકાપલે ઉપજે તેહો ઉત્પત્તિ સમયે જે અજ્ઞાન દોષ અપર્ણાપિ સુધી અને પર્ણાપિ

યથા પછી વીલગ અગ્નિના પામે અને ગર્ભજ માટથી નાગડી પણ ઉપજે તેનો નિન્દ્યે ત્રણ અગ્નિના અથવા (ત્રણ જ્ઞાનવત હોય છે એટલે જે એ અગ્નિના કતા તે અપયાપ્તાપણે કલા હિત) અને કેટલાએક ત્રણ અગ્નિનાના ધણી હોય છે તેમા જે એ અગ્નિનાના ધણી તે નિન્દ્યે મતિ અગ્નિની અંત્રી જુત અગ્નિની જાણના અને જે ત્રણ અગ્નિનાના ધણી છે તે નિન્દ્યે મતિ અગ્નિની, જુત અગ્નિની અને વીલગ અગ્નિની જાણના

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે જુતો કેટલા જોગ છે?

ઉત્તર—હે જાતમ, તે ત્રણ જોગ છે મન ૧, વચન ૨, અંત્રી કાયા ૩

પ્રશ્ન—હે ભગવત તે જુતો કેટલા ઉપયોગ છે?

ઉત્તર—હે જાતમ, તે ઉપયોગ બે છે સાકારોપયોગ ૧, અને અનાકારોપયોગ ૨

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે જુત કેટલી દિશિનો આહાર કરે છે?

ઉત્તર—હે જાતમ, ૭ દિશિનો આહાર કરે છે પૂર્વ ૧, પશ્ચિમ ૨, ઉત્તર ૩, દક્ષિણ ૪ ઉત્તર ૫, ને નીચી ૬, એ ૭ દિશિનો આહાર કરે છે, અને ઉસાકારણ પડીનારને ત્રણથી કાળો વર્ણ જાત પામ વર્ણ આહાર કરે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે જુત ક્યાથી આત્રી ઉપજે?

ઉત્તર—હે જાતમ, તિર્યચ અંત્રી મનુષ્ય મધ્યેથી ઉપજે (જુગલીયા વરજને)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે જુતું આવણુ કેટલા કાળનું છે?

ઉત્તર—હે જાતમ, જલ-પૃથ્વી સ્પર્શ દગ્ધર વસ્તુનું અને ઉત્કૃષ્ટપણે તેનીસ સાકારોપમનું છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે જુત શું સમોદત મરે છે, કે અસમોદત મરે છે?

ઉત્તર—હે જાતમ, સમોદત પણ મરે છે અંત્રી અસમોદત પણ મરે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે જુત મરીને ક્યા જઈ ઉપજે?

ઉત્તર—હે જાતમ, તિર્યચ અંત્રી મનુષ્ય એ બે મધ્યે જઈ ઉપજે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે જુત કેટલી ગતિના આવે, અંત્રી કેટલી ગતિમા જાય?

ઉત્તર—હે જાતમ, બે ગતિના આવે, અને બે ગતિમા જાય

એ જુત પ્રત્યેક શરીરના ધણી અસંખ્યાતા જુત છે અહો સાધુ માનલાલો! એટલે નાગડીનો અધિકાર થયો

૨૦ પચ્ચેદ્રી તિર્યચનો અધિકાર.

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પચ્ચેદ્રી તિર્યચના કેટલા જોગ છે?

ઉત્તર—હે જાતમ, તે ૧૧ જોગ છે એક સમુર્જિત પચ્ચેદ્રી તિર્યચ અને બીજો બેદ ગભજ પચ્ચેદ્રી તિર્યચ

૨૧ સમુદ્ધિમ પચેદ્રી તિર્યચનો અધિકાર.

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સમુદ્ધિમ પચેદ્રી તિર્યચનો કેટલા બે. છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ તેના ૪૭ બે. છે જળચર તે જળ મધે ચાને ૧ મળચર તે સ્થળ (જમીન) ઉપર ચાને ૨ અને ખેચર તે આમને ચાને ૩ એ ૪૭ બેદ તેમા પ્રથમ જળચર સમુદ્ધિમ પચેદ્રી તિર્યચનો અધિકાર કહે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત જળચર સમુદ્ધિમના કેટલા બે. છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેના ૫૫ બેદ છે માળના ૧ કાચળના ૨, મગમ-૭ ૩, માહક (મુઠ) ને ૪ સુમમાર ૫ (તે મધે માળના વગેરેનો અધિકાર જોમ પનવણાશ સુદ મધે કલો છે તેમ જલુલો) જાત ને વગી જીન તથા પ્રકારના માળના તેના સક્ષેપે બે બેદ છે એક પર્વામા અને બીજે બેદ અપર્વામા

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે શ્રવને કેટલા શરીર છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેને ૪૭ શરીર છે ઉદારીક ૧, તેજત ૨ ને કાર્મણ ૩

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે શ્રવના શરીરની અવગાહના કેવડી છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જવ વધી અશ્રુને અમ પ્યાતમે ભાગે અને ઉત્પ્રપણે હનર જોજન છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે શ્રવના તરીકે કયા સધયણના છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેના શરીર છેવગ સધયણ ૫

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે શ્રવના શરીર કયે સ્થાને છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, એમ હું સ્થાને છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત તે શ્રવને કેટલી કપાય છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેો ચાર કપાય છે કોથ ૧, મા ૨, માયા ૩, અંબે લાલ ૪

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે શ્રવને કેટલી સચા છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેને ચાર સચા છે આદાર ૧, ભય ૨, મયુન ૩, ને પરીમદ ૪

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે શ્રવને કેટલી લેસ્યા છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેને ૪૭ લેસ્યા છે કપન ૧, તીન ૨, અને કાપોન ૩

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે શ્રવને કેટલી ધંદી છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેને પાચ ધંદી છે, સ્પસદિ ૧, સ્મેદિ ૨, ધાણેદિ ૩, અશુદ્ધિ ૪, ને ઓતેદિ ૫

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે શ્રવને કેટલી સચુવાન છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, તેો યજ્ઞ સમુદ્ધાન છે વેદની ૧ કથાવ ૨, ને મારણાતિક ૩

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે જીવ શુ સગી છે, કે અસગી છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, સગી નથી, અસગીજ છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે જીવને કેટલા વેદ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, એક નપુસક વેદજ છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે જીવને કેટલી પર્યાપ્તી છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, પાચ પર્યાપ્તે પર્યાપ્તા છે, અને પાચ અપર્યાપ્તે અપર્યાપ્તા છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે જીવો કેટલી દષ્ટિ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, બે દષ્ટિ છે સમગ્તિ ૧, અને મિથ્યાત ૨

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે જીવો કેટલા દશન છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, તેને બે દર્શન છે ચતુર્દર્શન ૧, અને અચતુર્દર્શન ૨

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે જીવને કેટલા યાન છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, તેને બે યાન છે મતિયાન ૧, અને શ્રુતયાન ૨ (અપર્યાપ્તા આથી)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે જીવને કેટલા અચાન છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, તેને બે અચાન છે મતિઅચાન ૧, અને શ્રુતઅચાન ૨

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે જીવને કેટલા જ્ઞેય છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, તેને બે જ્ઞેય ૩ વચનજ્ઞેય ૧, ને કાવજ્ઞેય ૨

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે જીવને કેટલા ઉપયોગ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, તેને બે ઉપયોગ છે સાકારોપયોગ ૧, અગ્રી અનાકારોપયોગ

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે જીવ કેટલી દિશિનો આહાર કરે છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, તેને છ દિશિનો આહાર છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે જીવ ક્યાથી મરીને ઉપજે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, તિર્યચ, મનુષ્ય મધ્યેથી (લુગથીવા વર્ગિ) ઉપજે, પણ નારકી, દેવતા ઉપજે નહી

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે જીવ કેટલા કાળનુ આયુષ્ય છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, જનનથી અતર્કુર્તર્કનુ અગ્રી ઉત્કૃષ્ટપલે કો. પુરુનુ આયુષ્ય છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે જીવ શુ સમોહત મરે છે? કે અસમોહત મરે છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, સમોહત પણ મરે છે, અને અસમોહત પણ મરે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે જીવ આતરા રહીત મરીને ક્યા જઈ ઉપજે?

ઉત્તર—હે જાતમ, નારકી, નિર્ધન, મનુષ્ય અને દેવના મધ્યે ઉપર
એક પેઠી ૨ નમ્રતા, ૪ પેઠી ઉપર, ૫મ બીજી ન ૩ ઉપર નહીં.
સંખ્યાના વસના બો અમર્યાદાના વાગના (દુર્મતી) મધ્યે ઉ
સંખ્યાના વસના જે સુખીયા તેમા પણ ચતુષ્પદ અને પાંચી
મનુષ્યમા સંખ્યાના વસના આવખાના મધ્યે તેમા પણ ઉપર, અને
ધનુ (જુગીયા) તેના પચ્ચ ઉપર, પચ્ચ એટલું જે ત્રીસ બ મનુષ્ય
દોષ મધ્યે ઉપર પગી દેના મધ્યે પણ અત્યંતિ વ્યત મધ્યે ઉ
મરન—હે ભગવત, તે અવ મગને કેટલી ગનિમા ભય, અને કેટલી
ઉત્તર—હે જાતમ, ચાર ગનિમા મરી ૨૧૫, બો જે ગનિમાથી મ

એ અવ પ્રત્યેક શરીરના ધનુ અસંખ્યાના છે, એ ભગવત,
તિર્ધન્યો અધિકાર થયો હવે ભગવત સમુર્ધિમ પચેદિ નિર્ધન્યો અધિ
મરન—હે ભગવત, મગપર સમુર્ધિમ પચેદિ તિર્ધન્ય તેના કેટલા બે
ઉત્તર—હે જાતમ, તેના બે બેદ છે, એક ચતુષ્પદ મગપર સમુર્ધિમ
અને બીજો જેદ પરીમથ સમુર્ધિમ પચેદિ નિર્ધન્ય, તેમા પ્રથમ ભગવત,
પચેદિ નિર્ધન્યો અધિકાર કદ છે

મરન—હે ભગવત, મગપર ચતુષ્પદ સમુર્ધિમ પચેદિ તિર્ધન્ય તેના કેટ
ઉત્તર—હે જાતમ, તેના ચાર બેદ છે એક પ્રુગ (એક પ્રુગી ડામ
બાથ, શસભ (મધ્યા) પ્રુગ ૧, દો ખત તે (મે પરી ૧૧૧) ૧૫, બે સ
પ્રુગ ૨, ૧૬૫૬ તે (એપ્લો આકાર સુદાના ૫૦) દરતી ગે
સાપદા (નોત્પાના) તે ચીર, ચીપા તત્ત, મીનકા પ્રુગ ૪ જે
મકાર ૧૧ અવ તેદ ૧૧ સહાયે બે ને છે એક પર્ણિતા અને બીજો બેદ
મરન—હે ભગવત, તે અવો કેટલા શરીર છે ?

ઉત્તર—હે જાતમ તેને ૪૫ શરીર છે ૮૫૨૧ ૧, તેજ્ય ૭, તે શમ
મરન—હે ભગવત, તે અવ ૧૧ શરીરની અવગાહના કેવડી છે ?

ઉત્તર—હે જાતમ જ્યન્યથી અણુતને અસંખ્યાતમે ભાગે અને ઉત્કૃષ્ટ
(તે બેથી ના સુધી)

મરન—હે ભગવત, તે અવ કેટલું આણુ છે ?

ઉત્તર—હે જાતમ, જ્યન્યથી અતમૃદત ૧૦ બો ઉત્કૃષ્ટપણે આરામી દમ

યજ્ઞચર ચતુષ્પદ સમુદ્ધિમ તિર્યચ પચેદિતો અધિકાર પુરો થયો હવે યજ્ઞચર પરીસર્પ સમુદ્ધિમનો અધિકાર કહે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પરીસર્પ યજ્ઞચર સમુદ્ધિમ તિર્યચ પચેદિ તેના કેટલા ભેદ છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેના બે ભેદ છે એક ઉરપર સર્પ સમુદ્ધિમ, અને બીજા બૂજ પગ સપ સમુદ્ધિમ તેમા પ્રથમ ઉરપર સર્પ સમુદ્ધિમનો અધિકાર કહે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, ઉરપર સર્પ સમુદ્ધિમના કેટલા ભેદ છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેના ચાર ભેદ છે, સપ ૧, અજગર ૨, અશાળિયા ૩, અને મટો ૪ તેમા પ્રથમ સર્પનો અધિકાર કહે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સર્પના કેટલા ભેદ છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેના બે ભેદ છે એક દર્વિકર (ફણીધર) આ બીજા મયોલીય (ફણીયકી રહીત) તેમા પ્રથમ દર્વિકર સર્પ કહે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, દર્વિકર સર્પના કેટલા ભેદ છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેના ચોક્કસ ભેદ છે આશીરિય ૧ (જેની દા મા એર હોય તે) દ્રષ્ટિરિય ૨ (જેની આખમા એર હોય તે) ઉમરિય ૩ (આકર જેનું રિય હોય તે) ભોગરિય ૪ (જેના શરીરમા રિય હોય તે) ત્વચારિય ૫ (તે જેની આખડીમા રિય હોય તે) લાળરિય ૬ (તે જેની લાળમા એર હોય તે) નિરવાસરિય ૭ (તે જેની કુકમાં એર હોય તે) અને કાળાસપ ૮ પ્રમુખ અનેક જાણના એટલે દર્વિકરના ભેદ કલા હવે મયોલીય (મકુલીય) ॥ ભેદ કહે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, મયોલીય સર્પના કેટલા ભેદ છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેના અનેક ભેદ છે દીપ, ગોણસ ધ્વજાદિક એટલે મયોલીય કલા એટલે સર્પનો અધિકાર થયો હવે અજગરનો અધિકાર કહે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, અજગરના કેટલા ભેદ છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેના એકજ આકાર છે (અજગર હાથ તે નાણસને ગળે) એ અજગર કલા હવે અશાળીયાનો અધિકાર કહે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, અશાળીયાનો અધિકાર ત્રી રીતે છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેના અધિકાર જેમ શ્રી પત્રવણીજી સૂત્રમા કહ્યો છે તેમ જાણવો એ અશાળીયા સમુદ્ધિમ, મનુષ્યક્ષેત્રમા ઉપજે, પણ મનુષ્યક્ષેત્રથી બહાર ન ઉપજે તેમા પણ સન મનુષ્યક્ષેત્રમાંહે ઉપજે નહીં અદ્વીદ્વિપમા ઉપજે એમ કહ્યું, પણ સમુદ્રમા ઉપજે નહીં વળી નિર્વાધાતપણે એટલે વ્યાધાત રહીતપણે ઉપજે તો પાચ ભરત, પાચ અંશવત ને રિપે ઉપજે પટેલા, બીજો, પાચમો અને છટો એ ચાર આરા તે વ્યાધાત કહીએ તે વ્યાધાત ન દોષ તાર પદર કર્મભૂમિને રિપે ઉપજે અને વ્યાધાત દોષ તારે

અને ઉત્કૃષ્ટપણે જોજન પ્રથક્ત્વ (પ્રથક્ત્વ તે બેથી તે નવ સુધી જાણુ) અને તેનું આવશ્ય જન્યથી અતર્ક્યુત્ત્વ આ ઉત્કૃષ્ટપણે ત્રેપન હમર વરસનું છે શેષ અધિકાર સર્વ જળચર સમુર્થિમની પરે જાણુવો જાનત્ મરી જાર ગતિમા જાય અને બે ગતિ માહથી આવે, એ જન પ્રત્યેક સરીગના ધણી અસખ્યાતા છે એ ઉપર સર્પનો અધિકાર પુરો થયો હવે જૂજપર સર્પ સમુર્થિમ યજ્ઞચર તિર્યચ પચેદિનો અધિકાર કહે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, જૂજપર સર્પ યજ્ઞચર સમુર્થિમના કેટલા ભેદ છે?

ઉત્તર—હે જાતમ, તેના અનેક ભેદ છે ગોહ, હુન (નાવીવા), ગિંદર, ગરોની, કાકીડા, ખીનખોડા, પ્રમુખ બીજા વળી જે તથાપ્રકારના જીવ તેના સક્ષેપથી બે ભેદ એક પર્વાપ્તા અને બીજા ભેદ અપર્વાપ્તા

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે જનના સરીરની અનગાહના કેટલી છે?

ઉત્તર—હે જાતમ, જન્યથી આગુનો અસખ્યાતમે ભાગે, ને ઉત્કૃષ્ટપણે ધનુષ પ્રથક્ત્વ

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે જનનું આશુ કેટલા કાળનું છે?

ઉત્તર—હે જાતમ, જન્યથી અતર્ક્યુત્ત્વ, અને ઉત્કૃષ્ટપણે બેતાળીસ હમર વરસનું છે

શેષ અધિકાર સર્વ જળચર સમુર્થિમ જનની પરે જાણુવો જાનત્ આરે ગતે મરી જાય, અને બે ગતિમાહથી આવે એ જન પ્રત્યેક સરીરના ધણી અસખ્યાતા છે એ જૂજપર સર્પ સમુર્થિમનો અધિકાર થયો એ યજ્ઞચર સમુર્થિમ તિર્યચ પચેદિનો અધિકાર પુરો થયો હવે બે નર સમુર્થિમ તિર્યચ પચેદિનો અધિકાર કહે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, બેચર સમુર્થિમ તિર્યચના કેટલા ભેદ છે?

ઉત્તર—હે જાતમ, તેના ચાર ભેદ છે ચર્મપક્ષી ૧, (ચામડાની પાખડાળા જીવ) શેષ પક્ષી ૨, (શ્વાડા હોય તે) સમુગપક્ષી ૩, (દાનડાની પેરે જેની પાખ બીડેલી હોય તે) અને નિતત પક્ષી ૪ તે લાકડીની પેડે જેની પાખ ઉઘાડી હોય તે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, ચર્મપક્ષીના કેટલા ભેદ છે?

ઉત્તર—હે જાતમ તેના અનેક ભેદ છે, વનાચુત, છાપા, ભારડ, પ્રમુખ વળી બીજા જીવ, તે જન સરખા હોય તે ચર્મપક્ષી કહીએ

પ્રશ્ન—હે ભગવત, શેષ પક્ષીના કેટલા ભેદ છે?

ઉત્તર—હે જાતમ, તેના પાપુ બેકે ભેદ છે દક, કખ, મોર, પારેના, સુડા, પોપટ, હસ, કાપડ, કાગડ, પ્રમુખ જે વળી તથાપ્રકારના બીજા જન તે શેષ પક્ષી કહીએ

પ્રશ્ન—હે ભગવત સમુગપક્ષીના કેટલા ભેદ છે?

ઉત્તર—હે જાતમ, તેના એકજ ભેદ છે તેના અધિકાર જેમ પનવણાજી સુરમા કલો તેમ જાણુવો જાનત્ નિતતપક્ષી પાપુ એકજ ભેદ જાણુના (એ સમુગપક્ષી, ને નિતત પક્ષી અગીડીપ બહાર એ એમ પનવણામા છે)

વતી જે તથાપ્રકારના જીવ તેના સક્ષેપે બે બેદ કલા છે એક પર્યાપ્તા અને બીજો બેદ અપર્યાપ્તા તેમા એટલો વિશેષ જે ખેચાળના શરીરની અનગાહના જ્ઞપ્તિ આગ્રહના અસખ્યાતમે ભાગે, અને ઉત્કૃષ્ટપણે ધ્રુવ પ્રયત્ન અને નેત્રુ આનંદુ જ્ઞપ્તિથી અતર્કિત અને ઉત્કૃષ્ટપણે બહોતેર હજાર વરસનું છે

શેષ અધિકાર સર્વ જળચર સમુદ્ધિની પછે જલુચો જનત મરીને ચારે ગતિમા જાય, અને બે ગતિમાથી આવે એ જીવ પ્રત્યેક શરીરના ધણી અસખ્યાતા છે એ ખેચર સમુદ્ધિમ નિર્વચ, પચેદિ કલા એ સમુદ્ધિમ પચેદિ તિર્વચનો સર્વ અધિકાર પુરો થયો

૨૨ ગર્ભજ પચેદિ તિર્વચનો અધિકાર.

પ્રશ્ન—હે ભગવત, ગર્ભજ પચેદિ નિર્વચ તેના કેટલા બે. છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ તેના ત્રણ બે છે જળચર ૧, જળચર ૨, ૧ ખેચર ૩ તેમા પ્રથમ જળચર ગર્ભજ પચેદિ તિર્વચનો અધિકાર કરે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત જળચર ગર્ભજ નિર્વચ પચેદિના કેટલા બે. છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ તેના પાંચ બે. છે માછલા ૧, કાન્ડળા ૨ મગરમંડ ૩, માલકજ, અને સુસમા ૫ એ સનના બેદ જેમ શ્રી પનનલાજી સુનમા કયા છે તે આગળ કહેવું છે તેમ જાણના જાવત વળી તે સરખા જીવ તેના સક્ષેપે બે બે. જે પર્યાપ્તા અપર્યાપ્તા

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે જીવને કેટલા શરીર છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ તેને ચાર શરીર છે હિરણ્ય ૧ વૈદ્ય ૨, તેજસ ૩, અને કામણ ૪

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે જીવના શરીરની અનગાહના કેટલી છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જ્ઞપ્તિથી આગ્રહને અસખ્યાતમે ભાગે ને ઉત્કૃષ્ટપણે હજાર જેજનની છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે જીવને કેટલા સધયા છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, તેને ૭ સધયા છે, વજ્રપલનાગય સધયા ૧, રખલનાગય ૨, નાગય ૩ અર્ધનાગય ૪ કીનક ૫, ને હેરુ સધયા ૬ એ ૭ છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે જીવને કેટલા સસ્થાન છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ તેને ૭ સસ્થાન છે સમયતુરસ સસ્થાન ૧, નયાધ પરિમણ ૨, સાદિ ૩ કુમળ ૪, વામન ૫ ને હૃદ ૬ સસ્થાન એ ૭ છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, એ જીવને કેટલી કપાય છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, તેને ચાર કપાય છે, કોષ ૧, માન ૨, માયા ૩, ને લોહકપાય ૪

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે જીવને કેટલી સસા છે ?

ઉત્તર—હે જાતમ, તેને ચાર સસા છે, આહારસ ના ૧, લય ૨, મૈથુન ૩, ને પરીગ્રહ

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે છત્રી કેટલી લેસ્યા છે?

ઉત્તર—હે જાતમ, તેને ૭ લેસ્યા છે, કૃશ ૧, નીન ૨, કાપોત ૩, તેલુ ૪, પદ્મ ૫, ને સુકયલેસ્યા ૬

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે છત્રી કેટલી છદિ છે?

ઉત્તર—હે જાતમ, તેને પાચ છદિ છે અપચ ૧, રસ ૨, ધાત્ર ૩, ચક્ષુ ૪, ૭ શ્રોતેદિ

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે છત્રી કેટલી સમુદ્ધવાત છે?

ઉત્તર—હે જાતમ, તે પાચ સમુદ્ધવાત છે વેની ૧, કપાય ૨, માહાતિક ૩, વૈક્રિય ૪, ને તેજસ મુદ્ધવાત ૫

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે છત્રી શુ સગી છે કે અસગી છે?

ઉત્તર—હે જાતમ, સગી છે પણ અસગી નથી

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે છત્રી કેટલા વે છે?

ઉત્તર—હે જાતમ, તેને ના. વે છે સ્ત્રીવેદ ૧, પુરુષવે ૨, ને ૧૫ સકલેદ ૩

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે છત્રી કેટલી પર્યાપ્તિ, ને કેટલી અપર્યાપ્તિ છે?

ઉત્તર—હે જાતમ, ૭ પર્યાપ્તિ છે, અને એ ૭ અપર્યાપ્તિ પણ છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે છત્રી કેટલી દ્રષ્ટી છે?

ઉત્તર—હે જાતમ, તેને ત્રણ દ્રષ્ટી છે સમ્યક્તન ૧, મિથ્યાત્વ ૨, ને મિથ ૩

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે છત્રી કેટલા દર્શન છે?

ઉત્તર—હે જાતમ, તેને ત્રણ દર્શન છે અધુ ૧, અધ્યધુ ૨, ને અવધીદર્શન ૩

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે છત્રી શુ નાની છે કે અસાની છે?

ઉત્તર—હે જાતમ, સાની પણ છે, અને અસાની પણ છે, તેમાં જે સાની છે તેમાં કેટલા એક જે સાનના ધણી છે, અને કેટલાએક ત્રણ સાનના ધણી છે, તેમાં વળી જે સાનના ધણી છે તે નિચે મતિસાની અને શ્રુતસાની છે, અને જે ત્રણ સાનના ધણી છે, તે મતિસાની, શ્રુતસાની ને અવધિજાની છે, એમ અજ્ઞાન પણ એવીજ રીતે જે અથવા નણુ નણુવા તે જે હોય તે મતિઅસાની, ને શ્રુતઅસાની, ને ત્રણ હોય તે મનિઅસાની, શ્રુતઅસાની ને વિજઅસાની

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે છત્રી કેટલા ભોગ છે?

ઉત્તર—હે જાતમ, તેને ૧૫ ભોગ છે મનભોગ ૧, ૧૫ ભોગ ૨, ને કામભોગ ૩

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે છત્રી કેટલા ઉપયોગ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેને બે ઉપયોગ છે સામરોપયોગ ૧, ૧ આત્મરોપયોગ ૨

પ્રશ્ન—દે ભગવત, તે જીવ કેવી રીતે આદર લીએ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, ૮ દિગિગો આદર લીએ છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત તે જીવ કયાથી આસી ઉપજે છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, નારજી નિર્વચ, મનુષ્ય ૧ દેવતામાદેથી આસી ઉપજે તેમા નારજી માદેથી ઉપજે તે જાત સાતમી સુધીના આસી ઉપજે, જો નિર્વચ નેનિયા સર્વ, પણ જુગળીયા વરજીને ઉપજે, તેમજ મનુષ્યમાદેથી ઉપજે તે પણ જુગળીયા વરજીને જીવ ઉપજે અને દેવતા તે પણ ભગવતિ વ્યતર, જોતીરી જો રેમાની તે આદમા દેવતા સુધીના મરી ઉપજે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે જીવનું આરણ્ય કયા કાળનું છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જીવનથી જાતમુદ્ધનું આ ૧ ઉત્કૃષ્ટપદો કો ૧ પુનર્નુ રિ

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે જીવ શુ, સમોજન મ જો મર ૧ ૩ અમમોદન મ જો મર ૨

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ સમોજન મરજો પણ મરે છે, ૧ અમમોદન મરજો પણ મરે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે જીવ મરીને કસા જઈ ઉપજે?

ઉત્તર—દે જ્ઞાતમ, નારજી, નિર્વચ, મનુષ્ય ૧ દેવતા મધી ઉપજે તેમા નરકે ઉપજે તે પ્રથમ નરકથી તે જાત સાતમી નરક સુધી ઉપજે તે તિર્વચ મનુષ્ય, સર્વ મધી ઉપજે, તે દેવતામા જાત આદમા દેવતા સુધી ઉપજે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે જીવની કેવી ગતિ, જો કેવી આગતિ કરી છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેની આર ગતિ, ને આર આગતિ છે

એ જીવ પ્રથમ શરીરના ધણી છે અને અસખ્યાતા છે એટલે મર્મજ જળચર પચેદ્રીય નિર્વચો આધાર કલા હવે ધણચર મર્મજ પચે ૧ નિર્વચો અધિકાર કહે છે

પ્રશ્ન—દે ભગવત, ધણચર મર્મજ તિર્વચ પચેદ્રી જીવના દેવતા કો છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેના બે બેદ છે એ ૧ ચતુષ્પદ ને જીવને પરીસપ તેમા પ્રથમ ચતુષ્પદનો અધિકાર કહે છે

પ્રશ્ન—દે ભગવત ચતુષ્પ તિવચના કેટલા બેદ છે?

ઉત્તર—દે જ્ઞાતમ તેના ચાર બે છે એક જુગ એમ પુનરી પદે અમનીમા કલા તેમ જાતના વળી જે તથાપ્રમારના જીવ તેમા સક્ષે મે બે છે પર્વામા ને અપરમા

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે જીવને ૧૦૦ શરીર છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેની આર શરીર છે ઉત્તરી ૧ દેવીય ૨, તેજસ ૩, ને કાર્મણ ૪

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે જીવના શરીરની અગાધતા કેવી છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જન્મ્યથી આગુનો અસખ્યાતમે ભાગે, તે ઉત્કૃષ્ટપણે જ ગાત્રી છે (લુગન આશ્રે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે છાત્ર આયુષ્ય કેટલા કાળનું છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જન્મ્યથી અતર્મુહર્તનું તે ઉત્કૃષ્ટપણે ૧૫ યજ્ઞોપમનું છે, (લુગન આશ્રે)

શેષ અધિકાર પુત્રીપરે જાણવો, પણ એટલો વિજ્ઞેય છે જે મરીને ચોથી નરક પકપ્રભા સુધી જાય એ સર્વ જળચર જાતની પેરે જાણવો જાત ત્યાર ગતિમા મરીને જાય તે ચાગ ગતિથી આવી ઉપજે એ છાત્ર પ્રત્યેક શરીરના ધણી છે તે અસખ્યાતા થળચર છાત્ર છે એ ચતુષ્પત્નો અધિકાર કલ્પે દવે ગભજ પરીસપનો અધિકાર કહે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, ગભજ પરિસર્પના કેના ભેદ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેના બે ભેદ છે ઉપર સર્પ ૧ તે ભૂજપર સર્પ ૨ તેમા પ્રથમ ઉપર સપનો અધિકાર કહે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, ઉપર સર્પનો અધિકાર શી રીતે છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેનો અધિકાર અશાળીયા વરજીને (કેમકે અશાળીયા ગર્ભજ હોય નહીં) પુત્રી પેરે જાણવો, પણ એટલો વિશેષ જે ઉપર સર્પની અવગાહના (શરીર) જન્મ્યથી આગુનો અસખ્યાતમે ભાગે તે ઉત્કૃષ્ટપણે હજાર જોડાની છે તે તેનું આયુષ્ય જન્મ્યથી અતર્મુહર્તનું, તે ઉત્કૃષ્ટપણે કોડ પુત્રનું (ઉપર જુગમીયા હોય નહીં માટે) તે તે મરીને પાંચમી નરક (ક્રમ પ્રભા) સુધી જાય તેમજ તિર્યચ, મનુષ્ય, સર્પ મધ્યે ઉપજે તે દેવતામા યાત્રા સહસાર આક્રમક દેવતા સુધી ઉપજે એ અધિકાર ગભજ જળચરની પેરે જાણવો જાત ત્યાર મરીને ચાગ ગતિમા જાય, તે ચાગ ગતિ માહેથી આવે

એ છાત્ર પ્રત્યેક શરીરના ધણી અસખ્યાતા છે એ ઉપર સર્પનો અધિકાર થયો દવે ભૂજપર સર્પનો અધિકાર કહે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, ભૂજપર સર્પનો અધિકાર શી રીતે છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેનો અધિકાર ઉપર સર્પની પેરે જાણવો જાત ત્યાર શરીર છે તે કાયમાન જન્મ્યથી આગુનો અસખ્યાતમે ભાગે, આ ઉત્કૃષ્ટપણે પ્રથમ ગાઉનું છે તેનું આયુષ્ય જન્મ્યથી અતર્મુહર્તનું, તે ઉત્કૃષ્ટપણે કોડ પુત્રનું છે (ભૂજપરમા પણ જુગમીયા હોય નહીં) તે અધિકાર સર્વ જન્મ ઉપર સર્પનો કલ્પે તેમજ જાણવો પણ એટલો વિશેષ જે ભૂજપર સર્પ મરીને બીજી નરક સુધી જાય એ ભૂજપર સર્પનો અધિકાર થયો એ પરીસપનો અધિકાર પણ થયો એ થળચર ગભજનો અધિકાર પણ પુરા થયો દવે ગભજ એચર તિર્યચનો અધિકાર કહે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, ગર્ભજ એચર તિર્યચ પચેદિના કેટલા ભેદ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ તેના ચાગ બે છે ચગમ પક્ષી યાત્રા તિતન પક્ષી પુત્રી પેરે જાણવો એચરની અવગાહ જન્મ્યથી આગુનો અસખ્યાતમે ભાગે, તે ઉત્કૃષ્ટપણે

પ્રશ્ન—ધનુષી છે તેનું આવખું જાન્યથી અતર્બુદ્ધાનુ ૧ ઉદ્ગ્રપણે પત્નોપમના અસખ્યાનમાં ભાગનું (જીવન આશ્રી) ૩ જેનું અધિકાર જેમ જાળવરના કલ્યા તેમ જાળવે. પણ એવો વિશેષ જે મરીને તીજ ન ક સુધી જાય એ અર્થજ એમ પવેદિ નિર્ણય જેનીયા કલ્યા એ નિર્ણયનો અધિકાર પુરો થયો.

૨૩ મનુષ્યનો અધિકાર

પ્રશ્ન—હું ભગવત, મનુષ્યના કેટલા બે છે?

જિતર—હે ગાત્રમ તેના બે બે છે એક મધુર્ગિમ મનુષ્ય ૧, ૧ બીજો બ મભજ મનુષ્ય ૨, એના બે જેમ શ્રી પત્નરાજીશ્વરના કલ્યા છે તેમ જાળવે (તેના નિરનાર મનુરવિધ પ્રતિપતિમાં આનશે) જાનત્ જન્મનો કેવળી ગૂંધી નિર્ગિયે જાળવે, તેના સક્ષેપે બે બે છે પર્ષાપ્તા ૧ નાપર્ષાપ્તા.

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે કેવો જીવના શરીર છે?

જિતર—હે ગાત્રમ તેને પાંચ શરીર છે આ તરીકે ૧ પૈકીય ૨, આદ્યક ૩, તેજસ ૪, ૧ મર્મજ શરીર ૫.

પ્રશ્ન—હે ભગવત તે કેવળી તરીકે જીવના શરીર કેટલા છે?

જિતર—હે ગાત્રમ જાન્યથી આશુનો અસખ્યાનમાં ભાગે ને ઉદ્ગ્રપણે ૧૧ ગાડી (જીવન આશ્રી).

પ્રશ્ન—હું ભગવત તે કેવળી કેટલા સંધ્યા છે?

જિતર—હે ગાત્રમ તેને ૭ સંધ્યા છે તે ૧ જ રાજનાગય જાવળ ૧, રાજનારાય ૨, નારાય ૩, અધ નાગય ૪ કીનકુ ૫ ૧ છેવડું સંધ્યા બે ૭.

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે કેવળી કેવા સંધ્યા છે?

જિતર—હે ગાત્રમ, તેને ૭ સંધ્યા છે સમ આરસ સંધ્યા ૧ ન્યગ્રોધ પરિમડન ૨ સાં ૩, વામન ૪, મજ ૫, ૧ ૬ સંધ્યા ૬.

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે કેવળી કેવા સંધ્યા છે માનકાષ છે, માયા કપાષ છે, ભાભ કપાષ છે કે અકપાષ છે?

જિતર—હે ગાત્રમ, કોષ કપાષ છે જાનત્ અપ્પાષ પણ છે (દત્તમાયુ) ૨૫ ૧ ઉપર અપ્પાષ).

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે કેવળી કેવા આદાર સના છે? લવ સના છે? મંથુન સના છે? પરીમદ સના છે? સના રીત છે?

જિતર—હે ગાત્રમ, તેને આદાર સના, જાનત્ મયા રીત એ સના મોન છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે કેવળી કેવા સંધ્યા છે? નીન વેશી છે? કાપુન લેલી છે? તેજુ લેશી છે? પદમ લેશી છે? મુકલેશી છે? કે અલેશી છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તે છત્ર કૃષ્ણ લેશી પણ છે જ્યારે અલેશી એ સર્વ જોત છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે છત્ર શુ સોતેદ્રિયા છે? અમુદ્રિયા છે? ધાણેદ્રિયા છે? સેદ્રિયા છે? અપણદ્રિયા છે કે નો ઇદ્રિયા છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તે છત્ર ઓતેદ્રિયા પણ છે, જ્યારે ઇષિયા વિહાર છત્યા માટે નોઇદ્રિયા પણ છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત તે છત્રને કેટલી સમુદ્ધાત છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેો માત્ર અમુ ધાત ૭ વેના ૧ કપાય ૨ મારભાતિક ૩, પૈકિય ૪ આટારક ૫ તેજસ ૬, ને કેવળસમુદ્ધાત ૭

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે ૭વ શુ સરી છે, ૨ અસરી છે, કે નોમરી નોઅસરી છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, સરી પણ છે, અસરી પણ છે, ૧ નોમરી નોઅમરી પણ છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે છત્ર શુ સ્ત્રીવેદી છે, પુરુષવેદી છે, નપુસકવેદી છે, કે અવેદી છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, સ્ત્રીવેદી પણ છે, જ્યારે અવેદી પણ છે (૧૧મા શુભાશ્વા ઉપર અવેદી)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે છત્ર શુ પચાસ છે કે અપચાસ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, પાચ પચાસે પચાસ છે, ને એ પાચ અપચાસે અપચાસ છે, (ભાષા ને મન બેજુ બાધે માટે) પણ પચાસો છત્ર કહેવાય

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે છત્રને કેટલી દ્રષ્ટી છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેો ત્રણ દ્રષ્ટી છે સમ્યક્ત્વ ૧, મિથ્યાત્વ ૨ અને મિશ્ર ૩ દ્રષ્ટી છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે છત્રો કેટલા દર્શા છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેને ચાર જ્ઞાન છે, ચતુ ૧, અચતુ ૨, અવધી ૩, ૧ કેવળદર્શન ૪.

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે ૭વ શુ જ્ઞાની છે, કે અજ્ઞાની છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્ઞાની છે, ને અજ્ઞાની પણ છે તેમા જે જ્ઞાની છે તે કેટલાએક બે નાનના ધણી છે, કેટલાએક ત્રણ જ્ઞાનના ધણી છે, કેટલાએક ચાર જ્ઞાનના ધણી છે, ને કેટલાએક એક જ્ઞાનના ધણી છે, તેમા જે ને જ્ઞાનના ધણી છે તે નિશ્ચે મતિજ્ઞાની ને જુતજ્ઞાની છે, અને જે ત્રણ જ્ઞાનના ધણી છે, તે મતિજ્ઞાની, જુતજ્ઞાની ને અરધીજ્ઞાની છે, અથવા મતિજ્ઞાની, જુતજ્ઞાની ને મનપર્યવજ્ઞાની પણ છે, ને જે ચાર જ્ઞાનના ધણી છે તે નિશ્ચે મતિજ્ઞાની, જુતજ્ઞાની, અરધીજ્ઞાની ૧ મનપર્યવજ્ઞાની છે ૧ જે એક જ્ઞાનના ધણી છે તે નિશ્ચે કેવળજ્ઞાની છે એમજ અજ્ઞાની પણ જ્ઞાનના તેમા કેટલાએક બે અજ્ઞાનના ધણી છે તે મનિઅજ્ઞાની ૧ જુતઅજ્ઞાની ને કેટલાએક ત્રણ અજ્ઞાનના ધણી છે તે મનિ અજ્ઞાની, જુતઅજ્ઞાની ને વિભજ્ઞાની

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે છત્ર શુ મનજોગી છે? વચનજોગી છે? કાવજોગી છે? કે અજોગી છે?

પ્રથમ્વ ધનુષની છે તેનુ આનખુ જલ્પ-વધી અતર્મુદુર્તનુ ને ઉત્કૃષ્ટપણે પદોપમના અસખ્યાતમા ભાગનુ (શુભન આધી) ૭ જય અધિમાર જેમ જળાયરો કલો તેમ જળાયો પણ એટલો વિશેષ જે મરીને રીછ નન્ક સુધી જલ્પ એ ગર્ભજ જેચા પમેદિ નિર્વય જેનીયા કલ્પા એ નિર્વયો અધિમાર પુગે થયો

૨૩ મનુષ્યનો અધિમાર.

પ્રશ્ન—હે ભગવત, મનુષ્યના કટલા બેદ છે?

ઉત્તર—હે ગાતમ તેના એ બેદ છે એક સમુર્જિત મનુષ્ય ૧, ૧ બીજો બન ગભજ મનુષ્ય ૨, ઝોના બે જેમ શ્રી પત્તણાજી મુચમાં કલા છે તેમ જળાયો (તેનો વિસ્તાર મનુરવિધ પ્રતિપતિમા આવશે) જાતલ ૭ મનને ૩૨ળી મુ ડી નિરવિશેષ જળાવા, તેના સક્ષેરે એ બેદ છે પર્યાપ્તા ને અપર્યાપ્તા

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે ૭વો કેટલા રરીર છે?

ઉત્તર—હે ગાતમ તેને ૧૧૪ શરીર છે આ રીક ૧ રીક ૨, આદાર ૩, તેજસ ૪, ૧ કાર્મણ શરીર ૫

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે ૭ના રરીરની અવશાદ ૧૩ રી છે?

ઉત્તર—હે ગાતમ જલ્પથી આશુનો અમખ્યાનમે ભાગે ને ઉત્કૃષ્ટપણે ૧૫૫ માહી (શુભન આધે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે ૭વને કેટલા સધયા છે?

ઉત્તર—હે ગાતમ તેને ૭ સધયજી છે તે ૧૪ રાખના ૧૪ સધયલ ૧, રાખનારાગ ૨, નારાય ૩, અધ નારાય ૪, કીલક ૫, ૧ છેર ૬ સધયલ ૬ એ ૭

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે ૭વો કેટલા સર્યા છે?

ઉત્તર—હે ગાતમ, તે ૭ સર્યા છે, સમ સ્ત્રાસ સર્યાન ૧ ન્યમોધ પરિમન ૨ સાગિ ૩, વામન ૪ રમજ ૫, ને હુ સર્યાન ૬

પ્રશ્ન—હે ભગવત તે ૭વ શ્વ કાષ કયાઈ ૭, માનખ્યાઈ છે મારા કયાઈ છે, ભોભ કયાઈ છે કે અકયાઈ છે?

ઉત્તર—હે ગાતમ, કોષ કયાઈ છે જાવન અખ્યાઈ પખુ છે (સ્તમાશુન ધ્યાનક ઉપરે અકયાઈ)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે ૭વને શુ આદાર સના છે? સરા સના છે? મયુન મસા છે? પરીમક સસા છે કે સસા રની છે?

ઉત્તર—હે ગાતમ તેને આદાર સસા, જાવલ સસા રડીત એ સરા મોન છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત તે ૭વ શુ કૃષ્ણ લેશી છે? નીન લેલી છે? કાપુત લેલી છે? તેજુ લેશી છે? પદમ લેશી છે? મુકુલેલી છે? કે અલેશી છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તે છત્ર કૃષ્ણ લેવી પણ છે જાત અવેશી એ સર્વ જોય છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે છત્ર શુ સોતેદિયા છે? ચક્ષુદિયા છે? ધાણેદિયા છે? ને દિયા છે? સ્પતલદિયા છે કે નો ઇદિયા છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તે છત્ર શ્રોતેદિયા પણ છે, જાત ઇદિયા ॥ નિકાર છત્ર માટે નોઈદિયા પણ છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત તે છત્રને કેટલી સમુદ્ધાત છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તે જ્ઞાત સમુદ્ધાત છે જે ॥ ૧ કાપ ૨ મારગાનિક ૩, પંક્તિ ૪ આદારક ૫ તેજસ ૬, ને કેવળસમુદ્ધાત ૭

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે છત્ર શુ સતી છે, કે અસતી છે, કે નોસતી નોઅસતી છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, સતી પણ છે, અસતી પણ છે, તે નોસતી નોઅસતી પણ છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે છત્ર શુ જીવેદી છે, પુરુષવેદી છે, નપુમ્સકવેદી છે, કે અવેદી છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જીવેદી પણ છે, જાત અવેદી પણ છે (નરમા શુભાશુ ઉપર અવેદી)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે છત્ર શુ પર્યાપ્તા છે કે અપર્યાપ્તા છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, પાત્ર પર્યાપ્તે પર્યાપ્તા છે, ને એ પાત્ર અપર્યાપ્તે અપર્યાપ્તા છે, (ભાષા ને મન જોશુ બાધે માટે) પણ પર્યાપ્તો જીવ કહેવાય

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે છત્રો કેટલી દ્રષ્ટી છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેને ત્રણ દ્રષ્ટી છે સમ્યક્તા ૧, મિથ્યાતા ૨ અને મિશ્ર ૩ દ્રષ્ટી છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે છત્રને કેટલા દશન છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તે જો ચાર દર્શન છે, ચતુ ૧, અચતુ ૨, અવધી ૩, તે કેવળ ર્શન ૪.

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે છત્ર શુ જ્ઞાતી છે, કે અજ્ઞાતી છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્ઞાતી છે, ને અજ્ઞાતી પણ છે તેમાં જે જ્ઞાતી છે તે કેટલાએક જે જ્ઞાતના ધણી છે, કેટલાએક ત્રણ જ્ઞાતના ધણી છે, કેટલાએક ચાર જ્ઞાતના ધણી છે, ને કેટલાએક એક જ્ઞાતના ધણી છે, તેમાં જે જે જ્ઞાતના નથી છે તે નિઃચે મતિજ્ઞાતી ને શ્રુતજ્ઞાતી છે, અને જે ત્રણ જ્ઞાતના ધણી છે, તે મતિજ્ઞાતી, શ્રુતજ્ઞાતી ને અધીજ્ઞાતી છે, અથવા મતિજ્ઞાતી, શ્રુતજ્ઞાતી ને મનપર્યવજ્ઞાતી પણ છે, ને જે ચાર જ્ઞાતના ધણી છે તે નિઃચે મતિજ્ઞાતી, શ્રુતજ્ઞાતી, અધીજ્ઞાતી તે મનપર્યવજ્ઞાતી છે ને જે એક જ્ઞાતના ધણી છે તે નિઃચે કેવળજ્ઞાતી છે એમજ અજ્ઞાતી પણ જાણના તેમાં કેટલાએક જે અજ્ઞાતના ધણી છે તે મનિઅજ્ઞાતી તે શ્રુતઅજ્ઞાતી ને કેટલાએક ત્રણ અજ્ઞાતના ધણી છે તે મનિઅજ્ઞાતી, શ્રુતઅજ્ઞાતી ને વિભજ્ઞાતી

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે છત્ર શુ મનજ્ઞેગી છે? વચનજ્ઞેગી છે? કામજ્ઞેગી છે? કે અજ્ઞેગી છે?

ઉત્તર—હે જાતમ મારો પત્ની પણ છે અને મોટી પણ છે, માથાની પણ છે અને અંગેની પણ છે (અકસ્માતે મૃત્યુ થતાના મહત્તી અંગેની જાણના)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે છત્રો કેમ છે ઉપરાંત ૧૪

ઉત્તર—હે જાતમ, તે મે ઉપરાંત છે, આમોપોત ને આમોપોતમ

પ્રશ્ન—હે ભગવત તે છત્ર કેટલી વિદિઓ આપણે કરે છે?

ઉત્તર—હે જાતમ તે ૭ વિદિઓ આપણે કરે છે (તે સાધારણ ન માટે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત તે ૭ મારા કામ આવી ઉપર?

ઉત્તર—હે જાતમ નાચી નિવ, મનુષ્ય જે દેવતા અંતી ઉપર તેમાં નાચી પડે ૧૨૬ સુધી ૧૧ જે નિર્ધારેની ૧૧ તેકે પાડે જે મનુષ્યના રસના આપુષ્ય ૧૧ ૧૨૬ જીવનીયા નિર્ધાર રજીને સર ઉપર જે મનુષ્ય તે પણ રીઝ અમમ્મિ ૭૫૧ અતઃ દીપના જીવનીયા વર્ણિ ઉપર જે દેવતા સાર ઉપર

પ્રશ્ન—હે ભગવત તે ૭નું આપણુ કેમ છે કાળનું છે?

ઉત્તર—હે જાતમ જ્યારે સ્થિતિ માનમુદ્ધતા જે ઉપર જે ૭નું પાડોપમ જે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે છત્ર સમોત્તર મરણે મરે છે, જે અસમોત્તર મરણે મરે છે

ઉત્તર—હે જાતમ, સમોત્તર મરણે પણ મરે છે, જે અસમોત્તર મરણે પણ મરે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે છત્ર નીચે ક્યા જાય?

ઉત્તર—હે જાતમ, નરક પ્રમુખની સર્વે સાર્વસિક સ્થિતિ જાય, જે કેમ તમેક જાય મેક્ષપણ જાય

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે છત્રો કેવી ગતિ છે, જે કેવી આગતિ છે?

ઉત્તર—હે જાતમ પાચ ગતિમાં જાય તે ૧૨૬ નિર્ધાર, મનુષ્ય જેમણે જે પાચ ગતિ તે મોક્ષની જાણના ૧ આગ ગતિમાંથી આવે

જો છત્ર પ્રથમ તરીકના મહત્તી છે અભાવ સંખ્યાતા છે જે સમર્થિમ સમિત્ય આપણા છત્ર છે જો મનુષ્યનો અધિકાર પુરો થયો

૧૪ જે નતાનો અધિકાર.

પ્રશ્ન—હે ભગવત, જેનાના કેટલા બે છે?

ઉત્તર—હે જાતમ, તે ૧૧ વાગ બે છે ભગવત ૧ વ્યતર ૩ નેતિની ૩, જે વ્યતર નિક ૪ તેમાં ભગવતનીના દશ બે છે વ્યતરના આક બે, નેતિનીના પાચ બે, વ્યમાનના જે બે ૩ (૧૧થથા ૧૧ દસવિહા મવણા હવદ ૧૧ અઠવિહા વાળમંત હોઈ ૧૧ જોડીસીયા પચવિહા ૧૧ દુવિહા વિમાણિયા દેવા ૧૧ ૧ ૧૧)

તે ગિરતારે પનસા સુતથી કહે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, જનનપતિ દેવતાના કેટલા બે છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, તેના દસ બે છે તે મહે છે અમુરકુમાર ૧, નાગકુમાર ૨, મુન્ય કુમાર ૩, રિધુતકુમાર ૪, અનીકુમાર ૫, દ્વીપકુમાર ૬, દ્વિધિકુમાર ૭, શિશુકુમાર ૮, પરાકુમાર ૯, ને રથનિન કુમાર ૧૦ (પદ્મ પરમાધારી અમુરકુમારની જનનમાં ગણાય છે, તેથી તેના નામ કહે છે અબ ૧, અબરીસ ૨, સામ ૩, સમય ૪, રદ ૫, વૈરદ ૬, કાળ ૭, મહામળ ૮, અસિપત ૯, ધનુષ્ય ૧૦, રુબ ૧૧, વાનુક ૧૨, રત્નળી ૧૩, ખરમ્વ ૧૪, ને મહાયોધ ૧૫)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સાબુચતર દેવતાના કેટલા બે છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, તેના આઠા વ પ્રકારે આઠ પ્રકાર છે ૧ વિગતારે મોળ ભેદ છે તે કહે છે પ્રિશાન્ ૧, ભુત ૨, જક્ષ ૩, રાક્ષસ ૪, નિન્ન ૫, કિપુષ ૬, મળેરગ ૭, મધન ૮ આણુપતિ ૯, પાણુપતિ ૧૦, દક્ષીનાય ૧૧, બુધનાય ૧૨, કદીય ૧૩, મહાકદીય ૧૪ મહાક ૧૫ ૧૦ પથગ દેવ ૧૬, (૧ જનનના જન્મ દેવતા વાળુ ચતર દેવતાની જનનના ગળ્યા છે માટે તેના પ્રકાર કહે છે આણુજભમ ૧, પાણુજભમ ૨, સયણુજભમ ૩, રાયણુજભમ ૪, વધજભમ ૫, પુષ્પજભમ ૬, ફનજભમ ૭, બીજજભમ ૮, વિજુજભમ ૯ ને અનંતજભમ ૧૦)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, જ્યોતિષી દેવતાના કેટલા બે છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, તેના પાંચ બે છે તે મહે છે ચદ્ર ૧, ચંદ્ર ૨, ચંદ્ર ૩, નમન ૪, ૧ તારા ૫ (એ પાંચ અનીલીપમાં ચર ૧ અદીદાપ જાતી અચર (રથીર) મળી જ્યોતિષી ૧૧ દમ ભેદ થાય છે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પૌમાનીક દેવતાના કેટલા બે છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, તેના બે બે છે, ક પોતપા ૧, ૧ પોતપા ૨

પ્રશ્ન—હે ભગવત, કલ્પોત્પત દેવતાના કેટલા બે છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, તેના નાર બે છે સૌધર્મ દેવતા ૧, હશાન દેવતા ૨, રાનત કુમાર ૩, માહેદ્ર ૪, ક્ષત્રીય ૫, લીનક ૬, રુક ૭, મહસાર ૮ આણુત ૯, પ્રાણત ૧૦, આણુ ૧૧, ને અચુત ૧૨ (પાયમા દેવતામાં નવ લોખનિક દેવ છે તેના પ્રકાર કહે છે, સારસ્વત ૧, આલિય ૨, વિન્દી ૩, રણ ૪, ગધતોયા ૫, તેલીયા ૬, અબ્યા બાધ ૭, અગીયા ૮ ને રીકા ૯) તેમજ નળપત્રીયા, નળ સાગરીયા ને તેર સાગરીયા એ નળ પ્રદિગી પણ વૈમાનિકમાં ગણાય છે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, કલ્પાતીત દેવતાના કેટલા બે છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, તેના બે બે છે કૌવેયક ૧ ૧ અત્તર વિમાન ૨

પ્રશ્ન—હે ભગવત, કૌવેયક દેવતાના કેટલા બે છે ?

પ્રશ્ન—હે ભગવત, જૂજપર સર્પણીના કેટલા ભેદ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેના અનેક ભેદ છે ગોત્રણી, નડાણી, મેહલી, કાકાડી, ભાવા, સાના, ખાગ, પ્રવનાંકા, ચત્રપદિમ, ઉંદરી, ખિસકાલી, ધગેળા, આધિમ, ચોધિમ, ક્ષીરનિરા નિકા, ઇત્યાદિક જૂજપર સર્પણી બહુની હવે ખેચરી કહે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, ખેચરીના કેટલા ભેદ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેના ચાર ભેદ છે સર્પપક્ષિણી પ્રમુખ જનન પુર્વતી પડે જાણવા એ ખેચરીની સ્ત્રી કહી એ તિર્થંચજ્ઞેનીની સ્ત્રીના અધિકાર પુરો થયો હવે મનુષ્યની સ્ત્રીનો અધિકાર કહે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, મનુષ્યની સ્ત્રીના કેટલા ભેદ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેના ત્રણ ભેદ છે કર્મજૂમિની ઉપની ૧, અકર્મજૂમિની ઉપની ૨, ને અતરદ્વીપની ઉપની ૩ તેમા પ્રથમ અતરદ્વીપની સ્ત્રી કહે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, અતરદ્વીપની સ્ત્રીના કેટલા ભેદ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેના આઠવીસ ભેદ છે આઠવીસ અતરદ્વીપ સુલહીમવતની પ્રથમા લગલ સમુદ્રમાં અતરોદક છે, ને આઠવીસ તેજ દ્વીપનાનામે ખીમ દિખરી પર્વતનીપ્રથમા મા લવણ સમુદ્રમાં અતરોદક છે એમ જન અતરદ્વીપ છે વળી એકશ્લોકીપ, આભા પીકદ્વીપ, જાવલ સુધેદતદ્વીપ, એ અતરદ્વીપની સ્ત્રી કહી હવે અકર્મજૂમિની સ્ત્રી કહે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, અકર્મજૂમિની ઉપની સ્ત્રીના કેટલા ભેદ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેના ત્રીસ ભેદ છે પાચ હેમવયક્ષેત્ર પાચ અરણ્યવયક્ષેત્ર, પાચ હરીવયક્ષેત્ર પાચ રમ્યક્ષેત્ર પાચ દેવકુર ને પાચ ઉતરકુર, એમ ત્રીસ અકર્મજૂમિના જુગલિક્ષેત્ર તીર્થાની સ્ત્રી કહી હવે કર્મજૂમિની કહે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, કર્મજૂમિની ઉપની સ્ત્રીના કેટલા ભેદ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેના પદર ભેદ છે પાચ ભરતક્ષેત્ર, પાચ ચૈરવતક્ષેત્ર ને પાચ માહાવિદક્ષેત્ર, એમ પદર કર્મજૂમિની સ્ત્રી કહી એ મનુષ્યની સ્ત્રીનો અધિકાર થયો હવે દેવતાની સ્ત્રીનો અધિકાર કહે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, દેવતાની સ્ત્રીના કેટલા ભેદ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેના ચાર ભેદ છે લવનપતિની દેવાતા ૧, અતરીકની દેવાતા ૨ જ્યોતિષીની દેવાતા ૩, ને વૈમાનીકની દેવાતા ૪, તેમા પ્રથમ લવનપતિની કહે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, લવનપતિની દેવાતાના કેટલા ભેદ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેના દસ ભેદ છે અસુર કુમાર લવનપતિની દેવાતા ૧, જાવલ રથનિત કુમાર લવનપતિની દેવાતા ૧૦ એ લવનપતિની દેવાતાનો અધિમાર કલા હવે અતરીકની દેવાતા કહે છે

પ્રશ્ન—હું ભગવત, ચતુરીકની દેવાસના કેટલા ભેદ છે ?

ઉત્તર—હું જ્ઞાતમ, તેના આઠ ભેદ છે પાંચાચ ચતુરીકની દેવાસ ૧, ભગની દેવાસ ૨, યજ્ઞની ૩, નક્ષત્રની ૪, કિતરની ૫, કિષ્કિન્ધની ૬, મહોરગ ૭, ને મધ્યની ૮ એ ચતુરીક દેવાસ ૭ની હવે જ્યોતિષી દેવાસ કહે છે

પ્રશ્ન—હું ભગવત, જ્યોતિષીની દેવાસના કેટલા ભેદ ?

ઉત્તર—હું જ્ઞાતમ, તેના પાંચ ભેદ છે, ચંદ્ર જ્યોતિષીની દેવાસ, સૂર્યની મહત્તી, નક્ષત્રની ને તારા જ્યોતિષીની દેવાસ એ જ્યોતિષીની દેવાસ કરી, હવે વૈમાનિકની દેવાસ કહે છે

પ્રશ્ન—હું ભગવત, વૈમાનિકની દેવાસના કેટલા ભેદ છે ?

ઉત્તર—હું જ્ઞાતમ, તેના બે ભેદ છે સુધર્મા દેવલોચનાની દેવાસ આઠ હસાન ૬ પરાચી દેવાસ એ વૈમાનિક દેવાસ કહી, એ દેવતા ૧૧ જોનો અધિકાર થયો

૪૮ શ્રાવેદ (તિર્યચણી, મનુષ્યણી, ને દેવાણા) ની ભવસ્થિતિ,
કાયસ્થિતિ, વિરહકાંક્ષા, ને અત્પ બહુતત્ત્વો અધિકાર.

પ્રશ્ન—હું ભગવત, જીવેદે એકભવે કેટલા કાળ સુધી રહે ?

ઉત્તર—હું જ્ઞાતમ, એક પ્રકાર જન્મથી અતમુદ્ધત (તિર્યચ, મનુષ્ય મધ્યે) ને ઉત્કૃષ્ટપણે પચાસ પચોપમ (તે એમ જે ખીજા છતાં દેવોએ અપરીમીત દેવી એટલુ આયુષ છે તે ભણી કહ્યું) વળી એક પ્રકારે જન્મથી અતમુદ્ધત (તે પુરુષીપરે) ને ઉત્કૃષ્ટપણે નવ પચોપમ (તે એમ જે ખીજા છતાં દેવોએ અપરીમીત દેવી એટલુ આયુષ છે તે ભણી) વળી એક પ્રકારે જન્મથી અતમુદ્ધત (તે પુરુષી રીતે) ને ઉત્કૃષ્ટપણે સાત પચોપમ (તે પ્રથમ સાધર્મા દેવોએ અપરીમીત દેવી એટલુ આયુષ છે તે માટે) વળી એક પ્રકારે જન્મથી અતમુદ્ધત (તે પુરુષી રીતે) ને ઉત્કૃષ્ટપણે પચાસ પચોપમ (તે પ્રથમ સાધર્મા દેવોએ અપરીમીત દેવી એટલુ આયુષ છે તે માટે) એ સમયે શ્રાવેદની ભવસ્થિતિ કરી હવે નિર્ગમે કહે છે તેમા પ્રથમ તિર્યચણીની જાની ભવસ્થિતિ કહે છે

પ્રશ્ન—હું ભગવત, તિર્યચણીની જા એવા કેટલા કાળસુધી રહે ?

ઉત્તર—હું જ્ઞાતમ, જન્મથી અતમુદ્ધત (મધુભવ આશ્રી) ને ઉત્કૃષ્ટપણે નવ પચોપમ (લુગણણી આશ્રી) એ તિર્યચણીની સમયે ભવસ્થિતિ કરી હવે તિર્યચણીની ચારીને ભવસ્થિતિ રહે છે

પ્રશ્ન—હું ભગવત, જન્મથી તિર્યચણી એકભવે કેટલા કાળસુધી આયુષ છે ?

ઉત્તર—હું જ્ઞાતમ, જન્મથી અતમુદ્ધત ને ઉત્કૃષ્ટપણે કોટપુન્ય (જન્મયો જુગળ ન હાય)

પ્રશ્ન—હું ભગવત, ચતુષ્પદ યજ્ઞયો તિર્યચણી એક ભવે કેટલુ આયુષ છે ?

ઉત્તર—હું જ્ઞાતમ, જેમ સમયે તિર્યચણી રહે તેમ જાણુ (લુગળ માટે તત્ત્વ પચોપમ)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, ઉપર સપ થળયાર નિર્વચણીનું કેટલું આયુષ્ય છે?

ઉત્તર—હે ગાતમ, જ્યેષ્ઠ યથી અતર્થુદુત્તનું, ૧૦ ઉત્કૃષ્ટપણે કાઠ પૂર્વનું (તમા જુમગ ન હાય)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, બુદ્ધપર તપનીનું કેટલા કાળનું આયુષ્ય છે?

ઉત્તર—હે ગાતમ, જેમ ઉપર સપણીનું ક્યું તેમ જાણુ (તમા પદ જુમગીવા હાય નહીં)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, ખેચર તિવચણીનું કેટલું આયુષ્ય છે?

ઉત્તર—હે ગાતમ, જ્યેષ્ઠ યથી અતર્થુદુત્ત અ. ઉત્કૃષ્ટપણે પચોપમનો અસ ખ્યાતમો ભામ જાણવો (જુમગ માટે)

એ તિવચણીની ભવિષ્યિતિ વિચરીને કહી ૧૨ મનુષ્યણીની ભવિષ્યિતિ કહ છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, મનુષ્યની જાની એક ભવે કેટલા કાળની ગિતિ છે?

ઉત્તર—હે ગાતમ, ભ તાદિક ક્ષેત્ર આત્રિ જ્યેષ્ઠ યથી અતર્થુદુત્ત ૧૦ ઉત્કૃષ્ટપણે દેવકુર પ્રમુખ આત્રિને પદ પચોપમ ને નિ તિ સગીત પુત્રીએ તો જ્યેષ્ઠ યથી અતર્થુદુત્ત ને ઉત્કૃષ્ટપણે દેશે ઊભા કાઠપૂર્વ સુધી ચારીન મુખ ધર્મ કરે (કાઠપૂર ઉપર જેનું આયુષ્ય હાય તેને ધર્મ ઉદે આવે નહીં કમ્પે તે જુમગ કહાય) એ મનુષ્યણીની સમયે ભવિષ્યિતિ જી હવે તેની વિવરીને ભવિષ્યિતિ કહે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, કમજૂગીની મુખ્યની જાનું કેટલું આયુષ્ય છે?

ઉત્તર—હે ગાતમ, ભવતાદિક ક્ષેત્ર આત્રિને જ્યેષ્ઠ યથી અતર્થુદુત્ત ૧૦ ઉત્કૃષ્ટપણે નલા પચોપમનું (પહેને સુખમાસુખમ આરે જુમગીવાને હવુ તે માટે કહ્યું) ને ધર્મચરણ આત્રિને જ્યેષ્ઠ યથી અતર્થુદુત્ત ને ઉત્કૃષ્ટપણે દેશેઊભા કાઠ પૂર

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પાચ ભવત ને પાચ ભવત એ નસ ક્ષેત્રના કર્મજૂમિની મનુષ્યની જાનું કેટલું આયુષ્ય છે?

ઉત્તર—હે ગાતમ, જ્યેષ્ઠ યથી અતર્થુદુત્ત ને ઉત્કૃષ્ટપણે તલા પચોપમનું (પ્રથમ આરે જુમગીવાને હાય માટે) ને ધર્મચરણ આત્રિને જ્યેષ્ઠ યથી અતર્થુદુત્ત ૧૦ ઉત્કૃષ્ટપણે દેશે ઊભા કાઠ પૂરનું જાણુ

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પુર મહાવિદેહ ૧૦ વિદિમ મહાવિદેહ કમજૂમિ મનુષ્યની જાનું કેટલું આયુષ્ય છે?

ઉત્તર—હે ગાતમ, જ્યેષ્ઠ યથી અતર્થુદુત્ત ૧૦ ઉત્કૃષ્ટપણે કાઠ પૂર્વનું છે (ત્યા સદાય સરખો વાળ છે માટે) ને ધર્મચરણ આત્રિને જ્યેષ્ઠ યથી અતર્થુદુત્ત ને ઉત્કૃષ્ટપણે દેશે ઊભા કાઠ પૂર્વનું (દેશે જાણુ તે નન વગસ જાણુ જાણુ)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, અકર્મજૂમિના મુખ્યની જાનું આયુષ્ય કેટલું છે?

ઉત્તર—હે ગાતમ, જ્યેષ્ઠ યથી અતર્થુદુત્ત પુત્રીએ તો જ્યેષ્ઠ યથી દેને જાણુ પચોપમ (તે પદ

અસખ્યાતમે ભાગે ન્યુન જાણુ) ને ઉત્કૃષ્ટપણે પણ પર્યાપમનું છે અને સહજ આશ્રિને પુત્રીએ તો (ભરત પ્રમુખના મનુષ્યને કોઈ દેવતા ઉપાડીને અકર્મભૂમિમાં મુકે તે આત્રિ) જનન્યથી અતર્મુદુર્ત ને ઉત્કૃષ્ટપણે દેગે જણા પૂન કોઈ (છદાથી ઉપાડે તે કાગે તે મનુષ્યને જોડના વરસ થયા હોય તેટલા વરસે ડાહ્યા કોઈ પૃથ લા તે મનુષ્ય એ તે માટે દેશે જણા કલા)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પાત્ર દેખાય તે પાત્ર એ જીવન એ દસ ક્ષેત્રના અકર્મભૂમિના મનુષ્યની જીનું કેટલું આયુષ્ય છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, ત્યા જોના જનમ છે તે આત્રિ પુછીએ તો જથ્થાથી દેશે જણા પ પર્યાપમનું (તે પણ પર્યાપમને આક્રમે ભાગે જણા એમ ટીકામાં કહે છે), અસખ્યાતમે ભાગે જણા જાણુ ને ઉત્કૃષ્ટપણે એક પર્યાપમ પુરૂ જણા પણ કોઈ અકર્મભૂમિના મનુષ્યને દેવતા સહરે તો સહરણ આશ્રિ તેહને જથ્થાથી અતર્મુદુર્તનું ને ઉત્કૃષ્ટપણે દેશે જણા કોઈ પૂર્વનું જાણુ

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પાત્ર દરીયાય ને પાત્ર રમ્યકાસ એ દસ ક્ષેત્રના અકર્મભૂમિ મનુષ્યની જીનું આયુષ્ય કેટલું છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જનમ આત્રિને પુછીએ તો જથ્થાથી દેશે જણા એ પર્યાપમનું તે પણ પર્યાપમને અસખ્યાતમે ભાગે જણા ને ઉત્કૃષ્ટપણે એ પર્યાપમ પુરૂનું છે તે સહરણ આશ્રિને પુત્રીએ તો જથ્થાથી અતર્મુદુર્તનું ને ઉત્કૃષ્ટપણે દેશે જણા કોઈ પૂર્વનું છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પાત્ર દેવકુર ને પાત્ર ઉત્તરકુર, એ દસ ક્ષેત્રના અકર્મભૂમિના મનુષ્યની જીનું કેટલું આયુષ્ય છે?

ઉત્તર—હે ગાનમ, જનમ આત્રિ પુછીએ તો જથ્થાથી દેશે જણા પણ પર્યાપમ, તે પણ પર્યાપમને અસખ્યાતમે ભાગે જણા જાણુ ને ઉત્કૃષ્ટપણે પણ પર્યાપમ પુરૂ જાણુ ને સહરણ આશ્રિ પુત્રીએ તો જથ્થાથી અતર્મુદુર્ત ને ઉત્કૃષ્ટપણે દેશે જણા કોઈ પૂર્વનું જાણુ

પ્રશ્ન—હે ભગવત, બપન અતરદીપ અકર્મભૂમિના મનુષ્યની જીનું કેટલું આયુષ્ય છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જનમ આત્રિ પુછીએ તો જથ્થાથી દેશે જણા પર્યાપમ પર્યાપમ તો ભાગ તેપણુ અસખ્યાતમે ભાગે જણા જાણુ (અસખ્યાતાના અમખ્યાતા બેદ છે તે માટે નિરૂદ્ધ નહી) ને ઉત્કૃષ્ટપણે પર્યાપમને અસખ્યાતમે ભાગ સપુર્ણ જાણુ ને સહરણ આશ્રિ પુત્રીએ તો જથ્થાથી અતર્મુદુર્ત ને ઉત્કૃષ્ટપણે દેશે જણા કોઈ પૂર્વનું જાણુ

એ મનુષ્યની જાની લવચ્ચિવર્તિ કહી હવે દેવતાની આની લવચ્ચિવર્તિ કહે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, દેવતાનું કેટલું આયુષ્ય છે?

ઉત્તર—હે ગાનમ, (સમુદાયપણે) જથ્થાથી દસ હજાર વરસનું (ભગવાન, અતરાદિક

મધ્યે) ને ઉત્કૃષ્ટપણે પચાનન પત્યોપમનું (જ્ઞાન દેવલોક અપરીચીત દેશનું છે) એ દેવાંશની સમયે ભગવિધિત વ્હી હવે તેની વીસરી જો ભારિયતિ કહછે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, ભગવતિની દેવાંશનું કેટલું આયુષ છે?

ઉત્તર—હ જ્ઞાનમ જીવન્યથી દેવ હજાર વરસનું ને ઉત્કૃષ્ટપણે સાગ્યાર પ યોપમનું છે

એમ અસુખમારની દેવાંશનું પણ આયુષ સાગ્યા પ યોપમનું જાણુ

પ્રશ્ન—હે ભગવત, નાગકુમાર ભગવતિની દેવાંશનું કેટલું આયુષ છે?

ઉત્તર—હ જ્ઞાનમ, જીવન્યથી દસહજાર વરસનું ને ઉત્કૃષ્ટપણે દેશ ઉણા પ યોપમનું એમ મેવ નરનિકાષની દેવીને પણ જાણુ એમ જાણુ મધનિત કુમાર સુધી જાણુ.

પ્રશ્ન—હે ભગવત, રત્નકિંતી દેવાંશનું કેટલું આયુષ છે?

ઉત્તર—હ જ્ઞાનમ, જીવન્યથી વ્હહજાર વરસનું ને ઉત્કૃષ્ટપણે અધ પ યોપમનું છે

પ્રશ્ન—હ ભગવત, જ્યોતિષીની દેવાંશનું કેટલું આયુષ છે?

ઉત્તર—હ જ્ઞાનમ, જીવન્યથી પ યોપમનો આશ્રમે ભાગ ને ઉત્કૃષ્ટપણે અધ પ યોપમ તે પણ પચાસ હજાર વરસે અધિક જાણુ

પ્રશ્ન—હે ભગવત, અદ્રિમાળે જ્યોતિષીની દેવાંશનું કેટલું આયુષ છે?

ઉત્તર—હ જ્ઞાનમ, જીવન્યથી પ યોપમનો આશ્રમે ભાગ ને ઉત્કૃષ્ટપણે અધ પ યોપમ તે પણ પચાસ હજાર વરસે અધિક છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સુષ વિમાને જ્યોતિષીની દેવાંશનું કેટલું આયુષ છે?

ઉત્તર—હ જ્ઞાનમ, જીવન્યથી પ યોપમનો આશ્રમે ભાગ ને ઉત્કૃષ્ટપણે અધ પ યોપમ, પાચમે વરસે અધિક

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સુકોટિ મહા વિમાને જ્યોતિષીની દેવાંશનું કેટલું આયુષ છે?

ઉત્તર—હ જ્ઞાનમ, જીવન્ય પા પ રત્ન ને ઉત્કૃષ્ટપણે અધ પ રત્ન

પ્રશ્ન—હે ભગવત, નક્ષત્ર વિમાને જ્યોતિષીની દેવાંશનું કેટલું આયુષ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, જીવન્યથી પત્યોપમનો યોથો ભાગ સચુષ્ટ ને ઉત્કૃષ્ટપણે પત્યોપમનો આશ્રમે ભાગ અધિક

પ્રશ્ન—હે ભગવત, નાગ વિમાને જ્યોતિષીની દેવાંશનું કેટલું આયુષ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, જીવન્યથી પ યોપમનો આશ્રમે ભાગ ને ઉત્કૃષ્ટપણે પત્યોપમનો આશ્રમે ભાગ અધિક એ જ્યોતિષી દેવાંશનું કેટલું હવે વૈમાનિક દેવાંશનું કહેછે

પ્રશ્ન—હ ભગવત, વૈમાનિક દેવાંશનું કેટલું આયુષ છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જનન્યથી એક પ યોગમનુ ને ઉત્કૃષ્ટપણે પચાવન પચોપમનુ

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સાધર્મ દેવોકે વૈભાનીક દેવામાનુ કેટલુ આયુષ છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જનન્યથી એક પચોપમ ને ઉત્કૃષ્ટપણે પરીમલીતનુ સાન પચોપમનુ (૧ અપરીમલીતનુ પચાસ પચોપમનુ) છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, ધશાન દેવોકે વૈભાનિ- દેવામાનુ કેટલુ આયુષ છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જનન્યથી એ- પચોપમ ઝાઝરાનુ ને ઉત્કૃષ્ટપણે પરીમલીત દેવી, નવપચોપમનુ (૧ અપરીમલીતનુ પચાવન પચોપમનુ) જાણુ

એ દેવતાની ઓની ભવસ્થિતિ કાળે એ જીવેન્તી પણ ભવસ્થિતિ કાળે હવે ઓ વેન્તી કાવસ્થિતિનો અધિનાર કહે?

પ્રશ્ન—હે ભગવત, આવેદ જીવે પાંચે એક જન કેટલા કાળે નુડી રહે?

હી તન—હે ગૌતમ, એક પ્રકારે જનન્યથી એક સમય (તે એમ ને કાષ્ટ એ ઉપસમ એણી આવેદી થઇ લીલાથી પડતા એક સમય સવેદી થાતી ઝાઝરી દેવગતિમા જાય તિહા પુરુષવેદ પામે તે માટે) ને ઉત્કૃષ્ટપણે એ મો દગ પચોપમ કોડપૂર પ્રથમત્વ ઝાઝરાનુ (તે એમ ને કાષ્ટક જવ મનુષ્યથી અથવા નિર્વચણીપણે કોડપૂરે આપણે પાચ ભવ ભમીને બીજા ધશાન દેવોકે અપરીમલીત વીપણે પચાવન પચને આપણે ઉપજે, સાથી ચીને મનુષ્ય અથવા નિર્વચમા કોડપૂરને આપણે ઉપજે, વળી કરીને ધશાન દેવોકે અપરીમલીત દેવીપણે પચાવન પચને આપણે ઉપજે, પડી નિરચે જીવે જાડે તે માટે એમો દગ પ યોગમ કોડપૂર પ્રથમત્વે અધીક જાણુ) એ પ્રથમ પ્રકાર

વળી એક પ્રકારે જનન્યથી એક સમય (તે પુર્વલીપરે) ને ઉત્કૃષ્ટપણે અપાર પચોપમ કોડપૂર પ્રથમત્વ અધીકનુ (તે એમ ને કાષ્ટ એક જવ મનુષ્ય અથવા નિર્વચણ કોડ પૂરને આપણે પાચ ભવ ભમીને ધશાન દેવોકે પરીમલીત દેવીપણે નવ પચો આપણે ઉપજે, વળી કરીને મનુષ્ય અથવા નિર્વચણે કોડપૂરને આપણે ઉપજે સાથી ચીને ધશાન દેવોકે ઉપજે, તે માટે જાણુ) એ બીજો પ્રકાર

વળી એક પ્રકારે જનન્યથી એક સમય (તે પુર્વલીપરે જાણુ) ને ઉત્કૃષ્ટપણે જાદ પ યોગમ કોડ પૂર પ્રથમત્વે અધીક જાણુ (તે એમ ને મનુષ્ય, નિર્વચના પાચ ભવ કરીને એ નાઠ ભાનરે સાધર્મ દેવોકે પરીમલીત આપણે ઉપજે પડે વળી અન્યવેદ પામે તે માટે કહ્યુ, એ ભવ ઉપગત દેવામા એમતરે ભવ ન કરે) એ ત્રીજો પ્રકાર

વળી એક પ્રકારે જનન્યથી એક સમય (તે પુર્વલીપરે) ને ઉત્કૃષ્ટપણે એકસો પ યોગમ પ્રથમત્વ પૂર કોડ અધિક જાણુ, (તે એમ ને એ વાર સાધર્મ દેવોકે અપરીમલીત દેવી પણે ઉપજે, સા પચાસ પચાવ પ યોગમના આયુષ્યના એ ભવ કરે એક ભવને આપણે એમ સન્વાગે એકમો પ યોગમ કોડ પૂર પ્રથમત્વે અધિક પુરવન જાણુ) એ ચોથો પ્રકાર

૧મી એમ પ્રકારે જન્યથી એમ મમય (તે પૂર્વે રીતે) ૧ ઉત્કૃષ્ટપદે પત્યોપમ પ્રથમને કોડ પૂર્વ પ્રથમને અધીક જાણુ (તે એમને સાત ભર નિર્વચની જીવજે પૂર્વે કો ના આવખાના કહે ૧ આઠમા ભરી રીતે રામર, ઉત્તરકુર કહે ૪મ પત્યોપમના આવખે જુગળીપદે ઉપજે સ થી કાગ કરી સૈવમ દેવિકે જન્ય મિથિએ ઉપજે એ પ્રકારે પ્રથમ પત્યોપમ ૧ પથમના પૂરકોડ અધીક થામ તથા ૧મી એમ ને આઠ ભર મનુષ્ય તિયચતા કોડપુરો આખે ઉપજેને ચમુ કુમાર ભરતપત્તિ ની રીતપદે સાડા ચાર પત્યને આખે ઉપજે, સાથી ચરી પુન પી (૧મી) ત્યાંવે મનુષ્ય નિર્વચ મધ્યે ઉપજી પૂરકોડના આપુર પાળો કરી અસુરમાગ મધ્યે સાગમાગ પ રી આપુરો જીવજે ઉપજે એ ભાસથે જાણુ) એ પાયમો પ્રમા ગે સમગે જીની કાયગિથિની કી હરે વીવરીતે (રિત્તારીતે જુદા જુદા) કહે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, નિર્વચને ની નિર્વચનેતીમા આવે કેવો કાગ રા ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ જન્યથી અતમ ન (મ, પ્રમુખ મધ્યે) ૧ ઉત્કૃષ્ટપદે ત્રાપ પત્યો પમ કોડ પૂર્વ પ્રથમને અધીક (તે એમ ને પૂર્વ આત ભર કોપરના નિર્વચનીમાં કરી એક ભવ જુગળ નિર્વચનીતો રહે તે માટે) એ સમગે નિર્વચનીનું મનુ હવે રિત્તારીતે જુદુ જુદુ કહે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, જળન તો જળચર મધ્યે હા સ્ત્રીવેદે કેવો કાગ રહી

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જન્ય થથી અતમુત (લઘુભવ આશ્રિ) ને ઉત્કૃષ્ટપદે કોડપૂર પ્રથ કહે (આઠ ભર જળચરના જળીર મધ્યે કોડપુરના કર તે માટે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, અનુપદ થગ્યગીત મળીર મધ્યે હા સ્ત્રીવેદે કેવો કાગ રહે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ એમ નિર્વચનીની સમુલપદે રિથિની મ્તી તેમ ૪મ પત્યોપમ પ્રથ કહે પૂર્વ કોડ અધિક જાણુ

પ્રશ્ન—હે ભગવત, ઉત્તર સપત્તિ, અન્તર સપત્તિમા સ્ત્રીવેદે કેવો કાગ રહે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, એમ જળચરનું કથુ તેમ પ્રથ ત પુર કોડનું જાણુ

પ્રશ્ન—હે ભગવત ખેચગમા સ્ત્રીવેદે હા કેવો કાગ હે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જન્યથી અતમુત (એ લઘુ ભવ આશ્રિ) ને ઉત્કૃષ્ટપદે પત્યો પમના અસખ્યાતમો લાગ પુવ કોડ પ્રથમ વે અધિક (તે એમ ને પુરો પુર કોડી આખે ખેચરીના સ્વાત ભર કરીત તે ઉપર આઠમો ભર પત્યોપમના અસખ્યાતમા ભાગમા જુગળી પત્યે ઉપજે ત્યારે એ માન થામ)

એ નિર્વચનીની કાયગિથિની મ્તી હવે મનુષ્યગીતી કાયગિથિ કહે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, અનુચની સ્ત્રી સ્ત્રીવેદે કેવો કાગ સુધી રહે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, ક્ષેત્ર ભગ્નાદિક આશ્રિ જન્યથી અતમુત ને ઉત્કૃષ્ટપદે ૪મ

પત્નોપમ કોડ પુરૂં પ્રથક્ત્વે અધિક (તે એમ જે પુરૂં સાત ભન મહાવિદેહ પ્રમુખના કોડ પુર્વના કરીને તે ઉપર આઠમે ભવે દેવકુર પ્રમુખ ક્ષેત્રમા ત્રણ પદ્યને આપને ઉપજે તે માટે) ને ધર્માચરણ આશ્રિ પુછીએ તો જઘન્યથી એક સમય (પ્રણામ આશ્રિ) ને ઉત્કૃષ્ટ પણે દેગેઉણા કોડ પુરૂં (તે એમ જે ૧૧ વરસ Cપગત દિક્ષા હોય માટે તે દેગેઉણા કહ્યું)

એ સમયે કહ્યું હવે વિસ્તાથી મનુષ્યજીની કાયસ્થિતિ કહે છે

એમ કર્મજૂમિ ભરત ઐગત ક્ષેત્રના મનુષ્યની સ્ત્રીનું આયુષ્ય જાણુડુ પણુ એટલો વિશેષ જે ક્ષેત્રે સમય આશ્રિ પ્રથમ સુખમા સુખમ આરે જવન્યથી અતર્મુદ્ધર્ત ને ઉત્કૃષ્ટ પણે ત્રણ પત્નોપમ દેગેઉણા કોડ પુરૂં અધિક (તે એમ જે પુરૂં માહાવિદેહ પ્રમુખનું મનુષ્ય દેવતા સહર (દરણુ કરે) તે ભરતક્ષેત્રે પહેલા આરાના મનુષ્ય મધ્યે મુકે તેનારે તે દેગેઉણા કોડ પુરૂં તીહા જીવે, પછી તીહા શુભ ધ્યાનના જોગે મરીને ફરી તીહાજ સ્ત્રીવેદે જુગળણી ત્રણ પદ્યને આપને થાય તે માટે કહ્યું) ને ધર્માચરણ આશ્રિને પુછીએ તો જઘન્યથી એક સમય (તે પર્વ પર્વે), ને ઉત્કૃષ્ટપણે દેગેઉણા કોડ પુરૂં આરિત પાળે પ્રશ્ન—હે ભગવત, પુરૂં માહાવિદેહ, પશ્ચિમ માહાવિદેહની સ્ત્રીના કાયસ્થિતિ કેટલા કાળની છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, ક્ષેત્ર આશ્રિ જવન્યથી અતર્મુદ્ધર્ત ને ઉત્કૃષ્ટપણે કોડ પુરૂં પ્રથક્ત્વ (તે એમ જે આઠ ભન કોડ પુર્વના સાના સાજ ઉત્કૃષ્ટ કરે માટે) ને ધર્માચરણ આશ્રિ પુછીએ તો જઘન્યથી એક સમય, ને ઉત્કૃષ્ટપણે દેગેઉણા કોડ પુરૂં આરિત પાળે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, અકર્મજૂમિ મનુષ્યની સ્ત્રીની કાયસ્થિતિ કેટલા કાળની છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જનમ આશ્રિને જવન્યથી દેગેઉણા પત્નોપમ, તે પણ પત્નોપમને અસખ્યાતમે ભાગે ઉણુ (હિમવત પ્રમુખે) ને ઉત્કૃષ્ટપણે ત્રણ પત્નોપમ (દેવકુર પ્રમુખે) ને સહરણુ આશ્રિ પુછીએ તો જઘન્યથી અતર્મુદ્ધર્ત ને ઉત્કૃષ્ટપણે ત્રણ પત્નોપમ દેગેઉણા કોડ પુરૂં અધિક (તે એમ જે માહાવિદેહ પ્રમુખના મનુષ્ય ને દેવતા સહરી દેવકુર પ્રમુખ ક્ષેત્રમા મુકે તીહા જવ વપણે અતર્મુદ્ધર્ત મરે, ને ઉત્કૃષ્ટપણે દેગે ઉણા કોડ પુર્વે મરે ત્યા શુભધ્યાને મરી ફરી સાજ વળી સ્ત્રીવેદે ત્રણ પત્નોપમો આપને ઉપજે એ લાનાથ જાણે))

એ અકર્મ જૂમિની સમયે કાયસ્થિતિ કહી હવે વીરરિતે કહે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પાચ હેમવપ, પાચ ઐરણવ અકર્મજૂમિની સ્ત્રી સ્ત્રીવેદે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જનમ આશ્રિને પુછીએ તો જઘન્યથી દેગે ઉણા પત્નોપમ તે પણ પત્નોપમને અસખ્યાતમે ભાગે ઉણુ જાણુ ને ઉત્કૃષ્ટપણે પત્નોપમ પુરૂં, ને સહરણુ આશ્રિ પુછીએ તો જઘન્યથી અતર્મુદ્ધર્ત (તે પુર્વની રીતે) ને ઉત્કૃષ્ટપણે એક પત્નોપમ, દેગે ઉણા કોડ પુર્વે અધિક (તે પણ પુર્વની રીતે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પાચ દરીસ, પાચ રમખાસ, અકર્મજૂમિના મનુષ્યની સ્ત્રીની કાયસ્થિતિ કેટલી છે?

ઉત્તર—હે ગાનમ, જનમ આશિરો જનન્યથી દેમે ઉજા ને પત્રોપમ ને પણ પત્રોપમો અસખ્યાનમે ભાગે ઉજા જાગવા ને ઉત્કૃષ્ટપણે બે પત્રોપમ મધુર્ણ ને મહરમ આશિરો ને પડીએ તો જનયથી અનમદ્ભ ને ઉત્કૃષ્ટપણે બે પત્રોપમ દેમે જાગા દે પુત્ર અધિમ (એદની ભાવ ॥ (દમીપત) પુત્ર ૧૧)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પાત્ર પેરકુ પાત્ર ઉત્તરની નીચે અધિમિ કેવળ દાગની ?

ઉત્તર—હે ગાનમ, જનમ આશિરો જનયથી દેમે નીચે જાગ પત્રોપમ ને ઉત્કૃષ્ટપણે ॥ પત્રોપમ પુત્ર ને સરખા આશિરો પુડીએ તો જનયથી અનમદ્ભ ને ઉત્કૃષ્ટપણે નજ પત્રોપમ દેમે નીચા દે પુત્ર અધિમ (૧૧ ભાવ ॥ પુત્ર ૧૧)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, ૧૧ અનમદ્ભ આશિરો મધુર્ણ નીચે દેવળા મળની અધિમિ છે?

ઉત્તર—હે ગાનમ, જામ આશિરો પુડીએ તો જનન્યથી ને જાગ પત્રોપમો અસખ્યાતમે ભાગ ત પણ પત્રોપમો અસખ્યાતમે ભાગ નીચે ને ઉત્કૃષ્ટપણે પત્રોપમો અસખ્યાતમે ભાગ ને સદા આશિરો પુડીએ તો જનન્યથી અનમદ્ભ ને ઉત્કૃષ્ટપણે પત્રોપમો અસખ્યાતમે ભાગ ને દેમે જાગા દેવળા અધિમ (ભાવના પુત્ર ૧૧)

એ અસખ્યાતમ મધુર્ણ નીચે કાયમિતિ ની દેવે દેવળાની મધુર્ણિતિ મેરે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, દેવળા દેવળા પછે દેવળા કાળ સુધી રહે?

ઉત્તર—હે ગાનમ, તેની જે જે ભવ મિથિ ને તેજ તેની મિથિતિ ૧ ૧૧ કેમકે (દેવળા મગી દુગી આનન નીત દેવળા થાય દિ) એ દેવળા ની કાયમિતિ દેવી

ને આપે ની મધુર્ણિતિ ની દેવે અવિદ્યો નિગદ્યણ દેવે ?

પ્રશ્ન—હે ભગવત, આપે બીજી દુગી નીચે દેવળા મગી પામે, ને નિરે દેવળા મળનો અનમદ્ભ પછે?

ઉત્તર—હે ગાનમ, જનન્યથી અનમદ્ભ (૧૧ એવળા વધુનન પુત્ર ૧ ૧૫ અકનો દુગી પાછી ની થાય ને મોરે) ને ઉત્કૃષ્ટપણે આતો જાળ અસખ્યાત પદ્મગ પદ્મ વનનો (અનમદ્ભિમા જાગ તો આતી લિસર્ષિબી અસર્ષિબી મળથી ને દેવળા અનના દેવ અસખ્યાત પુદ્ગળ પાનન આનમદ્ભ અસખ્યાતમે ભાગે દેવળા દામય આર નેવળા પુદ્ગળ મળન ॥

એ અવિદ્યો સમને મિત્ર કાળ નીચે દેવે નિગદ્યણ દેવે ?

પ્રશ્ન—હે ભગવત, નિર્વચની નીચે કેવળ નિરદ્ય પછે?

ઉત્તર—હે ગાનમ, પુત્રીપરે ઉત્કૃષ્ટ આતો ૧૧ જાગવા

પ્રશ્ન—હે ભગવત, મધુર્ણ નીચે વધુ દેવળા નિગદ્યણ પછે?

ઉત્તર—હે ગાનમ, દેવળા આશિરો જનયથી અનમદ્ભ ને ઉત્કૃષ્ટપણે અનમદ્ભિમા

(અનતો) કાળ જાણવો ૧ ધર્માચરણુ આશ્રિ પુછીએ તો જવન્યથી એક સમય (તે એમ જે કોઈ બ્રી ઉપસમ શ્રેણી મળતા અગીયારમે ગુણાણે એક સમય આવેદ ઉપ સમારી આવેદી થઈ પાત્રી પડે તેવારે સ્ત્રીવે ઉપ ગ્રામ થાય એ યુક્તિએ એક સમય થાય) ને ઉત્કૃષ્ટપદો અનતો કાળ જાણ અર્થ પુદ્ગળ પરાતર્ત દેશીભા (તે એમ જે અમકિન નમ્યા પછી કાળ દરી સમયકલ્પ પામે તે કાળે અર્થ પુદ્ગળ પરાતર્ત મુ

॥યથા॥ અતો મુદુત્તામિત્તાપિ॥ ફાસિય હુડ જેહિં સમત્તા॥ તેસિં

અવઢ પુમ્મલ॥ પરિચટ્ટો ચેવ સસારો॥૧॥

એમ જાનત મંભમિ ॥ ભગત, અનત પુર માદારિદ્ધ, પશિન માત્રિદ્ધે પા ॥ એમજ જાણુ

પ્રશ્ન—હે ભગત, અમભૂમિના મનુષ્ય ॥ શ્રી ૩૮ના કાળનો વિહ પડ
ઉત્તર—હે જાનત, જનમ પરી વરણો જવન્યથી શ દગર નમો અનમકુતે અધિક (તે એમ જે રિચે એક ભર દેતાનો તે એ ભર મનુષ્ય, નિર્વચો ભર નરી ફરી ત્યા અવેદે ઉપજે તે માટે કહ્યું) ૧ ઉત્કૃષ્ટપદો નમ્પનિનો (અનતો) કાળ અતર પડે અને સદરણ આધિો જવન્ય અતર્મુલતા અો ઉત્કૃષ્ટપદો વારપનિ કાળ પ્રમાણે જાણુ એમ જાણત અતરકાલની સ્ત્રીને પશુ જાણુ દહે દેતાનાનુ કહે છે

પ્રશ્ન—હે ભગત, દેતાની સન શ્રી ૩૮ના કાળનો વચ્ચે વિદ્ધ પડે

ઉત્તર—હે જાનત જવન્યથી અતર્મુલતો (તે એમ જે નિર્વચ મધ્યે ઉપજો તેવામા ગુલ અધવસાયથી મરી કરી દેરા થાય તે માટે) ૧ ઉત્કૃષ્ટપદો નમ્પનિનો (અનતો) કાળ જાણવો

એ પ્રમાણે અચુર કુમાગની નાનાથી માટીો બીજા દતા ૧ દેતાકની દેરાતા મુધી જાણુ

હવે અવેદો અ પ જાત્ય કદ છે—તે અપ જાત્ય પાય પ્રમરો છે, પ્રથમ સામાન્ય અ પજાત ૧, બીજો ૨ ૧ પ્રમરની નિરચાળિનો અપમાત્ય ૨, ત્રીજો ૩ ૧ પ્રમરની મનુ સ્ત્રી અ પધીનો અપમાત્ય ૪, ચોથો ૪ ૧ પ્રમરની દેરાતા સળધીનો અપમાત્ય ૫, અો પાયમો મિત્ર (નિર્વચ, મનુષ્ય ૧ દેતાની) બીજો અપમાત્ય ૫ પ્રશ્ન—હે ભગત, એ નિર્વચાળી, મનુષ્યની ૧ દેરાતા મધ્યે ૧ ૧ માત્રથી થોડી ૨, અથવા બીજી છે, અથવા સરની છે, અથવા વિગેષાધિક છે

ઉત્તર—હે જાનત, સરચથી થોડી મનુષ્યની સ્ત્રી ૧ (૨) માત્ર સખ્યાનીજ છે એ ગણનીજ આપ સુધી ૧ મનુષ્ય છે માટે તે થકી નિર્વચાળી અસખ્યાત ગુણી રધની છે ૨, તેથી દેરાતા અસખ્યાત ગુણી છે ૩ ૧ ૧ ૧

પ્રશ્ન—હે ભગત, એ નિર્વચાળીમા જળવરી, ચમગરી ૧ ખેચરીમા કાણુ માણુથી થોડી છે ૧, જાણત વિગેષાધિક છે ૧

ઉત્તર—હે ગાતમ, સરથી થોડી ખેચર તિર્યચ્છેનીની સ્ત્રી ૧, તેથી યજ્ઞચર તિર્યચ્છા ૧ મળ્યાત ગુણી છે ૨, તેથી જળચર તિર્યચ્છા સખ્યાત ગુણી છે ૩ ॥૨॥

પ્રશ્ન—હે ભગવત, મનુષ્યની સ્ત્રી, તેમા કમ્બુમિની, અમ્બુમિની ને અતર દ્વીપની મધ્યે કાણકાળ થઈ થોડી છે? ૧, જલત્ વિશેષાધિક છે? ૪

હી તર—હે ગાતમ સરથી થોડી છપા અતરદ્વીપ મનુષ્યની સ્ત્રી ૧, તેથી દેવકુર, ઉત્તર કુર અકમ્બુમિ મનુષ્યની સ્ત્રી એ બે સરખી પણ જપન અતરદ્વીપના મનુષ્યની સ્ત્રીથી સખ્યાત ગુણી વધતી છે ૨, તેથી હરીવત, રમ્યધર્વ્ય ક્ષેત્રના જુગળીયાની સ્ત્રી એ બે સરખી પણ દેવકુર, ઉત્તરકુરનાથી સખ્યાત ગુણી વધતી છે ૩, તેથી હેમવત, ઔર ધ્યવત અકમ્બુમિની મનુષ્યની સ્ત્રી એ બે સરખી પણ હરીવત, રમ્યધર્વ્ય ક્ષેત્રથી સખ્યાત ગુણી વધતી છે ૪, તેથી ભરત ઔરત ક્ષેત્રના કમ્બુમિ મનુષ્યની સ્ત્રી એ બે ક્ષેત્રની સખ્યાત ગુણી વધતી છે ૫ તેથી પુરમહા વિરેહ, પશ્ચિમ માહાવિરેહ એ બે ક્ષેત્રની સ્ત્રી સરખી, પણ ભરત, ઔરત ક્ષેત્રનાથી સખ્યાત ગુણી વધતી છે ૬ ॥૩॥

પ્રશ્ન—હે ભગવત ભનપતિની દેરાસા વ્યતરિની દેરાસા, જ્યોતિષીની દેરાસા ૧ રમાની ની વાસા મધ્યે કાલ કાલુથક થોડી છે? ૧, જલત્ વિશેષાધિક છે? ૪

ઉત્તર—હે ગાતમ સવથળ થોડી રમાનીકની દેરાસા ૧, તેથી ભનપતિની દેરાસા અ સખ્યાત ગુણી છે ૨ તેથી વ્યતરીકની દેરાસા અસખ્યાત ગુણી છે ૩ તેથી જ્યોતિષીની દેરાસા સખ્યાતગુણી વધતી છે ૪ ॥૪॥

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તિર્યચ્છામા જળચરી યજ્ઞચરી ને ખેચરીમા મનુષ્યણીમા કમ્બુમિની, અકમ્બુમિની ને છપન અતરદ્વીપનીમા દેવાસામા ભનપતિની દેવાસા, વ્યતરીકની દેવાસા, જ્યોતિષીની દેવાસા ને રમાનીકની દેવાસામા એટલી મધ્યે કાલ કાલથક થોડી છે? ૧ જલત્ વિશેષાધિક છે? ૪

ઉત્તર—હે ગાતમ, સરથી થોડી છપન અતરદ્વીપ ૧ મનુષ્યની સ્ત્રી છે ૧ તેથી દેવકુર, ગાતરકુર અકમ્બુમિ એ બે ક્ષેત્રની સ્ત્રી સરખી પણ જપન અતરદ્વીપના મનુષ્યની સ્ત્રીથી સખ્યાત ગુણી વધતી છે ૨ તેથી હરીવત રમ્યધર્વ્ય એ બે ક્ષેત્રના અકમ્બુમિની સ્ત્રી સરખી પણ દેવકુર ગાતરકુર ૧ મનુષ્યની સ્ત્રીથી સખ્યાત ગુણી વધતી છે ૩ તેથી હેમવત અરજુવત એ બે ક્ષેત્ર ૧ અકમ્બુમિની સ્ત્રી સરખી પણ હરીવત રમ્યધર્વ્ય ક્ષેત્રની સ્ત્રીથી સખ્યાતગુણી વધતી છે ૪ તેથી ભરત ઔરત એ બે કમ્બુમિની સ્ત્રી સરખી પણ હેમવત ઔરજુવત ક્ષેત્રની સ્ત્રીથી સખ્યાતગુણે વધતી છે ૫ તેથી પુરમાદા વિરેહ પશ્ચિમ માહાવિરેહ એ બે ક્ષેત્રની સ્ત્રી સરખી પણ ભરત ઔરત ક્ષેત્રની સ્ત્રીથી સખ્યાત ગુણી વધતી છે ૬ તેથી રમાનીક દેરાસા અસખ્યાત ગુણી વધતી છે ૭ (તે એમ જે મનુષ્યની સ્ત્રી સખ્યાતી છે અને રમાનીકની દેવાસા અસખ્યાતી છે તે મળે) તેથી ભનપતિની દેવાસા અસખ્યાત ગુણી વધતી છે ૮ તેથી ખેચર તિર્યચ્છા અસખ્યાત

ગુણી વધતી છે ૬ તેથી યજ્ઞચર તિર્યગણી મધ્યાન ગુણી વધતી ૭ ૧૦ તેથી જળચર તિર્યગણી સપ્તમ્યાનગુણી વધતી છે ૧૧ તેથી વ્યતરીકની દેવાના સપ્તમ્યાનગુણી વધતી છે ૧૨ તેથી જ્યોતિષીની દેવાના મધ્યાનગુણી વધતી છે ૧૩ ॥૫૫॥ એ પાંચ અર્થ મત્વ સ્ત્રી વેદના કથા

૧૮ શ્રી વેદનો બધ અને તેનો વિષય કહે છે,

પ્રશ્ન—હે ભગવત, શ્રી વેદ જે રમ તેલ્લો ક્રાન્તા ૧૧ની બધની સ્થિતિ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જનન્યથી એક સાગરોપમના સાત ભાગ સ્ત્રીએ તે માટેનો ૧૧ ભાગ તે પશુ પ યોગમને અસપ્તમ્યાનમે ભાગે ઉભિ ૭ ઉત્કૃષ્ટપાતે ૫૬૨ ક્રોડક્રોડ સાગરોપમની છે તેલ્લો ૫૬૨સે ૧૨મ પર્વત તે કર્મની અમાધા છે એટલે એના ૫૬૨ પડી તે કર્મ ઉત્પન્ન થાય તે અમાધા કાળે મળી સ્થિતિ ઉભી કરી છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત તે શ્રી વેદનો વિષય વિમર શા પ્રકારે કહ્યો છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, ૧૨મ તે જાણતી અને તે સર્ગો સ્ત્રીો વિષય છે એ શ્રી વેદનો અધિકાર પુરો થયો

૩૦ પુરુષવેદ (તિર્યગ, મનુષ્ય ને દેવતા)નો અધિકાર,

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પુરુષના કેટલા ભે છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ તેના ત્રણ ભે છે, નિર્વચ્યોનીયા પુરુષ મનુષ્યજોનીયા પુરુષ ને દેવપુરુષ ૩

પ્રશ્ન—હે ભગવત, નિર્વચ્યોનીયા પુરુષના કેટલા ભે ૭?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેના ત્રણ ભે છે જળચર ૧, યજ્ઞચર ૨, ૭ ખેચર ૩ એ નિર્વચ્યના ભેદ જેમ તેની આના કથા છે તેમજ જનત્ ખેચ પર્વત જાણવા એ નિર્વચ્યોનીયા પુરુષ કથા

પ્રશ્ન—હે ભગવત, મનુષ્ય પુરુષના કેટલા ભે છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેના ત્રણ ભે છે ૫૭ કર્મજૂમિના ૧ સ્ત્રીય અર્ધજૂમિ ૧૧ ૨, ૭ જપન અતરદ્વીપના મનુષ્ય ૩ તેનો વિન્યા પુર્વની ગિને જેમ તેની સ્ત્રીો કથા છે તેમ જાણવો એ મનુષ્ય પુરુષ કથા

પ્રશ્ન—હે ભગવત, દેવપુરુષના કેટલા ભે છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેના ચાર ભે છે ૧૦ જેમ નાતાના ભે પુરુષ કથા છે તેમ જાણ ૧૧ જાત્ સર્વોર્થસિદ્ધ દેવપુરુષ એ દેવપુરુષ ૫ ૧૧

૩૧ પુરુષવેદ (તિર્યગ મનુષ્ય ને દેવતા)ની ભવસ્થિતિ, કાયસ્થિતિ, નિલકાસિ, ને અદ્ય બહુત્વનો અધિકાર

પ્રશ્ન—હે ભગવત પુરુષવેદની એમણે કેટલા કામની સ્થિતિ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જનન્યથી આતર્મદુર (તદુત મજ પ્રમુખ મધો) ને ઉત્કૃષ્ટપાતે નેત્રીય

સામગ્રીપત્રની (મધ્યે સિના ૨૫૫૧ આશ્રિ) એ અમને ચિંતિ હતી હવે વિસ્તારે કહે છે
પ્રશ્ન—દે ભગવત નિર્વચનેની ૩૫ પુરાણની એમને કેટલા કાળની ચિંતિ છે ?

ઉત્તર—તે જોતમ તરે નિરંય જાના આપુણી પડે જાની એટલે મમમે નિરંય પુરાણી જાપ અનમુત ને ઉકળે નમુ પ યોપમની ૧ જાનવર પુરાણી જાપ અત મુતની ૧ ઉકૃતપણે પુરાણી ૨ સાપદ થયયર પુરાણી જાનવર અતમુતની ૧ ઉકૃતપણે નમુ પ યોપમની ૩ ઉપર પડિયપ થયયર પુરાણી જાનવર અનમુતની ને ઉકૃતપણે કાઠપુરાણી ૪ મતપ સાપણી જાપ અનમુતની ૧ ઉકૃતપણે પુરાણી ૫ ખયર પુરાણી જાપ અનમુતની ૧ ઉકૃતપણે પ યોપમને અસખ્યાતમે જામ ૬ એ નિરંય પુરાણી મિનિકી

પ્રશ્ન—દે ભગવત મનપ્ર સુપતી કેના કાળી સ્થિતિ છે?

C તર-—જાનમ, તેની ધિયાત પણ તની ત્વીડી જેઠે મળત જાણી એવે સમયે
 મનખતી જવય અતમુત્તની ૧ C૬૫પમે તલ પ યોપમની—ધર્માચરણ પનીગરને
 જવન્યથી અતમુત્તની ૧ ઉત્કૃષ્ટપમે કોડપુર દેમે ઉભાની (ગબના સદિત ૧૪ વરમે
 Cછી)। કર્મનમિ મનખ પુન્યની જવન્ય અતમુત્તની ને ઉત્કૃષ્ટી તણ પથોપમની—
 ધર્માચરણ આત્રિને જવય અતમુત્તની ને ઉત્કૃષ્ટપમે દેમે ઉભા પુરકોની ૩ જ ત,
 મેરત ક્ષત્ર આત્રિ મનુષ્ય પુરપની જવન્ય અતમુત્તની ૧ ઉત્કૃષ્ટપમે તણ પથોપમની
 (પહેના આગ આત્રિ)—ધર્માચરણ આત્રિને જવન્ય અતમુત્તની ને ઉત્કૃષ્ટો દેમે ઉભા
 પુરકોની ૩, પુત્ર માદારિદે ૧ પશિમ માદારિદે દોરના મનુષ્ય પુત્ર આત્રિ જવન્ય
 અતમુત્તની ને ઉત્કૃષ્ટી પવકોની—ધર્માચરણ આત્રિને જવન્ય અતમુત્તની ને ઉત્કૃષ્ટી
 દેમે ઉભા પુરકોની ૮, સમયે અમમમિના મનુષ્ય પુરપની જવન્ય આત્રિ જવન્ય એ
 પ યોપમ તેમા એક પથોપમના અસખ્યાતમા ભાગ ઉભાની ૧ C૬૫પમે તણ પ યો
 પમની—સહ છ આત્રિ જવય અતમુત્તની ને ઉત્કૃષ્ટપમે દેમે Cછા પુરકોની ૫, લેમ-
 વર, એરણવર અમમમિના મનુષ્ય પુરપની જવન્ય આત્રિ જવન્ય એક પ યોપમ તેમા
 પવનો અસખ્યાતમા ભાગ ઉભાની ને ઉત્કૃષ્ટપમે એક પ યોપમની—સહ છ આત્રિ
 જવય અતમુત્તની ને C૬૫પમે દેમે Cછા કોડપવડી ૧ હરિનાસ, રમ્યનામ અકર્ષ
 બુમિના મનુષ્ય પુરપની જવન્ય આત્રિ જવય એ પ યોપમ તેમા પવનો અસખ્યાતમા
 ભાગ ઉભાની ને ઉત્કૃષ્ટપમે એ પ યોપમ પુડી—સહ છ આત્રિ જવન્ય અતમુત્તની ને
 C૬૫પમે દેમે Cછા કોડપવડી ૭ મેરુ, ઉતરકુ અર્ધનુમિના મનુષ્ય પુરપની જવન્ય
 આત્રિ જવન્ય તણ પથોપમ તેમા પ યોપમના અસખ્યાતમા ભાગ ઉભાની ને ઉત્કૃષ્ટ
 પમે તણ પ યોપમ સુતની સરત આત્રિ જવય અતમુત્તની ને C૬૫પમે દેમે ઉભા
 પુર કોની ૮ જવન્ય અતરદોષાના અકમમમિ મનુષ્ય પુરપની જવન્ય આત્રિ જવય દેમે
 ઉભા પ યોપમના અસખ્યાતમા ભાગની ૧ ઉત્કૃષ્ટપમે પથોપમના અસખ્યાતમા ભાગની—
 સદગણ આત્રિ જવન્ય અતમુત્તની ને C૬૫પમે ૧ ઉભા કોડપુરની ૮ એ મનુષ્ય
 પુરપની મિમિ ૧

મગ્ન—હે ભગવાન, દેવ પુરુષની કટલા કાળની વિધિને કે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, ભગવાન સર્વાધસિદ્ધિ પર્યંત જેમ શ્રી પાનપાત્ર સ્નાનમાં સ્થિતિ કરી છે તેમ નિરવિરોધ બાજુથી તે એમને સમયે પુરુષની જ્ઞાન દ્વારા જગત વરસાની ને ઉત્કૃષ્ટપદો ૩૩ સાગરોપમની ૧—અમર કુમાર દેવ પ્રગટી જ્ઞાન દ્વારા હજાર વરસની ને ઉત્કૃષ્ટપદો એક સાગરોપમ આગ્રેગી ૧—નાગકુમાર ૧, સર્વકુમાર ૨, વિદ્યુતકુમાર ૩, અનીકુમાર ૪, દ્વીપકુમાર ૫, ઉદયિકુમાર ૬, દિવાકુમાર ૭, પદ્મકુમાર ૮, ને સ્થનિત કુમાર ૯, એ નવનિકાશના દેવપુરુષની જ્ઞાન દ્વારા હજાર વરસની ને ઉત્કૃષ્ટપદો દેવો હિમા એ પદ્મોપમની ૨—નાથુજનનાર દેવ પુરુષની જ્ઞાન દ્વારા હજાર વરસની ને ઉત્કૃષ્ટપદો એક પદ્મોપમની ૩—વ્યોતિષિ પુરુષની જ્ઞાન પદ્મોપમના આત્મા ભાગની ને ઉત્કૃષ્ટપદો એક પદ્મોપમને એક સાધ વરસની ૪—ઈમાનિક દેવમા પડેને દેવોએ પુરુષની જ્ઞાન એક પદ્મોપમની ને ઉત્કૃષ્ટપદો બે સાગરોપમની—પ્રીત દેવોએ પુરુષની જ્ઞાન એક પદ્મોપમ આગ્રેગી ને ઉત્કૃષ્ટપદો બે સાગરોપમ આગ્રેગી—ત્રીજા દેવોએ પુરુષની જ્ઞાન ૨ સાગરોપમની ને ઉત્કૃષ્ટપદો ૭ સાગરોપમ ૧—ચોથા દેવોએ પુરુષની જ્ઞાન ૨ સાગરોપમ આગ્રેગી ને ઉત્કૃષ્ટપદો ૭ સાગરોપમ આગ્રેગી—પાંચમે દેવોએ પુરુષની જ્ઞાન ૭ સાગરોપમની ને ઉત્કૃષ્ટપદો ૧૦ સાગરોપમની—૬ દેવોએ પુરુષની જ્ઞાન ૧૦ સાગરોપમની ને ઉત્કૃષ્ટપદો ૧૪ સાગરોપમની—સાતમે દેવોએ પુરુષની જ્ઞાન ૧૪ સાગરોપમની ને ઉત્કૃષ્ટપદો ૧૭ સાગરોપમ ૧—આઠમે દેવોએ પુરુષની જ્ઞાન ૧૭ સાગરોપમની ને ઉત્કૃષ્ટપદો ૧૮ સાગરોપમની—નવમે દેવોએ પુરુષની જ્ઞાન ૧૮ સાગરોપમની ને ઉત્કૃષ્ટપદો ૧૯ સાગરોપમની—દસમે દેવોએ પુરુષની જ્ઞાન ૧૯ સાગરોપમની ને ઉત્કૃષ્ટપદો ૨૦ સાગરોપમ ૧—અગ્રેગી દેવોએ પુરુષની જ્ઞાન ૨૦ સાગરોપમની ને ઉત્કૃષ્ટપદો ૨૧ સાગરોપમની—બારમે દેવોએ પુરુષની જ્ઞાન ૨૧ સાગરોપમની ને ઉત્કૃષ્ટપદો ૨૨ સાગરોપમ ૧—ત્રીજી વેધકમા પદ્મી મેવે ૧૧ પુરુષની જ્ઞાન ૨ સાગરોપમની ને ઉત્કૃષ્ટપદો ૨૩ સાગરોપમની—પ્રીત મેવે ૧૨ પુરુષની જ્ઞાન ૨૩ સાગરોપમની ને ઉત્કૃષ્ટપદો ૨૪ સાગરોપમની—પ્રીત મેવે ૧૩ પુરુષની જ્ઞાન ૨૪ સાગરોપમની ને ઉત્કૃષ્ટપદો ૨૫ સાગરોપમની—ચોથી મેવે ૧૪ પુરુષની જ્ઞાન ૨૫ સાગરોપમની ને ઉત્કૃષ્ટપદો ૨૬ સાગરોપમની—પાંચમી મેવે ૧૫ પુરુષની જ્ઞાન ૨૬ સાગરોપમની ને ઉત્કૃષ્ટપદો ૨૭ સાગરોપમની—૬મી મેવે ૧૬ પુરુષની જ્ઞાન ૨૭ સાગરોપમ ૧ ને ઉત્કૃષ્ટપદો ૨૮ સાગરોપમની—સાતમી મેવે ૧૭ પુરુષની જ્ઞાન ૨૮ સાગરોપમની ને ઉત્કૃષ્ટપદો ૨૯ સાગરોપમની—આઠમી મેવે ૧૮ પુરુષની જ્ઞાન ૨૯ સાગરોપમની ને ઉત્કૃષ્ટપદો ૩૦ સાગરોપમની—નવમી મેવે ૧૯ પુરુષની જ્ઞાન ૩૦ સાગરોપમની ને ઉત્કૃષ્ટપદો ૩૧ સાગરોપમની—આર અનુત્તર વૈમાનિક (નિઝ ૧ નિઝ ૨ ૩ જ્ઞાન ૩ ને અપરાજિત ૪) દેવ પુરુષની—જ્ઞાન ૩૧ સાગરોપમની ને ઉત્કૃષ્ટપદો ૩૩ સાગરોપમની—સર્વાધસિદ્ધિ વૈમાનિક દેવપુરુષની જ્ઞાન ને ઉત્કૃષ્ટપદો ૩૩ સાગરોપમની બાજુથી ૫ એ પુરુષને લીધે રિધિને કહી હવે પુરુષને ની અધિવિધિ કટ છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પુરુષવેદો પુરુષવેદપણે હવે કેટલા કાળ સુધી રહે?

ઉત્તર—હે ગાતમ, જનન્યથી અતમુદ્ધત (તદુદ્ધ મજાદીમાં) જે ઉત્કૃષ્ટપણે પ્રથક્ત્વ સો સાગરાપમ આશ્રી (તે મનુષ્ય, નિર્વચ્ય જે દેવતા મધ્યે પુરુષવેદે ભવ કર) એ સગને કાયસ્થિતિ કરી હવે વીવરીને કહે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, નિર્વચ્યોનીમા પુરુષવેદનો પુરુષવેદે હવે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે ગાતમ, જનન્યથી અતમુદ્ધત (તદુદ્ધ મજાદીમાં) ને ઉત્કૃષ્ટપણે નણ પત્યો પમ પ્રથમ્ત્વ કો-પૂર્વ અધી રહે (તે એમ જે સાતજન પુરુષોનીમા આયુષ્યના પુરુષવેદે ભોગીને આક્રમે ભવ જુગમ પુરુષનો નણ પવને આપે ભોગવે એ ભારાધ જાણવો) એમ જે ધિયતિનો જાળ જેમ સ્ત્રીને કહ્યો છે તેમ જેચર તિરચ સુધી પુરુષો પણ જાણવો

પ્રશ્ન—હે ભગવત, મનુષ્યમા પુરુષો પુરુષવેદે હવે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે ગાતમ, મનુષ્યક્ષેત્ર આત્રિ જનન્યથી અતમુદ્ધત (તે એમ જે માતાના ઉદર પેટ)મા આત્રિને અતમુદ્ધત મર) ને ઉત્કૃષ્ટપણે નણ પત્યોપમ પ્રથક્ત્વ કોડ પુર્વ અધી (તે એમ જે સાત ભવ કોડ પૂરને આપે પુરુષવેદે ભોગવીને આક્રમે ભવ નણ પ્રથો પમો આવખે દેવકુશ પ્રમુખ મધ્યે જુગમ પુરુષપણે ભવ કરે એ ભારાધ), ને ધર્માનત્વ આધિ પુત્રીએ તો જનન્યથી અતમુદ્ધત (આત્રિને લેતી વેળાએ મૃત્યુ પાગે તે માટે) જે ઉત્કૃષ્ટપણે દેવો ઉણા કો-પૂર્વ એમ સવ ભગત, અરતન જનત પૂર્વ મહારિંદે પશ્ચિમ મહારિંદે પશ્ચ આપ આપા દેવની સ્ત્રીની કાયસ્થિતિ કરી છે તેમજ જાણુરી

પ્રશ્ન—હે ભગવત, અર્ધમનુષ્યમા પુરુષ, પુરુષવેદે કેટલા કાળ સુધી રહે?

ઉત્તર—હે ગાતમ, જેમ અર્ધમનુષ્ય મનુષ્યણીની ધિયતિ કરી છે તેમ જાણુરી જનત અતરણે પણ તેની સ્ત્રીની પર જાણુર એ મનુષ્ય પુરુષની કાયસ્થિતિ કરી

પ્રશ્ન—હે ભગવત, દેવતા મધ્યે પુરુષનો પુરુષવેદે હવે કેટલા કાળ સુધી રહે?

ઉત્તર—હે ગાતમ તેની જે લવસ્થિતિ છે તેટલીજ કાયસ્થિતિ છે (તેમ જે દેવતા મરી દેવતા થાય નહીં) એ દેવપુરુષની કાયસ્થિતિ કરી એ પુરુષવેદની કાયસ્થિતિ કરી, હવે પુરુષવેદનો વિરહમગ કહે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પુરુષવેદ જાડી પાળે કરી કેટલો કાળ પુરુષવેદ પામે જે નવે કેટલો વિરહ પડ?

ઉત્તર—હે ગાતમ, જનન્યથી એક સમય (તે એમ જે કાષ્ટ હવ ઉપસમતણો એક સમય અવેદી યદને પતા પાળે સવેદી થાય તે માટે) જે ઉત્કૃષ્ટપણે વસ્થિતિનો (અનતો) જાળ (તે એમ જે વનસ્પતિમા જન તો અનતે કાળે પુરુષવેદ પામે) એ સમય કહે

પ્રશ્ન—હે ભગવત નિર્વચ્યોનીમા પુરુષને કેટલા કાળનો અંતર પડે?

ઉત્તર—હે ગાતમ, જનન્યથી અતમુદ્ધત ને ઉત્કૃષ્ટપણે વનસ્પતિનો (અનતો) કાળ એમ જનત જેવો નિર્વચ્ય પુરુષવેદ જાણુર એ તિરચનો કહ્યા

પ્રશ્ન—હે ભગવત, મનુષ્ય પુરુષને દેવતા કાળો નિરહ પડે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્ઞાન્યાશ્રિને જ્ઞાન્યથી અતર્મુક્તો ને ઉત્કૃષ્ટપદો અનત (નન-સ્પતિ) કાળ અતર પડે ને ધર્મમયુ આત્રિ પુણ્યો તો જ્ઞાન્યથી એક સમય (તે પુનરી રીતે) ને ઉત્કૃષ્ટપદો અનતો કાળ, તે પણ અનતી ઉત્સર્પિણી અસર્પિણી જાવત અર્ધ પુરુષ પગલ તને દેશે ઉપ અતર પડે (સમ્યક્ત પામ્યા પડી એટલુ સસાનમા રતી મોક્ષ જાવ) એમ કર્મજુમિના ભરત, અનત ને માહાવિદેહના મનુષ્યો પણ એમજ અતર સ્ત્રીની પેરે કહેવો, ને ધર્મઆશ્રિ જ્ઞાન્ય એક સમય (અવેદી ગુણાણે ચડી ને પછે પડા એક સમય કલો છે) તેમજ સ્ત્રીની પેરે કહેવું તેમજ અકર્મજુમિના ને અતર દાપના પુરુષને પણ તેની સ્ત્રીને પુરે કલો છે તેમ અતર કહેવો એ મનુષ્ય પુરુષનો નિરહકાળ કલો.

પ્રશ્ન—હે ભગવત, દેવ પુરુષને વચ્ચે કેવા કાળો અતર પડે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્ઞાન્યથી અતર્મુક્તો (તે એમ જે દેવતા ચડી નિર્વચ મધ્યે માતાના ઉદરમા આવી ઉપજે લા અતર્મુક્ત મધ્યે સારા અધ્યસાયક મરીને પાછો ફરી દેવતા પુરુષવેદે થાય તે માટે) ને ઉત્કૃષ્ટપદો અનતો કાળ (વનસ્પતિ મધ્યે) એમ ભગવતિ, વ્યતર, જ્યોતિષી ને સહસાર આત્મા દેવોક સુધી અતર જ્ઞાન્યથી અતર્મુક્ત ને ઉત્કૃષ્ટપદો વનસ્પતિનો કાળ જાણવો.

પ્રશ્ન—હે ભગવત, નનમા આપુત દેવલોકના દેવતા કેવા કાળો નિરહ પડે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્ઞાન્યથી વરસ પ્રથમ (તે એમ જે નન વરસની અન દત્ત ઉદય આને નહીં તે માટે નન વરસનો થઇ દત્ત લગ્ને નનમા દેવલોક પ્રમુખે ઉપજે) ને ઉત્કૃષ્ટપદો વનસ્પતિનો કાળ અતર પડે એમ જાવત નનમા ઐવેયક પર્વત જાણવું.

પ્રશ્ન—હે ભગવત પાચ અનુત્તરામી દેવપુરુષો કેવા અતર પડે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્ઞાન્યથી વરસ પ્રથમ (તે પુરુષ) ને ઉત્કૃષ્ટપદો સપ્થાના સાગરો પમ પ્રાગ્રેગનો અતર પડે એ દેવપુરુષનો અતર કલો એ પુરુષવેદો નિરહકાળ કલો હવે પુરુષવેદો અત્પમ્યુત કહે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવત તિર્વચપુરુષ, મુ'યપુરુષ ને દેવપુરુષ મધ્યે કાલ કાલવી થોડા છે, જાવતુ તિરોપાધિક છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જેમ તેમની ઓઝોમા અ પમલ્લુ જ્ઞા જ તેમજ જાણો.

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તિર્વચમા ને મનુષ્યમા એ સુ સુમા અત્પમ્યુત શી રીતે છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ જેમ પુન તેની સ્ત્રીઓ કલો છે તેમજ જાણવો.

પ્રશ્ન—હે ભગવત, દેવતામા ભગવતિ ૧, વ્યતર ૨ જ્યોતિષી ૩, ને વમાનિકમા કાલ કાણ્યમા થોડા છે, જાવતુ તિરોપાધિક છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ સમી થોડા વમાનિક દેવતા પુરુષવેદ ૧ ને થા ભગવતિ દેવતા

પ્રથમે એમ ખ્યાલ થયો હતો કે તબીબોના સલાહથી આરોગ્ય સુધારવા માટે, તોયે
જોડાણો દ્વારા આરોગ્ય સુધારવા માટે

પ્રશ્ન—દે લગભગ નિત્ય તેનીયા પુસ્તકમાં જાહેર મળવા ને ખમર મરુત પુસ્તક
મધે કર્મનુભિતા અમનુભિતા । અત નોપન દેરુતમાં જાણિતી, અતર, અતિતી
તે વમાનિક નાથમાં તોતે જાણુ સસીય સિદ્ધ દરવા એટલા મધ્ય કામી કાલુમળી
થો । છે । ૧, જાણુ સિદ્ધિતિ છે । ૮

[illegible]

૩૨ પુરુષમેદનો જામ અને તેના વિષય કહે છે

પ્રશ્ન-૯ ભગવત, પુરુષો ના બધની ગિમિતિ ષ્ટલા કાગની ૮?

૩ તર—હે જ્ઞાનનં, જન્મ-મૃત્યુ આદિ વરસની ૭ છ દૃષ્ટિએ ત્વે કાનાકાંડ સાગરોપમની
 ૪ ને મધ્યે એક હળા નરતનો અખાધામણ ૯ એ અખાયા ૧૦ ગણકાર્મની રિથિતિ ૯

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પુત્ર્યવેદ જે દમ તેનો વિષય નિકાર કેવો છે?

ઉત્તર—હે જાનમ, વન દનારી જનાળા સમાન એહનો વિષય છે એ પુરુષો અધિકાર પુરો થયો.

૩૩ નપુ સકવેદ (નારકી, તિર્યચ ને મનુષ્ય) નો અધિકાર.

પ્રશ્ન—હે ભગવત, નપુસન્ના કેટલા ભેદ છે?

ઉત્તર—હે જાતમ, તેના ત્રણ ભેદ છે, નારકી નપુસક ૧, તિર્યચ જોનીયા નપુસક ૨, ને મનુષ્ય નપુસક ૩.

પ્રશ્ન—હે ભગવત, નારકી નપુસકના કેટલા ભેદ છે?

ઉત્તર—હે જાતમ, તેના સાત ભેદ છે રત્નપ્રભા પૃથ્વીના નારકી નપુસક ૧, શકરપ્રભા ૨, વાનુપ્રભા ૩, પદ્મપ્રભા ૪, ક્રુમપ્રભા ૫, તમપ્રભા ૬, ને તમતમાપ્રભા પૃથ્વીના નારકી નપુસક ૭.

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તિર્યચજોનીયા નપુસકના કેટલા ભેદ છે?

ઉત્તર—હે જાતમ, તેના પાંચ ભેદ છે એકેદ્રિ તિર્યચ જોનીયા નપુસક ૧, એમ બેઈદ્રી ૨, તેઈદ્રી ૩, ચઉરેદ્રી ૪, ૭ પચેદ્રી તિર્યચ જોનીયા નપુસક ૫.

પ્રશ્ન—હે ભગવત, એકેદ્રિ તિર્યચજોનીયા નપુસકના કેટલા ભેદ છે?

ઉત્તર—હે જાતમ, તેના અનેક ભેદ છે, (પૃથ્વી ૧, પાણી ૨, અગ્ની ૩, વાયુ ૪, ને વનસ્પતિકાયા એકેદ્રિ તિર્યચજોનીયા નપુસક ૫.)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, બેઈદ્રિ તિર્યચજોનીયા નપુસકના કેટલા ભેદ છે?

ઉત્તર—હે જાતમ, તેના અનેક ભેદ છે તે પૂન જલા છે તેમ જાણુના એમ તેગદ્રિ, ચઉરેદ્રિના ત્રણ પૂરે ભેદ કલા છે તેમ જાણુના.

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પચેદ્રિ તિર્યચજોનીયા નપુસકના કેટલા ભેદ છે?

ઉત્તર—હે જાતમ, તેના ત્રણ ભેદ છે જળચર ૧, યજ્ઞચર ૨, ને ખેચર ૩ એ જળચર પ્રમુખના ભેદ જેમ પૂરે કલા છે તેમ જાણુના અસાળીના મકીત કહેના.

પ્રશ્ન—હે ભગવત, મનુષ્ય નપુસકના કેટલા ભેદ છે?

ઉત્તર—હે જાતમ, તેના ત્રણ ભેદ છે કર્મભૂમિ ૧, અકર્મભૂમિ ૨, ને અતરકીપના ૩, એના ભેદ જેમ પૂરે કલા છે તેમ જાણુના એ નપુસકના ભેદ કલા.

૩૪ નપુ સક વેદ. (નારકી, તિર્યચ ને મનુષ્ય) ની લનસ્થિતિ, કાયસ્થિતિ, નિરહકાળ, ને અદ્યપચ્છત્વનો અધિકાર.

પ્રશ્ન—હે ભગવત, નપુસકવેદની એકલાવે કેટલા કાળની સ્થિતિ છે?

ઉત્તર—હે જાનમ, જ્યમથી અતર્થુદ્ધર્ત (સાધારણ વનસ્પતિકાયા મધ્યે) ને ઉત્કૃષ્ટપણે તેનિય સાગરોપમની (સાતમી નરક ના કીર્તિ) એ સમયે લનસ્થિતિ કરી.

પ્રશ્ન—હે ભગવત, નાગરી નપુસખી કેટલા કાળની રિયતિ છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જ્યથ યથી દત્ત હનર વરમ ॥ (પ્રથમ નરનો પ્રથમ પાઠ), ને ઉત્કૃષ્ટ પલો તેરિય સાગરોપમની (સાનમી નરકે) એ સર્વ નારણીની રિયતિ જાણી. (એમ, નહુ, સાત, દસ, સત્તર, બારીસ ૭૦ તેરિય સાગ ની ઉત્કૃષ્ટ ગિયતિ) એ ના બી નપુસકની ભવરિયતિ કહી

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તિવેચજેનીવા નપુસખી કેટલા કાળની રિયતિ છે?

ઉત્તર—હે ભગવત, જ્યથ યથી અતમુર્ત (સુદ્ધ પ્રમુખ મધ્યે), ને ઉત્કૃષ્ટપલો કોડપુર્વની (મમુર્તિમ પ્રમુખો) એ નિવેચ નપુસકની સમન્ ભવરિયતિ કહી

પ્રશ્ન—હે ભગવત, એકેદિ તિવેચજેનીવા નપુસકની કેટલી રિયતિ છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ જ્યથ યથી અતમુર્તની (સુદ્ધ મધ્યે) ને ઉત્કૃષ્ટપલો બારીસ હનર વરમની (ખર-કંજુ પૃથી મધ્યે) એ એકેદિ નિવેચ નપુસકની સમન્ કહી

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પૃથીમાય એકેદિ નિવેચજેનીવા નપુસખી કેટલા કાળની રિયતિ છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જ્યથ યથી અતમુર્તની (સુદ્ધ દુર્ગ પ્રમુખ મધ્યે), ને ઉત્કૃષ્ટપલો બારીસ હનર વરમની (ખર પૃથી મધ્યે) એમ સર્વ પૃથ્યાદિ નપુસખી આયુધ્ય જોદઈ જેનુ છે તેદયુ તેનું કહવુ એ એકેદિ નપુસ- કલા

પ્રશ્ન—હે ભગવત, એકેદિ નિવેચ નપુસખી આયુધ્ય કેટલા કાળનુ છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ તેનું બાર વરસનુ છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તેકેદિ તિવેચ નપુસકની રિયતિ કેટલી છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, તેની રિયતિ આગપુષાથ દોનમની છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, આરેદિ તિવેચ નપુસ ની એક ભવે કવી રિયતિ છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, તેની ૭ મહિનાની છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પચેદિ તિવેચ નપુસકની કેટલી રિયતિ છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જ્યથ યથી અતમુર્ત ને ઉત્કૃષ્ટપલો કોડપુર્વની છે એમ જળચર ચનુષ્ય ચળચર ઉપરસપ જૂજપરસપ ને ખેચર નિવેચ એ સર્વ નપુસકની જ્યથ રિયતિ અતમુર્તની ને ઉત્કૃષ્ટપલો કોડપુર્વની એ નિવેચ નપુસખી ભવરિયતિ કહી

પ્રશ્ન—હે ભગવત, મનુષ્ય નપુસખી એક ભવે કેટલા કાળની રિયતિ છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, ક્ષેત્રઆત્રિને જ્યથ યથી અતમુર્તની (સમુર્તિમ મનુષ્ય પ્રમુખને) ને ઉત્કૃષ્ટપલો કોડપુર્વની, ને ધર્મચરણ આત્રિ પુત્રીએ તો જ્યથ યથી અતમુર્તની ને ઉત્કૃષ્ટપલો દેશેઉણા કેપુર સુધી ધર્મ આદિવરસ રટે એ મનુષ્યની સમન્ ભવરિયતિ કહી હવે તેની વિચરીને કહે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, કમજૂમિ, ભરત, ઐનત, પુરૂ માહાનિદેહ, ૧ પશ્ચિમ માહાવિદેહના નપુસકની કેટલા કાળની સ્થિતિ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જન્મ-ન્યથી અતર્મુદ્ધત ને ઉત્કૃષ્ટપણે ક્રોડપુર્વની, ૧ ધર્માચરણ આશ્રિ પુત્રીએ તો જન્મ ન્યથી અતર્મુદ્ધત ને ઉત્કૃષ્ટપણે દેશેઉણા ક્રોડપુર્વની

પ્રશ્ન—હે ભગવત, અકર્મજૂમિના નપુસકો કેટલા કાળની સ્થિતિ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જન્મ આશ્રિ પુત્રીએ તો જન્મ ન્યથી અતર્મુદ્ધત ને ઉત્કૃષ્ટપણે પણ અતર્મુદ્ધતની છે (અકર્મજૂમિ મધ્યે ગભજ મુખ્ય નપુસક નથી, તે માટે સમુર્જિમની સ્થિતિ કહી) ને સહ જુ આશ્રિ પુત્રીએ તો જન્મ-ન્યથી અતર્મુદ્ધત ને ઉત્કૃષ્ટપણે દેશેઉણા ક્રોડપુર્વની એહનો નિચાર પુરૂ કલો છે તેમ જાણવો એમ જાનત અતરદીપના મનુષ્ય નપુસકને પણ જાણવું હવે નપુસક વેદની કાવચિતિ કહે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, નપુસકવેદનો નપુસકવેદપણે જન કેટલા કાળ સુધી રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જન્મ-ન્યથી એક સમય (ઉપસમ શ્રેણીઆશ્રિ) ને ઉત્કૃષ્ટપણે જાન તો કાળ રહે (વનસ્પતિ મધ્યે) એ નપુસકવેદની સમયે કાવચિતિ કહી હવે વિશેષથી કહે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, નારકી નપુસક નારકી નપુસકપણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જન્મ ન્યથી દન હજાર વરસ, ને ઉત્કૃષ્ટપણે તેજિત આગરોપમ રહે (તે નારકીને જે ભાવસ્થિતિ છે તેજ કાવચિતિ જાણવી, કેમકે નારકી મરી નારકી થાય નહીં માટે) એ નારકીની સમયે કાવચિતિ કહી એમ જે વળી સાતે નરકે જે જે નારકીને તેની જે ભાવસ્થિતિ છે તેજ તેની કાવચિતિ કાળે હવે તિર્યચની કહે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તિર્યચજેનીયા જન નપુસકવેદના નપુસકવેદે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ જન્મ-ન્યથી અતર્મુદ્ધત ૧ ઉત્કૃષ્ટપણે જાન તો કાળ એ સમયે કહ્યું

પ્રશ્ન—હે ભગવત, એકે તિર્યચજેનીયા નપુસક નપુસકવેદે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જેમ તિર્યચ નપુસકની સમુદાયપણે કાવચિતિ કહી છે તેમ જાણવી

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પૃથ્વી, પાણી, વાતા ૧ વાયુકામ એકે દિ નપુસક નપુસકપણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જન્મ-ન્યથી અતર્મુદ્ધત ૧ ઉત્કૃષ્ટપણે અસખ્યાતો કાળ રહે, તે પણ અસખ્યાતો ઉત્સર્પિણી, અવસર્પિણી રહે ૧ સ્વેતથી અસખ્યાતા લોક મધ્યે જેટલા આકાસ પ્રદેગ છે તેટલી ઉત્સર્પિણી, અવસર્પિણી પ્રથમાદિક મધ્યે રહે

પ્રશ્ન—હે ભગવત વનસ્પતિકામ એ-દિ તિર્યચ નપુસક નપુસકપણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જન્મ ન્યથી અતર્મુદ્ધત ને ઉત્કૃષ્ટપણે જાન તો કાળ જેમ સમયે કહ્યું છે તેમ જાણવું

પ્રશ્ન—હે ભગવત, એષ્ટદિ, તેષ્ટદિ ને આરેદિ નપુસક નપુસકવેદે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે ગાતમ, જ્યારથી અતર્થુદુત ને ઉદ્દુષ્ટપણે સંખ્યાનો કાળ રહે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, ખચ્ચિ નિર્વ્ય ત્પુસકવેદનો નપુસકવેદ કેટલો કાળ રહે

ઉત્તર—હે ગાતમ, જ્યારથી અતર્થુદુત ને ઉદ્દુષ્ટપણે ક્રોધપૂર્વ પ્રચલ્ત (આ ભવ ક્રોધપુત્રના થઈને) એ સમય પર્વતિ નિર્મલું કલ્પ

પ્રશ્ન—હે ભગવત, જળચર, મનુષ્ય, યજ્ઞચર, ઉરપરમ્પ ને જૂજાપ મપ નપુસકવેદનો નપુસકવેદપણે કેટલો કાળ રહે

ઉત્તર—હે ગાતમ, જ્યારથી અતર્થુદુત ને ઉદ્દુષ્ટપણે ક્રોધપૂર્વ પ્રચલ્ત સુધી રહે એ તિર્થે નપુસક વેદની કાયસ્થિતિ કદા હવે મનુષ્ય ત્પુસકની કાયસ્થિતિ કહે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, મનુષ્ય નપુસકવેદનો ત્પુસકવેદપણે કેટલો કાળ રહે

ઉત્તર—હે ગાતમ, જ્યારથી અતર્થુદુત ને ઉદ્દુષ્ટપણે ક્રોધપૂર્વ પ્રચલ્ત ને ધર્માચરણ આશિ પુછીએ તો જ્યારથી એક સમય (તે એમ જે નપુસક મનુષ્ય અગ્રામા ગુણ રચાનક સુધીમા અવેદી થઈને પાછા પડે તો એક સમય નપુસકવે અનુભવીને સાધી મરીને દેવગનીમાં જાય ત્યાં પુરુષવેદ પામે એટલે એક સમય નપુસક વેદપણે રહે) ને ઉદ્દુષ્ટપણે રમે ઉણા ક્રોધપૂર્વ હે એ સમયે કલ્પ

તેમજ કર્મભ્રમિ ભરત અરણ, પુત્ર માર્ગારિદ્ધ ને પશિમ માદાનિરહે પણ જાણુ

પ્રશ્ન—હે ભગવત, અકર્મભ્રમિયા મનુષ્ય નપુસક નપુસકપણે કેટલી કાયસ્થિતિ છે

ઉત્તર—હે ગાતમ, જ્યારથી અતર્થુદુત (મનુષ્ય છે માટે), ને ઉદ્દુષ્ટપણે પણ અતર્થુદુત પ્રચલ્તની (તે એમ જ તીર્થાર મ્હી સમુદ્ધિમ મુપ્પા આઠ ભવ કરે તે માટે અભજ મનુષ્ય નપુસક તો ત્યાં હોય નહીં માટે સમુદ્ધિમનુ કલ્પ એ ભાગ જાણવો) ને સદાત્મ્યાશિ પુછીએ તો જ્યારથી અતર્થુદુત ને ઉદ્દુષ્ટપણે દેમકુણા ક્રોધ પુત્રી સ્થિતિ છે એ સમયે કલ્પ તેમજ સર્વ અકર્મભ્રમિ, જનત ૮૫૦ અતર્થુદુત સુધીનું જાણુ એ મનુષ્ય નપુસકની કાયસ્થિતિ કદી એ નપુસક વેદની કાયસ્થિતિ કદી હવે ત્પુસકવેદનો નિરહમણ કહે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, નપુસકવેદ કેટલો ફરી નપુસકવેદ કેટલે કાળ પામે તે નવ્યે કેટલો નિરહ પડે

ઉત્તર—હે ગાતમ જ્યારથી અતર્થુદુત (લુપ્ત અગ્નિ) ને ઉદ્દુષ્ટપણે પ્રચલ્ત સો સાગર અગ્નિ (તે સાગરોપમ સત પ્રચલ્ત એટલે નાસો સાગરોપમ ઉપરાત આ કે પુરુષ વેદમા રહે નહીં તે માટે) એ સમયે કલ્પ

પ્રશ્ન—હે ભગવત, નારકીનપુસક નારકીપણે કેટલે કાળ ઉપજે, ને વન્યે કેટલો નિરહ પડે

ઉત્તર—હે ગાતમ જ્યારથી અતર્થુદુત (તદુત્ય મન્થ પ્રયુષમા) ને ઉદ્દુષ્ટપણે અનતો કાળ (વનસ્પતિ મધ્યે) એ સમયે નારકીનો જ્યાં હવે જુદો જુદો કહે છે,

પ્રશ્ન—હે ભગવત, રત્નપ્રભા પૃથ્વીના નારખી નપુ સકને કેટલા કાળનો વિરહ પડે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્યથયથી અતર્મુદ્ધર્ત (તદ્ગુન મહાનિકમી) ને ઉત્કૃષ્ટપણે અનતો કાળ (વનસ્પતિ મધ્યે) એમ જનત સાતમી નગક પર્વત વિરહકાળ જાણવો હવે તિર્યગનો વિરહકાળ કહે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તિર્યગ્જેનીના નપુ સકને વચ્ચે કેટલો વિરહ પડે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્યથયથી અતર્મુદ્ધર્ત ને ઉત્કૃષ્ટપણે પ્રયત્ન મો સાગરોપમ આશ્રેતાનો

પ્રશ્ન—હે ભગવત, એકે દિ તિર્યગ નપુ સકને કેટલો વચ્ચે વિરહ પડે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્યથયથી અતર્મુદ્ધર્ત ને ઉત્કૃષ્ટપણે જે હનગ સાગરોપમ ને સખ્યાત વચ્ચે અધિ- એ સમયે એ દિનું કહ્યું

પ્રશ્ન—હે ભગવત, એકે દિ પૃથ્વી, પાણી, અમી ને વાયુમયા નપુ સકને વચ્ચે કેટલો વિરહ પડે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્યથયથી અતર્મુદ્ધર્ત ને ઉત્કૃષ્ટપણે અતો જાળ

પ્રશ્ન—હે ભગવત, વનસ્પતિના નપુ સકને વચ્ચે કેટલા કાળનો વિરહ પડે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્યથયથી અતર્મુદ્ધર્તનો ને ઉત્કૃષ્ટપણે અસખ્યાતો કાળ જનત જેટલા અસખ્યાતો લોકના આકાશ પ્રદેશ છે તેટલી જિત્સર્પિણી, અવસર્પિણીનો અતર જાણવો (વનસ્પતિ વર્ગી જાળી સર્પ જનમા એટલુંજ અવસ્થાન છે માટે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, જે ઇંદ્રીથી માહી જેયર પર્વત નપુ સકને કેટલા કાળનો વિરહ પડે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્યથયથી અતર્મુદ્ધર્તનો ને ઉત્કૃષ્ટપણે અનતો કાળ (વનસ્પતિમાં રહે તેટલો) એ તિર્યગ નપુ સકનો વિરહકાળ કહો હવે મનુષ્ય નપુ સકનો વિરહકાળ કહે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, મનુષ્ય નપુ સકને વચ્ચે કેટલા કાળનો વિરહ પડે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, ક્ષેત્ર આશ્રિને જ્યથયથી અતર્મુદ્ધર્ત ને ઉત્કૃષ્ટપણે અનતો કાળ ને ધર્માચરણ આશ્રિ ને પુછીએ તો જ્યથયથી એક સમય (તે નવમાથી ઉપયે શુભસ્થાનકે એક સમય અવેદી યજ્ઞને પાછો પડી નપુ સક વેદ થાય તે માટે) ને ઉત્કૃષ્ટપણે અનતો કાળ જનત અર્ધ પુદગળ પરાતર્તન દેશે ઠલું (તે સમકિત પામ્યા પછી અર્ધ પુદગળ પરાતર્તન જા સારમાહે રહે) એ સમયે વિરહ કહો

તેમજ કર્મજગીના ભરત, ઐગ્વન, પુરે માહાવિદેહ ને પશ્ચિમ માહાવિદેહ ક્ષેત્રે પણ પુરવા કાળનો અતર જાણવો

પ્રશ્ન—હે ભગવત, અકમજગીના મનુષ્ય નપુ સકને કેટલા કાળનો વિરહ પડે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ જનમ આશ્રિને જ્યથયથી અતર્મુદ્ધર્ત ને ઉત્કૃષ્ટપણે અનતો કાળ ને સદરણ આશ્રિ પુછીએ તો જ્યથયથી અતર્મુદ્ધર્ત ને ઉત્કૃષ્ટપણે અતો કાળ

એમ ૮૫૧ અતરદીપ ધણ જાણુ એ મનુષ્ય નપુન્કમે રિદ્ધ મગ દગો એ
પુસઃ વેદો રિદ્ધ કાગ દગો હવે પુનઃ વે પે અપ મદુલ કહે છે

ઉત્તર—હે ભગવત, મગી પુસઃ ૧ નિર્દેશ પુસક ૨ ૧ મનુ ૧ નપુસક ૩ એમના
ધો કાળુ કોણુયની થો ૧ છે ૧ જનત્ રિશોધિક ૩૧ ૪

ઉત્તર—હે જાતન સત્થી થો ૧ મનુષ્ય નપુસઃ ૮ ૧ તેથી નારી નપુસક અસખ્યાત
ગુણ છે ૨ તેથી નિવચ્છેનીયા પુનઃ અનત ગુણ છે ૨ (વનમ્પતિ કાવ સાધે
જાણુ માટે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, રાખિના છાની નારી પુસઃ જનત્ માનથી નમનમા પૂનીના
નારની નપુસક તે માટે કોણુ કોણુથી થો ૧ છે ૧ જનત્ રિશોધિક ૮ ૮

ઉત્તર—હે જાતન સત્થી થો ૧ નારની પૂનીના મારની નપુસઃ ૮ ૧ તેથી છાની નારી
નારની નપુસક અસખ્યાત ગુણ છે ૨ તેથી પાચમી નારના નારની નપુસક અસ
ખ્યાતગુણ છે ૩ તેથી ચાચી નરકના નારની નપુસઃ અસખ્યાત ગુણ છે ૪ તેથી રીછ
નરકના નારની નપુસઃ અસખ્યાત ગુણ છે ૫ તેથી જીછ નરકના નારની નપુસક અસ
ખ્યાત ગુણ છે ૬ તેથી ૨ પ્રમા છાનીના નારની નપુસક અસખ્યાત ગુણ છે ૭

પ્રશ્ન—હે ભગવત નિવચ્છેનીયા નપુસઃ તેમા એક ૧ નિર્વચ્છેનીયા નપુસકમા
પૂનીમા જનત્ વનરપતિમા એક ૧ નિર્વચ્છેનીયા પુસકમા એક ૧ નપુસકમા, તેછી
નપુસકમા ચોરેદ્રી નપુસકમા, પચોદ્રી નિર્વચ્છેનીયા નપુસકમા જગચર, યગચર ને
એચર એકનામધે ૩ નુ કોણુયથી થો ૧ ૧ જનત્ રિશોધિક ૭ ૪

ઉત્તર—હે જાતન સત્થી થો ૧ એચર નિર્વચ્છેનીયા નપુસઃ ૭ ૧ તેથી યગચર નિર્વચ્છે
નીયા નપુસઃ સખ્યાત ગુણ છે ૨ તેથી જગચર નિર્વચ્છેનીયા નપુસક સખ્યાત
ગુણ છે ૩ તેથી ચોરેદ્રી નિર્વચ્છેનીયા પુસક રિશોધિક છે ૮ (જમણા હાથ તે રિશોધિક
જાણુવા) તેથી તેછી નપુસઃ રિશોધિક છે ૫ તેથી મેછી નપુસક રિશોધિક છે ૬
તેથી અતોમય નપુસક અસખ્યાત ગુણ છે ૭ તેથી પૂનીમા નપુસક રિશોધિક
છે ૮, તેથી પાનીના છવ નપુસઃ રિશોધિક છે ૯ તેથી વધુમયના છવ નપુસઃ
રિશોધિક છે ૧૦ તેથી વનમ્પતિમા એક ૧ નિર્વચ્છેનીયા નપુસઃવેદે આત
ગુણ છે ૧૧

પ્રશ્ન—હે ભગવત, મનુષ્ય નપુસઃમા અર્ધમ્પતિ અર્ધમ્પતિ ને અતરદીપના નપુસકમા
કોણુ કોણુયની થો ૧ છે ૧ જનત્ રિશોધિક ૮ ૪

ઉત્તર—હે જાતન, સત્થી થો ૧ ૮૫૧ અતરદીપના મનુષ્ય પુસક છે ૧ તેથી દેવ
કુર ઉત્તરકુર અર્ધમ્પતિના મનુષ્ય નપુસઃ સખ્યાત ગુણ છે એમ જનત્ પુરપરે
જાણુ જનત્ અનુક્રમે પૂરે એમ સીવેદે કહ્યું છે તેમ જ માહાવિદેહ ને પશિમ માહા
વિદેહ એ બે દેવના મનુષ્ય નપુસઃ સખ્યાતગુણ છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, નારકી નપુસકમા રત્નપ્રભા પૃથ્વીના નારકી નપુસક જવત સાતમી નરકના નારખી નપુસકમા તિર્યચ્છેનીયા ૧૫૫૫૫૫, તેમા ૧૫૫૫૫૫ એન્દ્રિ તિર્યચ્છેનીયામા પૃથ્વીકાય એન્દ્રિ તિર્યચ્છેનીયા નપુસક એમ અપકાય, અસીકાય, સાયુકાય ને વનસ્પતિ કાયમા, વળી બેઇદ્રિ, તેઇદ્રિ, યૌન્દ્રિ, અગે પચેદ્રિ તિર્યચ્છેનીયા નપુસકમા જળચર, યજચર, ૧૦ એચરમા ૧૫૫૫૫૫ નપુસક મધ્યે કર્મબુદ્ધિ અકર્મબુદ્ધિ ને અતરદ્વીપમા એટલામધ્યે કાણુ કાણુયકી યોગ ૩૧, જવત વિરોધાધિક ૩૧ ૪

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, સત્યથી યોગ આનખી નરકના નારકી નપુસક છે ૧, તેથી છગી નરક ૧૧ ૧૧૧૧ નપુસક અસખ્યાત ગુણ ૨, તેથી પાચગી ૧૨૧૧૧ નારખી નપુસક અસખ્યાત ગુણ છે ૩ તેથી યોધી નરકના નાકી નપુસક અસખ્યાત ગુણ છે ૪ તેથી ત્રીજી નરકના નારકી નપુસક અસખ્યાત ગુણ છે ૫ તેથી બીજી નરકના નારખી નપુસકવેદે અસખ્યાત ગુણ ૬, તેથી ૭૫૫૫ અતરદ્વીપ ૧૧ સમુદ્ધિમ મનુષ્ય નપુસક અસખ્યાત ગુણ છે ૭, તેથી દેવકુદ ઉત્તરકુદના સમુદ્ધિમ મનુષ્ય નપુસક સખ્યાત ગુણ છે ૮, એમ જવત પુરનીપરે જાણુ પૂર્વ માહાવિદ્ય પશ્ચિમ માહાવિદ્યના મનુષ્ય નપુસક સમુદ્ધિમ સખ્યાત ગુણ છે ૧૦, તેથી રત્નપ્રભા પૃથ્વીના નારખી નપુસક અસખ્યાત ગુણ છે, ૧૩, તેથી એચર પચેદ્રિ તિર્યચ્છેનીયા નપુસક અસખ્યાતગુણ ૧૪ તેથી યજચર તિર્યચ્છ નપુસક સખ્યાતગુણ ૧૫, તેથી જળચર તિર્યચ્છેનીયા નપુસક સખ્યાતગુણ ૧૬, તેથી યૌન્દ્રિ તિર્યચ્છેનીયા નપુસક વિશેષાધિક ૧૭, તેથી તેઇદ્રિ વિશેષાધિક છે ૧૮, તેથી બેઇદ્રિ વિશેષાધિક ૧૯ તેથી અસીકાય એન્દ્રી અસખ્યાતગુણ ૨૦ તેથી પૃથ્વીકાય એન્દ્રિ છગી વિરોધાધિક ૨૧, તેથી અપકાય (પાણી) ના છગી વિશેષાધિક ૨૨, તેથી વાયુકાયના છગી વિશેષાધિક ૨૩, તેથી વનસ્પતિકાયા એન્દ્રિ તિર્યચ્છેનીયા નપુસક અનતગુણ છે ૨૪, એ નપુસક વેદનો અપબહુત ગુણ

૩૫ નપુસક વેદનો અ ૧ અને તેનો વિષય કહે છે,

પ્રશ્ન—હે ભગવત, નપુસકવેદનો વેદના કાળો ૧૫ કલો છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, જમન્યપલે સાગરોપમતા સાત ભાગ કરીએ એહસા એ ભાગનો તે પલ ૫૫૫૫૫૫ને અસખ્યાતગે ભાગે ઉપા એટલો જમ ય બધમળ અને ઉત્કૃષ્ટપલે વીચ કોડાકોડ સાગરોપમતી બધ ત્રિયતિ છે તે મધ્યે એ હજાર નરસનો આધાધમળ છે એ આધાધાએ ઉણી કર્મની રિયતિ જાણવી

પ્રશ્ન—હે ભગવત, નપુસકવેદનો કેવો વિષય વિમર છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, મોટા નગરના દાદ સમાન તેનો વિષય છે એટલે નપુસકવેદનો અધિકાર પુરો થયો

૩૬ સ્ત્રી, પુરુષ, ને નપુસક એ ત્રણે વે નો ભેજો અદ્યપબહુત.

પ્રશ્ન—હે ભગવત સ્ત્રીવેદી પુરુષવેદી ને નપુસકવેદી એટલામા કાણ કાણુયખી યોગ છે ? ૧, જવત વિશેષાધિક ૩૧ ૪

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, સર્વથી થોડા પાપવેદી જીવ છે ૧, તેથી સ્ત્રીની જીવ સંખ્યાતશુદ્ધિ છે ૨, ને તેથી નપુસકવેદી જીવ અનતશુદ્ધિ છે ૩, એ સમને કલો દલે નિર્વચનો કહે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તિર્વચ મધ્યે તિર્વચજ્ઞેની સ્ત્રી, તિર્વચજ્ઞેનીયા પુરુષ, ને નિર્વચજ્ઞેનીયા નપુસક એવામધ્યે મળી કાલધક્રી થોડા છે ૧, જ્ઞાત વિશેષાધિક છે ૪

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, સર્વથી થોડા નિર્વચજ્ઞેનીયા પુરુષ છે ૧ તેથી નિર્વચજ્ઞેની સ્ત્રી સંખ્યાતશુદ્ધિ છે ૨, (સીમળી જાડેરી) તેથી નિર્વચજ્ઞેનીયા નપુસક અનતશુદ્ધિ છે ૩, (એકદિ અનતા માટે) એ નિર્વચનો કલો દલે મનુષ્યો કહે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, મનુષ્યમા મનુષ્ય સ્ત્રી, મનુષ્ય પુરુષ ને મનુષ્ય પુરુષ એવામધ્યે કાલ મળધક્રી થોડા છે ૧, જ્ઞાત વિશેષાધિક છે ૪

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, સર્વથી થોડા મનુષ્ય પુરુષવેદી છે ૧, તેથી મનુષ્ય સ્ત્રી સંખ્યાતશુદ્ધિ છે ૨, (સતારીયા શુદ્ધિ જાડેરી) તેથી મનુષ્ય પુરુષ અસંખ્યાતશુદ્ધિ છે ૩, (સમુદ્ધિ અસંખ્યાતશુદ્ધિ છે તે બેળા માટે) એ મનુષ્યનો કલો દલે દેવતાનો કહે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, દેવતા, દેવપુરુષ ને જ્ઞાતી નપુસક એવામધ્યે મળી કાલધક્રી થોડા છે ૧, જ્ઞાત વિશેષાધિક છે ૪

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, સર્વથી થોડા નારકી નપુસક છે ૧ તેથી દેવતા પુરુષ અસંખ્યાતશુદ્ધિ છે ૨, તેથી દેવતા સંખ્યાતશુદ્ધિ છે (દેવપુરુષથી દેવતા જ્ઞાતીય શુદ્ધિ છે માટે) ૩ એ દેવતાનો કલો દલે ચારે ગતિનો કહે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તિર્વચજ્ઞેની સ્ત્રી, તિર્વચજ્ઞેની પુરુષ ને નિર્વચજ્ઞેનીયા નપુસકમા મનુષ્ય સ્ત્રી મનુષ્ય પુરુષ ને મનુષ્ય પુરુષમા દેવતા દેવપુરુષ ને જ્ઞાતી નપુસક એવામધ્યે કાલ કાલધક્રી થોડા છે ૧, જ્ઞાત વિશેષાધિક છે ૪

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, સર્વથી થોડા મનુષ્ય પુરુષ છે ૧, તેથી મનુષ્ય સ્ત્રી સંખ્યાતશુદ્ધિ છે ૨ તેથી મનુષ્ય નપુસક અસંખ્યાતશુદ્ધિ છે, (સમુદ્ધિ મનુષ્ય નપુસક બેળા માટે) ૩ તેથી નારકી નપુસક અસંખ્યાતશુદ્ધિ છે ૪ તેથી તિર્વચજ્ઞેનીયા પુરુષ અસંખ્યાતશુદ્ધિ છે, ૫ તેથી નિર્વચજ્ઞેની સ્ત્રી સંખ્યાતશુદ્ધિ છે ૬ તેથી દેવતા પુરુષવેદી અસંખ્યાતશુદ્ધિ છે ૭ તેથી દેવતા સ્ત્રી સંખ્યાતશુદ્ધિ છે ૮, તેથી નિર્વચજ્ઞેનીયા નપુસક અનતશુદ્ધિ છે ૯ એ ચાર ગતિનો અપવિત્ર કલો દલે નિર્વચનો વિસ્તારી કહે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત નિર્વચજ્ઞેનીની સ્ત્રીમા જળચરી ચળચરી ને ખેચરી, તિર્વચજ્ઞેનીયા પુરુષમા જળચર ચળચર ને ખેચર તિર્વચજ્ઞેનીયા નપુસકમા એકદી નિર્વચજ્ઞેનીયા નપુસકમા ચૂંદીકલ એકદી નિર્વચજ્ઞેનીયા નપુસક એમ પાણી, અગ્નિ, વાયુ ને વનસ્પતિ કાય એકદી નિર્વચજ્ઞેનીયા નપુસકમા એકદી નિર્વચજ્ઞેનીયા, નપુસકમા, એમ તેકદી,

ચારે દ્રી ભવત્ પચે દ્રી તિર્યચ્છોનીયા નપુ સકમા જળચર, યજ્ઞચર ૧ ખેચર. એટલા મધ્યે કાણે કાણુયકી થોડા છે? ૧, ભવત્ નિરોપાધિક છે? ૪

ઉત્તર—હે ગૌતમ, સવથી થોડા ખેચર તિર્યચ્છોનીયા પુરુષ ૭? તેથી ખેચર તિર્યચ્છોની સી સખ્યાતશુણી છે ૨, તેથી યજ્ઞચર તિર્યચ્છ પુરુષ સખ્યાતશુણી છે ૩, તેથી યજ્ઞચર તિર્યચ્છોનીની સી સખ્યાતશુણી છે ૪, તેથી જળચર તિર્યચ્છોનીયા પુરુષ સખ્યાતશુણી છે ૫, તેથી જળચર તિર્યચ્છોની સી સખ્યાતશુણી છે ૬, તેથી ખેચર તિર્યચ્છ પચે દ્રી નપુ સક અસખ્યાતશુણી છે ૭, તેથી યજ્ઞચર તિર્યચ્છ પચે દ્રી નપુ સક સખ્યાતશુણી છે ૮, તેથી જળચર પચે દ્રી તિર્યચ્છ નપુ સ. સખ્યાત શુણી છે ૯, તેથી ચારે દ્રી તિર્યચ્છ વિરોપાધિક છે ૧૦ તેથી તેષ્ટ્રી ત્રિગોપાધિક ૧૧, તેથી બેષ્ટ્રી નપુ સક વિરોપાધિક ૧૨ તેથી અઘ્રી ૧૩ એકે દ્રી તિર્યચ્છોનીના નપુ સક અસખ્યાત શુણી છે ૧૩, તેથી પૃથ્વીઘાત ૧૪ નપુ સક ત્રિગોપાધિક છે ૧૪, તેથી અપકાન (પાણી) ના ૧૫ ત્રિગોપાધિક છે ૧૫, તેથી વાયુઘાતના ૧૬ નિરોપાધિક છે ૧, તેથી વનસ્પતિકાવના ૧૭ નપુ સકવેદે અનત શુણી છે ૧૭ એ તિર્યચ્છોનો નિત્તાગધી કલો હવે મનુષ્યનો નિરરી કહે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત્ કર્મભૂમિ, અકર્મભૂમિ, ને ૭૫૫ અતરદ્વીપના, મનુષ્યની સ્ત્રીમધ્યે કર્મભૂમિ અકર્મભૂમિ ને અતરદ્વીપના મનુષ્ય પુરુષ મધ્યે કર્મભૂમિ, અકર્મભૂમિ ને અતર દ્વીપનાં મનુષ્ય નપુ સક મધ્યે, એટલા મધ્યે કાણુ ખાલયકી થોડા છે? ૧ ભવત્ નિરોપાધિક છે? ૪

ઉત્તર—હે ગૌતમ, ૭૫૫ અતરદ્વીપના મનુષ્ય પુરુષ ને તેની સ્ત્રી એ બે સરખા પણ સારથી થોડા છે ૧, તેથી દેવકુર, ઉત્તરકુર અકર્મભૂમિના મનુષ્ય પુરુષ ૧ તેની સ્ત્રી એ બે સરખા પણ ૭૫૫ અતરદ્વીપનાથી સખ્યાત શુણી છે ૨, તેથી હરીવંશ અમ્બકર્મ ક્ષેત્ર અકર્મભૂમિના મનુષ્ય સ્ત્રી, પુરુષ એ બે સરખા પણ દેવકુર, ઉત્તરકુરનાથી સખ્યાતશુણી છે ૩, તેથી હેમવત, ઐરણ્યવત અકર્મભૂમિના મનુષ્ય સ્ત્રી, પુરુષ એ બે સખ્યા પણ હરીવંશ, અમ્બકર્મ ક્ષેત્રનાથી સખ્યાત શુણી છે ૪, તેથી ભગત ઐરણ્યવતના મનુષ્ય પુરુષ વેદે સખ્યાત શુણી છે ૫, તેથી ભગત, ઐરણ્ય કર્મભૂમિના મનુષ્યની સ્ત્રી સખ્યાતશુણી છે ૬ તેથી પુરૂ માહારિદેહ, પશ્ચિમ માહારિદેહ કર્મભૂમિના મનુષ્ય પુરુષ સખ્યાત શુણી છે ૭, તેથી પુરૂ માહારિદેહ પશ્ચિમ માહારિદેહના મનુષ્યની સ્ત્રી સખ્યાતશુણી છે ૮ તેથી ૭૫૫ અતરદ્વીપના સમુદ્ધિમ મનુષ્ય નપુ સ. અસખ્યાતશુણી છે ૯, તેથી દેવકુર, ઉત્તરકુર, અકર્મભૂમિના સમુદ્ધિમ મનુષ્ય ૧૫૫ સખ્યાત શુણી છે ૧૦, એમ ભવત્ પુરુષની રે પુર માહારિદેહ પશ્ચિમ માહારિદેહ કર્મભૂમિના મનુષ્ય નપુ સકવેદે સખ્યાતશુણી છે ૧૪ એ મનુષ્યનો અપ અત્વ નિરોપાધી કલો હવે નાગની દેવતાનો નિરરી કહે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત્ દેવાદ્ય મધ્યે ભગવત્પતિની વ્યતરીન્ની, જ્યોતિષીની ને વૈમાનિન્ની દેવી દેવતા પુરુષ મધ્યે ભગવત્પતિ, વાજુવત, જ્યોતિષી ને વૈમાનિન્, દેવકુરમાં સોધર્મા

દેવોત્તરના દેવપુરુષથી જ્યારે પાંચ અનુત્તર વિમાનના દેવપુરુષમાં ૧ ૥૨મી નપુસકમાં રતનપ્રભા ॥ જ્યારે સાતમી નરકના નાની નપુસક એસા મધ્યે કાબુ કાલુષકી થોડા ૭૧, જ્યારે વિશેષાધિ ૭૨૪

ઉત્તર—૬ માનમ, સંપત્તિ થોડા પાંચ અનુત્તર વંશમાં ॥ દેવ પુરુષવેદે છે ૧, તેથી ઉપરી ત્રણ મેવેયના દેવ પુરુષવેદે સખ્યાત શુભા છે ૨, એમ જ્યારે પુરુષવે આરંભત નરમા દેવોત્તરના દેવ પુરુષવેદે સખ્યાત શુભા છે ૮, તેથી માનમી નરકના નાની નપુસક અ સખ્યાત શુભા છે ૮, તેથી ૮મી રકના નારકી અસખ્યાત શુભા છે ૧૦, તેથી સદસાર આક્રમા દેવો ના દેવ પુરુષવેદે અસખ્યાત શુભા છે ૧૧, તેથી સાતમા માદાશુક દેવ થોડા ॥ દેવ પુરુષવેદે અસખ્યાત શુભા છે ૧૨, તેથી પાંચમી રકના નારકી નપુસક અસખ્યાત શુભા છે ૧૩, તેથી છમા સાત દેવોત્તરના દેવ પુરુષવેદે અસખ્યાત શુભા છે ૧૪ તેથી ચોથી નરકના નારકી અસખ્યાત શુભા છે ૧૫ તેથી પાંચમા મલદેવોત્તરના દેવ પુરુષવેદે અસખ્યાત શુભા છે ૧૬, તેથી નીચ નરકના નારકી અસખ્યાત શુભા છે ૧૭ તેથી ચોથા માદેવ દેવોત્તરના દેવ પુરુષવેદે અસખ્યાત શુભા છે ૧૮ તેથી નીચ સનતકુમાર દેવોત્તરના દેવ પુરુષવેદે અસખ્યાત શુભા છે ૧૯ તેથી બીજી નરકના નારકી અસખ્યાત શુભા છે ૨૦, તેથી બીજી છશાન દેવોત્તરના દેવ પુરુષવેદે અસખ્યાત શુભા છે ૨૧, તેથી બીજી છશાન દેવોત્તરની દેવતા સખ્યાત શુભા છે ૨૨ તેથી પહેલા સૌધ માં દેવોત્તરના દેવ પુરુષવેદે સખ્યાત શુભા છે ૨૩ તેથી પહેલા સૌધમાં દેવોત્તરની દેવતા સખ્યાત શુભા છે ૨૪ તેથી ભવનપતિ દેવતા પુરુષવેદે અસખ્યાત શુભા છે ૨૫, તેથી ભવનપતિની દેવી સખ્યાત શુભા છે ૨૬, તેથી રતનપ્રભા પૃથ્વી ॥ નારકી અસખ્યાત શુભા છે ૨૭, તેથી બ્યતરી દેવતા પુરુષવેદે અસખ્યાત શુભા છે ૨૮ તેથી બ્યતરીની દેવતા સખ્યાત શુભા છે ૨૯ તેથી જ્યોતિષી દેવ પુરુષવેદે સખ્યાત શુભા છે ૩૦, તેથી જ્યોતિષી દેવતાની દેવતા સખ્યાત શુભા છે ૩૧ એ દેવતા નારકી અપમાત વિગતારી મ્હો હવે ચાલે ગતીનો અલ્પમત્તલ વિસ્તારીને કહે છે

પ્રશ્ન—હવે ભગવાન તિર્થંજ્યોત્તરીની ત્રીમા જળચર, ઘણચર ૧ એચર તિર્થંજ્યોત્તરીના પુરુષમાં જળચર, ઘણચર ૧ એચર તિર્થંજ્યોત્તરીના નપુસકમાં તેમાં વળી એકેદિ તિર્થંજ્યોત્તરીના નપુસકમાં પૃથ્વીકાયા એકેદિ તિર્થંજ્યોત્તરીના નપુસક, અપકાયા એકેદિ તિર્થંજ્યોત્તરીના નપુસક, અહીં વાય ને વનરપતિકાયા એકેદિ તિર્થંજ્યોત્તરીના નપુસક, એછદિ તિર્થંજ્યોત્તરીના નપુસક, તેછદિ તિર્થંજ્યોત્તરીના નપુસક ચારેદિ તિર્થંજ્યોત્તરીના નપુસક ને પચેદિ તિર્થંજ્યોત્તરીના નપુસકમાં જળચર ઘણચર, ૧ એચર નપુસક અનુષ્ઠની ત્રીમા કર્મજૂમિની અકર્મજૂમિની ને ઇપન અતરૂપની સ્ત્રી અનુષ્ઠ પુરુષમાં કર્મજૂમિના અકર્મજૂમિના ને ઇપન અતરૂપના પુરુષ અનુષ્ઠ નપુસકમાં કર્મજૂમિના અકર્મજૂમિના ને ઇપન અતરૂપના નપુસક દેવતામાં ભવનપતિની, બ્યતરીકની જ્યોતિષીની, ૧ દેવતાકની દેવી દેવ પુરુષમાં ભવનપતિના બ્યતરીકના જ્યોતિષીના ૧ વંશાનિના પુરુષ તેમાં પછ સૌધમાં દેવોત્તરના જ્યારે નર પુરુષ ને પાંચ અનુત્તર વંશાનના દેવપુરુષ નારકી નપુસકમાં રતનપ્રભા પૃથ્વી ॥

નારકો નપુસક જનતા સાતમી નરકના નારકી નપુસક એટલામધે મજા કેલુયમી થાડા છે ૧, જનતા વિશેષાધિક છે ૮

ઉત્તર—હે ગાતામ, હપન અત દીપના મનુષ્ય આ પુરુષ એ જે સરખા ને સર્વથી થોડા છે ૧, તેથી દેવકુર, ઉત્તરકુર અકમળમિના મનુષ્ય સ્ત્રી, પુરુષ એ જે સરખા ને હપન અતરદીપનાથી સખ્યાત ગુણ છે ૨ તેથી હરીનાસ, રમ્યકર્ણના મનુષ્ય સ્ત્રી, પુરુષ એ જે સરખા ને પુરુષથી સખ્યાત ગુણ છે ૩, તેથી હેમનત, ઐરજનત ક્ષેત્રના મનુષ્ય સ્ત્રી, પુરુષ એ જે સરખા ને હરીનાસ, રમ્ય કર્ણથી સખ્યાત ગુણ છે ૪ તેથી ભરત, ઐરનત કમળમિના પુરુષ સખ્યાત ગુણ છે ૫, તેથી ભગત, ઐરનત એ જે ક્ષેત્રની સ્ત્રી સખ્યાત ગુણી ૬, તેથી પુરુ મહાવિદેહ પશ્ચિમ મહાવિદેહના મનુષ્ય પુરુષવેદે સખ્યાત ગુણ છે ૭ તેથી પુરુ મહાવિદેહ, પશ્ચિમ મહાવિદેહ એ જે ક્ષેત્રની મનુષ્ય સ્ત્રી સખ્યાત ગુણી છે ૮ તેથી પાત્ર અતુતર વેમાના દેવ પુરુષવેદે અસખ્યાત ગુણ છે ૯, તેથી ઉપવી ત્રણ મૈવેયકના દેવ પુરુષવેદે સખ્યાત ગુણ છે ૧૦, તેથી મધ્યની મૈવેય કના દેવપુરુષ સખ્યાત ગુણ છે ૧૧, તેથી હેમની મૈવેય ના દેવપુરુષ સખ્યાત ગુણ છે ૧૨, તેથી બારમા અનુય દેવલોકના દેવપુરુષ સખ્યાત ગુણ છે ૧૩ તેથી અધારમા આરણ દેવલોકના દેવપુરુષ સખ્યાત ગુણ છે ૧૪, તેથી દશમા આણુત દેવલોકના દેવ પુરુષ સખ્યાત ગુણ છે ૧૫ તેથી આણુત તમા નવમા દેવલોકના દેવ પુરુષવેદે સખ્યાત ગુણ છે ૧૬, તેથી સાતમી નરકના નારકી નપુસક અસખ્યાત ગુણ છે ૧૭, તેથી ની નરમના નારકી નપુસક, અસખ્યાત ગુણ છે ૧૮ તેથી સહસાર આક્રમા દેવ લોકના દેવ પુરુષવેદે અસખ્યાત ગુણ છે ૧૯, તેથી મહાશુક સાતમા દેવલોકના દેવતા પુરુષવેદે અસખ્યાત ગુણ છે ૨૦, તેથી પાત્રમી નરકના નારકી નપુસક અસખ્યાત ગુણ છે ૨૧, તેથી ઝા લાતક દેવલોકના દેવતા પુરુષવેદે અસખ્યાત ગુણ છે ૨૨, તેથી ચોથી નરકના નારકી નપુસક, અસખ્યાત ગુણ છે ૨૩, તેથી પાત્રમા અક્રમલોકના દેવતા પુરુષવેદે અસખ્યાત ગુણ છે ૨૪, તેથી નીચ નરક ના નારકી નપુસક અસખ્યાત ગુણ છે ૨૫ તેથી ચોથા માહેદ દેવલોકના દેવતા પુરુષવેદે અસખ્યાત ગુણ છે ૨૬ તેથી ત્રીજા સનતકુમાર દેવલોકના દેવતા પુરુષવેદે અસખ્યાત ગુણ છે ૨૭ તેથી બીજી નરકના નારકી નપુસક અસખ્યાત ગુણ છે ૨૮, તેથી હપન અતરદીપના સમુર્જિમ મનુષ્ય નપુસક અસખ્યાત ગુણ છે ૨૯, તેથી દેવકુર ઉત્તરકુર અકમળમિના સમુર્જિમ મનુષ્ય નપુસક સખ્યાત ગુણ છે ૩૦, તેથી હરીનાસ, રમ્યકર્ણના ક્ષેત્રના સમુર્જિમ મનુષ્ય નપુસક સખ્યાત ગુણ છે ૩૧, તેથી હેમનત, ઐરનત ક્ષેત્રના સમુર્જિમ મનુષ્ય નપુસક સખ્યાત ગુણ છે ૩૨, તેથી ભરત, ઐરજનતના મનુષ્ય નપુસક સખ્યાત ગુણ છે ૩૩, તેથી પુરુ મહાવિદેહ, પશ્ચિમ મહાવિદેહ ક્ષેત્રના મનુષ્ય નપુસક સખ્યાત ગુણ છે ૩૪, તેથી બીજા ધરા દેવલોકના દેવતા પુરુષવેદે અસખ્યાત ગુણ છે ૩૫ તેથી બીજા ધરા દેવલોકની દેવતા સખ્યાત ગુણી છે ૩૬, તેથી સૌધર્મા પેના દેવલોકના દેવતા પુરુષવેદે સખ્યાત ગુણ છે ૩૭, તેથી સૌધર્મા પેના દેવલોકની દેવતા સખ્યાત ગુણી છે ૩૮,

તેથી બધાનિના દેવતા પ્રગણેદે અસખ્યાન ગુણ છે ૩૬, તેથી જરૂરપતિ દેવાની
દેરાંતા સખ્યાન ગુણો છે ૪૦ તેથી પેલી રાજ્યભા પૃથ્વીના નાઠી યુક્તકર્ષેદે અસ
ખ્યાત ગુણ છે ૪૧ તેથી ખેચાર નિર્મયનેનીયા પ્રગણ અસખ્યાન ગુણ છે ૪૨, તેથી
ખેચાર નિર્મયનેની સ્ત્રી સખ્યાન ગુણો છે ૪૩ તેથી મળચર નિર્મયનેનીયા પ્રગણ સખ્યાન
ગુણ છે ૪૮, તેથી મળચર નિર્મય લેની ની સખ્યાન ગુણો છે ૪૫, તેથી વજ્ર
ચર નિર્મય પ્રગણેદે અખ્યાન ગુણ છે ૪૬ તેમાં વજ્રચર નિર્મયનેની સ્ત્રી અખ્યાન ગુણો
છે ૮૭, તેથી વ્યતગી દેવતા પ્રગણેદે અખ્યાન ગુણ છે ૪૮, તેથી વ્યતગી દેવાંતા
સખ્યાન ગુણો છે ૪૯, તેમાં લોહિની દેવતા પ્રગણેદે સખ્યાન ગુણ છે ૫૦ તેથી
લોહિની દેવાંતા સખ્યાન ગુણો છે ૫૧ તેથી ખેચાર નિર્મય જેનીયા નપુમ્બ અસખ્યાન
ગુણ છે ૫૨ તેમાં મળચર નપુમ્બ સખ્યાન ગુણ છે ૫૩, તેથી વજ્રચર નિર્મય
નીયા નપુમ્બ સખ્યાન ગુણ છે ૫૪ તેથી ચર નપુમ્બ વિશેષાધિક છે ૫૫, તેમાં
તેદ્દરી નપુમ્બ વિશેષાધિક છે ૫૬, તેથી એદ્દરી નપુમ્બ વિશેષાધિક છે ૫૭, તેથી
અસ્ત્રીયા એદ્દરી નિર્મયનેનીયા નપુમ્બ અસખ્યાત ગુણ છે ૫૮, તેથી પૃથ્વીના
ઉપ વિશેષાધિક છે ૫૯, તેથી અપકાર (પાણી) ના ઉપ વિશેષાધિક છે ૬૦, તેથી
વાયુમાયના ઉપ વિશેષાધિક છે ૬૧, તેથી ભાષ્ટકમા એદ્દરી નિર્મયનેનીયા નપુમ્બ
અનતગુણ છે ૬૨, (અનતકાય માટે) એ ચારે ગણો અનપમદુન્વ કોનો એ ત્રણે
વેદનો અધ્યખલ્લ મશે

૩૬. ત્રણ વેદની સ્થિતિ, અધિકતા ને સમદા.

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સ્ત્રીવેદની જેના કાળની વિધિ છે ?

ઉત્તર—હે ગાંતમ એક પ્રકારે જાન્યણી અતમુક્ત કાન્યાદિક જેમ પૂર્વે ૨૮ નવમ્ભા
 સ્ત્રીવેદ (તિર્થસ્ત્રી, મનુસ્ત્રી, ઓ દેવામા) ની ભારિયતિ, કાષ્ઠરિયતિ, વિન્દકળ ઓ
 અપભ્રુવનો અધિકાર હશે છે તેમ જાણવો એમ પુરુષનો ને નપુસકનો પણ કાળ
 જાણવો વળી ત્રણ વેદનું આગરું જેમ પૂર્વે કહ્યું છે તેમ જાણવું

મશ-હે ભગવત, નિમચ્છેનીની ત્રી નિમચ્છેનીયા પ્રાપ્ત્યથી રૂદની અધિક છે :

ઉત્તર—હે ઐતમ, તિર્યચજેની ૫ પ્રગપથરી તિર્યચજેનીની સ્ત્રી ત્રીગુણી ૭ સખ અધિપત્ત

પ્રશ્ન—હે ભગવાન, મનુષ્યની આ મનુષ્ય પુણ્યમણી કેટલી અધિક છે?

ઉત્તર—હે પ્રાતમ મનુષ્ય પુરુષધર્મી, મનુષ્યની જી સત્તાપીસયુષ્મી ને સત્તાપીસ અધિકારી?

૩૪૧-હં ભગવત, દેવતા ની સ્ત્રી દેવતા પુ ૧૫૫૧ દેવતા અધિક છે ?

જા. ત.—હે ગાંધીજી, દેશનાં જીવનનાં પુરુષાર્થો જાતીયતાથી ને જાતીય અધિક છે

એ ત્રીજી પ્રાપ્તિમા એટલા બેદ ત્યા—પ્રથમ ૩-૧૩ આરણ્ય ૧, વેદની કાપરિધિ
૨, વેદાત્તર ૩, અર્થ, બ્રુત ૪ વેદ ૥ બધી સ્થિતિ ૫, ૭ વેદનો દેહવો વિષય છે
જો ૬ એ ૭ મોક્ષનો વિચાર કરવા ૥ ઇતિશ્રી જનાલીગમચરે નવું બેદ સસારી
જીવનો અધિધાર સ પુર્ણ

૩૭ ચાર પ્રકારે સસારી જીવ.

પ્રશ્ન—હે ભગવત, જે આચાર્ય એમ કહે છે જે ચાર પ્રકારે સસારી જીવ તે રીતે કહે છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, નારકી ૧, નિર્વચનનીમ ૨ મનુષ્ય ૩, ને દેવતા ૪ એ ચાર પ્રકાર જાણુ.

૩૮ નારકીનો પ્રથમ ઉદ્દેશ.

પ્રશ્ન—હ ભગવત, નારકી ૧ કેટલા ભેદ છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેના સાત ભેદ છે પહેલી પૃથ્વીના નારકી ૧, બીજી પૃથ્વીના નારકી ૨, ત્રીજી પૃથ્વીના નારકી ૩, ચોથી પૃથ્વીના નારકી ૪, પાંચમી પૃથ્વીના નારકી ૫, છઠ્ઠી પૃથ્વીના નારકી ૬ ને સાતમી પૃથ્વીના નારકી ૭

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પહેલી પૃથ્વીનું શું નામ છે, અને શું તેનું જોત છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, ધમા તેનું નામ છે, ને રત્નપ્રભા નામે જોત છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, બીજી પૃથ્વીનું શું નામ છે, ને શું તેનું જોત છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, વસા તેનું નામ છે, ને શરપ્રભા નામે તેનું જોત છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, ત્રીજી પૃથ્વીનું શું નામ છે, ને શું તેનું જોત છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, સેના તેનું નામ છે, ને વાનુપ્રભા નામે તેનું જોત છે ?

પ્રશ્ન—હે ભગવત, ચોથી પૃથ્વીનું શું નામ છે, ને શું તેનું જોત છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, ગજના તેનું નામ છે, ને પદ્મપ્રભા નામે જોત છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પાંચમી પૃથ્વીનું શું નામ છે, ને શું તેનું જોત છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, રીછા તેનું નામ છે, ને ક્ષુમપ્રભા નામે જોત છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, છઠ્ઠી પૃથ્વીનું શું નામ છે, ને શું તેનું જોત છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, મયા તેનું નામ છે, ને તમપ્રભા નામે તેનું જોત છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સાતમી પૃથ્વીનું શું નામ છે, ને શું તેનું જોત છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, માધવધ તેનું નામ છે, ને તમતમા નામે તેનું જોત છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પહેલી રત્નપ્રભા પૃથ્વી કેટલી જાડપણે છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, એક લાખ એસી હજાર જોજન જાડપણે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, બીજી સકરપ્રભા પૃથ્વી કેટલી જાડપણે છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, એક લાખ ને બીસી હજાર જોજન જાડપણે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, ત્રીજી વાનુપ્રભા પૃથ્વી કેટલી જાડપણે છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, એક લાખ ને અઠીસ હજાર જોજન જાડપણે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, ચોથી પાપપ્રભા પૃથ્વી કેટલી જાડપણે છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, એક લાખ ને ત્રીસ હજાર જોજનની જાડપણે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પાંચમી ધુમપ્રભા પૃથ્વી કેટલી જાડપણે છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ એક લાખ ને અઠાસ હજાર જોજનની જાડપણે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, છઠી તમપ્રભા પૃથ્વી કેટલી જાડપણે છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, એક લાખ ને નાળ દસ હજાર જોજનની જાડપણે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સાતમી તમનપ્રા પૃથ્વી કેટલી જાડપણે છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, એક લાખ ને આઠ હજાર જોજનની જાડપણે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, એ રત્નપ્રભા પૃથ્વીના કેટલા ઝાડ (ભાગ) છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેના નજીક ભાગ છે અરકાડ (કમ્બુભાગ) ૧, પદમકુમકાડ (પદ્મા કાદનરૂપ) ૨, ને અપમકુનકાડ (પાણીમય) ૩

પ્રશ્ન—હે ભગવત, એ રત્નપ્રભા પૃથ્વીનો અગકાડ કેટલા પ્રકારનો છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, મોળ પ્રકારનો છે પ્રથમ રત્નો ૧ વજ્ર ૨, વૈદુર્ય ૩, લોહીતાક્ષ ૪, મસારગક્ષ ૫ હસમલ ૬, પુનક ૭, સોમધીક ૮, જોતીગ્મ ૯ અજન ૧૦, અજન પુનક ૧૧, રત્ન (રૂપ) ૧૨, સુનખ ૧૩ અકરન ૧૪, સ્ફટિક ૧૫, ને રીટ્ટગનનો કાડ ૧૬

પ્રશ્ન—હે ભગવત, એ રત્નપ્રભા પૃથ્વીએ સોળ પ્રકારનો અગકાડ છે તેમાં પહેલો રત્ન કાડ કેટલા પ્રકારનો છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, એક પ્રકારનો છે એમ જનત સોમમાં રીટ્ટકા સુધી સત એકેક પ્રકારનાજ છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, એ રત્નપ્રભા પૃથ્વીમાં પદમકુનકાડના કેટલા ભાગ છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ તેનો એકજ ભાગ પદ્મા કાદનરૂપ છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત રત્નપ્રભા પૃથ્વીએ અપમકુનકાડના કેટલા ભાગ છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ તેના પાંચ ભાગ પાણીરૂપ છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, બીજી રત્નપ્રભા પૃથ્વી કેટલા પ્રકારની છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ એક પ્રકારની એકમાત્ર છે એમ જનત સાતમી નરક સુધી સત એ પ્રકારની છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પહેલી નરક કેટલા ન પ્રકારના છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ ત્રીસનાજ નરકનાજ છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, બીજી નરક કેટલા નરકનાજ છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, ચત્વીસ લાખ નરકનાજ છે,

પ્રશ્ન—હે ભગવત, ત્રીજી નરક કેટલા નરકનારા છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, પદ્મલાખ નરકનારા છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, ચોથી નરક કેટલા નરકનારા છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, દશ લાખ નરકનારા છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પાંચમી નરક કેટલા નરકનારા છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, ત્રણ લાખ નરકનારા છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, છઠી નરક કેટલા નરકનારા છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, એક લાખ નરકનારા તેમા પાંચ આખા છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સાતમી નરક કેટલા નરકનારા છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, પાંચ મોટા નરકનારા છે તેના નામ કહે છે કાળ ૧ મહાકાળ ૨ રોશક ૩ મહારોશક ૪ ૧ અપમધ્ય ૫

એ સાત નરકના ધર્મો ચારાથી લાખ નરકનારા છે તેની ગાથા કહે છે

ત્રીસાય પળ્લવિસા; પન્નરસ દસેવ તિન્નીય હવતિ

પચ્છણ સય સદ્દસ્સ, પચેવ અણુત્તરા નરગા ॥૧॥

પ્રશ્ન—હે ભગવત, એ રત્નપ્રભા પૃથ્વીને હેઠે વતોવળી, (નીચ જળપથ) ધનરાય, (નીચ વાયુપથ) તનરાય, (સુક્ષ્મનાથપથ) ને આવાસ પ્રમુખ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, હા ધનોવધિ, ધનરાય, તનુરાય, ને આકાશ એ ચાર છે એમ જનત્ માતમી નરક પર્યંત જાણુ

પ્રશ્ન—હે ભગવત, એ રત્નપ્રભા પૃથ્વીનો ખરકાડ કેટલો જાડપણે છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, સોળ હજાર જોજનનો જાડપણે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, એ રત્નપ્રભા પૃથ્વીનો ખરકાડ સોળ હજાર જોજન જાડપણે છે તેમા પ્રથમનો રત્નપાડ કેટલો જાડપણે છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, એક હજાર જોજનો છે એમ જનત્ સોળમા રીટકાડ પર્યંત જાણુ (એટલે ખરકાડ સોળ હજાર જોજનનો તેમા સોળ એ જેથી દરેક બે એક હજાર જોજનનો સર્વે મળી મોળ હજાર જોજન થાય)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, એ રત્નપ્રભા પૃથ્વીનો પક્ષ્મદ્વનકાડ કેટલો જાડપણે છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, ચોગણી હજાર જોજનનો જાડપણે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, એ રત્નપ્રભા પૃથ્વીનો અપગ્નકાડ કેટલો જાડપણે છે?

પ્રશ્ન—હે ભગવત, મોથી પદ્મપ્રભા પૃથ્વી કેટલી જાડપણે છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, એક લાખ ૭ે રીયા દસર જોજની જાડપણે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પાગમી પુમપ્રભા પૃથ્વી કેટલી જાડપણે છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, એક લાખ ને આઠ દસર જોજની જાડપણે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, બીજી તમપ્રભા પૃથ્વી કેટલી જાડપણે છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, એક લાખ ૭ે મોગ દસર જોજની જાડપણે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, નાનગી તમપ્રભા પૃથ્વી કેટલી જાડપણે છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, એક લાખ ને આઠ દસર જોજની જાડપણે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, એ રત્નપ્રભા પૃથ્વીના કેટલા કાંડ (ભાગ) છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેના નજીબા છે ખરખા (કમ્બુમાસ) ૧, પદ્મકુમ્બાસ (પણા દાસરપ) ૨, ને અપમકુલકાંડ (પામીમય) ૩

પ્રશ્ન—હે ભગવત, એ રત્નપ્રભા પૃથ્વીનો ખરકાંડ કેટલા પ્રકારનો છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, સાગ પ્રકારનો છે પ્રથમ રત્નનો ૧ વજ ૨ ચૈવ ૩, લોહીતાક્ષ ૪, મસાગક્ષ ૫ હમગળ ૬, પુનક ૭, મોમધીક ૮, જોનીરમ ૯ અજા ૧૦, અજા પુનક ૧૧, રજા (૧૫) ૧૨ હાજી ૧૩ અકગ્લ ૧૪, રજિક ૧૫, ને રીધગ્લનો કાંડ ૧૬

પ્રશ્ન—હે ભગવત, એ રત્નપ્રભા પૃથ્વીએ મોળ પ્રકારનો ખરકાંડ છે તેમા પહેલો રત્ન કાંડ કેટલા પ્રકારનો છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, એ પ્રકારનો છે એમ જાડવ સોઢમા રીટકા સુધી સર્વ એકેક પ્રકારનાજ છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, એ રત્નપ્રભા પૃથ્વીમા પદ્મકુલકારના કેટલા ભાગ છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેમા એક બેઠ ધણા કાદરકપ છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, રત્નપ્રભા પૃથ્વીએ અપમા પ્રકારના કેટલા ભાગ છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેમા પછુ એકજ બેઠ ધણા પાણીરપ છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, બીજી રત્નપ્રભા પૃથ્વી કેટલા પ્રકારની છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, એ રત્નપ્રભા પૃથ્વીએ એકજ ભાગ છે એમ જાડવ સાતમી નરક સુધી સર્વ એક પ્રકારની છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પહેલી રત્ન કેટલા નરકાસણા છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, ત્રીસનાખ નરકાસણા છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, બીજી નરક કેટલા નરકાસણા છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, પચ્ચીસ લાખ નરકાસણા છે,

પ્રશ્ન—હે ભગવત, ત્રીજી નરકે કેટલા નરકનારા છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, પદ્મલાખ નરકનારા છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, ચોથી નરકે કેટલા નરકનારા છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, દશ લાખ નરકનારા છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પાંચમી નરકે કેટલા નરકનારા છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, ત્રણ લાખ નરકનારા છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, છઠી નરકે કેટલા નરકનારા છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, એક લાખ નરકનારા તેમાં પાંચ ઓછા છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સાતમી નરકે કેટલા નરકનારા છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, પાંચ મોટા નરકનારા છે તેના નામ કહે છે કાળ ૧ મહાકાળ ૨ રોષક ૩ મહારોષક ૪ ૭ અપયમાયુ ૫

એ સાત નરકના ધર્મો આરાથી લાખ નરકનારા છે તેની ગાથા કહે છે

ત્રીસાય પળાવિસા, પન્નરસ વસેવ તિન્નીય હવતિ

પણુણ સય સદસ્સ, પંચેવ અણુત્તરા નરગા ॥૧॥

પ્રશ્ન—હે ભગવત, એ રત્નપ્રભા પૃથ્વીને દેડે ધોદધી, (નીચા જળરૂપ) ધનસાય, (નીચા નાયરૂપ) તનસાય, (સુદ્ધમાયરૂપ) ને આકાશ પ્રમુખ છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, હા ધનોદધિ, ધનનાય, તનુસાય, ને આકાશ એ ચાર છે એમ જાનત સાતમી નરક પર્વત જાણુડુ

પ્રશ્ન—હે ભગવત, એ રત્નપ્રભા પૃથ્વીનો ખરના કટલો જાણપણે છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, સોળ હજાર જોજનનો જાણપણે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, એ રત્નપ્રભા પૃથ્વીનો ખરકાડ સોળહજાર જોજન જાણપણે છે તેમાં પ્રથમનો રત્નકાલ કેટલો જાણપણે છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, એક હજાર જોજનનો છે એમ જાનત સોગમા રીટકાટ પર્વત જાણુડુ (એટલે ખરના સોગ હજાર જોજનનો તેમાં સોળ બે જોથી દરેક બદ એકેક હજાર જોજનનો સદ મળી સોગ હજાર જોજન થાય)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, એ રત્નપ્રભા પૃથ્વીનો પદમહુનકાડ કેટલો જાણપણે છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, ચોગાલી હજાર જોજનનો જાણપણે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત એ રત્નપ્રભા પૃથ્વીનો અપમનકાડ કેટલો જાણપણે છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, હા, છે એમ જનત્ જોગમા રીષ્ટમાડ પર્વત નાણુ

પ્રશ્ન—હે ભગવત, એ નમ્રા પૃથ્વીમાટે વ મહાલ નો સીદ્ધાન્ત જોગનો જોડ
પણ છે, તે મધ્યે છે. છે. જુધ્યે છેદનેથકે વધુથમી કાળા દ્રવ્ય જનત્ આડ મ્પગ છે

ઉત્તર—હે ગૌતમ, હા છે એમ અપગાનકાડ એ સીદ્ધાન્ત જોગનો જોડપણ છે, તેનું
પણ એમજ પુરવી રીતે જોડે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, એ તાપિશ પૃથ્વી હો વોધી વીસ હજાર જોગ નોડપણ છે,
તેમા ક્ષેત્ર છેદનજુધ્યે છેદનેથકે વધુ પ્રમુખ છે

ઉત્તર—હે ગૌતમ, હા છે (એમ જાધા જોવ કહેવા)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, ધોદધીની હો ધનનાય અસ ખ્યાતા હજાર જોગ નોડપણ છે, તેમા
ક્ષેત્ર છેદનજુધ્યે છેદનેથકે વધુ પ્રમુખ છે

ઉત્તર—હે ગૌતમ, હા છે (એમ જાધા જોવ પુરવી રીતે કહેવા)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, ધનનાય હો તનનાય પણ અસ ખ્યાતા હજાર જોગ નોડપણ છે
તેમા ક્ષેત્ર છેદનજુધ્યે છેદનેથકે વધુથમી કાળા દ્રવ્ય પ્રમુખ પુરવીપરે છે

ઉત્તર—હે ગૌતમ, હા છે (એમ જાધા જોવ પુરવી રીતે કહેવા)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તનનાય હો આમગ પણ અસ ખ્યાતા હજાર જોગ નોડપણ છે
તે માટે ક્ષેત્ર છેદનજુધ્યે છેદનેથકે પુરવીપરે નાનાની કાળા દ્રવ્ય પ્રમુખ છે

ઉત્તર—હે ગૌતમ, હા છે (એમ જાધા જોવ પુરવી રીતે કહેવા)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પદવી જનપ્રભા પૃથ્વી હો જીજી સ રપ્રભા પૃથ્વી એક વાળ તે
જાતીલ હજાર જોગ નોડપણ છે, તેમા ક્ષેત્ર છેદન પ્રતર ત્રિભાગ જુધ્યે છેદનેથકે પાચ
વર્ણિદ્રવ્ય છે જનવત્ પાચ સંધાનત માહોમાહે મળી ન્વા છે

ઉત્તર—હે ગૌતમ, હા જનત્ પુરવી રીતે માહા માહી મળી ન્વા છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, જીજી સ રપ્રભા પૃથ્વી હો એમ ધનોધી પણ વીસ હજાર જોગ
નોડપણ છે. તે હો ધનનાય અસ ખ્યાતા હજાર જોગ નોડપણ છે તે હો તનનાય
પણ અસ ખ્યાતા હજાર જોગ નોડપણ છે તે હો આમગ પણ અસ ખ્યાતા હજાર
જોગ નોડપણ છે તે માટે ક્ષેત્ર છેદનજુધ્યે છેદનેથકે વધુ પ્રમુખ છે

ઉત્તર—હે ગૌતમ હા છે એમ જનવત્ સાનમી નો પર્વત અધિપતિ એમ સરપ્રભાનો
કલો તેમજ અણવો (આહી ર નપ્રભાની લનામણ નહી દેના સ રપ્રભાની લનામણ
દીધી તેનું કાળ એ જે જનપ્રભાના અરમ. પ્રમુખ ના પ્રમરે છે, ને સરપ્રભાનો
એકજ પ્રકાર છે, માટે જ નરકે એ પ્રા દોનાથી સ નપ્રભાની લનામણ દીધી ને
ભાગ્યર્થે જાણવો)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, એ રત્નપ્રજા પૃથ્વીના ઉપલા ચરીમાતથળી તમને હેડેલો ચરીમાત તે રહે કેડેલો અગાધાધ અતર છે ?

ઉત્તર—હે જાતમ, એક હજાર જોજનનો છે (૧૫૮ એક હજાર જોજનનો છે તે માટે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, એ રત્નપ્રજા પૃથ્વીના ઉપરના ચરીમાતથળી ખીન્ને જે રત્નપ્રજા તેડેલો પણ ૧૫૮ એક ચરીમાત, તે રત્ન કેડેલો અગાધાધ અતર છે ?

ઉત્તર—હે જાતમ, એક હજાર જોજનનો છે (૧૫૮ આવી જાય)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, એ રત્નપ્રજા પૃથ્વીના ઉપરના ચરીમાતથળી ખીન્ને જે વજ્રકાંડ તેડેલો હેડેલો ચરીમાત તે રત્ન કેડેલો અગાધાધ અતર છે ?

ઉત્તર—હે જાતમ, એ હજાર જોજનનો છે (રત્નપ્રજા ૧૫૮ આવી જાય) એમ એકે અર્ધપ્રજા અવત્ત માળમા રીતપ્રજા ૧૫૮ એ ચરીમાતે ૧૫૮ હજાર જોજનનો છે ૧૫૮ એ ચરીમાતે સોળ હજાર જોજનનો અતર છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, એ રત્નપ્રજા પૃથ્વીના ઉપલા ચરીમાતથળી પકળુ ૧૫૮ એ ચરીમાત, તે રત્ન કેડેલો અગાધાધ અતર છે ?

ઉત્તર—હે જાતમ, સોળ હજાર જોજનનો છે (૧૫૮ આવી)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, એ રત્નપ્રજા પૃથ્વીના ઉપરના ચરીમાતથળી પકળુ ૧૫૮ એ ચરીમાત તે રત્ન કેડેલો અગાધાધ અતર છે ?

ઉત્તર—હે જાતમ, એક નાખ જોજનનો છે (૧૫૮ એક નાખ)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, એ રત્નપ્રજા પૃથ્વીના ઉપરના ચરીમાતથળી અપગળુ ૧૫૮ એ ચરીમાત, તે રત્ન કેડેલો અગાધાધ અતર છે ?

ઉત્તર—હે જાતમ, તે પણ એક નાખ જોજનનો છે (૧૫૮ એક નાખ)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, રત્નપ્રજા પૃથ્વીના ઉપરના ચરીમાતથળી અપગળુ ૧૫૮ એ ચરીમાત, એ રત્ન કેડેલો અગાધાધ અતર છે ?

ઉત્તર—હે જાતમ, એક નાખ એસી હજાર જોજનનો છે (તે એમને સોળ હજારનો અપગળુ મોડાગી હજારનો પકળુ ૧૫૮ એ એમી રત્નપ્રજા અપગળુ ૧૫૮ એ એમ મગી એક નાખ એમી હજાર જોજનના થાય તે આવી જાય)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, એ રત્નપ્રજા પૃથ્વીના ઉપરના ચરીમાત ૧૫૮ એ રત્નપ્રજા પૃથ્વીના રત્ન કેડેલો ધનો ધી તેનો પણ ઉપરના ચરીમાત તે રત્ન કેડેલો અગાધાધ અતર છે ?

ઉત્તર—હે જાતમ, એક નાખ એસી હજાર જોજનનો છે (તે પુરની રીતે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, એ રત્નપ્રજા પૃથ્વીના ઉપરના ચરીમાત ૧૫૮ એ ધનો ધીનો રત્ન કેડેલો ચરીમાત તે રત્ન કેડેલો અગાધાધ અતર છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, એ લાખ જોજાનો છે (તે એમજે મોળ હજારો ખગમ, ચોતારી હજારનો પકમ વચકાક, એસી હજારનો અપખા લખાક ને વીસ હજાર જોજાનો ધનોધી એમ બે લાખ જોજાન જાણુ)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, એ રત્નપ્રભા પૃથ્વીનો ઉપ નો ચરીમાત ને તે હેડે ધનાયો પાળ ઉપરનો ચરીમાત, તે વચે કેટલો અમાધાધ અતર છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, એ લાખ જોજાનો છે (તે પુર્વની રીતે જાણવો)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, એ રત્નપ્રભા પૃથ્વીનો ઉપ લો ચરીમાત ને ધનવાયો હેડે ચરીમાત, તે વચે કેટલો અમાધાધ અતર છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, અસખ્યાતા લાખ જોજાનો છે (તે એમજે પુર્વના બે લાખમા અસખ્યાતા લાખ જોજાનો ધનવાય ભળ્યો માટે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, એ રત્નપ્રભા પૃથ્વીનો ઉપરનો ચરીમાત ને તે હેડે ધનાયો પાળ ઉપરનો ચરીમાત, તે વચે કેટલો અમાધાધ અતર છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, પુર્વની રીતે અસખ્યાતા લાખ જોજાનો છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, એ રત્નપ્રભા પૃથ્વીનો ઉપરનો ચરીમાત ને ધનાયો હેડે ચરીમાત, તે વચે કેટલો અમાધાધ અતર છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, અસખ્યાતા લાખ જોજાનો છે (પુર્વનામા અસખ્યાતા લાખ જોજાનો તનવાય બેળાવો અસખ્યાતામા અસખ્યાતા ભળે તો પણ અસખ્યાતા થાય કેમકે અસખ્યાતાના અસખ્યાતા બે છે માટે નીરુદ્ધ નહિ) એમ એલે અભિપ્રાયે હું જે અસખ્યાતા લાખ જોજાનો આકાશ છે, તેનું પણ તેજ રીતે અતર જાણુ

પ્રશ્ન—હે ભગવત, બીજી રાગપ્રભા પૃથ્વીનો ઉપરનો ચરીમાત ને તેનો હેડે ચરીમાત, તે વચે કેટલો અમાધાધ અતર છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, એ લાખ ને જત્રીસ હજાર જોજાનો છે (બીજી નરનો જાક પજો લેવો)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, બીજી રાગપ્રભા પૃથ્વીનો ઉપરનો ચરીમાત ને રત્નોધીનો હેડે ચરીમાત તે વચે કેટલો અતર છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, એક લાખને આન હજાર જોજાનો (વીસહજારનો ધનોધી ભળ્યો માટે) એમ પુરવે અભિપ્રાયે ધનવાય અસખ્યાતા જોજાનો અમાધાએ કે એમજ તનવાય ને આકાશ પર્યંત જાણુ વગી એજ રીતે સાતમી નરક પર્યંત, પણ એટલો વિશેષ કે જે જે નરકે જેટલું જાણુ છે તેમધે ધોળી પીડી વીસ હજાર જોજાનું જાણુ બેળાએ તે રાગપ્રભાનો અનુસારે જાણુ

હવે ધોળીનું નમ્ના પીંડ સર્વ પ્રમાણ છે રાગપ્રભા ત્રીજી નરકે, એ લાખ ને અત્રાત્રીક હજાર જોજાનું જાણુ કે (તે એમ જે એક લાખ અકાશીસ

ઉત્તર—હા જાનમ, હા, એ મન જે એમ જાત માનથી નરક પર્વત ત્યાં જોડાયુ મન વાનુ મન પશુ હ ત્યાં તમ તેમજ કાનુ એમ તાતપ્ય રાગ પશુ મનનુ મન માનમાં ૧૦ પશુ ત્યાં જોડાયુ મનપાતુ જે ત્યાં તેમજ મનનુ

પ્રશ્ન—હે ભગવત, આ પ્રાચીન પૃથ્વી પાંચથી રાગપો કેવો આપણે છે

ઉત્તર—હા જાનમ, ૧ રાગપાક છે (નુરીને આકાશ) એ ૧ પ્રાચીન પૃથ્વીને મોપખેર વીગી જુ છે એમ જાત માનમાં નરક પર્વત મોપખેર વાનુ મનનુ ૧૦ પશુ એટલે મોપખેર માનમાં ૧૦ રક હાંસી મીગી ત્યાં છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, આ પ્રાચીન પૃથ્વી પાંચમાં રાગ કેવો આપણે છે

ઉત્તર—હે જાનમ, ૧ રાગપાક છે તેમજ જાત માનમાં ૧૦ પર્વત માનમાં ૧૦ પશુ એટલે મોપખેર માનમાં ૧૦ રક હાંસી મીગી ત્યાં છે એમ જાત માનમાં નરક પર્વત મનવાનુ વાનુ મનનુ

પ્રશ્ન—હે ભગવત, એ પ્રાચીન પૃથ્વી તનવાનુ વાનુ કેવો આપણે છે

ઉત્તર—હા જાનમ, ૧ રાગપાક છે તેમજ જાત માનમાં ૧૦ પર્વત માનમાં ૧૦ પશુ એટલે મોપખેર માનમાં ૧૦ રક હાંસી મીગી ત્યાં છે એમ જાત માનમાં નરક પર્વત મનવાનુ વાનુ મનનુ

પ્રશ્ન—હે ભગવત, એ પ્રાચીન પૃથ્વી ૧૦ રાગપાકે પદાવપણે જે કેટલા જેવન પરિવર્તિત છે

ઉત્તર—હા જાનમ, ભગવાનના ૧૦ રાગપણે, પદાવપણે છે ૧ અસખ્યાતા હાનુ જાત પરિવર્તિત છે એમ જાત માનમાં ૧૦ રક પર્વત જાણુ

પ્રશ્ન—હે ભગવત, એ પ્રાચીન પૃથ્વી અને જે મધ્યમાં સરખો જાણુ સરખો છે

ઉત્તર—હા જાનમ, ૧ રાગપાક છે તેમજ જાત માનમાં ૧૦ પર્વત માનમાં ૧૦ પશુ એટલે મોપખેર માનમાં ૧૦ રક હાંસી મીગી ત્યાં છે એમ જાત માનમાં નરક પર્વત મનવાનુ વાનુ મનનુ

પ્રશ્ન—હે ભગવત, એ પ્રાચીન પૃથ્વી ૧૦ રાગપાકે પદાવપણે જે કેટલા જેવન પરિવર્તિત છે

ઉત્તર—હે જાનમ, એ પ્રાચીન પૃથ્વી અને જે મધ્યમાં સરખો જાણુ સરખો છે ૧ અસખ્યાતા હાનુ જાત પરિવર્તિત છે એમ જાત માનમાં ૧૦ રક પર્વત જાણુ

પ્રશ્ન—હે ભગવત, એ પ્રાચીન પૃથ્વી, પુનઃ સરખો જાણુ અનુક્રમે રી જાણુ છે ૧ રાગપાકે પદાવપણે જે કેટલા જેવન પરિવર્તિત છે

ઉત્તર—હે જાનમ, એ પ્રાચીન પૃથ્વી અને જે મધ્યમાં સરખો જાણુ સરખો છે ૧ અસખ્યાતા હાનુ જાત પરિવર્તિત છે એમ જાત માનમાં ૧૦ રક પર્વત જાણુ

પ્રશ્ન—હે ભગવત, એ ૨ નામના પૃથ્વીએ, તવ પુત્રાણ હુવે કાળો ૨ નહમે રી પેલા છે ? કે સમમળે સર્વ પ મળ પેલા છે ?

ઉત્તર—હું જાનમ, જે રા. પ્રાના ખડીએ મન પુરુષણ પુન કાળો અનુક્રમે કરી અનતી વાર પેઠા પપ્પ સમનજો સર્વ પુરુષણ પેઠા થી એમ જનત રાતમી ન - પર્વત માણ્યુ

પ્રશ્ન—હે ભગવત, એ મનપ્રભા પૂરી પુરો ઝાળો અનુક્રમે કરી સર્વ પુ ગતે જાડી છે કે સમકાળે સર્વ પુષ્કળ જાડે છે ?

ઉત્તર—હે ગાતમ, એ રત્નપ્રભા પૃથ્વી પુરે 17 અનુક્રમે કરી સર્વ પુ ગમે અતીતા
 હારી છે પણ સમયને અંત પુ ગમે જારી થી (મત્ત ઇરાએ- પુગળ બા. 10 પણ)
 એમ જાવત સાતમી નંકે પરત જાવડ

પ્રશ્ન—હે ભગવત, એ ગાંધિયા પૃષ્ઠી શું માગેલિ છે કે અમાગેલિ છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, શામ્ભનિ પણ છે, ૧ અનામ્ભનિ પણ છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત શુ કા બધી ઓમ ના ઓ વે સાગ્રનિ પહો ૧ મજાગ્રનિ પહો?

ઉત્તર—હ જ્ઞાનમ, દ્રવ્યપરો શાસ્ત્રનિ છે, અમગ છે, તે પરાંપગુણે તે વણા પયાય, ગધના પયાય, રસના પયાય તે સ્પસના પયાયપણે કરી અગા રનિ છે તે મનહ હે જ્ઞાનમ એમ કરીએ છીએ જે તારાનિ પછ છે તે અગારાનિ પપુ છે એમ જ્યાર સાતમી ૧૬ પર્વત જાણુ

પ્રશ્ન—હે ભગવાન, એ ગદાપ્રધા દેવી કાળથી આના કાળની છે, તે કેટલા કાળ સુધી રહેશે ?

[illegible]

પ્રશ્ન—હે ભગવત, એ રત્નપ્રભા પૃથ્વી ॥ ઉપરના ચરીમાનથી દેવો શરીમાન એ બે વચ્ચે કેટલો અમાપાઈ અતર છે ?

ઉત્તર—દે ગાંતમ, એક લાખ ૭ એમી દગાં બેજાંનો અગાધા કું (મે નર નું નામ)
પણ જાણુ) .

પ્રશ્ન—હે ભગવાન, એ મનપ્રભા પૃથ્વીએ ઉપરવા ચારીમાનથી ખરેખરે પડ્યો ચરીમાન, તે વચ્ચે પડ્યો આપાધાએ આતર કે?

ઉત્તર—દે ગાતમ, મેળ તજા જોજનનો છે (અપા. આ ની જાણ.)

પ્રશ્ન—હું ભગવત, એ ગ્લપલા પૃષ્ઠી રયે આમરે છે

ઉત્તર—હું જાતમ, જાનરો આકાર (ગોળ) છે

પ્રશ્ન—હું ભગવત, એ ગ્લપલા પૃષ્ઠીનું ખડું રય આમરે છે

ઉત્તર—હું જાતમ, જાનરે આકાર (ગોળ) છે

પ્રશ્ન—હું ભગવત, એ ૨ પ્રમાણ પૃષ્ઠીનું ખડું પ્રથમ (કાન્ રય આમરે છે)

ઉત્તર—હું જાતમ, જાનરે આમરે (ગોળ) છે એમ જનરે ગોળમા રીટમ પર્વત જાણુ એમજ પકમડુપકાડ, અપગુલમ, ધનોલી, ધનરાય, તનરાય, ને આમરે એ સર્વ જાતરો આમરે (હન ગોળ) છે

પ્રશ્ન—હું ભગવત, ખીછા ૩ પ્રમાણ પૃષ્ઠી રયે સરસાગી (આ ૧) છે

ઉત્તર—હું જાતમ, શકરપ્રભા, તેજા ધનોધી, વનરાય પ્રમુખ સર્વ જાનરે આકારે ૩ ને જેમ શરપ્રભાની વ્યક્તિયા કહી એમ જનરે સાતમી નંક પાંત જાણી

પ્રશ્ન—હું ભગવત, એ ગ્લપલા પૃષ્ઠીના પુરના છેડા થકી કેટલો અમાધાએ છેડે લોખો અત છે

ઉત્તર—હું જાતમ, બા નેજન અમારાએ લોખો અત છે (એટલે જાર લેજન છેડે અનોક છે) એમ દક્ષીણથી, પતિમથી ૧ ઉત્તરથી પણ જાર લેજન છેડે અનોક છે

પ્રશ્ન—હું ભગવત, ખીછા શરપ્રભા પૃષ્ઠીના પુરના અમાધા કેટલે છેડે અનોક છે

ઉત્તર—હું જાતમ, એક જોજનનો તોજ બાંધે ઉજા તેર જોજન છેડે અનોક છે એમ ચારે દિશાએ જાર જોજનને મે ત્રિપાળ છેડે અનોક છે

પ્રશ્ન—હું ભગવત, ત્રીજા વાગુપ્રભા પૃષ્ઠીના પુરના છેડા થકી કેટલે છેડે અનોક છે

ઉત્તર—હું જાતમ, એક જોજનને ત્રીજે લાંબે અધિક તેજ જોજન છેડે અનોક છે એમ ચારે દિશાએ અમાધા (જોડા) અનોક છે

પ્રશ્ન—હું ભગવત, જે નારે નંક ચારે દિશાથી અનોક રહે છેડે છે

ઉત્તર—હું જાતમ, આથી પકમના ૧ વર્ગ જોજન છેડે અનોક છે પાચમી ધુમપ્રભાએ એક જોજનના તોજ લાંબે પાંત જોજન છેડે અનોક છે ૨ડી તમપ્રભાએ એક જોજનના તોજ લાંબે અધિક પાંત જોજનો અનોક છે, અને સાતમી તમતમા નંકે મોળ જોજન છેડે અનોક છે એમ ચાર દિશાએ જાણુ (એમ ૬૨૬ નંક એક જોજન ના ૧૩ લાગ કરીએ એમ મે જે લાગ નાગતા જાણુ)

પ્રશ્ન—હું ભગવત, એ ગ્લપલા પૃષ્ઠીને જેડ પુરોત સરીમાન કેટલે બેડે છે

જાતમ, નહ બેડે છે પ્રથમ ધોદધી ૧ વળય, ખીજે ધનાયો વળય ૧ વળય (ચાર) છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, એ રાત્રીમાં પૃથ્વીની દક્ષીણ દિશો તરીકાન કટના ભેદે છે?

ઉત્તર—હે જાતમ, તે પણ ત્યાં બે છે તે પૂર્વ દિશાની પરે જનત્ પશ્ચિમ ઉત્તર દિશો પણ એમજ ગણ્યું એમ મારી પૃથ્વીએ જનત્ સાતમી નરકે ઉત્તર દિશા પર્યંત પૂર્વપરે ગણ્યું

પ્રશ્ન—હે ભગવત, એ રાત્રીમાં પૃથ્વીએ ધનોદધીનું વળય કેટલું જડપણે છે?

ઉત્તર—હે જાતમ, ૭ જોડાનું જડપણે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, બીજી શકરપ્રભાએ ધનોદધીનું વળય કેટલું જડપણે છે? જનત્ સાતમી તમતમા પૃથ્વી સુધિ ધનોદધીનું વળય કેટલું જડપણે છે?

ઉત્તર—હે જાતમ, શકરપ્રભાએ એક જોડાનના ત્રીજા ભાગ સહીત ૭ જોડાન જડપણે છે, વાણુપ્રભાએ ધનોદધીનું વળય એક જોડાનના ત્રીજા ભાગે બીજા સાત જોડાન જડપણે છે પદ્મપ્રભાએ સાત જોડાનનું, ધ્રુમપ્રભાએ એક જોડાનના ત્રીજા ભાગ સહીત સાત જોડાનનું, તમપ્રભાએ એક જોડાનના ત્રીજા ભાગે બીજા આઠ જોડાનનું, તમતમા પૃથ્વીએ આઠ જોડાન પુરા ધનોદધીનું વળય જડપણે છે, (દરેક નરકે જોડાનનો ત્રીજો ભાગ વધારવો)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પહેલી રાત્રીમાં પૃથ્વીએ જનત્ સાતમી તમતમા પૃથ્વીએ બીજી ધનનાયનું વળય કેટલું જડપણે છે?

ઉત્તર—હે જાતમ, રત્નપ્રભાએ સાતમારે જોડાનનું છે, શકર પ્રભાએ પોણાપાચ જોડાનનું, વાણુપ્રભાએ પાચ જોડાનનું, પદ્મપ્રભાએ સત્રાપાચ જોડાન, ધ્રુમપ્રભાએ સાતપાચ જોડાનનું, તમપ્રભાએ પોણા ૭ જોડાન ને તમતમા પૃથ્વીએ ૭ જોડાનનું જડપણે ધન વાચનું વળય છે (દરેક નરકે એક ગાઉ એટલે પા જોડાન વધારવું)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પહેલી રત્નપ્રભા પૃથ્વીએ જનત્ સાતમી તમતમા પૃથ્વીએ ત્રીજી તમતમાનું વળય કેટલું જડપણે છે?

ઉત્તર—હે જાતમ, રાત્રીમાં એ ૭ ગાઉ, શકરપ્રભાએ ૭ ગાઉ અને એક ગાઉનો ત્રીજો ભાગ, વાણુપ્રભાએ એક ગાઉના ત્રીજા ભાગે બીજા સાત ગાઉ, પદ્મપ્રભાએ સાત ગાઉ, ધ્રુમપ્રભાએ એક ગાઉના ત્રીજા ભાગે અધીન સાત ગાઉ, તમપ્રભાએ એક ગાઉના ત્રીજા ભાગે બીજા સાત ગાઉ, ને સાતમી તમતમાએ આઠ ગાઉ (એ જોડાન) ને જડપણે ના વાચનો વળય છે (દરેક નરકે ગાઉનો ત્રીજો ભાગ વધારવો)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, એ રત્નપ્રભા પૃથ્વીએ ધનોદધીનું વળય જોડાન જડપણે છે, તે મધ્યે કોન છે જોડાનને કે તેથી વધુ થયે શકે તે વળેર સરચાનવત એટલા છે?

ઉત્તર—હે જાતમ, હા છે એમ જનત્ સાતમીનરકે પર્યંત જોડાન કેટલું જડપણે છે ત્યાં તેટલું તેમજ કહેડું

પ્રશ્ન—હે ભગવત, એ રત્નપ્રભા પૃથ્વીએ ધનનાયનું વળય સાડાચાર જોડાન જડપણે છે, તેહો કોન જોડાનને કે તેથી વધુ થયે શકે તે વળેર પ્રમુખ છે?

દસર તુમુખા ૧૨૫૫ પો. તમાં (સરવર દેવે તલે મોંદી બેજાં એક લાખ
અ તાલીસ દસર દેવે તલે માં શાય ૨ દેવે ૨૦૮૩૫) ૫૬૫૫૫ નીન કે એક લાખ
ને આળીસ દસર દેવે ૧૨૫૫ દેવે ૧૨૫૫૫ દેવે ૧૨૫૫૫ દેવે ૧૨૫૫૫ દેવે ૧૨૫૫૫ દેવે ૧૨૫૫૫
દસર દેવે ૧૨૫૫ દેવે ૧૨૫૫૫ દેવે ૧૨૫૫૫ દેવે ૧૨૫૫૫ દેવે ૧૨૫૫૫ દેવે ૧૨૫૫૫
દેવે ૧૨૫૫૫ દેવે ૧૨૫૫૫ દેવે ૧૨૫૫૫ દેવે ૧૨૫૫૫ દેવે ૧૨૫૫૫ દેવે ૧૨૫૫૫
દેવે ૧૨૫૫૫ દેવે ૧૨૫૫૫ દેવે ૧૨૫૫૫ દેવે ૧૨૫૫૫ દેવે ૧૨૫૫૫ દેવે ૧૨૫૫૫

મરન—હે ભગવત એમ જાણે માને નરક પૂરીતો ઉપ યો મરીમાન ૧ તે દેવે
આમમનો દાસો નરીમાન તે ૧૨૫૫૫ દેવે ૧૨૫૫૫ દેવે ૧૨૫૫૫ દેવે ૧૨૫૫૫ દેવે ૧૨૫૫૫

ઉત્તર—હે ભગવત એમ જાણે માને નરક પૂરીતો ઉપ યો મરીમાન ૧ તે દેવે

મરન—હે ભગવત એમ જાણે માને નરક પૂરીતો ઉપ યો મરીમાન ૧ તે દેવે
આમમનો દાસો નરીમાન તે ૧૨૫૫૫ દેવે ૧૨૫૫૫ દેવે ૧૨૫૫૫ દેવે ૧૨૫૫૫ દેવે ૧૨૫૫૫
દેવે ૧૨૫૫૫ દેવે ૧૨૫૫૫ દેવે ૧૨૫૫૫ દેવે ૧૨૫૫૫ દેવે ૧૨૫૫૫ દેવે ૧૨૫૫૫

ઉત્તર—હે ભગવત એમ જાણે માને નરક પૂરીતો ઉપ યો મરીમાન ૧ તે દેવે
આમમનો દાસો નરીમાન તે ૧૨૫૫૫ દેવે ૧૨૫૫૫ દેવે ૧૨૫૫૫ દેવે ૧૨૫૫૫ દેવે ૧૨૫૫૫
દેવે ૧૨૫૫૫ દેવે ૧૨૫૫૫ દેવે ૧૨૫૫૫ દેવે ૧૨૫૫૫ દેવે ૧૨૫૫૫ દેવે ૧૨૫૫૫

મરન—હે ભગવત એમ જાણે માને નરક પૂરીતો ઉપ યો મરીમાન ૧ તે દેવે
આમમનો દાસો નરીમાન તે ૧૨૫૫૫ દેવે ૧૨૫૫૫ દેવે ૧૨૫૫૫ દેવે ૧૨૫૫૫ દેવે ૧૨૫૫૫
દેવે ૧૨૫૫૫ દેવે ૧૨૫૫૫ દેવે ૧૨૫૫૫ દેવે ૧૨૫૫૫ દેવે ૧૨૫૫૫ દેવે ૧૨૫૫૫

ઉત્તર—હે ભગવત એમ જાણે માને નરક પૂરીતો ઉપ યો મરીમાન ૧ તે દેવે
આમમનો દાસો નરીમાન તે ૧૨૫૫૫ દેવે ૧૨૫૫૫ દેવે ૧૨૫૫૫ દેવે ૧૨૫૫૫ દેવે ૧૨૫૫૫
દેવે ૧૨૫૫૫ દેવે ૧૨૫૫૫ દેવે ૧૨૫૫૫ દેવે ૧૨૫૫૫ દેવે ૧૨૫૫૫ દેવે ૧૨૫૫૫

ઉત્તર—હે ભગવત એમ જાણે માને નરક પૂરીતો ઉપ યો મરીમાન ૧ તે દેવે

આરે ની ભગવત જાણી ૨૬ છે, જે ૨૫૫૫૫ નમે ૨૫૫૫૫ છે તે પ્રમાણ ૧૧ ૬૫૫
૧૨૫૫૫૫ ૫૬૫૫૫ ૬૬૫૫૫ ૫૬૫૫૫

૩૬ નાન્દીના બીજે ઉદ્દેશ.

મરન—હે ભગવત, કેવળી ૧૨૫૫૫ દેવે ૧૨૫૫૫

ઉત્તર—હે ભગવત, સાર છે ૧૨૫૫૫૫ ૧૨૫૫૫ માનવી તમતમા

• મરન—હે ભગવત એ ૧૨૫૫૫૫ પૂરીમા ૨૬ લાખ ને એવીતર નેજાના પોંઆ
૬૫૨ કેટલા બેજાન અગાલી જદાએ ત્યારે, ને ૬૫૨ કેટલા બેજાન ૧૫૫૫૫ ત્યારે મારે
કેવળ લાખ નરમાસા છે

ઉત્તર—હે ભગવત, એ ૧૨૫૫૫૫ ૬૫૫૫૫ એક લાખ ૧ એવીતર નેજાનો પોં

જાડપણે છે તે મધ્યે ઉપ થી એક હજાર જોજન અગાડીએ (કુખીએ) ૧ હેક્ટર પણ એમ
હજાર જોજન ૧૦૦એ મધ્યે એક લાખ ૧ અડધોતર હજાર જોજન ૧૧ પીંડમા ત્યા રત્ન
પ્રજા પૃથ્વીનાં નારકા ૧૧ નીસ લાખ નરમનાસા છે એમ જાના તિથિ રે કહ્યું છે તે ન મ
વાસા માહે જોળ છે ૧ બહીર ચોખુણા છે જાત અદાલત કો રિમે વે ૧૧ છે એમ
અણે અભિપ્રાયે સર્વ પૃથ્વી રિમે ન કાસા ૧૧ આળાના કહેલા અંતે રિમેયે શી પત
વજાણ સુતના રચનપ ને અનુચારે જાણુ ૧૧ જે ૧૨૦ જેટલા ૧૨૦કાસા છે તે
ન કે તેટલા મહેલા એમ જાત સાતમી ૧૨૦ પર્યંત કહેલા

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સાતમી નરકે કેટલા ઉત્કૃષ્ટ મોગ મોડુ છે આવા-રંગાણે જોડનુ
એવા નરમનાસા છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ જેમ શી પાવણા સુતના રચનપાંતે રિમે કહ્યું છે તેમજ જાણુ
પ્રશ્ન—હે ભગવત, એ રત્નપ્રજા પૃથ્વીએ ૧૨૦ કાસા કયે સરથાં (આકારે) છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, એ પ્રકારે કલા છે આરથીજાગમ તે પક્તિમધ ૧ અંતે બીજા
પક્તિમધ ગીન (પુષ્કારિમધ્ય) તે છુટા કરીએ ૨, તીર્થ જે પક્તિમધ નરમનાસા છે તે
જાણુ જોડે છે એમ ૧, નોખુણા ૨ ૧ જાગ્યા ૩ ૧ જે પક્તિમધ ત્યા નરમનાસા
છે તે રિચિ પ્રકારો સરથાં સમ્મીન છે જોડ ૧૧ મધ્યે સમ્મી, મધિ ૧ કરગના
કામને સરથાં, રમાધ કરનના રમાધો સરથાં, લોગને સરથાં લોત જા ૧ મધ્યાને,
થાળીને સરથાં, મોગ હાડાને સરથાં, તાપસના અગ્રનાને સરથાં, બધુ માંવને
સરથાં, મોગ માંવો સરથાં, નદીમુખ માંવો સરથાં, (જે મંવન મધ્યે પાર
વાજા વાગે તે નદીમુખ માંવ કહીમે) માગીની દાડીને સરથાં સુરોળા વટાં
સરથાં (સુરોળા ધગ દેવોમ્મા છે) એમ ૧૦૦ સરથાં ભાડા હાડનાં સરથાં
મોટા દેવો સરથાં, ભોગી સરથાં, જાનરો સરથાં, કુતંગ ૧ સરથાં ૧૧ને
સરથાં સરિથત છે એમ જાત ૧૧ ૧૨૦ પર્યંત જાણુ

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સાતમી નરકે નરમનાસા કયે સરથાં છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ એ પ્રકાર ૧૧ સરથાં છે એક નરમનાસો મધ્યો ૧૧૧૧ (સાત
જોળ આકારે) છે ૧ આર તસ (જિખુણામરે છે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત એ રત્નપ્રજા પૃથ્વીએ નરમનાસા જાડપણે કેમલા છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ ત્રણ હજાર જોજના જાડપણે છે તે મધ્યે એમ ૧૦૦ જોજનો
હેક્ટર પીંડ છે ને એક હજાર જોજન મધ્યે પોના છે ને એ-હજાર જોજન કારે સુચ્ચિન
જોમદરપ છે એમ જાત સાતમી નરક પર્યંત જાણુ

પ્રશ્ન—હે ભગવત એ રત્નપ્રજા પૃથ્વીએ ન કાસા ૨૧૧૧ સાવજો, પદોળપણે ૧
કેના પાંચિએ કરના છે ?

બ્રહ્મન કાટ દોન તેમની નરીની આમરિતો ગ્ધરા કે એમ જનત સાતમી નરક પર્વત
જાણુ

પ્રશ્ન—હે ભગવત, એ રતપ્રભા પૃથ્વીના નારખી કયા પુદ્ગલ સ્વામ્યોચ્ચામપણે
પરણમે છે?

ઉત્તર—હે જાતમ, જે પુદ્ગલ અગિય જનત અમોસા છે, તે પુદ્ગલ તારખી આમોચ્ચાસ
પણે પણમે છે એમ જનત સાતમી નરક પર્વત જાણુ વળી સાતે ન કે આહારના
પુ ગળ પણ એમ ર જાણુ

પ્રશ્ન—હે ભગવત, એ ર પ્રભા પૃથ્વીના નારખી કેવી લેખ્યા છે?

ઉત્તર—હે જાતમ, એ કાપોત લેખ્યા છે એમ સમ્રપભા બીજી નરક પણ એક કાપોત
લેખ્યા છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તો વાગુપ્રભાએ કેટલી લેખ્યા છે?

ઉત્તર—હે જાતમ, એ લેખ્યા છે નીન લેખ્યા ૧ ને કાપોત લેખ્યા ૨ તેમાં જે કાપોત
લેખ્યાના ધણી ના ખી તે આજ છે ૧ નીલ લેખ્યાના ધણી ના ખી તે થોડા છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, ચોથી પદ્મપ્રભા નરકના નારખી કેટલી લેખ્યા છે?

ઉત્તર—હે જાતમ, એ નીન લેખ્યા છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પાંચમી ધુમપ્રભા નરકના નારખી કેટલી લેખ્યા છે?

ઉત્તર—હે જાતમ, તેને બે લેખ્યા છે કૃષ્ણ લેખ્યા ૧, ૧ નીન લેખ્યા ૨ તેમાં જે નીન
લેખ્યાના ધણી નારખી તે આજ છે ને કૃષ્ણ લેખ્યા ૧ ધણી ના ખી તે થોડા છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, ઝી તમપ્રભા નરકના નારખીને કેટલી લેખ્યા છે?

ઉત્તર—હે જાતમ, એક કૃષ્ણ લેખ્યા છે ને સાતમી નરકે પરમ કૃષ્ણ લેખ્યા છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, એ રતપ્રભા પૃથ્વીના નારખી શુ સમ્યક્ દ્રષ્ટી છે કે મિથ્યાત્વ
દ્રષ્ટી છે કે સમમિથ્યાત્વ દ્રષ્ટી છે?

ઉત્તર—હે જાતમ, સમ્યક્ત્વ દ્રષ્ટી પણ છે, મિથ્યાત્વ દ્રષ્ટી પણ છે, ૧ સમમિથ્યાત્વ દ્રષ્ટી
પણ છે એમ જનત સાતમી નરક પર્વત જાણુ

પ્રશ્ન—હે ભગવત, એ રતપ્રભા પૃથ્વીના નારખી શુ જ્ઞાની છે કે અજ્ઞાની છે?

ઉત્તર—હે જાતમ, જ્ઞાની પણ છે, ને અજ્ઞાની પણ છે તેમાં જે જ્ઞાની છે તે નિમ્ને
૫ જ્ઞાનના ધણી છે મતિજ્ઞાન ૧, સુતજ્ઞાન ૨ ને અરધજ્ઞાન ૩ ૧ જે અજ્ઞાની છે
તેમાં કેટલાએક ન અજ્ઞાનના ધણી છે ને કેટલાએક ત્રણ અજ્ઞાનના ધણી છે વળી તેમાં
જે બે અજ્ઞાન ૧ ધણી છે તે નિમ્ને મતિઅજ્ઞાન ને સુતઅજ્ઞાનના ધણી છે ને જે ૫
અજ્ઞાનના ધણી છે તે નિમ્ને મનિઅજ્ઞાન, સુતઅજ્ઞાન ને ત્રિભંગ જ્ઞાનના ધણી છે (જે
બે અજ્ઞાન કહ્યા તે પહેલી નરકે સમ્યક્ત્વ તિથ્ય ઉપર જે લખી કહ્યું કેમકે તેને ઉપજતી
વેળાએ અપર્યાપ્ત લગ્ને જે અજ્ઞાન હોય, પછે પર્વામાં થયા પછી નિમ્ને ૫ જે અજ્ઞાન લાગે)
ને શી ૫ નરકે જ્ઞાની પણ છે ને અજ્ઞાની પણ છે તેમાં જે જ્ઞાની છે તે નિયમા ૫

સાન ॥ ધણી છે, ૧ જે અચારી છે તે ત્રણ અનાન ॥ ધણી છે (આવી ત્રણ અનાન
જ્યાં તેણે કાગલ એ જે પહેલી નરક સુધીજ સમુદ્ધાત ઉપજે તેમ ૧૨૬ ઉપજે નહી
તે માટે જાણુ)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, એ રત્નપ્રભા પૃથ્વીના નારખી, હું મનજોગી હૈ કે વચનજોગી છે? કે
કાયજોગી છે?

ઉત્તર—હે જાતમ, મનજોગી છે, વચનજોગી છે, ૧ કાયજોગી પણ છે એમ જાનત
સાતમી નરક પર્યંત જાણુ

પ્રશ્ન—હે ભગવત, એ રત્નપ્રભા પૃથ્વીના નાખી શુ સામરોપયોગી છે, કે અનાકારો
પયોગી છે?

ઉત્તર—હે જાતમ, સાકારોપયોગી પણ છે, ને અનાકારોપયોગી પણ છે એમ જાનત
સાતમી નરક પર્યંત જાણુ

પ્રશ્ન—હે ભગવત, એ રત્નપ્રભા પૃથ્વીના ૧૨૬ અવધારો કરી ૧૨૬ ક્ષેત્ર જાણે, ને
દેખે? એમ જાનત સાતમી નરકના નારખી અવધારાને કટકું ક્ષેત્ર જાણે, ને દેખે?

ઉત્તર—હે જાતમ, રત્નપ્રભા પહેલી નરકના નાખી જવન્યથી સાજાનજી ગાઉ ને ઉત્કૃષ્ટ
આગ ગાઉ અવધારો કરી જાણે, ૧ દેખે બીજી રત્નપ્રભાએ જવન્યથી ત્રણ ગાઉ ૧
ઉત્કૃષ્ટ સાજાનજી ગાઉ એમ એજે અભિપ્રાયે નરક ૧૨૬ પ્રતે અર્ધ અર્ધ ગાઉ જોણુ કરતા
બીજી નરકે જવન્યથી અગી ગાઉ ને ઉત્કૃષ્ટ ત્રણ ગાઉ ચોવી નરકે જવન્યથી બે ગાઉ
ને ઉત્કૃષ્ટ અગી ગાઉ પાંચમી ૧૨૬ જવન્યથી દોઢ ગાઉ ને ઉત્કૃષ્ટ બે ગાઉ છરી નરકે
જવન્ય એક ગાઉ ને ઉત્કૃષ્ટ દોઢ ગાઉ સાતમી ૧૨૬ જવન્યથી અર્ધ ગાઉ ને ઉત્કૃષ્ટ
એક ગાઉ નારખી અવધારાને જાણે, ને દેખે

પ્રશ્ન—હે ભગવત એ રત્નપ્રભા પૃથ્વીના નારખીન ૧૨૬ સમુદ્ધાત છે?

ઉત્તર—૮ જાતમ તેો આર સમુદ્ધાત છે વેના સમુદ્ધાત ૧ જાન સમુદ્ધાત ૨,
મારણ્યતિક સમુદ્ધાત ૩, ને નકાય સમુદ્ધાત ૪ એમ જાનત સાતમી નરક પર્યંત જાણુ

પ્રશ્ન—હે ભગવત, એ રત્નપ્રભા પૃથ્વીના નારખી ૧૨૬ કોઈક બૂખ, તરસ જોગવતાયકા
પ્રિયર છે?

ઉત્તર—હે જાતમ, એક રત્નપ્રભા પૃથ્વીના નારખીના મુખને વિષે અરહાન દ્રવ્યને કરી
સન સમુદ્ધાત પાછી ને સર્વ પુણ્ય ધાત પ્રમુખ પ્રક્ષેપે (વારે) તોપણ નિમ્ને તે રત્નપ્રભા
પૃથ્વીનો નારખી નમ ન ચાવ (ધાપે નહી) એટલે તેની બૂખ ભાગે ૧૬૧ ને તૃપા પણ
ભાગે ૧૬૧ એવી તે રત્નપ્રભા પૃથ્વીના નારખી નુધાને પીપાસા જોગવે છે એમ હ
જાતમ જાનત સાતમી નરક પર્યંત જાણુ

પ્રશ્ન—હે ભગવત, એ રત્નપ્રભા પૃથ્વીના નારખી વૈકાલ્ય શરીર શુ એક ૧૫ વકુલે, કે
ધણ ૧૫ વકુલે?

ઉત્તર—હે જાતમ એક ૧૫ પણ વૈકુલે, ૧ ધણ ૧૫ પણ વૈકુલે તેમા એ ૧૫ વૈકુલે
યમ એક મોટું સુખગી ૧૫ અથવા મુખડી, (પ્રવચન નિગમ) કરાન, ખાંચ, રક્તિ,

અસ નીમાથી ઉપજે છે પખીમાથી ઉપજે છે જુવપગમાથી ઉપજે, છે પરીમપગાંથી ઉપજે, ગતુપ માથી ઉપજે છે સપમાથી ઉપજે છે સીમાથી ઉપજે, છે માનસા ને મનુસમાથી ઉપજે ?

ઉત્તર—હા જાતમ નાસગી નિસમાથી ઉપજે જાત માનસા ને મનુસમાથી પખુ ઉપજે

એમ એવે અનીપાયે સાને નક ઉપજવાની બે ગાથા છે તેને અર્થ કહે છે

પહેલી નરકે આ રહી નિર્બંધ જાત પીડા નરક મુખી પરીસપ જુવપર સપ જાત નીજા નરક મુખી પખી જાત એથી નરક મુખી મીઠા પ્રમુખ યગચર જાત પાગથી નરક મુખી જુવપરસપ જાત જાત નરક મુખી જાત જાત આ રહી સાનથી નરક મુખી મનુસમા જાત ને મનુસમા જાત

પ્રશ્ન—હે ભગવત મે તમજા પૂરીને તિ એમ ગમે કેટલા જાત ઉપજે ?

ઉત્તર—હે જાતમ જાતમથી એમ, મે નામ ને ઉત્કૃષ્ટ મજ્યાના પખુ ઉપજે ન અમ જ્યાના પખુ ઉપજે એમ જાત સાનથી નરક પર્વત જાતમ

પ્રશ્ન—હે ભગવત, એ સતપ્રજા પૂરીને તા કી અમયે સમયે એકેકે કાળાધમ કેટલે કાળે કાળી નીએ ?

ઉત્તર—હે જાતમ, એ તમજાના નારની અમજ્યાના છે તે સમયે સમયે એકેકે કાળા ધમ નામ જ્યાની ઉત્તરિષ્ઠિ અમરિષ્ઠિએ, કાળી નીએ એ જાત જાત છે (એ અસત ક પના દેખાડી છે પખુ એક અપદધા નથી) એમ જાત સાનથી પર્વત જાતમ

પ્રશ્ન—હે ભગવત એ તમજા પૂરીએ નારજી જાત ની કેવળ અવગાદ જાત (ઉચા) છે ?

ઉત્તર—હે જાતમ ને જાત શરીરની અમજ્યાના ને પ્રમાની છે એમ જાતમનીક શરીર ને પીછા ઉત્તર રીતી જાત તેમા જાત જાત જાત શરીરની અમજ્યાના જાત થથી આગુરને અસ જ્યાતમે ભાગે છે ને ઉત્કૃષ્ટ સાન ધનુષ તપુ તાથ છે આગુરની છે ને ઉત્તર વૈકોચ શરીર તેની અવગાદના જાત થથી આગુરો સખ્યાતમે ભાગે ને ઉત્કૃષ્ટપને પતર ધનુષને અગી દાધની છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પીછા નરકે ના કાળા શરીરની અવગાદ જાત કાળી છે ?

ઉત્તર—હે જાતમ તેના જાત પી શરીર જાત અવગાદના જાતમથી આગુરને અમ જ્યાતમે ભાગે ને ઉત્કૃષ્ટપને પતર ધનુષ ને અગી દાધની છે ને ઉત્તર વૈકોચ જાત મ આગુરો સખ્યાતમે ભાગે ને ઉત્કૃષ્ટપને એનીગ ધનુષ ને એ દાધની છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પીછા વરના ના કાળા શરીરની અવગાદના કેવડી છે ?

ઉત્તર—હે જાતમ જાતમની શરીર જાત આગુરો અસ જ્યાતમે ભાગ ને ઉત્કૃષ્ટપને એનીગ ધનુષ ને એ તાથ ને ઉત્તર વૈકોચ જાત ધનુષ ને એ દાધની છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, એથી નરક જાત જાત શરીરની અવગાદ જાત કાળી છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, ભવધારણી જરૂર આશુતો અસખ્યાતમે ભાગે ૧ ઉત્કૃષ્ટપદો ગાસક ધનુર બે દાથ, ને ઉત્તર વૈકીર જરૂર આશુતો સખ્યાતમે ભાગે ને ઉત્કૃષ્ટપદો એકમે પચનીશ ધનુષની છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પાત્રી ૧૨મ્ના નારખીના શરીરની અવગાહના કેવી છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, ભવધારણી જઘન્ય આશુતનો અસખ્યાતમે ભાગ ને ઉત્કૃષ્ટ એ મો પચનીશ ધનુષ, ને ઉત્તર વૈકીર જઘન્ય આશુતનો સખ્યાતમે ભાગ ને ઉત્કૃષ્ટ અગસો ધનુષની છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, ઠી ન ૨૫ નારખીના શરીરની અવગાહના કેવી છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, ભવધારણી જરૂર આશુતનો અસખ્યાતમે ભાગ ને ઉત્કૃષ્ટપદો અગસો ધનુષ ને ઉત્તર વૈકીર જઘન્ય આશુતનો સખ્યાતમે ભાગ ને ઉત્કૃષ્ટપદો પાચસે ધનુષની છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સાતમી નગ્મના નારખીના શરીરની અવગાહના કેવી છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, ભવધારણી શરીરની અવગાહના જઘન્ય આશુતને અસખ્યાતમે ભાગે (ઉપજતી વેળાએ) ને ઉત્કૃષ્ટપદો પાચમે ધનુષની ને ઉત્તર વૈકીર શરીરની અવગાહના જરૂર આશુતને સખ્યાતમે ભાગે (કરતી વેળાએ) ૧ ઉત્કૃષ્ટપદો એક દહાર ધનુષની છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, એ રત્નપ્રભા ૫૫ ની ૫૫ નારખીના શરીર કયા સંવચલાના છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, ૭ સધનજુથની હીન છે, એટલે અસધવણી છે કેમ? દા. ૧ ધીર, નસાભળ નથી, તે કારણે સધવણ નથી ૧ જે પુદ્ગલ બનીટ બનતુ અમોહ તે તેહના શરીર સધાતપણે પરપુમે છે એમ જાવતુ સાતમી નગ્મ પર્યંત જાણુ

પ્રશ્ન—હે ભગવત, એ રત્નપ્રભા ૫૫ ની ૫૫ નારખીના શરીર કયા સંસ્થાને છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, તે ૫૫ શરીર જે પ્રમટે છે એક ભવધારણી શરીર, ૧ બીજા ઉત્તર વૈકીર શરીર તેમ જ ભવધારણી શરીર તે ૫૫ સંસ્થાને છે ૧ ઉત્તર વૈકીર શરીર તે પણ ૫૫ સંસ્થાને છે એમ જાવતુ સાતમી નગ્મ પર્યંત જાણુ

પ્રશ્ન—હે ભગવત, એ રત્નપ્રભા ૫૫ ની ૫૫ નારખીના શરીર કેવે વર્ણ છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, કાળા છે કાળીજ પ્રભા છે જાવતુ ઉત્કૃષ્ટ વર્ણે વાણુ ૫ એમ જાવતુ સાતમી નગ્મ પર્યંત જાણુ

પ્રશ્ન—હે ભગવત, એ રત્નપ્રભા ૫૫ ની ૫૫ નારખીના શરીરો કેવે ગંધ છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, તે કયા દગ્ધતે કહે છે જેદના સપના મઝા એમ જાવતુ પુનપરે નરમસાચાની દુર્ગંધ કહી તેમ વપુન કરવો એમ જાવતુ સાતમી નગ્મ પર્યંત જાણુ

પ્રશ્ન—હે ભગવત, એ રત્નપ્રભા ૫૫ ની ૫૫ નારખીના શરીર કેવે રસ છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, કાકીજાણી ની આમી છે આવી માન છે કાકીજાણી ૫૫ જેદવો

વિશેષની અણી, બીડમાન (આયુધ ની અણી મોઢા ની અણી, ઉચ્ચનો સ્પર્શ, વીંટીના કાંગ આકાશની અણી, નિધુમ (ધુનાડ સ્ત્રીત) અણી સ્પર્શ, ઝાળનો સ્પર્શ અનીના કાળીયાનો સ્પર્શ, દીપની સીખાનો સ્પર્શ, નિત્યાગની અનીનો સ્પર્શ, શુદ્ધ અમીનો જેવો સ્પર્શ, એમ શ્રી ભગવતે કહ્યું સારે ની ગાતમ પુછે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, જે આપે સ્પર્શ કલ્યા તેવો નીસાસો સ્પર્શ છે

ઉત્તર—હે જાતમ, એ સ્પર્શ સમર્થ નથી કેમકે એ સ્તનપ્રભા પૃષ્ઠી ॥ ૧૨૬ ॥ નાસાનો એથી અનીટ (આતપુરો) સ્પર્શ છે એમ અમનોતર તેલો સ્પર્શ છે એમ જાત માતમી નરકે પર્વત જાણુ

પ્રશ્ન—હે ભગવત, એ સ્તનપ્રભા પૃષ્ઠીના નર નાસા કેવળ મોળ છે

ઉત્તર—હે જાતમ, આ જ જુદીપનામા દ્વીપ સર દ્વીપ સમુદ્રમા અવ્યતર ને સરદ્વીપથી લધુ (નાનો) છે તે તેન ॥ પુડાને સરથાં સન્ધીત છે જત છે જ્યમ પછાને આકાશ જત છે, કેમકેના ઊંચો સન્ધાને સન્ધીત જત છે, પુનમના પૂર્ણ ચંદ્રમા સરથાં સન્ધીત જત છે, તે એ નામ જોજન વાગપણે પરાગપત્રો ને જલસામ મોળદાનર જમે સતારીસ જોજન નધુ ગાઉ એ સો સતારીસ ધનુષ ને સાજાનેર આશુન કાષ્ઠ કાષેરો ફૂંટો પરિધિપત્રો છે એ જ જુદીપની પરિધિને કાષ્ઠે રતા સહાગિદ્ધિનો ધણી જાત માહાભાન્યનો ધણી મોટો જોનો મરિમા છે મોટું જેનુ નામ છે મોટું જેનું અર્થ છે મોટું જેનું સુખ છે (બીજા કેટલાક આચાર્ય હ છે જે મોળ છે મી હરિયો જોના એની જોની અચિત્ત સક્તિ છે એવો કેવળ) તે નપુનાર આખ નીચી ઉનાડીએ તેની નારમા એનીના વાગ કરી પાડે વળીઆવે તે કેવળ તેહરી ઉત્તરી ઉનાડી, અપણ પાંચે શીઘ્રપણે, જ્યાગણિયે, ઉન્નતગણિયે ગીઘગણિયે, અડગણિયે, કેવળ સમધી દેવ તાની ગણિયે આવતે આવતે થો જ્યન્યથી એ અહોરાત્ર, બે અહોરાત્ર નપુ અહોરાત્ર પર્વત ને ઉત્કૃષ્ઠ ૭ માસ પર્વત આવે સારે એક નરનામાનો પાર આવે ને કાષ્ઠક નર નાસાનો પાર આવે નહીં એના મોળ છે એમ હે જાતમ સાતમી ૧૦ પર્વત જાણુ પછુ એટલો વિગેવ જે સાતમી ૧૨કે કાષ્ઠ ૧૦ નાસાનો પાર પામીએ અને કાષ્ઠક ૧૨કાનાસાનો પાર ન પામીએ (૧૨ક સાતમી નરકે નયે અપયમાણુ નરનામા અનીકમી જાત નધુ માટે ની ગાડી ॥ ચાર ૭ મામે પદ વતિકમી સપ્ત ૧૦ એવ ૧ મોટા છે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, એ ૨ પ્રભા પૃષ્ઠી ॥ નરનામા ની વસ્તુના છે

ઉત્તર—હે જાતમ, સર નરનામાને છે તે નરનામાનો વિર નળા ૭૫ નો પુદ્ગલ ઉપક્રમે છે, રિક્રમે છે અવે છે, ઉપક્રમે છે એ નર નાસા દ્રવ્યપણે સામના છે ને પર્વા થથી નર્જો પર્વાયે ગધો પર્વાયે, રસો પર્વાયે, સ્પર્શો પર્વાયે અમારના છે એમ જાત માતમી નર પર્વત જાણુ

પ્રશ્ન—હે ભગવત એ સ્તનપ્રભા પૃષ્ઠીનો વિરો ॥ ૭૫ ૨૬ ગણિમાથી આવી ઉપક્રમે શુ

પ્રશ્ન—હે ભગવત, એ રત્નપ્રભા પૃથ્વીના નારખી કેવોક નરકનો ભય ભોગવતા થમ વીચરે છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, આ નારખી નિત્ય અધકારે કરી ધણુ બીગે છે, પરમાધામીની બીકે ધણુ ત્રાસ પામે છે, નિત્ય પરમાધામી ત્રાસવે છે, નિત્યે દુખે કળી ઉત્તેજનત છે, નિત્યે ઉપવ્યવત છે નિત્યે પરમ અશુભ, અતુલ અનુબંધ સહીત એકલો નરકનો ભય ભોગવતા થકા વીચરે છે એમ જનત સાતમી નરક પર્યંત જાણુ.

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સાતમી ૧૨૬ પૃથ્વીયે પાત્ર ઉત્કૃષ્ટ મહામોટા ને મોહોટા છે આત્મ (સ્થાનક) જેહના એહના નરમવામા ક્રિયા છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, કાળ ૧, મહાકાળ ૨, રોચક ૩, મહારોચક ૪, ને અપયદાણુ ૫ તેમા પાત્ર મહાપુરુષ એક ભવે ઉત્કૃષ્ટ મન, વચન, કાયાના અર્થાદક, અર્થાદકના સંગે મેળી પાપ કર્મ કરી કાળી વખતે કાળ કરી એટલે આધુન્ય પુરૂં થયા પછી મરીને અપયદાણુ નગકામા નારખીપણે ઉપના, તેના નામ કહે છે રામ (જમદસી તાપસ પુત્ર) જેને ફરશુરામ કહે છે ૧, દાપુ (અપરમામા દત્ત લક્ષ્મીનો પુત્ર) ૨, વસુરામ ૩, (જે અધર સીંદાસને મેસતો તે) સુભૂમ અકર્ષિ (કૌરવ જોતનો ઉપનો) ૪, બ્રહ્મદત્ત (ચુનણીનો પુત્ર) ૫, એ પાત્ર ૯૫ આ નારખી થયા છે તે કાળે વરણુ કાળીજ આભા (પ્રભા) જનત ઉત્કૃષ્ટ કાળે વણુ છે તે નારખી આ ઉજળી, વિપુત્ર, ઘણી જનત દુખે અહીયાસવા (ખમસા) જોગ્ય એની વેના વેદ છે

૪૦. પાત્ર મહાપુરુષોની કથા.

હવે પાત્ર મોટા પુત્ર (મહાપુરુષ લોખીક પક્ષના જાણુ) અગર પાપ કરીને સાતમી ન કે અપયદાણુ નામ ૧૧ નગકામા વિરે તેત્રીમ સામરોપમને આવળે નારખીપણે ઉપના, તે કાણુ અને કેના કર્તવ્યથી ઉપના, તેનું દુક બ્યાન આ પ્રસંગે જાણુનામાટે કથારૂપે યોગ્ય ધારી (કથા આધારે) વહેનામા આવે છે તેમા ફરશુરામ અને સુભૂમનો સબંધ પરસ્પર બેજો હોવાથી જાનેની સાથે કથા કહે છે

૧-૪ ફરશુરામ તથા સુભૂમની કથા.

પહેલા સૌધર્માનામા દેવતાને વિગે બે મિત્ર દેવતા છે, તેમા એકનું નામ વિસ્વાનર તે સમ્યક્દર્શિ દેવ છે અને બીજે ધનનર દેવ તે મિથ્યાત્વી તાપસના ભક્ત છે તે જાને મિત્રા સામસામી ધર્મચર્યા કરતા એકએકનો ધર્મ વખાણે છે એમ કરતા એકદા સમયે બેઉ દેવાએ એવા દરાવ કયો જે આપણે બેઉ ધર્મના શુદ્ધ્યોની પરીક્ષા કરીએ! એમ નહીં એક મતના થઇ પરીક્ષા કર્યા તે જાને દેવતા મનુષ્ય લોકો વિગે આવ્યા એવે અવસરે મિથ્યાનાનરની રનામી પશ્ચરથ મામે રાજ પોતાનું રાજ્ય છોડી બી તામ્પ્રજ્ય રનામી પાસે દિક્ષા લેવાને ચપાતગીએ જાય છે તે ભાર ચારી ઠીસને દેખી જેની સમ્યક્ત્વ છી દેવતા, વિ વિ દેવતાને કહે જે, જન ધર્મની મહત્તા જોવી પહેલી

એકની પરીક્ષા કરીએ પછે તાગ તાપસની કરણ એમ કહી અને પ્રકારના જોગન પ્રમથ (દેવરકિનથી) દેખાવ્યા પણ તે જાન સાધુએ જરા પણ મન દગા-યુ નહીં અને સત્યથી જગ પણ ચલ્યો નહીં ત્યાં પછી માગને વિરે એક બાલુ કરોડો દેડમ વીગેરે ૭૧ પૈસ્યા અને બીજી બાલુ નિશ્ચય અણિયાળા વજ્ર જેવા કાગ અને કાકા વૈકુન્ઠા સ્વારે દેખો માગ મુકી તે જાન સાધુ કાકા માટે ચાનના લાખા તેથી કાકરને કાગ તેના પગમા ચામરાની પત્રે લોહી નહસા નાચુ ને ના ખમી પણ દેડકાના ઉપર કરણા લારી પોને પોતાના રીર દુષ્ણ સહન કર્યું પણ તે માગે ચાનના નહીં ત્યાર પછી દેવનાએ નિમિત્તીપા ૨૫ કરી હાથ ભેડી રિપ પુરે કહેના લગ્યા કે, અહો રનામી તમે દીક્ષા લેના જવો એ પણ હજુ તમારું આયુષ્ય ધણુ છે, ઓ હમણા જોનન અવસ્થા છે માટે રાત્રિ મિત્ર ૧૧ ઓએ જોગનીને પછે વૃદ્ધપણે રિક્ષા લેએ તે સાબળી જાન સાધુ જાનના હે નિમિત્તના માહર આયુષ્ય ધણુ છે તો તું ધણા વરસ ચારિત્ર પામીશ જેથી મુજને વલો નાખ યાશે, જાણ જોનન અવસ્થાએ ધર્મ કમ્પૂરી બની રાકે છે માટે હમણાજ ચારિત્ર લેતુ જાનુ કે કેમજે વૃદ્ધ અવસ્થાએ ધર્મ સાધન બાનુ ધણું કમ્પૂરે એની ગીતની તે જાન સાધુની દ્રવ્ય દેખી દેવતાએ હા પામી વૈભવ સાસનની પ્રસસા કાપી સ્વાર પછી જોન દેવના કહે બાગે નમાગ તાપસની પરીક્ષા કરીએ એમ કહી આપ્યા જન્ય કે એનામા એ જોગ ધણા દીવમથી રતનારી જટાધારી તપ તપતા પ્યાને રજો ચમકના મામે તાપસ દીગે તેની પરીક્ષા કરા સાર દેવતાએ બધા અશ્લીનું ૨૫ કરી તેની રાત્રિ માંદ માગે થયો પછે બધો મનુષ્યની લાખામે મોયો અરે અરે તું અહીં સુએ -દેગે હું દિમરત પરાનો વિરે જઈએ આનુ પુ ત્યાં ચકલી બોની તું તમો જના નહીં રડે કેમજે તમે પુરે જ્યા જના ત્યાં મુઝ યાવે પછી પાખ ન આવો ત્યાં મારી મી મિત્ર યાવે ૫ અજગા એકથી કેમ રડે તમારો રિગમ કેમ ખમાય માટે જના નહીં રડે ત્યારે અગો મોયો હાલી રાત્રે રડે કરે છે ૫ જરા રહેલો આ રીસ, ૧૦ જો ૧ આનુ તો મુજને અજગ ૧, ગાય ૨, માગ ૩, ઓ ત્વી ૪ એ ચાર જ્યાં પાપ છે ત્યારે અગી જોવી એમ તો હું માનું નહીં પણ તે તમે એકના સોગા ખવડે જો તમે પાખ ન આવો તો તમો ચમકની તાપમનું પાપ થય એવા માગ ૧ ખાખ તો જના રડે એનુ રચન સાનના ચમકની માક ૧ જાન નુપો, કોપ કરીને મદમા અગી પછી કોચા લાગા કે અરે તું એનુ માદરમા રા ૫૫ છે ત્યારે અગી જોવી ૨ રાખ ૭ કપ ૧ ૧૧૫ આપના સમ્મને વિરે જુવો કરુ છે કે—

अपुत्रस्य गतिर्नास्ति, स्वर्गनिर्वाह नैव॥

तस्यान् पुनमुग्नं तदा, धर्मं गच्छति पातरः ॥२॥

ਅੰ. ੧੫-੧-੧੯੫੧-੧੯੫੨ ਦੇ ਸਾਲ ਲਈ ਜੇ ਸਾਲ ਖੁਲ੍ਹਾ ਖੁਲ੍ਹਾ ਰਹਿਣਾ ਪਾਵੇ
ਸਾਲ ਖੁਲ੍ਹਾ ੧੬.੫੨ ਦੇ ਅੰਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ੬.੫੨ ਦੇ ਅੰਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ੬.੫੨ ਦੇ ਅੰਕੇ

તમારું પાપ ધણુ છે, એ વાત તપસીએ સલ કરી માની, ને તે દત્તા પોતાના સ્થાનકે ગયા અને મિથ્યાત્વી જેના હોતો તે પણુ સમ્પન્ન પાગી જાંની થયો હવે છદા જમ્તરી તાપસ પળીના મુબની વાત સાચી માની મનમાહી વિચાર્યું જે એક સ્ત્રી પદણી પુત્ર ઉપજાવુ તો મુજને ગતિ થાય એમ ચીતરીને દાદ નગરો વિશે જીતજીતુ રાજ છે તેની પાસે આતીને કહે જે મુજને એક કયા આપો ત્યારે રાજ કહે માહરે એકમે બેગીઓ છે તે માહેથી જે તમને છન્છે તો લઇ જાવ એમ સાબળી તાપસ રાજના અતપુરમા જ્યા કયાઓ બેગી છે લાં ગયો ત્યારે તેની જટા તથા મળમળીન શરીર દેખી સધળી કન્યાઓ થુકી તેથી તાપસો ધણો ક્રોધ અડ્યો તેથી તપને બળે સધળી કન્યાઓને કુગડી કરી રીસ અડાવી પાછો વળ્યો એસામા રાજના મહેલ પામે એક કન્યા રમતી દીગી તેને બીન્દેર (ફળ) દેખાડ્યુ તે લેના તેણીએ લાગે હાથ કર્યો ત્યારે તાપસે રાજને કહ્યું આ કન્યા મુજને છન્છે છે એમ કહી ને કયા લઇ આવ્યો તે દેખી રાજ તેના આપથી બીટીને તેને એકદમ ગાયો તથા દાસતાસી સહિત તે કન્યા પગલાની ત્યારે તે તાપસે પેની સો કયા જે કુગડી કરી હતી તેો સારી કીધી ત્યારપછી તે તાપસ પોતાનો સધળો તપ મુબારીને તે રેણુક નામની કન્યાને લેઇ વનમાની ગયો, ત્યા અડતો કરી રહ્યા અને ત્યાજ તે બાગકન્યાને પાળીપોળી મોની કરી જોડા અનરથા પાગી ત્યારે પ્રથમ નવરુનાનો અનરથ તે કન્યાને ગહે સાબળ, હું તને એક ચર મત્રીને આપુ તે બાજે તેથી કરીને તાહરે એક બ્રાહ્મણ પુત્ર થયો ત્યારે રેણુક બોલી સ્વામી મો બે ચર મત્રી આપો કે જેથી કરી એક બ્રાહ્મણ પુત્ર થાય તે એક ક્ષત્રિય પુત્ર થાય તેમજ એક ક્ષત્રિયક મારી બેા અનગસેના મામે છે તે હસ્તિપુત્રને વિશે અનતરિર રાજને પરણાવી જે તેહને આપીશ ત્યારે રેણુકના કલ્યાથી તાપમે બે ચર મત્રી સાધીને આપના પછી રેણુકએ વિચાર્યુ જે માહરે ક્ષત્રી ગુરુગી પુત્ર થાય તો આ વનનાસમાથી છુટું માટે ક્ષત્રી અઝ (ઓઠધ) હજ ખાઉ એમ વિચારી ક્ષત્રિય પોતે બાધો અને બ્રાહ્મણચર હતો તે પોતાની બહેનો મોકલ્યો તે અનગસેનાએ બાધો હવે અનગસેનાને પુત્ર થયો તેનું નામ કૃતરીચ આપ્યુ અને રેણુકને પુત્ર થયો તેનું નામ રામ એહવુ આપ્યુ અનુક્રમે યોવન અવસ્થા (રામ) પામ્યો હવે એક કસમયે તેના અડતનાને વિશે એક વિદ્યાધર અતિસાર નામના રોગથી પીડ્યો થકો ત્યા આપ્યો રામે તેની સારસલાખ કરી આપધાતિકે સાગ કર્યો ત્યારે વિદ્યાધરે પ્રમત થઇને રામને કુશુ નામે વિદ્યા આપી તે વિદ્યા રામે સાધી તેથી ફરતી (કુહાડો) પ્રગટ થઇ તેથી ફરંશુરામ નામ પ્રસિદ્ધ થયુ દેવ અધિષ્ઠિત કુટાડા આચુદ્ધ લેઇને પૃથ્વીમાટે ધરે પણુ જો પાછ હતી શરે નહો એકદા સમયે તે ફરંશુરામની મા રેણુક પોતાની બેનો મળના સાર હસ્તીનાપુરે ગઇ લાં પોતા બેનેવી અનતરિર રાજ સાથે તેને સળધ થયો તેજે રેણુકને બોગરી ને થકી બોધાન હતું અનુક્રમે પુત્ર જનમ્યો પત્રી ને રેણુકો મમદની નાપમે પુત્ર સહિત પોતાને આત્રમે આણી તે વાત ફરંશુરામે જાણી તેથી તે પુત્ર સહિત પોતાની માને મારી નાખી તે વાત અનતરિર નામજે જાણી તેથી ત્યા આત્રી તેના અડતના લાગી

એખી કરાવી વિદ્યાનું શુદ્ધ પાણી રહેવા દીધું નહિ, તે વખતે જ તેએ કૃષ્ણ પથરાવા લે
પોતે અનપુ માગ્યા મળનાર બધાથી વિસ કુંડી નાત પુત્રા ભગદત્ત એ ઉચ્ચાથી
છતા દિવસો સાતમે વિસ દી નાર્ મરત્ય થયું નહિ, તટ દો આવી વિજય
કરી મારી નાખી એકદા કાઠથી તે નદીથી મેલ ઉપર લગી ઘડતર ના પીકતો
તે દિવસે બનાવ એ બધા કે સગીયમ આ ઉપર મહા પ્રાત મળમા એક જુગે
માળી દત્ત રાજા જોના દત્તો લો રામાગિ કારખુથી જાણી દાજન થઈ મેલે તે કી
નદી મળતા તેણે સ્નાન કરિલામ રત્ના ઉપર દત્ત પુત્રી કરી તેણે ઉપર કેટલાક દસ
દાકી આનતો થયો દોરે દત્તગણ સ્નાન થઈને નીકળ્યા પોતા પથરો દાખો લેઈથી
વિદ્યા તપસા દત્ત ઉપર પથરો બોલે તેમથી વિદ્યાનાં પડિ ઉડીને તા માતામાં પથરો
જેવો વિદ્યાનો પડિ રાગના મોનામાં પથરો તેવોજ ગાગ એકદમ મમરો કાઠે પછે
કરી બધો આર્યો ગાગ પોતાના મદેરમાં પડે એ બધા આમનાં પથરો પાના તે
અયાયથી કદાવા મથેના સામનેએ પુત્રના (પરે પાના) રાગનો બદીખાનામાંથી જાગર
કાળો બોલ્યાસા ઉપર બેમારો કાપામાં મથેવા ગત્યામનપ મેરેના રાગને
દત્તો બાપી મગા પો બોલે કુનિયા નાખી નકલ તાપ મગી કામદ કુનસો તા સગી
ખરાગન્ય એ દત્ત મળુ પાખી પાનથી મગી આનગી તા પો એ બીજા
મદાપુર ૨

૩ નગુનાની કથા.

એક નામે દેશના શુભિમની તામે શાસ્ત્રમા અભિમદ્દામનો તાલ રાખે છે તે
દત્તો તેને શુભિમન વશુ તામનો કુમાર રત્તે શાસ્ત્રમા તામના ઉપાધ્યાય ગૃદસ્થ શુક
પામે વશુકુમાર નાગદ કાઠે તે ઉપાધ્યાયનો પતનક નામો પુત્ર એ નવે સદાધ્યાયી
પછે બધુના દત્તો એ દિવે અગાશીમાં સૂતેના આ નવે વિદ્યાર્થિઓ તાલ આમદ
મમ એ આરખુ મુનીઓ માતો કરના ચાલ્યા જતા છે તેમથી એક વિદ્યાર્થ મુનીએ
બીજા મુનીને કહ્યું કે આ તમથી જે નરમ તામી છે એક દેવનેક (રાગ) ગાળી
છે આ દક્ષીન ગૃદસ્થ ઉપાધ્યાયે માબાપો તેની પ્રીતિ કરતા માટે જૂના જૂના
ત્રણ કુર્મદ બનાડીને નવે શિવો દીધા બોલે કહ્યું કે જા તાલ દેખે નહિ ત્યા એકને
મારી આનએ આમ સાબળી તમે જગનમા જુદા જુદા જાગ આત્યા તેમા તરુગના
પતનક એ મે જાગે તો જગલમા જાગ માત્ર એમત જગાએ કુર્મો વિદ્યા કરીને
આત્યા અને તારે તો ધલ્લા ત્યાનક જેવા પત્ર ત્રાલ કાલ ન દેખે એવું સ્થાનક દીક
નહિ, તારે કુર્મને માટે અખો સાગે ઉપાધ્યાયે પુછ્યું કેમ પાડે વયો તારે
નારે કુર્મ કે—દેવ તા સાની વિગેરે દેખી રતા છે તેમ મારો આત્યા પછુ દેખતો
રતો માટે શી રીતે આપની આજો બગ કરી એકને વિનાસ કર્મ તે સાબળો ઉપા
ધ્યાયે વિતત્યુ એ સ્વગમાં છે તે પેલા એ નરકમાં છે તે પ્રીતિમાં પોતા
પુત્રને નરમમા જગા જાગી પેતા પ્રપામને વિદ્ય-ગાળતો સસાગ સાસનાથી વિરક્ત

થઈ તેણે સાગ માગ્યો. રાખર દર્શો ને અનુક્રમે ગુણ અધ્યયનશયે આયુષ્ય પૂર્ણ કરી દેવગણિ પામ્યો.

રાજા મગજ પામ્યા બાદ નવું, રાજા થયો પરતક બિપાધ્યાય પદ ઉપર આવ્યો અને નારદ કોઈ બીજો ટુંબણે આવ્યો ગયો.

વશુરાજ સત્ય જોતો હતો અને સત્યમતી તરીકે તેની દુનિયામાં પ્રખ્યાતિ થઈ હતી એક અવનંદ રૂઢિક રત્નની સિવાનું આસા. બનાવી તેના ઉપર સિદ્ધાસન સ્થાપન કરી વશુરાજ સભામાં તે પર બેસતો હતો. શોષા અતિ રમઝતાને લઈને તે આમનને બોધ શક્તા નહોતા તેથી સત્યના પ્રભાવે દેવો આ ગળનું સિદ્ધામન આગશમાં અધર રાખે છે એની દુનિયામાં પ્રખ્યાતિ પામ્યો.

એક દિવસ નારદ પરંતકો ઘેર આવ્યો. સારે પરંતક વેદ સળધી શાયે આગળ બાપ્યા કરતો હતો, તેમાં ન્યા અજ શમ્ભુ આ ચો સારે પરંતક બક નિ રોમવા એવો અર્થ કર્યો. સારે નારદે કહ્યું ભાઈ તારી બૂન થાય છે કેમકે ગુરુએ અજ શમ્ભુ ત્રણ રસની જીની ડાગર (જોમદ નીદિ) કરી છે કેમકે “ન જાયતે ઇતિઅજ” ને નારી થઈ ફરીસાર ઉમે નહિ તે અજ કરેવાય અજનો અર્થ બકશે પણ થાય એ જતા આવી તેનો જાણ અર્થ લેવાનો છે ગુરુ ઉપદેશક હતા, સુનિપચુ પર્ષ કથન કરનારી છે તો અજનો અર્થ બકશે લઈ આવો અનથ કરી ગુરુ ઓ સુનિતો તારે ક્ષિત કરી જોતી નથી જોમ નારદે કહ્યું તેથી પોતાના વચન ઉપર શિષ્યોને અપ્રતિતી થશે તેમ જાણી પર્વતકે ગુરુસે થઈ કહ્યું કે—અરે અર્થ બકશે છે અને ગુરુએ પણ એમજ કહ્યું છે આપણે તેનો નિર્ણય કરીએ તેમાં સરત એટલી કે જે જુડો પડે તેની જલ કાપવી માટે આ અર્થ કરવામાં આપણે સહધ્યાથી વશુરાજ પ્રમાણુ છે નારદે પણ તેમ કરના કણુન કર્યું એ વાનની ખબર પરંતકની માતાને પડી તેથી પર્વતકની માતાએ પર્વતકો સુપ્તપણે તેને ધણો સમજાવ્યો કે જોતા મે પણ તારા પિતાના મુખથી નજી રસની ડાગર (સાગ) એ અર્થ સાબાવ્યો છે માટે નારદ પામે મારી માગ કેમકે વશુરાજ સત્ય જોતો માટે આમાં તારા જીનુ જોખમ થશે પરંતકે કહ્યું ગમે તેમ થાઓ પણ હું તો હવે પાછો ફરનાનો નથી.

પુત્ર મેહથી તેની મા વશુરાજ પાસે ગઈ એકાતમાં પુત્રો તથા નારદનો સવાહ કહ્યો, અને તેણે હાં કરી ગમે તેમ થાય પણ ગુરુ પુત્રને પ્રાણિક્ષા આપવાનો આમલ કર્યો. વશુરાજ સત્યમતી હતો તેથી પ્રથમ તો જુરી સાદી લારના ઘણી આનાકાની કરી પણ દાહિબ્યતાથી, સ્ત્રીના આમલથી ઓ ગુરુ પુત્રના મેહથી તેણે તે વાત અગીકાર કરી ખરેખર મેહથી મેહિત થયેના જીવો કસોડીના અચર ૬૦ રૂડી શક્તા નથી તેમજ પોતાની ખ્યાતિનો પણ ખ્યાન કરતા નથી હવે વશુરાજને જા પાડનાથી ખુશ થઈ ગુરુપતિ ઘેર ગઈ પ્રાત મળમાં પરંતક અને નારદ સભામાં આવ્યા અને પોતપોતાનો પેસા કહી સભામાં ચો તેથી સભાના લોકોએ કહ્યું મનાગજ (વશુરાજ) તમે સત્યમતી

એળી કરાવી વિદ્યાનું શુદ્ધ પલ્લુ જેના દીધું નહિ તે સનગી જગોએ કુલ પથગાના ને પોતે અત પુરમા રહ્યા મરખના ભયથી હિંસ સુની અત પુરમા ભરાઇ ગયા બુદ્ધિમાથી પણ દિવસો સાતમો દિવસ ગણી માર મરખ થયું નહિ માટ દહે આગાર્યને મિલનના કરી મારી નાખ્યું એદના ધનદાથી તે મહેનથી વોડા ઉપર મેસી બદાવ જવા નીકળ્યો તે દિવસે બનામ એવો બન્ધો કે સરીગમ જના ઉપર થઇ પ્રાન માળમા એક છુડો માળી કુન લઇને જતો દવો તેને રેમાદિ મરખથી જાતની હાજત થઇ ગઇ તે રહી નહીં રાખતા તેજ ભાજ સગિયમ જના ઉપર હાજત પુરી કરી તેા ઉપર કેટલાક કુલ દાકી આવતો થયો દહે હતારાજ ભાજ થાને નીચ્છો વોડાના પત્રો ડાખો જ્નેથી વિદ્યા ત્રિક્યા કુન ઉપર પડ્યો આં તેમાથી વિદ્યાજો ડાખે ઉડી ગયા માળમા પડ્યો જ્નેથી વિદ્યાજો ડાખે રાજના માળમા પડે તેવોજ રાજ એકમ થમથો આં પાછો ફરી ભયનો માર્ગો ગળ પોતાના મહેનમા પોરો એ ખમર સામતાદિયો પડતા તેના અન્યાયથી કટાળી ગયેના મામ તેએ પુરના (પતેનાના) જાતો બદીખાનામાથી બદાર દાખ્યો અને રાજ્યાસન ઉપર બેસાચો મપાસમાન થયેના રાજ્યાસનપર બેરેના રાજ્યએ ફતને બાધી મગાચો અને કુલિગા નાખી દેમા તાપ કરી કાચગ કુતરાં તેા સરીગ ખનડાલ્યું એદત મરખ પાળી રાજ બ્યાથી મરી સાનખી રહે ગયો એ ખીજો મતાપુરમ ૨

૩ નશુનજની કથા.

એદી મામે દેવતા શુકિતમતી નામે હટેરમા અભિચદ્ર નામનો જાળ ગમ્ય હતો હતો તેને શુકિમાન વશુ નામનો કુમાર દવો ફીરક ન નામના ઉપાધ્યાય ગૃહસ્થ શુર પાસે વશકુમા નારદ આં તે ઉપાધ્યાયનો પર્વતક નામનો પત્ર મે નજો સદાખ્યાયી પડે બળુના હતા એક દિવસે અગાલીમા ગયેના આ ત્રણે વિદ્યાર્થીએને લેઇ આમગ મગ જે ચારાપ મુનીઓ માતો રના ચાલ્યા બધ છે તેમાથી એક વિદ્યાર્થ મુનીએ ખીજા મુનિને કહ્યું કે આ શુમાથી મે રાગમાથી કે ને એ દેવનો- (રાગ) માળી છે આ હજીમન ગૃહસ્થ ઉપાધ્યાયે આભગો તેની પરીક્ષા કરા માટે જૂઠા જૂઠા ભોટના નજી કુર્કટ બતાડીને નજો શિષ્યો દીધા અને કહ્યું કે આ ત્રણ દેવો નહિ ભા એદને માગી આપજો આમ સાભગી ત્રણે જગતમા જુઠા જુઠા જલ્મ આચ્યા, તેમા વનુરાગી પર્વતક એ જે જપુ તો જગતમા જલ્મ કોઇ એકાત જગ્યાએ કરો વિદ્યા કરીને આચ્યા અને નારદે તો ધણા ધ્યાનમ જ્નેના ધણ વ્યાધ કા ન દેખે એવું ધ્યાનક દીધ નહિ, ભારે કુર્કટો પાડે બધો ભાજે ઉપાધ્યાયે પૂછ્યું કે તમ પાડે બધો ભાજે નારદે કહ્યું કે—દેવ જાનવ, માતી વિગેરે રખી રહ્યા છે તેમ મારો આતમા પણ દેખતો હતો, માટે સ્ત્રી રીતે આપની આરાનો ભગ કરી એદનો મિનાવ મકે તે સાભગો બધા બ્યાયે નિતચ્ચુ કે એ રવગમાથી છે ને પેલા મે રાગમાથી છે તે પદિસમા પોતાના પુત્રને રાગમા જનાવ જલ્મી પેતાના પ્રયામો નિચ્ચ બળનો સસાર માસનાથી વિરજ

થઈ તેણે સાગ માગ્યો. રીકાગ ક્યો ને અનુક્રમે ગુણ અધ્યયનશાયે આપુધ્ય પૂજા કરી દેવગિ પામ્યો.

જાન મરણ પામ્યા બાદ વનુ, જાન થયો પર્વતક બિપાધ્યાય પદ ઉપર આગ્યો અને નારદ ક્રોધ બીજે ક્રોધે આલ્યો ગયો.

વશુરાજ સત્ત્વ બોનતો હતો. આ સત્ત્વથી તરિકે તેની દુનિયામાં પ્રખ્યાતિ થઈ હતી એક સ્વયં રક્ષિક રાત્રી શિતાનું આસન બાધી તેના ઉપર સિદ્ધાસન સ્થાપન કરી વનુ જાન સભામાં તે પર બેઠતો હતો લોકો અતિ રમચઠતા બધને તે આસનો ભેદ શક્તિ નહોતા તેથી સત્ત્વના પ્રભાવે જેવો આ રાજાનું સિદ્ધાસન. આકાશમાં અધર રાખે છે એવી દુનિયામાં પ્રખ્યાતિને પામ્યો.

એક દિવસ નારદ પર્વતને ઘેર આગ્યો. સારે પર્વતને વેદ સળધી શિયે આગળ બાધ્યા હતો હતો, તેમાં જ્યાં અજ રામદ આ યો સારે પર્વતકે બકરતે હોમવા એવો અર્થ કર્યો સારે નારદે કહ્યું જાણ તારી બૂન થાય છે કેમકે ગુરુએ અજ રામદે વજુ વરમની જુની ડાગર (જોમ નીહિ) કહી છે કેમકે “ન જાયતે इतिअज” જે વાની થકી ફરીસાર ઉમે નહિ તે અજ કહેવાય અજનો અથ ગરો પણ થાય છે છતાં આવી તેજા જાણ અથ લેવાનો છે ગુરુ ઉપદેશક હતા, શ્રુતિપત્રુ ધર્મ કથન કરનારી છે જો અજનો અર્થ બકરો લઈ આવેો અનથ કરી ગુરુ આ શ્રુતિને તારે દુષિત કરવી જોતી નથી એમ નારદે કહ્યું તેથી પોતાના વચન ઉપર શિયેને અપ્રતિની થયે તેમ જાણી પવતકે ગુરુએ થઈ કહ્યું કે—અજ અથ ગરો છે અને ગુરુએ પણ એમજ કહ્યું છે આપણે તેજા નિર્ભય કરીએ તેમાં સગ્ન એટલી કે જે જુરો પડે તેની જલ કાપવી માટે આ અર્થ કરવામાં આપણે સહધ્યાયા વશુરાજ પ્રમાણુ છે નારદે પણ તેમ કરના કણુન કર્ણુ એ વાનની ખખર પર્વતકની માતાને પડી તેથી પવતકની માતાએ પવતકો શુભપણે તેને ધજો સમજા પો કે જોગ મે પણ તાગ પિતાના મુખથી નજુ વરસની ડાગર (સાગ) એ અર્થ સાબાલ્યો છે, માટે નારદ પામે મારી માગ કેમકે વશુરાજ સત્ત્વ બોલશે માટે આમાં તારા હવનુ જોખમ થયે પવતકે કહ્યું મમે તેમ થાઓ પણ હું તો હવે પાડો ફરસાને નથી.

પુત્ર રોહથી તેની મા વશુરાજ પામે ગઈ એમતમાં પુત્રો તથા નારદનો સવાદ કહ્યો, અને તેજો હર કરી મમે તેમ થાય પણ ગુરુ પુત્રને પ્રાણબિક્ષા આપવાનો આગ્રહ કર્યો વશુરાજ સત્ત્વથી હતો તેથી પ્રથમ તો જુરો સાક્ષી લરના ધણી આનાકાની કરી પણ દાદિવ્યતાથી સ્ત્રીના આગ્રહથી આ ગુરુ પુત્રના રોહથી તેજો તે વાત અગીકાર કરી ખરેખર મોહથી મોહિત થયેના છવે કસોળીના અસરે દ્ર ની શક્તો નથી તેમજ પોતાની ખ્યાતિનો પણ ખ્યાન કરતા નથી હવે વશુરાજએ દા પાડાથી ખુશ થઈ ગુરુપતિ ઘેર ગઈ ગ્રાત મળમાં પર્વતક અને નારદ સભામાં આન્ય અને પોતપોતાનો પેનાઈ કરી સભાગ્યો તેથી સભાના યોગ્યે કહ્યું મહારાજ (વશુરાજ) તમે સત્ત્વથી

છે. માટે જેમ સત્ય જાણ તેમ કહી ગાળી, આ વિગતો વિખર કરી આપે ત્યારે કુમનિયી પ્રેરાધ દુશ્વરિ રાખે એ અર્થ ॥ અથ ગુરુએ બકમે કયા છે તેની ખાત્રી સાક્ષી આપી આ સાક્ષી આપના નહિયા નહિયા કાંઈ બલ દેવે તકાળ વશુતાવને દિધા સત્યપરથી નીચ પાડી જાણે અને પાત્રીથી મારી નાખે તે સદાકારે મરી સત્યની નાકે ગયો અમલ્ય મોરારા પાત્રીને તેનું પાપ ફળિતન થયુ એમ કહી નાગદ ત્યાંથી આવ્યો ગયો મળાના સોરોએ ફિટકાર આપેતો પરંતુ જાણ ત્યાંથી આવ્યો ગયો અને અધ્યાપી પરંતુ જુની સાક્ષી આપનાર જુની સાક્ષીનું કુવિચારા દેવાની કદી એ નીચે માતા પાપ નોથા ગાળા પૂરવની કયા પ્રથમ સાથે આવે ૪

૫. અહાલતા અકલ્પતાની કથા.

કાપીત્ય નગરના અહિરાજાની નુવલ્લી ગણીએ ૧૮૬૨ માં મિત્રિ એક પુત્રનો જન્મ આપે તેનું નામ મહાલક્ષ્મી રાખવામાં આવ્યું ૧૮૬૩માં જાણી દાખથી પુત્ર જન્મેલોત્સવ કર્યો આ અહિરાજાની મરી દેશો પડકારના, હરતી પાપુએ કેરેનુકલ રાજા, કાશી દેશો દીર્ઘજીવ રાજા, અને અપાળો પુત્રપુત્ર મળા એમ આર રાજા મિત્રા હતા ત્યાંજે અલ્પજન કુમાર બાગ રહેતો ઉમરમાં થયો ત્યારે અહિરાજા મિત્રાના રાજાની અહિરાજા પરનો અહિરાજાકુમાર ભાનો પેસારી માર મિત્રાએ અકેક વાવારાકુતી તે ૧૮૭૫માં જાણી કરવાનું નથી થ્યું અનુક્રમે દીર્ઘજીવ રાજા તાલ નાજી કરના માટે એક વખ ત્યાં આવ્યા તે અતેડે મા કારકસ એ જતા આવતા ચૂતળી ગણી સાથે રિજેય પ્રીતિ થત અને કમે કરી નિ કુશલ્યે તેઓ અમાર કરવામાં દોગયા એ વાતની અતર ગળવના મળા ૧૮૭૮ નુવલ્લી મન નામના મની (પ્રધાન) ૧ થઈ એટલે તેજે પોતાના પુત્ર પરધજીવ અહિરાજા કુમારે અવસરે તેની માતા અને દીર્ઘજીવ રાજાનું અકાલ જણાવના સમગ્ર યુ તેથી વ ધનુએ કુવરો અવસરે આહિતગાર કયા સદામા સમગ્રવય માટે દમી અને કામના અયોગવાળુ નેકનુ અહિરાજાની નુવલ્લી વીધી નાખી પોતાની માતા અને દીર્ઘજીવ કુમારે તે બતા યુ, અને વિમોખા જતા યુ કે આવ્યા અમાર કરનારો અથાપ દું સહન નહીં કરતા કુમરથી મારી જાણીયા બાજ એગરાજા પણ મહાન ગભીર અથ સુચ અ વાકોથી દીર્ઘજીવ અમારો અને કુવર મને નકી મારી નાખશે એક ધનથી તેજે કુમારની માતા ચૂતળી રાણીને સમગ્રવય કે જે તારે મારી જરર હોય તે આ કુમારને હું મને તે પ્રથમે મારી નખાવ વિચાર્યા અથ અએવી પ્રેમાળ પણ અત્યારે તારુક થએલી માતાએ એ વચન વીધુ અને લાખ (નેગણી)નો મહેન અપુત્રી નવોગ રાણીની સાથે તેમાં રહેવાને કુમારને તેની માતાએ આજા આપી ધનુમની પ્રધાન આ સવ બીનાતો પુત્ર રીને આહિતગાર હોવાથી કુમારને અથાર કવવા માટે જહાનરથામા ધમધ્યાન કરવુ જોઈએ, એમ દીર્ઘ રાજાને સમગ્રવયી કહ્યું કે હવે મારાથી લખ્યા ૧૧ કાર્યો નહીં બની શકે એ પ્રમાણે કદી ગત્ય કાર્યોથી કારક થયો, અને નહીં કિનારે મનશાળા ગયાની ધર્મ કળે અથ ત્યાં રહો

લાખનો મહેન મનાવતો જોઈનેજ તે કુમારના મરણ માટે આગવી કરી હો હતો જેથી કુમારના બચાવ માટે પોતાના મુકામની નજદીકથી તે લાખના મહેન સુધી જમીનમાં મળતો જોઈતો, અને તેનું જાણવું તે મહેનમાં આવે તેમ કરી આડી એક શિના (પથ્થર) મુખથી અને પોતાના પુત્ર વરધનને તેનો માર્ગદર્શક કર્યો અને અવસરે (અખત આવે) કદ પડે તમારે અહીંથી નીકળી ચાલ્યા જવું તોરે વિગેરે સમજાવું બ્રહ્મદત્ત કુમારના લમ કરીને તરતજ આ મહેનમાં રહેવાને માતાએ તેને હુકમ કર્યો સરળરસભાવી કુમાર માતાના આ દુષ્ટ મેદિતો સમજી સક્યો હતો

રાત્રી થાત થઈ જેથી સર્વ માણસો નિદ્રાનશ થયા ત્યારે વહાલી પછુ વેરણ માતાએ કુમાર નિષ્ક્રિય થઈ પોતાના વિષય સુખરૂપ સ્વાયમમાં જામી આતી જાણી વિષયની અધીમાં આખા મહેનને ચારે બાજુથી આવે લગાડી અહા! વિષયની અધ અનેની માતા! આના અકર્ષણ જેના પુત્રને પછુ મારતા પાછુ વાળી જોતી નથી, વિષય શું છે? આના કાળજીથી જાણી પુરતો આના વિષયને ઝેરની ઉપમા આપે કે એટલુંજ નહીં પછુ જેમ અને તેમ તેનાથી મુક્ત થવા માટે જોવાને બોધ આપે છે

ભગવાન કવિ અસીની જાળમાં આવે જાણુ પ્રસરતી જેમ કુવર જાણે વરધનુ તો જાળમાં હતો, આકુળ-આકુળ થઈ આગ લાગવાનું કારણ અને તેનાથી બચવાનો ઉપાય કુમારે વરધનને પૂછ્યો વરધનને માતાનું અને દિવ્ય રાજનું અમર પ્રિય પ્રકારે સમજાવ્યું અને કહ્યું કે અત્યારે નાશી લાગી છુટ્યા સિવાય બીજો એક ઉપાય રહ્યો નથી કેમકે રાજ્ય વિષય પોતાને સ્વાધીન રી લીધું છે વિગેરે કુમારને સમજાવું તે નાશી છુટ્યા માટે આડી શિના આપેની શુરવ જતાની ત્યારે પાટુના પ્રદારથી બ્રહ્મ તે શિના કદી નાખી અને ત્યાંથી અને જણુ માતા ગયા પાછળથી વિષયને અમર પડતા તપાસ થયો કે નો, વિગેરે બધી બીના તો મોટા રાસ તથા અરિ છે તેમાં છે અહીં તો મુકામ એવુંજ કે ત્યાંથી લાગી નીકળી અન્ય રાજ્યોમાં તથા જંગલોમાં ફરતા અને છુપા વેશમાં રહેતા આ બ્રહ્મ તે કુમારે પુત્રના મુક્ત કર્મને લઈને અનેક રાજકુમારિણીઓ અને મોગી રૂઢિ એવી કરીને છેવટે દિવ્ય રાજને મુકામ મારી નિતાના રાજ્યો માનિક થયો અનુક્રમે ૭ ખંડ સાધી અકર્ષણ રાજનું વિરહ ધારણ કર્યું

ત્યારે બ્રહ્મદત્તને દીધા પછી રાજના લમથી નાસી જવું પડ્યું હતું ત્યારે મુરકેલીના અખતમાં અટવી જોળામાં એક બ્રહ્મણે તે સહાય કરી હતી જેથી બ્રહ્મ તે તેને કહ્યું હતું કે બ્રહ્મદત્ત અકર્ષણ ગાદી ઉપર બેઠો છે એમ તું સાબળ ત્યારે તું મારી પામે આવજો, એટલે જ ત્યારે દાગિર દુર કરીશ

હવે ત્યારે બ્રહ્મ તે અકર્ષણ રાજ થવાનું મિશન ધારણ કર્યું એના અમર એ બ્રહ્મ અને પડતા તે બ્રહ્મદત્તને મળ્યો એને બ્રહ્મદત્ત તેને જે માગે તે આપવાનું અમર કહ્યું ત્યારે તે બ્રહ્મણે પોતાની સ્ત્રીની નીખળાઈથી નિરતર શુદ્ધ શુદ્ધ થેર બોજન કરતું અને

એક મેં દોર દક્ષિણમાં મને તેનું વચન માન્ય નામને તે સીમા તેમાં પડે. જમવાનો વારો આવતો ચક્રાવર્તી પોતાના ઘેર આ પોતાના એક યાત્રી સારી રસોઈ જમવામાં પીરસારી, પાનું ખાતલો દઈ નીધી કે જે બોજા તમે કરો. તે બોજાનું અમને આપો. રાત્રીએ માણ મમળાના કે ચક્રાવર્તીનું બોજાનું ખીનનો પને નરી માટે તેના આમલ તુ જોગી કે તે ના માલજો તેનું હોયુ માન્યુ નરી કે હોયુ મેળુ માન્યુ કે માન્યુ બોજા જે રાત્રી આપી ચક્રાવર્તી તે જીવુ મુ આપજો એમ દેવે સારી નામને નિશ્ચયે તેના કુટુંબનો પોતાના બોજા કે. મુ આ બોજા દેવે સારી ને માલજીનું કુટુંબ વિપરીત એવું બધું વાક્ય થયું મુ ક જમવાન્યો વિચાર પડ્યું ન રવા વિષમ લખ થઈ આપમ આપમમાં બેઠું પુત્ર અને માતા સાથે પણ અભિમાર કર્યો અને તે બોજાના નિમ્ન નિશામાં તેઓ પ્રાપ આપી રી વિષમ થયું.

પ્રાતઃકાળ થયો, બાજીનો નિમ્ન ચાલ થયો, સ્વારે મલ્યુ ધવો ચરમાયો તે પોતાની જાતે ધિમ વા બાજા અમાયનો પમાવાપ કરવા લાગ્યો, બી લેખીને મુખ દેખા વુ કે 'મ તેની ને બારે ચીના મધ તેમાં તે રાત્રી ઉપર વિરોધ ગુરસો થઈ આ રોડ કે રાત્રીએ મો જોડી જોડી જોડી આમ હો. હો છે, માટે આ માન્યું વેર મુ મને તે પ્રમાર માણ એક દેવે સારી તે સારી નીચા જગતમાં ગયો. સા કોઈ બધા ચાન્ પ્રથમ લ વાન્ મળ્યો તે બધા લક્ષેથી દેવો, એક મેં જે પાલકપર લક્ષ કરી દારી દેવો તે તે સીમા જામને આ ભરસાડી જોડ પોતાના મોખ નિમ્ન થયા જાળી ભરવાડને ધોડાડ પેમા આપના દેવે રાત્રી આપો ફોડી જામસાને તે માલજો નિશ્ચય થયો પછી ભરસાડને અથે લઈ તે ભરસાડ આપ્યો રાત્રી સ્વાગી નીકળી એટલે દેવે કામજો માને બનાવ્યો કે આની આપો ફોડી નાખ તત્કાળ લગવાડે લક્ષ રાખી તેજે જે થી બે માંગી સાથે રૂડી તેથી રાત્રી મો આપો પુત્રી ગઈ. માન્ય માણ્યોએ તે બ વાડને પડી સીધા અને માર મારી મનાવતા બાલકના વિષમવાથી પોતે આ કાષ્ઠ કર્યું છે એમ તેજે માની દોષુ નામના કાષ્ઠનો પાર રહ્યો. હો આહા! દુનિયામાં માણ્યોએ કેવા કુતમ છે કે જે ઉપર ઉપકાર કર્યો તેના તરફથીજ અપમાર હોયો. તેથી રાત્રીએ બાલકુ આપ્યા કુટુંબો મારી નાખ્યા પછી તેજે કોષ્ઠ ચીન થયો નરિ તેથી અજાનથી અધ થના તે રાત્રીએ કોષ્ઠ જાતી ઉપર ગયો અને દેવજોની આપો ફોડી એક થાગ ભરી મો વિગત આપો કે જેને ચોગી મસળીને દુ માઈ વેર વાળી કોષ્ઠ થમાયુ.

એ પ્રમાણે પ્રધાનોનો કંઈ તેજ માઈક ધોડા વિષમ તે માન્યુ પછી સમલુ પ્રધાનોએ તેમ થતુ અટકાવી સ્વેચ્છાત્મક નામ હોય (ચુદા) મગાવ્યા જે આખના જેવા સીમસવામાં અને આજાના હોય છે તેનો થાળ ભરી માની નિરતર આપના લાગ્યા રાત્રી તે મસળીને પોતાને કૃતાર્થ માનના લાગ્યા આની રીતના લવકર પાં પરિણામમાં રાત્રીએ પોતાના આયુષ્યના મનજેષ મોળ નર પુરા કર્યો અને સર સાતમે વચન આયુષ્ય પુણ કરી તે ચક્રાવર્તી ગળ મલ્યુ સાનથી નરકે ગયો એ પાચમે મહાપુરુષ

એ પાત્ર મહાપુરુષોની કથા પુણ થઈ દેવે આનંદો ત્રિપથ (ભાષાત્તર, શર કરામાં આવે છે

૪૨ નાગ્કીને ઉચ્છ્વ તથા મીતરેફના કહેણ.

પ્રશ્ન—હે ભગવત, હજી વેનાવાળા ના કી નરકો સિંધે જીક ઉપલવેના ભાગવતા થય વિચરે છે?

ઉત્તર—હે ગોતમ, તે યથા દૃષ્ટાંતે કોઈક છુસારો પુન વચે કરી જીવાન અગત, રોમ રહીત રિથર છે હાથનો અમ્મ લાગ, મિથર છે જેના હાથ, પગ, પ સા, પુઠ, પેટ પ્રમુખ સુખાદિ કરી સહીત છે યજી ઉનધવે, હાલવે, ચાનવે મર્મનાદિક ગુણે કરી સમર્થ છે તાન જ્ઞાની પરે લાગા સગ્ગ ન જાહ છે જેની પુષ્ટ માસે સરીન જતાકારે તેના ખભા છે અર્મેષ્ટક દુધણુ પુષ્ટીન સમાહન પુટ એહવા તેના ગોત્ર ડે પોતાના સરીરને બળે કરી સહીત ઉગહનત, પોતાના કાર્યને વિષે અરિનમે તે રિનબ કરે નહિ પોતાના કુળની વિદાએ કરી યુક્ત કાવને વિષે ઉદ્ધમનત નિપુણ, રિગ્ગાનત કારીગરીને વિષે નિપુણ એહવા લોહનાર એક ગોટો લોહ (વેળા) નો પીડ પાણી ॥ ધડ જેડો બીમે લધો તેહને અગી મધે ખચાવે વાગાર યજી કરી ગીપે વાગવાર યજી તપાવે વારવાર તેહને ચુપુ કરે, વારવાર એક અહોરાન, (રાત દિવમ) બે અહોરાન, ત્રણ અહોરાન એમ ઉત્કૃષ્ટ પનર અહોગત્ર પર્યંત તે લોહના ગોળાને ધણે કરી ડીપે, ત્યારપછી તે લોહનો ગોળો ગીતળ થાય, ત્યારે તેહને સાડસે જાળીને હવે અણુજતે બાવે દ્રષ્ટાત દેખાડે છે તે ઉપ્પુ વેદનાનાળી નગક મધે તે લોહનો ગોળો ધાલે ધાળી તે લોહ કાર પુરપ મનમા એમ ચીતવે જે હુ એ ગોળો મેખાનમેખ પડી (નગર જેના) નરમ મધેથી પાડો નીસ, એમ ચીતડી પાડો કાળા વાગ્ગો તે ગોળાને લાગ્ગો દેમે તે ગોળો માણસની પરે ગળતો દેખે તે ગોળો ભગ્મ થાય પણ પાડો સાગ્ગે ગોળો કાળા ઉદ્ધમ કરી શકે નહીં. અથવા તે ગોળો અલગગતોથકો કાળા, અથવા તે ગોળાને ભગ્મ થયા રિ ॥ પ ડો કાળી શકે હી એહવી નગ- મધે ઉપ્પવેદના છે

વળી એજ દ્રશ્ય રૂપદ્રવ્યો માટે બીજા દ્રશ્ય દેખાડે છે તે વધા દ્રશ્ય કોઈક મધ્યત વાધી (બીજા નામ દ્વીપ તથા કુજ) તે દાદી સાક વાળો હાથ તે પ્રથમ સ્પર્શ રતુ કાળ સમયે એટલે કાર્તિ- મામે અથવા ચમ છેડી ગીધરતુ તે જોઈ મામ સમયે ઉપ્પી સુધાર્તિ ની જો પી ચોથકો, તૃપાએ પીડોથકો દાની અની ત્રાજાએ પીડોથકો, ક્રુધાએ પીડોથકો, આ જો ચોથકો, દુર્ગમ બીનામના પાન્થોથકો, એક મોની પુષ્ક બી વાળો દેખે તે માન કેદારી છે, તે કે ચોખ્ખી સુખે પવેગ - મા નોખ ડે સમનીર છે અતુકમે શુભ મનોહર છે તે માનો વિરે મુગ્ધત પ્રવેસ છે ને ગભીર સીતળ પાળી છે વળી કમગને પત્રે દાજી છે તથા પદ્મપત્રે તથા કમળનામે કરી ધણા ઉપત તથા ચદ્ર વિઝી કમગ નીન, સુલમનામા કમળ, સાગધીકનામા કમળ, પુડરી- કમળ, મો પા- ખીના મમળ હળ્લર પાખડીના મમળ દુધ્યાર્તિ તેના કેસરા પે ૪૧ તેજો મરી ગાગિત

છે તીલા બમગા સમુદ તે કમગ પ્રત બાગના ગદ રે તે જાનુ નજ રસાગે રસિક વર્ણ ૧૬ નિમગ એવુ જાતે તે કી તે જાવ પનિપૂજ જરી છે તી તીલા પજા મચ્છ ને મા- જા જા મધ્યે બમે છે વજી બોલે પખી તીલા મોલ કિય કરે છે સગે કરી સદીન તીના પખી ૧૧ મધુર રાષ છે એદી જાગરો તે દાથી દેખ દેખી તે પ્રવે પ્રવેશ કરે પ્રવેશ મીને તે દાથી ઉખ જેદ ૧૧ રિતારે જાત થાય, તુડ, ને કુખી, દાગના ને, અગીદારો પજુ રિસારે જાત થાય ત્યારે ને દાથી નિદા પામે, પ્રયજા નિદા પામે, સાતા પામે, સુખ પામે, સતોડ પામે, નનિ બુદ્ધિ પ્રવે પામે (સુખ પામવ થી આનંદ મા) ત્યારે તે દાથી નીનગ થાય મીનગીન ગયા થાય જગમધ્યે સકમીને સાતા ને સતોડ જદુજ પામે એ દખને હે જાનમ, અમલ કપા ૧૧મે જોડ ઉખ જેદના પામે ૧૧મી નરક મધ્યેથી ઉપર ઉપરીને એ નેકે મનુષ્ય કરે અગીકાપના કામ છે તે હલે ૩ વોદના આગર (જ્યાં લેવ કાવનાની ખા) જાગરો ને લેવના રસ કરે તે તીન અના ૧૧ રેખા) નાજાના આગર, તરવા ૧૧ આગર, મીલ ૧૧ આગર, રૂપાના આગર, શરખના આગર, કુબાગના નિબાગની અતી તુસ (કોડ પ્રમુખ) ૧૧ અતી ખડ પ્રમુખ ૧૧ અતી, દિના રિખ ૧૧ અતી, કવેશુ ૧૧ (મીવાના) નિલ ૧૧ અતી, લોદારની જોડ ૧૧ અતી, નેતરી ૧૧ જા ની (જોજ પના ૧૧ મી મુગ ૧૧) અતી, દરીમ અતી, રાજાની અતી, મોડીક અતી (મથના અખ ૧૧ અતી), તુખ રિંગ તે રી અતી તપમરા ૧૧ અતી, નડનો (જાવનગો) અતી મી ૧૧ તુખની અતી જરી પ્રમુખની અતી ૬ વારિક તાતી (મમ ધગતી) અતી, દયા કેસુ ન ખી ગતે વ લે દલ્લરોમમે કાપીયા (તજખા) ૧૧ મુખતી ઘખ, દલ્લરોમમે ત્યાગ મુખતી ઘખ દલ્લરોમમે દિગજા ૧૧ મલ્લર રિખેરતી ઘખ, એદી આજ્ઞવ માન અના દોષ તે એદી અતીને તે નાગી દેખે તે અગી દેખીને જેમ મીમકનુના તાપ તુડમે આકુળ થએ ૧૧થી સીનજ પાળીએ ભરેલ સરોવર નેધ આ ૧૬ પાળી તેમા પ્રવેશ કરે, તેમ તે નારકી ૧૧મી ઉખ વે ૧૧મે થી એવ તે અગી નેધ આનંદ પામી તે મધ્યે પ્રવેશ કરે, ત્યારે તે નારકી ઉખ વેદનારો રિસારે (સાંત ધાય) તુડા પજુ રિસારે મુધાને પજુ રિસારે જ્ઞાનને પજુ રિસારે દાદજવરો પજુ રિસારે સારે તે નારકી નિદા પામે, પ્રયજા રિંગ રિદારપ પામે, સુખ પામે, સતોડ પામે, તી પામે, અનિ બુદ્ધિ પામે ૧૧વારિક સુખ પામે સીતમીન ગયા થાય તે ૧૧ કી સાતા સુખ જવુસ પામે (જેમ તે દાથી ૧૧ પાળી સુખ પામ્યો તેમ નારકી ૧૧મી અનત તિસાજુ અતીના તાપ થી તપ્ત થએન આ વો ૧૧ અના નેધ તેને સીનજના લાગે તેથી ઉપર હલેવ દામે નારક્યા સુખ પામે) એરી ૧૧મી રિંગે ત્યા નારકી ઉખ વેનાવાગા સદાય ઉખ વેદના બોગતાયકા રિસારે (૨૩) છે

પ્રશ્ન—હે બગવત, પુત્ર જે હલે જોખો રિરે અગી વલ્લડી તેની વેદના સરખી નગે ઉખ વેદના છે

ઉત્તર—હે જાનમ, એ અર્થ સમર્થ હલો ઉખ વેદનાના ધખી ના ખી નરકો રિરે એ અ રીયકી અતીપખે જ્ઞાત ઉખ વેદના બોગતાયકા રિસારે છે એ ઉખ વેદના હલો

હવે સીત વેદના કહે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સીત વેદના ૫ ધણી નારખી નરખને વિગે કેરીક સીત (કડી) વેદના ભોગવતાયમ વિચરે છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તે યથા દ્રષ્ટિ કોઈક લોહારનો પુ. જુના, સુખવત, બળવત જનત પુત્રી પરે કારીગરીને વિરે નિપુણ તે લોહકાગ એક મોટો લોહ પી. પાણીના ગાડવા જેવડો લીધે લેખને અસીમધ્યે તાવે પડે ધણે કરી કુટે (ટીપે) એમ જાણ્યથી એક દીવસ, બે દીવસ, ત્રણ દીવસ ઉત્કૃષ્ટ એક માસ પર્વત ઉપ્પુ કરે ને ધરો કરી કુટે સારે તે લોહ ઉપ્પુ જૂત થાય તે લોહો સાડસે કરી જાને (અસત ક'પનાએ જાણ્યા માટે ન્યાય) સાણસે આવીને સીતવેદના વાળી નરકમા તે લોહનો ગોળો ધાને ને ધાનતાજ મનમા એવુ ચીતવેજે હું એ લોહના ગોળા. મેખાનમેખ પડી પાછો કાનીસ પણ તે ધાવના વેતજ તે લોહો ગોળો ચૂણ થઇ જાય એમ જનત પુત્રીપરે તે પુરૂષ પાછો કરી તે લોહના ગોળાને કાઢવાને ઉત્તમ કરી ચકે નહીં

વળી બીજો દ્રષ્ટાત દેખાડે છે તે યથા દ્રષ્ટાતે કોઈક મદરત હાથી તેમજ જનત પુત્રીપરે તે વાવ દેખીને સાના સુખ પામતો થકો વિચરે છે એજ દ્રષ્ટાતે હુ જ્ઞાતમ અસત ક'પનાએ કોઈ સીત વેદાનો ધણી નારખી રક મધ્યેથી ઉપડે, ઉપડીને ધહ મનુષ્ય લોકે સીતના દામ દેકાણા છે તે લીમના દામ, લીમના પુજના દામ, દમાના પવત પ્રમુખ, હીમ પદસ પુજના દામ, તુખાગના દામ, તુખારના પુજના દામ, હીમના કુટના દામ, હીમ કુટ પુજના દામ એટલે લીમાળાના સીખર, અથવા માત્ર (મહા) માસની દાહ ઇલાદિક તે નારખી દેમે દેખી તે મધ્યે પ્રવેશ કરે, પ્રવેશ કરીને તે નારખી સીતને નિસારે, મુધાને નિસારે, જનરને નિસારે, દાહ જનરને પણ વિચારે શાન થાય, સારે તે નારખી નીંદા પામે પ્રચના નીંદા વિગેષ પામે જનત (કડી- દા' જનાથી) ઉપ્પુ ઉપ્પુ જૂત કાયા થાય તે નારખી સક્રમ કરતો થકો સાતા ને સુખ જનપરો ભોગવે

પ્રશ્ન—હે ભગવત તે નારખીને ઇહ લોકની સીત સમાન સીત વેદના છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, એ અર્થ સમર્થ નહીં સીત વેદનાના ધણી નારખી નરકને વિરે એકથી અનીજનર સીતવેદના ભોગવતાયમ વિચરે (રહે) છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, એ રત્નપ્રભા દુષ્ટીના નારખીની કેટલા કાળની ટિથિ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જાણ્ય દશ હજાર ૪ સની ૧ ઊત્કૃષ્ટપણે એક સાગરાપમી છે, (પહેલી નરકે તેર પાકડા છે તેની રિથિતિ દીમથી વીસ્તારીને કહેજે પહેરે પાકડ જાથ ૫ દસ હજાર વરસની, ને ઉત્કૃષ્ટી ૧૦૦૦૦ હજાર વરસની બીજે પાકડે જાં નેતુદજાર વરસ, ને ઉં નેતુનાથ વરસની ત્રીજે પાકડે જાં નેતુનાથ વરસ, ને ઉં પૂર્વિકા. વરસની ચોથે પાકડે જાં પૂવ કોડ વરસની, ને ઉં એજ સાગર ૫ દશ ભાગ કરીએ તેરા એક ભાગની પાયમે પાકડે જાં દલીયા એક ભાગ, ને ઉં દલીયા બે ભાગની ૭૮ પાકડે જાં બે

ભાગની, ને ઉં ૫૫ ભાગની સાતમે પાડે ૪૦ નજુ ભાગની, ૧ ઉં ચાર ભાગની આઠમે પાડે ૪૦ ચાર ભાગની ૧ ઉં પાંચ ભાગની ૧૨મે પાડે ૪૦ પાંચ ભાગની, ૧ ઉં ૫ ભાગની દશમે પાડે ૪૦ ૭ ભાગની, ને ઉં સાત ભાગની અગારમે પાડે ૪૦ સાત ભાગની, ને ઉં આઠ ભાગની બારમે પાડે ૪૦ આઠ ભાગની, ને ઉં ૧૧ ભાગની તે મે પાડે ૪૦ ૧૧ ભાગની, ને ઉં દસ ભાગ એટલે એ સાગરે પમ પુરાની છે.)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, બીજી વાળુપ્રભા પૃથ્વીના નારખીની કે ૧૧ કાળની રિયતિ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્ય ય એક સાગરોપમની ૧૦૬૪૬૧ નજુ સાગરોપમની છે

(બીજી નરકે અચાર પાંચ છે તેની રિયતિ ૧૧૫૫૧૬ છે પહેલે પાડે ૪૦ એક સાગરોપમની ને ઉં એક સાગર ને એ સાગરના અચાર ભાગ કરીએ તેવા બે ભાગની બીજે પાડે ૪૦ એક સાગરને અગીયારીયા બે ભાગની ને ઉં એક સાગર ને અગીયારીયા ચાર ભાગની ત્રીજે પાડે ૪૦ એક સાગર ૧ ચાર ભાગની, ને ઉં એક સાગર ૧ ૫ ભાગની ચોથે પાડે ૪૦ એક સાગર ને ૫ ભાગની ૧ ઉં એક સાગર ૧ આઠ ભાગની પાંચમે પાડે ૪૦ એક સાગર ૧ આઠ ભાગની, ને ઉં એક સાગરને દસ ભાગની છઠ પાડે ૪૦ એક સાગર ને દસ ભાગની ને ઉં બે સાગર ૧ એક ભાગની સાતમે પાડે ૪૦ બે સાગર ને એક ભાગની ને ઉં બે સાગર ૧ ત્રણ ભાગની આઠમે પાડે ૪૦ બે સાગર ને ત્રણ ભાગની ૧ ઉં બે સાગર ને પાંચ ભાગની નવમે પાડે ૪૦ બે સાગર ને પાંચ ભાગની ૧ ઉં બે સાગર ૧ સાત ભાગની દશમે પાડે ૪૦ બે સાગર ને સાત ભાગની ને ઉં બે સાગર ૧ ૧૧ ભાગની અચારમે પાડે ૪૦ બે સાગર ને ૧૧ ભાગની ને ઉં બે સાગર ૧ અચાર ભાગ એટલે નજુ સાગરોપમ પુરાની જણુની.)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, બીજી વાળુપ્રભા પૃથ્વીના નારખીની કેટલી રિયતિ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્ય ય ૧૧૫ સાગરોપમની ને ઉં ૬૪૬૧ સાત સાગરોપમની છે

(ત્રીજી નરકે ૧૧ પાંચ છે તેની રિયતિ ૮૧૫૫૧૬ છે પહેલે પાડે ૪૦ નજુ સાગરની ને ઉં ૧૫ સાગર ૧ એ સાગરના નવ ભાગ કરીએ તેવા ચાર ભાગની બીજે પાડે ૪૦ ૧૫ સાગર ૧ (નવીયા) ચાર ભાગની ૧ ઉં ૧૫ સાગર ને આઠ ભાગની ત્રીજે પાડે ૪૦ ૧૫ સાગર ૧ આઠ ભાગની ને ઉં ચાર સાગર ને ૧૫ ભાગની ચોથે પાડે ૪૦ ચાર સાગર ૧ ૧૫ ભાગની ને ૮૦ ચાર સાગર ને સાત ભાગની પાંચમે પાડે ૪૦ ચાર સાગર ને સાત ભાગની ને ઉં પાંચ સાગર ને બે ભાગની છરે પાડે ૪૦ પાંચ સાગર ને બે ભાગની ને ઉં પાંચ સાગર ૧ ૭ ભાગની સાતમે પાડે ૪૦ પાંચ સાગર ૧ ૭ ભાગની ને ૫૦ ૭ સાગર ૧ એ ભાગની આઠમે પાડે ૪૦ ૭ સાગર ને એક ભાગની ને ઉં ૭ સાગર ને પાંચ ભાગની ૧૨મે પાડે ૪૦ ૭ સાગર ને પાંચ ભાગની ને ઉં ૭ સાગર ને ૧૧ ભાગની એટલે સાત સાગરોપમ પુરાની.)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, ચોથી પદ્મભા પૃથ્વીના નારકાની કેટલી સ્થિતિ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જનન્ય સાત સાગરોપમની ને ઉત્કૃષ્ટી દન સાગરોપમની છે

(ચોથી નરકે સાત પાદ્મ છે તેની સ્થિતિ દીનથી કહે છે પહેલે પાદ્મ ૪૦ સાત સાગરની ને ઉં સાત સાગર ને એક સાગરના આન ભાગ કરીએ તેના ત્રણ ભાગની બીજે પાદ્મ ૪૦ સાત સાગર ૧ (સાતીયા) ત્રણ ભાગની ને ઉં સાત સાગર ને ૭ ભાગની ત્રીજે પાદ્મ ૪૦ સાત સાગર ૧ ૭ ભાગની ને ઉં આઠ સાગર ને મે ભાગની ચોથે પાદ્મ ૪૦ આઠ સાગર ને બે ભાગની ને ઉં આઠ સાગર ને પાંચ ભાગની પાંચમે પાદ્મ ૪૦ આઠ સાગર ને પાંચ ભાગની ને ઉં નવ સાગર ને એક ભાગની ઠીકે પાદ્મ ૪૦ નવ સાગર ૧ એક ભાગની ને ઉં નવ સાગર ને ચાર ભાગની સાતમે પાદ્મ ૪૦ નવ સાગર ને ચાર ભાગની ને ઉં નવ સાગર ને સાત ભાગની એટલે દસ સાગરોપમ પુગતી)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પાંચમી પદ્મભા પૃથ્વીના નારકાની કેટલી સ્થિતિ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જનન્ય દસ સાગરોપમની ને ઉત્કૃષ્ટી સન સાગરોપમની છે

(પાંચમી નરકે પાંચ પાદ્મ છે તેની સ્થિતિ દીનથી કહે છે પહેલે પાદ્મ ૪૦ દસ સાગરની ૧ ઉં અગ્રાર સાગરને એક સાગરના પાંચ ભાગ કરીએ તેના બે ભાગની બીજે પાદ્મ ૪૦ અગ્રાર સાગરને (પાંચમા) બે ભાગની ને ઉં બાર સાગરો ચાર ભાગની ત્રીજે પાદ્મ ૪૦ બાર સાગરો ચાર ભાગની ને ઉં ચઉદ સાગરને એક ભાગની ચોથે પાદ્મ ૪૦ ચઉદ સાગરને એક ભાગની ૧ ઉં પનગ સાગર ને ત્રણ ભાગની પાંચમે પાદ્મ ૪૦ પનગ સાગર ૧ ત્રણ ભાગની ને ઉં સેણ સાગરને પાંચ ભાગની એટલે સત્તર સાગરોપમ પુગતી)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, છઠી પદ્મભા પૃથ્વીના નારકાની કેટલી સ્થિતિ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જનન્ય સત્તર સાગરોપમની ને ઉત્કૃષ્ટી બારીસ સાગરની છે

(છઠી નરકે ત્રણ પાદ્મ છે તેની સ્થિતિ દીનથી કહે છે પહેલે પાદ્મ ૪૦ સત્તર સાગરની ને ઉત્કૃષ્ટી અગ્રાર સાગર ને એક સાગરના ત્રણ ભાગ કરીએ તેના મે ભાગની બીજે પાદ્મ ૪૦ અગ્રાર નાગરને (ત્રીસ) બે ભાગની ને ઉં વીસ સાગરો એક ભાગની ત્રીજે પાદ્મ ૪૦ વીસ સાગરને એક ભાગની ને ઉં એકસીસ સાગરને ત્રણ ભાગની એટલે બારીસ સાગર પુગતી)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સાતમી પદ્મભા પૃથ્વીના નારકાની કેટલી સ્થિતિ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જનન્ય બારીસ સાગરોપમની ને ઉત્કૃષ્ટી તેની સાગરોપમની છે (ના એકજ પાદ્મ છે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, એ નરકભા પૃથ્વીના નારકાની કેટલી સ્થિતિ છે? નિર્માણ થયે કદ ગતિમા ઉપરો સુ ૧૨૩ મળે ઉપરો કે તિર્થ મળે ઉપરો કે ગુપ્ત મળે ઉપરો, કે દોતા મળે ઉપરો

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, જેમ પાવણા થયે બુદ્ધિમાન પદ કહી છે તેમ આદી પદ કહેવાં એવો નામથી નારી રોગ મ્હાં દુનિયાં દિ. હમ અત્ય મનુષ્ય ને નિયમ મ્હાં ઉપર એમ જાવડું હી ૧૩ સુધી કહે.

પ્રશ્ન -૬ બચાવ માનવી નમનમાં નરકના નારણી, ગરીબો ક્યા ઉપર?

ઉત્તર—દે ગાનમ એક મમંજ નિત્ય મપેજ ઉપજે

પ્રશ્ન—હું ભગવાન, એ ૨, પ્રમાણ પૂરતીના નામની કેવોકે પૂજારી રહ્યા ભગવાન માં
વિચરે છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, બનીટ જાતલ જમીયાત વ્યય બેબી છે એમ જાતલ જ્ઞાનમી નરક
પર્યંત જાણુ.

મરન—હ બાળા, એ તારા ૧૧ માં ૧૧ જેવો પાળીતો રવિ ભોમવના યા
પિયરે છે.

ઉત્તર—હે ગાંધીજી જનતા પાર્ટીના એક જનતા સામગ્રી નરેક પર્યવશ થઈ શકે છે એમ જનતા, અંગો, વાયુ, જે અનેકથી મળ્યા જનીટ રચના સામગ્રી રોક પર્યવશ થઈ શકે છે.

પ્રશ્ન—૬ ભયરત, એ સ્વપ્નમાં પૂરતી બીજી ૧૨૫ આશિર્વાદો મળ્યા પછી તેના પત્ની, પોદોળાપત્ની સમીપે જઈ (નાની) ઉઃ

ઉત્તર—હે મૈત્રમ, જો રાત્રના પૃથ્વી પીજી નરક આગ્નિ નહાય (ઉચ્ચપલે) સન
રિગે મોડી છે અને નાજપલે પદાગપલે નાળી છે

પ્રશ્ન—હાલ સરત ણીય નર નીય નર, આરિયો જન-પણે સય દિશો મેગી હા
 ૧ કબપણે પહોળપણે નાની હા

ઉત્તર—હે જાતમ બીજી નરક, ત્રીજી નરક આશ્રિને જાણવું સરં દિશી મેળી છે કે લાગ પડે, પહોળાપડે નાની છે એમ એવો અભિપ્રાયે જાણવું પડી નરક, સાનથી નરક આશ્રિ ને સવ વિદી જાણવું મેળી છે કે લાગપડે, પહોળાપડે નાની છે

પ્રશ્ન—હું ભગવત, એ ગ્લપણા પૃથ્વીને વિશે નરક મધે જે પૃથ્વીમયા જનવૃત્તરૂપિની કાયા છે તે માહા કર્મના ધણી જે માહા આશ્રમના ધણી છે કે માહા દુષ્ટ વેદનાના ધણી છે?

ઉત્તર—હે જાતમ, હા છે એ સ્ત્રીપ્રજા પૃથ્વીને વિશે તરકાવાસાને વિષે જેમ છે તેમજ જાત્ર માદા વે નાવત છે એમ જાત્ર જાતમી પૃથ્વીનો કહવું

પ્રશ્ન—હે ભગવત એ જ્ઞાના પૃથ્વીને રિંદે નામ લાખ નરકાસાને રિંદે એકકા નરકાસામા સર્વ પ્રાણી સર્વ જીવ, સન જીવ, સન સર્વ પૃથ્વીકાપલે જીવત વન અતિમયપલે તે નારકીપલે પુન ઉપના છે ?

ઉત્તર—હે ગાંધીજી, હા અસહ્ય વારંવાર બેઠો છું અને અત્યંત બેઠો છું. હામે ઉપનો ૩

મ જનત સાતમી નરક પર્વત જણવુ પણ એટલો રિશેષ જે ત્યા જેટલા નરકનામા
લા તેના નરકનામા કહેવા

હવે ઉદ્દેશની સમ્રદ ગાથા છે તેો અથ કહેછ પૃની અગાદીને જન્મએ ૧, લા
નકનામા છે ૨, તેહનું સસ્થાન ૩, તેહનું જડપણ ૪, લાગપણ ૫, પદોગપણ ૬,
ધિ ૭, ને તે નરકનામાનો વણ ૮, ગધ ૯, ને રપન ૧૦, ઇત્યાદિક કલ્યા ૧ તે
નકનામાનું મહાલય (મોટાઇ) પણ ત્યા દેવતાનો દૃષ્ટાત દેખાડ્યો ૧૧, દેવતાની ઉપ
ાએ કરી મોટાઇપણો કહેવો ત્યા છવ અને પુદ્ગલ ઉપજે છે ને ઉપના છે ૧૨,
નરકનામા સાસરતા છે ૧૩, ઇત્યાદિક ૨ ત્યા નારખી ઉપજનાનું પરીમાણ ૧૪,
તેનો અપહાર ૧૫, નરકનામાનું ઉચપણ ૧૬, નાગખીનું સવ્યણ ૧૭, ને મસ્થાન
૮, વર્ણ ૧૮, ગધ ૨૦, રપન ૨૧, આમોઆસ ૨૨, તે આહાર ૨૩, ઇત્યાદિક
સ્ન પૂજ્યા ૩ લેસ્થા ૨૪, દહી ૨૫, યાન ૨૬, જોગ ૨૭, ઉપયોગ ૨૮, સમુદ
ાત ૨૯, કુધા ૩૦, તૃપા ૩૧, રિકુંરણ ૩૨, વેદા ૩૩, ભય, ૩૪, ૪ ત્યારપછી
મહાપુરુષ સાતમીએ ગયા તેહના નામ ૩૫, ત્યારપછી સીતોત ન વેદનાની ઉપમા ૩૬,
થિનિ ૩૭, ઉદ્દર્તન (કષ ગતિમા જન્ય) ૩૮, તે પૃથ્વીનો રપર્ષ ૩૯, ત્યારપછી સન
વનો ઉપપાત ૪૦, ૫ એટલા જોન એ ઉદ્દેશામ્યે પુજ્યા છે તેની એ સમ્રદ ગાથા
જણવી એ નારકીના અધિકારો ખીને ઉદ્દેશો પુરો થયો

૪૨. નારકીના ત્રીએ ઉદ્દેશો.

રન—હે ભગવત, એ રત્નપ્રભા પૃથ્વીએ નારકી કેસા પુદ્ગલના પરિણામ ભોગવતા
કા વિચરે છે?

ઉત્તર— હે જ્ઞાતમ, અનીષ્ટ જનત્ અમનોસ એમ જનત્ સાતમી નરક પર્વત જણવુ
હવે સમ્રદ ગાથા ૧૩ છે તેો અર્થ કહે છે (સમ્રદથી ઉદ્દેશો જણવો)
દેવગણો પગિણામ ને નારકીની વેદના, લેસ્થા, નરકના નામ ને જોત્ર, અગ્ની
૫, રોક, કુધા, તૃપા ને વ્યાધિ છે ૧૧૧ા આમોઆસ ને તેને સ્વભાવેજ કોન,
યાન, માયા ને લોભ છે ૧ તેને આહારાદિ આર સદા છે તે નારકીના હીન પરીણામ
છે ૧૨૧ા તે એ શોકથી નરકે ગણુ જન્ય તો કે નિશ્ચે નરને ત્રિષે જ્ઞપ્ત સમાન બળના
પણી વાસુદેવ પ્રમુખ તથા જળવગ મન્દ્ર પ્રમુખ તિર્યચ મધેથી તથા મોટા જન,
જાણીક ગજ, વળા જે મોટા આરભના કરનાર કુટુંબીક પ્રમુખ જન્ય ૧૩૧ા હવે વૈકિય
શરીરનો કાળ કહે છે નરક મધ્યે નારખીનું શરીર વક્રિય એક મુદ્દત પ્રમાણુ રહે ને
નેવૈચ, મનુષ્ય મધ્યે વૈકિય શરીર આગ મુદ્દત પ્રમાણુ રહે ને દેવતાનું વૈકિય શરીર પ્રમુખ
અર્ધમાન રહે એ ઉત્કૃષ્ટ વૈકુર્વણનો કાળ કલ્યા ૧૧૧ા નારકીને નિશ્ચે માપિજ પંકુ
જોણા હોય તે નારખી શરીરમા શરીરને ત્રિકુવે તે સધયણુ રીત ને હુડ સરથાને
સરીત ૧૧૫ા વળા જે પુદ્ગલ જ્ઞનીષ્ટ છે તેનો નિશ્ચે નારખીને આહાર છે ૧ નારખી
સ્થાન પણ નિશ્ચે દુન જણુ ૧૧૬ા નારખી અસાતાને ત્રિ ઉપના અસાતા વેલી વેદના

યમજ સાતે નરકે જાગી ॥ જન પાતપોતાના આવખા પ્રમાણે ના ખીનો ભર છોટે છે ॥ જા
તેમા કોઇક જન નારણી રિત ઉપજો સાનાપણ જે છે તે એમ જે પુનરા ભવનો
દેવતા મિત રો ॥ તે ૧૨ મધ્યે જાને વેદ ॥ ટાંગે તે કા જે અધરા મમનિવત નારખી
તે સજ અધવચારે કરી અથવા પોતાના કર્મો રચાવે કરી હનુયાકર્મ પ્રમુખ અથવા
નિર્ધ્યન્ના પાચ કલાણુ કે અતમુદ્ગત માન સાતા વેદે એટલા કાણે નારણી
મુદ્ગત માન માતા વેદે અથવા મહાઇ અમાતાજ છે ॥ ૮ ॥ એ જાણીને વૈકલ્ય સરીગ
મરખી કાંગે કેડુ થાય છે, તેજસ કાગળી સરીગ, સુદમ ॥ ૯ ॥ કર્મો ॥ ૧૦ ॥ પરાગાને
સુદમ સરીગ પર્વામા અપામમા ॥ મુદ્ગત મામાજ જંગ દગ્ગરા એ થાય તેમ
નારખીના સરીગના દગ્ગરા એ પામે છે, એટલે વેરાઈ જીણા જીણા પરમાણુ થા
કે ॥ ૮ ॥ ના કીનો ઉત્પાત (તે ઉજાગુ) જાપન્યથી ગાડ માત્ર ૧ ઉજાગુ પાચમે જોજન
પ્રમાણ ઉજાગે છે ના ખી દુખે કરી ખીના છે સદ્યસર્ગે વેદના તેણે કરી સરીત છે
॥ ૧૦ ॥ આખ મીચીને ઉસારીએ એવી સાર પખુ નારણી શાતા નથી કુખ મધ્યેજ
બધાણુ છે નગ્ગો રિત નાખી રાત દિવસ કુખ મધ્યેજ પો છે ॥ ૧૧ ॥ સીતવેદના
વાગાને અની સીત, ઉજાગ વેદ ॥ ૧૨ ॥ ગાગે અનિ ઉજાગ અવત તૃણ, અસલ કુધા, અવત
ભય ઇસાક નગ્ગો રિત ન કી કુખના અ ॥ ૧૩ ॥ ગમે રિગામા રનીત કુખ પ્રમે ભોગવે
છે ॥ ૧૪ ॥ આ ઉજાગી એ જાગ ગાથા અથ તો ॥ ૧૫ ॥ ગમે જોષથી એ ગાથામા કહે છે
વૈદી સરીરનો કજ મુદ્ગત પ્રમાણ ૧ અસુખ પુ ગર્ગીય આદાર ૨ અસાતાવેદની વેદ
છે ૩ ઉપપાત (તે ઉપજાગુ) ૪ ને ઉત્પાત (તે ઉજાગુ) ૫ અને સરીર પ્રમુખ ઇસા
ક નાગે ઉદમે જા ॥ ૧૬ ॥ એ ॥ કીનો નીને ઉદમે પુરા થો ૬ ॥ ની ॥ ૧૭ ॥ અ
ધિકાર સપૂર્ણ

૪૩ તિર્થચરના પહેલો ઉદ્દેશ.

પ્રશ્ન—હે ભગવત, નિર્વચને ધિવાના કટયા એ છે ?

ઉત્તર—હે ગાત્રમ, તેના પાચ ભેદ છે એન્દ્રિ તિર્થચરે ધિવા ૧, ભેદ ૨, તેજ ૩, આરેદ્ર ૪ ને પનેરિ નિર્વચનેનીયા ૫

પ્રશ્ન—હે ભગવત, એન્દ્રિ નિર્વચનેનીયાના જના તે છે ?

ઉત્તર—હે ગાત્રમ, તેના પાચ ભેદ છે પૃથ્વીકાય એન્દ્રિ નિર્વચનેનીયા ૧ પાણી ૨, અની ૩, વાય ૪ ને વનપતિમા એન્દ્રિ તિર્થચરે ધિવા ૫

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પૃથ્વીકાય એન્દ્રિ તિર્થચરે ધિવા તેના જના ભેદ છે ?

ઉત્તર—હે ગાત્રમ, તેના બે ભેદ છે સુદમ પૃથ્વીકાય એન્દ્રિ નિર્વચનેનીયા ૧, ને જાદર પૃથ્વીકાય એન્દ્રિ નિર્વચનેનીયા ૨

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સુદમ પૃથ્વીકાય એન્દ્રિ નિર્વચનેનીયા તેના જના ભેદ છે ?

ઉત્તર—હે ગાત્રમ, તેના ૧ ભેદ છે પામા ગુમ પૃથ્વીકાય ૧, ને અપર્વામા સુદમ પૃથ્વીકાય ૨

પ્રશ્ન—હે ભગવત, બાહ્ય પૃથ્વીના એકેદિ તિર્થચતોનીયા તેના કેટલા બેદ છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, તેના પશુ બેદ છે પર્યાપ્તા બાહ્ય પૃથ્વીના ૧, ને અપર્યાપ્તા બાહ્ય પૃથ્વીના ૨

પ્રશ્ન—હે ભગવત, અપર્યાપ્તા એકેદિ તિર્થચતોનીયાના કેટલા બેદ છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, તેના બે બેદ છે તે જન્મ પૃથ્વીનાના બે. કલા છે તેમ જાણુના એમ આની વાય ૧ વનસ્પતિનાયના પશુ બેદ બે જાણુના

પ્રશ્ન—હે ભગવત, બેદેદિ તિર્થચતોનીયાના કેટલા બેદ છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, તેના બે બેદ છે પર્યાપ્તા બેદેદિ તિર્થચતોનીયા ૧ ને અપર્યાપ્તા બેદેદિ તિર્થચતોનીયા ૨ એ બેદેદિના બેદ કલા એમ જાણતુ તેણેદિ, ચારેદિ તિર્થચતોનીયા સુધી જાણુ

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પચેદિ તિર્થચતોનીયાના કેટલા બેદ છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, તેના નણુ બેદ છે જળચર પચેદિ તિર્થચતોનીયા ૧, યજ્ઞચર પચેદિ તિર્થચતોનીયા ૨, ને બેચર પચેદિ તિર્થચતોનીયા ૩

પ્રશ્ન—હે ભગવત, જળચર પચેદિ તિર્થચતોનીયાના કેટલા બેદ છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, તેના બે બેદ છે સમુદ્રિમ જળચર પચેદિ તિર્થચતોનીયા ૧, ને ગલજ જળચર પચેદિ તિર્થચતોનીયા ૨

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સમુદ્રિમ જળચર પચેદિ તિર્થચતોનીયાના કેટલા બેદ છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, તેના બે બેદ છે પર્યાપ્તા સમુદ્રિમ જળચર તિર્થચ ૧, ને અપર્યાપ્તા સમુદ્રિમ જળચર તિર્થચ ૨

પ્રશ્ન—હે ભગવત, ગલજ જળચર પચેદિ તિર્થચતોનીયાના કેટલા બેદ છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, તેના બે બેદ છે પર્યાપ્તા જળચર ગર્ભજ તિર્થચ ૧ ને અપર્યાપ્તા જળચર ગર્ભજ તિર્થચ ૨

પ્રશ્ન—હે ભગવત, યજ્ઞચર પચેદિ તિર્થચતોનીયાના કેટલા બેદ છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, તેના બે બેદ છે ચતુષ્પદ યજ્ઞચર પચેદિ તિર્થચતોનીયા ૧, ને પરી સર્પ પચેદિ તિર્થચતોનીયા ૨

પ્રશ્ન—હે ભગવત, ચતુષ્પદ યજ્ઞચર તિર્થચ પચેદિના કેટલા બેદ છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, તેના બે બેદ છે એક સમુદ્રિમ ચતુષ્પદ યજ્ઞચર પચેદિ તિર્થચ ૧, બીજા ગલજ ચતુષ્પદ યજ્ઞચર પચેદિ તિર્થચ ૨, એમ જાણતુ જન્મ જળચર કલા તેમ ચતુષ્પદ પશુ જાણના

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પરીસર્પ યજ્ઞચર પચેદિ તિર્થચતોનીયાના કેટલા બેદ છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેના બે બેદ છે એક ઉપર સર્પ થયાર પચેદિ નિર્વેગ જોનીયા ને બીજા બુદ્ધપર મપ થયાર પચેદિ નિર્વેગ જોનીયા

પ્રશ્ન—હ બચારત ઉપર સર્પ થયાર પચેદિ નિર્વેગ જોનીયા કેટલા બેદ છે

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેના બે બેદ છે તે જીમ જળચરના કયા તેમ ઉપર સપના જમ ચાર બેદ જાણ્યા એમ બુદ્ધપર સપના પણ ચાર બેદ જાણ્યા

પ્રશ્ન—હ બચારત, એયાર પચેદિ નિર્વેગ જોનીયા કેટલા બેદ છે

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેના બે બેદ છે એક સમુદ્ધિમ એયાર પચેદિ નિર્વેગ જોનીયા ને બીજા મજજ એયાર પચેદિ નિર્વેગ જોનીયા

પ્રશ્ન—હે બચારત, એયાર મમુદ્ધિમ પચેદિ, નિર્વેગ જોનીયા તેના કેટલા બેદ છે

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેના બે બેદ છે એક પર્વાના સમુદ્ધિમ એયાર પચેદિ નિર્વેગ જોનીયા ને બીજા અપર્વાના સમુદ્ધિમ એયાર પચેદિ નિર્વેગ જોનીયા એમ મજજ એયાર પણ જાણ્યા જાણ્યા પર્વાના મજજ એયાર નિર્વેગ, ને અપર્વાના એયાર મજજ નિર્વેગ પણ જાણ્યા

પ્રશ્ન—હ બચારત, એયાર પચેદિ નિર્વેગ જોનીયા તેને કેટલા મહારો જોની મજજ છે

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેને ત્રણ મહારો જોની સમજ (ઉપજાળના કેમણી) છે અજજ (ઉપજાળ ઉપર ને મુદ્ધાદિક) પોતજ (તે કયામોજ ૨) ને સમુદ્ધિમ ૩

પ્રશ્ન—હે બચારત, અજજ જોની સમજના કેટલા બેદ છે

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેના પણ બેદ છે આ ૧, પુર ૨, ને તપુસક ૩

પ્રશ્ન—હે બચારત, પોતજ જોની સમજના કેટલા બેદ છે

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ તેના પણ ત્રણ બેદ છે આ ૧, પુર ૨, ને તપુસક ૩

પ્રશ્ન—હ બચારત, સમુદ્ધિમ જોની સમજના કેટલા બેદ છે

ઉત્તર—હ જ્ઞાતમ, તે સ ૨૧ એક તપુસક વેદેજ ૮

પ્રશ્ન—હે બચારત, તે ૨૧ને લેસ્યા કેટલી છે

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેને ૭ લેસ્યા છે, તે કૃષ્ણ લેસ્યા ૧, જાતલ શુકત લેસ્યા ૧ પર્વત જાણ્યા

પ્રશ્ન—હે બચારત તે ૭૧ શુ સમ્યક્ત દ્રષ્ટી છે કે મિથ્યાત્વ દ્રષ્ટી છે, કે સમમિથ્યાત્વ દ્રષ્ટી છે

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ સમ્યક્ત દ્રષ્ટી છે, મિથ્યાત્વ દ્રષ્ટી છે, ને સમમિથ્યાત્વ દ્રષ્ટી પણ છે

પ્રશ્ન—હે બચારત, તે ૭૧ શુ જ્ઞાતી છે કે અજ્ઞાતી છે

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્ઞાની પણ છે, ને અજ્ઞાની પણ છે તેમાં જ્ઞાન ત્રણ સુધી હોય ને અજ્ઞાન ત્રણની ભજના

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે છુપે શુ મનભોગી છે, કે વચનભોગી છે, કે કાવ્યભોગી છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, ત્રણે ભોગ સતીત છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે છુપે શુ સાકારોપયોગી છે કે અસાકારોપયોગી છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, સાકારોપયોગી પણ છે અસાકારોપયોગી પણ છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે છુપે કઈ ગતિમાહેથી આતી ઉપજે? શુ નારકી મધ્યેથી ઉપજે, કે તિર્યચ મધ્યેથી ઉપજે, કે મનુષ્ય મધ્યેથી ઉપજે કે દેવતા મધ્યેથી ઉપજે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, અસખ્યાતા વરસના આવખાના ધણી ત્રીસ અકર્ષભૂમિના ને જપત અતરદ્વીપના મનુષ્ય, તિર્યચ લુગળીયા, ને આત્મા દેવયોમની ઉપરના દેવતા વરજને રોપ સર્વ ઉપજે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે છુપે કેટલા કાળની સ્થિતિ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જઘન્યથી અતર્થુદ્ધત્તં ૧ ઉત્કૃષ્ટપતે ૫ ચોપમના અમખ્યાતમા ભાગની છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે છુપે કેટલી સમુદ્ધાત છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેને પાચ સમુદ્ધાત છે એ ની સમુદ્ધાત કપાય સમુદ્ધાત, માણ્વીર તિક સમુદ્ધાત, વૈદિક સમુદ્ધાત, ને તેજસ સમુદ્ધાત

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે છુપે આરણ્યતિક સમુદ્ધાતે શુ સમોદત મરે છે, કે અસમોદત મરે છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, સમોદત પણ મરે છે ને અસમોદત પણ મરે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે છુપે આતર રતીત ચીને કઈ ગતિમા જાય, કઈ ગતિમા ઉપજે? શુ નારકી મધ્યે ઉપજે, કે તિર્યચ પ્રમુખ કઈ ગતિમા ઉપજે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જેમ બીજી પ્રગાધી (પ્રતિપતિ) ૧ નિયે ઉપપાત કલ્યા છે તેમ જાણવે, અથવા પનવણાને વ્યુકાનિ પને નિયે કલ્યા છે તેમ જાણવે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે છુપે કેટલી જાતી કુલકોની લાખ કહી છે? (ધંદા જાતી કુળ જોનીનું ઉદાહરણ કહેડે જે એક ચોડી મધ્યે અનેક જાતી કુળ હોય જેમ જાણુની ચોની મધ્યે કમીયાનું કુળ, કીડાનું કુળ, વીંછીનું કુળ છે તે કારણે એક ચોની મધ્યે અનેક જાતીના કુળ હોય તે જે છીદ્રી, તેદ્રી, ચીરેદ્રી, પચેદ્રી પ્રમુખના હોય તીહાં ચોની તે ઉત્પતિ ગ્યાનક (ઉપજવાનું દેકાપ્) ને કુળ તે પોતાના સરખા છુપે હોય તે. એને જાતી કુળ કોડી કહી તે જીન જાતીના છુપે માટે) તથા જેમ નિર્વચની જાતિ છે ને તેના કુળ કૃમિયા કીડા વીંછી પ્રમુખ એ કુળ છે તે ચોની પ્રમુખ જીન એક એક ચોનીને નિયે અનેક કુળ થાય)

ઉત્તર—હે જાતમ, બાર લાખ જ્વનિ કુન કાગીતી પ્રમુખ વાળો ૩

પ્રશ્ન—હે ભગવત, જુગપર સપ થગચર પચેદિ તિર્ય જ્વેન'કાને કેટલા પ્રકાશની ચો સમદ છે?

ઉત્તર—હે જાતમ, તજ પ્રમાતી છે તે દહે છે અકાર ૧, (ચો પ્રમુખ) ચોતર (૧૩૫ પ્રમુખ) ૧ સમુદ્ધિમ ૩, એ રીતે જેમ જેમ તો અધિમાર કલા તેમ જાણવો પણ એટલો વિશેષ જે આયુષ જલ્પવથી અતમુદ્ધતનું તે ઉપર દેહ પુરું અને મરીને બીજી નરક સુધી જાય તેની પનાખ જ્વની કુન કાગી અનેક લક્ષ્યો તી પ્રમુખ એમ અનતે નિર્ધારે કહ્યું છે એવ અધિમાર પુરપર જાણવો

પ્રશ્ન—હે ભગવત ઉત્તર સપ થગચર પચેદિ તિર્ય જ્વેન'કાને કેટલા પ્રકાશની ચો સમદ છે?

ઉત્તર—હે જાતમ જેમ જુગપરો અધિકાર કલા તેમ જાણવો પણ એટલો વિશેષ જે તેનું આયુષ જલ્પવથી અતમુદ્ધતનું તે ઉપર દેહ પુરું છે તે મરીને જા પાયમી નરક સુધી જાય એટલી દલ લાખ કુળ કાગી જ્વની છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત ચતુ'પદ થગચર પચેદિ તિર્ય જ્વેન'કાને કેટલા પ્રકાશની ચો સમદ છે?

ઉત્તર—હે જાતમ, એ પ્રકાશની છે જલ્પવ (જોરતી ઉપજો ૧ ગામ પ્રમુખ) ૧ સમુદ્ધિમ ૨

પ્રશ્ન—હે ભગવત, જલ્પવ ૧૧ કેટલા બેદ છે?

ઉત્તર—હે જાતમ, તેના તજ બેદ છે ત્રી ૧ પુગ ૪, ૧ નયુસ ૩, તેના જે સમુદ્ધિમ છે તે મર નપસક વેદ છે (૧ અબજ ૧૦૦ લે ૩)

પ્રશ્ન—હે ભગવત તે કાગી કેટલી લેશના છે?

ઉત્તર—હે જાતમ, જેમ પાતો અધિમાર કલા છે તેમ જાણવો પણ એટલો વિશેષ જે તેનું આયુષ જલ્પવથી અતમુદ્ધતનું તે ઉપર તજ પલોપમન (જુગળાયા આયુષ) ને તે મરીને ચોથી નરક પદત ૧૨ તેની દયા તાખ જ્વનિ કુન કાગી જ્વની જે પ્રમુખ કહી છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત જજચર પચેદિ તિર્ય જ્વેન'કાને કેટલા પ્રકાશની જ્વેન સમદ છે?

ઉત્તર—હે જાતમ, પુરે જેમ જુગપર સર્પને અધિમાર કલા છે તેમ જાણવો પણ એટલો વિશેષ જે મરીને જ્વત સાતમી ૧૨ પદત જાય તેની સાડી બા લાખ જ્વ કુળ કાગી જ્વની પ્રમુખ છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, ચોરતેની કેટલી લાખ જ્વનિ કુન કાગી ૭?

ઉત્તર—હે જાતમ, ૧૨ તાખ ૪ પ્રકાશની જે જે લાખ તો ૧૧ પ્રમુખ છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે ઇદ્રિ ડી કેટલી લાખ જતી કુન કોડી છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, તેની આઠ લાખ કુલ કોડી જતી છે ને બે લાખ જોની છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, બે ઇદ્રિને કેટલી લાખ કુન કોડી છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, સાન લાખ કુલ કોડી જતી ને બે લાખ જોની છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, કેટલા ગધ કજ્ઞા છે ને કેટલા ગધાગ સત કલા છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, સાત ગધા અગ સાનમે ગધા અગ છે ગધ તથા ગધાગ સ્વરૂપ યથા ટીકામરે ગાથા

મૂલતયકઠ નિજાસ, પત્તપુષ્પ ફલમોય, ॥ ગધગાવળાદુત્તરમેયા, ગંધગસયા
મુણેયવા ॥૧॥ અસ્યા વ્યાખ્યાનરૂપ ગાથાદ્વય, ॥ મુયામુવન્નછલી, અગરુલો
તમાલપત્તચ, તદ્યપીયગૂ જાહ, ફલચ જાર્દણગધા ॥૨॥ ગુણાણસત્તસયા,
પંચદિવણેહિ સૂરાભિગધેણ, રસપણગેણતદ્દાસેહિ, ચરહિયમેતેહિ ॥૩॥

ભાનાર્થ—હવે સાન ગધાગ જાનિ બેદ દેખાડે છે મુળ ૧, ત્રયા ૨, કાષ્ઠ ૩, નિર્ધામ (ગસ) ૪, પત્ર ૫, પુષ્પ ૬, ફળ ૭, તેમા મુળ એટલે મોચ, વાગો, ઉશીંગ ઇત્યાદિ ૧ ત્રયા એટલે મુષાડી ધાન, તજ, ઇત્યાદિ બેદ જાણવા ૨ કાષ્ઠ એટલે અદન અગર ઇત્યાદિ બેદ જાણવા ૩ નિર્ધાસ એટલે કર્પૂર પ્રમુખ જાણવા ૪ પત્ર એટલે જાતિપત્ર તમાન પત્ર પ્રમુખ જાણવા ૫ પુષ્પ એટલે ત્રિપશુ, લરીગ, નાગર, કુલ ઇત્યાદિ જાણવા ૬ ફળ, એટલે જામફળ, કોકોના એનચી પ્રમુખ જાણવા ૭ એ સાતને પ્રત્યેક પ્રત્યેક કાળા પ્રમુખ પાચ વર્ણુ બેદે ગણીએ ત્યારે પાત્રીસ થાય ને પાત્રીસમા એક સુર્લિગધ દોષ તેનો ગુણાકાર ૧૬૦ થતા પાત્રીસજ રહે તે પાત્રીસને પાચ રસે ગુણતા એમો ૫ એતો થાય તેો આઠ સ્પષ્ટ માહેના ગુણો, ૧, હળવો ૨, શીત ૩ ને ઉષ્ણ ૪ એ સ્પર્શ ગુણતા સાતસો ગધાગ થાય

પ્રશ્ન—હે ભગવત, કેટલી પુષ્પ (કુલ) જતી કુનકોડી જોની પ્રમુખ કેટલા લાખ કહી છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, ચાર લાખ કુનકોડી જળજ કમળ પ્રમુખની, ચાર લાખ કુલકોડી મળજ જામ પ્રમુખના કુનની, ચાર લાખ કુલકોડી માહાટક મળજ પ્રમુખના કુનની, ને ચાર લાખ કુનકોડી માહા ગુ મ કેનકી પ્રમુખના કુનની એ મોળ લાખ કુલકોડી કુલની છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, કેટલી વેનડી કહી છે ને કેટલા વેનડીના સનક (મો) કલા છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, ચાર ગધ વેન કટી છે ને ચારમે ચીલંટ પ્રમુખની વેની કટી છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, કેટલી લતાની જાત કહી છે ને કેટલા લતાના સતક (મો) કલા છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, આઠ લતા નાગવેન પ્રમુખની છે ને આઠમે લતા વિશેષ કલા છે

ઉત્તર—હે જાતમ, બાર સાખ જ્વનિ કુલ કાગી ની પ્રમુખ ગાના છે

પ્રશ્ન—હે ભગવાન, જુગપર સપ થગમર પદિ નિયમ જોડાઈ કટા પ્રાગ ની યોની સમદ છે

ઉત્તર—હે જાતમ, જા પ્રમરની છે તે કહે છે. અકા ૧, (મે પ્રમુખ) જોન ૨, (૧૬ પ્રમુખ) ની સમુર્ધિમ ૩. જો રીતે જન જોગનો અધિકાર મેલ તેમ જાણવો પણ જોગનો વિચાર જે આપુ. જમ થથી અતમનુનું ની ઉત્પત્તિ કોલ પુનું જો તે મરીને જીવ નરક સુધી જાય તેની દસ સાખ જાની કુલ કાગી જોડાઈ જોડાઈ જોડાઈ જોડાઈ પ્રમુખ છે. જોમ અનતે નિર્મકરે કલ્પ છે. જો નિર્મકર પુરપરે જાણો.

પ્રશ્ન—હે ભગવાન, ઉપર સપ થગમર પદિ નિયમ જે ઠીકતે જોડા પ્રમર ની યોની સમદ છે

ઉત્તર—હે જાતમ, જેમ જાણ ની અધિકાર કા તેમ જાણવો પણ જોગનો વિચાર જે તેનું આપુ જાણથી અતમનુનું ની ઉત્પત્તિ કોલ પુરપર છે તે મરીને જાણ પાયમી રક સુધી જાય જોડાઈ દસ સાખ કુળ કાગી જાની ૪

પ્રશ્ન—હે ભગવાન, જુગપર થગમર પદિ નિયમ જે ઠીકતે જોડા પ્રમર ની યોની સમદ છે

ઉત્તર—હે જાતમ, જે પ્રમર ની છે જ પુન (જોડાઈ ઉપર) ગા પ્રમુખ) ૧ ની સમુર્ધિમ ૨

પ્રશ્ન—હે ભગવાન, જાણુત જોડા જોડ છે

ઉત્તર—હે જાતમ, તેમ નહીં જોડ છે. સ્ત્રી ૧, પુરુષ ૨ ની નપુસક - તેમ જો સમુર્ધિમ છે તે સપ નપુસક વેદ છે (જો મલજા હો વે)

પ્રશ્ન—હે ભગવાન, તે કાગી જોડા જોડ છે

ઉત્તર—હે જાતમ, જેમ પદાગી અધિકાર કલ્પ છે તેમ જાણવો પણ જોગનો વિચાર જે તેનું આપુ જાણથી અતમનુનું ની ઉત્પત્તિ નહીં પણ પદાગી (જુગપર ની આગી) ને તે મરીને જોડાઈ નરક પદત જા તેની દસ સાખ જ્વનિ કુલ કાગી જાની જોડાઈ પ્રમુખ કહી છે

પ્રશ્ન—હે ભગવાન, જાણુત પદિ નિર્મકર જોડાઈ પ્રમર ની યોની સમદ છે

ઉત્તર—હે જાતમ, પુરે જેમ જુગપર સર્પી અધિકાર કલ્પ છે તેમ જાણવો પણ જોગનો વિચાર જે મરીને જાણ સાખી ૧ ક પદત જાય તેની આડી જાણ સાખ જાની કુળ કાગી જોડાઈ પ્રમુખ છે

પ્રશ્ન—હે ભગવાન, જોડાઈ જોડાઈ જાણ જ્વનિ કુલ કાગી છે

ઉત્તર—હે જાતમ, જાણુત કુલ કાગી જ્વનિ ની જો જાણ ની પ્રમુખ છે

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, હા એ અગ્નિ વૈમાન છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે વૈમાન કેવડા મોટા છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તે જેમ સ્થિતિક પ્રમુખ કલ્પા તેમ જાણવા પશુ એટલો વિશેષ જે સુરોદય, અરત, ક્ષેત્રનુ પાનગણુ એક ડગલુ તે અપવાગતિ કહીએ તે ગતે ૭ માસ પર્યંત આલે સારે કોષક વૈમાનનો પાર આવે ૧ કોષક વૈમાનનો પાર આવે પશુ નહીં એવડા મોટા વૈમાન છે (એ વૈમાન ઐવેયક છે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, કામ ૧, કામાર્ચ ૨ (કામપ્રભ ૩, કામમાત ૪, કામનર્ણ ૫, કામ લેસ્ય ૬, કામપ્રજ્જ ૭, કામપ્રમાર ૮, કામકુટ ૯, કામસિદ્ધ ૧૦) જ્ઞાત અગ્નિરમુ કમો તરાત સક વૈમાન છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, હા એ અગ્નિ વૈમાન છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે વૈમાન કેવડા મોટા છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તે જેમ સ્થિતિક પ્રમુખ કલ્પા તેમ જાણવા પશુ એટલો વિશેષ જે સાતગણો સર્વેશ્વર કરીએ તેટલા જોજનનુ એક ડગલુ તે જ્યલાગતી કરીએ તે ગતે શેષ સર્વ પુર્વીરીતે કહેવુ (એ વૈમાન નવ ઐવેયક છે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, અનુત્તર વૈમાને વિજ્ય, વિન્યત, વ્યત, અપગણત વૈમાન છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, હા, એ આર વૈમાન છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે વૈમાન કેવડા મોટા છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તે જેમ સ્થિતિક પ્રમુખ કલ્પા તેમ જાણવા પશુ એટલો વિશેષ જે મર્ચુ ઉ ૧, અન્નક્ષેત્ર તેને ૧૧ગણુ કરીએ તેના જોજનનુ એક ડગલુ તે વેગાગતી તે ગતે ૧ માસ પર્યંત તેના આલે સારે કોષક વૈમાનનો પાર આવે ને કોષક વૈમાનનો પાર પશુ આવે હિ એવડા વૈમાનિકના મોટા વૈમાન છે

અત્રે સાધો આયુષ્યવતો? એ નિર્વચ જોનીનાનો પહેનો ઉદેગો પ્રેર થયો

૪૪. તિર્યચનો બીજો ઉગ્રજા.

પ્રશ્ન—હે ભગવત, કેટલા પ્રાણના સસારી જીવ છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, ૭ પ્રાણના છે પૃથ્વીકામ ૧, જ્ઞાત વસકાપના ૬

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પૃથ્વીકામના કેટલા બે છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેના બે બે છે એ પ્રથમ પૃથ્વીકામ ને બીજા બે ૨ પૃથ્વીકામ

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સદમ પૃથ્વીકામના કેટલા બે છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેના બે બે છે એ પ્રથમ ને બીજા અપમાત્ર

પ્રશ્ન—હે ભગવત, આદર પૃથ્વીકામના કેટલા બે છે ?

(જેહને યુદ્ધ થાય તે વેલી ને જોદો યુદ્ધ ૧ થાય તે સત્તા કદીએ) (વત્તાને ૧ વેલીએ અધિગત કરાવે ત્રીજામાં પણ વિવેકો ૧૧૧)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, જેને બેઠે દરીયાય ને કેટલા દરીયાયના સત્તા (એ) કળા છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, ૧૫ બે દરીયાય કદી છે જળાશય ૧, (જળાશયી ૧૫૫૫ તે) યજ્ઞ ૨, (યજ્ઞ યજી ઉપના તે) ઉચ્ચ ૩, (જળ યજી બનેયજી ઉપના તે) એમ એકેકાના સો બેઠે થાય તારે દરીયાય ૫૫ ૧૫૫ બદ થાય નિદા દળત રતપતિના ૧૫ મિત્રબધ થાય, (દત્તાત્રેય પ્રમુખ) ૧૬૫ ૧૫ નાગબધ થાય છે (કમળ પ્રમુખ) એ સર્વે દરીયાય ૧ જળાશય

તે એમ સર્વ જીવો જાન્યતરે જાણના થય, એમ મુજો અનુસાર અપાદતા થકા એમ મુજો જ્ઞાનયોગ્યો જેના થકા એમ બે પ્રકારે મામા મીનવતી થકા એ બે કાપમધ્યે વિષે મન સમારી જીવ આવે ૧૫૫૫ મધ્યે (નિદા પ્રમુખ) ૧ ૧ થાવર માય મધ્યે (પૂર્ણ પ્રમુખ) ૨, એમ સર્વ સર્વ મધ્યે સમારી જીવમધ્યે નેરાશી જાતિ કુલકાદી જોનીપ્રમુખ સન સદલ દોષ એમ અનિત, ૩ ૫૫૫ ને ૫૫૫ ૫૫૫ નિર્ધે કરનું વચન છે

યજ્ઞા નિર્ધેય યુવકરે તે મરી દેતા થાય ને ૧૫૫૫ તમા કુલકાદી વિચારભૂતો વિશે વિશે અધિકા થી, દેતાના વૈમાનો અધિગત ૫૫ છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સ્વસ્તિમાન્યે ૧ સ્વસ્તિમાન્ય ૨, સ્વસ્તિક્રમ ૩, સ્વસ્તિક્રમ ૪, સ્વસ્તિક્રમ ૫ સ્વસ્તિક્રમ ૬ સ્વસ્તિક્રમ ૭, સ્વસ્તિક્રમ ૮, સ્વસ્તિક્રમ ૯, સ્વસ્તિક્રમ ૧૦, સ્વસ્તિક્રમ ૧૧, એ અગી ૫૫ ૫૫ ૫૫ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, ૧૫ એ અગી ૫૫ ૫૫ છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે વૈમાન કેવલ મોળા છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ જે વખતથી જીવુદાય મધ્યે અવ્યતર મળે ૫૫ ઉદય કરે છે ને તે સર્વ આધ્યે છે તે વચે જે ૮૫૫૨૫ જોજનને એક જોજનના સાદ બાગ કરીએ તેવા બેતાળીયા સાગ એકુલ જોજ માય છે, તે ૧૫૫૫૫ કળા ૨૮૩૫૮૦ જોજનને સાદી ૫૫ ૫૫ બાગ થાય તેટલા જોજનને એકેકે એકે દેતા આરે તે યજ્ઞગતી કદીએ તે વિગતે દેતા તે ઉત્કૃષ્ટી ઉત્કૃષ્ટી જાવત દેતાની ગતિએ આવતો મધ્ય જાવત સબ્દે એક વિસ, બે વિસ ને ઉત્કૃષ્ટપદ્મ તે વૈમાન મધ્યે ૫ માસ પવિત આરે લાગે કાલક વૈમાનો પાર આવે ને કેટલાએક વૈમાનો પાર આવે નહીં એવડા મોળા વૈમાન છે (એ વૈમાન પહેલે અગી ૫૫૫ છે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત અર્થિ ૧, અર્થિરવત ૨, (અર્થિરવત ૩, અર્થિરવત ૪, અર્થિર વર્ષ ૫ અર્થિરવર્ષ ૬, અર્થિ ૫૫૫ ૭ અર્થિરવર્ષ ૮, અર્થિ કુદ ૯, અર્થિર સિદ્ધ ૧૦) જાવત અગીરમુ અગીરમુ ૫૫૫ વૈમાન છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, હા એ અગ્નિ વૈમાન છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે વૈમાન કેવડા મોટા છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તે જેમ સ્વસ્તિક પ્રમુખ કલા તેમ જાણના પશુ એટલો વિશેષ જે સંયોદય, અગ્નિ, ક્ષેત્ર પાત્રગણ એક ડગલુ તે અપનાગતિ કહીએ તે ગતે ૭ માસ પર્વત ચાલે ત્યારે કોષક વૈમાનનો પાર આવે ને કોષક વૈમાનનો પાર આવે પણ નહીં એવડા મોટા વૈમાન છે (એ વૈમાન ઐવેયકે છે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, કામ ૧, કામાન્ત ૨, (કામપ્રલ ૩, કામકાત ૪, કામચર્ચ ૫, કામ હેરથ ૬, કામધ્વજ ૭, કામચગાર ૮, કામકુટ ૯, કામસિદ્ધ ૧૦) જનત અગ્નિરમુ ક્રમે તનવત સક વૈમાન છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, હા એ અગ્નિ વૈમાન છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે વૈમાન કેવડા મોટા છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તે જેમ સ્વસ્તિક પ્રમુખ કલા તેમ જાણના પશુ એટલો વિશેષ જે સાતગણો સર્વેચા કરીએ તેવા જોજનનુ એક ડગલુ તે અપણાગતી કહીએ તે ગતે ૭ માસ પર્વત પુનરીગતે કહેતુ (એ વૈમાન નર ઐવેયકે છે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, અનુત્તર વૈમાને વિવ્ય, વિવ્યત, જ્યત, અપરાજત વૈમાન છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, હા, એ ચાર વૈમાન છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે વૈમાન કેવડા મોટા છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તે જેમ સ્વસ્તિક પ્રમુખ કલા તેમ જાણના પશુ એટલો વિશેષ જે સર્વનુ ૭ માસ, અગ્નિસ્ત્રેતો ૧૪ગણુ કરીએ તેટલા જોજનનુ એક ડગલુ તે વેગાગતી તે ગતે ૭ માસ પર્વત દેવતા ચાલે ત્યારે કોષક વૈમાનનો પાર આવે ને કોષક વૈમાનનો પાર પા આવે હિ, એવડા વૈમાનના મોટા વૈમાન છે

અહો સાધો આપુરવતો? એ તિર્યચ જોનીયાનો પહેનો ઉદ્દેશો પૂરા થયો

૪૪. તિર્યચનો બીજો ઉદ્દેશો.

પ્રશ્ન—હે ભગવત, કેટલા પ્રકારના સસારી જન છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, ૭ પ્રકારના છે પૃથ્વીકાય ૧, જનત ૨ સકાય ૩

પ્રશ્ન—હે ભગવત પૃથ્વીકાયના કેટલા ભેદ છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેના ૩ ભેદ છે એક મુદ્ધમ પૃથ્વીકાય ને બીજા બાહ્ય પૃથ્વીકાય

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સક્ષમ પૃથ્વીકાયના કેટલા ભેદ છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેના ૩ ભેદ છે એક પર્વાત ને બીજા અપર્વાત

પ્રશ્ન—હે ભગવત, બાહ્ય પૃથ્વીકાયના કેટલા ભેદ છે ?

ઉત્તર—૧ ગૌતમ, તેના બે બે છે એક પર્યાપ્ત ૧ બીજા અપર્યાપ્ત, ઇલાદિક, જનત પનવણા સનના પદેના પદથી જાણુશ

પ્રશ્ન—૧ બાવત, સુગાળી પૃષ્ઠીના કેના બેદ છે?

ઉત્તર—૧ ગૌતમ, તેના સાત બે છે ગાળીમાની ૧ ચીની માની ૨ શાની માની ૩ પીળી માની ૪ પાકુ માની ૫ ધોળીમાની ૬ ૧૦૨૯ પ્રમુખ પનમા માની ૭

પ્રશ્ન—૬ ભગવત ખવ (કાલા) પૃષ્ઠીના કેના બેદ છે?

ઉત્તર—૬ ગૌતમ તેના આઠ, બેદ કલા છે જનત સમ્પદે પૃષ્ઠી મધ્યે અસખ્યાતા છંદ છે એને પૃષ્ઠીમય કદી એમ નિવે જેમ પનવણા સુત્રના પ્રથમ પદમા અધિમાર કલા છે (આગળ સર્વો વિસ્તાર કલા છે તેમ નિરવિરોધ વનસ્પતિકાય પર્વત જાણુવું એમ જનત જ્યાં એક વનસ્પતિ ૧૦૨૯ સા નિશ્ચે સખ્યાતા, અથવા અમખ્યાતા, અથવા અનતા ૮૧ પણ પાળીએ એટલે વનસ્પતિ ૧૦૨૯ અધિ ૧૨ કલા

પ્રશ્ન—૬ ભગવત ૧૨૧૫ના કેટલા બેદ છે?

ઉત્તર—૬ ગૌતમ, તેના આર બેદ છે બેદિ ૧ તેષદિ ૨ ચારેદિ ૩ ન પચેદિ ૪

પ્રશ્ન—૬ ભગવત, બેદિ ૧૧ કેટલા બેદ છે?

ઉત્તર—૧ ગૌતમ તેના આઠ ગદ છે ઇલાદિક અધિમાર જેમ પનવણાના પદમાં કલા છે તેમ અદોઆ નિરવિરોધ જાણુવું જનત ૨૧૧૫સિદ્ધના દેશના પર્વત જાણવો એટલે અનુતરાવનાઇયા દેશના કલા એ નસખાનો અધિમાર થયો

પ્રશ્ન—૬ ભગવત, ૮૧ પ્રમાણી પૃષ્ઠી છે?

ઉત્તર—૬ ગૌતમ ૭ પ્રમાણી છે, સુગાળી પૃષ્ઠી ૧ શુદ્ધ પૃષ્ઠી (પર્વત મધ્યે) ૨ વેળુ પૃષ્ઠી (નદી પ્રમુખની) ૩ મહુમીન (હીંગો પ્રમુખ) ૪ શર્સા (કાકરા પ્રમુખ) ૫ ને ૧૦૨૯ પૃષ્ઠી (પાપાણુ ૧૦૨૯ પ્રમુખ) ૬

પ્રશ્ન—૬ ભગવત, સુગાળી પૃષ્ઠીની કેટલા કાળની વિધિ છે?

ઉત્તર—૬ ગૌતમ, જ્યથ પૃષ્ઠી અતમુત ને ઉત્કૃષ્ટપદે એક દળર ૧૨મની છે

પ્રશ્ન—૧ ભગવત, શુદ્ધ પૃષ્ઠીની કેટલા કાળની વિધિ છે?

ઉત્તર—૬ ગૌતમ જ્યથ પૃષ્ઠી અતમુત ને ઉત્કૃષ્ટપદે આઠ દળર ૧૨મની છે

પ્રશ્ન—૬ ભગવત, વેળુ પૃષ્ઠીની કેટલા કાળની વિધિ છે?

ઉત્તર—૧ ગૌતમ જ્યથ પૃષ્ઠી અતમુત ને ઉત્કૃષ્ટપદે ચક્ર દળર ૧૨મની છે

પ્રશ્ન—૬ ભગવત મહુમીન પૃષ્ઠીની કેટલા કાળની વિધિ છે?

ઉત્તર—૬ ગૌતમ, જ્યથ પૃષ્ઠી અતમુત ને ઉત્કૃષ્ટપદે મોળ દળર ૧૨મની છે

પ્રશ્ન—૧ ભગવત, ૧૨૧૫ (૧૨૧૫) પૃષ્ઠીની કેટલા કાળની વિધિ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્ઞવન્યથી અતમુક્ત ા ઉત્કૃષ્ટપણે અગર હગર રસની છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, ખર (પાપાત્ત લીગ પ્રમુખ) પૃથ્વી ળી ંના કાળની િથિતિ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્ઞવન્યથી અતમુક્ત ને ઉત્કૃષ્ટપણે આીસ હગર રસની છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, ારકી ળી ંટલા કાળની િથિતિ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્ઞવ યથી સ હગર રસ (પ્રથમ નરખો પ્રથમ પાથડે) ને ઉત્કૃષ્ટ પણે તેત્રીસ સાગરોપમની (સાતથી ન ં) િથિતિ છે છદા થી પનાથ્વાસાનું િથિતિપદ સર્વ ગાથુવુ જાત સનાર્થ સિદ્ધના દેતા પર્વત િથિતિ જાણી (આગળ આવેન છે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, ંગતે (ચેત્ત્વ લક્ષણ) ંપણે ંટના કાળ સુધી ંહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, સનહ સન કાળ પર્વત ા આદિ છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પૃથ્વી ળ મધ્યે સામાન્યપણે ંગ ંટલા કાળ સુધી ંહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, સનહ સનમળ અનાદી આત ગેમ જાત રસદાપ પર્વત જાથુવુ

પ્રશ્ન—હે ભગવત નતમાન સમયે પૃથ્વી ળ મધ્યે જોના ંવ ઉપના છે, તે ંગતે સમયે સમયે ંધા ાળીએ તો ંગતે કાળે તે ંગ ાળી રાળીએ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ જા યપણે અસખ્યાતી ઉત્સર્પિણી અસર્પિણીએ તે ંવ કાળી રાળીએ ને ઉત્કૃષ્ટપણે પણ અસખ્યાતી દુત્સર્પિણી આસર્પિણીએ તે ંગ ાળી રાળીએ (તીત્ત જા ય થી ઉત્કૃષ્ટપદ અસખ્યાત ગણુ જાણુ. અસખ્યાતા ા અસખ્યાતા જો છે) ંમ જાવત્ત નાયુધાપના ંગ પર્વત જાથુવુ

પ્રશ્ન—હે ભગવત, નતમાન સમયે વનપ્રતિમય મધ્યે જોટલા ંગ ઉપના છે તે ંગતે સમયે સમયે ંધા કાળીએ તો ંટલે કાળે તે ંગ કાળી રાળીએ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્ઞવન્યપ નતમાનગણે વનરપતિ મધ્યે અનતા ંગ ઉગળે ને ઉત્કૃષ્ટ પદે પણ અનતા ંગ ઉપગે તે કાગે નતમાન સમયના પણુ આતા ંગ કલા તે ા કાળુ માન કહેનાય નહીં

પ્રશ્ન—હે ભગવત, વતમાન સમયે ંટલા ંગ ળ ાગ હગળે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જા યપદે સાગરોપમ સત પ્રથમત્વ ા ઉત્કૃષ્ટપદે પણ સાગરોપમ સત પ્રથમત્વ તે ંગ સમયે સમયે ંધા રસ ાળીએ તો સાગરોપમ સત પ્રથમત્વ ંમ સમયના ઉપના રસ ંગતે ાળી રાળીએ (ત્વા જે જ્ઞવન્યપ કહ્યું તેથી ઉત્કૃષ્ટ પિગપાધિમ જાણુવુ)

પ્રશ્ન—હે ભગવત અનુદ લેખા (રૂથ્ણુ નિવ ને કાપોત) ા ધાળી સાધુ વેદનાદિ સનુનાતે કરી રહિત પોના ા આત્માએ (નાગો) ંગતે ંનુદ લેખા ા ધાળી દેતા દેાને જાણે? દેખે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ જો અથ સમય ાળી ા, (અર્થાત્ત જાગે દેખે ાળી)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, અશુદ્ધ લેશ્યાનો ધણી સાધુ, વેદનાદિ સમુદ્ધાતે કરી રહિત પોતાના આત્માએ કરી શુદ્ધ લેશ્યા (તેજુ, પદ્મ, ને શુક્ર)ના ધણી દેવતા, દેવીને જાણે? દેખે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, એ અથ સમય નહીં ૩, (જાણે, દેખે નહીં)

પ્રશ્ન—હે ભગવત અશુદ્ધ લેશ્યાનો ધણી સાધુ વેદનાદિ સમુદ્ધાતે કરી સહિત પોતાના આત્માએ કરી અશુદ્ધ લેશ્યાના ધણી દેવતા, દેવીને જાણે? દેખે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, એ અથ સમય નહીં ૩, (જાણે દેખે નહીં)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, અશુદ્ધ લેશ્યાનો ધણી સાધુ, વેદનાદિ સમુદ્ધાતે કરી સહિત પોતાના આત્માએ કરી શુદ્ધ લેશ્યાના ધણી દેવતા, દેવીને જાણે? દેખે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, એ અથ સમય નહીં ૪, (જાણે, દેખે નહીં)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, અશુદ્ધ લેશ્યાનો ધણી સાધુ, વેદનાદિ સમુદ્ધાતે કરી સહિત તથા રહિત, પોતાના આત્માએ કરી અશુદ્ધ લેશ્યાના ધણી દેવતા, દેવીને જાણે? દેખે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, એ અથ સમય નહીં ૫, (જાણે દેખે નહીં)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, અશુદ્ધ લેશ્યાનો ધણી સાધુ વેદનાદિ સમુદ્ધાતે કરી, સહિત તથા રહિત પોતાના આત્માએ કરી શુદ્ધ લેશ્યાના ધણી દેવતા, દેવીને જાણે? દેખે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, એ અથ સમય નહીં ૬ (જાણે દેખે નહીં)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, શુદ્ધ લેશ્યા (તેજુ પદ્મ ને શુક્ર એ ત્રણ લેશ્યા શુદ્ધ કહીએ) એવી શુદ્ધ લેશ્યાવાળો સાધુ વે નાદિ સમુદ્ધાતે કરી રહિત પોતાના આત્માએ કરી અશુદ્ધ લેશ્યા (દુષ્ટ નિન ને કાપોત એ ત્રણ લેશ્યા અશુદ્ધ કહીએ) એવી અશુદ્ધ લેશ્યાવાળો દેવતા, દેવીને જાણે? દેખે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ હા ૭ (જાણે દેખે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત શુદ્ધ લેશ્યાનો ધણી સાધુ, વેદનાદિ સમુદ્ધાતે કરી રહિત પોતાના આત્માએ કરી શુદ્ધ લેશ્યાના ધણી દેવતા, દેવીને જાણે? દેખે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, હા ૮ (જાણે દેખે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, શુદ્ધ લેશ્યાનો ધણી સાધુ વે નાદિ સમુદ્ધાતે કરી સહિત પોતાના આત્માએ કરી અશુદ્ધ લેશ્યાના ધણી દેવતા દેવીને જાણે? દેખે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ હા, ૯ (જાણે દેખે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, શુદ્ધ લેશ્યાનો ધણી સાધુ વેદનાદિ સમુદ્ધાતે કરી સહિત પોતાના આત્માએ કરી શુદ્ધ લેશ્યાના ધણી દેવતા દેવીને જાણે? દેખે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, હા ૧૦ (જાણે દેખે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, શુદ્ધ લેશ્યાનો ધણી સાધુ વેદનાદિ સમુદ્ધાતે કરી સહિત તથા રહિત પોતાના આત્માએ કરી અશુદ્ધ લેશ્યાના ધણી દેવતા, દેવીને જાણે? દેખે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, હા, ૧૧ (જાણે દેખે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, શુદ્ધ લેશ્યાનો ધણી સાધુ, વેદનાદિ સમુદ્ધાતે કરી સહિત તથા રહિત પોતાના આત્માએ કરી શુદ્ધ લેશ્યાના ધણી દેવતા, દેરીને જાણે દેખે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, હા, ૧૨ (જાણે, દેખે) એ બાર અજાનામાં ૭ અશુદ્ધ લેશ્યાનામાં ૫ જાણે દેખે, ને ૭ શુદ્ધ લેશ્યાવાળા જાણે દેખે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, અન્ય દર્શની (ચાર્વાક, બૌદ્ધ પ્રમુખ) એમ કહે છે, એમ બોલે છે, એમ પ્રસાપના કરે છે, એમ પરપણા કરે છે ને એમ નિશ્ચે એક જ એક સમે બે ક્રીયા કરે ૭ એક સમ્યક્ત્વની ક્રીયા ને બીજી મિથ્યાત્વની ક્રીયા ને સમે સમ્યક્ત્વની ક્રીયા કરે તે સમે મિથ્યાત્વની ક્રીયા કરે ને ને સમે મિથ્યાત્વની ક્રીયા કરે તે સમે સમ્યક્ત્વની ક્રીયા કરે સમ્યક્ત્વની ક્રીયા કરતો થકો મિથ્યાત્વની ક્રીયા કરે, ને મિથ્યાત્વની ક્રીયા કરતો થકો સમ્યક્ત્વની ક્રીયા કરે એમ નિશ્ચે એક જ એક સમે બે ક્રીયા કરે એક સમ્યક્ત્વની ક્રીયા ૭ બીજી મિથ્યાત્વની ક્રીયા એમ ને અન્ય દર્શની કહે છે તે કેમ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, ને અન્યદર્શની એમ કહે છે, એમ બોલે છે, એમ પ્રસાપના દેખાડે છે, એમ પરપણા કરે છે ને નિશ્ચે એક જ એક સમે બે ક્રીયા કરે છે તેમજ ભગવત સમ્યક્ત્વની ક્રીયા ને મિથ્યાત્વની ક્રીયા એમ ને અન્યદર્શની કહે છે તે સર્વ ખોટું છે પણ હું હે ગૌતમ એમ કહું છું ભગવત પરપણા દેખાડું છું એમ નિશ્ચે એક જ એક સમે એક જ ક્રીયા કરે સમ્યક્ત્વની ક્રીયા અથવા મિથ્યાત્વની ક્રીયા ને સમે સમ્યક્ત્વની ક્રીયા કરે તે સમે મિથ્યાત્વની ક્રીયા કરે નહીં, ને ને સમે મિથ્યાત્વની ક્રીયા કરે તે સમે સમ્યક્ત્વની ક્રીયા કરે નહિ સમ્યક્ત્વની ક્રીયા કરતો થકો મિથ્યાત્વની ક્રીયા કરે નહિ ને મિથ્યાત્વની ક્રીયા કરતો થકો સમ્યક્ત્વની ક્રીયા કરે નહિ એમ નિશ્ચે એક જ એક સમે એક ક્રીયા કરે સમ્યક્ત્વની ક્રીયા અથવા મિથ્યાત્વની ક્રીયા એ તિર્યચ્છેનીયાનો બીજો ઉદ્દેશ પુરો થયો એ તિર્યચ્છેનો અધિકાર પુરો થયો

૪૫. મનુષ્યનો અધિકાર.

પ્રશ્ન—હે ભગવત, મનુષ્યના કેટલા બેદ છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, તેના બે બેદ છે એક સમુર્ઠિમ મનુષ્ય ને બીજા ગબજ મનુષ્ય

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સમુર્ઠિમ મનુષ્યના કેટલા બેદ છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, તે એક પ્રકારનાજ કતા છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત સમુર્ઠિમ મનુષ્ય કયા ઉપજે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, અની દ્વીપ ને બે સમુદ્ર મળી પીન્નાણીરા લાખ જોજન મનુષ્ય હોય છે તે મધ્યે ૫૬૨ કર્મભૂમિ, નીસ અર્ધભૂમિ ૭ ૭૫૧ અતરદ્વાપના મનુષ્યના ચઉઃ સ્થાનક મધ્યે સમુર્ઠિમ મનુષ્ય ઉપજે તેના નામ કદ છે ઉચ્ચારેસુરા નિષામાં ૧, પાસવડે સુદા પેસાગમાં ૨, ખેજેસુવા બ ખામાં ૩, સિધાએસુવા નાકમાં ૪,

નળુવો તેમજ આગળ જગતી ॥ વળુનમા આગે તેથી જાણવો

તે પછાર વેદીકા એક નાખડે ચોપળે વીંટાણી છે તે વનખ. દેરોહિણા જે નેજન ફરતુ પહોળપણે છે તે જોદીમ પ્રમાણે ફરતુ છે તે વનખડની કૃત્તશોભા જે એમ રાવપમેણી સ્વર્થી વનનો નર્ચુન જાણવો તેમજ નિરવિરોધ જાણવો તથા અો મણીનો વણ, ગધ, સ્પન ને શબ્દ તેમજ વાન, ઉત્પાત પર્વત, પૃથ્વીશીતાના પદ પ્રમુખો જાણવો જાનત્ સા ધણા જાતરિડ દેવતા તે દેવતા એમે છે જાનત્ વિચરે છે

તે એકરક દ્વીપો માહે ધણુજ સમ ને મોહર જુમિભાગ તે ધત્તી તળ છે તે યથા દ્વિતે માદળતુ તળીયુ જેદુ સમુ છે તેહવો સમધત્તી તળ છે એમ જાનત્ સભ્યા પર્વત જાણુ જાનત્ પૃથ્વીશીતાના પદ છે તે ઉપરે એકરક દ્વીપના મનુષ્ય ને મનુષ્યની સ્ત્રી એ જે એસે છે જાનત્ વિચરે છે

તે એકરક દ્વીપે તે તે દેશને વિશે તે તે દામે ધણા ઉદાયક નામે, મોદાલક નામે, કોદાલકનામે, કનમાવનામે, નયમાનનામે, નદમાનનામે નૃગમાલનામે દતમાનનામે, સખ માવનામે, મેનમાનનામે ઇલાદિકે દક્ષ દ્વિત છે અહા સાધા આયુષ્યન તો તે દક્ષ દ્વિત પુત્ર છે, તેના મુળ શુદ્ધ છે, ભાષિત્તી જીન છે મુળે જરી, કદે કરી જાવત્ પીળે કરી સફીત છે પત્રેકરી, દુલેવરી દકાણા જે વિરોધે કરી દક્ષની શોભાએ જરી અસત અસત શોભતા થયા, વિરોધે શોભતા થકા ને છે

વળા એકરક દ્વીપને વિશે (અપ્રસિદ્ધ) ધણા દક્ષ છે તે હંકતાન વનસ્પતિના વન મેશતાન વનસ્પતિના વન, મેશતાન વનસ્પતિના વા મેશતાવ વનસ્પતિના વન, માલીના વન, સરના વન, સરસાના વન સોપારીના વા, આગાના વન, ખજુરીના વન, નાળાં થરીના વન, દુઆ દુઆ થકા જાનત્ રહે છે

વળા એકરક દ્વીપે ધણા તીવક જ્વાના નન, વ., જાનત્ રાવણ, દદી દલ પ્રમુખ દર્શાદિકે નહિત દ્વિત પુત્રા જાનત્ રહે છે,

વળા એકરક દ્વીપે સા ધણી પદ્મનતા જાવત્ સ્વામવના સદાય દુળી પુલી રહે છે એમ જાતનો વર્ણુન જેમ ઉપવાધ સ્વ મધ્યે કલો છે તેમ જાણવો જાનત્ પ્રતિરૂપ છે

વળા એકરક દ્વીપે સા ધણા ઝેરીકે દક્ષના મુ મ જાનત્ મહાજાતી ॥ મુન્મ તે મુન્મ પામ વર્ણુ દુલે દ્વિત છે અને સા મદાય વાય છે તેલે કરી નિર્મળ દક્ષની શાખા છે તેને કપાવીને એકરક દ્વીપનો ધણુક સમ મોહર જે જુમી ભાગ તેને વિરો દુનના મુજ (અના) કરે છે

વળા એકરક દ્વીપે વિશે સા સા ધણી નાની નખી કે તે વનની મેણી કૃષ્ણ છે જાનત્ મનોહર છે મહામેળો સમુદ તે સરખી શોભા છે જાનત્ મહામધની ધની મુક છે ગોવા ચોચ ૧, દેખના ચોચ ૨ અલીરૂપ છે ૩ પ્રતિરૂપ છે ૪,

૪૫. ૬મી જાતના કટપટ્ટક્ષ્ણના અધિકાર.

૧ વળી એકરક દ્વીપે લા લા ધણી મત મનામે દુમ (૧૬) ના સમુદ છે (મત મને જેહના રૂળ ખાધે ના ધાધ) અહો સાધો આવખાન તો ! જેમ તે ચદ્રપ્રમા મદીગ ચદ્રમાં સમાન ઉજળી, મણવીનામ મણી મયાન વણે મદીગ, તથા ઉત્તમ મિષ્ટુ, (મદી । વિશેષ) ઉત્તમ નાણી, (નામા મદીરા) લેને પ્રકાર ધાવડી પ્રમુખના રૂળ, પત, કુષ તેહના રસ તે મધે ધણી દ્રવ્ય સમુદ્ધ કન મનાદિકના તે પલુ કાળ પ્રમાણે પ્રાપ્ત તેનો જેવો ચડા તથા સ્વાદ, વળી મધુ તથા મૃગ (મદી । વિશેષ) તે પલુ અરીદ રત્ન વણે જેની કાન્તી છે તેનો જેવો સ્વાદ તથા દુગ્ધ જાતો મદ્ય, તમા પ્રસન્ન નામા સુ, તથા નેત્ર નામા સુગ, તેનો જેવો સ્વાદ, તથા ખજુર, દ્રાખ પ્રમુખના સન્નેરે કૃત મત તેહનો જેવો સ્વાદ, તથા કાપી સાયન (મદ્ય વિશેષ) તથા પક દ્યુન્સ (પાકી રોનડીનો રસ) તેનો જેવો મદ્ય કૃત તથા પ્રધાન સુગ (મદ્ય વિશેષ) ઇસ્લાદિ જેમ વણે, રમ, ગધ, સ્પર્શ કરી યુક્ત છે અને વળી જાગીવના પરીણામને વધારે (મદીરા પ્રમુખની પીધી ધણી પ્રમારની છે) તેમ તે મત મનામે જ્ઞાના સમુદ પલુ મદીરા પાનને શુષ્કે યુક્ત છે સ્વભાવ યકીન અનેક ધણી જાતની મદીરા તેને પરીણામે પ લુખીત છે તે જલ મદીરાને શુભે પળુખીત છે ફેરે કરી પરીપૂ. છે તે રૂળ પક છે લારે મદીરા પ્રતે ફેરે છે, તે મદુગાની જાતના ૧૬ છે તે જ્ઞા દ્રવ્ય દુલ્લા છે તે જ્ઞાના મુળ કુશ દર્ભ તુણાદિક રક્તિ નિર્મળ દ્રવ છે જાવત્ એરી રીતે રહે છે એ પ્રથમ મત મનામા ૬૫ જ્ઞા વણે-યો હવે બીજો જુગારક નામે ૬૫ જ્ઞા વણે છે

૨ એકરક દ્વીપે તે તે કામે ધણી જુગારક (જાજન-નાસણના) નામા જ્ઞાના સમુદ કલા છે અહો સાધો આવખાન તો ! જેમ ધડા ધડા, કરવા, કળસ, કળસરી, પાન કાચનીકા, ઉદકનર્ધની નામા જાજન વિશેષ, સુપ્રતિષ્ઠક (જાજન વિશેષ) વિષ્ટર નામા જાજન, પારીવપનામા જાજન જુગાર લોટા, કરોગીક સરક, પ્રરકપાની, (તે વાશના પાત્ર) યાગ, પનકનામા જાજન અપલકનામા જાજન અપનામા જાજન, ફકનારકનામા જાજન (વિચિત્ર જાજ) મણીપટકનામા જાજ, સુક્તિકનામા જાજન, ચેર પિતક જાજન, કચન મણી જાજ, ઇસ્લાદિક મનોહર જાજ છે તે જાજન સુવણ મણી રત્ને કરી જાતિ વિચિત્ર છે એહવા આ હેરે જેમ જાજન છે તેમ તે જુગાર નામા જ્ઞાના પલુ સમુદ અનેક પ્રકારને જાજો કરી સહીત છે સ્વભાવે મત્સ્યખીત છે ફેરે કરી પ્રતિ પુર્ણ છે તે જ્ઞા એહવાયકા દ્રવ્ય દુલ્લા જાવત્ મનોહરપણે રહે છે એ બીજો જુગારક નામા ૬૬૫ જ્ઞા વણે-યો હવે ત્રીજો જુગારક નામા ૬૫ જ્ઞા વણે છે

૩ એકરક નામા દ્વીપે લા લા ધણી જુગારક (વાજન) નામા જ્ઞાના સમુદ કલા છે અહો સાધો આવખાન તો ! જેમ તે આર્યિક નામા મોટું વાજન, લધુમાદ ૧ પલુનામા રાજન, ૫૩૮, ૬૬૨, કરી ડીડીમ, બેગ, મોગી બેર, કડીકા (વીજા વિશેષ) ખગમુખી, મુરજ, (વાજન વિશેષ) સખ, પરીલીવ નામા વાજન વિશેષ, પરીનાથ સપ્તત્રી વિજા

પ સરિણુવ અરિગેય, મુરેયા, રિપચી તરી, વિણામ્હચી વિણાવિશેય, સતત તરી
વીણા, રગીકાનામા વીણા, હગ્તલાન, કાસાની તાવ, તેલે રી સતીન, એહ્યા વાછત્રની
બેદ રળી તેહો ડલા માધા સર સમે કુળજ તેલે વગાડતા ત્રામરણુ મુધી આદી, મધ્ય
ો, અસરપ તે જેમ એ હોરે વાછ ની જતી છે તેમ તે રૂટીતાગ નામા પણુ દુમ
(ગાડ) ના સમુદ્ધ અનેક ધણા પ્રમગના મુનીના નાછત્રના ચાર બેદ છ તતનીણા પ્રમુખ
૧, માદન પ્રમુખ વિનન ૨, તાન પ્રમુખ ૩ અને સખ પ્રમુખ મુની ૪ એમ ચાર
પ્રકારના વાછત્રને શુભે કરી સદીત છે તે ૫૫ રૂએ કરી સદીત છે ૫૫૫ા દુષ્પાથકા
પૂર્ણુ ગહે છે તે વૃલના મુગ નુદ્ધ છે એ ત્રામ મુનીનાગ નામે ૫૫ દક્ષ નણુ પો હવે
ચાચો દીપતીઆ નામે ૬૫ દલ વર્ણવે છે

૪ એકવક્તનામા દ્વીપે ત્યા ત્યા ધણા દ્વીપમીઆ નામે દક્ષના સમુદ્ધ ત્યા છે અહો
સાધો આરખાવતો! જેમ સધ્યા સમયો રિપે ચક્રવર્તિ નર નિખાનના ધારીને દીવીઓ
ચક્રનાજ પ્રગટ કરે, તે દીવી વર્ણવે છે તે દીવી મધ્યે ધણી જાડી વાટ છે, ને તે વાટ
વળી તેયે કરી અનિપૂલ છે એવી દીવીઓ પ્રગટ કરે ત્યારે અધધારનો નાશ થાય તેનો
વણ, કનકનો જેવો વર્ણ તે સમાન વર્ણ છે રળી તે દીવીના કચન, મણી રત્નના નિખજ
જલુ મ ય રક્ત સૂર્યના દેહીપમાન મનોહર દડ છે તે દીવી ઉત્તમ છે, એ દીવી સમ
કાળે દીપાવે, તેહનુ ગમીને સમે રોહરત મનોહર દેહીપમાન તેજ થાય નિખજ મદ
મદમા પ્રમુખ તેહના સરખી કા તી થાય તેમ તેમ અધમગ્ને ટાળણુહાટ, સૂર તેના કી
ગણુ પસર્થો તેહનો જેવો ઉધ્યેત તેહવો તે દીવીનો બેને કરી રવેત પ્રદક્ષીત વિસ્તામગ્નો
મનોહર શાભાપમાન તેજ થાય તેમ તે દીપતીઆ નામે વ્રક્ષના સમુદ્ધ પણુ અનેક ધણા
નરનવા પ્રમગના પરીણામ ઉધ્યેત રિધિના તેલે કરી સદીત રૂએ કરી પ્રતિપૂર્ણ રૂપ્યા
કુ યાથકા રહે છે એ ચાચો દીપતીઆનામે કલ્પવૃક્ષ નણુ પો હવે પાયમો ન્યોતીરીઆ
નામા કલ્પવૃક્ષ કહે છે

૫ એકવક્ત દ્વીપે ત્યા ત્યા ધણા ન્યોતીરીઆનામા વ્રક્ષના સમુદ્ધ કહ્યા છે અહો
સાધો આયુખ્યવતો! જેમ તે તમગનો ઉગ્યો, શ દક્ષાગનો આરિન, કાર્તિક માસનો સૂર
મગ જેમ સહજ કી યુને દીપાવતો જેહવો વીજળીઓ ઝળ કાર, નિર્ધુમ અસી જાગત્ય
માન અસીએ ધમ્યો તાતો સૂરપ, મુનુ ૧૧ અલોક વક્ષનુ ૫૧, ગામુ નક્ષનુ ૫૫,
દત્તાદિક રિક્તગર તેના પુજ (ગગના) મણી ત્વ રક્ત વર્ણ તેના જેવા કી શુ જ્વનરત
દ્વીગંગા તેના સમુદ્ધ (દલો) તેના રૂપથી અધિક રૂપ તેજ સૂરનુ છે જેમ તે ન્યોતીરીઆ
નામે પણ વ્રક્ષના સમુદ્ધ અનેક પ્રકારના ઉધ્યેતના પરીણામે ને ઉધ્યેતની રિધિ તેલે કરી
સદીત છે શુભ જેમ્યા છે, મદ લેમ્યા છે, આતપની કાન્તિએ રસભાવિક પ લુમીન છે
કુડાગ મે સમ્યાો સરિયત છે આટોગાદે નેમ્યા (પ્રભા-મન્ત્રિ)ના પ્રદેગ અવગાન છે તે
નેમ્યાો પ્રદેગે કરી સર્વ રિરો ચારે તત્ત્વ સોભાવે છે, ઉધ્યેત કરે છે કાન્તિ વધાર છે
એ વ્રક્ષરૂપ્યા કુ યાથકા રહે છે એ પાયમો ન્યોતીરીઆ નામે ૫૫૫૫ વર્ણુ-ઓ હવે ધરો
મીનાગ નામા કલ્પવૃક્ષ વણવે ૮

૧ એકમ દ્વારે લા લા ધણી ચીત્રગ નામે ધ્વના સમુદ્ધ લા છે અહો સાધા આયુષ્યતો ! જેમ તે પેલા ૨૨ જોના યોગ્ય સ્થિતિ મોહર ઉત્તમ કુલ પી માળાએ સમુક્ત દેવીપમાન કલ્પ છે નિઃસ્વ પાત્રપુ પુત્ર તેના પુત્ર તેણે કરી કરી સહિત છે નીરવીત વિચિત્ર પુત્ર તથા માળા તેને સમુદ્ધે કરી સહિત છે તે રહે છે પ્રતીમ ૧, (પુત્ર) વેદિમ ૨ (હાનકપ) પુરીમ ૩, (પુત્ર) ૧ સધાતીમ ૪ (હનતો પુત્ર) એમ આર પ્રકાશના કહે કરી, નિપુલ પુત્રે કરીમરે કરી વિભાગપ્રતે સ્ત્રીને સર્વથી સનદીએ સમનુમદ અસીરપણે વળાયમાન અત્તર હીત પચારી કુસુમની માળા તેણે કરી શોભાયમાન વનમાળાએ કરી તે ઘરનુ દ્વાર મોખિત છે તે ઘર અલત દીપે તેમ તે ચિત્રાગનામા મળના સમુદ્ધ પુત્ર બેક પ્રકાશના કુનો સમુદ્ધે કરી સભાગિત પ્રજુભીત છે કુલ તથા પુત્રની માળા તેો હુણેરી સહિત છે તે નલ જનત દુષ્પા દુષ્પા થમ રહે છે એ ઠો ચિત્રાગનામા - ૫૪૫ ૫૫ યો રવે સાતમે ચીત્રસનામા - ૧૪૬ વર્ણવે છે

૨ એકમ દ્વારે લા લા ધણી ચીત્રગનામા નળના સમુદ્ધ કલા છે અહો સાધા આયુષ્યતો ! જેમ આ રૂત્રે સુમધ ઉત્તમ કલ્પસલ્લી ૧૧મે તકુલ (ચોખા) તે પશુ વિશુદ્ધ ગાય પ્રમુખના દુધમધે રાધા અદ્વે ખીર કીધી તે મધ્યે સુમધી ૩ કાગનું મૃત (ધી) તે તેમા જો મ ખા અથવા સા માનીએ સારે અલત રસનત તે ખીર ઉત્તમ છે, અથ ને રસે કરી થાય અથવા જમ ૧૨૫ ૮ ખાના દુષ્પા અનંતિ તેહને જેમ જલા હુમીતાર રસે ચા પ્રમુખ દોષ તેણે વિપજવેન આ ક પીત શો નિરંપ ૨૨ વતી જો ન (ચોખા) તેને વલ્લે છે કલ્પસલ્લી ૧૧મા ઉત્તમ તકુલ તેહને જલે પ્રકારે રધીત બાદ મહીત પ્રમગ અતુ ન્પાર્ક પરીમિત અને પ્રમ ને મસાગે રી સહીત એના તકુલ પ્રમુખ, અથવા મે (નાના) પરીદૂષ્પ સન દ્રવ એનથી પ્રમુખે કરી મુક્ત યથાયોગ્ય અસીએ કરી રધીત તે ઉત્તમ વળ મધ મ રપગપૂકન બળ અને વીર્યો પરીણામે મુક્ત પાત્ર ધીનુ બળને વધાગ ૧૨, મરી ૧ પુષ્ટી રનાર, મુખા ૧ તપા તેનો દાળણદાગ તે મે ૮૬ મધ્યે ઉત્તમ જોગ ખાક અથવા શકર તેણે રી મુક્ત સહિત શરી નામા તે મોહ ૨૫૫ મુકુમાળ ૧ મુદમ દળ છે તે પરમ મીથાન રાદે હાન તેમ તે ચીત્ર રચનામે ૧૪૬ ૧૫ સમુદ્ધ પશુ અને ધણા પ્રારો રચાવે કરી પગપુમીત ભોજન ને બે જનની વીધીએ કરી સનીત એહા તે બ દુષ્પા દુષ્પા થા રહે છે એ સાતમે ચીત્રગનામા - ૧૪૬ ૫૫ યો દવે આક્રમે મહિાગનામા - ૫૫૫ મ્હે છે

૩ એકમ દ્વારે લા લા ધણા મહિાગ નામા ધ્વના સમુદ્ધ કલા છે અહો સાધા આયુષ્યતો ! જેમ તે ૨૨ અધવાર ઉત્તરી મુટ, કુળ, નામેત્ત, હમજા મહિ જળ, કનક જળ, સુત્ર ઉની મટક, લધુ એમનાની હુતક, મરીમ ઉરથ, મેવે ૧૬ (કાળભર) ઓખીમુનક આખ લ નુ રમણિ જાલ જ અનંતિ, ૪૯ મ રા, (અવરુપ રિણ) કનકાળી અદ્વક, સુરચક, ૧૫૯૦ ક તવરાગક દ નાકિક નામે આલ લુ રિણ તુતિ, ૧૦૫૫ ૧૦, રિણ દીનારમાનીકા, વદમાનીકા

સૂર્યમાનીમ, હાલક, કેયુ, વીરવળય, રાજાચમન છુમણા પ્રમુખ, અગ્નિવેદ પ્રમુખ, ગ્રામીકૃતિ મેખળા, નાપ, પ્રત્યક્ષ પદ્મજળ, ધટી, ધુરમાળ, ગ્લ જળ, (આલસણ નિગેષ) પગા ઝાઝર, ચરણ મીમ, (આબ પુ નિગેષ), સુરજના સમુદતી માળા પ્રમુખ આજ્ઞાણ વણ પ્રકારના તે સર સુરજ, મણી જે રત્ને કરી લાતિ નિચીત મનોહર છે જેમ ધણ ભગ્નાત્મિક ક્ષેત્રે ધણ પ્રગરના છે તેમ મણિ ભાગમાં જણના સમુદ પણ અનેક પ્રગરની તુરતથી લાનીના આજ્ઞાણે પ્રજુગીત, રાભાવેજ આજ્ઞાણ ની નિધે કરી સરીત તે મણ જાતર કૃષ્ણ કુલ્યા યમ રહે છે એ આમો મણિકાગામાં કંપવૃક્ષ નર્ણુ તે હવે નરમો જુદાકારનામાં કંપવૃક્ષ નર્ણવે છે

૯ એકશક દીપે લા લા ધણા જુદાકાર માંમે કંપવૃક્ષના સમુદ કયા છે અહા સાધો આયુષ્યવતો ! જેમ તે જ અટાળા ચરીક દ્વાર પ્રેમ પ્રાસાદ, આજ્ઞાનના તે અગારી, માળા, એકાગ્રીયા, બે નળીયા, છુદળયા, ચ નળયા, ગવજુદ, બંબ જુદ, ચીત્રસાળી, માનિક જૂમી જુદ જતકુળા, કોદા પ્રમુખ, ત્રીપુલ્યા ધર, ચેરસા ચોપુપીયા ધર, હાસતો આમરે, જેમ તળીયા પાકુ છે એના મુખમાં ધર, ધરવજુદ, અર્ધમાગધર, નિભમજુદ મેલ આકારે જુદ શીખરને આમરે જુદ, સુરિધ કેદ તે લના કોમરને આકારે ધર, બોક ધર સરણ લવનપુષ સરથાને, હાટ તથા વિગ નામાં જાળીન વ જુદ, ચદ નિવુથજુદ, જોગડ, ચદસાગીમ જુદ ઇલાઈ પ્રકારના લાલી નિચિત મનોહર જુદ તે આ ભગ્નાદી ક્ષેત્રે જેમ બોક જાનીના છે તેમ તે જુદાકાર દક્ષિના સમુદ પણ બોક પ્રગરના જુદ જુલે કરી નિશા રાભાવે પ પુખીત છે તે દક્ષ ઉપરે સુખે ચળા છે, સુખે જનગય છે, સુખે તે જુદ અધેથી નીસરણ છે, અને સુખે તે દક્ષમધે પેસાય છે તે જુદે રાભાવેજ દાગરપ પમથીના તેલો કરી સહીત છે એમત સુખો રથા છે સયામ ! રપે યુક્ત મોહર જુદની નીધીયે કરી યુક્ત એના દક્ષ જળા કુલ્યાય ! જાતર રહે છે એ નરમો જુદાકાર કંપવૃક્ષ વર્ણવો હવે દસમો અનમકનામાં કંપવૃક્ષ વર્ણવે છે

૧૦ એકશક દીપે લા લા ધણા અનમક માંમે જાતના સમુદ કયા છે અહા સારો આયુષ્યવતો ! જેમ તે આટાક એવે આમન રપ વસ્ત્ર, કપાસ વસ્ત્ર, નળુના રત્ન, કળા, પટકુળા, નિસરીતનું નિગન તે ગસેર, મૃતચર્મ કાળમગપટ ચર્મ વિશેષ, અસુક વિશેષ, આલસણ નિચિત, સુકુમાળ કલ્યાણની ભાગીજન જુદની પગે લીયા કાળગની પરે કાળા, ગોભના બાલવર્ણ રક્ત, પીળા ધોળા મૃગના ગેમના વસ્ત્ર, સુરજના, જરગરી (ગંક-જરી) જનના અને તતુની લાતે કરી ચીનાન ઇલાદિ તતુએ કરી નીપજતવેન લાની નિચીત મોહર જેમ ધણ વળા ને વસ્ત્ર મધ્યે નદ પ્રકારના પતનના નીપજતવેન વર્ણ, ને રગ સનીત તે રત્ન છે તેમ તે અનમકનામાં ત્રણ સમદ પામ અનેક પ્રકારો નિગા (રનાવે) પરીણામે વજ્રનિધે સહીત કૃષ્ણ કુલ્યા યમ જાતર રહે છે એ દસમો અનમકનામાં કંપવૃક્ષ નર્ણવે એ દસ જાતના કંપવૃક્ષ વર્ણવા

૪૯ એ-૩૬ દીપના મનુષ્યનો અધિકાર.

પ્રશ્ન—હે ભગવત, એમને હાથે મનુષ્યો કયો આપત ભાવ, રચનાવે છે?

ઉત્તર—હ જ્ઞાનમ, તે મનુષ્યના અત્યંત મોઘ્યમરી મોહર રૂપ છે આયુત્તમ છે મનની
પરે બેમો વિરે મથીત મોહર / તેના અગ સર્વ અન્યવે કરી પૂર છે મોહર રૂપ
આકારે કાચગાળી પરે તેના પત્ર છે ગત મનગની પત્ર સુકુમાળ પત્રના તળીયા છે
તળી તે તળીયા પત્ર, નગર સમુદ્ર મનમન, ચક્ર ધ્રુવ દર્યાદિક દક્ષિણે કરી સદીત
છ અનુક્રમે આન । રીત પત્રની આગળી છે ઉડી પાળી પત્રી છે ને ચીમટયા ઉચા
નાના નરણા તેના નખ છે રહે આ રે પુટ ગામુદીમની પત્રની ધ્રુવી છે હરિજીનીના
પૂર્વ નરીરની પરે અનુક્રમે વાળી તેની વાધ છે તાગા તાગાની પત્ર રચનાવે ચુ
નેના તીચણ છે દરતીના સરખી ગરિ (ચ ૧) છે ને ભના પ્રધ । તેના સાધન છે
મોઘનમ હાથી તે સરખી દીપની વિગળ વિનાસનત તેની ગનિ (ચ ૧) છે જ્ઞાનત
અરની પરે તે સખા ચુગ રે । છે જ્ઞાનિ વિદ્યુદ આશ્રિય થે ની પરે મળ રહીત
ચુલ દા છે જેમ જ્ઞાનત થોળી ત્રણ દેગ પાળ કપ્તા જેમ ખર ત્ય નહો તેમ તે
જુગળીસાને મળ કના જુલ દેમ ખગાય । રી પ્રમુદીત હા સગીત પ્રધાન થોડો તથા
ચીહ તેની મથી અધી ન તુળાકાર તેની કરી (કે) છે એમો આમો મુમળ તે
સરખી અો તેજે ચારીમો તથા વિભંગ કાંધા પ્રધાન સુરખ તથા ખડગની મુક સગીમો
તથા પ્રધાન વગળી પરે દેગીપમાન નીરડી મધ્યભાગ છે તળુ સન પ્રમળે કરી સદીત
ઉત્તમ જ્ઞાનીવત સુદમ ફૂરન ઝીમ્મ સેલા ચરત મોહર સુકુમાળ કોમળ રમણીક તેના
શરીરની રોમ ત્ય છે ગંગાના આનત્તન અને દલલાવત સખ ને તેજે ચારી દીપણ ઉદા
માન સમયે જેવુ કમળ રિમ્મર હાથ તે સરખી ગળી રિકરર રિકટ તેની નાની ઉડી
છે મનુ અને પળી તેના મળી સુગત પુટ કુસી છે અખ મનના સરીખુ ઉદર
છે સુચી પરિત્રારીર છે પદમની પત્ર રિમ્મ તાળી છે તમારે નીચા નમતા પાસા
છ, નિરતર પાસા છે, મોહર પાસા છે, ચુલ રહીત પરીગત ચીનમ યા ધથોકન
પ્રમાણ મસેપુર રીત પાયા છે અત્ય પાસગી દોસે નહા એહુ અને વાક સરખ
વિમળ કુનિપન રોમ રહીત ગરીર છે ઉત્તમ જ્ઞાનીસ નક્ષા તા ધ જુલ છે નમ રી
શતજની પર ઉગન ગસન સમત્ર અરિપમ સમાત્ર નિરતીછ ફેટાણુ તેવુ દમ છે
શીરકે કરી નભાત દમ છે નગર પોળની બોળ સગા । વતુગકારે જૂળ છે કમા
ના બોગળ સખી રિતીલા લાગી તેની બાદ છે ધુમગ સરખી પુટ અરખી રે સ
ચારે સરધીત છે ગુડીગટ મોહ રિતીલ નિર મુરધ પૂ પર દરતતગની જેની સધ
સાતા તળા માગે રીત રૂટ કુપા રે ઉત્તમ લટલો રાત છીર રહીત એહવા હાથના
તળા છે રૂટ વાગસાને આકારે જની પરે નીરડી કોમળ અત્ત પ્રધાન અચુની છે તાગા
પણા નળીયો આ રે ઉગ પવીત દીપતા ચીમટા ટાચા ત્ય છે હરેળીમા ચદ્રમ તા
આપા છે સયો આપ છે દલજાનસ રાખો આપર છે, ચક્રરત્તિના ચક્ર રત્નને

આકાર છે સત્યા સાચીયાનો આદ્ય છે વસ્ત્ર ૧ સૂચ ૨, ગ્રામ ૩, યજ્ઞ ૪, સાધીયો
એ પાત્ર દાથને રિયે આજ્ઞા છે ખીચે પખુ લલણે કરી સપૂર્ણ તેણે કરી સ્ત્રીન શોભીત
તેના દાથ છે બેનો પાગ, યશસ્વ સ્વર, સીદ, મદુનો અદ્ય, નાદ, દસ્તી, તેદના
સરખા તે જુગળના બના પુગ મોટા રકષ કે ચાગ આગુત પ્રમાણ કાચાના સરખી
કોવા (ગેક) છે જથાવગિયત બે પ્રકારે ચીનામ મરખી મુઠ છે પુષ્ટ મામે મગિયત
ભની સીદના મરખી મોગી દુનચી છે પુષ્ટ પ્રમાણ સખા અથવા ખીંગણ (પામ
ઘોના) સરખા રાસ તેજા દોડ છે પાગ મદમા સખા નીર્મણ તથા દક્ષણાર્ત રાખ
ગાયનું કુષ, સમુદ્રુ રીણ મચકુદુ કુય, પાખીના ડુસરા અથવા કમગ સખી દાતની
રૂપી છે અખડ દાત છે ગય રહીત દાત છે અતર રીત દાત છે ચીંગટા દાત છે
સુનિપન દાત છે જાખીએ એક દાત છે, એવુ દીગે પણ અનેક દાત છે, અગીએ
ધન્યો નિર્મણ તોતો સુરણ જેવો તો દોય તેવુ રાણ તાગવુ ને કુખ છે ગરક પખીના
જેવી નારીકા છે વીરયા પુરુષિક કમગ સરખી આખ છે રિકયા કમગની પાખડી
સરખી પાખણ છે ઘોડી નખી ધનુષ સખી મનાદર કાળી અબ્બની રાય સખી બે
મચાતે મોદર લાખી ઉત્તમ પાતળી ગળી ચીંગી લાપણ (ભર) છે વય ન પામે
પ્રમણ મુકત એસ કાન છે બના કાન છે મામે રી પુષ્ટ એસ ગાલના દેસ ભાગ છે
તમાગો ઉએ બાળ સુધાંમરે ઉત્તમ રિતારણે અમ નિનાડ (-પાગ) છે પ્રતિપુર્ણ પુનમના
મદમા સમાન મુખ છે અને આકારે મસ્તક છે તિરક પુષ્ટ નાડીએ કરી સુગધ લક્ષણે
કરી સહીત ઉચા ધીખર સરખો નભીત્ર ધીખર દોર એદવો લીખર છે દાડીમના
કુનતી પેરે તથા સુચણે વપુ નિર્મણ મુગત રાતી માથા રી ચાગડી છે સામળી મનના
કુય સરખા ઘણું નિનદ માસ ઉપચીન મુકમાળ રિપન પ્રમસ્ત મુદમ લલણારત સુગધ
મરે મોદર મુખ્ય વણ જેદવો રોપનાગ અથવા ભોમી લીલો ત નીલસ્યામ અથવા કાગળ
ગો પુજ (મગો) અથવા ભગગો સમદ ને સરખા ગ્યામ ચીમગ અંધ એલા દક્ષણ
નર્તનના વધે નહીં એસ માથા મોસાગા છે જાત્રીય લક્ષણે કરી સહીત છે સુનિપન
ભયા સગત અજોપાગ બના છે સરખાત જેવા જોગ છે દેખસા જોગ છે અભાકપ
છે પ્રતિષ્ઠ છે

વળી તેમનુપ્યોદસ મ જો રન છે કોચ પખીના સરખો રન છે રિણા સરખો છે
સીદ સરખો રન, સીદ સરખો ચોપ છે મધુ રન મધુર ચોપ છે સુરન છે, સુરન
ઘોય છે ગયાએ રી જાજરખમા તોજા અજોપાગ છે વજીખભના રાય સનપાના
ધણી છે સમચતુરંગ સસ્થાનના ધણી છે શરીર રી ચામડી ચીમગી છે રોમ રહીત છે
ઉત્તમ પ્રસસના જેવ છે જેવો ઉપમા દેસ હાં એવુ શરીર છે ગળી પીલા,
લધુનીત, પરમેવો દ્વયસ્ત્રી રીત શરીર છે શરીરે મેન પ્રમુખ મરે નહીં મોદર
વાયસમાન વેગ છે કક પખીની પેરે આદ્ય લીએ છે પારેવાની પેરે સપ પમે છે
સકુન પખીની પેરે નિહાર કરે છે (જેમ તે કુન) નિહાર કરતા પાખ ખરડાદ નર્તી
તેમ તે જુગળને પખ લેપ વાગે (તા) રોમ રીત ઉચા દેસ દેસ છે પથ અથવા

[illegible]

પ્રશ્ન—હું જામવન, તે મુજબ ૨૦૧ મને સ્વતંત્ર ની ૬૨ સપાટી છે

ଉତ୍ତର-୫ ନମ୍ବର ଶିକ୍ଷାବଳୀ ଅନୁସାରେ ୧୨ ଓ ୧୪ର ଓ

મંત્રણ—૨ બચાવ એકાદ ૨૧૧, છુટકાની સ્થિતિ કરી નાંખનાર ૨૧૧૧, ૨૧૧૫
કર્યા છે.

[illegible]

શોભાવમાન સ્ત્રીગી હાથની રખા છે ચદ્રમા, સૂર્ય, દલાલ વત્ત રાખ, ચક્ર, સાથીયા પ્રમુખી બંને પ્રકારે સ્ત્રીત હાથને વિષ રેખા છે ૧૮ ઉચી મુક્તિ, ૮૫ અને નતી:૫ પ્રદેશ પ્રતિપૂલ છે મામે કરી પૂર્વ ગળુ અંતે ગાન છે આર આશુળ પ્રમાણે કાચાના સરખી ઓરા (રોડ) છે મામે કરી સહીત બંને સરથાને હડગચી છે દાડીમના ધૂત સમા ૧ રાતે નજી પુલ લા ૧૨ છે ચુર હેડ છે દહીં, પાણી, ડાહુ, નદ્રમા, મન કુદનું ધુપ, માનતીનું ધૂન, અગોક દક્ષિણ ધૂન એવે ધોળે વર્ણ છીદ્ર ન્હીત નિર્મળ દાત છે રાતું કમળ તથા રાતું પદ્મ તે સરખી રાતે ૪૫ સુરાળી ૮૭ તથા તાળડુ છે કળેર તથા અગોક દક્ષ તે સરખી સખી ઉચી સગળપણે લાગી એવી નાતીમ છે સરદકાળના નીપના કમળ અથવા ચદ્રિ ણી કમળ તથા નિરોત્પન કમળ તેની પાખડી સમાન લક્ષણે સહીત મોહર એવા નયજી છે વાવળ્ય સહીત તે નયજી ૧૧ ખુણા ત્રાના નરણા રાતા છે નમાયુ એવુ ધનુષ તે સખી મનોહર રમે કાળી સહીત સગત સુગત રયામ વર્ણ સ્ત્રીગી ભદ્રિ છે પ્રમાણે યુક્ત એવા કા. છે પુટ મનોહર એવા ગાન છે આર આશુળ પ્રમાણે વિશાળ મધુ નિનાડ (કપાળ) છે કાર્તિકની પૂર્ણમાના ચદ્રમા સમાન નિર્મળ પ્રતિપૂર્ણ મોગન ના છે ૪૧ી પરે ઉચુ ઉત્તમાગ (મસ્તક) છે વામ સ્ત્રીગળ વાળા રયામ નજી એવા માથાના કેસ છે ૭૪ ૧, ૫૪૧ ૨, શુભ ૩, યુભ ૪, દામની ૫, કમળ ૬, કળશ ૭, નારી ૮, સાથીરો ૯, ગોગી ખજા ૧૦, ૪૪ ૧૧, માળો ૧૨, કાચમો ૧૩, રથ ૧૪, ગગર ૧૫, યાગ ૧૬, અડુશ ૧૭, અણપદ (તે ૭૪ વિશેષ) ૧૮, શીખ ૧૯, સુપ્રતિષ્ઠક ૨૦, મેર ૨૧, લક્ષ્મી ૨૨, તોળુ ૨૩, પૂની ૨૪, સમુદ્ર ૨૫, દેવલન ૨૬, પર્વત ૨૭, આગીમો ૨૮, લીલાવતહાથી ૨૯, બળદ ૩૦, સીંહ ૩૧, આમર ૩૨ એવા ઉત્તમ ગાન લક્ષણની ડગલુદાર છે હમ ૧૧ સરખી ગત (ચાન) છે કાચનના સખી મધુ ૨૪ છે મોહર છે સારી સમત રક્ષલ છે ધરગ રેલ દુનપ, કુચેટા, ગાથી પોલાન, શા- એટલાથી હીત છે ઉચપણે પુરપથકી થોડી (આર આશુળ) નીચી છે રસાવે સોગ નુમાર અંતે આચાર તેજે કરી મોહર વેપ છે બોનરુ, હસવુ, ખેસવુ, ૧ વિનાશ વાત કરની તેજે સહીત છે મોહર નિશ પુક છે, તે ૪૬, ૬૫, ૫૭, ચતુ વાવળ્ય, ૭૫, જોનન નિવામે કરી સહીત છે નાન વનની રેનેદારી અપસરા સમાન રૂપે આગન જોવા જોગ વિશે જોવા જોગ દેખા જોગ મનોહર છે, પ્રતિભિગ સમાન છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત તે જુગળની સ્ત્રીને કામે આહારની ધનજા ઉપજે છે?

ઉત્તર—હે જાનમ, તેને એ તરે આહારની ધનજા ઉપજે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે મનુષ્ય જોવા આનંદ રેડે?

ઉત્તર—હે જાનમ, પૂની ૧૧ ઉપના ધૂન ને ૬૭ તો આહાર કરે છે એવા તે મનુષ્યના સમુદ્ધ કલા છે અદો સાધા આયુષ્યનો!

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે પૂની ૧૧ જોવા શ્વા છે?

ઉત્તર—હ જાનમ તે યથા દુનિ જોગ, અથરા આર અથરા સાગ અથરા મદિ ।
અથરા ભિરાદ (દેસવિરાધ) અથરા પપટ મેઠક પુદ્ગલગ, અથરા પગભાર, આઠે મીઠા,
નિજાપાસ, મદાનિજાપા-ગાઠ મિટાન વિરેળ અપમ આપુ દુધ, ચાર ગાયો
પાપો તેડુ દુધ ના ગાયો પાપ તેડુ દુધ મે ગાયો પપ તેડુ દુધ એ ગાયો પાપ તે
ગાયનુ ઉત્તમ દુધ મે મધે જોગ આઠ, આઠર પ્રમુખ ભખીન તો મદ અડીએ ફરી
પડીએ તે નડ ફરી નડા સ્તેન સ્તેન અપા ફરી નડા સ્તેન છે

પ્રશ્ન—દે ભગવત તે પૃથ્વીના મુલકે એવે રાજ જનરલ મામ હૈ

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, જો સ્વર્થ રમથ તરી ને પૃથ્વી ॥ ઝાંચી છટ જ્ઞાત મોજાન ગરદ
દલો હે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે ૪૫ હાથો યેવો ચાલુ કર્યા છે?

[illegible]

પ્રશ્ન—હું ભગવાન તે પ્રતિ દુઃખી રહું એવું મારું મન (અપેક્ષા) છે.

ઉત્તર-હું જ્ઞાનમ, એ અર્થ સમર્થ નહીં તે ન હજીતો એથી કહ્યું (એથી અનિમેષેટને કનનિના ભોજાથી ધણો મોહર) નિસદ્ધિ આપ્યા છે

પ્રશ્ન—હે જનરલ તે મનુષ્ય આત્મ રી માં હશે

ઉત્તર—જો તમને તે ગુણ્યના અભાવે પાકુમાં રહેશે અને સમો આયુષ્ય નો ।

ਮਨੀ—ਹੋ ਭਾਗੀਨ ਤੇ ਇਕ ਕਰੋ ਘਾਟੇ ਹੋ?

ઉત્તર-પશ્ચિમે ગાત્રમાં યજ્ઞ-સિંધુ આકારે, દેશ (ધ્રુવ) ધન્ય આકારે કે (જેના જોગ)
 ધન્ય આકારે કે ધન્યને આકારે ધ્રુવને આકારે તે પૂર્વે આકારે, ગોપુર (રાસ) ને
 વેદિમાં બેસના જોગ બમિ નોપાજાગ ઉપર બેસનાવુ રથ ૧) નો આકારે, દેવ તે દેવતાના
 ધન્ય આકારે અટાનો આકારે જોગ અગત્યને આકારે પ્રસાદો આકારે ધન્યત ધ
 નદારીયાના ધન્ય આકારે જોગનો આકારે, તજાનો નિમે જળ ઉપર જે પ્રસાદો આકારે
 ધન્ય ધન્ય નો આકારે, જોગનો આકારે વૃક્ષ છ ધીજા પાણી ત્યા ધણ
 વૃક્ષ બન રજા ગાસન ઉત્તમ તે સગાઈ વૃક્ષ છે વહી દીની ગાત્ર તે
 વૃક્ષના સમુદાય ત્યા કે અજો સામે આકારે તે.

પ્રશ્ન—હે ભગવત, ઐ^{૧૦} દ્વાર ધર મથા મદા ૩ ?

૭૧ તર-હે પ્રાતમ એ અથ સમય તરી વૃક્ષ-૧ થા ૭ એ ૫ તે મનુ'પના મમુ, ૧૫
 ૭ અહે માગે આપુ' ૧૫ તો'

પ્રશ્ન—હે ભગવાન, એકેક દીપે માત્ર અથવા નગર જ્યારે સંવિદેશ પ્રમુખ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, એ અર્થ સમઘડી રાષ્ટ્રના એ જાય એવા મલાન તેો છે એવા તે મનુષ્ય સમુદ કલા છે અહો સાધો આધુનિકતા !

પ્રશ્ન—હે ભગવાન, એકેક દીપે અસી (તાર) કન હવે તે સીપાઇ પ્રમુખ, મરી (સાધ્યે બખતુ તે) કમે હવે તે ડરી (ખેતી પ્રમુખ) ડગ હવે તે મજબી, અથવા નેરક દેવ કરી હવે તે, અથવા ચપારી લોક છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, એ અર્થ સમઘડી ગયા છે અગી, મગી, કમી પ્રગીત વ્યાપક પ્રમુખ મને હલાકી કાય કરી રીત તે મનુષ્ય છે અહો સાધો આધુનિકતા !

પ્રશ્ન—હે ભગવાન, એકેક દીપે રૂપ, સુરણ, કામુ, વસ્ત્ર મણી, ચક્રમાતાદિક મેતી, ધણુ ધા. સુરણ, ગળ મળી, મોતી, સખ દાણાર્ત પ્રાણ પ્રમુખ નવું છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ તે વસ્તુ છે, રૂપ તે મનુષ્યો તે ઉપર તિન મમતભાવ ઉપજતો નથી

પ્રશ્ન—હે ભગવાન, એકેક દીપે ગળ (દિગ્ગો ધાળી) યુર ગળ (પાટવી કુમાર) હાથર તળાગી, માળીસ, ધનનત, મોટા દુટના ધાળી, મોટા ધાત, જાહાગી, નગ શેર, કટા ધાળી સાથે બનાવનાર પ્રમુખ છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, એ અર્થ સમઘડી લા મનુષ્ય રમી મત્તર દીત છે અહો સાધો આધુનિકતા !

પ્રશ્ન—હે ભગવાન, એકેક દીપે ફાસ (વેનાતો લાધેન જ મ પર્વત હ તે) પેશ (મેરક કામ કરના માટે મુકા નેગ) અથવા સિન, અથવા બાગીસ, અથવા બપના, (ગીધ) આગ, (મમ માન) ભગી (સાથે ભેગી જમના મેર ભોગ ભોગના) પ્રમુખ છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, એ અર્થ સમઘડી ના અો હામર પ્રમુખ મીત તે મનુષ્યના સમુદ કલા છે અહો સાધો આધુનિકતા !

પ્રશ્ન—હે ભગવાન, એકેક દીપે મના વિના, બાહ, બેન ગ્રી પૂત, પતી, દીપાતી નું છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ હા છે રૂપ તે મનુષ્યો ધણો પ્રેમધન ઉજતો નથી રાખાવેન તે મનુષ્યને પ્રેમ ધન પાત્રો કલા છે અહો સાધો આધુનિકતા !

પ્રશ્ન—હે ભગવાન, એકેક દીપે મે મીના દીપ અથવા વેગી, રતના મગદાર, વધના કના પ્રત્યિક, (હિરના નેના) પુર મિત રે પડે હુ પ્રમુખ છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, એ અર્થ સમઘડી તે મનુષ્યના સમુદ વેરભા રીત મલા છે અહો સાધો આધુનિકતા !

પ્રશ્ન—હે ભગવાન, એકેક દીપે મિત છે, અથવા રત્ન છે (અતિ રમેદનાત) મિત મિગ, નળી, સાહેની મમખ મુખી અથવા મહા મોગી પ્રમુખ ને મીગની મમના મુખદાર છે ?

ઉત્તર—હે જાતમ, એ અથ સમર્થ હાંી તે મારા પ્રેમવધો સ્વીત કલા છે અહો સાધો આયુરતો !

પ્રશ્ન—હે ભગવત, એમ્ક દ્વીપે તિલાદ મેળવત, પ જાવતુ, યત કરતા, સગદ, સવતસરી, જમણાર, રાપણી કિયા તે ડે જાગતો ન્ત્ર પહે નાના, યુગમન સમગ ઉપનયન મતુ મજાવતુ વિગેરે એત્તન, અરણી, પુત્રા પી, નવે િ કાય છે ?

ઉત્તર—હે જાતમ, એ અથ સમર્થ હાંી તા તિલાદ મેળવત, પરજુવ, યત, શ્રાધ, જમણાર નએત્તન અરણી નવત્ત રાદ પ્રમુખ કય મીત તે મનુષ્યના સમુદ્ધ ત્યા છે અહો સાધો આયુરતો !

પ્રશ્ન—હે ભગવત એમ્ક દ્વીપે ઈ મહોત્સવ રાખી કાર્તિકો મહોત્સવ મહાદેવનો મહોત્સવ, સીરો મહોત્સવ, વેપમણો મહોત્સવ, મુકુદો મહોત્સવ, નાય મહોત્સવ, જશો મહોત્સવ, જતિકો મહોત્સવ યાના મહોત્સવ તજારા મહોત્સવ, નદી મહોત્સવ, કદના મહોત્સવ પનત મહોત્સવ, ટકીરોપણ મહોત્સવ, ચેપો મહોત્સવ, યુગનો મહોત્સવ પ્રમુખ ડે ?

ઉત્તર—હે જાતમ, એ અથ સમર્થ હાંી મતિમાદિક રૂઢિને સ્વીત તે મનુષ્યના સમુદ્ધ છે અહો સાધો આયુરતો !

પ્રશ્ન—હે ભગવત, એમ્ક દ્વીપે નદ તે ભરાયા પ્રમુખ, જગદી રિગેય, મયની કી ર મુત્રીશુદ્ધ પ્રમુખ, વેડમ, (ભા. ભરાય) ત્યા કહેા તત્તાના કદાગ આખાનના કોાર, લાય તે ક નાર, (હી તજાર, કુસાક ના) કારા ત્યા મેનાર તથા ભવા બુા) ગમ તા તા ગમ ઉપ અગી રમે તે, વીરિપદ નધ તીખ માગે તે તિાના રજા તુ મદ તા રત તા કમી તે કાનની રમત, મામથા તે મગમીક કહેાર, રને નના કમે તા ક નદ તા કહેાર તે, આ સવ ના પ્રમુખ જોતાના છે ?

ઉત્તર—હે જાતમ એ અથ સમર્થ હાંી તે મનુષ્યો કાવુ જાન નથી ઉપજતો અહો સાધો આયુરતો !

પ્રશ્ન—હે ભગવત એમ્ક દ્વીપે આ તથ વેન પાનખી ગિરી પાનખી ધિરીપણ, રિકીપણ, વદાણ જે મને થલ રોય તે તિતમ (પાનખી) અદ્ર મળિમ, (સિતકા તિત) ડે ?

ઉત્તર—હે જાતમ, એ અથ સમર્થ હાંી તે મનુષ્યના ગળ પજે મરી રિતાર કરે છે (યને ડે) અહો સાધો આયુરતો !

પ્રશ્ન—હે ભગવત એમ્ક દ્વીપે તથી ચો, ત જળ પા, તજલ (ચેડ), બમરાં બોમડા છે ?

ઉત્તર—હે જાતમ હા જ પા તે મનુષ્યો યજ્ઞા યોગ બોમપણે થી આરતા

પ્રશ્ન—હે ભગવત એમ્ક દ્વીપે તથ, બેસ, ઉગી, બમરી, આડ પ્રમુખ છે ?

ઉત્ત —હે ગૌતમ, હા છે, પણ તે મનુષ્યો દુષ્ણ પીણ નિમને ભોગપણે નથી આપતા
પ્રશ્ન—હે ભગવત, એકેક દ્વીપે સૌંદ, માન, વિના, વિજન, અજ્ઞાતા ૩૧, પસર
નામા છત્ર, ત છનામા છત્ર, વિનાશ, કુતરા, માન (ધુસ), લગુરી, રસાન વિગેયો, કાતકી
છત્ર સસના, ભોગ વિના, વિનાન મા છત્ર છે

ઉત્ત —હે ગૌતમ, હા છે, પણ તે છત્ર એક બિંદો મહોગાહે તથા ત્યાના મનુષ્યો
કાષ પીના, અનાધા, ભય, તાડના ઉપગતે નહીં અભોગાગ કેદે હાં, ૮ કે હાં તે
પશુઓ ભીકે સ્વભાવ કલો છે અહો સાધો આયુધ્યતો!

પ્રશ્ન—હે ભગવત, એકેક દ્વીપે સાળધા જાતી, નળી, ગુજરાત, તન, મેનડી પ્રમુખ છે
ઉત્તર—હે ગૌતમ, હા છે, પણ તે મનુષ્યો ભોગપણે નથી આપતા

પ્રશ્ન—હે ભગવત, એકેક દ્વીપે જાન, ગુજરાત, જીહામી જાન, ઉપાતના કામ,
વિખમમ, નિચાણ પ્રમુખ કુક, વેળ, કચરો ૪ વિગેય છે

ઉત્ત —હે ગૌતમ એ અર્થ સમર્થ હાં, એકેક દ્વીપને વિશે વાકજ સમ મને દર
જમિ છે અહો સાધો આયુધ્યતો!

પ્રશ્ન—હે ભગવત, એકેક દ્વીપે ખીના, કાદા પ્રમુખ કાદા તુણી કચરો, પા
કાં કચરો, અપરીત પાચ પ્રમુખ દુર્ગમ, જીવ અનોખી (અસુચી) રસ્તુ પ્રમુખ છે

ઉત્તર—હે ગૌતમ એ અર્થ સમર્થ નહીં તથા ખીના, કાદા, રજ, માન, તણ કચરો,
પતનો કચરો અપરીત પશ પ્રમુખ દુર્ગમ અનોખા રસ્તુ રીત એકેક દ્વીપ કલો છે
અહો સાધો આયુધ્યતો!

પ્રશ્ન—હે ભગવત એકેક દ્વીપે જાસ, મસા, પીમુ (આચક પ્રમુખ) જીખ,
૮ કણ (૮૧ વિગેય) છે

ઉત્તર—હે ગૌતમ, એ અર્થ સમર્થ નહીં એકેક દ્વીપ કામ, મસા, પીમુ, જીખ,
હાં, ૮ કણ પ્રમુખે રીત છે અહો સાધો આયુધ્યતો!

પ્રશ્ન—હે ભગવત એકેક દ્વીપે સર્પ અજગ મહોરમ ભોગ સર્પ છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ હા છે, પણ તે મહો માહે તથા ત્યાના મનુષ્યો કાષ પી
અનાધા, હીરેદ પ્રમુખ ચરીરે મે હાં અભો ભદ્ર એસ અપના સમુદ્ર કે અહો
સાધો આયુધ્યતો!

પ્રશ્ન—હે ભગવત, એકેક દ્વીપે અજક, તે મેટવીતમે એગામેય ઉમે છે તે,
અનથ ઉપાત હેણ મહમુસુન, તે પુગીયામે મદ ઉમે તે મુસમી પેડે ઉપાત કરે તે,
મન સમર્થી ગર્જાર મદ સમર્થી જીવ, મન મધાટક (ના) એકેક મને મદલુદ)
મદ અસસ તે મહનું કક મામ ઉલ્લઆસ। થય તે, અભાદા તે વાગા પ્રમુખ
રામા વપણે પ્રાત અમ્રાણ તે વૃક્ષ મે સાળા, પાચાળી મપાત, આપત નગ તે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, એકરૂક દ્રોપે અસત ધણો વગસા, મદ વરસા, ઉત્તમ દૃષ્ટિ, અત્યદૃષ્ટિ, પાણીના પ્રસાદ, (તે પાણીના પ્રસાદે ધરતી ફાટે) પાણીની પીડા (તે પાણીથી દુઃખ ઉપજે) ગામને તાણે, જનતા સનીવેપો તાણે, તેમા પ્રાણી ॥ ૬૪ ॥ જનતા વ્યભૂત એવા માગ આપ છે ?

ઉત્તર—હે જાતમ, એ અર્થ સમર્થ હાં પાણી ॥ ઉપદ્રવ નીત તે મનુષ્યના સમુદ્ધ કલા છે અહો સાવો આયુષ્યવતો !

પ્રશ્ન—હે ભગવત, એકરૂક દ્રોપે હોહ ॥ આગર, તાગા ॥ આગર, શીશાના આગર, મોનાના આગર, ગ્ળના આગર તી ના આગર, વસુધારા ધનના વરસા, રૂપાના વરસા, સોના ॥ વરસા, રત્ન ॥ વરસા, વજ્ર (નીંગ)ના વરસા, આભરણના વરસા, પત્રના વરસા, ખીજના વરસા, પુલ્કનો વરસા કળો વરસા, માલનો વરસા, મધો વરસા, સુર્ણો વરસા, શીશાના વરસા, રત્નની દૃષ્ટિ, રૂપાની દૃષ્ટિ, સુવસ્ત્રની દૃષ્ટિ, જનતા સુર્ણની દૃષ્ટિ, શુકાળ, દુઃખ, સુખીલ, દુર્લભ મોઢી વસ્ત્ર મોઢી વસ્ત્ર, લેરી, તેમ વેચની, તેમ સમૃદ્ધી સમૃદ્ધી વસ્ત્ર વેચવી, ધન પ્રમુખ, નિધાન પ્રમુખ, જુના ધન, જે ધનના ભોગરૂપ મગજુ પામ્યા, જે ધા ॥ સેનનાર મરજુ પામ્યા, જે ધનના સેનનારના ગોત્ર નિઠેદ ગયા છે તે જે એ ગામ, નગર, ઝીડ, કાંડ, મડગ, દ્રોણ મુખ, પાટલુ સમસ્થા નકા સખાદ, સનીવેપને નિ, સીંગોડાને આકારે હામ, નવરે, ચોર, આચરે, ચોમુખ, ખીજે પણ રાજમગ, નગના ખાગને નિમે, મનાણના હામને નિમે, પર્વતની ગુફાને નિમે, શીશાને નિમે જૂનને નિમે, ધરને નિમે, ધન દાગ્યા છે ?

ઉત્તર—હે જાતમ, એ અર્થ સમર્થ નહાં (એટલા વાના સા નથી)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, એકરૂક દ્રોપે મનુષ્યને કેટલા કાળનું આયુષ્ય છે ?

ઉત્તર—હે જાતમ જન્મન્યથી પ યોપમો અમ ખ્યાતમો ભામ, તે પણ પ યોપમને અસ ખ્યાતમે ભામે ઉલો જાણવો ને ઉત્કૃષ્ટપણે પર્યોપમો અસ ખ્યાતમો ભામ સ પ્રજ્ઞ જાણવો

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે મનુષ્ય કાળ કેમ કઈ ગતે જાય, ૫૫ જન્મ ઉપજે ?

ઉત્તર—હે જાતમ, તે મનુષ્ય જ મળી ॥૦ સેન આગરે જે (જુગળ) બાગ- પુત્ર, પુત્રી જન્મી તે જુગળની એગણાએથી નિસ સુધી પ્રતિપલ્લ કષ્ટે સારીપેટે રાખે સારીપેટે ગોપવે સારીપેટે રાખતા થા હિચાએ લેના થમ, નિરાએ લેના થમ અખ્યાત થમ, ગીમ્તાથકા અનારાધ દુષ્ટ ઉપના નિ ॥ સુતે સુખે જાળ કરીને અનંતર દેવના જૂનપતિ, નતર દેવનાપણે આહીનારી એકે અથવા જગેગર આવખે દેવતાનો અનંતાર પામે દેવતાનો અવનાર તે મનુષ્યના સમુદાયો કલો છે અહો સાવો આયુષ્યવતો ! એ એકરૂક દ્રોપ કલો

પ્રશ્ન—હે ભગવત, દહાભરીસનો આભાષિક મનુષ્યો આભાષિક દ્રોપ નામે દ્રોપ ક્યાં કલા છે ?

ઉત્તર—હે જાતમ, જણીયામા દ્રોપે મેર પવનો દહાણીને સુવહીમનત વપધર

પરંતુને દક્ષણ પ્રાદીપો અગ્રીમાત અગ્રીપુરો વચ્ચે નમુ મધ્યે જામે જોગન અગ્રી
જામે આ આભાસ દીપ છે તે અગ્રીમાત અગ્રીમાત દીપનીપરે જાણવો

પ્રશ્ન—હે ભગવત, આગ્રીમાત અગ્રીમાત નામાલોપ કયા કરો છે ?

ઉત્તર—હે ગાત્ર, જાણીપાયા દીપે મેર પાત્રો દક્ષીણીમે સુધદેવત વાવ
પરંતુને દક્ષણ પશ્ચિમો અગ્રીમાત તે નામલ પુરો વચ્ચે નમુ મધ્યે જામે જોગન
અગ્રીમાત જામે આ આભાસ દીપ છે તે એકદંત દીપ સરખો મેર જાણવો

પ્રશ્ન—હે ભગવત, દક્ષીણીમાત નામાલોપ અગ્રીમાત દીપ કયા છે ?

ઉત્તર—હે ગાત્ર, જાણીપાયા દીપે મેર પાત્રો દક્ષીણીમે સુધદેવત વાવ
પરંતુને ઉત્તર પશ્ચિમો અગ્રીમાત તે વાવજાણવો લગત સમુદાયે જામે જોગન
અગ્રીમાત જામે આ આભાસ દીપ છે તે એકદંત દીપ સરખો જાણવો

પ્રશ્ન—હે ભગવત, દક્ષીણીમાત દક્ષીણીમાત અગ્રીમાત દીપ કયા છે ?

ઉત્તર—હે ગાત્ર, એકદંત દીપના દક્ષીણીમાત અગ્રીમાત અગ્રીમાત સમુદાયે
આ સે જોગન અગ્રીમાત જામે આ દક્ષીણીમાત અગ્રીમાત દક્ષીણીમાત દીપ
આસે જોગન લાગવો, પદોગવો કરો છે ને આ સે પાસકે જોગન કાંઈ ઉત્તર
કરો છે તે એક પદવર વેદિમાતે જાણવો સુધદેવત મેર અગ્રીમાત જોગ એકદંત
દીપો કરો તેમ જાણવો

પ્રશ્ન—હે ભગવત, દક્ષીણીમાત અગ્રીમાત નામાલોપ કયા કરો છે ?

ઉત્તર—હે ગાત્ર આભાસ દીપ આ અગ્રીમાત અગ્રીમાત અગ્રીમાત સમુદાયે
આસે જોગન જામે આ અગ્રીમાત આસે દીપ છે તે દક્ષીણીમાત સરખો જાણવો

પ્રશ્ન—હે ભગવત, દક્ષીણીમાત જોગન નામાલોપ કયા કરો છે ?

ઉત્તર—હે ગાત્ર આભાસ દીપ આ અગ્રીમાત અગ્રીમાત અગ્રીમાત સમુદાયે
આસે જોગન અગ્રીમાત જામે આ જોગન નામે દીપ છે તે પદવર દક્ષીણીમાત
સરખો જાણવો

પ્રશ્ન—હે ભગવત સુધદેવત આસે દીપ કયા કરો છે ?

ઉત્તર—હે ગાત્ર, નામાલોપ દીપો નામાલોપ અગ્રીમાત અગ્રીમાત સમુદાયે
આસે જોગન અગ્રીમાત જામે આ સુધદેવત નામે દીપ છે તે પદવર દક્ષીણીમાત
સરખો જાણવો

પ્રશ્ન—હે ભગવત આ સમુદાય નામે અત્તર કયા કરો છે ?

ઉત્તર—હે ગાત્ર દક્ષીણીમાત દીપો અગ્રીમાત અગ્રીમાત અગ્રીમાત સમુદાયે
આસે જોગન અગ્રીમાત જામે આ સમુદાય અગ્રીમાત અગ્રીમાત નામે દીપ
કરો છે તે પાસકે જોગન લાગવો પદોગવો છે દક્ષીણીમાત સરખો જાણવો

આદ્યમુખ ૧, મેદ્યમુખ ૨, અભ્યમુખ ૩, ગોમુખ ૪, એ ચાર દ્વીપ પાંચમે જોજનના લાગ્યા પહોળા છે

અરવમુખ ૧, દરતીમુખ ૨, સીંદમુખ ૩, વેળમુખ ૪, એ ચાર દ્વીપ ૭મે જોજનના લાગ્યા પહોળા છે

અરવકલ ૧, સીંદમુખ ૨, અપ હં ૩, ને હામાર હા ૪, એ ચાર દ્વીપ સાતમે જોજનના લાગ્યા પહોળા છે

૥ કામુખ ૧, મેધમુખ ૨, વીલુમુખ ૩, વે રિયુ ન ૪ એ ચાર દ્વીપ આઠમે જોજનના લાગ્યા પહોળા છે

ધનન ૧, વજ્રન ૨, ગુદન ૩, ને ગુદન ૪ એ ચાર દ્વીપ નવમે જોજનના લાગ્યા પહોળા છે

એકાદશિક પદ્ધતિ ચોકે ચાર દ્વીપ નવમે એ ગણુપચાર જોજન પરિધિપણે ફરતા છે

, બીજે ચોકે દ્વયકણિક ચાર દ્વીપ બારમે પાસઃ જોજન ફરતા પરિધિ પછે છે

ત્રીજે ચોકે આદ્યમુખાદીક ચાર દ્વીપ પદ્ધતિ એકાદશી જોજન કાંઈક જાણેશ પરિધિપણે છે

ચોથે ચોકે અગમ્યુખાદિક ચાર દ્વીપ અગ્ર સે સત્તાણુ જોજન કાંઈક અધીરેશ પરિધિપણે છે

એમ અનુક્રમે ચાર ચાર દ્વીપ ગણતા થકા પાંચમે ચોકે અગમ્યુખાદિક ચાર દ્વીપ સાતમે જોજન લાગ્યા પહોળા છે ૧ બારીસસે તેર જોજન ફરતા પરિધિપણે છે

૭મે ચોકે ઉગમ્યુખાદિક અતઃ દ્વીપ ચાર આઠમે જોજન લાગ્યા પહોળા છે ને પચીસસે એગણુનીમ જોજન ફરતા પરિધિપણે છે

સાતમે ચોકે ધન તાદિક, ચાર અતરદ્વીપ નવમે જોજન લાગ્યા, પહોળા છે ને બે દ્વગર આઠમે પીરતાળીમ જોજન ફરતા પરિધિપણે છે

વળી જોડો ને દ્વાપો નિખલપણે છે તે દ્વીપ તેટલા જોજન નવણુ સમુદ્ર મળે છે (તે એમ પ્રથમ ચોકે ત્રણસે જોજનના છે તે જગતીયમી ત્રણસે જોજન નવણુ સમુદ્રમાં છેટે છે એમ બીજે ચોકે પ્રથમ ચોકથી વાગસે જોજન લવણુ સમુદ્રમાં છે એમ ત્રીજે સાતમે ચોકે હા ચોકથી નવમે જોજન લવણુ સમુદ્રમાં છેટે છે તે ચોકની ગણુની એવી રીતની થી જે એકેક દ્વગ ઉપરો એ દ્વીપ એમ ચાર દાગના મળા અનુક્રમે એ ચોક ચાપ એ બાગાય જણુવો) પ્રથમ દ્વીપનો લાગપણો, પટોળ પટો તેથી બીજા દ્વીપ અધિમ અધિમ જણુવા ૧ ત્રિશે અધિમગ સર જેમ એકર દ્વીપનો કણા તેમ જણુવો ત્રીજા અગ્રીશમાં સુદત દ્વીપ પર્વત જણુવો ૧ તે મનુ' ન દેવલોક ગામી કણા છે અટા સાધા આયુધ્યતો ॥

પ્રશ્ન—હે ભગવત, ઉત્તર દિશીમાં એકરૂઠા અને મનુષ્યો એકરૂઠા નામા દ્વીપ કયા કલા છે?
 ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જરૂરદ્વીપનામા દ્વીપના મેર પર્વતથી ઉત્તર દિગે શિખરી સંધ્ય
 પર્વતો દશાન ખૂણના ચરીમાતરી વચણ સમુદ્ર મધ્યે પણે એવળ અરગાદી જરૂર
 લા એરનામા દ્વીપ છે એમ જાણત જેમ દક્ષિણ દિગે અધવીગ અત દ્વીપ કલા
 તેમ ઉત્તર દિગે પણ મકવીશ અતરદ્વીપ જાણના પધુ તેમા એટલો વિશેષ જે જાણરી
 વાધર પર્વતની ખણે છે એમ જાણત આગરીસમા સુદ્ધ અતરદ્વીપ પર્વત જાણુ એ
 જાણ અત દ્વીપો અધિમા કહયો

પ૦. ત્રીસ અકર્મભૂમિ મનુષ્યના અધિમા.

પ્રશ્ન—હે ભગવત, અકર્મભૂમિના કટવા બેદ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, અકર્મભૂમિના મનુષ્ય ત્યા દન પ્રમાણ ક પદશથી શુખ મગે ને
 અસી, મસી, કસીમાં વ્યાપા તથા સેન સ્વામીનો જનહાર હો તે અકર્મભૂમિ નેના
 ત્રીસ બે છે પાચ દેમવય, પાચ એ જાવય, પાચ દરિદાસ, પાચ અધવાસ પાચ દેન
 કુર જે પાચ ઉત્તરકુર એમ ત્રીસ અકર્મભૂમિ કલા (એ ત્રીસ ક્ષત્રમા એક દેમવય, એક
 અરવય એક દરીદાસ, એક અધવાસ, એક રુદ્ર ને એક ઉત્તરકુર એ ૭ ક્ષેત્ર જણ
 દ્વીપમા છે, એમ બે દેમવય, બે અરવય બે દરીદાસ બે અધવાસ બે દેવકુર ને
 બે ઉત્તરકુર એ ગાર ક્ષેત્ર ધાતકીખમા છે એમ એના ગાર ક્ષેત્ર અર્ધ પુરુષરૂપ દ્વીપમા
 છે એમ સન ત્રીસ ક્ષેત્ર)

પ૧. પદર કર્મભૂમિ મનુષ્યનો અધિકાર

પ્રશ્ન—હે ભગવત, કર્મભૂમિ મનુષ્યના કટવા બેદ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ તેના પદર બે છે પાચ ભરતના મનુષ્ય પાચ અવતના મનુષ્ય
 ને પાચ મહારિદેહ ક્ષેત્રના મનુષ્ય (તેમા એક ભત, એક જૈન ને એક મહારિદેહ
 એ ૧૭ ક્ષેત્ર જણ દ્વીપ મધ્યે છે એના મે ભરત, બે જૈન ને બે મહારિદેહ એ ૭
 ક્ષેત્ર ધાતકીખક દ્વીપ મધ્યે છે જે તેનાજ ખીજ ૭ ક્ષેત્ર અધ પુરુષરૂપ મધ્યે છે એમ
 પદર ક્ષેત્ર છે) તેના સક્ષેપે બે ભેદ કલા જે એક વર્ષ જાણે તે આય ને બીજા ધર્મ ન
 જાણુ તે બીજા (પૃષ્ઠ ૭)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, મનુષ્ય (અનાય) મનુષ્યના કટવા બેદ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેના અન્ય બે છે, સડ દેશ યવન દેશ, વિનાયત દેશ, સગર દેશ
 જમુર દેશ, મરુ દેશ ભગદેશ, વિશ્વ દેશ એ પૂરિ દેશ કુનમ દેશ મોહદેશ સિલન
 દેશ પારગ દેશ ગોધેશ, મન દેશ વિગલ દેશ પુનિદ દેશ ભરોપ દેશ પવ દેશ
 કલક દેશ મધરાગ દેશ, પહિની દેશ લનિન દેશ અજન દેશ રોમ દેશ, પામ દેશ,
 પહિશ દેશ, ભ દેશ, જધુ દેશ, સુવર્ણ દેશ કુમ્ભ દેશ મેરદેશ, પલતન દેશ, માન
 દેશ, મગર દેશ આભારિ દેશ, નં દેશ, ચીન દેશ, લલીન દેશ, ખુચ દેશ ધાતી દેશ

નેહા દેશ, મેઢ દેશ, ટેળીન દેશ, ગન દેશ, પચોત દેશ, ટેન્કેત દેશ, અષ્ટકે દેશ, હન દેશ, ભ ડ દેશ, મડ દેશ, સારી દેશ, રિપન દેશ, આગ દેશ, ધર્માદિક અનેક ભેદ મરેડા અનર્થ મનુષ્યના છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, આય મનુષ્યના કેટલા ભેદ છે?

હી-તર—હે જ્ઞાતમ, તેના બે ભેદ છે એક રધિવત આન મનુષ્ય ૧, ૧ બીજા અરધિવત આય મનુ ૨

પ્રશ્ન—હે ભગવત, ધિવત આન મનુષ્યના કેટલા ભેદ છે?

હી-તર—હે જ્ઞાતમ, તેના ૭ ભેદ છે અગ્નિહત ૧, ચક્રેત ૨, વાગદેન ૩, વાસુદેન ૪, આગ્નુ ૫, ને વિદ્યાધર ૬

પ્રશ્ન—હે ભગવત, અરધિવત આય મનુષ્યના કેટલા ભેદ હા?

હી-તર—હે જ્ઞાતમ, તેના નવ ભેદ છે ક્ષેન આય (તિર્થસ્થાદિક ક્યા હિપજે તે) ૧, જાતી આય (પૂજવા યોગ્ય હોય તે) ૨, કુલ આય (કિતમ કુળ હોય તે) ૩, કર્મ આય (દયા સહીત કાર્ય કરે તે) ૪, સિન્ધાર્ય (ખાવાવાર્ય) ૫, ભાષા આય (જેના મોનરામા નાહાપણ હોય તે) ૬, નાણા આય (ચાતો નિષે ગણા હોય તે) ૭, દસના આય (સમકિતવત) ૮, ને ચગ્નિ આય (ચારિત્રવત હોય તે) ૯

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પ્રથમ ક્ષેન આયના કેટલા ભેદ છે?

હી-તર—હે જ્ઞાતમ, તેના સાડી પચીસ ભેદ છે મગધ દેશ-મુખ્ય શહેર રાજમહી નગરી ૧, અગ દેશ-મુખ્ય શહેર અપાનગરી ૨, વક દેશ-મુખ્ય શહેર તામનિસ ૩, કરિગ દેશ-મુખ્ય શહેર કવનપુર ૪, કાશી દેશ-મુખ્ય શહેર વરાલુસી નગરી ૫, કોલંગ દેશ-મુખ્ય શહેર શાકતપુર નગર ૬, કુર દેશ-મુખ્ય શહેર મજપુર નગર ૭, કોસાત દેશ-મુખ્ય શહેર સૌરીપુર ૮, પચાળ દેશ-મુખ્ય શહેર કપીયપુર ૯, જમન દેશ-મુખ્ય શહેર અદિ હતા નગરી ૧૦, મોરક દેશ-મુખ્ય શહેર દારમ નગરી ૧૧, વિન્દ દેશ-મુખ્ય શહેર મિથુના નગરી ૧૨, વન્ધ દેશ-મુખ્ય શહેર કોસખી નગરી ૧૩ સાડી ૫ દેશ-મુખ્ય શહેર નદપુર નગર ૧૪, મયન દેશ-મુખ્ય શહેર ભાનિપુર નગર ૧૫, વેરાટ દેશ-મુખ્ય શહેર વેરાટપુર ૧૬, વરલુ દેશ-મુખ્ય શહેર અ-અ નગરી ૧૭, દેસાલુ દેશ-મુખ્ય શહેર મુત કાવતી નગરી ૧૮, વદ દેશ-મુખ્ય શહેર મોગ્નિકાવતી નગરી ૧૯, મિધુ દેશ-મુખ્ય શહેર નિખન નગરી ૨૦, સોતીર દેશ-મુખ્ય શહેર મુરુસા નગરી ૨૧, સુરમેન દેશ-મુખ્ય શહેર પાના નગરી ૨૨, ભ દેશ-મુખ્ય શહેર સપુરી નગરી ૨૩, કલ્હાન દેશ-મુખ્ય શહેર સાવધિ નગરી ૨૪, લાટ દેશ-મુખ્ય શહેર કોડીનર્ય નગર ૨૫, ને કેકે અધ દેન-મુખ્ય શહેર સેનખીયા નગરી ૨૫૫ (કેકે દેશમા અર્ધમા આય છે ને અર્ધ દેશમા અનાય છે તેથી અર્ધો દેશ લીધો છે) એ સાડી પચીસ દેશમા નિર્ગમ્ભ ચક્રમનિ, વાગે ૧, વાસુદેનદિક અન પુરોગી ઉપરિ યાય છે

પ્રશ્ન—હું ભગવાત, શીવ શક્તી આદિ કેવળા બેદ છું

ઉત્તર—૮ ગાત્રમ, તેના ૭ બ. ૭ અક્ષરો નામે ૧, કર્નાકા નામે ૨ સિદ્ધિ નામે ૩
અદ્યાય નામે ૪, દ્વિતી નામે ૫ ૬ અપુરુષ નામે ૬

પ્રશ્ન—હું ભગવત તોળી ૨૧ આર્પણા કેટલા બ ૯?

ઉ ૧—૬ માત્ર, તેના ૭ બે ૭ અક્ષર ૧, બાજુ ૨, ૧૨૩ ૩, ૮૬૧૩૫ ૪, માત્ર ૫ ૧ ૩ ૫ ૫

પ્રશ્ન—હે ભગવાન, ત્યાંયા કુર્મ આવના જેવા જલ હો

ઉત્તર--હ જાતમ, તેના અન બા છ વચ્ચના વેપારી, મુત ॥ વેપારી કપામના વે
પારી, મુકનાદમ (મોતી ના વે મારી, રીવાણા ॥ વેપારી, મારી પ્રમુખ, (માના, રમાના)ના
વેપારી, નરવાલીમ (કાનિ મિશો) ના વે મારી એ આદન દેહો ધણા પ્રકાર ॥ આર્ય વે
પારી ને કમ આવ કદાએ

૩૭૫—હું અગત્ય, પાચમા ગીફ માવ (કળા આદ્ય)ના સ્પર્શ બે. છે!

હિતાર—હે ગતમ તેના અનેક બે છે ગુણાનુ નન, વચ વચ્ચાનું જ્ઞાન, વશમી
 પદ્મની નજીરું જ્ઞાન, દ્યુષ્ણ વિજ્ઞાન, કાષ્ટા વિજ્ઞાન આખડી પ્રમુખનુ કરતુ, વશ કાષ્ટા
 દિકન જ્ઞાન (વિજ્ઞાનિનુ કરતુ) મુજ પાદમના ઢગાર, અમગસાદિ બનકાર ચીતકાર
 વહેવાર કૌશલ પાથી નજીરું જ્ઞાન, રાખનુજ્ઞાન, નાનુ વિજ્ઞાન ધગ કનાનું જ્ઞાન કુ-
 જલકારિકનુ જ્ઞાન, રાજાટુ જ્ઞાન ધગું અજુતુ, બે આદ્ય દેષો તથાપ્રકારું જ્ઞાન તે
 શીતપાય કદીએ

પ્રશ્ન—હું ભગવત ૪૦ શ્લોકો આપના કૃતિના બ. હું

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેના પક્ષે અનેક બં. છ જે મનુષ્ય અર માગધિભાષા બાલ તે બ્રા
હ્મ લીપી મદીએ તેના અગ્ર બેદ છે કહી લીપી ૧ જ્ઞના લોપ ૨, દાયા લીપી ૩,
પુરમગી ૮ ખરેખરી ૫, પુરુષ શાસ્ત્ર ૬, બોગરનિ ૭ પહારિ ૮, અત્યાશરી - અ
દર પુ ૧૧ ૧૦ નેવનિમ ૧૧ રતીમ ૧૦ આક લીપી ૧૩, ગણિત ૧૪, મધર્વ ૧૫,
આશ ૧૬, મહેશ્વરિ ૧૭, ૧૦ લગી (પુરહી) ૧૮ એ ભાગ આર્ય કીએ

મરન—હે ભગવાન સાતમા નાણ (નાન) અથવા પ્રેના બે હ ?

ઉત્તર—૯. તમ તે ॥ પાવ બે એ મતિનાન ૧ મુતજાન ૨, અરિજા ૩ મન
પર પાવ ૪ મે ૨ મજન આવ ૫ તે નારા આવ ૬ હીએ

પરજી-૮ ભગવત, આત્મા દયના અ ૧ ૥ ૬૨-૧ બેંક છે ?

કિતર—હ ગાનમ, તેના મે બે ડે સરાગદર્શના આપ (ઉપસાત કપાય સહિત અ પારમા
ગુણરથાનમ મુક્તી) ૧, ને વીન ભાવ્યા આર્ષ (શીષ્ય પાપા ગારમા ગુણરથાનમ ૥) ૨

પ્રશ્ન—દે બગીચા સદાગ જાના નાના કટા બા. જે?

ઉત્તર—હે ગાતમ, તે ૥ દશ જા છે નિસર્ગથી ૧, ઉપદેશથી ૨, આચારથી ૩, સત્ત્વથી ૪, બીજાથી ૫, અભિગમથી ૬, વિસ્તારથી ૭, ક્રિયાથી ૮, સંજ્ઞાથી ૯, ને ધર્મથી ૧૦

પ્રશ્ન—હે ભગવત, નિસર્ગથી કોને કહીએ ?

ઉત્તર—હે ગાતમ, ૭૧ ૧, અ ૨, પુન્ય ૩, પાપ ૪, આત્મ ૫, સત્ત્વ ૬, નિર્જરા ૭ બધા ૮, ને મોહ ૯ એ ના પદાર્થના છતાં અર્થનું જાણપણું, જાતિરમરણાદિક જાણે કરી જાણી યથાનુસાર અર્થે તે નક્ષણ, તેમજ જે વીનસને પદાર્થ દીધ તે સર્વ ભાગને દ્રવ્યથી, જ્યેષ્ઠથી, કાળથી ૧ ભાગથી જાતિ રમણાદિક જાણે કરી યથાતથ્ય જાણીને અર્થ તે નિસર્ગથી કહીએ ૧

પ્રશ્ન—હે ભગવત, ઉપદેશથી કો કહીએ ?

ઉત્તર—હે ગાતમ, પુરોક્ત ના પદાર્થો કેવળી તથા હજાર તુલ્યાદિક ઉપદેશ આપે થકે યથાતથ્ય અર્થે તે ઉપદેશથી કહીએ ૨

પ્રશ્ન—હે ભગવત, આચારથી કો કહીએ ?

ઉત્તર—હે ગાતમ, રાગ, દ્વેષ, મોહ, મિથ્યાત્વાદિ જો ગયે ના હોય એવા પુણ્યની આચાર્ય પુરોક્ત ના પદાર્થો જ્યેષ્ઠથી ૧

પ્રશ્ન—હે ભગવત, બીજાથી કો કહીએ ?

ઉત્તર—હે ગાતમ, આચાર્યાદિક અગ ને અગાદિક તે ઉત્તર પિયનાદિક શાસ્ત્ર જાણે, જાણાવે તે સત્ત્વથી કહીએ ૪

પ્રશ્ન—હે ભગવત, બીજાથી તે કોને કહીએ ?

ઉત્તર—હે ગાતમ, જેમ પાણીને રિતે તેનું ગીંદુ પિસ્તાર પામે, તથા જેમ એક બીજા માથી ધણા બીજા થાય, તેમ એક જનાદિક પદાર્થ, એક દૃષ્ટાત, એક હંતુ, જાણાવે કરી ધણા પદાર્થ, ધણા દૃષ્ટાત ૧ ધણા હંતુ જાણપણુ થાય તે બીજાથી કહીએ ૫

પ્રશ્ન—હે ભગવત, અભિગમ થી તે કો કહીએ ?

ઉત્તર—હે ગાતમ આચાર્યાદિક અન્યાર અગ ને બારમું દ્રષ્ટિવાદ અગ, પમના, કાગિક, ઉત્પાગિકાદિક અર્થ સિદ્ધાંતના અર્થ જેણે જાણ્યા છે તે અભિગમ થી કહીએ ૬

પ્રશ્ન—હે ભગવત, વિસ્તારથી તે કોને કહીએ ?

ઉત્તર—હે ગાતમ, ધર્મોન્નિકાદિક જાણના સવ ભાગ પ્રસલાદિક સવ પ્રમાણના જાણપણે કરી તથા નૈમગ્નિકાદિક આત નમી રિધિએ કરી જેને સિદ્ધાંતના ભાગ જાણ પ્રાપ્ત તે વિસ્તારથી કહીએ ૭

પ્રશ્ન—હે ભગવત ક્રિયાથી તે કોને કહીએ ?

ઉત્તર—હ ગાતમ, તોન દમ્પતી, આરીજ, તપ, વિવેક, સમજનિતા, પાપ સુમતિ, નવ
ગુણિ દેવતાદિ શુદ્ધ પદાર્થને રિત જ્ઞાતી કિયા કરે ન ૮

પ્રશ્ન—હે ભગવત સદ્ગુણની તે કોને કહીએ ?

ઉત્તર—હે ગાતમ યનાભિમદિષ્ઠિ, મિથ્યાદિ પરમતિ, નિદન ને બેધપદાર્થિક મન
જેલો જગીશ્વર ક્યાં નથી ન જન નયન મગને રિતે અનિપુણ છે, તેમજ કારિપદિક
મતને રિત નિપુણ નથી ને તેણે મન પત્ત મદલુ ક્યાં નથી (અર્થાત્ જનમાગની બધા
શુદ્ધ છે પણ વધાર બલેતા ૧૧) તે સદ્ગુણી કહીએ ૮

પ્રશ્ન—હ ભગવત ધર્મથી તે કોને કહીએ ?

ઉત્તર—હ ગાતમ અગ્નિકાય ધર્મ ૧, (અટ દ્રવ્ય ૧૧ ગુણ ધર્મ) ગુણધર્મ ૨, (અન ને
અગનાદિ એવા સિદ્ધાંત) આદિધર્મ ૩ (અપુત્રા પન્ મદાદન બાદ મિત્રુની પદિમા,
આયુ ૧૧ બાર જન, અ યા પદિમા) એ નવ પ્રકાર ધર્મના રસરસે જન નિર્ગંકરે કમ્બુ
હે તેમ અપ્પ તે ધર્મથી કહીએ ૧૦, (એ દસ પ્રકારની રૂપીયા સમ્પત્તિની પ્રાપ્તિ
થાય છે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત સામદસન આપ (સમક્રિયા) તેની સદ્ગુણ કહતા બેઠ છે ?

ઉત્તર—હે ગાતમ તેના ત્રણ બ ૮ દાર્શિક પાપરપ પ માથ તેના રસરસના જાણ
વાતા અવપાસ કરે તથા ગુણિ કરે ૧, પરમાયના નાજ એવા આચાર્યદિકની મંદા કરે
૨, ૧ સમ્પત્તિ વેષા નથા નિ દરારિકા બાગી ચદાગગ ૧૧ સમત તર્ક ૩

પ્રશ્ન—હે ભગવત સમમદસના આપના આચાર કહતા છે ?

ઉત્તર—હે ગાતમ, તેના આઠ આચાર છે જન વચન રિતે સક રહિત ૧, અન્યદગનને
વિરો મેલની સાધના હમે અરી નામજ રહિત ૨, ધર્મના રૂણના સસથ રહિત ૩, ધર્મ
મન મનાત મિથ્યાતનો આ-બર દેખી તથા જુદા જુદા પરજા દેખીને કયે માથ
સય દરી એમ મુઝાવ નહિ તે ૪, જનધમ પામી દસ, પ્રત્યક્ષપદિક ગુણ આચાર
તેના ગુણમામ કરે ૫, ધર્મગુણને વિરો મિતાના (કુખ પામતા) ધર્મિ પુગને સાજતા
કર તથા ધર્મથી પ તો જિયર કર ૬ અધર્મની ભક્તિ કર તથા તે ૧૧ દિનનો કમ્બુ
હાર ૭, પ્રતિયની ઉત્તિ કર તથા નીતરામના વચન શુદ્ધ પરપે ૮

પ્રશ્ન—હે ભગવત વીતરામ દર્શાવના કેટલા બેઠ છે ?

ઉત્તર—હે ગાતમ તેના બે બે છે ઉપસાત કાપ (અન્યારમા ગુણ ગ્યાનકારણ) ૧
૧ ધીજુમ્પાય (નારથી ચલેલા ગમ રથાપારા) ૨

પ્રશ્ન—હે ભગવત ઉપસાત કાપ વીતરામ દત્તાવના કેટલા બેઠ છે ?

ઉત્તર—હે ગાતમ, તેના બે બે છે પ્રથમ સમયના ઉપસાત કાપ ૧, ને એક સમય
ઉપસાતના ઉપસાત કાપ, અથવા ૨ના સમયના ઉપસાત કાપ અથવા છેનાથી દેવતા
સમના વિસાત કાપ ૨

પ્રશ્ન—હે ભગવત, ક્ષીણ કાપ પીતરામ દર્શાવના કેટલા બેદ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેના બે બેદ છે ૧, ને કેવળ ૨

પ્રશ્ન—હે ભગવત, જદમસ્ત ક્ષીણ કાપ પીતરામ દર્શાવના કેટલા બેદ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેના બે બેદ છે સ્વયંબુદ્ધ ૧, ૧ બુદ્ધબોધિ ૨

પ્રશ્ન—હે ભગવત, ૨૫ મુદ્દના કેટલા બેદ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેના બે બેદ છે પ્રથમ સમય ૧ ૨૫ બુદ્ધ પ્રાપ્ત છે તે ૧ ને બીજા સમયથી માડીને અનેક સમયે સ્વયંબુદ્ધ થયા હોય ને પ્રાપ્ત છે તે એમ જાણ ઉપશાન કાપ પીતરામનીપરે કહેવું ૨

પ્રશ્ન—હે ભગવત, બુદ્ધ બોધિના કેટલા બેદ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેના બે બેદ છે પ્રથમ સમય ૧ સમજાવેના તે ૧ ૧ બે આદિક સમયના સમજાવેના તે એમ જાણ ઉપશાન કાપ પીતરામનીપરે કહેવું ૨

પ્રશ્ન—હે ભગવત, કેવળના કેટલા બેદ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેના બે બેદ છે અન્નેગી ૧ (તેમજા શુભ સ્થાનકવાળા) ૧ ને અન્નેગી કેવળ (અકલમા શુભસ્થાનકવાળા) ૨

પ્રશ્ન—હે ભગવત, અન્નેગી કેવળના કેટલા બેદ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેના બે બેદ છે પહેલે સમયે ૧ જાણ થયું ને પ્રાપ્ત છે તે ૧ ને બે આદિક સમયે કેવળના ઉપનું ને પ્રાપ્ત તે, એમ જાણ ઉપશાન કાપ પીતરામનીપરે કહેવું ૨

પ્રશ્ન—હે ભગવત, અન્નેગી કેવળના કેટલા બેદ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેના બે બેદ છે પહેલા સમય ૧ અન્નેગી ૧ (તેમજા શુભ સ્થાનકવાળા) ૧, ને બે આદિક સમયના અન્નેગી કેવળ એમ જાણ ઉપશાન કાપ પીતરામનીપરે કહેવું ૨

પ્રશ્ન—હે ભગવત, ૧૫ આગિ આપના કેટલા બેદ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેના બે બેદ છે, સગય આગિ ૧, ને પીતરામ આગિ ૨

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સગય આગિના કેટલા બેદ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ તેના બે બેદ છે સુદ્ધ સપગય સગય આગિ ૧ ને આદર સપગય સગય આગિ ૨

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સુદ્ધ સપગય સગય આગિના કેટલા બેદ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેના બે બેદ છે પ્રથમ સમયના સુદ્ધ સપગય આગિ ૧, ને બે આદિક સમયના સુદ્ધ સપગય આગિ, અથવા છેના સમયના સુદ્ધ સપગય આગિ, અથવા છેનેગી પહેલા સમયના સુદ્ધ સપગય આગિ ૨ તથા વળી સુદ્ધ સપગય

ગાગિના જે એક છે સગીત મના। (તે ઉપગમ એખીથી પ ના હોય તે) ૨ તે વિશુદ્ધ માન (તે કાપ્ય અગ્નિ મના હોય તે) ૨

પ્રશ્ન—૧ બમરન, બાજ સપનાય ગરિના કેટલા બે ૯૨

ઉત્તર—હે જાનમ, તે ૧૧ જે એક છે તે જેમ સુખ સવનાના કાપ્ય તેમ જાનના ૨ નાના નાની જા ૨ ના પાયા ગાગિના જે એક છે પદાન ૨, તે કાપ્ય ૧૧

પ્રશ્ન—૨ બમરન, જાનમ ગરિના કેટલા બે ૯૨

ઉત્તર—હે જાનમ, તે ૧૧ જે એક છે ઉપગમ ૨૨૫ ૨, તે કાપ્ય ૧૧

પ્રશ્ન—૩ બમરન, ઉપગમ ૨૨૫ ગરિના આપના કેટલા બે ૯૨

ઉત્તર—હે જાનમ, તે ૧૧ જે એક છે ગરિના આપની પદાન નાના એકાએક ગરિના જે આરીના પાય પ્રકારના છે સામાયક ગરિના સમ અને આધિક જે બે કાપ્યનો એક સામાયક સા પાયે ૯ સમ એકે રાગ દેવ દિનપાના નાદે અપ એકે મમલ આપ્ય ૯, જ્યાં તે સમ કદીએ, તે જ્યાં ઉપનુ સામાયક તે જ્યાં સમ તે જાન, જાન, આગિ તેનુ આપિ તે લખ જા સાય છે, એવે જ છે કરી જાન, જાન, તથા આગિ જે જાગેની પ્રાપ્તિ થાય તેો સન સાન્ય જાન નાગરુપ અને જિ ૧ ૨ જેમ સેરા ૨ સામાયક કદીએ અને સન આગિ ૫ ૬ કદે છે એ સામાયક આગિ ૭૫ને પ્રાપ્ત થા પીના ખીન આગિ ૧૦ ૧૧ થાય નહીં માટે જો આપ્યમા કદ્ય ૭ ૧ ૭૫નુ કોષપરથાપનીય આગિ-ને પૂર્વે સવ રિતિ સામાયક ગરિના ૭૬ કદિ રિતિ અપલે રિતિ રીએ લાવે સામાયક તથા અપથી ના ૧૧ પ્રાપ્યપદ બને સાર છે કોષપરથાપનીય ગરિના ૫ ૬ છે એ ૧૧ પાયાયો છે ૬૨વે અને ઉપનુ ૧ એવે ગુરુત્કે આપેલુ પાય નદાદત્તપત્તુ જે મનાનગો રિતિ હેય તે ઉપાય થાપનીય ગરિના કદીએ ૨ ત્રોલ્લુ પરિહાર વિશુદ્ધ ગરિના-તપ રિતિય તેમ કરી રિતિ એકે અપની નિર્જા જે ગરિનો રિતિ હોય તેો પરિહાર વિશુદ્ધ ગરિના કદીએ ૩ નેયુ સત્તમ સપરપ ગરિના સદમ કે કાપ્ય ૭૫ તેો સદમસપરપ ગરિના કદીએ તે ઉપસમ અપીએ કમ ઉપસમાવતા અથવા કાપ્ય ૧૬ જે કદ્ય અપાનના હવ સા નામે ગુરુત્કે લોખના સ ગાતા અડ કદી તેો ઉપ ૧૧ ગીવાજો જે હાન, તે ઉપગમાવે તથા કાપ્ય ૧૧ રિતિ હોય તે પાયાવે તે સામાયક અડ મહિને જાગર છે તે એક અડ તે તેના અસખ્યાન સુખ અ-કરીને ૭૭ ગુરુત્કે ઉપ ૧૨ જે અથવા કાપ્ય તેમ તે અપાવે, તે મમા સુખ ગાતાનુ નામ મ-મસપ ૧૨ અને ગરિના નામ પળ સદમસપરપ જાનુ ૪ પાયામ મમાખ્યાન ગરિના-ને જ્યાં તથા રિતિ કરી ૨ અપાયપત્તુ અથવા જ્યાં સવસનકે કરી સવથા રિતિપાક કદીય તે સામાયક ગરિના જાનુ ૫

પ્રશ્ન—હે બમરન સામાયક ગરિના કેટલા બે ૯૨

ઉત્તર—હે જાનમ, તે ૧૧ જે એક છે સામાયક ગરિના ૧૧ જે પાયા માનુ (સન રિ નિપાત) સામાયક ગરિના ૨

પ્રશ્ન—હે ભગવત, છે પરાધાનતા આરિના કેવા બદ છે?

ઉત્તર—હે જાનમ, તેના બે બે છે, અતિચાર સહીત, તે મજબુલ ઉત્તરગુણમા દોષ લાગે ને બીજી દિક્ષા આપે તે ૧, ૧ બીજો બેદ અતિચાર સહીત, તે વૃત્ત પચખાણુમા દોષ લાગે ને ૨. દોષ ને બીજી દિક્ષા આપે તે જેમ પાશ્વનાથ શ્રામિના સાસના સાધુો મહારિ આપીએ બીજી દિક્ષા આપી તેમ તથા નર દિક્ષિતો પહેલી દિક્ષાએ સામા યદ્યારિત્ર આપી, પછી બીજી તિમા સાન તિમે, ચાર મામે કે ૭ મામે બીજી દિક્ષા આપે તે ૨.

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પશ્ચિમ વિગ્રહ આરિના કેવા બે છે?

ઉત્તર—હે જાનમ, તેના બે બે છે તેમા પહેલુ જે ચાર જગા પરિહારરિશુદ્ધ આરિના વેહેનારા એ કૃપમા પ્રવર્તના દોષ તેનું આરિ તે નિર્વિશમાનસિક પરિહાર રિશુદ્ધ આરિ જાણુ ૧ ૧ બીજુ જે ચાર જણુ તેના અનુચારી દોષ તેને નિર્વિદ્ધ કામિક પરિહાર રિશુદ્ધ આરિ જાણુ ૨ તે એવી રીતે કે નર જણુો ગરુદ જીવો નીમળે તે નિર્વિદ્ધ પામે અથવા પુનઃજીવો નિર્વિદ્ધ પામેથી એ આરિ ના ઈમાર કરેલ દોષ તેની પામે એ આરિ અગીકાર કરે હવે તે ૧૧ સાધુમા ચાર જણુ પરિહાર એકસે તપના કરનારા થાય તે નિર્વિશમાનસિક જાણુના અો ચાર તેના વંશન-ચના કરના ૧ થાય તે નિર્વિદ્ધકામિક જાણુના તથા એઓ વાચનાચાર્ય ગુરુચારિક હાવે પછી તે ચાર પરિહાર ૧૧ માસ મુધી તપ કરે, તેમા ઉપસકાળે જથ્થાથી એક ઉપવાસ, મધ્યમથી છા ને ઉત્કૃષ્ઠથી અક્રમ તપ કરે, ને સિનકાળે જથ્થાથી ૮૧, મધ્યમથી અક્રમ ૧ ઉત્કૃષ્ઠથી ચાર ઉપવાસ તથા વપાકાળે જથ્થાથી અક્રમ, મધ્યમથી ચાર ઉપવાસ ને ઉત્કૃષ્ઠથી પાંચ ઉપવાસ કરે પારખે ઓમીલ કરે એમ ૭ મહિના તપ કરે, તે પછી ફરી ચાર તપચાના કરનાર તે વંશન-ચીવા થાય ને વંશન-ચીવા તપ કરનાર થાય તે પછુ છ માસ ભગે તપ કરે ત્યારપછી ગુરુ વાચનાચાર્ય ૭ માસ લગી તપરથા કરે ૧ આઠ સાધુ ગુરુની વંશ વચ્ચે બાખ્યાન કરે એમ આગ માતે તપ સપૂર્ણ થાય ૨ તથા વળી બીજો પ્રકારે પછુ બે બેદ-તે એક ઉપર પ્રમાણે તપ પુરે કર્યા પછી ગરુદમા આવે ૧ ને બીજો બેદ ગરુદમા આવે નહીં ને છા કૃપ આદરે ૨ (પરિહારરિશુદ્ધ આરિ ૧૧૨૫ભનારાચ સંપાણનો ધાડી, ત્રીજા ચોથા આડી જનમેરો, જથ્થા નામા પુરની નાજી આચાર વચુો જાણુ હોય તે આ ૩ તેમજ પેના છેના નિર્વિદ્ધતા નાજી હોય.)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, મુદ્ધમસપરાય આરિના કેવા બે છે?

ઉત્તર—હે જાનમ, તેના બે બે છે એક ઉપગમ કે ક્ષપક ગ્રેષ્ઠિને ન તાને રિશુદ્ધ માનસિક હોય ૧, ને બીજો ઉપગમ ગ્રેષ્ઠિથી પ નાો સ્પૃધી માનસિક દોષ ૨ (ઉપ સમીકરે એ આરિ આખા અમારમા પાચ તાર ને એક બામા બે ૧૦ આવે.)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, યથાખ્યાન આરિના કેવા બે છે?

કે સગીન સમા। (તે ઉપશમ શ્રીશી પ ના હોય તે) ૧ ને-નિગુદ
શ્રીશી પ ના હોય તે) ૨

નત, ગા ૨ સપત્તય આગિના કેટલા બે. છે

નમ તેના બે બે છે તે બેમ મુખ સપત્તય ૧૧ કલ્પ તેમ જ ના ૨

૨ ના ૧૫ આગિના બે બે છે પટના ૧, ૧૦ અપ ૧૫ ૨

નત સીન ૧૫ અગિના કેટલા બે ૨

નમ ના ૧૫ બે છે ઉપશમ મુખ ૧ ૧૦ કાલુ કાલ ૨

નત, ઉપશમ કાલ આગિના આગના ૧૫ બે ૨

નમ તેના મે બે છે નતર જાના આગની પટ જાના તેમા એવો વિશેષ
પટ જાના છે સામાયક આગિ-સમ અને આગિક એ બે શબ્દો એક
થયે છે સમ એટલે ૧૫ દરદિન પછી માટે અથ એટલે અમલ
તે સમ કદીએ, તે જ્યા ઉપન્યુ સામાયક તે જ્યા સમ તે નત, દમન,
અથ તે જ્યા જ્યા થાય છે, એવે જ બે કરી જાન, દમન તથા આગિ
તે જ્યા તેને સર સામ્ય થાય તમામ અગિ નિરત ૧ થે ૨૦ સે ૧૦૦
મે એવો સમ્યક આગિ પછી ૨૦ છે એ સામાયક આગિ ૨૦ પ્રામ
ન આગિ તેના જાલ થા નહીં માટે એને આગના મુખ છે ૧ જી-૨
૧ આગિ-ને પૂર્વોક્ત સર નિ નિ સામાયક આગિ-જ છે દિ દિ રિદ્ધિ અપે
૧ શબ્દી તથા અથથી નાના પદાર્થો બને સાથે હોયપર્યાપનીય આગિ
મે પૂર પડાયો છે કલ્પ અને ઉપશમ એવે ૧૨૫ અગિ આપેલુ પથ
ને મહાનતો વિદ્ય હવે તે છેત્રાપ થાપી ન આગિ કદીએ ૨ નોમ
૧ આગિ-તપ વિશેષ તેજ કરી નિગુદિ એટલે કમની નિર્મલ જે મલિતો
પરિણત નિગુદ આગિ કદીએ ૩ એથુ સુદમ સપત્તય આગિ સુદમ છે
તે સુદમ સપત્તય અગિ કદીએ ૪ ઉપશમ એવીએ કર્મ ઉપશમાતા
એવીએ કર્મ અપાનતા હવે સા ૧૫ ૧૫ અગિને લોજના તપ્યાતા ખડ
૧૫ ૧૫ થાયો જે હોય તે ઉપશમાવે તથા કાપત્ત પીરજો ૧૫ તે
ખ્યાતા ખડ માટેને જગરે છે લો એ ખ ૧૫ તે તેના અતપ્યાતા સુદમ
શમે શુભરથાને ઉપશમ વે અથના કાપ-૧૫ ને અપવે, તે દમન ૧૫
અન્યસપત્તય અને આગિનું નામ પળુ સુદમસપત્તય જળુ ૪ પાત્રમ
રિત-તે જ ના તથાપિં મીને અમ્યમપત્ત અથાન ૧૫ સત્તત્તત્તકિ કરી
૧૫ કદીએ, તે યથાખ્યાત આગિ જળુ ૫

નત સામાયક આગિના કેટલા ૧૦ છે

નમ તેના મે બે છે થોડા ૧૫ (વિશત્તનિપલ) આના ૧૫ અગિ ૧ ને
(અગિ નિપલ) આના ૧૫ અગિ ૨

પ્રશ્ન—હે ભગવત, છેજોરથાપનીય આગિના કેટલા બેદ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેના બે બેદ છે, અતિચાર સહીત, તે મળગુણ ઉત્તમગુણમાં દોષ લાગે ને બીજી દિશા આપે તે ૧, ને બીજો બેદ અતિચાર રહિત તે હત પચખાણુમાં દોષ વાગે ન. દોષ ને બીજી દિશા આપે તે જેમ પારશનાથ સ્વામિના સાસનના સાધુને મહાવિર વ્યાખ્યાએ બીજી દિશા આપી તમ નથા નર દિલિતો પહેલી દિશાએ સામા યમ ચારિત્ર આપી, પત્રી બીજી દિશા આત વિમે, નાર મામે કે ૭ મામે બીજી દિશા આપે તે ૨.

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પરિહાર વિગુહ આગિના કેટલા બેદ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેના બે બેદ છે તેમાં પહેલું જે ચાર જણ પરિહારવિશુદ્ધ ચારિત્રના વેદેનારા એ ૬ પમા પ્રવર્તતા હોય તેનું ચારિત્ર તે નિર્વિદ્યમાનમિક પરિહાર વિશુદ્ધક ચારિત્ર જાણુ ૧ ને બીજું જે ચાર જણ તેના અનુચારી હોય તેને નિર્વિદ્ય કાપિક પરિહાર વિગુહક ચારિત્ર જાણુ ૨ તે એની રીતે કે નર જાણો ગરુડ જુલો પીકળે તે નિર્ધર પામે અથવા પૂરે જેનો નિર્ધક પાસેથી એ ચારિત્ર અ પિત્ર કરેલ હોય તેની પામે એ ચારિત્ર અગીકાર કરે હવે તે નર સાધુમાં ચાર જણ પરિહાર એકમે તપના કરનારા થાય તે નિર્વિદ્યમાનમિક જાણુ ૩ અો ચાર તેના વૈષાનવના કરનારા થાય તે નિર્વિદ્યકાપિક જાણુ ૪ તથા એને વાચનાચાર્ય શ્રવસ્થાનકે કરાવે પછી તે ચાર પરિહાર ૭ માસ નુધી તપ કરે, તેમાં ઉપસાગે જ્યન્મથી એક ઉપવાસ, મનમથી ૭ ને ઉત્કૃષ્ઠી અક્રમ તપ કરે, ને સિતકાગે જન પથી ૭, મધ્યમથી અક્રમ ૧ ઉત્કૃષ્ઠી ચાર ઉપવાસ તથા વૈષાકાગે જન પથી અક્રમ, મધ્યમથી ચાર ઉપવાસ ને ઉત્કૃષ્ઠી પાંચ ઉપવાસ કરે પાર્ણવે આનીલ કરે એમ ૭ મહિના તપ કરે, તે પત્રી ફરી ચાર તપવાના કરનાર તે વૈષાવન્નીયા થાય ને વૈષાવન્નીયા તપ કરનાર થાય તે પછી ૭ માસ બગે તપ કરે સાગપછી શ્રવ વાચનાચાર્ય ૧૦ માસ લગી તપવા કરે ૧ આર સાધુ શ્રવની વૈષા વચ્ચે વ્યાખ્યાન કરે એમ અગર માને તપ સપૂર્ણ થાય ૨ તથા વળી બીજે પ્રકારે પછી બે બેદ—તે એક ઉપગ પ્રમાણે તપ પુરે કર્યા પછી ગરુડમાં આવે ૧ ને બીજો બેદ ગરુડમાં આવે નહીં ને જન કપ આવે ૨ (પરિહારવિશુદ્ધ ચારિત્ર ૬૦૦૫લનારાય જાધવજીનો ધણી, ત્રીજા એવા આરાગે જાગેલો, જ્યન્મ નરમાં પુરની જાણ આચાર વગુનો જાણુ હોય તે આગે, તેમજ પત્રના છેવા નિર્ધકરના ચારે હોય.)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, શુદ્ધમસ પરાય ચારિત્ર કેટલા બેદ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેના બે બેદ છે એક ઉપગમ કે કાપક એ પીકળે ચાનાને વિશુદ્ધ માનમિક હોય ૧, ને બીજો ઉપગમ એ પીકળે પડનારો અપીકળ માનમિક હોય ૨ (ઉપ સમીકળે એ ચારિત્ર આખા સસારમાં પાવ્ય નર ને એ જાગમાં ને ૧ આવે.)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, યથાખ્યાન ચારિત્રના કેટલા બેદ છે?

ઉત્તર—દે મંત્રમ, તેના મેં એક છે એક જમાન વધાવ્યાન આપિ તે અન્નામ, બાગ્યા શુભ્રયા કિ દોષ ૧, મેં બીજે એક કેર્યા વધાવ્યાન અર્થિ તે તે મેં, અર્થમે નુજાયાનકિ દોષ ૨ એ આપિ આર્થના બે. કયા એ ઉપિ રહીન આપના નવ એક કયા એ બાવ મનુષ્ય કયા એ ઉમનુમિદા મુજબ મયા એકમે એ નવ મનુષ્યના અધિમાત્ર શ્રી પનસાનુભી કયા છે

૫૦. રેવતાનેા અધિપાત્ર

પ્રશ્ન-૬ બાલન, દેવના ૫ સ્વા બાલ

उत्तर—दे आनभ, नेहा आरु के १ अरु चि १, बापूजन-२, -येनीती ३ १
रेमानि ४

૫૩. ભવનપતિ દેવતાનો અધિકાર

મરન—હે ભગવત, ભગવતપતિ દેવતાના કેળા જે હા

ઉત્તર—હે શાત્રુ, તેણે દશ બેદ છે અથવા કુમાર કલ્પિક એવો અધિકાર જેમ પા
વશાસનમાં છે તે આશય કરે. ૪ તેમજ દેવતાના બેદ જાણ્યા. જ્યાં સવાયસિદ્ધ
ના દેવતા પદને જાણ્યું એમજ અનુભવવામાં દેવતા પાંચ બેદ છે ॥ ૧, ૨, ૩, ૪, ૫
જ્યાં ૨, ૩, ૪, ૫ એ ૧૨, ૧૩, ૧૪, ૧૫ એ ૧૬, ૧૭, ૧૮, ૧૯ એ ૨૦, ૨૧, ૨૨, ૨૩, ૨૪, ૨૫, ૨૬, ૨૭, ૨૮, ૨૯, ૩૦, ૩૧, ૩૨, ૩૩, ૩૪, ૩૫, ૩૬, ૩૭, ૩૮, ૩૯, ૪૦, ૪૧, ૪૨, ૪૩, ૪૪, ૪૫, ૪૬, ૪૭, ૪૮, ૪૯, ૫૦, ૫૧, ૫૨, ૫૩, ૫૪, ૫૫, ૫૬, ૫૭, ૫૮, ૫૯, ૬૦, ૬૧, ૬૨, ૬૩, ૬૪, ૬૫, ૬૬, ૬૭, ૬૮, ૬૯, ૭૦, ૭૧, ૭૨, ૭૩, ૭૪, ૭૫, ૭૬, ૭૭, ૭૮, ૭૯, ૮૦, ૮૧, ૮૨, ૮૩, ૮૪, ૮૫, ૮૬, ૮૭, ૮૮, ૮૯, ૯૦, ૯૧, ૯૨, ૯૩, ૯૪, ૯૫, ૯૬, ૯૭, ૯૮, ૯૯, ૧૦૦, ૧૦૧, ૧૦૨, ૧૦૩, ૧૦૪, ૧૦૫, ૧૦૬, ૧૦૭, ૧૦૮, ૧૦૯, ૧૧૦, ૧૧૧, ૧૧૨, ૧૧૩, ૧૧૪, ૧૧૫, ૧૧૬, ૧૧૭, ૧૧૮, ૧૧૯, ૧૨૦, ૧૨૧, ૧૨૨, ૧૨૩, ૧૨૪, ૧૨૫, ૧૨૬, ૧૨૭, ૧૨૮, ૧૨૯, ૧૩૦, ૧૩૧, ૧૩૨, ૧૩૩, ૧૩૪, ૧૩૫, ૧૩૬, ૧૩૭, ૧૩૮, ૧૩૯, ૧૪૦, ૧૪૧, ૧૪૨, ૧૪૩, ૧૪૪, ૧૪૫, ૧૪૬, ૧૪૭, ૧૪૮, ૧૪૯, ૧૫૦, ૧૫૧, ૧૫૨, ૧૫૩, ૧૫૪, ૧૫૫, ૧૫૬, ૧૫૭, ૧૫૮, ૧૫૯, ૧૬૦, ૧૬૧, ૧૬૨, ૧૬૩, ૧૬૪, ૧૬૫, ૧૬૬, ૧૬૭, ૧૬૮, ૧૬૯, ૧૭૦, ૧૭૧, ૧૭૨, ૧૭૩, ૧૭૪, ૧૭૫, ૧૭૬, ૧૭૭, ૧૭૮, ૧૭૯, ૧૮૦, ૧૮૧, ૧૮૨, ૧૮૩, ૧૮૪, ૧૮૫, ૧૮૬, ૧૮૭, ૧૮૮, ૧૮૯, ૧૯૦, ૧૯૧, ૧૯૨, ૧૯૩, ૧૯૪, ૧૯૫, ૧૯૬, ૧૯૭, ૧૯૮, ૧૯૯, ૨૦૦, ૨૦૧, ૨૦૨, ૨૦૩, ૨૦૪, ૨૦૫, ૨૦૬, ૨૦૭, ૨૦૮, ૨૦૯, ૨૧૦, ૨૧૧, ૨૧૨, ૨૧૩, ૨૧૪, ૨૧૫, ૨૧૬, ૨૧૭, ૨૧૮, ૨૧૯, ૨૨૦, ૨૨૧, ૨૨૨, ૨૨૩, ૨૨૪, ૨૨૫, ૨૨૬, ૨૨૭, ૨૨૮, ૨૨૯, ૨૩૦, ૨૩૧, ૨૩૨, ૨૩૩, ૨૩૪, ૨૩૫, ૨૩૬, ૨૩૭, ૨૩૮, ૨૩૯, ૨૪૦, ૨૪૧, ૨૪૨, ૨૪૩, ૨૪૪, ૨૪૫, ૨૪૬, ૨૪૭, ૨૪૮, ૨૪૯, ૨૫૦, ૨૫૧, ૨૫૨, ૨૫૩, ૨૫૪, ૨૫૫, ૨૫૬, ૨૫૭, ૨૫૮, ૨૫૯, ૨૬૦, ૨૬૧, ૨૬૨, ૨૬૩, ૨૬૪, ૨૬૫, ૨૬૬, ૨૬૭, ૨૬૮, ૨૬૯, ૨૭૦, ૨૭૧, ૨૭૨, ૨૭૩, ૨૭૪, ૨૭૫, ૨૭૬, ૨૭૭, ૨૭૮, ૨૭૯, ૨૮૦, ૨૮૧, ૨૮૨, ૨૮૩, ૨૮૪, ૨૮૫, ૨૮૬, ૨૮૭, ૨૮૮, ૨૮૯, ૨૯૦, ૨૯૧, ૨૯૨, ૨૯૩, ૨૯૪, ૨૯૫, ૨૯૬, ૨૯૭, ૨૯૮, ૨૯૯, ૩૦૦, ૩૦૧, ૩૦૨, ૩૦૩, ૩૦૪, ૩૦૫, ૩૦૬, ૩૦૭, ૩૦૮, ૩૦૯, ૩૧૦, ૩૧૧, ૩૧૨, ૩૧૩, ૩૧૪, ૩૧૫, ૩૧૬, ૩૧૭, ૩૧૮, ૩૧૯, ૩૨૦, ૩૨૧, ૩૨૨, ૩૨૩, ૩૨૪, ૩૨૫, ૩૨૬, ૩૨૭, ૩૨૮, ૩૨૯, ૩૩૦, ૩૩૧, ૩૩૨, ૩૩૩, ૩૩૪, ૩૩૫, ૩૩૬, ૩૩૭, ૩૩૮, ૩૩૯, ૩૪૦, ૩૪૧, ૩૪૨, ૩૪૩, ૩૪૪, ૩૪૫, ૩૪૬, ૩૪૭, ૩૪૮, ૩૪૯, ૩૫૦, ૩૫૧, ૩૫૨, ૩૫૩, ૩૫૪, ૩૫૫, ૩૫૬, ૩૫૭, ૩૫૮, ૩૫૯, ૩૬૦, ૩૬૧, ૩૬૨, ૩૬૩, ૩૬૪, ૩૬૫, ૩૬૬, ૩૬૭, ૩૬૮, ૩૬૯, ૩૭૦, ૩૭૧, ૩૭૨, ૩૭૩, ૩૭૪, ૩૭૫, ૩૭૬, ૩૭૭, ૩૭૮, ૩૭૯, ૩૮૦, ૩૮૧, ૩૮૨, ૩૮૩, ૩૮૪, ૩૮૫, ૩૮૬, ૩૮૭, ૩૮૮, ૩૮૯, ૩૯૦, ૩૯૧, ૩૯૨, ૩૯૩, ૩૯૪, ૩૯૫, ૩૯૬, ૩૯૭, ૩૯૮, ૩૯૯, ૪૦૦, ૪૦૧, ૪૦૨, ૪૦૩, ૪૦૪, ૪૦૫, ૪૦૬, ૪૦૭, ૪૦૮, ૪૦૯, ૪૧૦, ૪૧૧, ૪૧૨, ૪૧૩, ૪૧૪, ૪૧૫, ૪૧૬, ૪૧૭, ૪૧૮, ૪૧૯, ૪૨૦, ૪૨૧, ૪૨૨, ૪૨૩, ૪૨૪, ૪૨૫, ૪૨૬, ૪૨૭, ૪૨૮, ૪૨૯, ૪૩૦, ૪૩૧, ૪૩૨, ૪૩૩, ૪૩૪, ૪૩૫, ૪૩૬, ૪૩૭, ૪૩૮, ૪૩૯, ૪૪૦, ૪૪૧, ૪૪૨, ૪૪૩, ૪૪૪, ૪૪૫, ૪૪૬, ૪૪૭, ૪૪૮, ૪૪૯, ૪૫૦, ૪૫૧, ૪૫૨, ૪૫૩, ૪૫૪, ૪૫૫, ૪૫૬, ૪૫૭, ૪૫૮, ૪૫૯, ૪૬૦, ૪૬૧, ૪૬૨, ૪૬૩, ૪૬૪, ૪૬૫, ૪૬૬, ૪૬૭, ૪૬૮, ૪૬૯, ૪૭૦, ૪૭૧, ૪૭૨, ૪૭૩, ૪૭૪, ૪૭૫, ૪૭૬, ૪૭૭, ૪૭૮, ૪૭૯, ૪૮૦, ૪૮૧, ૪૮૨, ૪૮૩, ૪૮૪, ૪૮૫, ૪૮૬, ૪૮૭, ૪૮૮, ૪૮૯, ૪૯૦, ૪૯૧, ૪૯૨, ૪૯૩, ૪૯૪, ૪૯૫, ૪૯૬, ૪૯૭, ૪૯૮, ૪૯૯, ૫૦૦, ૫૦૧, ૫૦૨, ૫૦૩, ૫૦૪, ૫૦૫, ૫૦૬, ૫૦૭, ૫૦૮, ૫૦૯, ૫૧૦, ૫૧૧, ૫૧૨, ૫૧૩, ૫૧૪, ૫૧૫, ૫૧૬, ૫૧૭, ૫૧૮, ૫૧૯, ૫૨૦, ૫૨૧, ૫૨૨, ૫૨૩, ૫

મરન—હે સમરાત, બચનપતિ દેરાના બાન કાં છે આં બચનપતિ દેરા ૧૫૫ ૩૭૬

ઉત્તર-૬ ॥નમઃ, એ નમ્રા પૂર્ણિમા એ સાખ ને એસી દત્ત સંજનના પીડા
એક દત્ત જોશ ॥ ૬૫ મુખએ ૧ એક દત્ત જોશ નિવ મુખએ વચ્ચે એ નાખ
૧ અંગોતર દત્ત જોશની પેટાજીમાં બસવનિ ॥ બાવ છે તે ૧ મુખ પનરજા
સમથી જાણવો જાત રમખિ ॥ ૬ ત્યા બરાપનિ દેવતા ॥ સાવ દેવ ને જમતિ ॥ સાખ
બરા (૫૪૧૫) છે એમ જનને નિર્ધે ॥ કષ્ટ છે ત્યા થયા બરાપનિ દેવતા વમે છે
જાત મુખમાં રહે ૯

પ્રશ્ન—હે બાપત, અમુક કૃમા દેવા ॥ બાપ કહા હિ

ઉત્તર—હા જાનમ, જમ પાસણાસને મધ્યે એ તેમ જાણવું જાતનું સિદ્ધ છે.

ਮਰਨ—ਏ ਅਮਾਨ, ਦਸਿਓ ਧੀਮ ॥ ਅਮਰੁ ਖੁਸ਼ਾ ਹੋਨਾ ॥ ਅਮਨ ਤਾ ਓ

ઉત્તર-હાલમાં, કોનો અધિકાર પત્ર (પાન) માં દબાવવામાં આવેલા અક્ષર ક્રમાં નોંધે અક્ષર ક્રમાંથી જાણી શકાય છે કે કોનો અધિકાર પત્ર (પાન) માં દબાવવામાં આવેલા અક્ષર ક્રમાં નોંધે અક્ષર ક્રમાંથી જાણી શકાય છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવત, ચમરેક્ર અસુ ॥ ૫, અચુરનો જાન, નેને દેવી, ૫ ખા. ૬૬ છે?

ઉત્તર—તે જૈતમ, તે જણ પરખદા દહી છે કર્મતા ૧, બજા ૨, ને જાળા ૩ તેમા
માહીની પરખદાનુ નામ સમીતા, મધ્ય પરખદાનુ નામ ચજા ને જાદરથી પરખદાનુ
નામ જાસા

મંત્ર—હે ભગવત, ચમરદ્ર અસુરનો છંદ, અસુરનો રાજા, તેને માલીની પરખદાએ કેટલા દગ્ગર દેવતા છે? મધ્ય પરખદાએ કેટલા દગ્ગર દેવતા છે? ને બાહીરથી પરખદાએ કેટલા દગ્ગર દેવતા છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, ચમરદ્ર અસુરને માલીની પરખદાએ એવીશ દગ્ગર દેવતા છે, મધ્ય પરખદાએ અમીશ દગ્ગર દેવતા છે ને બાહીની પરખદાએ અમીશ દગ્ગર દેવતા છે.

મંત્ર—હે ભગવત, ચમરદ્ર અસુરને અસુરના ગામો માલીની પરખદાએ કેટલી સો દેવામાં છે, મધ્ય પરખદાએ કેટલી સો દેવામાં છે? ને બાહીની પરખદાએ કેટલી સો દેવામાં છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, ચમરદ્ર અસુરને અસુરનો રાજા માલીની પરખદાએ સાત ત્રણમે દેવામાં છે, મધ્ય પરખદાએ ત્રણમે દેવામાં છે? ને બાહીરથી પરખદાએ અગમે દેવામાં છે.

મંત્ર—હે ભગવત, ચમરદ્ર અસુરનો છંદ અસુરનો ગામ તેના માલીની પરખદા દેવામાં કેટલું આરખુ છે, મધ્ય પરખદા દેવામાં કેટલું આરખુ છે ને બાહીરથી પરખદા દેવામાં કેટલું આરખુ છે? તેમજ વળી તેની માલીની પરખદા દેવામાં કેટલું આરખુ છે, મધ્ય પરખદા દેવામાં કેટલું આરખુ છે? ને બાહીરથી પરખદા દેવામાં કેટલું આરખુ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, ચમરદ્ર અસુરના માલીની પરખદા દેવામાં અગી પંચોપમત્ત આવખુ છે મધ્ય પરખદા દેવામાં એક પંચોપમત્ત આવખુ છે ને બાહીરથી પરખદા દેવામાં દો પંચોપમત્ત આવખુ છે તેમજ વળી માલીની પરખદા દેવામાં દો પંચોપમત્ત આવખુ છે, મધ્ય પરખદા દેવામાં એક પંચોપમત્ત આવખુ છે ને બાહીરથી પરખદા દેવામાં અર્ધ પંચોપમત્ત આવખુ છે.

મંત્ર—હે ભગવત, તે ચમરદ્ર અસુરને કેટલા પરખદા છે તે સમીના ૧, ચણ ૨, ને જાયા ૩, તેમજ વળી મળી સમીના, મધ્યની ચણ ને બાહીરથી જાયા એમ કરે કાંઈ કહેડા?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, ચમરદ્ર અસુરને અસુરના ત્રણ માલીની પરખદા દેવા તેડા મા આવે પાંચ આ ને પાંચ આવે મધ્ય પરખદા દેવા તેડા મા આવે ને અણ તેડા મા આવે ને બાહીરથી પરખદા દેવા તેડા મા આવે ને અણ તેડા મા આવે વળી બીજે કારણે પણ હે જ્ઞાનમ ચમરદ્ર અસુરને અસુરનો રાજા ધણુ ઉત્તમ તથા મધ્ય કર્ણ તથા પોતાની ગજધાનીને કાચ જાદુકાં કર્યે ઉપનેયકે માહેલી પરખદા દેવતા સાથે ઉત્તમને કર્ણ પ્રમુખ પુત્રના ચર્કા રિચરે છે ને મધ્ય પરખદા દેવતા સાથે સહેરે રહસ્ય સાત કરે જે અમે એ જ્ઞાન એમ કરશુ પણ વિરનાગપો વાન કરે નહાં ને બાહીરથી પરખદા દેવતા સાથે પુર્વ વાનનો લેશ માત્ર દેવી સુકમ કરે જે એ કાચ અરણ્ય રહેલો તે નાથે હે જ્ઞાનમ એમ કહીએ.

અસુરેદ્ર અસુર ગુમારના સસારી રાજા પાપા સમીતા ૧, ગજ ૨, ૧ જાયા ૩ તેમા માલીની સમીતા ૧, મધ્યની ગજ ૨ ૧ બાલીરની પગખાત જાયા ૩

પ્રશ્ન—હે ભગવત ઉત્ત દીનના અસુરકુમાર રાજાના બરા કસા કે?

ઉત્તર—હે જાતમ તેજો અધિમગ પાપાના સુત્રના કાણુપ થી જાણુવો જાત ત્તા બની મામે નીલા રોચાળો છે રોચનનો ગજા રમે છે તે જાત સુખમય વિચરે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત બની મામે રોચાળ ગજાને કેવી પાપા મહી છે?

ઉત્તર—હે જાતમ, તેજો ત્તા પગખાત બની છે સમીતા ૧, ગજ ૨, ૧ જાયા ૩ તેમા માલીની સમીતા મધ્યની ગજ ૧ બાલીરની પગખાત જાયા

પ્રશ્ન—હે ભગવત, બની નામે રોચનના રાજા માલીની પાપાએ કેવા દહન દેવતા છે મધ્ય પગખાતે કેવા દહન રાજા છે એમ જાત જાલીરની પગખાતે કેવા સે રાજા છે?

ઉત્તર—હે જાતમ બની મામે રોચાળને માલીની પરખાતે વીસ દહન દેવતા છે મધ્ય પાપાએ એવીસ દહન દેવતા છે ૧ બાલીરની પાપાએ અઘવીસ દહન દેવતા છે તેમજ વળી માલીની પગખાતે સાત ગજા દેવતા છે મધ્ય પરખાતે આરમે દે વાજા છે તે બાલીરની પગખાતે સાત નળુમે દેવતા છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત બજેદ્રની માલીની પરખાતે દેવતાનું કેટલું આરખુ છે, જાત બાલીરની પગખાતે દેવતાનું કેટલું આરખુ છે?

ઉત્તર—હે જાતમ બની નામે રોચેદ્ર તેજો માલીની પાપાના દેવતાનું સાતગણ પગપિપમનું આરખુ છે મધ્ય પરખાતે દેવતાનું નાત પગપમનું આરખુ છે ૧ બાલીરની પરખાતે દેવતાનું બની પગપમનું આરખુ છે તેમજ વળી માલીની પરખાતે દેવતાનું બની પગપમનું આરખુ છે, મધ્ય પરખાતે દેવતાનું બે પગપમનું આરખુ છે ૧ બાલીની પરખાતે દેવતાનું દો પગપમનું આરખુ છે એમ અધિમગ સર્વ અમરેદ્રની પર જાણુવો

પ્રશ્ન—હે ભગવત નાગકુમાર દેવતાના બરા કસા કે?

ઉત્તર—હે જાતમ, એમ પદાણા સુત્ર દેવતાના મધ્ય છે તેમ જાણુવા, જાત એમ ક્ષિપુ દીશના પગ જાત પુજ્યા ત્તા દક્ષિણ મિમે જાત મ જોદ્ર એવે મામે નાગકમા નો દેવ નાગકમા તો રાજા વમે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત ધરબદ્ર નાગકુમારો ધર નાગકુમારોના રાજા તેજો કેવી પરખાત છે?

ઉત્તર—હે જાતમ, તેજો જાત પાપા છે એજો અધિમગ અમરેદ્રના સર્વ જાણુવો

પ્રશ્ન—હે ભગવત, મ જો નાગકુમારો મ નાગકુમારોના જાતને માલીની પરખાતે કેવા રાજા રાજા છે જાત બાલીરની પરીખાતે કેવા મો રાજા છે?

ઉત્તર—હે જાતમ મ જો નાગકુમારો છે નાગકુમારોના રાજા તેજો માલીની પગખાતે

સાઠ હજાર દેવતા છે, મધ્ય પરખાએ સીનિર હજાર દેવતા છે, ૧ ગાદીરની ૫ ખદાએ એસી હજાર દેવતા છે તેમજ વળી માદીની પખદાએ એકમે ૧ પચોતે દેરાજા ઠ, મધ્ય પરખદાએ એકમે પચાસ દેરાજા છે ને બીરીની પરખાએ એકમે પચીસ દેરાજા છે પ્રશ્ન—હે ભગવત, ધ હેડની અબ્બતર પખદાએ દેરાજા કેટલું આવખુ છે જાત આની બી પરીખાએ દેરાજાનું કેટલું આવખુ છે?

ઉત્તર—હે જાતમ, ધ હેડની માદીના પખાએ દેરાજાના કાઠાં આજે અધ ૫ ચોપમનું આવખુ છે મધ્ય પખાએ દેરાજાનું અધ ૫ ચોપમનું આવખુ છે, ૧ ગાદીરના ૧૦૫ ખાએ દેરાજાનું દેગેઉલું અધ ૫ ચોપમનું આવખુ છે તેમજ વળી માદીની પખદાએ દેરાજાનું દેગે ઉલું અધ ૫ ચોપમનું આવખુ છે, મધ્ય પખદાએ દેરાજાનું કાઠકાં આજે ૫ ચોપમના ચોથા ભાગનું આવખુ છે, ને ગાદી બી પરખદાએ દેરાજાનું ૫ ચોપમના ચોથા ભાગનું આવખુ છે શેષ અધિકાર અમરદેવના સરખો જાળવે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, ઉત્ત દીગીના નાગકુમારના ભગવત કયા છે?

ઉત્તર—હે જાતમ, તેજો અધિકાર પતવણાસરના શાણપદથી જાણવો જાત સુખે ચિત્તર છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, જુતાનેડ નાગકુમારો ગજા તેની માદીની પરખાએ કેટલા હજાર દેવતા છે, મધ્ય પખાએ કેટલા હજાર દેવતા છે, ને ગાદી બી ૫ ખદાએ કેટલા હજાર દેવતા છે જાત ગાદીરની ૫ ખદાએ કેટલા મે દેરાજા છે?

ઉત્તર—હે જાતમ, જુતાનેડ નાગકુમારેડ નાગકુમારના રાજાને અબ્બતર ૫ ખદાએ રચાત હજાર દેવતા છે મધ્ય પરખાએ સાઠ હજાર દેવતા છે, ને ગાદી બી પરખાએ સીનિર હજાર દેવતા છે તેમજ વળી અબ્બતર ૫ ખદાએ ગમે ને પચીસ દેરાજાના છે, મધ્ય પરખદાએ બમે દેરાજા છે, ને ગાદીરની ૫ ખદાએ એકમે પચોતે દેરાજા છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, જુતાનેડ નાગકુમારનો ઇદ, નાગકુમારના રાજાની માદીની પરખદાએ દેરાજાનું કેટલું આવખુ છે, જાત બીરીની પરખદાએ દેરાજાનું કેટલું આવખુ છે

ઉત્તર—હે જાતમ, જુતાનેડ ને અબ્બતર પખાએ દેરાજાનું દેગેઉલું ૫ ચોપમનું આવખુ છે, મધ્ય પરખદાએ દેરાજાનું કાઠકાં આજે અધ ૫ ચોપમનું આવખુ છે ને ગાદીરની પરખાએ દેરાજાનું અધ ૫ ચોપમનું આવખુ છે તેમજ વળી અબ્બતર પરખદાએ દેરાજાનું અધ ૫ ચોપમનું આવખુ છે, મધ્ય પખાએ દેરાજાનું દેગે ઉલું અધ ૫ ચોપમનું આવખુ છે ૧ ગાદી બી પરખાએ દેરાજાનું કાઠકાં અધ ૫ ચોપમના ચોથા ભાગનું આવખુ છે શેષ અધિકાર અમરદેવની પરખાએ

જો મોગ હેડ વેગેડ પ્રમુખો ને મહારોય પતવણો અધિકાર પાતા અવના કાણુ પથી નિરસોપપમે જાળવે ૧ પરખા એક મ હેડ ને જુતાનેડો ફરી તેમ જાણુની તેમજ વળી જાણુ રિચના ઈની પખા ધ હેડના સખી જાણુની ૧ હેડ દીલી ॥ ઇદની પખા જાણુનેડના સખી જાણુની તેમજ દેવતામાં મા ને આવખા પખા જાણુ એ ભગવતિ દેવતાનો અધિકાર કર્યા

૫૪. નાજવ્યતર દેવતાનો અધિમગ,

પ્રશ્ન—હે ભગવત, નાજવ્યતર દેવતાનો અધિમગ કે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, નાજવ્ય પેલી ન સો ઉપતો પીઠ એક દહન જોજનનો છે તેમા એકમો જોર । ઉપ મુખીએ । એમો જોજન નીચુ મુખીએ રાંધે આમો જો નતી પાનામુમા એકે રાગ ॥ નાજવ્ય ॥ બવ । (૧૫૨) એ એનો અધિકાર પનજાસવના કાજુપેલી નાજવો જવત સુખે વિચરે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પીમાવ દેવતાનો અધિમગ કે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, રાગો અધિમગ પનજાસવના કાજુપ પી જવતેલ જવત સુખે વિચરે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, દક્ષિણ દિશિ ॥ કાગ નામે પીમાવ કુમારના રાગો કેટલી પ અદા છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેને રજુ પરખ । છે દયા ૧, નૃગિતાર, ને દરયા ૩, તેમા માલીલી પરખ । દયા, મધ્ય પરખ । નૃગિતાર, ને બાલીલી ૫ ખ । દરયા

પ્રશ્ન—હે ભગવત, કોઈ પીમાવ કુમારનો દત્ત પીમાવ કુમારના રાગો માલીલી ૫ ખ અદા કેવો દહન દેવતા છે જવત જાલીલી ૫ અદાએ દેવતા સો દેવતા છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ કાગ નામે પીમાવ કુમારે પીમાવ કુમારના રાગને માલીલી ૫ ખ અદાએ આ દહન દેવતા છે, મધ્ય ૫ અદાએ દત્ત દહન દેવતા છે, ને બાલીલી પરખ અદાએ બાગ દહન દેવતા ૬ તેમજ વળી માલીલી પરખ અદાએ એકમો દેવતા છે મધ્ય પરખાએ પણ મેરુ દેવતા છે ને માલીલી પરખ અદાએ પણ એકમો દેવતા છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, કાગ નામે પીમાવ કુમારો છે પીમાવ કુમારના રાગો માલીલી પરખાએ દેવતાનું ટેલુ આરખુ છે, મધ્ય ૫ અદાએ દેવતાનું ટેલુ આરખુ છે, ને બાલીલી ૫ ખ અદાએ દેવતાનું ટેલુ આરખુ છે જવત માલીલી ટેલુ આરખુ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ કાગ નામે પીમાવ કુમારો છે પીમાવ કુમારના રાગો માલીલી પરખા ૬ દેવતાનું અધ ૫ રાખમું આરખુ છે, મધ્ય પરખ અધ ૫ રાખમું આરખુ છે, ને બાલીલી પરખાએ દેવતાનું અધ ૫ રાખમું આરખુ છે તેમજ રાગો માલીલી ૫ ખ અદાએ દેવતાનું અધ ૫ રાખમું આરખુ છે, મધ્ય પરખ અધ ૫ રાખમું આરખુ છે ને બાલીલી ૫ ખ અદાએ દેવતાનું અધ ૫ રાખમું આરખુ છે

૩૧ અધિમગ સર રમકના સરમો જાવો -
જાવત ગીતજાનામા નજામમા દત્ત પદન જાવત એ

૫૫. જ્યોતિષિ દેવતાનો અધિકાર.

પ્રશ્ન—હે ભગવત, જ્યોતિષિ દેવતાના નિમાન કયા છે, ને જ્યોતિષી દેવતા કયા વસે છે? ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, અસખ્યાતા દ્વીપ સમુદ્ર ઉપરે ને એ ગ્લનપ્રભા પૃથ્વીએ ધણુ સમ મનોહર ભૂમિ ભાગ તે મેર પર્વતના મુળ મધ્યે અદ્ય પ્રદેશી ગોપ્તનાથરે રચક છે તે સમ ભૂમિતળ જાણુ સાથી સાતમે ને તે જ્ઞેજન ઉત્તર જાણુ લા એકસો તે દશ જ્ઞેજનને જાણુ જ્યોતિષિ દેવતાના નીચ અસખ્યાતા જ્યોતિષિ નિમાન અસખ્યાતા લાખ છે એમ અનતા તિથિરે જુ વળી તે નિમન અર્ધ કાના ફળને સગ્યાને છે એનો વાન પનનજા સતના કાણુપદથી જાણુવો જાવત ચદ્રમા તે સર્વ એ જો લા જ્યોતિષિના દ્ર જ્યોતિષિ ॥ રાજ વસે છે તે મોગી રધીના ફણી જાવત સુખમય નિચરે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સર્વનામા જ્યોતિષિનો દ્ર જ્યોતિષિનો રાજ તેને ટટલી પગખદા છે? ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તે જાણુ પગખદા છે તુમા ૧, નૃટિના ૨, ને પચા ૩, તેમા વળી માલીની તુમા, મધ્યની નૃટિના તે જાલીરલી પગખદા પચા

જેપ અધિકાર ૫ ખદામાન પ્રમુખ ને આનખા પ્રમુખ વાણુવતગ્ના કાણેદ્રના સખો જાણુવો ને પરખતાના અથ પ્રમુખો અધિકાર ભગવતિના વમરેદ્રના સખો જાણુવો તેમજ નાદમાને પાણુ એમજ સર્વની પર અધિકાર જાણુવા

૫૬. દ્વીપ, સમુદ્રનો અધિકાર. તેમા પ્રથમ જ જુદીપનો અધિકાર ૧.

પ્રશ્ન—હે ભગવત, કયા છે દ્વીપ, સમુદ્ર ત્યા છે દ્વીપ સમુદ્ર કેનડા મોટા છે દ્વીપ, સમુદ્ર રથે આકાર છે દ્વીપ, સમુદ્ર રથે લાવે છે દ્વીપ, સમુદ્ર રથે રસરથે છે દ્વીપ, સમુદ્ર

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જુદીપ આદ દધને અસખ્યાતા દ્વીપ છે ને લાણુ સમુદ્ર આદ દધને અસખ્યાતા સમુદ્ર છે ગરયાનવી એકજ આકાર છે ને નિત્તાપરો અનેક પ્રકારના છે નિત્તાપરો પ્રથમ દ્વીપથી પ્રથમ સમુદ્ર જમણો તેથી બીજો દ્વીપ જમણો તેથી બીજો સમુદ્ર જમણો એમ નિત્તાપરો જમણા જમણા પહેળપરો છે તે મધ્યે જે સમુદ્ર છે તે કોનો કરી ગોખતા છે તે દ્વીપ મધ્યે દ્ર પ્રમુખ ધણુ છે ત્યા ઉત્પન પદ, ચદ્રવિકાસી, સર્વવિકાસી કમળ નનીજા, સુમગ તે ગટ કમળ, મોગધીક કમળ, પુચ્ચીક જ્વેન કમળ, મહા પુચ્ચીક કમળ સત (સો) પચ કમળ, સહજ (હજગ) ૫૧ કમળ પ્રમુખ જ્વેન અથ ૫૧ રક્ત યુવ અને તેની પીની રસગ તેજો કરી સકીત છે પ્રથેક પ્રથેક દ્વીપ તે સમુદ્ર પદ્મર વેદિકાએ સકીત છે એટલે જોપખેર ગર્વની પર પદ્મર વેદિકા ડ વળી પ્રથેક પ્રથેક વાખડે સકીત છે એટલે વેદિકા રૂ વનખ. બીજી વળુ જે એ નાજલોકે અસખ્યાતા દ્વીપ સમુદ્ર છે તે મધ્યે જુદીપ આદિ (પેનો) છે, તે રસજુરમણ સમુદ્ર અતે છેલો છે અદો આયુષ્યવતો તે મધ્યે આ જુદીપ ૫૫મા દ્વીપ સર્વ દ્વીપ તે સર્વ સમુદ્રમા મા ને સર્વ દ્વીપથી વધુ છે તે જુદીપ ૫૬મા જાણ છે (પાણીમા તેતુ તેતુ ચક્ર ગોગ ૩૫૫ પ. તે) તેના પુદા જેવા ગોગ હાય તેમા ગોગ ૩,

આખર ગોળ છે, મળના ટોળો ગરમો ગોળ છે, પુષ્પિમાના ચરમા મમાન ગોળ છે એ જુદાપ એ નાખ જોજન તાવપણે પહોળપણ છે ને તણુ જાણ, માગ હમાર ગમ સનારીત જોજન તે ઉપર તણુ ગડ એમા અમરીસ ધણુ ૧ સામ્રતેર આયુર કાળ ગણ ૨ પાતા પદિપણે છે તે જુદાપ એક જગતી તે નરશ્વ જમ નમ ચક્રર ૧ ગ કીના હોન ને ગીતે જોપણે નિગતો ૬

૫૭ જ જુદાપની જાતીનો નર્મન.

તે જગતી (ગરમ) આર જાગ ૧ ઉમી ઉચપણે છે મુગમા જાગ જોજન ૧ પહોળી છે, મધ્યે આર જોજન પહોળી છે ૧ ઉપરે આર જાગ ૧ પહોળી છે મુગમા પહોળી ૭ મધ્યે સાગી છે ૧ ઉપર પાતમાં છે માયના પુષ્પો સરયાં છે (જેમ માયુ પુષ્પ ઉચ્ચ કરણ મુગમા જાગ ને પડી ઉત ના પાતમુ દોલતેમ મુજે જાડી ને પડા પતળો છે) સર્વ દા પગ ૧ ની છરશ્ચીક રત્નનીપર નિર્મળ છે મુકુમાળ છે ધારી મહારી રત્નાવેજ રજ સહિત મળ રહિત નિમળ ૬ કંઈમે રીત છે, રિતારણ નિરપ્રાવ કાતિ ૬ માતિ સદીન છે ના નમ છે દખરા ચોચ છે જોભાવમાન મોહ ૬ જાવત પ્રનિરપ છે

૧ગા તે જગતી ઉપર જુદાપો પામે એક જાગીએ કરી વાતરશ્ચ સરશ્ચિ રિદા એની છે દહ્યા ખીરી પેર ને જાગી અધ જોજન ઉમી ઉચપણે છે પામસં ધણુ પાહોળપણે ૭ જાગીએ સર નમય ૭ નિમળ છે મુકુમાળ ધમરી, ધારી મહારી છે, જ રહોત છે, નિમળ છે, પક રહીત ૭, નિરપ્રાવ કાતિ ૬, કાતિ સદીન ૭, સમીક (માખ નીક) ૬, ઉચ્ચોત સદીન ૭, નેના નમ ૭ દેખા નમ ૬, મોહ છે, પ્રનિરપ શા બારમાન છે

૧ગા તે ઉપર ધણુજ સમ ભુમિ ભાગ છે તેના મધ્ય ભાગે એક મોગી પદ્મર વેદિ ૬ તે અર્ચ જોજન ઉમી ઉચપણે છે, પાચમે ધણુજ પહોળપણે છે સર રત્ન મય છે જગતી સમા ૧ રત્ન ૬ તે પદ્મર વેદિ તો એવે રૂપે વણ પ્રમુખ ૭ વ જ લની તે પદ્મર વેદિની ભુમિ (પારો) છે, અરીષ્ટ ન્તમય પ્રતિષ્ઠા ૧ (પાપાનો ઉપનો (ભાગ) છે, નકુ ૨ નના માલા ૭ સોનાના ને રપાના પગીના છે તેવન્ન વજ રત્નની સમી પુરી છે સોહોતાક્ષ રત્ન ૧ તો પાટિયા વન્ને ખીરી છે ત્યા નાના પ્રમરના ર નના મુખ્યના ગુગમ સરીર છે, ને એ ૧ ની વણ મુખ્યતા ૫ છે, જાના પ્રમરના રત્નમય રૂપ છે ૧ રપાના સરયાન યુગ છે, તેના જાગી મય દુષ છે ૧ જાહા ૭ જાગીના ૭ નમય વણ છે ૧ મે ને જમણ પાસે ૧ વસારી વેગુ ૧ ખાતી વીમેય છે વસ ઉપર રપાની પાટની છે તે ઉપર સાગાની દાણી ૭ વજરત્નની તે ઉપર વગા ગિત નામી છે તે ઉપરે સવ મેત રપામા આ જાગ ૭ એની પદ્મર વેદિ છે

૧ગા તે પદ્મર વેદિ ૬ એ સર્ગની માગા, એ ધુનરીની માગા, જાવત માગીની માગા, એક કમગની માગા, તે પછ સર્વે રામય જો રી સર વિશ સદીન

છે તે માળો રક્ત સુરપુના ઝુમખા છે સોનાને પ્રકરણે રહીત નાના પ્રકારના મણી ને રત્ન તેના હારે તે અધાર તેણે ગાળીત સહીત તે ગાગર માટામાહે વેગળા છે તેને પુન, પશ્ચિમ, દક્ષિણ, ઉત્તર મદ મદ પાન નાથ તેણે કરી કપતીયકી કપતી યકી જાળીયકી, લગાતીયકી, ઝળેણાટ પ્રચુપ શરૂ કરતીયકી, શરૂ કરતીયકી તે ઉદાર મનો ગમતાયમ ને મનને સુખના કરાર એના શરૂ તેણે કરી માગે પુરનીયમ શોભાએ કરી અલત રોલતીયકી નહીં છે

વળી તે પદ્યવર વેદિકો તે તે હામે જ્યાં એ ત્યાં ખીચન પાન ધણા યોજના જોડના ધણા દાર્થીના જોડના, મનુષ્યના જોડના, જાગનામા વ્યતરના જોડના, કીપુરપનામા વ્યતરના જોડના મહોરગામા વ્યતરના જોડના, ગાધર્નામા વ્યતરના જોડના રૂપભના જોડના દ્વાદશિક, ધણા જોડના સર રત્નમય છે નિર્ભગ છે સુકમાળ છે, ધાર્યા મગાર્યા, રજરહીત છે, નિર્ભગ છે, કંચાલિકે રહીત છે, નિરપરાત છે, ગતિ સહીત છે, સશ્રીક છે, ઉદ્યેત સહીત છે, નરા જોડ છે, દેખના જોડ છે, મોહ છે, પ્રતિશ્રીમ સમાન છે

વળી તે પદ્યવર વેદિકાને તે તે હામે ત્યાં ત્યાં ધણા યોજના રૂપની પ કિન, તેમજ પુનરીપરે જાગત પ્રતિશ્રીમ સમાન છે એમ યોજના મૈયુનના રૂપ, એટલે ત્યાં સહીત છે જાગત મનોહર છે

વળી તે પદ્યવર વેદિકાએ તે તે હામે ત્યાં ત્યાં રૂપી પદ્ય લતા, નાગદલની લતા, એમ અગોઠદક્ષીની લતા, અપકટકા લતા, આમરન પ્રચુપની લતા, વૃદ્ધાંતિ અતીમુક્ત લતા, મયકુદ લતા ત્યામ લતા પ્રચુપ નિચે રૂપી દુલીયકી જાગત સુવીલકત માગરીએ કરી સહીત છે સર રત્નમય છે, નિર્ભગ છે, સુકમાળ છે લટ છે, ધાર્યા, મગાર્યા છે નિર્ભગ છે, રજ રહીત નિર્ભગ છે, કદવે રહીત છે, નિરપમ કુખ્ય ધાર્યા છે, કાન્તિ સહીત છે, સ શ્રીક છે, ઉદ્યેત સહીત છે, નરા જોડ છે, દેખના જોડ છે, અલિરૂપ છે, પ્રતિરૂપ છે

વળી તે પદ્યવરવેદિકાએ તે તે હામે ત્યાં ત્યાં ધણા યોજના સાધીયા છે તે સર્વ રત્નમય છે એવી ને પદ્યવરવેદિકા છે ત્યારે જાનમ પુઠે છે

પ્રશ્ન—હે જાગત, પદ્યવરવેદિકા એહદુ નામ જે અર્થે કહે છે ?

ઉત્તર—હે જાગત, પદ્યવર વેદિકાએ ત્યાં ત્યાં તે તે હામે વેદિકો વિષ વેદિકા પમને વિષ, વેદિકાના પાગીયાના માથો વિષ વેદિકાના પુટાતરને વિષ, ચાલાને વિષ ચાલાના પાનાનો વિષ, ચાલાનો માથે ચાલાના પાનાને વિષ ખીનાનો વિષ, ખીનીના મુખને વિષ ખીનીના પાગીયાનો વિષ, ખીનીના પુટાતરનો વિષ ખીનીને પામે, ખીનીના પાનના વ્યાધાને વિષ, ખીનીના પક્ષના અત્યો હામે ધણા ઉત્પત્ત તથા પદ્ય તે સુવચિકામી કમળ જાગત લાખ પાખડીના કમળ સર રત્નમય છે નિર્ભગ છે સુકમાળ છે, લટ છે (વીમા) ધાર્યા, મગાર્યા છે જ રહીત છે નિર્ભગ છે, કદમ જીન છે નિરપ કુખ્ય ધાર્યા ગતિ સહીત છે સશ્રીક છે ઉદ્યેત સહીત છે, નરા જોડ છે, દેખના જોડ છે

નોહર છે, પ્રતિબીંબ સમાન છે મોટા વર્ષોકાળના જગ સખસાના દાગ તથા છત તે સ ખા મોટા છે તે પદ્મવરવેદિકાં વિશે જ્ઞાનય કમળ પ્રમુખ છે બંદા સાથે આયુષ્યવરતા । તે અંતે હે જ્ઞાતમ, પદ્મ વેદિ । એવું ામ કહીએ ડીએ, અથવા પદ્મવરવેદિ એવું સામ્યનુ નામ છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત તે પદ્મવર વર્તિ સારવતિ છ કે અસારવતિ છ?

ઉત્તર—હ જ્ઞાતમ, માત્રવતિ પશુ છે, । અસારવતિ પશુ ક

પ્રશ્ન—હે ભગવત, રૂપે અથ એમ કહો છો જે સાત્રવતિ પશુ છે, તે અસારવતિ પશુ ડી

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, વ્યવસ્થે તો માત્રવતિ છે, પશુ વણને પર્વાએ, ગધો પર્વાએ, રસને પર્વાએ અપરોને પર્વાએ અસારવતિ છે તે અથ હે જ્ઞાતમ એમ કહીએ છીએ જે સાત્રવતિ પશુ છે, તે અસારવતિ પશુ છે

પ્રશ્ન—હ ભગવત, એ પદ્મવરવેદિમ કાળયજી કેટલા કાળની છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, કનાગ્ધ એ હતી નહીં એમ નથી હમણા નથી એમ પશુ નથી, ને વળી કથાર્ધ એ નહીં હોય એમ પશુ નથી અતિત કાળે હતી વનમાનમગે છ તે અ નાગત કાગે હોયે, મુવ છે, નિય છે સાત્રવતિ છે, ક્ષય નથી, અગતી નથી, અવર્ધ્ધાત છ એહવી તે પદ્મવર વેદિકા છે એ પદ્મવર વેદિમો વણુ । કપા

વળી તે જગતી ઉપરે તે પદ્મવર વેદિકાથી બાનીરે એક મોટું વનખ-વન્યુ છે તે દેશ ઉણા એ જ્ઞેજન આંધ્રેર નકનાગપણે પોહોણુ છે, ને જગતી સમાન ફરતુ છે તે કૃષ્ણ વર્ણે એને કૃષ્ણ રયામ એજ કૃષ્ણ શોભા છે એટલે લીની શોભા છે જનવત અનેક ગાના, પ્રધાન રથ, પાનખી તેહને યુકનાં દામે સ્તીન છે રમણીક છે, જોના જન્ય છે, યુકમાગ છે, લપ છે, વૃત છે, ચુટ છે રજરતીન છે, કંદમ રતીન છે, નિમળ છે નિરપમ કૃષ્ણ જાણ છે, કાતિ સહીત છે, સત્રીક છે, ઉલોનનત છે, જોવા જોય છે, રેખના જગત છે, અભિરપ છે, પ્રનિરપ છે

વળી તે વનખ-મહિ ધણુ સમ મનોહર જામિ ભાગ છે તે જોહવા મુરજ (દિલ નિશેષ) તેહનો તળા, માદળનો તળો, તળાવનુ તળ, ટચળો, બારીસાનો તળ, અદ્ધમાનો મજળ, સુરનો મજળ, પેગનુ અર્ધ, વૃષલનુ અર્ધ, વરાહનુ અર્ધ સીંહનુ અર્ધ વાધનુ અર્ધ, પાગનુ અર્ધ દીપડાનુ અર્ધ (વામહુ) તે સરણુ સમ તળ છે અનેક શકુન પ્રમાણે કીરો સહજ ગમે તેણે કરી સતીન એહનુ દીસે છે તે માપીમા નક્ષત્રની શ્રેણી પ્રસણી સ્વરતીક, (લક્ષણુ વિશેષ) ચત્રાનાનુ સયુદ મન્ડ, કન્ડ, મગરમન્ડ, પ્રમુખને લક્ષણે ઇત્યાદિક આખરે સહીત છે દુની શ્રેણી તથા પદ્મ પ્રમુખ તેણે કરી ભાતિ ગોભે છે પન્નવણુ યુકનુ તે કટે છે કૃષ્ણ વણુ જનવત સ્વેન વણુ છ સારે જ્ઞાતમ પુરુ

પ્રશ્ન—હે ભગવત સા જે કૃષ્ણ વર્ણ તણુ ને જાતી છે તેહનો એહવા એહવે રૂપે વર્ણુ ને ગોભા કહીએ તે યથાનામે જોહવી મેવની ધગ, અજા અજન, કાજળ સાદી, ગળી, પાનો નગ, મહિય પગ, (તાવ) તે નયુદ, લામ, લામગો સયુદ લામ ની

પાંખ, જાણુનું ફળ, કાક (કાગડો) પક્ષી, દાવનપખી, દરતી, દુર્ધાનો કળલ, (નીશ વરસો દાંથી તે કળલ -હીએ) કૃષ્ણ સર્પ, કાળા કેશ, કૃષ્ણાણુ, પુલ વૃક્ષ, નિર્મળ આકાશ તળ, કૃષ્ણ અશોકવૃક્ષ, કૃષ્ણ કણ્ઠવર, કૃષ્ણ બધુછન (એ ત્રણ વૃક્ષના બે છે) ઇલાદિક સ્થામ વણુ છે તે સરખો તે તણુ ને મણીનો સ્થામ વર્ણ છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, એ અર્થ સમર્થ નહીં તે કૃષ્ણ તણુ ને મણી તેહનો એહથી અધિક સ્થામ વર્ણ મોહર વર્ણુ છે પ્રીતિકારી છે, મોહર છે, મનને ગમતો તેનો વર્ણુ કલો છે પ્રશ્ન—હે ભગવત, ત્યા જે નીન વણુ તણુ ને મણિ છે તેહનો એહવો વર્ણ કલો છે? તે યથાનામે ભૂગો છન, ભૂગાતી પાખ, નીનચાસ પક્ષી, નીનચાસની પાખ, સુદા, સુદાની પાખ, નીની (મળા) વસ્તુ (નીન) વસ્તુનો ભેદ, નીની વસ્તુનો સમુદ, સામો, (ધાન વિશેષ) દાતનો કાગો રગ, (વૃક્ષ વિશેષ) વનની ઘટા પ્રમુખ, જળદેવના વસ્ત્ર, મોરની મીના, (કોક) પારેનાની મીના, અજસીના પુલ, જાણુ વૃક્ષના પુલ, (દેશ વિશેષ) અજન કેસીકા, (વૃક્ષ વિશેષ) તેના પુલ, નીના કમળ નીનો અશોક વૃક્ષ, નીલો કણ્ઠવર, નીલો બધુ છન (નામા વૃક્ષ) ઇલાદિક નીવ વર્ણુ છે તે વર્ણુ સરખો તે તણુ ને મણિનો વર્ણુ છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, એ અર્થ સમર્થ નહીં તે નીન તણુ ને મણિનો એહથી અધિક વર્ણુ છે મનોહર વર્ણુ છે, જનત સુદર વર્ણુ છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, ત્યા જે રાતે વણુ તણુ ને મણિ છે, તેનો એહવો એહવે રપે વર્ણુ કલો છે ? તે યથા દૃષ્ટને સસલાણુ લોહી, જમ્બુણુ લોહી, મનુ'યનુ લોહી, વરાહ તે સ્વપરનુ લોહી, પાગાનુ લોહી, તત્કાળનો ઉપજેન જાળ મોલો છન, ઉગતો સર્પ, જાખાનો જેહવો રાતો વાન, ચળોહીનો જેહવો અર્ધ ભાગ રાતો, જનત ત હીંગો જેમ રાતો, પ્રવાળા, પ્રવાળાના અકુરા, લોહીતાક્ષ રત્ન, લાખનો રસ, કમીનો રગ, (તે હીર વિશેષ,) પાટલ જાતના જલનુ પુલ, લાન પુલ, રાતો કબચ, કેશુના પુલ, જાસુનાપુલ, રાતો અશોક વૃક્ષ, રાતો કણ્ઠવર, રાતો બધુ છન નામા વૃક્ષ, ઇલાદિક જેમ રાતે વર્ણુ છે, એહવો એ તણુ ને મણિનો રાતો વર્ણુ છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, એ અર્થ સમર્થ નહીં તે રાતો તણુ ને મણિનો એહથી અધિક વણુ છે જનત સુદર વર્ણુ છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, ત્યા જે પીળા તણુ ને મણિ છે તેનો એહવો એહવે રપે વર્ણુ કલોછે? તે યથા દૃષ્ટને ચપક વૃક્ષ ચપકી છાન, ચપકનો છેદ કીધે જેવો પીળો વણુ, હજાર, હજારનો ભેદ હજારની ગોળી, હરીયાળ, હરીયાળનો ભેદ, હરીયાળની ગોળી, ચિકુનામા વસ્તુ વિશેષ તેહનીમતે વસ્ત્ર પ્રમુખે જેહવો રગ પીળો, સુવણુનો જેહવો પદ પીળો, ઉત્તમ કનકનો નિર્ધર્ષ જેવો, સુવર્ણના વાસણુ જેવો, વાસણુના વસ્ત્ર જેહના પીળાં, સણુ વૃક્ષ જેહના પીળા પુલ, ચાપાના જન, કૃષ્ણાદી વૃક્ષના જેહના પીળા પુલ આજળ દેવના જેહના પીળા કુલ, મિસુમ તથા ગીબટ તેહના જેહના પીળા કુલ, સુવણુ

યુધિષ્ઠિ નામે વનગપતિ તેહના જેહવા પીળા પુલ, કોન્ટ વૃમ્ ॥ પુલની જહવી પીળી માળા, સુધીર-ચક્ર નામે વનસ્પતિ તેહના જેહવા પીળા પુલ, ખીચક નામે વનગપતિ તેહના જેહવા પીળા પુલ, પીળા અશોક વૃક્ષ, પીળા કલ્પવૃક્ષ, પીળા બધુ ૮૧ નામા વૃક્ષ. હસાદિ જેહવા પીળા છે, તેહનો તે તુલુ ૧ મણિનો પીળો વર્ણ છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, એ અથ સમર્થ હો તે પીળા તુલુ ૧ મણિનો એહથી અધિક વક્ષલ જાત શુભ વર્ણ છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, ત્થા જે સ્વેનવર્ણ તુલુ ને મણિ છે તેહનો એહવો એહવે શું વર્ણ કલો છે ? તે વધાદ્રશ્તે અ કરત, દક્ષણાત્તમખ, અદ્રમા, મયકુદનું કુન, પાદ્મી ॥ પુવારા, દક્ષણપીની એલી, કૌત્યપખીની એલી, મોતીના દાગની અપ્પી, જગવાતી અપ્પી, અદ્રાવજી તે નિમળ જળમધે અદ્રમાના પ્રતિબિંબની ઓળી, રા દક્ષણના જેહવા નોન વાદળા, અતીએ ધમ્મો જેહવો શપાનો પદ, ધોળા નાખા તુલુ કીત, મયકુદના કુનનો પુલ, મોરપીંછનો ગર્ભ, સ્વેત કમળનો પુલ, સુધી છીન્નાડીનામા વૃક્ષ ॥ કુન, પચતીપદ, પચનતુલા, દાધીના દાંત લવગળ (પન) પોલીરીક કમળનુ પન, વર્ણનું જળ, જાવના પુલની માળા, ધોળા અશોકવૃક્ષ, ધોળા કલ્પવૃક્ષ, ધોળા બધુદનામા વૃક્ષ, (અશોક વૃક્ષ, કલ્પવૃક્ષ, ને બધુદના નામા વૃક્ષ, એ નવે વૃક્ષ પાચે વધુ કલો છે) ધર્માતિનો જેમ સ્વેન વર્ણ છે તેહવો એ તુલુ ને મણિનો સ્વેતવર્ણ છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, એ અથ સમયનહી તે સ્વેન તુલુ ૧ મણિનો એહથી અધિક વક્ષલ જાત શુભ વર્ણ છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે તુલુ ને મણિ તેહનો જેહવો અથ કલો છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તે વધાદ્રશ્તે કોડના પગ સુગંધી પાનના પડા, સુવાના પડા, તમગના પડા એજમીના પડા, કીર્તીરાનામા દ્રવ્યના પડા, જાનના અદનના પડા, કુકમના પડા, ઉસીરના પડા, (ઉસીર તે ચીરણદક્ષનું સુગંધી બાજુ) અપાના કુનના પડા, મરવાના પડા, દમજાના પડા, જાવના કુનના પડા, શુદ્ધના કુલના પડા, માવનીના કુલના પડા, ૧૦ માનતીના નના પડા, વાસતીનામા વૃક્ષના કુલના પડા કેનળીના કુલના પડા, કપુરના પડા પાણ વૃક્ષના કુલના પડા, તેહને મદ વાપને વિરો મુકતે થકે, પડાને ઉખેળતે થકે પડાને બેહતે થકે, કઠ પ્રમુખ ખાડતે થકે, હેહતે થકે, ખડાખ કડતે થકે સુગંધી દ્રવ્યો સળેગ મેળવતેથકે, ઉખેળતે થકે, વીખેરતેથકે ભોગવતેથકે પાચે દેતેથકે એક દામથી ખીજ દામને વિરો મુકતે થકે મનોહર મનને જયતો નાશીકા અને મનને સુખના ગજહાર એહવા સર્વ દીન નો ફેર મોહર ગધપ્રતે વાને (શુદ્ધ) તેવારે જ્ઞાતમ પુછે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે તુલુ ન મણિનો એહવો અથ છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, એ અથ સમય નહી તે તુલુ ૧ મણિનો એહથી અધિક વક્ષલ જાત શુભ વર્ણ છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે તૃણ ને મણિનો એકવો સ્પર્શ કલો છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તે યથાદ્રષ્ટો કહે છે મૃગ્યર્થ પ્રમુખ પરદાના પીંખડા, હસના બાળક, ર, હમ્બલરન, માખણ, હસગર્લ સેન્નાની તળાવ સરખી, અંકુર, સરસના ડુધો સમુદ, કુણા કમળના પત્ર તેહનો સમુદ તેનો સુનાજો સ્પર્શ દાવ એમ કલેયકે જ્ઞાતમ પુછે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે તૃણ ને મણિનો એકવો સ્પર્શ છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, એ અર્થ સમર્થ નહીં તે તૃણ ને મણિનો એકથી અધિક વચ્ચે ભવત્ સ્પર્શ છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે તૃણના નનો પુન, પશ્ચિમ, દક્ષણ, ઉત્તરદિશ પ્રમુખના મદ મદ વાયરા આવતેયકે તે તૃણાદિક તે વાયગથી કપતેયકે, ખોભાને થકે, ચચળ થાતેયકે, ફોલના પામતેયકે, માહોમાહે ધત્તાતેયકે, ઉદેશતેયકે એકવો સ્પર્શ ને શાં છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તે યથાદ્રષ્ટિ સીવકા, (પાલખી) સ્પદમાનિકા, (શીવકાપરીશ) અથવા રથ ઇલાદિક છન સહીત, ધન્ય સહીત, ધટ સહીત, તોણ સહીત, બાર પ્રકારના વાહન સહીત, લઘુ ધુધરી ને હેમની માળા તેલેકરી ચોક્કર સહીત છે હેમનત પર્યતના મનોહર વિરાટ સુઅં જડીત તીવસનામા વૃક્ષના કાષ્ટનો છે ઉત્તમ સુર્વમુખ સમાન તેજવત એકવે ધુસરે કંગી સ્તી છે લોહમય ભને પ્રમરે પછડાને પાટા બાધ્યો છે પ્રધાન શુભે કરી સહીત તે રથને અથ જ્ઞેતર્થા છે વળી શુદ્ધિત એકવો સારથી ધણુજ ગલો તેણે તે અથને અથા છે સરમ એકમો તીરે એક તોણ થાવ એકના બત્રીશ તોણે સહીત છે બગતર, ટોપે સહીત મુદરથ છે, ધનુ સહીત બીજા પણુ છત્રીશ આયુધ્યે યુક્ત છે લાલ પ્રમુખ પ્રદરણે યુક્ત ચોદા પુરપો મુદ કન્વાયુખ તે રથને રાગના આગણને રિમે, અતપુરને રિમે, મોહોનને રિમે, તથા મનોહર મણિનધ ભૂમિતળો રિમે, વારવાર વેગેરી ફેરવતેયકે, પાછા વાળતેયકે, ઉત્તમ મોટા લક્ષણોપેત અથ તેહને વેગેરી તે રથમાહેથી છટ મનોહર મનો ગમના કર્ણ ને મા તેહને સુખના કરણુદા સવદિશે શાં નિસરે એમ કલે થકે જ્ઞાતમ પુછે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે તૃણ ને મણિનો એકવો સ્પર્શ છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, એ અર્થ સમર્થ નહીં વળી બીજે દ્રષ્ટાત કહે છે તે યથા નામે પ્રભાત સમયે વૈતાળકી વિણા તે તાગ વિના વાગે તે વિણા ગધાર સ્વરની મુઠાએ કરીને જોજાને રિમે ભને પ્રમરે મુકી બાના વચ્ચની વિણા તેને કાઢ કુશળ પુરપ અથવા સ્ત્રીએ આની પ્રભાત કાગ સમયે હળવે હળવે રાગ રિમે વચ્ચતે થકે, મુખા પ્રાપ્ત કરતે થકે, ઉદેરતેયકે ઉદાર મનને ગમતા કર્ણ ને મન તેો મુખના ઉપગતગુપાર સર્વ રિમે શાં નીસરે, એવુ કહેવે થકે વળી જ્ઞાતમ પુછે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે તૃણ ને મણિનો એકવો સ્પર્શ છે ?

ઉત્તર—હે જાતમ, એ બધા સમય હી વળી જીને દ્રણ કદ છે તે યથાનામે કિમર નામા દેવતા, કિપુષ્પનામા દેવતા, મહાનગનામા વ્યતરદેવતા, આધવનામા વ્યતર દેવતા તે દેવતા મેર પરંતના ભૂઆળ વનો રિમે અથા મેર પરંતના દેવ વ ને રિમે, અથરા મેરના મોમનમ નને રિમે, અથરા મેરના પદમ નનો રિમે, અથરા હીમરત પરંત મગ્યા અળ, મેરપરંતની ગુફાને રિમે મયા યમ, એમ એકમને બેવ થકા, સમ્યકપણે કોઈ કોઈના રિખવા, ગહિત રલા, પ્રમુદિત, રાત, કોમનત, દરમરી કીડા કરના થર્મ, ગીતરતી નામે ગાધર્વ હપ સહીત મો કરી ગાધન રિમે જતાનિક પદ કવિનાદિ ગાધને મુક્ત, પદે બધ પદે બધ પુરધળ ગાધન કરના યમ, પ્રવર્તના યમ હળવે હળવે રમતુ થકુ સાત રારે મુક્ત ગ આઠ રમે મહીત, ૧ છ દોર મહીત, ૨ અચારગુણના અનકાર તેણે મુક્ત, ૩ ગીતના આઠ ગુણ તેણે મુક્ત, ૪ ગુજતો થકો વસતી જા એટલે પાસળી સમાન પછા પૂર્વોક્ત રારપ ને નિ રથાન કરલુશુર એટલે ઉગ શુદ્ધ ૧, ૩૬ શુદ્ધ ૨, શિરશુદ્ધ ૩, એ નહુ હામે શુદ્ધ મધુર રારે લીત સહીત મનોદગ મધુ (કોમળ) રારે સહીત, મનોદર પદો સચારે શુભ શોભનીક સામગ્યવે કરી સાંભળવાનાળાને આનંદ થાય, ઉત્તમ મનોદર ૧૫ એવો દેવતા સખધી ઠાટ તરકાળ નીતો આવે તે શોભનીક સામગ્યવા બેગ ગાધન કરે એવુ કલેધક વળી જાનમ પુરે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે લુણે મહિ પ્રમુખો એવો યમ છે?

જે પાન ૧, રપળ ૨, ગધાર ૩, મધરમ ૪, પચમ ૫, પેાત ૬, નિગમ ૭, એ સાન રવર

N નુગાર પ્રમુખ સહિત

P બીનિ નામા દોષ—તે અધીક નાસનાળા મનથી બીહતા બીહતા ગાવુ તે ૧ કુતદોષ-ઉતાનળુ ગાવુ તે ૨, ઉરિપથદોષ-આકુળ વ્યાકુળ થઈ સ્વાસ મુક્ત ઉતાનળુ ગાય તે ૩, ઉતાળદોષ-તાળસ્થાન અતીક્રમીતે ગાય તે, ૪, કામરસરોપ-સાનુનામિક ગાવુ (પાતળે રવરે ગાવુ) તે ૫ અનુભસિકદોષ-નાકમાથી રવર કાની ગાવુ તે ૬, એ છ દોષ

S આ અનકાર તેણે સહીત તે અનકાર પૂરના અતમન રવર પાનુળને રિમે સારી રીતે કથા છે

X+ પૂષ ગુણ—સ્વર ગાએ પૂષ ગાય તે ૧ રકતગુણ-ગાધન વરવા યોગ્ય તેના રાગથી અનુરક્તપણે ગાય તે ૨, અનકૂલ ગુણ-અ યોગ્ય રવર રિસેા કરવે કરીને અન કાગની પેટે શોભતુ ગાય તે ૩ વ્યમતગુણ-અક્ષર રવર રદુટ કરવે કરીને વ્યકન પ્રગટપણે ગાય તે ૪, અનિપુષ્ટગુણ-નિપરીત રવરથી બમર ભુમે બકનાદ રહીત ગાય તે ૫, મધુર ગુણ-જેમ વસત ગાસે કાધન સરખો મધુર રવર હોય તેમ મધુર રવરે ગાય તે ૬, સમ ગુણ-તળ, વશ રા દિક્કને અનુસરતુ ગાય તે ૭, સ લવીતગુણ-રવર ધોળળા પ્રકારે કરી લનિતપણુ સહિત ગાય તે ૮, એ આઠ ગુણ

ઉત્તર—હે ગાંતમ, હા, એવો તે તુણ અો મણિ પ્રમુખનો રાજા છે

વળી તે વનખડને તે તે કામે લા લા ધણી લઘુ મોગી, ચોખ્ખી નાવ, ગોળ વાન, જેમા પુત્ર થાય તે પુષ્કરણી, ગુળળીકા તે દાખી વાન, લાખી વાન, સરપકતી તે એકે લેન હોય તે, સરપકિતઓ તે એકનું જળ ખીજમા જલ્ય આવે તે ખીવ પકિત તે કુવાની પકિત, તે નિમળ ચ્દિકની પડે સુકુમાળ છે રત્નમય તેના કાકા છે વજ્રમય તેના પાપાણુ છે તેજો કરી પામા બાપ્યા છે સુવર્ણમય તેના તળીયા છે વૈકુર્ણે ને રક્ષ્ટિક રત્ન તેના તટ છે સુવર્ણ ને રૂપામય તેની વેળુ છે સુએ પ્રવેશ કરના જોગ્ય છે સુએ ઉતરના જોય છે, નાના પ્રકારના રત્ન તેણે કરી તિથ ભીત બાધી છે ચોખ્ખણી છે, સમ તટ છે, અનુક્રમે નમતુ નમતુ જળનું દામ છે, લા ગભીર રીતજ જળ છે મૃણુન નામે કમળ તેના પત્રે કરી ઢકણી છે ધણા ઉત્પળ, કુમુદ, નનીણુ, સુભગ, મોગ ધીક, પુડરીક, સન પત્ર, સદ્ભ પત્રે ઇલાદિક કમળ તેના પત્ર ને કેસરા તેણે કરી સહીત છે લા તે કમળ પ્રતે ભમરા પ્રમુખ ભોગવે છે નિમળ પાણીએ કરી તે વાવ પ્રતિપૂર્ણ ભરી છે લા મન્દ, કન્દ પ્રમુખ ભમતા છે, લા અનેક પખીના જુગળ મૈથુન ક્રીડા કરે છે એવી તે વાવ છે તે દરેક વાવ પ્રમુખ પ્રત્યેક પ્રત્યેક પદ્મર વેદિકાએ કરી સહીત છે પ્રત્યેક પ્રત્યેક વનખડે કરી સહીત છે તેમા કેટલીક વાન પ્રમુખના પાણી ચદ્રદાસ મહીરાના સરખા છે કેટલીક વાવ પ્રમુખના વાણી સમુદ્રના પાણી સરખા પાણી છે તે તાડી સમાન છે કેટલીક વાવના ગો કુપ સરખા પાણી છે કેટલીક વાનના પાણી ધૂત સરખા છે કેટલીક વાવના પાણી પાણી સરખા છે કેટલીક વાનના પાણી સૌન્દીના રસ સરખા છે કેટલીક વાવના પાણી અમૃત સરખા છે કેટલીક વાવના પાણી સ્વભાવીક મોતી સરખા ઉત્તજ છે જોવા જોય છે જવત્ પ્રતિરપ છે

વળી તે નાની વાન જાત ખીવ પકિત તે કુના પ્રમુખ તેહને તે તે કામે ત્યા ત્યા ધણા આરે દીરો તેમા અકેકે દીમે નણ નણ પગથીઆ છે તે પગથીઆનો એવો એવે રૂપે વર્ણ ને શોભા છે તે કહે છે વજ્ર રત્નની તે પગથીઆની બૂમિછે અરીષ્ટ રત્નના પગથીઆના મુળ છે વૈકુર્ણે રત્નના ચલ છે સોનાના તે રૂપાના તે પગથીઆના પાગીઆ છે વજ્ર રત્નની તે પાગીયા વચ્ચે સધી પૂરી છે, લોહીતાક્ષ રત્નની તે પાગીયા વચ્ચે ખીતી છે નાના પ્રકારના ત્યા જાવનાના અવલબન છે ને અનવબનની બાહા છે તે ત્રીસો પાન (પગથીઆને આગળે પ્રત્યેક પ્રત્યેક પગથીઆ પ્રત્યે તોરણુ દર્શા છે તે તોરણુ નાના પ્રકારના મણિ રત્નના છે તે રત્નમય થબને વિષે સનીરિષ્ટ છે એટલે બધરપ છે વિવિધ પ્રકારના મુકતાદગ તેણે શ્રી સહીત છે વિવિધ પ્રકારના તાગ જે ચદ્રિકા તેને રૂપે કરી રોબિત છે વળી તે તોરણુને વિષે મૃગ, વૃષભ, અસ્વ મનુષ્ય, પખી, મગરમન્દ, સર્પ, કિનરનામા બત્તર, જેડા, સીંહ ચમગીયાય, વનદસ્તી, વનવતા, પદ્મવતા ઇત્યાદિકના મનોહર રૂપ છે ચલ ઉપરે વજ્રમય વૈંમ એટલે કુબી છે તેજો કરી તે તોરણુ મનોહર છે તે થલનેવિષે વિદ્યાધરના જુગળ સમ અણીએ સૂર્યના સદ્ભ કીરણુ તેથી પણ અધિક તેજવત છે સત્ભગમે રૂપે મુકત છે તેજો કરી દીપે છે વિશેષે તેજો કરી દીપમાન

છે ચતુરો જોના જોગ છે સુખમરી ગ્રમ છે સતી ૩૫ છે, જોના જોગ છે, જાત મનોહર છે

૧ વળી તે તોગ્યુ ઉપરે ધણા આઠ આઠ મગગીક કલ્યાણે સારીઓ ૧ કીચ ૨, નદા-વત ૩, વર્ધમાન સપ્ત ૪, લાસન ૫, કળસ ૬, મધ્યુગમ ૭, ૧ આરીમા ૮ એ આઠ મગગી- સર્ રત્નમય છે નિર્મળ છે, સુકમાળ છે જાત પ્રતિષ્ઠ છે

૨ વળી તે તો જાને ઉપરે ધણી કૃષ્ણ આમર ૧૧ ધવન, તીના આમની ધવન, રાતા આમરની ધવન, પીળા ચાતની ધવન, ધોળા આમની ધવન નિર્મળ છે, સુકમાળ છે તે આમરને રૂપો ૫૮ છે વજ્ર રત્ન ૧૧ તે ૧૧ હડ છે કમળ ૧૧ સરજો તે ૧૧ મધ છે, સરજ જોના જોગ છે જાત મનોહર છે

૩ વળી તે તોગ્યુ ઉપરે ધણા જન તે ઉપર ૭૪ ને ૫૫ તે ઉપરે જન છે ધવન તે ઉપરે ધવન છે ધરાના ધણા જુગળ છે આમરના ધણા જુગળ છે ધણા ઉત્પન હસ્ત કમળના ૩૫ છે જાત લલપ ૧ કમળ હસ્ત એના સરજ છે સર્ રત્નમય છે નિર્મળ છે જાત પ્રતિષ્ઠ છે

૪ વળી તે લઘુ નાર પ્રમુખ જાત કુત્તની પમિને રિરો તે તે હામે ત્યા ત્યા ધણા ઉત્પાત પરિત છે ત્યા જાત પ્રમુખ દોના દોરીઓ મિચિ ૧ કીચ કરના નિમીતે વૈકીય શરીર હરે છે (જના કીચ શરીર કરીને કોમ કરે) તે નિપતિ પરિત જાતિ પરિત, દાદ પરિત, ગુરૂક રાના મડપ, રંગી ના મચ, દમ્ભાળ, (પ્રામા. રિરો) રૂઢીકનામા પ્રસા, તે ઉચા છે ૧ લાગપણે પઠોળપણે લઘુ છે વળી ત્યા અગ્રેયની હીડિયાખા, પક્ષાદોનક, તે પક્ષી જેસાના હામ દત્તાદિક સર્ રત્નમય છે નિર્મળ છે, જાત પ્રતિષ્ઠ છે

૫ વળી તે ઉત્પાત પાતને નિમે જાત પક્ષાદોનને વિગ ધણા હસને આમર સીંદાસન છે, કોવતે આમર સીંદાસન છે, ગરુડને આકારે સીંદાસન છે ઉતાસન નમનાસન, દીર્ઘાસન, સત્યા પ્રમુખ લદાસન, પક્ષાસન મયુરને આકારે આસન ગુપતી આકારે આમન સીંદો આમરે આસન, પદ્મો આકારે આસન સર્થાપો આકારે આસન છે તે આસન સર નિર્મળ છે, સુકમાળ, મદ છે મૃદુ છે, મૃદુ છે, રજ રીત નિર્મળ છે, રત્નમય છે ૧ મ રહીત નિરપકટ જાત છે કાતિ રહીત છે સમી છે ઉદાનવત છે જોના જોગ છે દેખવા જોગ છે, અવિરૂપ છે, પ્રતિષ્ઠ છે

૬ વળી તે નનખડને રિરો ત્યા ત્યા તે તે હામે ધણા આલી હામે વનખપિના ધર, માનીનામા નનખપિના ધર કુળીના ધર વતાના ધર આરથાન ધર જનપર, રનાન હરવાના ધર, પ્રમાત ધર, ગલે ધર મોતનધર, પગસાળ ધર, જાગીયા ૧૧ ધર, ૧૧ના ધર, તીનામ સરીત ધર, આપા કરુડ તેજા ધર આરીસાના ધર દત્તાદિક સર્ રત્નમય છે નિર્મળ છે, સુકમાળ છે મૃદુ છે, મૃદુ છે ૧૧ રહીત નિર્મળ છે કમ રહીત છે, નિરપકટ જાત છે, કાતિ રહીત છે, મરી છે, ઉદાન રહીત છે, જોના જોગ છે દેખવા જોગ છે અવિરૂપ છે પ્રતિષ્ઠ છે

વળી તે આળી પ્રમુખના ઘરને વિશે, જાત આદ્યનના ઘરો વિશે, ધણા દસાસન છે જાત દિશા સો ગ્વસ્તિકાસન છે તે સર્વ સ્થાન્ય છે જોનાયોન્ય છે જાત પ્રતિરૂપ છે.

વળી તે વનખડો વિશે, તે તે કામે સ્થા સ્થા ધણા જન્ય માડા, જુદા માડા, માસતીના માડા, નવમાનતીના માડા, વાસતીનામા વાસ્પતિના માડા, દધીનાસુકીનામા વનખતિના માડા, નાગરોલીના માડા, પ્રાખના માડા, નાગવતાના માડા, અતીમુક્ત માડા, આરોહ માડા, નારેલીના માડા, સામજિકના માડા, નિત્યે રૂપા દુર્યા સર્વ રત્નમય છે જાત પ્રતિરૂપ છે

વળી તે જાતના માળાને વિશે જાત સામજિકના માડાને વિશે ધણા પૃથ્વીમય શીનાના પદ છે તે કહે છે હમને સરથો સસ્થીન છે, કોચપળીને સરથાને સસ્થીન છે, ગરૂપળીને સસ્થાને સસ્થીન છે, ઉનાસને સસ્થીન છે, નમામને સસ્થીન છે, દીર્ધાસન સસ્થાને આકારે સસ્થીન છે લદાસનને સરથો સસ્થીન છે, પક્ષાસનને સસ્થાને સસ્થીન છે, મગરમજ્જને સરથાને સસ્થીન છે, જાળને સસ્થાને સસ્થીન છે, સીંદાસનને સસ્થાને સસ્થીન છે, પદ્માસનને સરથો સસ્થીન છે, દીશા સો રસ્તિકાસનને સસ્થાને સસ્થીન છે, વળી સ્થા ધણી ઉત્તમ સસ્થા ને આસન તેહને સસ્થાને પૃથ્વીશીલાના પદ છે આપે સાધા આયુષ્યવતો! તેના સ્પર્શ સુકુમાળ છે તે જોવો મૃગચર્મ, ર, જુરનામા વનસ્પતિ, માખણ આકૃત્ય, તે સરખો સુકુમાળ સ્પર્શ છે તે સર્વ રત્નમય છે નિર્મળ છે, જાત પ્રતિરૂપ છે સ્થા ધણા વ્યતરીક દેવતા ને દેવાતા વિશ્રામ કરે છે, સુવે છે, (મી ભગવતિજ સૂના પાચમા સતકમા દેવતાને નિદ્રા કરી છે) જોસે છે, પાસુ પાવટે છે, રમે છે, ઇન્દ્રીત સુખ ભોગવે છે ક્રીડા કરે છે, મોહ પામે છે પુવવા ભવના પુર્વવા ઉત્તમ આચરીત, ઉત્તમ મનોહર શુભ કલ્યાણકારીયા કૃતકર્મ તેહના ઉત્તમ રૂળ જીવિતરોપ ભોગવતા યકા વીચરે છે એ જાતના વધુન પુરો થયો

જાત જગતી ઉપર ને પદ્મર વેદિકાને માલીયે પાસે ઇલા એક મોટો વનખડ કલો છે તે વનખડ દેશેકલો એ જોજન પહોળપલો છે ને વેમિ સમાન ફરતો છે કૃષ્ણ છે કૃષ્ણશીલા છે તે પુર્વના નના વર્ણન સમાન એ વનખડ વધુન તુલુના શબ્દ રહીત જાણવો (મતનય ૩ આ વનખડ તેટલુ ઓછુ છે) તે વનને વિશે ધણા વ્યતરીક દેવતા ને દેવાતા વિશ્રામ કરે છે, સપન કરે છે, જોસે છે, વિનિધ્યા કરે છે, પાસો પાટસે છે, રમે છે, સુખ ભોગવે છે, ક્રીડા કરે છે, મોહ પામે છે પુર્વના ભવના પુર્વના શુભ આચરીત શુભ કૃતકર્મ શુભ મનોહર એહવા કર્મ તેના રૂળ જીવિતરોપ ભોગવતા યકા વિચરે છે એ જગતિનો વધુન પુરો થયો

૫૮ જ જીવોપના દ્વારનો અધિકાર.

પ્રશ્ન—હે ભગવત, જ જીવોપ નામાદીપ તેને કેટલા દાર કલો છે ?

ઉત્તર—હે જાતમ, તેના ચાર દાર કલો છે વિજય ૧, વિજયત ૨, જયત ૩, ને અપરાજીત ૪ એ ચાર છે તેમા પ્રથમ વિજયદ્વારનું વધુન પુછે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, જજીવીપનામા દ્વીપ તેનું વિજયનામા દ્વાર ક્યા છે ?
 હિ તર—હે ગાનમ જજીવીપનામા દ્વીપ ત્યા મેર પર્વત તેા પૂર્વદીગે પીંગાવીગ દાગ
 લેજન જગમે ત્યા જજીવીપનામા દ્વીપો પુરદીસે ૧ વચન સુદ પુરદીસાનો પશ્ચિમ
 દીસે ગીતા માદાદીને ઉપરે ત્યા જજીવીપનામા દ્વીપનું વિજયનામા દ્વાર છે તે દ્વાર
 આડ લેજન। ઉનું ઉચપણે છે, ચાર લેજન। પદોગપણે છે, ૧ તેમજ ચાર લેજન
 પ્રવેશ લાગપણે છે સ્વેત (જે) છે ઉત્તમ મુખાનું તે તેડુ તીખર છે ત્યા દાધી,
 મૃગ, મપાળ, અથ, મનુષ્ય મગર પખા, મપ, મિતરનામા બતગરેન રૂનામા રૂવ,
 ગેડા ચમરીગાય અટાપ, વનના પક્ષના દસાદિ તેજે કરી ગિરામે કરી મુદ્દ છે
 ચલમથે ઉત્તમ વેદિમ (કબી) તેજે કરી મલીત કે મોદર છે વિદાપરના જીગળ
 તેહના આકાર તેજે કરી તે ચલ મુકન છે સ્વના દરારેગમે ખીલ્ય તેના તેજી અધિક
 તેનું તેજ છે હજગમે રૂપ તેજે કરી સહીત કે, તેજે કરી દેદીપમાન ગિરે તજે કરી
 ર દીપમાન વધુતે જોા યોગ્ય છે મુખકારી રપત છે સથીક રૂપ છે વજરતમય તેનો જૂમિ
 ભાગ છે ચરીક રતનમય પગથીયાના મૂળ કે વૃદ્ધ રતનમય ચલ છે સુવર્ણ કરી સહીત
 ઉત્તમ પચાણું મણિ રત્ન તેજે કરી તેનું જૂમિતણ બાધુ છે, હસમન રતનો જૂમિનો
 ઉમરો બાધો છે ગોમથ રત્ન ॥ હે ॥ રે ના છે ૧ ઉપગો છે લોહીતાક રતનમય
 બારસાખ છે જ્યોતિર રતનમય બારસાખના ઉપ તા ચાપણા છે વૃદ્ધ રતનમય કપાટ
 (કમાડ) છે વજરતમય માહેલી મધી જડી છે લોહીતાક રતનમય બે પાગીયા વન્ને
 ખીની છે નાના મણીમય સમુ મક (ચરીવારા) છે, વજરતમય બેગળ છે ૧ બેગળનો
 કામ પણ વજર રતનમય છે વજરતમય આનતન પીગમ હાતો છે અકરતનમય દ્વાગના
 બે પાસા છે આનરો રતીન નિરડ અભગ કમાડ છે તે દારો બેડ પામ ચોખા બેમરાના
 હપન નીકા બોખા છે (હપા નીમ બેરો બેમો અસહ) તે પામે પણ બેમરો અ સહ
 ગોમાન રીમ છે ના ॥ મણિમય સપા રૂપ છે લીલાએ કરી સહીત બેા બે પારે દ્વાગને
 પુતળી છે વજર રતનમય શીખર છે રૂપામર ઉપરો પીક છે સર્વ સુવર્ણમય ચદ્રપા
 છે, નાના મણિમય જગ પજર જ્વલ (ગોખ) છે મણિમય ઉપનો વશ છે
 લોહીતાક રતનમય પ્રતિવસ છે રૂપામય જૂમિ છે, અકરતનમય આ સરના થાભા છે ને
 ખીળ પણ થાભા અકરતનમય છે જ્યોતિર રતનમય નસ તે રાગ છે બોક વેગુમ તે
 ખાપ (ખપે) છે તે પણ જ્યોતિર રતનમય છે રૂપામય તે ઉપરે પાગી છે સુવર્ણમય તે
 વન્ને પાતળી હોષ છે વજરતનમય તે વન્ને મુગમ તૃણ સમાન આઠાતન હેતુ છે
 તે ઉપરે સર્વ સ્વેત રૂપામય આઠાતન છે અકરતનમય પક્ષ જાહા છે સુવર્ણના શીખર
 છે સુવર્ણમય તે ઉપરે થુબીકા છે સ્વેત દાણાત સખનો ઉપરલો ભાગ નિમળ દધીનો
 થીક ગારનું રૂધ સમુદ્રના શીણ રૂપાના પુજ તે સરનો ગોગો પ્રકાશ છે તીનક રતન
 તથા અધ ચદ્ર તેજે કરી સહીત બોક બીનામ છે નાના પ્રમરના રતની માળા તેજે
 કરી દારના મુખ ચોખીત છે બાહીર ને માહે સુકમાળ છે વળી તે ગ્રોગમથે મુવલની
 વેળુ પાથરી છે ગુલ રૂપ છે સથીક રૂપ છે, જોથોગ છે જાવત પ્રતિરૂપ છે

વળી તે રિજ્ય નામે દ્વાર તેને જે પાસે ઓટવા છે, તેને વિષે જે જે ચઢને ચર્ચિત કળશ છે તે ચઢને ચર્ચિત કળશ ઉત્તમ કમળ ઉપરે ઢાંધ્યા છે, સુગંધી ઉત્તમ પાણીએ કરી પ્રતિપુર્ણ લર્ષા છે વળી તે જગણને જાનના ચઢના પાટા ખીધા છે તેના ગળાને વિષે રસ્ત સુનના દોરા બાંધ્યા છે તેને કમળના ગમ્લા છે એ કળશ પ્રમુખ સર્વ રત્નમય છે નિમળ છે, સુકમાળ છે, જનત્ પ્રતિરૂપ છે મોટા મોટા મહેદ્ર દુલ સમાન તે કળશ કલ્યા છે અહો સાધા આરખાર તો!

વળી તે રિજ્ય નામે દ્વારને જે પાસે જેમનાને સ્થાકિ જે જે ગજદત સરખા પળ્યા છે તે ગજદતે ધણી મોતીની માળા, લગ્યાયમાન હેમની માળા, ગવાલ (ગોખ)ને આમરે રત્નની માળા ને ધુધરમાળ પ્રમુખ વગગાડી છે તે ગજદત કાષ્ઠક હંચા છે સન્મુખ નીખ્યા છે નીજ ભીત પ્રદેશને વિશે રૂડીપરે રચ્યા છે હેરે સપના અર્ધ આમર સમાન છે સર્પાર્ધ સસ્થાને સન્ધીન છે સર્વ રત્નમય છે નિર્મળ છે જનત્ પ્રતિરૂપ છે એવા મોગ મોટા નાગવતા દુર્ધીના દત સમા કલ્યા છે અહો સાધા આયુષ્ય તો!

વળી તે નાગવતાને વિષે ધણી કૃષ્ણ સૂત્રે બાધી લગ્યાયમાન કુલની માળાના સમુદ્ધ વગગાડ્યા છે, એમ નીવા, રાના, પીળા ને ધોળા સૂત્રે બાધી લગ્યાયમાન માળાએ કરી સહીત છે તે માળાને સોનાના કુમળ છે સોનાની પાણીએ મહીન છે નાના મથિરત્ન વિવિધ દાર ને અધદાર તેણે કરી સહીત છે જનત્ શોભાએ કરી અલત અચત શોભતા થકા શોભના થકા રહે છે

વળી તે નાગવતા ઉપરે વળી ખીજ જે જે નાગવતા છે તે નાગવતા મોતીની માળાએ કરી શોભીત છે તેના વર્ણન પૂર્વપરે જાણુવો અહો સાધા આયુષ્ય તો!

વળી તે નાગવતાને વિષે ધણી રત્નમય સીમ છે તે રત્નમય સીમને વિષે ધણી સુશી સોભાવત વૈદુર્ય રત્નમય ધુધા કડગ છે તે ધુધના કડગને વિષે કાલાગર ઉત્તમ કુદરક તેડો ધુધે કરી મધ મધાયમા મધને ઉત્કૃષ્ટપણે રી મનોહર છે સુમધ મધે કરી મધનત છે મધની જતી જૂત હાલર મનેય મનોહર નાશીકા અને મા તેહને સુખ ઉપગમે એહવે મધે કરી પ્રદેશપ્રતે સર્વ દોસે ચોકદેર પુરતીયકી પુરતીયકી અલત અલત મોભતીયકી સોભતીયકી જનત્ રહે છે

વળી તે રિજ્ય નામે દ્વાર તેને જે પાસે ચોતરા છે તેને વિષે જે જે સાળભણકા (પુતળી) કહી છે તે પુતળી લીજાનત લને પ્રકારે થાપી છે લને અનકારે અનકૃત છે નવ નવા આકારના વસ્ત્ર છે તે પુતળીએ નવ નવા પ્રકારની કુલની માળા કંઠે પેહેરી છે સુષ્ટીએ આદ્ય છે કરી પ્રદેશ પાળે છે જેને લીખર સરખા સમાન સરખા જતામરે હંચા પુષ્ટ મામે યુક્ત એહવા તેના પચોધર છે તેના નેગના ખૂલ્લા રાત્ર છે, કાળા છે રસ કોમળ નીર્મળ લના લક્ષણ સતીત પ્રચરત સર્વો છે છેડા જેહનો એહવા મસ્તકના કેશ છે થોડાક રથો અશોક દક્ષને આશીત ■ શરીર જેહનો ડાળે અશોક જલની સાખા મળી છે થોડાક રથો અધ કટાક્ષ તેહની એહાએ કરી દેવતા પ્રમખના મનને દરતીયકી ચક્ષુને

નિગોદ્ધે જરી માહો માહે જાતીએ દારય ક નિ હોયતી। તે પુતળી પૃથ્વીકાયમય છે સામ્યને ભાવે કરી પ્રાપ્ત છે એટલે સારવતી છે તેનો ચદ્રમા સરખો મુખ છે ચદ્રમાના સરખો મનોહર નિનાસ છે અર્ધ ચદ્રમા સરખુ તેનું નિવાહ (કપાળ) છે, ચદ્રયજી અધીક ગોમય દર્શન છે ઉત્કાપાતની પર ઉલોત કરતી છે મેઘની વીજળી તેહથી દે દીપમાન, સૂર્યથી પણ દે દીપમાન અધિ નર તેહનો પ્રમથ છે સોગે શૃંગાર ને આકાર તેણે કરી મનોહર વેષ છે જોડા જોડ્ય છે જનવત્ પ્રતિરૂપ છે તેજે કરી અસત અત્યંત મોભની મોભની થયા રહે છે

વળી તે વિન્યનામે દાર તેહો બે પામે ઓઠવાને વિષે બે બે જળી કટકના (કડાના) સમુદ્ધ છે તે જળ કટક સન રામય છે નિર્મળ છે જનવત્ પ્રતિરૂપ છે

વળી તે વિન્યનામે દાર તેહને બે પામે ઓઠવાને વિષે બે બે ધન કહી છે તે ધટાને એહવે એહવે રૂપે વર્ણન કલો છે તે કહે છે જશુનદ ગ્લતી ધટા છે વજ્ર રત્નમય લાસા (હોલ) છે નાના મણિમય ધટાના પાસા છે સુવર્ણમય તેની સાંકળ છે રૂપામય રાસડા છે તે ધટાને ઓષ (મહિર) સ્વર છે મેવના સરખો સ્વર છે, હસના સરખો સ્વર છે, કોવલા સરખો સ્વર છે, બાર વાળ સામટા વાળે તે નદીસર કહીને તેહના સરખો સ્વર છે તેહના સરખો ઘોસ છે નીચે સ્વર છે, મીઠો ઘોષ છે બોડો સ્વર છે બોડો સ્વરનો ઘોસ છે તે ગ્યાનમ્ના પ્રદેશ ઉત્તર મનોહર સ્વરે કાન ને મન તે નિમ્બોડી રસુદાર એહવે શબ્દે જાત રહે છે

વળી તે વિન્યનામે બે પામે ઓઠવાને વિષે બે બે વનમાળા કહી છે (વનમાળા તે જમ્બીરે પન પુષ્પ, ફળ અકુરા ને શાખા એ પાચ એદ્રા ગુચ્છા દોષ તે જાળવી) તે વનમાળા નાના પ્રમાર કુન, લતા, દીસી, અકુરા તેણે કરી સહીત છે ભમરા પ્રમુખ જીવે ભોમસતીયજી શોભાયમાન મનોહર છે જોડા જોડ્ય છે જનવત્ પ્રતિરૂપ છે લાના પ્રદેશ ઉદાર જનવત્ રૂપે કરી પુરતીયમી જનવત્ રહે છે

વળી તે વિન્યનામે બે પામે ઓઠવાને વિષે વળી બે બે ચોખ્ખા ઓઠવા છે તે ઓઠવા ગાર જોજન નાન, પોટોળા છે ને બે જોજન જડપતે છે સન રત્નમય છે નિર્મળ છે જનવત્ પ્રતિરૂપ છે

વળી તે ચોખ્ખા ઓઠવા ઉપરે પ્રત્યેક પ્રત્યેક પ્રાસા વત સક છે તે પ્રાસાદાવત સમ ચાર જોજન ઉચા ઉચપણે છે, બે જોજન લાગપણે ને પોહોળપણે છે સનમુખ નીકળી સન દીમે પસરી પ્રભા તેણે કરી જાલીએ મન્તિ ખજાતી રહેતી નથી? એદ્રાના પ્રાસા છે વિવિધ પ્રકારના મહિરત્ન તેહની ભાવે કરી ચીટીત છે, વાયરે કરી કપીન વિન્ય અને વેન્યતી થયા છે છતાં તે ઉપરે પન તેણે કરી રહીત છે તે પ્રાસાદના શીખર અસત ઉચા છે આકાશ તળે ઉડવે છે નીખર જેહના શૂનની બીતે જળી છે, તેહની સોભા છે તે રત્ન જડીત છે તે જેહના કરડીયા મધ્યે રાખ્યા દોષ તે જેહના સોભે તેહવા તેગ્ન મોભે, અને સુવર્ણના નીખર છે વિસ્તર સન (મો) પન તથા પુડીક કમળ

તથા તીવ્ર વૃક્ષ પ્રમુખ રત્નમય તથા અર્ધચંદ્ર ઇલાકિકા રાશિ છે દારો વિશે ના ॥
મણિમય માળા તેજો રોશનીત છે તે પ્રાસાદનું દાર તે પ્રાસાદ માહે અને બાહીરે સુકમાળ
છે તે પ્રાસા મા રાતા સુવર્ણની વેળુ પાથરી છે સુખકારી સ્પર્શ છે સશીર મનોહર રૂપ
છે જોના જોગ્ય છે જનરત પ્રતિરૂપ છે

વળી તે પ્રાસાદાનત સન્ને પ્રત્યેક પ્રત્યેક મધ્યે વણુક સમ મોહર ભૂમિભાગ છે
તે યથાદ્રશ્યતે જોદવો સુરજનામા ગેય તેહું તજી તે સમા ॥ સમ ભૂમિભાગ છે જાવત
મણિએ કરી રોશનીત છે તે મણિનો વર્ણ મધ્ય, સ્પર્ગ પુરનીપરે જાણવો તે પ્રાસાદ
નત સમ મધ્યે ચટ્ટો ય જો પદ્મનતા પ્રમુખ છે જનરત સામયીમ ॥ મે વનરૂપિ પ્રમુ
ખના ચિત્રામણુ છે તે સર્વ સર્વમય છે, નિર્મળ છે, જાવત પ્રતિરૂપ છે

વળી તે ધણજ સમ મોહર ભૂમિભાગ તેહને મધ્ય દેશ ભાગને વિશે પ્રત્યેક પ્રત્યેક
મણિમય મણિપીઠીમ છે (ચોતરા સ્પ) તે મણિપીઠીકા એક જોજા ॥ સામયજો પહોળપજો
છે તે અર્ધ જોજન જાડપજો છે સર્વ રત્નમય છે જાવત પ્રતિરૂપ છે

વળી તે મણિપીઠીકા ઉપર પ્રત્યેક પ્રત્યેક સીદાસન છે તે સીદાસનનો એદવો
એદવે રૂપે વર્ણન ક્રમે છે તે કહે છે સુવર્ણમય તેના પાયાના હેઠના પ્રદેશ છે રૂપમય
સીદાસન છે સુવર્ણમય પાયા છે ના ॥ રત્નમય પાયાના મધ્ય છે જાણુત રત્નમય
માન છે વજ્ર રત્નમય સધી પુરીત છે ॥ ના રત્નમય સીદાસનનું તળીયુ છે તે સીદા
સ ॥ હરતી, મૃગ, દયલ, જાવત પદ્મનતા પ્રમુખ ચિત્રામે યુક્ત છે ઉત્તમ સાગ પદ્માન
મણિ રત્નની પાદપીઠ (પગથીયા) છે તે માથે અમગ મવર નરનીત (માખણ) ની પરે
સુકમાળ સીદના કેશરા સમાન અમગ એદવે વજ્ર પાક્યુ છે તેજો કરી મોહર છે
રત્ને કરી સહીત દેવદુષ્ય નસ્ટે કરી દામ્યુ છે ભના લા રજઆણ ઉપર પાયાના આઠા ન
વિશેષ તે જોમને, તથા રાતે વજ્રે તે પાદપીઠ જાનીપરે દામ્યા છે શબ રમણિક છે
મૃગચર્મ, રૂઢિ, છુર વનરૂપિ વિશેષ માખણ, અર્ધ તુલ તે સમાન અમગ તેજો સ્પર્શ
છે જોના યોગ્ય છે જાવત પ્રતિરૂપ છે

વળી તે સીદાસન ઉપર પ્રત્યેક પ્રત્યેક વિજય દુષ્ય છે (ચંદ્રારૂપ તે જાણવા)
તે વિજયદુષ્ય શ્વેત સખ, મયકુન્ડ, પાણીના પ્રાણ અમૃત, સમુદ્રના રીણ ઇલાદિ
તે સરખા નેવે રાજો છે સર્વ રત્નમય છે નિર્મળ છે જાવત પ્રતિરૂપ છે

વળી તે વિજયદુષ્યને મધ્યદેશ ભાગે પ્રત્યેક પ્રત્યેક વજ્ર રત્નમય આપ્ત અપ્તારૂપ
છે તે વજ્ર રત્નમય અકુળને વિરે પ્રત્યેક પ્રત્યેક કુલ સમાન મેગી મોતીની માળા છે
તે કુલ સમાન મેગી મોતીની માળા પામે જીજી ચાર પુત્રનાથી અધ સ્વરૂપે એટલે અધ
કુલ સમાન મોતીની માળાએ કરી સવદીશે ચોદરે પરીક્ષિત એટલે રીંગ છે તે મા
ળા સુવર્ણના કુમ્ભ છે સુરજો પ્રમરે મહીન જોલીત છે જાવત ગદે છે

વળી તે પ્રાસાદાવત સક ઉપરે ધણા આઠ આઠ મગનીક છે તે કહે છે સાથીયો

શ્રીવજ્ર પ્રમુખ અધિભર પુનપરે જાણવો જનત્ત્વ પ્રપર્ણ જાણવો વગી તે વિત્તવદારને બે પામે બે ઝોગલે બે બે તોરણ કયાં છે તે તોરણ નાના મહિ રત્નમય છે એવનો વર્ણન તેમજ પુનપરે આઠ આઠ મગ્ગીક છે તે ઉપરે છાની તી છાની છે વગી તે તોરણ આગળે બે બે પુનગી છે તે જેમ હેડની પુનગી વધારી તેમ ઉપ લીપણ જાણી વળી તે તોરણ આગળે મે બે નાગદતા છે તે નાગદતાને મોતીની માળા વગગાડી છે, તેમ તે નાગદતાને વિરે ધણી કૃષ્ણ અને બાધી કુસની માળાના સમુદ નાવત રહે છે

વગી તે તોરણને આગળે બે બે ઘોડાને આનરે જુગમ છે જાત્ત્વ પ્રપર્ણ જુગમ છે તે સર્વ રત્નમય છે નિર્મળ છે જનત્ત્વ પ્રતિષ્ઠ છે એમ પદ્મિ પુનનીપરે જાણવી વાવની પદ્મિ મોહ ઉપજાવે તેની કીડાએ કરી તે સ્ત્રી સહીત સાપ છે બે બે પ્રથમજા છે જનત્ત્વ પ્રતિષ્ઠ છે વગી તે તોરણ આગળે બે બે ઝોખાના સાથીયા છે તે સર્વ રત્નમય છે નિર્મળ છે જનત્ત્વ પ્રતિષ્ઠ છે વગી તે તોરણ આગળે બે બે ચદન કળસ છે એવે ચદને ચર્ચિત છે તે ચર્ચિત કળસ ઉત્તમ કમળ ઉપરે ચાપ્યા છે તેમજ પુનપરે સર્વ રત્નમય છે જનત્ત્વ પ્રતિષ્ઠ છે અહો સાધો આયુષ્યવતો! વગી તે તોરણ આગળે બે બે ભૂગાર કલા છે તે ઉત્તમ કમળ ઉપરે ચાપ્યા છે જનત્ત્વ સર્વ રત્નમય છે નિર્મળ છે જનત્ત્વ પ્રતિષ્ઠ છે મોટા મોટા માતા દાથીના મુખ સમાન આગર છે અહો સાધો આયુષ્યવતો!

વગી તે તોરણ આગળે બે બે આરીસા છે તે આરીસાને એકવા એકવે રૂપે વણવ કહો છે તે કહેછે રાતા સુનર્ણમય આરીસાનો ધડો છે વૈદ્ય રત્નમય જાનરાની મુક છે વજ્ર રત્નમય હાથો છે અનેક મહિમય વૃષ્ણાએ શોભીન છે અક રત્નમય આપ છે રૂપ જોવાનું કામ તે માજવે કરી નિર્મળ આપ છે તેની હાથાએ કરી સર્વ દોષે અનુગ્રહ સીત છે ચદ્ર મડળ સરખા છે મોટા મોટા અર્ધ કા સમાન તે આરીસા (તકતા) કલા છે અહો સાધો આયુષ્યવતો!

વગી તે તોરણ આગળે બે બે વજ્રની ઠાબી સમાન થાળ છે તે થાળ નિર્મળ રક્તીક સમાન ત્રણ વાર ઝડપા સાળી મધ્યના તડુળ મુશરો (સામેલ) કરી ખાખા એવે તડુળે (ચોખે) કરી ભર્યા થયા રહે છે તે ચોખા આ થાળ સર્વ જાણુનદ રત્નમય છે નિર્મળ છે જનત્ત્વ પ્રતિષ્ઠ છે મોટા મોટા રથના પૈગ સમાન તે થાળ છે અહો સાધો આયુષ્યવતો!

વગી તે તોરણ આગળે મે બે પાની મહી છે તે પાની નિર્મળ પાણીએ કરી પ્રતિપૂજ છે અનેક પ્રકારના પચવર્ણના રૂપે કરી પ્રતિપૂજ સમાન રહે છે તે પાની સર્વ રત્નમય છે જનત્ત્વ પ્રતિષ્ઠ છે મોગ મોગ માવરે જાણુ દેવાના સુકયા સમાન તે પાની છે અહો સાધો આયુષ્યવતો!

વગી તે તોરણને આગળે બે મે સુપ્રતિષ્ઠ (લાજન વિશ્વ) છે તે સુપ્રતિષ્ઠ અને

પ્રકારના ઉપગરણ તેણે કરી લઈ છે સમસ્ત આપધીએ કરી પ્રતિપૂર્ણ છે સર્વ રત્નમય છે નિર્ભળ છે જનત્ પ્રતિરૂપ છે

વળી તે તોરણને આગળે બે બે બનોચીકા પીડીકા છે તે પીડીકાને નિઃ ધણી સોનામય, રૂપામય પાળીયા છે તે સોના રૂપાના પાડીયાને નિષે ધણી વજ્રમય નાગદતા છે તે નાગદતાને નિષે ધણી રૂપામય સીકા છે તે રૂપામય સીકાને નિષે ધણી વાયરો કરવાના વીંઝણા છે તે વાયરો કરવાના વીંઝણા વૃષ્ટ્યસરે જનત્ રવેત સરે ઢાક્યા છે સર્વ વૈદુર્ય રત્નમય છે નિર્ભળ છે જનત્ પ્રતિરૂપ છે

વળી તે તોરણને આગળે બે બે આશ્વર્થકારી રત્નના કરડીયા છે તે યથા દૃષ્ટાંતે રાજ્ય ચાર દિશીનો ધણી ચક્રદર્શિ તેનો જેવો આશ્વર્થકારી રત્નકરડ વૈદુર્યરત્ન તે રશ્મીક રત્નમય ઉપરલે ઢાકણે ઢાક્યો છે પોતાની કાન્તિ ત્યાના પ્રદેશ પ્રતે સર્વ દીશે ચોકકેર બે પાસે ઘૂંચાત કરે તથે કાન્તિ વધારે તેમ તે પણ આશ્વર્થકારી રત્નના કરડીયા છે તેના વૈદુર્યરત્નના ઠાકણા છે પોતાની કાન્તિ તે પ્રદેશપ્રતે સર્વદિસે ચોકકેર દીપાવે છે જનત્ કાન્તિ વધારે છે

વળી તે તોરણને આગળે બે બે હયકક (તે લોક ભાષાએ ઘોડયા કહીએ) જનત્ બે બે વૃષભના કહને આકારે ટોડ્યા છે તે સર્વ રત્નમય છે નિર્ભળ છે જનત્ પ્રતિરૂપ છે વળી તે હયકકને નિષે જનત્ વૃષભકહને નિષે બે બે પુલની ચગેરી વળગાડી છે એમ માળાની ચગેરી, ગંધની ચગેરી, સુર્ણની ચગેરી, વસ્ત્રની ચગેરી, આભરણ પ્રમુખની ચગેરી, સરખની ચગેરી, પુજણીની ચગેરી, એ સર્વ રત્નમય છે નિર્ભળ છે જનત્ પ્રતિરૂપ છે

વળી તે તોરણ આગળે બે બે કુના પુજ જનત્ પુજણીના પુજ (લગના) સર્વ રત્નમય છે જનત્ પ્રતિરૂપ છે

વળી તે તોરણ આગળે બે બે સીંહાસન છે તે સીંહામનનો એહવો એહવે રૂપે વર્ણ્ય છે એહનો વર્ણ્ય પુર્ણીપરે જણવો જનત્ જેવા ચોગ છે પ્રતિરૂપ છે

વળી તે તોરણ આગળે બે બે રૂપામય છત્ર છે તે છત્રનો વૈદુર્ય રત્નમય નિર્ભળ કડ છે જણુનદ રત્નની કર્ણિકા છે વજ્ર રત્નમય સધી પુરી છે મોતીની માળાએ ચોકકેર વ્યાસ છે એક હજાર ૭ આઠ સુવર્ણની સીયાકા (સળી)એ નિપનો છે કુડીને નિષે ધાત્યો શ્રીખડનો વાસ તેહવો સર્વ રત્નને નિષે સુરળી શીતળ લાયા છે જાનના ચદન સમાન આઠ મગળીકની બ્રાતે કરી ચીત્રીન છે ચદમાને આકારે વ્રત છે

વળી તે તોરણ આગળે બે બે ચામર છે તે ચામર નાના પ્રમરના મણિ સુવર્ણ તેને રત્ને કરી સહીન નિર્ભળ બહુ મુલ્ય સુવર્ણ આશ્વર્થકારી કડ છે તેહના રાખ, ચક્ર રત્ન મયકદ, પાણીના પુવાગ, અમૃત સમદ્રના શીળુ છલાકિના પુજ સમાન રવેનવર્ણ સુદમ રૂપામય જાગા નામ છે તે સર્વ રત્નમય છે

વળી તે તો બુ આગળ એ એ કુગધી નેના દાગડ, કોડા દાગડ, સુપાના દાગડ, તમગના દાગડ, હરીવાગડ દાગડ, મધુમીતના દાગડ, ગોગડી દાગડ, દોમ જાના દાગડ, પોઠગ બજાના દાગડ. તે સર રત્નમય છે નિર્મળ છે જ્યારે પ્રતિરૂપ છે

વળી તે વિજ્ય ભગે દ્વાર એમો ને આ ચાકો ચીન્દ યુક્ત ખજા છે, એકસો ને આ મગો ચિન્દ યુક્ત ખજા છે, એકસો ૧ આઠ મરડો ચિ દ યુક્ત ખજા છે, એમો ૧ આ મગાં ચિ દ યુક્ત ખજા છે, એકસો આઠ પીંડો ચિ દ યુક્ત ખજા છે એકમોને આઠ ૫૦ ચિન્દે યુક્ત ખજા છે, એકમો આઠ સકુની પખીને ચીન્દે યુક્ત ખજા છે એકમોને આઠ સીંદો ચિન્દે યુક્ત ખજા છે, એકમોને આઠ તુલબને ચિન્દે યુક્ત ખજા છે ને એકસો આઠ રવેન ચાદના હરનીના ચિ દ યુક્ત ખજા છે ૧૦, એમ એધી રીતે સર્વ મગો વિજ્યદ્વારે એ દહત ને એ સી ખજા છે એમ જ્યારે નિર્ધારે કન્યુ છે

વળી તે વિજ્યદ્વાર નવ બુધિ કહી છે તે બુધિ મધ્ય સમ અમૂલિક બુધિ ભાગ છે જ્યારે મધ્યો રમય જાણવો તે બુધિ ઉપર ચતુષા છે પદ્યવતા જનન રમામતા તેજ કરી મિતિ ચીન ચીત્રમ યુક્ત છે જનન સર્વ સુવર્ણમય છે નિર્મળ છે જ્યારે પ્રતિરૂપ છે તે બુધિ મધ્યદેગ ભાગો વિ (એટલે પાચળી બુધિએ) ત્યાં એક ગોઠુ સીંદાસન છે તે સીંદાસનનો વર્ણન ૧ વિજ્ય કુપ્પનો વર્ણન જાણવો ત્યાં અકુશ તેટલો કુલની માગા પ્રમુખ સર્વ પ્રપરે જાણુ

વળી તે સીંદાસનો વાપ વ ખૂંડે, ને ઉત્ત દીરો, ૧ હાંડા ખાંડે ૫ વિજ્ય દેવતાના ચાર દહત માગા ઠીક દેવતાના ચાર દહતર લદાનન છે તે સીંદાસનને પ્રુવ દીમે જમલો પાસે ધડા વિજ્ય દેવતાની નાર અમ મલીપીના પરીવાર સહીત ચાર લદાસન છે તે સીંદાસનો અસાખલો ધિદા વિજ્ય દેવતાની અભ્યતર પરખદા આઠ દહતર દેવતાના આઠ દહતર લાસન છે તે સીંદાસનને દક્ષિણ દીમે વિજ્ય દેવતાની ગમ્ય પરખાના દહતર દેવતાના દહતર લદાસન છે તે મગ સીંદાસનથી નેત્ય ખૂંડે ધડા વિજ્ય દેવતાની બાહીરની પરખદાના ચાર દહતર દેવતાના આઠ દહતર લદાસન છે તે મૂળ સીંદાસનથી પશ્ચિમ દીમે ધડા વિજ્ય દેવતાના સાત કટકના ધધીના સાત લાસન છે તે મૂળ સીંદાસનથી પ્રુવ દીમે, દક્ષિણ દીમે પશ્ચિમ દીમે ને ઉત્તર દીમે ધડા વીજ્ય દેવતાના સોળ દહતર આતમ દહતર દેવતાના સોળ દહતર લદાસન છે તે વીરવીને અનુક્રમે કહેછે પ્રુવ દીમે ચાર દહતર લદાસન, એમ દક્ષણે, પશ્ચિમે, જનન ઉત્તરે ચાર દહતર લદાસન છે અન્યથ આઠ બુધિપ્રતે પ્રત્યેક પ્રત્યેક લદામન કલા છે

વળી તે વિજ્યદ્વારનો ઉપરલો ભાગ (એટલે ગ્રોળ ઉપર) સોળ પ્રમારને રત્ને કરી તે શોભીત છે તે કહે છે રત્નકંકનાદિ ૧ વજ્ર ૨, વૈકુણ્ઠ ૩, નેહીતાલ ૪, મસાનગર ૫ હસગલ ૬, પ્રુવ ૭, મોધી ૮, વ્યાપિરત્ન ૯ અજ ૧૦, અજ ૧૧, રજન

૧૨, નતિરૂપ ૧૩, અજન પ્રુતક, ૧૪, રક્ષીક ૧૫, રીટ-૧૬, એ મોળ પ્રકારને રત્ને કરી મોભીત છે વળી વિન્યદાર ઉપરે ધણા આઠ આઠ મગીક છે તે કહે છે સાધીયો ૧, શ્રીવજ ૨, નવત્ આદશ ૮, એ સર્વ મણિ રતનમય છે નિર્મળ છે નવત્ પ્રતિરૂપ છે વળી વિન્યદારને ઉપરે ધણા કૃષ્ણ ચામગ્ની ધ્વજન જનત્ સર્વ રતનમય છે નિર્મળ છે, નવત્ પ્રતિરૂપ છે વળી વિન્યદારને ઉપરે ધણા જ્ઞાતી ૫૫ પ્રમુખ સર્વ તેમજ પૂવ પરે નળુના એમ કલેધકે હવે ગૌતમ પુત્રે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, રથે અર્થ વિન્યદાર એહુ નામ કહોછે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, વિન્યદારે નિજ્યનામે દેવતા મહર્ષિઃ માતા કાન્તિનો ધણી જનત્ મહાનુભાવનો ધણી ૫ ચોપમને આપે નસે છે તે લા આર હજાર સામાનીક દેવતા, આર અમમહીયી (દેવતા) પરીવાર સહીત, તથા પરખના, સાત કટક, (તે મધ્ય ૧, નટ ૨, હય ૩, ગય ૪, રથ ૫, મહીય ૬, પાયળ ૭, એ સાત અણીક) સાત કટકના ધણી, સોળ હજાર આ મ રક્ષક દેવતા પ્રમુખ વિન્યદારને નિર્મ, વિન્ય રાજ્યધાનીએ ખીજ પછુ ધણી વિન્ય રાજ્યધાનીના રહેનાર દેવતા ને દેવતા પ્રમુખ તેના હાકુરપણે નવત્ દેવતા સખ ધીયા ભોગ ભોજનતોષકો વીચરે છે તે અર્થ હે ગૌતમ વિન્યનામે દાર એમ કહીએ છીએ વળી નિશ્ચયે હે ગૌતમ વિન્યદારનું સારવતુ નામ છે પછુ એ વિન્યદારનું નામ કેલેધ દીધુ નથી, કોષ નામ દેતુ પછુ નથી તેમ કોષ નામ દેને પછુ નહીં એ સાગતુ નામ છે જનત્ અવસ્થીત છે એ વિન્યનામે દાર નિલ છે

પદ નિજયદેવતાની નિજ્ય નામે રાજ્યધાનીનો અધિકાર.

પ્રશ્ન—હે ભગવત, નિજ્ય નામા દેવતાની નિજ્યનામા રાજ્યધાની ક્યા છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, નિજ્યદારને યુવદીશે ત્રીજા અસખ્યાતા દ્વીપ, સમુદ્ર મુકીને જમ્બુએ લા ખીજે જમ્બુદીપનામા દ્વીપ આવે તે મધ્યે બાર હજાર જોજન અવગાહી જમ્બુએ લા નિજયદેવતાની નિજ્ય નામે રાજ્યધાની છે તે બાર હજાર જોજન લાખપણે, પહોળપણે છે ને સાક્રીશ હજાર નસે જોજન કાષ્ઠ નિશોપાધિક પરિધિપણે ફરતી છે તે રાજ્યધાની એક ગ્રામરે (ગઢે) કરી સર્વદીશે ચોકફેર વીગી છે તે ગ્રાકાર (ગઢ) આક્રીશ જોજન ને અર્ધ જોજન (સાઠી સાક્રીશ જોજન) ઉંચો ઉંચપણે છે મૂળમા સાક્રા બાર જોજન (પાધએ) પોહોળો છે, મધ્યે સના ૭ જોજન પોહોળો છે, ને ઉપરે ત્રણ જોજન ને અર્ધ ગાઉ પોહોળપણે છે મૂળમા ચિત્તારપણે છે, મધ્યે સાક્રો છે ને ઉપરે પાતળો છે વળી બારીરે ગોળ છે ને અદર ચોખૂણો છે ગાયના પુખ્ત સરથાને સમ્પ્રીત છે સવ સુવર્ણમય છે નિર્મળ છે જનત્ પ્રતિરૂપ છે

વળી તે મને નાના પ્રકારના પચ વણુના ઁસીતા તેણે કરી ગોભીત છે, તે કહે છે કૃષ્ણ જાવત્ સુદ૧ વર્ષે પર્વત કેસીસા ૮ ને ક્રમીસા અર્ધ ગાઉ લાખપણે છે, પાચસે ધનુષ પોટોળપણે છે ને દેગે ઉચુ અ ૧૮૮ ઉંચા ઉંચપણે છે તે સર્વ રતનમય છે નિર્મળ છે જનત્ પ્રતિરૂપ છે

વળી તે વિજય મહત્વધાનીએ એકથી દીમે સરાસો સરામો દાર (પ્રાણ) છે એમ
અનતે નિર્ધારે કહ્યું છે તે દાર સા । જાગત જોજન ઉચ્ચ ઉચ્ચ છે, સવા એકત્રીસ
જોજન પટોળપણ છે ને સવા એકત્રીસ જોજન પ્રવેશ લાગપણ છે એવું છે ઉત્તમ
સુદ્યુમ્ન શીખર છે હાથી, મૃગ દત્તાત્રિક પુરપરે જેવો વિજયદાર વણ્યુ થો તેવો જાણવો
જાવત તે દાર મધ્યે સુરભમ્ય વેળુ પાથરી છે શુભ અપ્સ છે, સત્રીક છે સત્પત્ની
જોગ છે જાનત પ્રતિપ્ત છે

વળી તે દારને બે પાસે બે ઓટલો બે બે અડન ચર્ચિત કમળી પરીપાળી કહી છે
ધર્માર્થિક સર્વ તેમજ પુરપરે જાણતુ જાનત વનમાળા પર્વન અધિ ૧૨ જાણવો

વળી તે દારને બે પાસે બે ઓટલો રિંદ વળી બે બે ઓખણા ઓટલા છે તે
ઓટલા સવા એકત્રીસ જોજન લાગપણ, પોટોળપણ છે ને પનર જોજન ને અઢી કાસ
છે સર્વ વજન નમ્ય છે નિર્મળ છે જાનત પ્રતિપ્ત છે

ઓખણા ઓટલા ઉપરે અત્યેક અત્યેક પ્રાસાદારન સક છે પ્રામાદાવત સક
અ ઉચ્ચ ઉચ્ચ છે પનર જોજન ને અઢી કાસ લાગપણ, પોટોળ
પ પુનથીપર જાણવો અજનના દાનમ પ્રમુખ જાનત એટલો
ય રાજધાનીના દારનો એ અધિખર જાણવો

જેકે દારે એકસો આઠ ચક્રો ચિ હે ધ્વજ છે જાનત

યુક્ત ધ્વજ છે ૧૦ એથી રીતે સરવાળે વિજય

ધ્વજ છે એમ અનતે નિર્ધારે કહ્યું છે

૨૨ સતર ભૂમિ છે તે ભૂમિએ

૨૨ જે યુક્ત છે તે ભૂમિના મધ્ય

જ્યા છે તે સીંહાસનનો

જે વર્ણન કહ્યો તેમ

જિપરલો ભાગ

એમ સન

કરે છે, પુન્યા ભવ ॥ પુર્વના ઉત્તમ આચરણ ઉત્તમ કૃત સભકૃત કર્મ તેહના કથ્યાણ
કારી કૃપા પ્રતિ વિશિષ્ઠ ભોગવનાયકા વિચરે ॥

વળી તે વાળકના મધ્ય દેશ ભાગે ગિરે પ્રત્યેક પ્રત્યેક પ્રાસાદાવત સક છે તે
પ્રાસાદાવત સક સાગ વ્યાસક જોજન ઉગ્યા ઉગિપણે છે, સના એકનીસ જોજન લાખા,

તેજે કરી જનજવનમાન
જ્યે છે તે પ્રાસાદ મધ્યે
ાવત સકને મધ્ય દેશ ભાગે
ીસર સરીત જનજના

છે જના તિ જન છે ત્યા
નામા દેવતા ૧, સપ્તવર્ણ
ત્યા તે દેવતા પોતપોતાને
નીક દેવતામા, પોતપોતાની
દેવતામા ઠકુરાઇ કરતા

મિ ભાગ કલો છે જનત
છે (એટલે ત્યા તૃપ્પાદિક
ત્ત વિચરે છે

ભાગને ગિરે છતાં એક મોટો
પણ છે, ને નથુ હજાર,
૧, ને અધ કોલ જાડપણે
છે તે ચોતરો એક પદ્મવર
૧ પદ્મવર વેદિકાનો વર્ણન

જે છે, ને ચોતરો સમાન
ીયા છે તે વચુનના જોગ્ય
નિ જન છે

દેશ ભાગે છતાં એક મોટો
ન ઉગ્યો ઉચ્ચપણે છે, સવા
મવનજતો ન હોયો એવો
ડાલ ॥ એમ પુર્વ પરે તેમજ
ન ભાગ ૭ જાવત મણિનો
મિ ભાગને વિરે બહુ મધ્ય
૨

દેશ ભાગને વિશે કદા એક મણિમય પીળીઝા (ચોનરો) છે તે મણિપીળીઝા એક જોગન લાગી, પહોળી છે, ને અધ જોગ. જાડપણે છે સર તમચ છે, નિર્મળ છે, સુખ્યા છે, તે મણિપીળીઝા ઉપર એ મોડુ સિદ્ધાસન છે એમ સિદ્ધાસનનો વત્ત. પરીવર સદીત જાણુવો તે પ્રાસાદાનત સક ઉપરે ધણા આ આ મગગીક છે ધન છે, ધના નિ ધન છે વળી તે મગ પ્રસાદાનત સક પામે બીજા ચ મગ પ્રાસાદથી અધ ઉચપણે પ્રામાદા વન સકે સર દીમે આંદર બાપ્ત છે તે ચાર પ્રાસાદાનત સક સદા એકીય જોગન ઉચા ઉચપણે છે આ પનર જોગ ને અધ ગાઉ વાગા, પોહળા છે તેજે કરી દિધમાન છે તેમજ પુનરે તે પ્રાસાદાનત સકો મધ્યે ધણુ સમ રમણિક બુમિ બા છે અદ્રોદય રમણીક છે તે મધ્યે જુડુ સમ રમણિક બુમિ ભાગ મધ્ય પ્રયેક પ્રયેક સિદ્ધાસન કળા છે તે નજ કરસા જોગ છે તેજો પરીવર સદીત જાતમન છે ત્યા તે પ્રામાદ ઉપરે આઠ આઠ મગગીક છે, ધન પ્રમુખ ધના નિ ધન છે વળી તે ચાર પ્રાસાદાનત સકને પ્રયેક પ્રયેક બીજા વળી ચાર ચાર અધ ઉચ તે મગ પ્રામાદથી ચોથે ભાગે ઉચા એકવે પ્રાસાદાનત સકે સર દીમે આંદર બાપ્ત છે તે મધ્યે પ્રાસાદાનત સક સા। પનર જોગન તે અધ ગાઉ ઉચા ઉચપણે છે તેજે ઉચા આ જોગન લાગા પહોળા છે અબુદગત જાનત તેમજ પૂર્વ પરે જાણુના તે પ્રાસાદાનત સક માંડી ધણુ સમ રમણિક બુમિ ભાગ છે ત્યાં મહુયા પ્રમુખનો વર્ણન પુર પરે જાણુવો ત્યા ધણુજ સમ મોહર બુમિ ભાગને વિશે મધ્ય દેશ ભાગે પ્રયેક પ્રયેક પદમાન। કળા છે તે પ્રાસાદાનત સક ઉપરે આઠ આઠ મગગીક છે ધન પ્રમુખ ધના નિ ધન છે વળી તે મીગ પ્રાસાદાનત સકે બીજા ચાર ચાર પ્રાસાદ અધ પ્રમાને ઉચા તે બીજા પ્રાસાદથી આદમે ભાગે ઉચા એના ચાર ચાર પ્રાસાદાનત સકે સવ દીમે આંદર બાપ્ત છે તે એમને પ્રાસાદાનત સક તેમજેણા આઠ જોગન ઉચા ઉચપણે છે તેજે ઉચા ચાર જોગન લાગા, પહોળા છે અબુદગત, બુમિ ભાગ છે જુડુ સમ રમણિક બુમિ ભાગ છે, ત્યા અદ્રોદયનો વર્ણન જાણુવો તે પદ્મ લતા પ્રમુખના ચિત્રામ સ્તીત જાણુવો તે પ્રાસાદાનત સક ઉપરે ધણા આઠ આઠ મગગીક છે ધન છે, ધના નિ ધન છે (એ પ્રકાર સર મળીને પચાસી પ્રાસાદ થાય તે એમ જે મુગ મધ્યો ૧ એમ પ્રાસાદ તે કેડે ચાર તે એકેમ કેડે વળી ચાર ચાર ત્યારે સેજ થાય વળી તે એકેકા કેડે ચાર ચાર ત્યારે ચાસક થાય એકલે ચોસક ને સેજ ભેગતા એથી તેમા વળી પુનરા ચાર ભેગતા ચોસગી ને એક મૂળ પ્રાસાદે ભેગતા એ પ્રકારે પચાસી પ્રાસાદ થાય છે)

વળી તે મૂળ પ્રાસાદાનત સમથી હજા। જૂલે ઇંદા વિજય દેવતાની મુખમાં નામે સળા કહી છે તે સળા સાગ્ર યાગ જોગન લાગપણે છે, સત્રા છે જોગન પોહોળપણે છે ને નવ જોગન ઉચી ઉચપણે છે અનેક ચાલા ન સત (સંક) તેજે કરી સદીત છે અનિ ઉચા થલ ઉપરે રડી પરે ખીધી વજ રત્નમય ઉપરની કુબી છે ત્યા પ્રધાન રચીત તોરણ ને પૂતળી છે સુવધ મોસ સરથા સસ્થીત છે ઉત્તમ વૈકુણ્ઠ રત્નમય નિર્મળ થવા છે જ્યા નાના પ્રમાના ન, સુવર્ણ મણિ પ્રણયે સળી નિર્મળ વિરતાર

પણે અસત ઉત્તમ નિનક આશ્ચર્યમરી મોહર એહવો કુઠિમ તળ તે ધ તી તળ છે હાથી, મૃગ, વૃષભ, અરડ, મનુષ્ય, મગરમંઝ, પખી, વ્યાગ (મર્ધ) કિનાગનામા વ્યતો દેન, ગેડા, અમરીગાય, વનહસ્તી, પદ્મનતા, વાનતા પ્રમુખ ઇલાહિક આકારે કરી વિચીત્ર મોહર છે ચલો રિપે વજ્રનની કુબી છે તેણે કરી મનોહર ઈલા વિધ્યા ધરના ભુગળના ચિત્રામણ છે સર્વના હજારો કીલ તે થકા પણ અધીક તેજ છે હજારો ગમે રૂપે કરી સહીત છે તેજે કરી દે દિપમાન છે વિશેષે દે દિપમાન છે ચમુને પણ જોના જોગ છે શુભ નુખમરી સ્પર્શ છે મનોહર રૂપ છે સુનર્ણ, મણિ ને રત્નમય તે સભાના નીખર છે નામ પ્રાગ્ની પચરણી ધરાને ધ્વજ તેને કરી ગોભાએ સમીધુ તે સભા છે અગ્ર શિખર ધોળા અરિચિ જે કીધુ તેના સમુદને મુકતો તથા ગોરીશ અદન તથા સરસ રક્તઅદન તથા દર્દો તેના પચાગીયે હાથના ચાપા દીધા છે અનના કળશ જેને રિપે તથા અદનના ધડ તેણે ભરી રીતે કીધા જે તોળુ તે પ્રતિદ્વાર બારણાના દેવો ભાગ રિપે છે જેને તથા હજળ ઉપર ભૂમિ ભાગને લગતો વિસ્તારત વામો પસાર્યો છે કુલમાળાનો સમુદ તેજે ઉપચાર તેણે સહિત છે તથા કાગાગ્રક પ્રધાન જે કંઠ પ્રમુખ તથા તુલક એહવો જે ધૂપ તેણે મહમદાટ કરતો જે ગધ તેણે મનોહર છે તથા ગધ-વૃત્તિ છે ભૂમિ હજા અપસરો સમુદાય તેણે સમોહો કરી સહીત છે દેવતાના વાજન શુભાદિક તેહો સ્વરે કરી સહીત છે સર્વ રત્નમય છે નિર્મળ છે જનત્ પ્રતિષ્ઠ છે, તે સાધર્મિ સભાએ નણુ દીસે નણુ હાઠ તેમા એક પુર્વ જિને, ૧ દક્ષણ દિશે ૨ ને ઉત્તર દિશે ૩ છે તે હાઠ પ્રત્યેક પ્રત્યેક બે બે જોગન ઉચા ઉચપણે છે એક જોગ પહોળ પણે છે તેટલાજ પ્રત્યેક છે (એટલે બીતિજી જનપણ જાણુ) તે દ્વાર માથે સ્વેત ઉત્તમ સુવર્ણના નીખર છે જનત્ વનમાગા પર્વત દ્વારનું વર્ણન પૂર્વપરે જાણુ

વળી તે દ્વારને આગળે પ્રત્યેક પ્રત્યેક મુખ મુખ છે તે દ્વાર મુખ મુખ સાડા બાર જોગન લાગપણે છે સના જ જોગન પોહોળપણે છે અને કાંઈક બે જોગન કાંઈક ઉચા ઉચપણે છે તે મુખ મુખ અનેક સત થભે કરી સહીત છે જનત્ સા અદ્રાદ્ય ને ભૂમિ ભાગનો વર્ણન પૂર્વપરે જાણુવો તે મુખ માડવા ઉપરે પ્રત્યેક પ્રત્યેક આઠ આઠ મગળીક છે તે દહે છે સાથીઓ ૧, જનત્ મંજુ જુગમ ૮ વળી તે મુખ માડવા આગળે પ્રત્યેક પ્રત્યેક પ્રેક્ષાધર માડવા છે તે પ્રેક્ષાધર માંના સાડા બાર જોગન લાગપણે છે જનત્ બે જોગન ઉચા ઉચપણે છે જનત્ મણિ પ્રમુખનો સ્પર્શ પૂવપરે જાણુવો વળી તે પ્રેક્ષાધર માંના મધ્યદેશ ભાગને રિપે પ્રત્યેક પ્રત્યેક ચોખ્ખા ચોનરા કલા છે તે ચોખ્ખા ચોનરા મધ્ય દેશ ભાગે પ્રત્યેક પ્રત્યેક મણિપીરિકા કહી છે તે મણિપીરિકા એક જોગન લાંબી પહોળી છે ૧ અર્ધ જોગન જનપણે છે તે મણિપીરિકા સર્વ મણિમય છે વળી તે મણિપીરિકા ઉપરે પ્રત્યેક પ્રત્યેક સીંદાસન કલા છે તે સીંદાસનનો વણુન પૂર્વપરે જાણુવો જનત્ પુલની માગા પર્વત પરીવાર સહીત જાણવો તે પ્રેક્ષાધર માડવા ઉપર આ આ મગળીક છે, ધ્વજ જે તે ઉપર ઝના નિ ઝના છે

વળા તે પ્રેક્ષાધર માતા આગળે પણ દીમે ત્રણ મણિપીઠીકા છે તે મણિ પીઠીકા મે જોજન લાગી, પહોળી છે ને એક જોજન લાંબો છે સર્વ રત્નમય છે નિર્મળ છે જ્વલત્ પ્રતિરૂપ છે

વળા તે મણિપીઠીકા ઉપર પ્રત્યેક પ્રત્યેક ચૈત્યથુલા કલા છે તે ચૈત્યથુલા બે જોજન નાના, પહોળા છે ને કાષ્ઠ ઝાઝેરા બે જોજન ઉંચા ઉચપણે છે જેવે છે તે સખ, અકરન્ત, મયકુદના દુલ, પાણીના દુનારા, સમુદ્રા ફીણ તેહના પુજ સમાન જેવે વર્ણ છે સર્વ રત્નમય છે નિર્મળ છે જ્વલત્ પ્રતિરૂપ છે તે ચૈત્યથુલાને ઉપરે બાહ બાહ મગગાંક છે ધણી કૃપ્ષા ચામગની ધ્વજા છે જ્વલત્ જ્વાળા નિ જી છે

વળા તે ચૈત્યથુલાને ચાર દીમે પ્રત્યેક પ્રત્યેક ચાર મણિપીઠીકા કહી છે તે મણિ પીઠીકા એક જોજન લાંબાપણે પહોળાપણે છે ૧ અર્ધ જોજન જાડાપણે છે સર્વ મણિમય છે તે મણિપીઠીકા ઉપરે પ્રત્યેક પ્રત્યેક ચાર જીન (દિનાતી) પ્રતિમા છે તે જીન (દિવાતી) કાયા પ્રમાણે છે ૫ પદાસને બેઠી છે યુગ સાદમી બેઠી છે તેહા નામ કહે છે પુર્વ દીમે રૂપલા ૧, દક્ષણ દીમે વર્ધમાન ૨ પશ્ચિમ દીમે ચંદ્રાનન ૩ ૪ ઉત્તર દીમે વારીસેન ૪

વળા તે ચૈત્યથુલા આગળે ત્રણ દીમે પ્રત્યેક પ્રત્યેક મણિપીઠીકા કહી છે તે મણિ પીઠીકા બે જોજન લાંબાપણે, પહોળાપણે છે ને એક જોજન જાડાપણે છે સર્વ મણિમય છે, નિર્મળ છે સુકમાળ છે ધૃષ્ટ છે, ચૃષ્ટ છે, કદમ રત્નિત છે, રજ રહીત છે, જ્વલત્ પ્રતિરૂપ છે વળા તે મણિપીઠીકા ઉપરે પ્રત્યેક પ્રત્યેક ચૈત્ય વૃક્ષ કલા છે તે ચૈત્ય વૃક્ષ બાહ જોજન ઉંચા ઉચપણે છે, અર્ધ જોજન જાડાપણે છે બે જોજન ઉંચા રક ધ છે, અર્ધ જોજા તે રક ધ જાડાપણે છે, ૭ જોજનની લાંબા છે, તે વૃક્ષની શાખા અમ્ય દેશ ભાગને રીરે અર્ધ જોજન જાડી છે, કાષ્ઠક ઝાઝેરા બાહ જોજન સરનાળે ઉચપણે કલા છે તે ચૈત્યવૃક્ષને એહવો એહો રો વર્ણવ કલા છે વજ્રરત્નમય મળ છે રૂપામય સુપ્રતિષ્ઠિત લાંબા છે અરીષ્ટ રત્નમય નિસ્તિલ કદ છે વૈકુન્થ રત્નમય નિમળ રક ધ છે ઉત્તમ પ્રધાન સુવલુમ્બ મળથી નિરતલ્લ લાંબા છે નાના મણિમય ને રત્નમય વિનિધ પ્રકારની લાંબા ને પ્રતિલાંબા છે વૈકુન્થ રત્નમય ૫૫ છે સુવલુમ્બ પાનનાં બીટ છે જીવન રત્નમય રાને વર્ણવ શુદ્ધ (મમળ) મનોહર સુકમાળ દીસી પક્ષવ છે ઉત્તમ પ્રધાન શોભતા અકુરા છે આશ્ચર્યગરી નાના પ્રકારના મણિરત્નમય સુમધી દુલ ને ફળ તેલોકરી તે વૃક્ષની શાખા નમી છે લાંબા ગુન્થ છે કાન્તિ સરીત છે, સમીક છે, ઉદયોત રહીત છે અમૃત રસ સમાન સસ્સ તે દક્ષના ફળ છે અધીકપણે નયન ૧૦૧ તેહને સુખના ઉપભવનાર છે જોવા જોવા છે દેખવા જો ૧ છે મનોહર છે પ્રતિરૂપ છે

વળા તે ચૈત્યવૃક્ષ બીજા ધણા તીલવૃક્ષ, લવકવૃક્ષ, પત્રોપવૃક્ષ સરીખવૃક્ષ, સડા સડાદિવૃક્ષ દિધિવાવૃક્ષ, લોદવૃક્ષ, દ્રવવૃક્ષ, વદનવૃક્ષ, નીપવૃક્ષ, કુટવૃક્ષ, કદાવૃક્ષ, ફણસવૃક્ષ તાવૃક્ષ તમાનવૃક્ષ પ્રીયાળવૃક્ષ પ્રીયગુવૃક્ષ પારાપતનામાવૃક્ષ, રાજવૃક્ષ રાવણ નદીવૃક્ષ, પ્રમુખે સર્વ દીમે મોહરો વિદ્યાલા છે, બાહ છે ને નિવમ્બજ, જ્વલત્ નદીવૃત્ત,

મૂળત છે, કદવત છે જનત સુરપ રમણીક છે વળી તે તિવકટક, જવત નદીટક, બીજી ધણી પદ્મ લતાએ કરી જવત સામલતાએ કરી સર્વદીસે ચોકદેર વ્યાપ છે, વિગણ છે તે પદ્મનત જનત આમલતા નિત્યે કળી, પુલીયકી જવત પ્રનિરપ છે તે ચંચનમ ઉપરે ધણા આઠ આઠ મગળીક છે, ધન છે છત્રા તિ છત્ર છે

વળી તે ચૈત્યદા આગળે ત્રણ દીસે ત્રણ મણિપીઠીકા છે તે મણિમય પીઠીકા ત ચોતરા એક જોજન લાનપણે, પોહોળપણે છે ને અર્ધ જોજન જડપણે છે સર્વ મણિમય જનત પ્રતિરપ છે વળી તે મણિપીઠીકા ઉપરે પ્રત્યેક પ્રત્યેક મહેદ્રધ્વજ છે તે મહેદ્રધ્વજ સાડાસાન જોજ. ઉચા ઉચપણે છે અધ ગાઉ જડપણે છે વજ રતનમય મત નિવડ મોત સસ્થાને સસ્થીત લલે પ્રકારે લટ, ઘૂટ, મૂટ સસ્થીત મિમીટ મનોહર છે વળી તે મહેદ્રધ્વજ અનેક ઉત્તમ વચર્ચી લણુ ધ્વજ હજારોગમે તેણે કરી સહીત છે તે મહેદ્રધ્વજ વળી મનોહર છે વાયે કરી ઉડતી વિજય ને વિજયતી નામે ધ્વજ ને છત્રા તિ છત્ર તેણે કરી સહીત છે ઉચા આકાશપ્રતે ઉજધના તેહના શીખર છે તે મહેદ્રધ્વજ જોરા જોચ છે જવત પ્રતિરપ છે તે મહેદ્રધ્વજને ઉપરે આઠ આઠ મગળીક છે, ધ્વજ છે, છત્રા તિ છત્ર છે

વળી તે મહેદ્રધ્વજને આગળે ત્રણ દીશે ત્રણ નદા પુષ્કરણી (વાવ) છે તે નદા પુષ્કરણી સાડાખાર જોજન લાળી છે સના છ જોજન પહોળી છે ને દરા જોજન ઉડી છે નિર્મળ છે સુકુમાળ છે તે પુષ્પકરણીનો વણન પુરપરે જણવો વળી તે પુષ્પકરણી પ્રત્યેક પ્રત્યેક વેદિકા સહીત છે પ્રત્યેક પ્રત્યેક વનખડ સહીત છે તે પદ્મવર વેદિકા ને વનખડનો વર્ણન પૂર્વપરે જણવો જવત પ્રનિરપ છે તે નદા પુષ્પકરણીને પ્રત્યેક પ્રત્યેક ત્રણ દીશે ત્રણ ત્રણ પગથીયા છે તે પગથીયાનો વર્ણન ને તોગજીનો વર્ણન પુર્વપરે જણવો જવત છત્રા તિ છત્ર છે

વળી તે સુધર્મા સભાએ છ હજાર મનોહર ચોખ્ખણા ઓટલા છે તે કહે છે પૂર્વ દીશે બે હજાર, પશ્ચિમ દીશે બે હજાર, દક્ષણ દીશે એક હજાર ને ઉત્તર દીશે એક હજાર તે ઓટલાને વિશે ધણા સુવર્ણ ૧૦ રૂપામય પાગીયા છે તે સુવર્ણ રૂપામય પાગીયાને વિશે ધણા વજ રતનમય નાગદતા છે તે વજ રતનમય નાગદતાને વિશે ધણી કૃષ્ણ સરે આંધી પુલની માગાના સમુદય છે જવત રતેત સરે આંધી પુલની માગાના સમુદય છે તે માગાને રાના સુવર્ણના કુમકા છે જનત લા રહે છે

વળી તે સુધર્માસભાએ છ હજાર ગોમાનસીકા સન્યાસ સ્થાનક લાના ઓટલા કલા છે તે કહે છે પૂર્વદીશે બે હજાર પશ્ચિમ દીશે બે હજાર દક્ષણ દીશે એક હજાર, ને ઉત્તર દીશે એક હજાર તે ગોમાનસીકાને વિશે ધણા સુવર્ણ ને રૂપામય પાગીયા કલા છે જનત તે વજમય ૨૦ ના નાગદતાને વિશે ધણા રૂપામય સીકા છે તે રૂપામય સીકાને વિશે ધણી વૈદ્ય રતનમય પુષ્પધી છે તે પુષ્પધી કૃષ્ણાગર ઉત્તમ કુદરક પ્રમુખે કરી સહીત છે જવત નાગીકા ને મન તેહને સુખનો ઉપજાવણુદાર ગ્રંથ એહને ગ્રંથે કરી

વળી તે માણસક ચૈત્યલન પશ્ચિમ દીસે ધડા એક મોટી મણિપીઠિકા છે તે મણિપીઠિકા એક જોજન લાંબી પોહોળી છે તે અર્ધ જોજન જડપણે સર્વ મણિમય છે, નિર્ભળ છે, જનત્ પ્રતિરૂપ છે તે મણિપીઠિકા ઉપરે ધડા એક મોટી દેવસંખ્યા છે તે દેવ સંખ્યાનો એકલો એકલો રૂપે વર્ણન કર્યો છે નાના મણિમય દોલીયા હેઠે પાયાના પડ વાયા છે તે સુવર્ણના પાયા છે નાના મણિમય પાયા ૥ મન્તક છે જશુ ૧૬ રત્નમય તેની ઈસ તે ઉપજા છે તેની ૧૦૦ રત્નમય સધી પુરી છે તે દોલીયા મધ્યે નાના રત્ન મણિમય પાગી ભરી છે કપામય તગાઇ છે લોહીતક્ષ રત્નમય ઓસીકા છે મુવલામય ગાયમસુરીયા ૥ બે પાગે બે ઓસીકા છે તે મસ્તક ને પાગધીએ છે બે પાસે ઉંચી છે મસ્તકો પાગધો પામે મધ્યે ગળી ઉડી છે ત્યા બે ગાનમસુરીયા છે ગંગા નદીના જે તટ તેહની વેળુ તેહનીપરે શુક્રમાળ નમતી સંખ્યા છે તે સંખ્યા ૧૩ નીપાળ્યુ દેવ દુષ્ટ વસ્ત્ર તેણે કરી ઢાકી છે બા ૨૨યા છે રજ્જાણુરૂપ ન્યા વસ્ત્ર તેણે કરી સહીત રાતે વસ્ત્રે કરી તે દોલીયો પાયા લગે ૧૬યો છે મનોહર છે જેહવુ મૃગચર્મ ૧, છુર, (નનરૂપિતિ વિશેષ) માખણ, અકતુષ્ઠ ઇત્યાદિકના સરખો સ્પર્શ છે જોવા જોગ્ય છે જનત્ પ્રતિરૂપ છે

વળી તે દેવસંખ્યાને ઇશાનખુણે ધડા એક મોટી મણિપીઠિકા કહી છે તે મણિ પીઠિકા એક જોજન લાંબી પોહોળી છે ને અર્ધ જોજન જડપણે સર્વ મણિમય છે જનત્ નિર્ભળ છે પ્રતિરૂપ છે તે મણિપીઠિકા ઉપરે એક પુર્ણા મહેદ્ર ધ્વજની અપે ક્ષાએ લઘુ એકલો મહેદ્ર ધ્વજ કર્યો છે તે મહેદ્ર ધ્વજ સાડાસાત જોજન ઉંચો ઉંચ પડે છે ને અર્ધ કોશ પોહોળપણે છે વૈકૃત્ય રત્નમય છે મન લષ્ટ સંસ્થીત છે તેમજ પુવતીપરે જનત્ આઠ આઠ મગળીક ધ્વજ ને છત્રા તી છત્ર સહીત છે,

વળી તે લઘુ મહેદ્ર ધ્વજને પશ્ચિમદીસે વિજય દેવતાનો ચોપાળ નામે હથીવારનો બહાર કર્યો છે ત્યા વિજય નામે દેવતાના ભોગળ, રત્ન પ્રમુખ ધણા શસ્ત્ર રત્ન યાખ્યા થકા રહે છે તે શસ્ત્ર નિર્ભળ છે કાટ રહિત છે, તેજવત છે તે શસ્ત્રની તીખી ધાર છે જોના જોગ્ય છે જનત્ પ્રતિરૂપ છે તે સુધર્મા સભા ઉપરે ધણા આઠ આઠ મગળીક, ધ્વજ ને છત્રા તી છત્ર છે

વળી તે સુધર્મા સભાથી ઇશાન ખુણે ત્યા એક મોટું સીધાવતન કહ્યું ૥ તે સીધાવતન સાડા બાર જોજન લાંબપણે છે, સના ૭ જોજન પટોળપણે છે તે નવ જોજન ઉંચુ ઉંચપણે છે જનત્ ગોમાણસીય તે લઘુ લાંબા ઓટના ત્યા લગે અધિકાર જેમ સુધર્મા સભાએ વાળ્યો તેમજ નિર્વિશેષપણે સીધાવતન પુવતી પરે કહેવુ વળી જેમ કારના મુખ મડપ ને પ્રેક્ષા ધરના મડપ ધ્વજ, શુભ, ચૈત્ય દક્ષ મહેદ્ર ધ્વજ, નદા પુષ્પકરણી વાર પ્રમુખ ઇત્યાદિકનું પ્રમાણ સુધર્મા સભાના અધિકારથી જાણવુ વળી મનોરુક્ષીકા તે ચોપણુ લઘુ ઓટલા ને છુપધી પ્રમુખનો માન પુવતી પરે જાણવો. તેમજ વળી ધરની તગ અને ચંદ્રમા પ્રમુખ તેહનો સ્પર્શ પુર્વની પરે જાણવો વળી તે

મીઠાપન। તેનો મધ્ય દેશ જાગે દેશ એક મોગી મહિષાસુર છે તે બે જોડાન શાળી, પદોળી છે તે એક જોડાન નાપલ સવ મીઠા છે નિર્મળ છે તે મહિષાસુર ઉપર દેશ એક દેશી છે તે બે જોડા નાગો પદોળી છે તે કહિત ગ્રામ : બે જોડા ગિરિ ઉપર છે સર્વ સ્વભવ છે નિર્મળ છે તે દેશી દેશ સો ૧ આઠ જન (દેવતાની) પ્રતિમા છે તે જન (દેવતાની) કાષા પ્રમાણે જે એકદા પ્રતિમા થાપી રહે છે તે જન (દેવતાની) પ્રતિમાનો એકો એક મધ્યે રૂપે વાનુ કળા છે તે કહે છે ગત દુર્ગના હાથ ના ૧ પગના તળીયા છે એક સ્વભવ નમ છે તે મધ્ય ગોપીતશ જનની રૂપા છે સુવર્ણમય પુરુષ જામળા ૧ જન છે સુવર્ણમય ૧૧૧ જે સુવર્ણમય દીપ્ત છે સુવર્ણમય સાથળ છે સુવર્ણમય શરીર છે રત્ન નુર્ણમદ કરી છે શરીર જનમય શરીરની શેમરાય છે નપનીય સુવર્ણમય છે મુર કહેના જનના અમ જમ તે જોના રાના સુવર્ણમય હથ છે ૧૧૧મ જન છે મુરમય પામાં છે સુવર્ણમય મીરા (ડોક) છે શરીર રત્નમય દેશી (૧) છે પ્રસાદમય દેશ જે રૂપીક રામય રાન છે રાના સુવર્ણમય ૮૫ ને તાજુ છે સુવર્ણમય નારીય છે ૧ મધ્યે હાડીતશ રત્નની પ્રતિમેક રૂપાશય કાન્તિરત છે અકરતમય આપ છે ને આપ મધ્યે શોડીતમ જનની રૂપા છે પાકે જાગળ દેશી છે શરીર રામય જાગ છે શરીર રત્નમય પાપળ છે, શરીર રત્નમય જાપા (જનર) છે, સુવર્ણમય માન છે સુવર્ણમય કા છે, સુવર્ણમય વિપાક (કપાળ) છે જે વજરત્નમય મરતક છે રાના સુવર્ણમય કેમ જુમિ તે મરતકની આમરી છે શરીર રત્નમય મરતકના કેમ છે રૂપી તે જન (દેવતાની) પ્રતિમા જે પુરે પ્રત્યેક પ્રત્યેક જાપા કરી પ્રતિમા જી છે તે જાપા જી પ્રતિમા સમુદ્રના શીખ સમાન, રૂપા સમાન મચકુદ જન તથા અદ્ર મમાન રવેત વજર કારક વજના પુલની માગાએ કરી સુકત એકદા ધોગા જન અડી ૧૧૧ સહીત ધરતીધરી રહે છે રૂપી તે જન (દેવતાની) પ્રતિમા જે પાસે પ્રત્યેક પ્રત્યેક આમર ધારકની પ્રતિમા છે તે આમર ધારક પ્રતિમા અદ્રમન્ન રત્ન, વજરત્ન, વેડુવરત્ન, અનેક પ્રકારના મહિષા અનેક રત્ને રત્નીત બધુ મુન્ય રત્ન સુવર્ણમય ઉજનળ નિર્મળ વિચીત્ર દેડે કરી સહીત મધ્ય તથા એક રત્ન તથા મચકુદ તથા પાણીના પુવાત તથા અમૃત મધ્યુ તેના શીખના સુદ તે સરીખા સુદમ સ્વેત રૂપામય એકદા લાળા વાગ છે એકદા આમર અડી ૧૧૧ સહીત વીજતી વિજતી થકી રહે છે રૂપી તે જન (દેવતાની) પ્રતિમા આગળે બે બે જાગ દેવતાની પ્રતિમા બે બે જાગ દેવતાની પ્રતિમા બે બે જન દેવતાની પ્રતિમા, બે બે કુધાર (દેવતા વિશેષ) તેહની પ્રતિમા છે તે વિનયે કરી નમતી પગે લાગતી થળ, હાથ જોડતી થકી, એકદી થકી રહે છે તે પ્રતિમા સર્વ જનમય છે, નિર્મળ છે, સુકમળ છે, દૃષ્ટ છે જન રહીત છે, કદમ રહીત છે, જનવત્ પ્રતિરૂપ છે વળી તે જન (દેવતાની) પ્રતિમા આગળે એકસો ને આઠ થતા છે એકસો ૧ આઠ ચદો કરી ચર્ચિત કળશ છે એમ એકમો ને આઠ બૃગાર, એકસો ૧ આઠ આરીસા, એકસો ને આઠ ચાળ એકસો ૧ આઠ પાનો એકસો ને આઠ સુપ્રતિષ્ઠક, (જાગળ વિશેષ) એકસો ૧ આઠ મોહુનીકા (પીક વિશેષ) એકસો

ને આઠ વીજણા, એકમો ને આઠ મનોહર રત્ન કરડ, એકસો ને આઠ દયક કંક, (ભાજન) જાવત્ દયક કંક, (ભાજન) એકસો ને આઠ પુલની ચગેરી, એકમો ને આઠ પુજણીની ચગેરી, એકસોને આઠ પુલના પટલ, (ગવા) જાવત્ એકસો ને આઠ મુગધી તેજના દા ખડા, જાવત્ એકમો ને આઠ પુલના કરડા દત્તાર્કિ ચાપ્યા થકા રહે છે વળી તે સીદ્ધાપતન ઉપરે ધણા આઠ આઠ મગળીક છે ધ્વજ છે યના તી યના છે તે સીદ્ધાપતનના શીખર મેળ પકારને રત્ને કરી શોભીત કલ્યા છે, તે કહે છે રત્ન ૧, જાવત્ અરીષ્ટ રત્ન ૧૬ દત્તાર્કિક શોભિત છે

વળી તે સિદ્ધાપતનને કથા પ્રુજે ઇદા એક મોગી ઉપપાત સભા કહી છે તે નિજ્ય દેવતાને ઉપજના જો યનો દામ છે તે તેદવી સુધર્મા સભા કહી તેદવી ઉપપાત સભા જાણવી જાવત્ ગોમાણસીમ પર્યત તેમજ જાણતુ તે ઉપપાત સભાએ પશુ દ્વાર મુખ માડના (મુખ મડપ) જમિ ભાગ પ્રમુખ સન સુધર્મા સભાની પરે જાવત્ મણિના સ્પર્શ પર્યત અધિકાર જાણવો તે સભા સમ રમણીક જૂમિ ભાગને નિમે મધ્ય દેશ જાગે ઇદા એક મોગી મણિપીવીમ કહી છે તે એક જોજન લાગી પટોળા છે ને અર્ધ જોજન જાડપણે સર્વ મણિમય છે નિર્મળ છે તે મણિપીવીમ ઉપરે ઇદા એક મોગી દેવતાની સભા (ગેનીયાપ) છે તે દેવ સભાનું વણન પાઠીપર જાણવું વળી તે ઉપ પાત સભાને ઉપરે આઠ આઠ મગળાક, ધ્વજ સહીત યના તી યના છે જાવત્ જ્યા લગે ઉત્તમ આકાર છે ત્યા લગે સન કહેવું

વળી તે ઉપપાત સભા થગી ઇશાન પ્રુજની દીમે ઇદા એક મોગી દ્રહ કલો છે તે દ્રહ સાડાનાર જોજન લાગપણે છે, સવા જ જોજન પોહોળપણે છે ને દશ જોજન ઉંડા ઉડપણે છે આછો છે સુખમાળ છે, તેો સર્વ વણન જેમ નદા પુષ્પકાળીનો કલો છે તેમ કહેવો જ્યા લગે તોરખ ત્યા લગે કહેવો

વળી તે દ્રહ થકી ઇશાન પ્રુજની દીમે ઇદા એક મોગી અભિષેક સભા કહી છે તેદનું વર્ણન જેમ સુધર્મા સભાનું વણન પાળા કીધું છે તેમ નિરનિશાપણે કહેવું જાવત્ ગોમાણસીમ (પીઠ નિમેય) કલ્યા છે તે જૂમિ ભાગ ઉપરે હવેય છે તેમજ સર્વ કહેવું તે ધણુ સમ અભિક રથાનકે ધણુ મધ્ય દેશ જામિ ભાગે ત્યા એક મોગી મણિપીવીકા કહી છે તે મણિપીવીકા એક જોજન લાગપણે પોહોળપણે છે, ને અર્ધ જોજન જાડપણે સર્વ મણિમય છે નિર્મળ છે તે મણિપીવીકા ઉપરે ત્યા એક મોટો સીદ્ધાસન કલ્યા છે તે સીદ્ધાસનનો વર્ણન પગીનાર રચીત કહેવો ત્યા સામાનીક પ્રમુખ દેવતાને બેસવાના લદાસન છે તે અભિષેક સભાને નિમે નિજ્ય દેવતાને અભિષેક કરાના ધગા અભિષેક ભાડ, કમશાલિક ચાપ્યા થમ રહઁ તે અભિષેક સભા ઉપરે આઠ આઠ મગળીક છે જાવત્ ઉત્તમ આકાર છે, ને સોગ પ્રગળા રત્ન તેજે કરી ઉપ ગોભીન છે

વળી તે અભિષેક સભા થકી ઇશાન પ્રુજ દીમે ત્યા એક મોગી અધકારની સભા કહી છે તેદની વ્યક્તવ્યના સન અભિષેક સભાની પર મય મહેરી જાવત્ ગોમાનમીમ

મજિપીડીકા જેમ અતિરેક સજાએ કહી તેમ કહેતી તે મજિપીડીકા ઉપર સીંદાસન છે તે પરીચાર પીના રહેવું ત્યા વિજય દેવતાનો અવકાશ પહેરવાના ધણી બાક અમુલ્યે ભાઈ થાપ્યાં મમ ગાંધી તે આપર સખા ઉપર આક આક મગજીક પગ જે જનરલ ઉત્તમ આપર છે ત્યા નમે આ કહેવું

વળી અનકા સખા થયે ઉત પુત્રીએ એવે દશા ખુબની દીમે ત્યાં એક મોડી બનમાય સખા મરી છે તેની પજુ બાકનજના જેમ અતિરેક સખાની કહી તેમ કહેવી જાવત્ મીદામ પરીચાર જીન મહેન વગેરે ત્યા બ્યસાય મનાગે મખે એક મોડુ પુત્રક ન થાપ્યુ થકુ તે છે ત્યા ત પુત્રક રન તેડો એકવે એકવે રપે વખત દશા જે તે મદ છે રીટ રતમય પુદા છે રૂપામય તે લખવાના પાનાં જે રીટ રતમય અકા છે તપનીરમા તે પાના પોત્યાનો દોશ છે અનેક મજિમય તે દોશની ગાક છે (જેણે કરી પાના નીચે નદી હતય) વડુય રાગય મગી બાજન (તે ખડીયો દવાન) છે તપનીર સુવર્ણમય મગી બાજની સાંજ છે રીટ રતમય આજા નાન (તે દનાનું લાખુ) છે રીટ રતમય મગી (તે સાળી) છે વજમય લેખખુ છે રીટ રતમય આજ છે તેમા કુળ આપર કુળ ધર્મના શાસ્ત્ર લખ્યા છે તે બ્યસાય સખાને ઉપરે આક આક મગજીક, ધન્ય સલીન જાતી ની જ છે ઉત્તમ તેડનો આપર છે

વળી તે બ્યસાય સખાધડી દશા ખુબની દીમે ત્યા એક મોડી નદા યુ પકરણી કહી છે તેહનું વખન તે જેમ પુત્ર તદું વખન કદ્યુ તેમજ સન કહેવું વળી તે નદા યુ પકરણીધડી ધરાનખુબને દીશે સાં એક મોટા બગીપીક કવે છે તે બગીપીક બે જોજન લામો, પહોરો છે તે એક જોજન બડાણે સાં રતમય અપર છે જાવત્ પ્રતિષ્ઠ છે (આ વિશેણ કહેના) એ વિજય રાત્પાની રૂપાય કયું હવે જ્યારે વિજયદેવતા નયો ઉપરે સાં ની આચરણ કરે તે દેખાડે છે

૬૦ વિજય દેવતાનું ઉપજનુ.

તે કાળે તે સમયે (ઉપજવાને બાપે) વિજયનામા દેવતા વિજય રાત્પાનીએ, ઉપવાન સખાએ, દેવતા સળધી સન્યાનો વિશે દેવદુષ્ય વખને બાતરે, આગુતને બસખ્યાતમે બાગે શરીરની બનમાન્યાએ, વિજય રાત્પાનીના દેવને ઉપરો ત્યારે તે વિજયદેવતા તત્ત્વળ ઉપરો ચમજ પાંચ પ્રમાણની પર્વામી કરી પર્વામી બાવરતે તે કહે છે આદાર પર્વાપ્તી ૧, (આદાર લીએ) તરીર પર્વાપ્તી ૨, (તે મરીર બાધે) ઉદિય પર્વાપ્તી ૩ (તે પાને છટી બાધે) અમે આસ પર્વાપ્તી ૪ (તે આસો આલ લેવાની સમિત) તે જાપા મન પર્વાપ્તી ૫ (એકકા બાધે તે ચારે) (દેવતા, બાપા, મદ એક સમયે એકાં એક પર્વાપ્તી પછે બાધે તે માટે પાંચ કરી અથવા છ પર્વાપ્તી બાધી) ત્યારપછી તે વિજયદેવતાને પચવિધ પર્વાપ્તે પર્વાપ્તો થયા થકને એકવે એક ત પ અધ્યાત્મિક ચિતન આર્થિક, મનોગત સકલ ઉપરો, જે પુર્વ પ્રથમ હમણા મુઝને શુ મગજીકકારી છે પછી આગળે મુઝને શુ નેનમરી, પુર્વ પ્રથમ મુઝને શુ કરના જોગ છે શુ મુઝો પછી આગળે કરવા

નેગ્ય છે શુ મુકને પુત્ર હમણા અથવા પછી હીતને કાળે, સુખી કાળે, ક્ષમાને કાળે, શ્રેયકારી, આનુગામી સદચારી થાશે એહવુ મનમાં ચીંતવે સારે તે નિજ્યદેવતાના સામાનીક દેવતા જે અબ્યતર પદખદાના દેવતા નિજ્યદેવતાનો એહવો તદ્દરપ અભ્યર્ચિત, ચિત્તિત, પ્રાર્થિત, મોગત, સર્વપ ઉપનો જલ્દાને ન્યા તે નિજ્ય દેવતા છે સ્વા આવે આનીને નિજ્યદેવતા અને હાથ નેડી માથે આવર્તરૂપ અજળી કરી, જગે નિજ્યે કરીને વધાવે વધારીને એમ કહે એમ નીચે તે દેવાનુગ્રીયા તુમારી નિજ્યા રાજ્યધાનીને નિચે સિદ્ધાચતન છે તેને નિચે એકમે જે આક જન (દેવતાની) પ્રતિમા છે તે જન (દેવતાની) કાયા પ્રમાણે થાપીયકી રહે છે જે વળી સુધર્માં સભાએ માલનકનામા ચૈલયભને વિષે વજ રતનમય ગોમ દત્તાકારે ખગા છે તેહો નિચે ધણી જાદાગ (પુદ્ગળીક ચરતુ દાગને રૂપે શાશ્વતે ભાવે) થાપીયકી રહે છે તે જા ને પ્રતિમા, હે દેવાનુગ્રીયા તુમને ને બીજાએ પણ ધણા નિજ્ય રાજ્યધાનીના રહેનાર દેવતા દેવામાને અથવા નેગ્ય છે, વાદવા નેગ્ય છે, પુજવા નેગ્ય છે, સત્કા યા યોગ છે સ માનના યોગ્ય છે કલ્યાણકારી, મગળીક, દેવ સળધી ચૈલનીપરે સેરના યોગ્ય છે મોહ તુમારે પુત્ર હમણા પણ હે દેવાનુગ્રીયા મગળીક છે, હે દેવાનુગ્રીયા તુમને પછે આગળે પણ મગળીક, એહ હે દેવાનુગ્રીયા એ તુમારી પુત્ર હમણા પણ કરણી છે, એ તુમારી પછે પણ કરણી છે, જનત અનુગામી સદચારી થાશે એમ હી મો મો મો તજ ની જ્ય જ્ય શમ પ્રશુ ને (કહે)

સારે તે નિજ્ય દેવતા તે સામાનીક ને માહીલી પરખાના ઉપના દેવતાનો સમીપે એ અર્થ સાભળીને રીરે ધારીને પગીજીમાની હર્ષ સતુષ્ટ ન્યાયગે હવકરી નિરતાર પામ્યો છે રીચો એહવો યધને તે દેવસન્ધાધમ ઉર ઉગીને દેવતા સળધીયુ દેવદુય જીગમ (સત્) પહેરે, તે પતેગી તે દેવસન્ધાધમ ઉતરે, ઉતરીને ઉપચાત સભાના પુર્વને દારે યધ નીમળે, નીમળીને જીહા દ્રહ છે સ્વા આવે, આનીને તે દ્રહો પ્રદક્ષણ કરતો થકો પુર્વને તોરણે યધો પેમે પેસીને પુરદીમને પગધીએ યધો દ્રને નિચે ઉતરે, ઉતરીને દ્રહો અરગાહે, અરગાહીને જળનું અરગાહનુ કહે કરીને જળમજન રે જળમજન કરીને જળહીડા કરે, જળહીડા કરીને અલત નોળો યધને પગમ સુચી પનિતથકો દ્રહધમ પાછો નીકળે, નીમળીને ન્યા અભિષેક સભા છે સ્વા આવે, આવીને અભિષેક સભા પ્રદક્ષણ કરતો થકો પુર્વદીશો મારણે યધો માહે પ્રવેશ કરે, કરીને જા મગ્ધીપીકીકા છે, ન્યા સીદાસન છે સ્વા આવે, આનીને જિતસા વર પ્રધાન તેને પુર્વને મુખે બેસે સારે તે નિજ્ય દેવતાના સામાનીક ને માહીલી પદખદાના ઉપના દેવતા તે પોતાના આભિષેગિક (તે આચારકારી આર) દેવતાને જોનાવે જોનારીને અમ કહે રીધુ (ઉનાવગા) અદો દેવાનુગ્રીયા તમે નિજ્યદેવતાનો કાળે મદા અચરત મદન્ય જલમૃદ્ય, ત્રિપુગ, નિસ્તીર્થ, ધર્મસિધેને નેગ્ય વચ્ચુ આણો

૬૧ નિજ્ય દેવતાને નજ્યાભિષેક.

સારે તે આગ્રમરી દેવતા નિજ્ય દેવતા સામાનીક જે મળતર પદખદાના દેવતા

રક્ષક દેવતા પ્રમુખ, અંગે ધણા વિવિધ રાજ્યધાની ॥ નારી વાણવતર દેવતા ને દેવતા
તે રાજાનીક કમળ તથા ઉત્તર રક્ષી બૃગાર ગણ્ય વધમાન કમળની સરખી બેમણીએ
થાપ્યા સુગધ વગ પ્રધા ॥ પાણીએ લખા, ચદો કરી ચર્ચિત બેઢને ગળે દોરા બાંધ્યા છે
એહના કમળ પદ ઉત્પન્ને આકારે પ્રધાન દાખે ગણ્યા છે મુદાળા દામળ એહવા
દગ્ત તળને નિમે ગૃહ્યા સર્વ કળત એહવા એક દગ્તરને ચાક સોનાને કાગરી કરી ॥
એમ એક દગ્તરને આ કપા ॥ ૨, એમ મણિ ॥ ૩, સો ॥ રૂપાના ૪, સુવણમણિના ૫,
રૂપા મણિના ૬, રૂપા, સુવણ મણિ ॥ ૭, ને માગી ॥ ૮ એમ આ દગ્તર ને ચોસક
કાગરી કરી, સર્વ પાણીએ કરી, સર્વ મૃતિજા (માગી) એ કરી સર્વ દુગ્ધ રસ વસ્તુએ
કરી, સર્વ જ્વલિના ડુલે કરી, જ્વલત સર્વોપધી શ્વેત સરખને કરી સર્વ રૂધીએ કરી,
જ્વલત સર્વ પુલ, અધ માન, અનકાગની સોભાએ કરી સર્વ દેવ સમધી વાણવને
શબ્દે કરી મોગી રૂધીએ કરી, મોગી કાલિએ કરી મોટે બળે કરી, મોટે દેવનાં સમુ
દાયે કરી, મોગી પ્રુતિ તે વાણવ જન્મ અમ (એક સાથે બેનની પડે) નામે પાનડા
વગડ્યા તેહો શબ્દે કરી, ગખ, પજુન, વાણ ॥ પકડ, બેરી, આનરી, ખરમુહી, કાન
લીટુ, સુક વાણવ પ્રમુખ માણ, દેવ દુહુની નિર્ધારત વગડવાને શબ્દે કરીને, મોટે મોટે
કાલિએ કરીને અભિરેક કરે

• ફર નિજ્ય રાજ્યધાનીના દેવતાના આન દીત કૃત્ય.

ત્યારે તે વિજ્ય દેવતાં મોટે મોટે દાલિયે વગતે થકે કેટલાએક દેવતા
વિવિધ રાજ્યધાની પ્રતે અત્યત ઉદકે (પાણી) નહોં અત્યત માગી નહોં, વિમળપણે
પ્રધારા માન અ પ સુગધ ગધ રેલુ તે ઉડે ત્યાર એહવો સુગધ પાણીના મેધ
વરસાવે કેટલાએક દેવતા વિજ્ય રાજ્યધાની ગજા લીત નિષ્ટ રજ, પ્રસાત રજ,
ઉપસમી છે રજ શુદ્ધ એહવી કરે કેટલાએક દેવતા વિજ્ય રાજ્યધાની પ્રતે માહે અં
બાહીરે પાણીએ બાગી, મુશ લીપી શીરી પાણીએ બાગી પવીન કરી સુદ્ધ કર્યો છે માગ
શુદ્ધ એહવી કરે કેટલાએક દેવતા વિજ્ય રાજ્યધાની પ્રતે માયા ઉપર માયા માડીને તેહો
સહીત કરે કેટલાએક દેવતા વિજ્ય રાજ્યધાની પ્રતે અનેક પ્રમારના રગની ઉચી કાંધી
છે ખજા વિજ્ય વિજ્યતી નામે પતામ ઉપરે પતામ તેણે કરી મરીત સહીત કજે
કેટલાએક દેવતા વિજ્ય રાજ્યધાની પ્રતે ઉપ ની જૂમિ ચલના માનના તેણે કરી પુજાત
તથા ચતુષા સહીત કરે કેટલાએક દેવતા વિજ્ય રાજ્યધાની પ્રતે ગોશીનતામા ચદન તથા
રસ સહીત રક્ત ચદન તથા દરદર નામા ચલન તેના દીધા છે પચાયવી તગ તે હાથા
(થાપા) શુદ્ધ એહવી કરે કેટલાએક દેવતા વિજ્ય રાજ્યધાની પ્રતે થાપ્યા છે નદને
ચર્ચિત કાગસ લા નદનના ધડા કરીને થાપ્યા છે તેરણે શુદ્ધ એહવો પ્રતિદાર દેસ
ભાગ કરે કેટલાએક દેવતા વિજ્ય રાજ્યધાની પ્રતે ટ્વી વગગાટી તળા લગે પોટાએ એહવી
નિપુળ વિરતીરે જ્ઞાતારે અનયાયમા એહવી દુનની માગા કલિત કરે કેટલાએક દેવતા
વિજ્ય રાજ્યધાની પ્રતે પાન વરણી સગસ સુગધ મુશ્વો જે દુનને સમુદ તેહને ઉપચારે

કરીને કસિત સહીત કરે કેટલાએક દેવતા વિજય રાજધાની પ્રતે કૃષ્ણાગ્ર, ઉત્તમ કુદરક સેતારસ તેહના ધુપનો મધમધાયમાન ગધનું ઉછળતું તેણે કરી અલિંગમ સુગંધાર પ્રધાન ગંધે કરી ગંધિત ગંધ વૃદ્ધી જૂન કરે કેટલાએક દેવતા રપાનો વરસાદ વરસાવે કેટલાએક દેવતા સુવર્ણની શૃષ્ટિ કરે એમ રત્નની દૃષ્ટી કરે, વજ્ર દીરાની વૃદ્ધી કરે, માળાની વૃદ્ધી કરે, ગંધાસની ગંધની દૃષ્ટી કરે, ચૂણની વૃદ્ધી કરે વસ્ત્રની વૃદ્ધી કરે, આભરણની વૃદ્ધી કરે કેટલાએક દેવતા હીરણ્ય (રૂપા) ની વીધી દીપાવે એમ સુવર્ણની વીધી, રત્નની ત્રિધી, વજ્ર હીરાની ત્રિધી, ડુલની ત્રિધી, માલ્યની ત્રિધી, ગંધની વિધી, વસ્ત્રની ત્રિધી, આભરણની ત્રિધી, દીપાવે વળી કેટલાએક દેવતા આગ પ્રકાશના વાણ ત્ર વળે તે કહેછે તત્તવિજ્ઞાનિક ૧, તિતત ભેરી પ્રમુખ ૨ ધણુતાન પ્રમુખ ૩, મુશિર તે માદ્ય પ્રમુખ ૪ વળી કેટલાએક દેવતા આર પ્રકારના ગીત ગાય તે કહેછે ઉલ્લિખ પેહેલેથી આરભતુ તે ૧, પ્રવર્તક પ્રગ્તાવીક ગાયને પ્રવર્તે ૨, મદાયીત સુઠના સહીત ગાય તે ૩, ને રાચીતા વસાત યથોચિત લક્ષણોપેત ગાય તે ૪ કેટલાએક દેવતા આર પ્રકાર અભિનય દેખાડે તે કહે છે દ્વિતીક ૧, પ્રાપ્તિશ્રુતિક ૨, સામાન્યો વિનિપાતક ૩, ને લોક મધ્યા વસાનિક ૪, (એ આર ત્રિધે ડાહ્યા હાય તે નાટ્યગો કરીએ) વળી કેટલાએક દેવતા દ્રુત નામા (બાવીશમે) નાગિક દેખાડે કેટલાએક દેવતા ત્રિવર્ણીત નામા (ત્રેવીશમે) નાટીક દેખાડે કેટલાએક દેવતા દ્રુત ત્રિવર્ણીત નામા (ચોવીશમે) નાટીક દેખાડે કેટલાએક દેવતા અચિત નામા (પચીશમે) નાટીક દેખાડે કેટલાએક દેવતા રીઘીત નામા (છવીશમે) નાટીક દેખાડે કેટલાએક દેવતા અચિત રીઘીત નામા (સત્તાવીશમે) નાગિકની ત્રિધી દેખાડે, કેટલાએક દેવતા આભટ નામા (અઠાવીશમે) નાટક દેખાડે કેટલાએક દેવતા ભમે ગ નામા (એકાદશીશમે) નાગિક દેખાડે કેટલાએક દેવતા આરભટ ભમેળ નામા (ત્રાશમે) નાટીક દેખાડે કેટલાએક દેવતા ઉચ્ચ ઉત્પત્તિને નાચે પડતુ તે ઉત્પાત, નિપાત પુનઃ નીચુ પડીને ઉચ્ચ ઉત્પત્તિનુ તે પાતોત્પાત પૂર્વ શરીર સ કોચીને પસાગતુ તે સકુચીત પ્રસારીત જતુ આવતુ જાત સભાત નામા (એકત્રીશમે) દીવ્ય નાટક દેખાડે કેટલાએક દેવતા પુષ્ટ થાય કેટલાએક છુટકાર કરે કેટલાએક તાલનામા નૃત્ય કરે કેટલાએક દેવતાપુષ્ટ થાય છુટકાર કરે, તાલન કરે, લારય કરે, એ આરે સામટા કરે કેટલાએક દેવતા આરંદ્રાટ કરે કેટલાએક દેવતા માહોમાહ વળગે કેટલાએક દેવતા ત્રિપદિ એકે કેટલાએક દેવતા આરંદ્રાટ કરે, વળગે, ને ત્રિપદી છદે એ ત્રણે સામટા કરે કેટલાએક દેવતા ધોડાનીપરે હે પારવ કરે કેટલાએક દેવતા હાથીની પરે ચુન ગુલાટ શબ્દ કરે કેટલાએક દેવતા રથનીપરે ધણુ ધણાટ શબ્દ કરે કેટલાએક દેવતા ધોડાનો હં પારવ, હાથીનો ચુલ ચુનાટ ને રથો ધણુ ધણાટ એ ત્રણે સામટા કરે કેટલાએક દેવતા ઉચ્ચા ઉચ્ચે કેટલાએક દેવતા પાછા પડે કેટલાએક દેવતા આકરો રાગ કરે કેટલાએક દેવતા ઉચ્ચા ઉચ્ચે પાછા પડે ને આકરો રાગ કરે એ ત્રણે સામટા કરે કેટલાએક દેવતા સીંદનાદ કરે કેટલાએક દેવતા પગે કરી દર દર રાગ કરે કેટલાએક દેવતા જૂમિ ચપેટા દીએ કેટલાએક દેવતા સીંદનાદ દર દર, ને જૂમિ ચોગ દીએ એ ત્રણે સામટા કરે

કેટલાએક સુકાર સખ્દ કરે કેટલાએક લુન્કાર સખ્દ કરે કેટલાએક ચર્ધકાર સખ્દ કરે કેટલાએક
 પાકાર કરે કેટલાએક વકાર સખ્દ કરે, કેટલાએક દેવતા નામ લઈ બોલાવે કેટલાએક હાર,
 પંકાર, ચાકાર, વકાર સખ્દ ને નામ કહે લુન્કાર સખ્દ એ છ વાના સામટાં કરે કેટલા
 એક દેવતા ઉંચા ઉત્પત્તે, કેટલાએક દેવતા નીચે પડે કેટલાએક દેવતા નીચે પડે. વળી
 કેટલાએક દેવતા ઉંચા ઉત્પત્તે નીચે પડે, અને નીચે પડે એ જો સામટાં કરે કેટલાએક
 દેવતા અપાળામ થાય કેટલાએક દેવતા તમે કેટલાએક દેવતા પ્રત્યે કેટલાએક દેવતા ત્વમે,
 તમે મેં પ્રત્યે મેં મળે સામટાં કરે કેટલાએક દેવતા ગાજ કરે, કેટલાએક દેવતા વીજ કરે,
 કેટલાએક દેવતા ખર્જ કરે વળી કેટલાએક દેવતા ગાજ, વીજ ને વર્ષા એ ત્રણે સામટાં
 કરે કેટલાએક દેવતા દીવ સંપાત કરે કેટલાએક દેવે સ્મરિકા કરે કેટલાએક દેવતા
 કલકલાં કરે. કેટલાએક દેવતા ડુહડુહ સખ્દ કરે વળી કેટલાએક દેવતા સનીપાત કરે
 દેવોત્કલીકા, કલકલાં ને ડુહડુહ સખ્દ, એ ચારે સામટાં કરે કેટલાએક દેવતા ઉધ્યાન
 કરે, કેટલાએક દેવતા નિશિતા કરે કેટલાએક દેવતા વસ્ત્રની વૃષ્ટિ કરે કેટલાએક દેવતા
 ઉપમેતા, વિનજો પેટે અપકાર, અને કેટલા એક દેવતા વસ્ત્રની વૃષ્ટિ એ ત્રણે સામટાં
 કરે કેટલાએક દેવતા અનોરા બધે નાદમ્ની નિમિ દેખાડે તે કહે છે સ્વસ્તિક ૧, શ્રી
 મત્સ ૨, નંદાપર્વ ૩, વર્ધમાન ૪, જાત્રા ૫, કળશ ૬, મત્સ ૭ દર્પણ ૮, ૧૫ આંક
 મંત્રગોપી ૧૦ કાકારે અભીનય જેટલો આકાર છે એના પ્રકારનો પ્રથમ નાટિક નિમિ, ૧૧
 દામરન ૧, મંત્રગર ૨, ભેખિ ૩ મંત્રજ્ઞિ ૪, સ્વસ્તિક ૫, પુ ૫માણ ૬, વર્ધમાન ૭
 મત્સરિકા ૮, મકરિકા ૯, નારકાર ૧૦, પુષ્પાવળી ૧૧, પદ્મ ૧૨, સાગરાતરંગ ૧૩,
 મારકાંડેય ૧૪, પદ્મ લાતા ૧૫ નિમિ ૧૫, એ ૧૫ આરંભન જેટલો અભિનય પ્રકાર છે
 જેનો મોડો નાટિક નિમિ ૧૧માં ૧૬માન ૧, ૧૫લ ૨, ગુરુ ૩, નર ૪, મકર ૫,
 નિલમ ૬, આળ ૭ કિનર ૮, ૧૬ લ, સરળ ૧૦, ભર ૧૧, કુન્દર ૧૨ વનવતા ૧૩,
 પદ્મ લાતા ૧૪, વિમિન મિનનામા ૧૫, એ ૧૫નો નાટિક નિમિ ૧૧માં એકથી ચક્ર ૧
 દેવી ૨, એકથી મંત્રાણ ૩, એકથી મંત્રાણ ૪, ચક્રારથી ચક્રાણ ૫ એના જેટલો
 પ્રકાર છે તે બોધો નાટિક નિમિ ૧૧માં ચક્રાણિ પ્રવિભક્તિ ૧, સર્વાણિ પ્રવિભક્તિ ૨,
 મંત્રાણિ પ્રવિભક્તિ ૩, લારાણિ પ્રવિભક્તિ ૪ ચક્રાણિ પ્રવિભક્તિ ૫ રતનાણિ પ્ર
 વિભક્તિ ૬, કામણિ પ્રવિભક્તિ ૭, હસાણિ પ્રવિભક્તિ ૮, એકાણિ પ્રવિભક્તિ ૯,
 એ પાંચો નાટિક નિમિ ૧૧માં દ્વાદશમ પ્રવિભક્તિ ૧, સુરોદ્ગમ પ્રવિભક્તિ ૨, એહવા
 પ્રકારે ઉદ્ગમન પ્રવિભક્તિ નામે ૭ઠો નાટિક નિમિ ૧૧માં ચક્રાણમન પ્રવિભક્તિ ૧
 સર્વાણમન પ્રવિભક્તિ ૨, એ પ્રકારે આગમ પ્રકાર પ્રવિભક્તિ નામે સાતમો નાટિક
 નિમિ ૧૧માં મંત્રારણ પ્રવિભક્તિ ૧, સર્વાણ પ્રવિભક્તિ ૨, એ પ્રકારે આનંદણ વરણ
 પ્રવિભક્તિ નામે આઠમો નાટિક નિમિ ૧૧માં ચક્રાણમ પ્રવિભક્તિ ૧, સર્વાણમન પ્રવિભક્તિ
 ૨, એ પ્રકારે અનંદમન પ્રવિભક્તિ નામે નવમો નાટિક નિમિ ૧૧માં ચક્રાણમ
 પ્રવિભક્તિ ૧, સર્વાણમન પ્રવિભક્તિ ૨, આગમ પ્રવિભક્તિ ૩, ચક્રાણમ પ્રવિભક્તિ ૪,
 મંત્રારણ પ્રવિભક્તિ ૫, સર્વાણમન પ્રવિભક્તિ ૬, મંત્રારણ પ્રવિભક્તિ ૭

ગર્ધર્ભ મંડળ પ્રવિભક્તિ ૮, એ મંડળ પ્રવિભક્તિ ૧૧મા દશમે નાટિક વિધિ ૧૧૩૥
 રૂપભ મંડળ પ્રવિભક્તિ ૧, સિદ્ધ મંડળ પ્રવિભક્તિ ૨, હય વિવિધીત ૩, ગજ વિવિધીત ૪,
 હય વિવિધીત ૫, ગજ વિવિધીત ૬, મત્ત હય વિવિધીત ૭, મત્ત ગજ વિવિધીત ૮, મત્ત હય
 વિવિધીત ૯, મત્ત ગજ વિવિધીત ૧૦, દત્ત વિવિધીત ૧૧, નામા અગ્નિયારમે નાટિક
 વિધિ ૧૧૧૧ સકટ પ્રવિભક્તિ ૧, સાગર પ્રવિભક્તિ ૨, નાગ પ્રવિભક્તિ ૩, સાગર
 નાગ પ્રવિભક્તિ ૪, નામા બાન્ધો નાટિક વિધિ ૧૧૨૦ નદા પ્રવિભક્તિ ૧, નદા
 પ્રવિભક્તિ ૨, નદા અદા પ્રવિભક્તિ ૩, નામા તેરમે નાટિક વિધિ ૧૧૩૦ મત્સાક
 પ્રવિભક્તિ ૧, મત્સાક પ્રવિભક્તિ ૨, જાર પ્રવિભક્તિ ૩, માર પ્રવિભક્તિ ૪, મત્સાક,
 મત્સાક, જાર, માર, પ્રવિભક્તિ ૫, નામા ચાન્ધો નાટિક વિધિ ૧૧૪૦ કકાર
 પ્રવિભક્તિ ૧, ખમર પ્રવિભક્તિ ૨, ગકાર પ્રવિભક્તિ ૩, વખર પ્રવિભક્તિ ૪, કકાર
 પ્રવિભક્તિ ૫, નામા પદરમે નાટિક વિધિ ૧૧૫૦ ચકાર ૧, ળકાર ૨, જકાર ૩,
 ળકાર ૪, ગકાર પ્રવિભક્તિ ૫, નામા સોળમે નાટિક વિધિ ૧૧૬૦ ટકાર ૧, ઠકાર ૨,
 ઠકાર ૩, ઢકાર ૪, છકાર પ્રવિભક્તિ ૫, નામા સતરમે નાટિક વિધિ ૧૧૭૦ તકાર ૧,
 યકાર ૨, ઢકાર ૩, ધકાર ૪, નખર પ્રવિભક્તિ ૫ નામા અગ્નિયારમે નાટિક વિધિ ૧૧૮૦
 પકાર ૧, ફકાર ૨, બકાર ૩, ભકાર ૪, મકાર પ્રવિભક્તિ ૫, નામા આગણીશમે નાટિક
 વિધિ ૧૧૯૦ અશોક પદ્ય પ્રવિભક્તિ ૧, આમ્રપદ્ય પ્રવિભક્તિ ૨, જલુ પદ્ય પ્રવિભક્તિ
 ૩, કોશાન પદ્ય પ્રવિભક્તિ ૪ એ પ્રકારે પદ્ય પ્રવિભક્તિ નામા વીશમે નાટિક વિધિ ૧૨૦૦
 પદ્ય લતા પ્રવિભક્તિ ૧, નાગ લતા પ્રવિભક્તિ ૨, અશોક લતા પ્રવિભક્તિ ૩, અપક
 લતા પ્રવિભક્તિ ૪, ચૂત લતા પ્રવિભક્તિ ૫, વન લતા પ્રવિભક્તિ ૬, વાસતિ લતા
 પ્રવિભક્તિ ૭, અતિચુલ્લ લતા પ્રવિભક્તિ ૮, સ્વામ લતા પ્રવિભક્તિ ૯, એ પ્રકારે લતા
 પ્રવિભક્તિ નામા એકવીશમે નાટિક વિધિ ૧૨૧૦ દુતનામા બાનીશમે નાટિક વિધિ ૧૨૨૦
 વિવિધ નામા ત્રેવીશમે નાટિક વિધિ ૧૨૩૦ દુત વિવિધ નામા ચોવીશમે નાટિક વિધિ
 ૧૨૪૦ અચિત નામા પચીશમે નાટિક વિધિ ૧૨૫૦ રિહિત નામા બીશમે નાટિક વિધિ
 ૧૨૬૦ અચિત રિહિત નામા સતાવીશમે નાટિક વિધિ ૧૨૭૦ આલોટ નામા અધનીશમે
 નાટિક વિધિ ૧૨૮૦ ભરોળ નામા આગણીશમે નાટિક વિધિ ૧૨૯૦ આરભટ ભરોળનામા
 નીશમે નાટિક વિધિ ૧૩૦૦ ઉત્પાત, રિપાત પ્રસક્ત, સકુચિત, પ્રસારિત, રચિત સંવાત
 નામા એકત્રીશમે નાટિક વિધિ ૧૩૧૦ અમલુ ભગવત મહાનિરના પૂર્વ ભન નિગધ
 કહેતા પાઠના મનુષ્ય ભન, દેવ ભન, ચરમ (છેતો) દેવોક ભન ચરમ ચરમ, ચરમ
 ભગતેત્ર, અત્સર્પિણી, તિર્થંત્ર જન્માભિરે, ચરમ જાળબાન, ચરમ ચોત્રન, ચરમ
 કામભોગ, ચરમ નિકમલુ (દિક્ષા), ચરમ તપનું આચરણ, ચરમ યાનનું ઉપનું, ચરમ
 તિર્થનું પ્રવર્તનનું ચરમ નિસણુ એ પ્રમંતે સવ રૂપ દેખાડી નાટિક કરે તે જાતેજો
 નાટિક વિધિ (રાયપ્રસેણુ સનમ્યાથી લખી છે) (વળી બનીશમે નાટિક વિધિ છે તે જે
 દાણે જે તિર્થંત્રનું યાસન હોય તેનું નાટિક કરે) ૧૩૨૦ એ પ્રકારે બનીશ વિધિ નાટિક
 દેખાડે કેટલાએક દેવતા ઉત્પન દાયમા લખી જાવત લક્ષ્યન કમળ દાયમા લખે કળા

હાથમા લઇને જાવું પુષ્પના કડા હાથમા ૧૭૦ હારત મનુષ્યકા જનત્ હાને વિં
ઉપામ પામતું તેનું હૃદય છે તે વિન્યા જાણ્યાનીત વિં સધને આકરે કાઠે,
વિશેષપણે કાઠે

ત્યારે તે વિન્યા દેવતાપ્રતે આર હજાર સામાનિક દંતા આર અમ્ર મદિયો (ઓ)
પરીસાર મદીન, જનત્ મોગ હાર આત્મ નહક દેના, બીજા પણ ધણાં વિન્યા ગત્ય
ધાનીના વાસી જતરીક દેવતા ૧૦ દેવતાઓ તેડ કળન ૧૦ કૃતમ કમગ ઉપરે માધ્યા
જનત્ એક હજાર ૧૦ આઠ નુનજો કળમે તેમજ જનત્ એક હજાર ને આઠ માગી
કળમે કરીને, સર્વ પરીએ કરીને, સર્વ માગીએ કરીને સર્વ પુત્ર, જનત્ સર્વ આપણીએ
કરી સર્વ રૂપી સદીત જનત્ વાજનને સર્વ કરીને મોટે મોટે ઇલાતીએ કરે, અભિષેક
કરીને પ્રત્યેક પ્રત્યેક માથે આરતંત્રપ અજળી કરીને એમ આવીર જન કહે જનજન્ય
નમ્ર જનજન્ય જા. આનંદ માઓ હ આનંદ તરી જનજન્ય લાકા ક માનુ યાઓ હે મગ
જીવતારી તમને મગજીક હે એર અણુ છત્યાને છતને છત્યા પાગને છત્યા માથે
વસજે અણુ છત્યાને છતને તે શનુપદ છતને છત્યા પાગને તે મિત્રપદ પાગને
છત્યામાથે વમજે ને જતા ૧૦ મલા માથે ઉપસમ રવીનધકા વસજે દેના માથે ઇદની
પરે, તાગ માથે ચદ્રમાની પરે, અમુન કુમાર માથે વમરેદ્રની પરે, નાગ કુમાર માથે
ધરજોદ્રની પરે, મનુષ્ય માથે જન અકર્ષિની પરે ધણા પ મોપમ ૧૦ ધણા સાગરોપમ
લગે આર હજાર સામાનિક દેવતા, જનત્ સોગ હજાર આત્મ નહક દેવતાનુ, વિન્યા
હારનુ, વિન્યા રાજવધાનીનુ ૧૦ બીજા એ ધણા વિન્યા ગત્યધાની ૧૦ વમજુદાર વ્યત
રીક દેવતા ને દેવતાનુ અધિપતિપણુ જનત્ આતા હજાર સેનાપત્યપણુ કરતાંયમ, પાળતા
થકા, નિયરને એમ મદીને મોટે મોટે સર્વ જનજન્ય સર્વ પ્રજાને (ઉચરે)

૬૩ વિન્યા દેવતાનાં કૃત્ય

સાર તે વિન્યા દેવતા મોટે મોટે અભિષેક કરી અભિષેક થકો સિદ્ધાસન થકી ઉઠ,
ઉઠીને અભિષેક સભાધની પુર્વ દીપતી જાણે થકને બાવીર નીસરે, નીસરીને જા
અનકાર સભા છે ત્યા આવે આરીને અનકારીક સભા ૧૦ દિણા કરતાથકો પુર્વ
રિતીને જાણે થક તે માથે પે ૧૦ પૂર રિતી ૧૦ ગારજા માથે પેસી ૧૦ સિદ્ધાસન છે
ત્યા આવે, આરીને સિદ્ધાસનને વિરે પુર રિતી સાદમો જેમે

સાર તે વિન્યા દેવતાના સામાનિક ને અજ્યતર પરખ તના દેવતા પોતાના
આગાકારી દેવતા પ્રતે તેડવે, તેડારી એમ કહે કિતાનગા થા હે દેવાનુ પ્રિય વિન્યા
દેવતાને અનકારીક લા. (વરજાના ક ડીયા) આણા આણે તેમજ તે પા આગાકારીક
દેવતા અનકારીક લા. (ગા ૧) આણી આગે મુક

ત્યારે તે વિન્યા દેવતા પ્રથમ પહેલી રામ સ્વીત સુકમળ દેવ સનધી સુગધ
કપાથીત વસ્ત્રે કરીને ગાન લુહો, લુહીને સરસ ગેસીં થકને કરી સરીરે વિવેપન કરે
ત્યાર પછી નાચીકને વાથરે ઠી એટલુ મુદમ આખો મનોર મુલ વણુ ને મુલ રપશે

૬૫. પ્રતિભાદીકૃત પુનરુત્થાન.

હાથે તા વિજય દેવતા ચારહજાર સામાનીક દેવતા સાથે જનવત્ અનેરા ધણા વ્યત રીઝ દેવતા, દેરામાં સાથે પરીવર્યો યજ્ઞ સર્વ રીધીએ કરી સર્વ દ્યુતિ કાન્તિએ કરી જનવત્ વાજીરને સમ્રાટ કરી સહીત જ્યા સીદ્ધાન્તન છે ત્યા આવે, આવીને સીદ્ધાન્તન પ્રતે પ્ર દીક્ષા કરતો થકો પુરં દીસીને ખારણે યજ્ઞને જ્યા દેવગણે (મહારાગે) છે ત્યા આવે, આવીને જીવ પ્રતિભાને દેખાને પ્રણામ કરે, પ્રણામ કરીને જીવ (દેવતાની) પ્રતિભાને મોર પીંજીની પુજાથી લેછે કરી પુજે પુજેને સુગંધ મધોલક પાણીએ કરીને નવરાવે પર્માણ કરે, પર્માણ કરીને દેવ સળધી સુગંધ કપાચીન નમે કરીને ગાન લહે, બુનીને સરસ ગોશીર્ષ નામાં અફને કરીને શરીરે વિનેપન કરે, વિનેપન કરીને જીવ (દેવતાની) પ્રતિભાને અખ-ડિત શ્વેત ઉજળા દીવ ઉત્તમ દેવદુર વચ્ચના જીવળ પહીરાવે, પહીરાનીને અમ ઉત્તમ પ્રધાન મુગંધ દ્રવ્ય ને પુનની માળા તેણે કરી અથ, અર્ચાને પુષ્પ વડાવે, સુગંધી પદાર્થ વડાવે, નુર્જેવાસ વડાવે, વસ્ત્ર વડાવે, આભરણ વડાવે, આવીને ઉંચી વળગાડી ધડી નીચા તળા લગે પરીવર્યો એકી વિપુલ નિસ્તીર્ણ જ્વાલારે પ્રન નાવમાન એકી દુલ્હી માળાને જાળ કરે કરીને આજી સુકમાજી શ્વેત ધાળા રૂપામય અસ્યત નિર્મળ એહવે ચોખે કરીને જીવ (દેવતાની) પ્રતિભા આગળે આઠ આઠ મગજીક આગળે તે કહે છે માધીયો ૧, શ્રીવજ ૨, જનવત્ દપણ ૮ આઠ મગજીક આગળે ખીને હાથેથી મળ્યા ને મદતા હાથથી પચ્યા હેમ તે ઉજિષ્ઠ થયા તેણે રહીત એહવા પાચનર્ણી કુલને મુકે કુલો પુજા અગાર કરે, કરીને અદ્રપલ રતન, વજ્રરત્ન, વૈકુળ રત્નનો નિર્મળ એહનો દૃષ્ટ એહવે કાચનમણિ રત્નની ભાતિ કરીને ચિત્રીત મનોહર કૃષ્ણાશુર પ્રવર ઉલમ કુદરક તે સેવારસ તેવના દીપની ઉત્તમ ગધેકરી સહીત પુષ્પની રૂઝિપ્રતે મુખતા એહવે વૈકુળ રત્નમય પુષ્પ કડછો લેછને પ્રપલ્લ ઉદમનત થકો પુષ્પ દીએ, પુષ્પ દેને એમ્સો ને આઠ રિગુલ છદાદિવ દોરે રહિત અથે યુક્ત મળા ચિતે કરી મોગ કાવ અથ કરી સતીત પુનરપિ દોરે રહિત કરીને સ્તવન કરે સ્તવન કરીને સાત આઠ પગલા પાઠે આશરે, (હરે) આશરીને ઝમો નીચણ ઉચો રાખે રાખીને જ્વમણે નીચણ ધરતી તમે સ્થાપે સ્થાપીને નજુરા મગતક ધરતીએ લગાડે લગાડીને લગારે ઉંચો થાય, યજ્ઞને કટ ને નુનીન જાણુગંધ તેણે સ્તમ્ભિત એહરી જીવનપ્રતે પત્રી સદરે ઉંચી લીએ, ઉંચી લેછને બે લાથ વેડી માથે આપત્તન કરી મથે અજળા કરીને એમ હે નમર ૧૨ હુયો અરીહત જગત જનવત્ સિદ્ધગતિ નામે સ્થાનક મેક્ષપદ તે પ્રતે પહોંચ્યા તેહો માહરા નમઝમર હુયો એમ કરીને વાદ નમરકાર મર વાદી નમર ૧૨ કરીને જ્યા સિદ્ધાન્તનનો ધાત મધ્યદેશ લગ છે ત્યા આવે આવીને દિવ્ય ■ ■ ■ ધારાએ પચાણે જાગીને પચાણીને સરસ ગોડી ચાને પચાણીત હાથનું મજાળ આગળે (ચાપા) આગળીને ચદનની નચા કડે (જાણ્યા કરે) ચચા કરીને કરવન ચહ, ક્રીનીને અને હાથથી હેમ પગલા તેણે વર્જિત એહવે પચવણુ કુલે કરી યુક્ત પુષ્પ ના પુજા (ગમ્યા) તેહો ઉપચારે સહીત કરે, કરીને પુષ્પ દીએ, પુષ્પ દછને જ્યા સિદ્ધાન્તનનું દીક્ષી કુલ દાર છે ત્યા આવે, આવીને મોરપીંજીની પુજાથી લીએ, લેછને દાર,

શાખા, પુત્રગીઓ તથા વ્યાગપ્રમુખ ૩૫ છે તેો મોરપીંછની પુનર્જીવે કરી પુને, પુછો દિવ્ય પાણીની ધારાએ હાટે, પખાળે, પખાળીને સરસ ગોશીર્વ મદો કરી પચાગ્રીત હાથે કરી લીપે રિગેપન કરે, કરી મદો હાટે, હાળી પુલ ચઢાવે જનત આભાં ચઢાવે, મઝાવી ઉચી ચળાચમા । રિપુજ જનવત્ એહની કુલની માળા ॥ સમુદ્ર કરે, કરીને હાથે મળ્યા જનવત્ એહવા યનો ઉપચાર કરે, કરી કુપ દીએ, કુપ દેહો ન્યા દક્ષીણદીક્ષીના મુખમડપનો ધણું મધ્દેશ ભાગ છે ત્યા આવે, આની ધણું મધ્દેશ ભાગપ્રતે મોરપીંછની પુનર્જીવે કરી પુને, પુછને દીવ્ય પાણી ॥ ધારાએ હાટે, પખાળે, હાળી પખાળીને સરસ ગોશીર્વ મદો કરી પચાગ્રી તળું મળ આળેળે, મડળ આળેળીને ચળની ચર્ચા કરે, (હાટેણા) ચર્ચા કરી કં મળા કુલ ચળાવે જનત કુપ કરે, કુપ કરીને ન્યા મુખમડપનું પશ્ચિમદીક્ષી દાર છે ત્યા આવે, આની મોરપીંછની પુનર્જીવે લીએ, લેધને દાર, શાખા, પુત્રગીઓ તથા વ્યાગ ૨૫ તે પ્રતે મોરપીંછની પુનર્જીવે કરી પુને, પુછને દિવ્ય પાણી ॥ ધારાએ હાટે, હાળીને પખાળીને સરસ ગોશીર્વ મદો કરી રિગેપન કરે જનવત્ ચર્ચા કરે, કરીને માળા ચઢાવે, કુલ પુજ કરે, કુપ દીએ, દેહને ન્યા દક્ષીણ દીક્ષીના મુખમડપની ઉત્તરદીક્ષીની ચાલાની પકિત છે ત્યા આવે, આની મોરપીંછની પુનર્જીવે લીએ, લેધને લાની પુત્રગીયુ દિવ્ય પાણીની ધારાએ પખાળે સરસ ગોશીર્વ મદને રિગેપન કરે કુલ ચઢાવે જનત માળા ચઢાવે કુલનો અગાર કરે કુપ દીએ, કુપ દેહને ન્યા મુખમડપનું પુર્વદીક્ષીનું દાર છે તેમજ સર્વ કહેતુ જનત દારાદિકની પુજ કરે પછે ન્યા દક્ષીણ દીક્ષીનું દાર છે ત્યા પણુ તેમજ સર્વ પાછનીપરે કહેતુ પછે ન્યા પ્રેક્ષાધર મડપનો ધણું મધ્દેશ ભાગ છે ત્યા વજ્રમય અક્ષાટક છે (પીક રિશય) ન્યા મણિપીઠિકા છે ત્યા સીંહાસન છે ત્યા આવે, આની મોરપીંછની પુનર્જીવે લીએ, લેધને અક્ષાટક સિંહાસન મોરપીંછની પુનર્જીવે કરીને પુને, પુછને દિવ્ય પાણીની ધારાએ પખાળે, કુલ ચઢાવે, જનવત્ કુપ દીએ, કુપ દેહને પછે ન્યા પ્રેક્ષાધર મડપનું પશ્ચિમ નિશિનું દાર છે ત્યા પણુ પાછની રીતે પુજ કરે, પછે ઉત્તરનિશિની રચલપકિત ત્યા પણુ તેમજ કરે લાથી પુરદિશિનું દાર ત્યા પણુ તેમજ પુજ કરે લાથી ન્યા દક્ષીણનિશિનું દાર ત્યા પણુ તેમજ અનાં કરે લાથી પ્રેક્ષાધર મડપો દક્ષીણનું દાર તે બાહીરે ચૈત્ય સ્થુભ છે ત્યા આવે આની મોરપીંછની પુનર્જીવે લીએ લેધને ચૈત્યસ્થુભ મોરપીંછની પુનર્જીવે કરી પુને, પુછને દિવ્ય પાણીની ધારાએ કરી પખાળે સરસ મદને પુને - કુલ પ્રમુખ ચઢાવે માળા ચાલે જનત કુપ કરે ત્વારપગી તે ચૈત્યસ્થુભ ઉપરે ન્યા પશ્ચિમનિશિની મણિપીઠિકા છે તે ઉપરે જન (દિવતાની) પ્રતિમા છે ત્યા આવે, આની જન (દિવતાની) પ્રતિમાને દ્રષ્ટે દેખીને પ્રભુભ કરે, કરીને મોરપીંછની પુનર્જીવે લીએ, લેધને તેમજ સર્વ જમ પુર્વે પળનો અધિકાર કહો તેમ કહેવો જનત સિદ્ધગનિનામા સ્થાનકપ્રતે પાઠ્યા લાગે કહીને વદિ ભસ્કાર કરે. એમ ઉત્તરનિશિની મણિપીઠિકાની પ્રતિમા એમ પુર્વનિશિની મણિપીઠિકાની પ્રતિમા, એમ દક્ષીણનિશિની મણિપીઠિકાની પ્રતિમા પુને : પછે ન્યા ચૈત્યસ્થુભ છે, ત્યા મહે દ્રવ્યજ છે, ત્યા આવે, આની ત્યા દારની નિધિ

૬૫. પ્રતિભાદીકનું પુજનું.

હારે તે વિજય દેવતા ચારહજાર સામાની દેવતા સાથે જનવત્ ખોરા થયા બેત રીક દેવતા, દેવતા સાથે પરીવર્ષો યમ સર્વ ક્ષીએ કરી સર્વ દ્યુનિ ક્રાન્તિએ કરી જનવત્ વાજરને શરદે કરી સહીત ન્યા સીદ્ધાપનન છે આ આવે, આની સીદ્ધાપનન પ્રતે પ્રત્યક્ષીજી કરતો થકો પુર્વ દીક્ષિને બારએ યજ્ઞને ન્યા દેવદેવ (ગભારો) છે આ આવે, આની જીવ પ્રતિભાદેખાને પ્રણામ કરે, પ્રણામ કરીને જીવ (દેવતાની) પ્રતિભાદે ખોર પર્વ ૧૧ પુજણી વેદધરી પુજે, પુજીને મુખધ ગધો ૨ પાણીએ કરી નવદવે પળાગ કરે, પળાગ કરી દેવ સળધી મુખધ કયાલીન વસ્ત્રે કરીને જાગ બુદે, બુદીને સગસ ગોશી નામા ચઢને કરીને સરીરે રિતેપન કર, રિતેપન કરી જીવ (દેવતાની) પ્રતિભાદે અખ કિલ શ્વેત ઉજળા દીવ ઉત્તમ દેવદુધ વસ્ત્રના જુગળ પરીરાવે, પરીરાવીને અમ ઉત્તમ પ્રધાન મુખધ દ્રવ્ય ને દુધની માળા તેજે કરી અથ, અર્ચાને દુધ ચઢવે મુખધી પદાર્થ ચઢાવે, ચુર્ચુવાસ ચઢાવે, રત્ન ચઢાવે, આનરજી ચઢાવે, ચઢાવીને ઉચી વળગાડી ધખી ઠીચા તળા બગે પદોત્ત એવી વિપુલ વિસ્તીર્ણ જ્ઞતાકરે પ્રવ નાપમાન એવી દુલની માળાને કળાપ કરે, કરી આગ મુખમાર શ્વેત ધોળા રખામય અસત નિર્મળ એદવે ચોખે કરીને જીવ (દેવતાની) પ્રતિભા આગરે આઠ આઠ મગ્ગીક આગેખે તે કહે ૭ સાધીયો ૧, મીનજ ૨, જનવત્ દપજી ૮ આઠ મગ્ગીક આગેખીને હાથેકરી અણા ને કહતા હાથયજી પર્વા દેહા તે ઉચ્છિ થયા તેજે રહીત એદવા પાચવર્ણી દુધને મુકે દુલો પુજ અગાર કરે, કરી ચદ્રમળ રત્ન, વજરત્ન, વૈદ્ય રત્નનો નિર્મળ જ્ઞેહો ૬૬ છ એદવો કાચનમધિ રત્નની ભાતે કરીને ચિત્રીત મનોહર કુખ્યાશુર પ્રગ્ન ઉત્તમ કુદરક તે સેનારસ તેહના દીપની ઉત્તમ ગધેરી સહીત દુધની દટિમને મુખ્તા એદવો રૈદ્ય રત્નમય દુધ કડકો લેધને પ્રપલ ઉદ્ધમરત થા દુધ દીએ, દુધ દેખને એકમે ને આઠ વિગુહ ૭ દાકિક દોપે રહિત યથેયુક્ત મહાચિને કરી મોટા કાલ્ય અર્થે કરી સહીત પુનરપિ દોપે ગહિત કરીને સ્તવન કરે સ્તવન કરી સાત આઠ પગલા ખાહો એસારે, (હરે) એસારીને ડામે દીચણ ઉચો નાગે ગળાને જમણા દોંગણ ધગતી તમે આપે ત્યાપી નજરાગ મરતક ધરતીએ લગાડે લગાડીને લગાડે ઉચા ચાન ચધને કટક ૧૦ તુગીત બાજુમધ તેજે સ્તભિત ગેહરી જુગપ્રતે પગી સદર ઉચા લીએ, ઉચી લેધને બે હાથ વેડી માથે આરતન કરી મથે અજળા કરીને એમ કહે નમસ્કાર દુયો અરીહત ભજવત જનવત સિદ્ધગતિ નામે રથાનક મેક્ષપદ તે પ્રતે પહાચ્યા તેતો માહરો ભમકાર દુયો એમ કહીને વાદે, નમસ્કાર કરે વાદી નમસ્કાર કરી ન્યા સિદ્ધાસતનો ધણ મધ્યજે ભગ છે આ આવે આવી દિવ્ય ઉચક ધારાએ પળાએ ખાગીને પળાળાને મરસ ગોશી ચઢને પચાશુરિત હાથનુ મળ આગેખે (થાપા) આગેખીને ચઢાવી ચવા કરે (ગટણા કરે) ચવા કરીને કરચન ગ્રહ કહીને અનને હાથથી દેહા પળા તેજે વર્ણિત એદવે પચવણુને દુલે કરી યુક્ત પુખ ના પુજ (ગયા) તેહો ઉપચાર સહીત કરે, કરીને દુધ દીએ, દુધ દેખને ન્યા સિદ્ધાપ તનનુ દક્ષીણ દીક્ષીનું દાર છે આ આવે, આની મોરપીંજની પુજણી લીએ, લેધને દાર,

મામા, પુત્રગીઓ તથા બાળપ્રમુખ રૂપ છે તેો ગોરખીંની પુજાનીએ કરી પુજે, પુજો દિવ્ય પાણીની ધારાએ છાટે, પખાળે, પખાળીને સરસ ગોશીય ચઢો કરી પનાયતીત દાથે કરી લીધે રિતેપન કર, કરીને ચઢો છાટે, છાગીને દુધ ચડાવે જનત આભર્પુ ચડાવે, ચાગીને ઉચી નખામમા રિપુજ જનત ગોદી કુનની માળાના નમુદ કરે, કરીને દાથે મલા જનત એકલા દુલનો ઉપચાર કરે, કરી પુષ દીએ, દુષ દેધને ન્યા દક્ષીણદીશીના મુખમડપો ઘણ મખેદેશ ભામ છે ત્યા આવે, આનીને ઘણ મખેદેશ ભાગપ્રતે મો પીંછની પુજાનીએ કરી પુજે, પુજને દિવ્ય પાણીની ધારાએ છાટે, પખાળે, છાગી પખાળીને સરસ ગોશીય ચઢો કરી પનાયતી તળું મળ આળેએ, મળ આળેપીને ચઢનની ચર્ચા કરે, (જાદણા) ચર્ચા કરી કરે મલા દુલ ચડાવે જનત દુષ કરે, દુષ કરીને ન્યા મુખમડપનું પશ્ચિમદીશીનું દાર છે ત્યા આવે, આની ગોરખીંની પુજાની લીએ, લેધને દાર, મામા, પુત્રગીઓ તથા બાળ રૂપ તે અને ગોરખીંની પુજાનીએ કરી પુજે, પુજને દિવ્ય પાણીની ધારાએ છાટે, છાગીને પખાળીને સરસ ગોશીય ચઢો કરીને રિતેપન કરે જનત ચર્ચા કરે, કરી મામા ચડાવે, દુલ પુજ કરે, દુષ દીએ, દેધને ન્યા દક્ષીણ દીશીના મુખમડપની ઉત્તરદીશીની ચાલાની પક્તિ છે ત્યા આવે, આની ગોરખીંની પુજાની લીએ, લેધને લાની પુત્રગીપુ દિવ્ય પાણીની ધારાએ પખાળે સરસ ગોશીય ચઢને રિતેપન કરે કુન ચડાવે જનત મામા ચડાવે દુલનો અગાર કરે દુષ દીએ, દુષ દેધને ન્યા મુખમડપનું પુર્વદીશીનું દાર છે તેમજ સર્વ કહેવું જનત દારાદિકની પુજા કરે પછે ન્યા દક્ષીણ દીશીનું દાર છે ત્યા પણ તેમજ સર્વ પાઠીપરે કહેવું પછે ન્યા પ્રેક્ષાધર મડપના ધણ મખેદેશ ભામ છે ત્યા નજમખ અક્ષાટક છે (પીઠ રિશિય) ન્યા મજિપીગીમ છે ત્યાં સીદાસન છે ત્યા આવે, આની ગોરખીંની પુજાની લીએ, લેધને અક્ષાટક સિદાસન ગોરખીંની પુજાનીએ કરીને પુજે, પુજને દિવ્ય પાણીની ધારાએ પખાળે, દુધ ચડાવે, જનત દુષ દીએ, દુષ દેધને પછે ન્યા પ્રેક્ષાધર મડપનું પશ્ચિમ દિશીનું દાર છે ત્યા પણ પાછની રીતે પુજ કરે, પછે ઉત્તરદિશીની સ્થળપક્તિ ત્યા પણ તેમજ કરે લાથી પુરદિશીનું દાર ત્યા પણ તેમજ પુજ કરે લાથી ન્યા દક્ષીણદિશીનું દાર ત્યા પણ તેમજ ચર્ચા કરે લાથી પ્રેક્ષાધર મડપો દક્ષીણનું દાર તે ગાદીરે ચૈત્ય સ્થુભ છે ત્યા આવે આની ગો પીંછની પુજાની લીએ, લેધને ચૈત્યસ્થુભ ગોરખીંની પુજાનીએ કરી પુજે, પુજને દિવ્ય પાણીની ધારાએ કરી પખાળે સરસ ચઢને પુજે દુધ પ્રમુખ ચડાવે મામા ચડાવે જનત દુષ કરે સારપગી તે ચૈત્યસ્થુભ ઉપરે ન્યા પશ્ચિમદિશીની મજિપીગીમ છે તે ઉપરે જન (દિવતાની) પ્રતિમા છે ત્યા આવે, આની (જન દિવતાની) પ્રતિમાને દ્રષ્ટે દેખી પ્રભામ કરે, કરી ગોરખીંની પુજાની લીએ, લેધો તેમજ સર્વ જેમ પુર્વે પુજનો અધિકાર કલો તેમ કહેવો જનત સિદ્ધગતિનામા સ્થાનકપ્રતે પામ્યા લાનગે કહીને વાદે નમસ્કાર કરે એમ ઉત્તરદિશીની મજિપીગીકાની પતિમા, એમ પુરદિશીની મજિપીગીમની પ્રતિમા, એમ દક્ષીણદિશીની મજિપીગીકાની પ્રતિમા પુજે પછે ત્યા ચૈત્યસ્થુભ છે ત્યા મહેદ્રખજ છે, ત્યા આવે, આની ત્યા દારની નિધિ

પ્રથમ અમા કહે ૪૦ જ્યા દસી-વિદિ ની ૧૩ પુષ્ક પુત્રી જે ત્યાં આવે આવીને મેર-
પાંતની પુત્રપત્ની ત્યાં ૧૩ મેરિયા પત્રપાત્રા તેમ જ પુત્રપત્ની જ્યા ૧૫૫ એ સ્ત્રી
પુત્રપત્નીએ કહી પુત્ર પુત્રપત્નીએ પુત્રો દિવ પાંતની પાંતિ પત્રપત્ર, પત્રપત્રો સરમ
મોશી ૧ મને વિતપત્ર કહે કરીને દુષ મહાવે, ૧૧૧૧ મુન કહે એવ મિદાવનન
દસીનુ દાંતી અમા પુત્રી મધ દો મિદાવનન પ્રાણ કહે મો મિદાવનન પુત્ર
થાને જ્યા ઉતારવિસિની ૧૩ પુષ્ક પુત્રી ૭ ત્યાં આવે, અર્થતે જ્યા અનુમે મહેદાવન,
મનવરણ અનુમુખ જ્યા પમિમરિસિની મહિપદીયા ત્વ ની ૭૦, ૧૦૦ ની પ્રનિમા પુત્ર
એમ ઉતારવિસિ ની મહિપદીયાની પ્રનિમા પુત્રવિસિ ની મહિપદીયા ની બી રસિપદિસિની
મહિપદીયા ની પ્રનિમા પુત્રે ને પદા પ્રાણપર મહા ની અમા પત્રપત્ર ૧૬ ની એમ પ્રેસપર
મહાપત્રી રસિપદિસિની કદી તેમ જવાવ પમિમરિસિની જાવવ મહાવિસિની પ્રેસપર
મહાપત્રી રસિપદિસિની ગયજપમિ સમ મુખમ-૫૧ મેજ દાર અમા કહે ની ને દસીનુમુખ
મ પત્રી પદે કહે ની જાવવ ત્વ ની રસિપદિસિની પ્રેસ પત્ર પમિ ની અમા કહે સિદા
પત્રન માત્ર ઉતાર દા ની અમા કહી ત્યાં સિદાવનન મહે ૧૬ ને પુત્રવિસિને દો આવી
ત્યાં ની અમા કહે, ૧૫ મેં તમાર અનુક્રમે પુત્રવિસિને મુખમ-૫૫, પ્રાણપર મહા,
મનવરણ, મારે પ્રનિમા, મનવરણ મહેદાવન, જવાવ ૧૩ ૧૫૫૫૫ પુત્રી એ મહા
અમા અનુક્રમે પુત્રી પદે કહે, ૧૩ ૧૩ ત્યાં જ્યા નુપમા સમા ૭ ને વિસિમર
આવવા મહા ૧૫

१. सामाजिक पुरा

ત્યારે તે વિનયદાતાના ચાત દલદર આમાનિક દાતા જ્ઞાત સે ન દલદર અમ
સક દેવતા સારે સારે હીએ કરી જાતલ મન ચાલ ન જતે ન્યા મુખમા મળા છે
ત્યાં આવે આસીને તે મુખમા આને પ્રસાદા ક તો મોઢે પુષો નારે ઘડને માદ્ર અવેશ
કરે, કરીને જન નાં દોષોએ પ્રભામ કર કરીને પછ ન્યા મજીપીસિકા છે, ન્યા માળ
વકનામા નેન્યથા છે, ન્યાં રજમમ ગોગરત દામ ૪ ત્યાં આવે, આસીને મોરપી ની
પુજાધી લીએ લેધો રજમમ ગોગરત દામકો મોરપી ની પુજાધીએ કરીને પુજે,
પુજેને પજમમ ગોગરત રન દામકા લેનાં છે ઉપડી ૪ જનદરો મરપી ની પુજાધીએ
કરીને પુજે, પુજેને પછે સુમધ અધાદક એ નિય વામ ૬ ૧૧૪ પખમે પખાળ ને સરસ જો
સાંચ ચદને કરી રિનેપા ૧૨, કરી ઉત્પૂજા ૧૨ પ્રધાન સુમધ કપુરાદિ દ્યને દુમની માળાએ
કરીને અથા કરે કરીને પછે પુષ પીએ, રે ૧ રજમમ ગોગરત દામ ૧૩ માટે ૬ ૧૧૪ પાને,
પાતેને પછે માણકા મામા ન્યપરથ ભ મોર પોલની પુજાધીએ પુજે, પુજો નિ પ પખીની
ધા ૧એ પખાળ, પખાળાને સ સોશીસ ચદો કરીને ચ ન કરે કરીને પૂલ ચાને જ્ઞાત
સરસ સ ન તુના દુલ ૧૧૫૫ કરે જ્ઞાત પુષ પીએ દરો પછે ન્યા મુખમા સજાને ધણું મધ
દેશ ગામે તેમજ અથા કરે જ્ઞાત ન્યાં સીદાસ ૪ ૧૧૫ આવે આપીને તેમજ ન્ય
તેમજ હાર ની અથા ૪૩ પછે ન્યા દે ૨૦ ના છે તે પછે તેમજ ન્ય, પછે ન્યા સધ

મહેદ્રધ્વજ છે ત્યા પશુ સર્વ તેમજ કહવું પછે જ્યા હથીયારનો ચોક્કાળ નામે તદ્દા
કેસ (લાડાર) છે ત્યા આવે, આપને પ્રત્યેક પ્રત્યેક હથીયારને મોર પીંજીની પુજણીએ
કરીને પુજે, પુજીને સરસ ગોરીમ ચર્ચે કરી સર્વને વિશેષન કરે તેમજ શેષ સર્વની
પશુ અથા પુર પડે કરે સુધર્મા સભાના દક્ષિણ દ્વારથી માડી તેમજ કહેવું જાત
નદા પુષ્પકરણી લગે સિદ્ધાંતનની પરે દક્ષિણ દ્વાર મુખ મડપ, ચૈત્યસ્થાન, ચાર છત્ર
(દેવતાની) પ્રતિમા, ચૈત્યદક્ષ, મહેદ્રધ્વજ ને નદા પુષ્પક છી અર્ચે (પુજે) ત્યાથી સુધર્મા
સભાને પ્ર દક્ષિણએ પુજે કરીને ઉત્તર દીસે એણે એટના વાના અર્ચે તેમ વળી પુર
સિંસે પશુ દ્વારથી માહે એટના વાના અર્ચે જાત પુર ફરિની નદા પુષ્પકરણી લગે
સર્વ સભાને વિશે જેમ સુધર્મા સભાએ અથા કહી તેમજ સર્વ કહેવી વળી ઉપપાત સ
ભાએ પશુ સર્વ અથા તેમજ કહેવી, પશુ એટલો વિશેષ જે દેવ સત્યાની અર્ચા કહેવી,
અને શેષ ત્રણ સભાએ સિદ્ધાસનની અર્ચા કહેવી (એ ફેર દેખાડયો) વળી દ્રઢની પુજ
જેમ નદા પુષ્પકરણીની કહી તેમ કહેવી પછે ત્યાથી વ્યસાપ સભાએ આવી પુરતકસન
મોરપીંજીની પુજણીએ પુજે, પછીને વિજ્ય પાણીની ધારાએ પખાગે, પખાગીને સરસ
ગોરીશનામા બાવના ચર્ચે કરી વિશેષન કરે, કરીને ઉત્કૃષ્ટ વર પ્રધાન ગદ્ય કપુગાં કુલની
માળાએ કરી અર્ચે, અર્ચી પછે સોનાસા મોરપીંજીની પુજણીએ પુજે જાત કુપ
દીએ શેષ સર્વ તેમજ પુરની પરે કહેવું પછે નદા પુષ્પકરણી જેમ દ્રઢની અર્ચા કહી
તેમ કહેવી તેજ રીતે અથા કહવી પછે જ્યા જાગીપીક છે ત્યા આવે, આપને જાગી
નિસર્જન કરીને અભયોગી (આરામરી) દેવનાને તોડવે, તોડવીને એમ કહે ઉતારણાધકા
હે દેવાતુ મીયા! વિજ્ય રાજ્યધાનીને વિશે જુગાટક (સિદ્ધાસને આકારે) ત્રીક (જ્યા ત્રણ
વાટ જોળી થાય) તેને વિશે, ચતુષ્ક (ચોટા) ને વિશે ચાચર (પશુ મારે આવી મળે) તે
ને વિશે, ચતુર્મુખ તે જોટા ત્રણ માગને વિશે, પ્રાસા ને વિશે, અને વિશે, અરામાને વિશે,
ગોગને વિશે, તોરણને વિશે, એવે દેખાજે જાગી તમે તેની પુજ કરો, ને પુજ કરીને એ
માદરી આરા મુજને પાછી સુખો

ત્યારે તે સેતક દેવતા વિજ્ય દેવતાએ એમ કહેયકે જાત હર્ષાત સગુણ થયા થકાં
નિનએ કરીને વિજ્ય દેવતાનું વચન સાબજે, સાભગીને વિજ્ય રાજ્યધાનીએ ત્રીગદિકને
કામે જાત અથા કરે, કરીને પછે જ્યા વિજ્ય દેવતા છે ત્યા આવે, આપને એ આરા
પાછી સોપે જે જેમ તમે કહ્યું તેમ કીધું ત્યારે તે વિજ્ય દેવતા તે અભયોગી દેવતા
પામે એહવે અર્ચે સાભગીને હર્ષે ધરીને હર્ષે સગુણ ગીતમા આન પાંચો જાત દર્
વત હૃદય થયો થકા જ્યા નદા પુષ્પક છી છે ત્યા આવે, આપીને પુર ત્રિને તો જે
થકો પેમે પેરીને જાત હૃદય, પગ ધાધ, ધાધને અલત ઝોડખા કરે પરમમુખી
પરિન થકને પછે નદા પુષ્પકરણીયજી પાછો નીમ્બે, નીમ્બીને જ્યા સુધર્મા સભા છે
તે અખી આરા તત્પર થાય

૬૭ સુધર્મા સભાને વિશે સભાનું જાત

ત્યારે ને વિજ્ય દેવતા ચાર દળગ નામાની દેવતાએ કરી જાત મોળ હમર

આત્મ રક્ષક દેવતાએ કહીને મન ર્થાને કરી ગણત્ર ગાદીના શાસ્ત્ર વાળને એક વખત
સુખેમાં સમા છે ત્યાં આવે, આવીને મુખમાં સમાને પુરો હાથે મળેને પેમ, પેતીને વર્તી
મહિમીતીકા છે ત્યાં આવે આવીને ૧૨ પ્રધાન સીંચાસન ઉપરે પુર દીપ્તી સાદમો એક
ત્યારે તે રિત્ય દેવતાના ન્યાર દગર સામા ઠીક દેવતા અનુક્રમે દય ૧ ખળે પ્રત્યેક પ્રત્યેક
પુરે સ્થાપીત બામો નમે ત્યાં પગ ત રિત્ય દેવતાની આર અમમદીતી દેવતા પુર
દીપ્તી પ્રત્યેક પ્રત્યેક પુર સ્થાપીત બામ ૧ છે ને ૧ રિત્ય નેને આગળની રિત્ય દેવતાની
દક્ષિણ ને પુર વ ને એટલે અઠા ખત અમમતર પરખમ ૥ આઈ દગર દેવતા પ્રત્યેક
પ્રત્યેક બામો એમ એમ દક્ષિણ દીપ્તી મધર પરખ ૥ દગ દગર દેવતા બામને એમ
તેમજ નૃસિંહ અને (દક્ષિણ નો પશ્ચિમ ૧ ને) બામી ની પ ખલ ૥ ગર દગર દેવતા
પ્રત્યેક પ્રત્યેક બામો એમ ત્યાં પગ રિત્ય દેવતા થળ પશ્ચિમ દીપ્તી સાન ૨૨ ૥
સ્થાપી પ્રત્યેક પ્રત્યેક બામને મને ત્યારપછી તે રિત્ય દેવતા થળ પુર દીપ્તી દક્ષિણ
દિપ્તી, પશ્ચિમ દીપ્તી ને ઉત્ત દીપ્તી સોળ દગર આત્મ રક્ષક દેવતા પ્રત્યેક પ્રત્યેક પુરે
સ્થાપીત બામ ૧ ને વિરે એમ, તે વીરગી કદ ૭ પુર દીપ્તી આ દગર, દક્ષિણ દીપ્તી
આર દગર પશ્ચિમ રિસે આ દગર ને ઉત્ત દીપ્તી આર દગર મોમ સોળ દગર
વળી તે આત્મ રક્ષક દેવતા કદવા છે સનાદગથ અપુષ્પને સજ નમર પેરેરને જેને
કાય બીઆ છે ઉગી કોપી છે સરામ ૧ ધનુ તે ની પાગી જેને કડો રિસે અભરુ
પેરેર્યા છે ૧૫ વિમળ ઉત્તમ સુખરુ ચિન્દ ૫૨ જેલ ૥ દાયને વિરે છે મુળા છે ઓર્ધ્વ
ને પ્રદગ્ધ (આપુષ વિરે) જેને ત્રણ હાથે ૧૨૫ વાકા વગર ને ત્રણ નેને રિરે મધી
છે વગમમ જેલ ની કોડી સધી છે એલ ૧ ધનુ દાયમા ગલી પદાત પુર્વ તે નાથ
તેના કનાથ લાથા જેને બધા છે ૧૫ દેવાએકના દાયમા નીની ૮૫૬૭ ધનુ છે,
દેવાએકના દાયમા પીગી છગી ૧૦ ધનુ છે, કેટલાએ ૧ દાયમા ગતી ૮૫૬ ૧૨ ધનુ
છે કેટલાએ ૧ દાયમા આર અપુષ છે, કેટલાએ ૧ દાયમા નર્મ આળખા છે ૬૮
લાએક ૧ દાયમા ખ મ કે કેટલાએ ૧ દાયમા ૬૮ છે કેટલાએ ૧ દાયમા પાસ છે
નીન, પીત ગત આપમાર, મર્મ ખ ગ, દ, પાસ પ્રમુખ અપુષના ધ ગુનર રસ
મી ૥ (અગના રદાના કરજુદાર મુખે ક્ષા કરી મેરો મુખે કરી મુખ પરીતાર સહીત
પ્રત્યેક પ્રત્યેક સમ માગે નમતા થમ મિર જત થમ છે છે

• પ્રશ્ન—દે ભગવત વિજય કેસારો દેદના કાગની આપ્ય ॥ ગિયનિ હૃદ ॥

ઉત્તર—હા તમ,તેની એક પદ્યોત્તમની ગિયતિ છે

અરન—હે ભગવત, વિજય દેવતા ॥ સામનિક દેવતાની પ્રેરણા કળની રીતિ છે?

ઉત્તર—દે તૈતમ, તેની પણ એ પદ્માવતીની સ્થિતિ છે

એહવો મહાધિ મોટો રાખીનત એહવો મહા ધુનિનત ૩ એહવો મહા જળનત
 છે એહવો મહા જયવત છે એહવો મહા સુખનત છે એહવો મોટો અનુ
 ભાગનત વિજય નામે દતા છે એ વિજય દેના અને વિજય દ્વારો અધિમાર કલો

૬૮. સરિયાલ દેવતાનો (રાયપ્રમેણી સૂત્રથી) અધિકાર.

હવે સરિયાલે તથા વિજય પ્રોળીયે પ્રતિમા પુણ્ય છે તથા દાદા પુણ્ય છે, માટે અમે પણ પુણ્યએ ગ્રીએ. એમ બે કહે છે તેનો ઉત્તર.

સરિયાલ અને વિજય પ્રોળીયાનો અધિકાર એક સરખો છે. તે વિજય પ્રોળીયાનો અધિકાર ઉપર કહેનાઇ ગયો છે જેવી હવે પ્રગમને લઇને આ ઠેકાણે સરિયાલનો અધિકાર લગતો જાણી રાયપ્રમેણી સૂત્રમધ્યેથી સમજીતી સાથે અહીં દાખલ કરનામા આવે છે.

૧ પ્રથમ સવામ દેવતાએ શ્રી મદાનીર દેવો આમ કાપા નગરીએ અગસાન વનમા દીધ તીલા સાથે જઇ નમે યુજ કહ્યું તે હાલુ સપત્તપુ થો કહ્યું શા પ કાપીત છે

૨ પછે એમ કહ્યું —

ત મહાફલ સ્વલુ દેવાણપિયા નહારુવાણં અરિહતાણ ભગવતાણં નામ
ગોયસ્સવિ સવળયાણ કિમગ પુણ અભિગમણ વદણ નમસણ પદીપુછણ પજુ-
વાસળયાણ પગસવિ આયરિયસ્સ ધમ્પીયસ્સ સુવયણસ્સ સવળયાણ કિમગ
પુણ વિવલસ્સ અઠસ્સ ગહણયાણ

શબ્દાર્થ—ત ૦ તે મઠ મોટા હજા ૫૦ નિમ્ને ૬૦ દેવતાને વહાલો ત ૦ વિ ચક્રને ખેલે કરી સ્વીત તેલનું અ ૦ અરિહતનું લ ૦ ભગવતન ના ૦ નામ ગોત્રનું ને શા ગોત્ર તે શુભ નિષ્પન્ન તેલનું પલ સ ૦ સાભળવે કરી કી ૦ તેલનું શુ કહેવું પુ ૦ વળી અ ૦ સાદમુ જાનુ વ ૦ વાનુ શુભમામ કરા સ્તુતિ મરની ન ૦ પ્રજામનું કવુ પ ૦ પ્રમાણિકનું નળી પુ ૦ પ ૦ મેવાને કરવે કરી એ ૦ એક પલુ અ ૦ આપ ૫૦ ધમ સળથીનું મુ ૦ નાપા સ ૦ સાભળુ કી ૦ તેનું શુ કહેવું ૧ પુ ૦ વળી વી ૦ વિરતણુ અ ૦ અર્થે જા ૦ મહીને

ભાનાર્થ—ઈદાં વાંદવાનો ઓ ઉપદેશ સાભળવાનો મોગે લાલ કલો, પલુ સરિયાલે નાટિકનો મોટો વાલ ચીન થો નદી કેમકે ચાલવો ને ઉપદેશ સાભળવો તે કાચોપમ્મ ભાવ છે ને ભગવતની આજ્ઞાનું પ્તન છે, ઓ નાટિક કે તે ઉ ૧ ભા ૧ છે ભગવતની આજ્ઞા બાહ્યાનું ક્રત્ય છે

૩ વળી સરિયાલે દેવતામા લી રાપ્પા કરીને એમ કહ્યું —

एव मे पेक्षा दियाए मुहाए खमाए निसेसाए आणुगामियत्ताए भवि
स्सई निकट्ठ.

મરે સુરિયામિના જલની જેમ તે જીવ જન્મ-મરણ સમયે, મિથ્યા હિ સર જોઈતે રીતે પુજે છે એમા ધર્મ પ્રત્યક્ષ નુ ચયુ ?

વળી પ્રતિમા પુજે એટલા સમ દિવસ થાય તા વિગત જાણીયારી = અલખ્યાતા પ્રેમીયા સર્વ વિગત પ્રેમીયાની પ્રતિમા પુજે તે તોતે મન અમ દિ મરે ? ? ? રળી મન હા વિગત પ્રેમીયાપતે અનતીયાર ઉપ ત્યા ક તો પ્રતિમા પુજનાનાગને આતલર કેમ ક ના પડ્યા ? ? કેમકે અભ્યુત્પત્તને અનતા જન હાર હા એનો મન સાખ હ

વળી અત્યંત નાનકે કામ ર આડકો દેવતાને પરીસર દીધા તે દેવતા તેમજ ઝાસા જામનિ, જમાવીમનિ પરિતગતિ અત્યંત જે મિત્ર તિ દેવતા હા ધર્મના દેવી, તે પણ ઉપજતી વેળાએ હતાવચાર માટે નિદાપનની પ્રતિમા પુજે છે મધ મસીત કે મધિનદાર પુજતા હા, તમ તે ત્યા જે પણ નહીં હરે જીવો એ નિદાપનની પ્રતિમા નિર્ધરની હાય તો મિથ્યા રી કેમ પુજે ? માટે એ જાન્યાર હતાવચાર મધ્યે પ્રતિમાની પુજા જલદી પાડ અમ્યુત્પત્ત ખાતે જાણુની નહીં કેમકે તે એ અમ્યુત્પત્ત હતાવચાર પુજતા હાય તો તો ધર્મ ખાતે માય પાડ નર સમ્યક્ની મિથ્યા રી જળી પુજે ત્યાર ધર્માના રવાનો !

૮ વળી એ પ્રતિમા નિર્ધરની હોઈ એમ ચિદ્વાત ગાપરી મિત્ર થાય છે જ્યારે પ્રથમ સુરિયામ દેવતાને ગજયાનિર મરે ત્યાં પછી વ્યસાય સલામધ્યે આ ચો ત્યા “ધર્મીય સથે વાણિ” એહવો પાઠ છે એટલે ધર્મીય વાચ્યા એ ધર્મગાત્ર છે વચસન્ન જ્યા છે, પણ કુળધર્મની રીત ગમધીયા છે પણ આચારગાત્ર ના સાગ પ્રચયન મિદ્વાત નથી કેમકે તે આવા ગાત્ર દ્વાસાગી હાર તો મિથ્યાતિ અલખ્ય કેમ વાચે ? કેમ મરે ? અને હનન્યન સા તા કેમ જોઈ ? મર વાચ્યા તો મરો પડે છે વળી મિથ્યાતિના જોગણુ ? પાપસર કનાપતા જી હા હા હા તેમ કયાઈ સમ્યક દૃષ્ટિ આચારગાત્ર વાચ અને મિથ્યાતિ જ્ઞાન, પ્રગા વગર વાચે એમ તો કહુ નથી ત્યા તો જેટલા ગાર મોડાગા ઉપજે તે સર જોઈતે ધર્મગાત્ર વાચે છે માત્ર એ વચ શાસ્ત્ર તે પણ લોખની કુળરીતના જાણતા

વળી જ્યાએ-હરે ક—શ્રીમદ્ અભ્યુત્પત્તિ સિદ્ધાન્ત વાચે તો અનત સંસારી થાય હવે એમ કહેનારના લેખે જે આચારગાત્ર ધર્મગાત્ર હાય તો સમ્યક દૃષ્ટિ દેવતા મિદ્વાત વાચીને અનત સત્તાગી શા માટે થાય ? માટે નથી એ ધર્મ ગમતે કુળ રીતનાજ છે જેમ મનુષ્ય લોખ મરે જોઈતેર કળાના શસ્ત્ર, તથા અલખ્ય ધર્મ ગાગ, સામ, વગેરે હસાકિ અથ છે તેજ સરખા તે પણ જાણુના, એ સમ્યક દૃષ્ટિ, મિથ્યાત્વદી મનને એ સરખી રીતે ગાગ ચાવે એક સરખી ગીત મનાય તેના છે, એને એ પ્રતિમા ખતે જે શાસ્ત્ર એ ગીત એક લોખના ખાતે છે એમ અનતા હવ અનતીયાર દેવતા થકો એ પ્રતિમા પુજે નો પુજક વા મા, પણ એ સમ્યક વાચ્યા નહીં

૯ ત્યાર પછી એ પુત્રક વાનીને “ધમ્મીય વસાઇય મિન્દિજા” ધ૦ કુળ ધમ સળધી ૧૦ વ્યાપાર ગિત ગ્રહે એવા પાડે

ભાનાર્થ—એ ધર્મનો વ્યાપાર કયા તે ૫૦ પણ સમુચ્ચ છે ત્યા એમ નથી કહ્યું કે પ્રતિમા પુત્ર તે ધમ બસાવ સમુચ્ચ પદ મધ્યે તો પ્રતિમા, પુત્રની, સ્થાલા, હ થીયાર, તોગણુ ગ્રેળ, ખ.ગ, પુત્રક એમ જાતીગ વાના પુજ્યા, તે સર્વે ધર્મવ્યસાય મથા કહે પુજ્યા કે, તે માટે ધર્મવ્યસાય પદ તે પણ સાધારણ પાડે છે

ત્યાર પછી હરીને ધરા પાડે સિદ્ધાવતન મધ્યે ગયો જ્યા એકમા તે આઠ છન પડીમા છે ત્યા આજો, આ પ્રતિમાનો સરીર ચરચો

હવે પ્રતિમાદિક એક ખીમથી વિરહ પડે તે સન થળ કહે છે

૧ જ્યા વિજય દેવતાની પ્રતિમા (શાભિગમ મધ્ય) પાછળ વરણવી લા “રીઠ મયામસુ” રીઠરતનમય કાની કરી છે આ નયપસેણીમા સચિયાને પ્રતિમા પુત્ર તેને માની નવી કહી એ ફેર

૨ “કળમમયા સુચુઆ” એટલે નનકમય સ્તન છે હવે જુઓ એ સ્તન જુગળ કને દોષ? શ્રી બન્નાધ મધ્યે શ્રી નિતરાગનુ સરીર વખાપ્યુ લા સ્તન જુમગ મુગધીજ કલા નથી, કમઃ નિર્ધર, અકર્ત્ત, બળદેન, વાસુદેવ, ઉત્તમ પુરુષ, સામત, ધોડો એટલાં સ્તન હોય હિ માટે તે પ્રતિમા જે છન નિર્ધરની દોષ તો સ્તન હોય નહીં એ જ્ઞાન કલા તે ફેર

૩ વળી તે પ્રતિમાને પાને (પ.જે) જે જે વામન્ધારની પડીમા, એક એક ૫૨ ધારની પડીમા, આ મુખ (મોત) આગળે જે જે નાગપડીમા, જે જે જ્ઞપડીમા હાય જોડીને નિનય કરતી રહે છે હવે જુઓ એ નાગ, જૂત અને જ્ઞપની પડીમા કોના પરીવાર મધ્યે હોય? તિર્થંકરની પામે તો સન મધ્યે કામ કામ કહ્યું છે કે “ઈસીપરી-સાણ જડપરીસાણ” કહ્યું છે જે એ પ્રતિમા પામે ગણુધર, સાધુની પ્રતિમા હોત તો જાણુત કે એ તિર્થંકરની પ્રતિમા ખરી, પણ તે તો નવી માટે એમ જાણુતુ જે કાષ્ઠ મોગીદેન કામદેનાદિની પ્રતિમા છે

વળી આજે પણ પ્રતિમા ને કરાવે છે તેની પાસે કાઉસર્ગીના આધુની પ્રતિમા કરાવે છે, પણ નાગ, જૂત, જ્ઞપની પ્રતિમા કરાવતા નથી, તો એ જે પ્રતિમા મધ્યે સાચી કઈ ને જુગી કઈ માટે એ પ્રતિમા નાગ, જૂત, જ્ઞપ, કાઉર, વેગમપુ, ક્ષેત્રપાળ, મહેરા, કામદેનાદિની નિસ દેહ જાણુતી

૪ વિશેષમા વળી સચિયાને પુજતા પહેલા થઈ “લોમહેયણ પમજડ” કહ્યું છે એને કે મોગપાંજી પુજણી થળ પુત્ર કની જેમ દુપતીએ લા સાધ્યનાદખીએ જ્ઞપની

કરેતા દેવ દેવદુપાન જીવ જીવળ વસ્ત્ર નીં પરીસાવે પરીસારીને કહ્યું નિર્ધર્યા પરી
રના દલા છે એમ આભરણ ચળવ્યા તે જી । આ પહેગવ્યા તે પણ જીદા માટે એ
આભરણ અને વસ્ત્ર મને વગતુ ભગવતને આરામ, તેમ ભગવતની પ્રતિમા તેમ તો તે
પણ આગમ

વળી પ્રાપ્ત પ્રેમ ક ભગવતો તો એ બે નવું અયોગ છે પણ ભક્તિવતની
ભક્તિ છે કે જે આ વસ્તુ હોય તે પ્રતિમા ભગવત નિમિત્તે દરજ્જા એમ કહે તો
હતો જે, બે ત્યાગી પુરપતી ભક્તિ ભોગવડે થાય તો આ મ ન ચળીએ? કેમકે સં
ભોગમા આ પ્રધાન છે જેમ નક્ક આભરણ તેમ સ્ત્રી પણ નાજી પ્રેમ દેવાધીરવને એની
ભક્તિ જનમા ગમધે કનાઈ પરી નવી

૧ વળી પ્રધાન ના મનો પાથમે અધારો આશ્વનારે દેવતા ॥ જ્યેષ્ઠ અને દેવ
ની પરીગૃહ મધ્યે દલા છે તે પાઠ ને ૭

एवचेते चउविहसपगिसावि देवा ममायति भवण वाहण जाण विमाण
सयणा सणाणिय नाना विह वत्थ भूसणाणीय पवर पहरणाणिय णाणामणी
पचवण दिउच भायणविह णाणाविह कामरु पेटव्विया अन्छर गणा सघाय
दिव समुदे दिसाओ मिदिसाओ चेत्त्याणिय वणसडे पवते गाम नगराणीय
आरामु जाण काणणाणीय इच सर तलाग वावि दिहाय देवदुल सभ पव्वा
वसही माइयाइ वहुयाइ किच्चणाणिय परिगेण्डया परिग्रह, विपुल दव्व सार
देवावि सउग्गा नव्विच्चि नत्तुहि उवलभति

ગાંધાર્થ—એવ જેણિપરે તેવ ત દેવતા ચવ ભગવત્સાધિ ના પ્રમાણ ॥ સુવ
પણિમા મનીન એ પુરે મ્યા ને દવ દેવ ને મવ મદા । એની મમતા કરે (તે કા
ભોન ઉપર માદા । એની મમતા કરે તે મેવ દહ છે) ભવ ધર ૧ વાવ અધારિક ૨
ભવ સમ્પાદિક ૩ વિવ પ્રમાણ ૪ મવ પલ્લભિક ૫ મવ મિધાન્નાદિક પ્રમે મમતા
કરે ૬ નાવ ॥ પ્રમાણ ૧૦ ભવ । ભુવ જાણપ્રે ૮ ૧૦ પ્રમા । ૫૦ દેવી
પાર પ્રમે મમતા કરે ૮ ભાવ ॥ પ્રકરના મળી ૧૦ ૫૦ પામ રાવ દિવ પ્રધાન
ભાવ ભાવ । ૧૧ નાવ ॥ પ્રમાણ ૬૦ ક પારતાર ૫ ૧૦ જેવ વેદીય ક્રાધા એવા
મવ અપરવ ના ૧૦ મવ મોભ તેવ ॥ ૨ પ્રે દીવ દીવ ૧૪ મવ સમપ્રમે
૧૫ દીવ માવ િપ્રમે ૧૬ વીવ આ મિ મપ્રમે ૧૭ જેવ વેદ્ય પ્રતિમા પ્રે ૧૮
(અન્ય તિર્થિ િ પ્રતિમા પણ પરિગ્રહ મધ્યે નાવતી) વવ વાણવે ૧૯ ૫૦ પર્વત ૨૦
ગાવ ગામ ૨૧ નવ નમવ પ્રમે ૨૨ આવ આગમ ૨૩ ઉવ દલા ૧૪ કાવ કાવ
તે વન પ્રમે ૨૫ કુવ કુવ (કુવા) ૨૬ મવ મગેવ ૨૭ નવ તમાવ ૨૮ વાવ વાવ

૨૬ દીઠ રિધિ ૧૩૦ (લામી વાર ૧૧૧૧૧) ૬૦ ક્ષીખરત્તમ દરે ૩૧ સ૦ સભા ૫૦
પર ૩૨ ૫૦ તાપસના આરામ ૩ આં ૦ એ આદિ દેવો મં ૬૫૫ ૫૬ ૫૬ પ્રતે કીં
એમ કહે જે એ માહ ૧ એ માદરા એની મમતા કરે ૫૦ મર્તી એના ૫૦ પશ્ચિમને
પરીઘદ દેના ૭ તો ૬ વીં ૦ સિન્ધિ ૬૦ ૬ જે ડરી સાં પ્રમા ૧ એના પરિઘદો
આદરી ૦ દેવતા ૫૫ સ૦ દ્વ અદિત દે ૧૦ તૃમિ ૧ પામે તે દેવતા ધણા
નિતીના લોભે ૫ ૧૧૧૧ ૫૫

બાનાર્થ—એ ૫૬ મધ્ય જે જે અનુ મરી તે તે વસ્તુ દેનારો પરિઘદ મધ્યે કરી
તેમા ૧૬૫ (દેવરો) પ્રતિમા તે ૫૫૧ પરિઘદમા ૦૧ ૫૬ એ માટે પરિઘદ પુત્રે ૫૬ ૧૦૫
નદી એ નથી જાણુ

વળી મા, કમજે ૩ પુણ ભાર્તિક જલ્દ છે તે જલ્દની પ્રતિમા પરિઘદ ખાતે છે,
શીવ પ્રતિમા પરિઘદમા નદી એમ કહે તેનો ઉત્તર—જે નીચે પેઢિ ૧૧૧૧ની પ્રતિમા છે
તે પ્રતિમા પરિઘદ મધ્યે કહેશે તો ૬૬ તો “ચત્તવિહારીદેવ” આર પ્રજ્ઞાના દેવતા
મ્હા છે ૧૫૧ ઇં સગીત તો તેની પ્રતિમા નાગ લો. મારી રહ્યા છે ૧ આર ૩ જ પુજ
૩ ૧ આર “દિવ સમુદ્રે ચેદ્યાણીય” ૧૫૧ તે ક્યા જાત ૧ પ્રતિમા છે ૧ વળી સર હીપ,
સમુદ્રની પ્રતિમા તિથિરની માને છે તો ૬૬ તો તે પળ બેળી આરી છે ૧૫૧ દેવતા
મધ્યે વૈમાનદીય પ્રતિમા છે તે પળ વૈમાનદીય પ્રતિમા ખાતે છે કાળ કે પોત
પોતાના વૈમાનદીય અ પુત્રે છે કોઈ ખીજની પુજતા નથી ૧૫૧ મરિયાબને સામાનિક
પુજનાનું કહ્યું છે તેણે પળ મરિયા વૈમાનદીય પ્રિદાયતન ૧ પ્રતિમા મરિયાબ દેવને
પુજવી કરી પેઢી, બો તેણે તેના પુત્ર ૭ પળ અનુ સ્થાન ૧, મેરની, ૧ દીસ
હીપની પુજવી જતાની નથી જે પેઢી ૧ ૬૧ આનારમા પુજરાની છે તજ ગનાવી
એટલે પોતાની ડરી જતાવે ઇ, તે માટે પરિઘદ ખાતે ૧ વળી તિથિરના જન્મ સિં
મહોત્સવ કરતા સર ઇં બેળા શાય છે તેમા ૧૫૧ એમ નથી મદ્વુ ૩ અમુક નિર્ધ
તો મારી હદના ૧ મારા છે, માટે ૧ જન્માર્થ મહોત્સવ કરીશ એમ કોઈ મમતા
જતા નથી ત્યા તો ભરત ૧૬૧૧ મહોત્સવના જલ્દ છે તેનાનો સકુ જન્મ માર
ત્સર્ગ કરે છે, માટે તે કોઈ દેવતા ૧ પરિઘદમા ૧૫૧ બો પ્રતિમા તો જેની ૬
મયા ૧ વમાન મારી આની તેજે પોતની ૧૧૧ મમતા છે જથી પુત્રે છે, તે માટે તે
પરીઘદ ખાતે કરી છે ૧૬૧ તિથિર કે સાધુ મહની ૬ મધ્યે ૧૧૧ નથી એ મોટા ફેર છે

૭ તારે કોઈ કહેશે ૧ મરિયા ૧ પ્રતિમા તિથિર ની ૧૫૧ એવું તને કેમ જાણ્યું
એમ કહે તેનો ઉત્તર—કે એ પ્રતિમા ૧૬૧ ૭ ૧૬૧૧૧૧૧ જી ૧ ૫૬૫ તે કહે છે
પ્રથમ દાની ૧, ૨૧૧ ૧ મોટા ૧, ૧૧૧ જાણે પાના ૬ કપડા પહેનાયા ૫ ને
આજુબાજુ પહેવા ૬ તેણે કરી જાણ્યું ૩ એ ૧૬૧૧૧ની પ્રતિમા નથી એ ૭ જોન

નિરક્તો નિન્ના ઉપર મ્હેનાઈ ગયો છે વળી દુષતિની પ્રતિમા ા સ્ત્રીો મધગે એ સાતમે ધીરૂ

૮ ત્યારે આમ કરેમે કે છ । પ્રતિમા વીતરાગની નથી તો “ ધુવ્વદાહણ જીણ વરાણ ” કેમ કહ્યું? એમ કહે તો ઉત્તર? —જે જનનર ધુષ, સુમધ જે તો મગિયાભે પ્રયક્ષ ભગવતો ધુષ મ્મ ૧ કર્યો? તે ઢોઠા માટે જે ધુષ, સુમધના ભોગી દેવ છે તે માટે દેવના રૂપ જનની પ્રતિમા જાળવી, પણ તિથે રની પ્રતિમા જાળવી નહીં એ આક પ્રશ્ન થયો

ત્યારે ૧૭ કહ્યો કે એ મધી વાત તો વીક પણ જો તિથેરની પ્રતિમા નથી તો સરિયાભે ભોયુબ્ધ કેમ કહ્યું? એમ કહે તો ઉત્તર? —મગિયાભનુ નમોયુજ ધર્મ ખાતે નથી એ તો કુળાચાર વ્યવહાર ખાતે છે એમકે નમોયુજ નામ પ્રમાર કહે છે લોશીક રીતે ૧, કુમારચનીક રીતે ૨, એ લોશીત્તર રીતે ૩ એ જુલ પ્રનરે તેની સમજાતી કહેડે

૧ નોમીક ને નોમીક દેવ ગર દેવ, જુના યુજ રહીની આગરે નમોયુજ કહે તે જેમ દુષતિ પેતે મિથા ા એ રિયાણા સીત થઈ ભોગી દેવની પ્રતિમા આગરે નમોયુજ કહ્યું તેમ તેમજ અનગડ મરે ગમ ર્ગ ૧૦ િન અધ્યયનમા અર્જુ । મારીએ મોગપાલી જક્ષો ક્યુ કે—

“એવ સ્વલુ અહ તાલ પમિષ્ ચેવ મોગરપાણીસ્સમગવગો કહ્લાકલિ જાવ કપ્પેમાણે વિહરામિ ’

આવી અજ્ઞાન મારીએ મોગ પાલી જક્ષો ભગવત કદી જોના થો તેથી શુ તે ભગવત થયો? અથાન ગગી દેવ તે તેના મુખપ્રામ કરે રાણી જેમ આશાજા મદાજન આગરે પોકરણા જાજડ મોનીન જનના નામ સલાળાવે, પણ પોતે સફેદે નહીં ફક્ત આજના અન કહે તેમ જાણવું માટે એમા ધર્મ થી

૨ કુમારચનીક ત મોગાળા જમાનોના સિય આપ, ગોશાળા, જમામીને નમો યુજ કહે તે કુમારચનીક, તથા અનુભેગારે વ્યાસના ગણદાર રેખાદારી નથા દીગ મર નમોયુજ કદ તે સર્વ કુમારચનીક જાણના

૩ લોશીત્તર નમોયુજ તે સાધુ આન, શ્રી રીત મગી મોગપાણી જા જાળી કહ્યું તે એકાત મુકિત હેલુ જાણવ

વગી જેમ મગિયાભે પ્રતિમા અગળ નમોયુજ કહ્યું તેમ નાસ ખ્યાતા વિજય દેવના અસ ખ્યાતા વિજયત દેવતા, અસ ખ્યાતા જયત દેવતા એ અસ ખ્યાતા અપરાજી દેવતા અકેડો ટાણે આતા થયા અને અનના થમે ને સમ્યક્તરી, મિથ્યાતરી ભવ, અભવ સર્વ નમોયુજરે તેમજ અસ ખ્યાતા ભાનપતિ અસ ખ્યાતા વ્યતર, અસ ખ્યાતા મોનિયો એ અસ ખ્યાતા વૈમાનિક તે અસ સરિયાભની રીતે પ્રતિમા પુજે છે,

દાદા પુત્રો છે અને મહા ઘાત સાદુ જગત ગુણ દ મહા દેવની ગે ક પી છે માટે તે સેષીક ગીતમા ભોળાજી અણુ અને એકલા સમ રીત પુત્ર છે તે સ દાદા અને દોણ પળ તેમ તો પી મટે સમગ્ર દ ખાને રા

ત્રીજી સ્તે પ્રતિમા ત્રી મૂર્તિ અને નવ વા ૧૫૪ જેઠ માસ, રાં નવાપરિ
આરો પ્રતિમા પુષ્ટ ૬ વા માગી, રહે ૧૨ જ્યા સમ કલક એમ રમ યથા તે ૧૫૫

૧૫૧ દેનાએ પ્રતિમા આમને નમોમુખ કહ્યું તેમજ મળમા રત્ન અગ્નિ ની વિ
 શાલે તેઓ નમોમુખ મળ્યું. પણ નાજાન કહી ભગવદના ૨૬૭૫ ૨ ૧ અર્થે ત્યાં
 નમોમુખ કેમ ન કહ્યું ? તો એ પ્રતિમારૂપે ભગવાન દિન ત્રા દવા ૧ પણ અમ કા
 નદી, દરવાઝી જેવી ગાંધે જે કુળાચાર જીવનના ૧૬ તે પ્રમાણે કો ૮ એમા કામ
 ધર્મ કમનો વિચાર મળતો તો ૧૫૧

૧૦ વળી અહિં સાન પ્રતિભાને નમે કાનુ તે સ્ત્રી જાને ૧, ૫૫ ૫
લોક જાને નથી તેજી આવીને ગમે રતનાળા અમરની સનઃ મીઠો હોમે ૫૬૧ છે કે,
ને અપેક્ષા સયામીએ આ મદારી ગામી મેરે કાનુ કે જમ કાઠ ગાય પતિ પદ ૧૭૧
દેખી ૫૬ કાઠે ન એમ ૦ છે કે આ ૦ ૫૫

निजरिण समाणे पुञ्च पञ्च द्रियाण सुहाण स्वमाण निसेमाण अणुगा
मीय ताण भविससइ ॥

ગામ્ધર્મ—નિઃ નિઃના પા રો ગે ર/રે રા મા બો રે શુ નિઃવચકા
પુર પરીતા પંચ પા પટે પપ્પ હીં વીના રાગે મુઠ ગખો રે પંચ શમા
રાગે નિઠ મુક્તિ રા બાઠ બાગાની રાગે બાઠ પુરો

બાનાર્થ—એ પત્ર મારુ થયું મળ્યો પહેલાં અંતે પછી પા. લીનમરી પ્રમુખ
મારો એલો દ્રવિત ખ. ર. મદ છે કે લો મુખ આવીમ પદીમ, જ. મરજીપ બની
કા. ડી છે તે માલેથી આ બ. કડુ માલેથી આ મા. મદુ. ર. જેથી એ આ મા. સ. મારથમ
કા. રે થકે મુજો

पेचा हियाए सुहाए रयाए रिसेसाए अणुसापीन ताए भविस्सइ ॥

ગાજીદાર્થ—૧૦ પા ભા ૪ માળે હીં ની નાની પાળી પર મુઠ મળ
ભાળી અઠ વોગના ભાળી ગોળો રિલાત કા નાળી પર નિઠ મેમ ભાળી અઠ
જાળી પ પા નો એમ મુખા મળા ૧૩ ભા ૧૦

જાનાર્થ—પચા મ્હેના પ નો ગીતે પ્રમુખ માને જતા લીલા પ્રમુખ પાત્ર
જોન તો સ ખા હ પબ્ધ ધા દાદ્યુ મા “સુર્ગી પલ્લા” મ્તુ જો જો નોડ મ્પા જો
ધન દાદ્યુ યકુ પગીના ઝો પગી ધા “દિયાઈ” પ્રમુખ પાત્ર જોન યારી મ્તુ
તેમજ સજમ લેતા પલ્લા પાત્ર મેડ તે તેડીજ પબ્ધ “જોયા મ્હેના પ નો”ને વિશે

“હિયાઈ” પ્રમુખ ચારો એમ કહ્યું એવાના સ્વરૂપે છે તેમ સ્વરૂપે ભગવતો નમોયુક્તુ ન્યુ લા “પેચા હિયાઈ” પ્રમુખ પાત્ર જોના કલા, જેમ સજ્જમ લેતા ખુધકે કલા તેમ, અને પ્રતિમા પુજારી સામાનિ દેવતાએ બતાવી લા “પુલ્લિ પછા હિયાઈ” પ્રમુખ પાત્ર જોના ન્યા એ ધન નાના આગળ ની પડે જાયુના એ લેખે અધ્યક્ષો સજ્જમ આ સ્વરૂપે ભગવતને કહેવ નમેયુક્તુ એ ને પ ના- ખાતે, આ ધન કાનુ આ પ્રતિમા પુજારી એ ને દલ લોક ખાતે થીના એ પન્માથ જાણુવે.

૧૧ ૧મી યાદ મ્હે કે પ્રતિમા પુજારી લા “નિસેસાઈ” કહ્યું છે, માટે નિશેષ શ્રી તો અર્થ મોલો. તેતુ એવા થાય તે માટે પ્રતિમાની પુજન મોક્ષ હેતે થઈ એમ કહે તેને ઉત્તર કે—ભગવતી સત પન્ મે એવા રાદગને યાદતા એ પુ ને નાના તે પુરુષ રાદના યાદસાચી પુરુષો.

હિયકામઈ સુહકામઈ પથકામઈ નિસેસિયાઈ ॥

૧૨ ૧મી યાદ મ્હે કે પ્રતિમા પુજારી લા “નિસેસાઈ” કહ્યું છે, માટે નિશેષ શ્રી તો અર્થ મોલો. તેતુ એવા થાય તે માટે પ્રતિમાની પુજન મોક્ષ હેતે થઈ એમ કહે તેને ઉત્તર કે—ભગવતી સત પન્ મે એવા રાદગને યાદતા એ પુ ને નાના તે પુરુષ રાદના યાદસાચી પુરુષો.

અસ્યાર્થ ટીકાયા દિતકામઈ હિંદુદિતમપાયાભાવ સુહકામઈ સિસુલ્લમાદન રૂપ પથકામઈ સિપથમિવપથ્ય આનદ કારણ વસ્તુ અણુકપણિ અનુકપાયા વરતિત્યાનુકપીક નિમેયમિણિતિ ત્રેય સયન્મોક્ષમિત્રિ તિનિશ્રેયિ.

ભાનાર્થ—દેવતા નિશેષ મ્હે મોક્ષ અથ કલા તો દેવતા મોક્ષો અથ કરનાનુ મગ્ગ શુ હતુ ? અધ્યક્ષો અધિકારે “નિસેસ” ન્યુ ૧મી યાદ કાનુ લા પાનુ “નિસેસ” કહ્યું તો ધન કાનુમા મોલો અથ શુ હતો ? કેમકે ૧૨ તો પન્મોક્ષ દલ લોકોના અથ છે, માટે શ્રી સન્મો પથ્ય ભાનાર્થ રિય વે.

૧મી પ્રતિમા ની પુજન તે મોક્ષો અર્થ દેના તો ભવ્ય, અભવ્ય, પન્માચી મર મુખિ જાન પણ તેમ નો નથી.

૧મી યાદ મ્હે કે પ્રતિમા પુજારી લા “નિસેસાઈ” કહ્યું છે, માટે નિશેષ શ્રી તો અર્થ મોલો. તેતુ એવા થાય તે માટે પ્રતિમાની પુજન મોક્ષ હેતે થઈ એમ કહે તેને ઉત્તર કે—ભગવતી સત પન્ મે એવા રાદગને યાદતા એ પુ ને નાના તે પુરુષ રાદના યાદસાચી પુરુષો.

હવેમા જિણદરાડ નિવાર્યા દ્રવ્યભિગિ પરિવૃદ્ધિતાનિ ચેત્યાનિસમ્યક્તદ્વૈ નસભારિતાનિ ક્ષતિકમ્પાનજસ્માત દ્રવ્યભિગિ મિત્તદ્વૈ ત્વાન્ ચર્ચન નદિ

દિગ્ગરસમર્પીનિ ચૈત્યાનિ અર્થતત્સત્ય તર્હિ સ્વર્ગલોકે પુસશ્વિનાનિ ચૈત્યાનિ
 સુર્યાભાગ્દેવા સમ્પગદષ્ટય પ્રજ્યયતે તત્ ચૈત્યાનિસંગમકરત્ અભવ્યેદેવા
 મનીય મરીય મિતિવ્રહ્માનાત્ પ્રજ્યયતે પુર્ણપર વિરુદ્ધ નસ્યાત્ નત્તુસુર્યાદેવા
 સ્વર્ગલોકે પુસાસ્વતાનિ ચૈત્યાનિ પ્રજ્યુતે તત્કલ્પ મ્થિતિવશાનુરોધાત અત્પ્રવ
 વિમ્બ ન સમગ્રાતિ

એમ ક્યુ દેવા અથા સગમ દેનાની પુત્ર પ્રતિમા સુર્યાભાદિ દેના કેમ
 પુત્રે ? એમ પુ ક્યુ ત્યાગે ક્યુ ક દેનાની જિયનિ હે માટે પુત્રે જિયનિના કપ (આચાર,
 વ્યસદાર) એવોય કે જે તત્ વળાવો એ લેને અથા સ પા તે પણ પ્રતિમા પુત્રે
 એ ધર્મભુદિ રીત છે તો પુ ન વ્યસદાર માટે પુત્રે તો હવે તે કોઈય રીત હી કે
 ધર્મ રીત હી ?

૧૦ વળી દેનાને હે હ કે સુર્યાભે આ રિત્ય પોળીયે છા વાલ પુછ છે
 આ ને દા ના માળામો લીન કુધમા સ્થા મધ્ય તામ બાલના નથી તે માટે પાની
 પુત્ર મુક્તિ હને છે એમ ને હે તેને કનક ? — ના પુત્ર સમ્પન્ન પાતે પી
 કમકે “ રમ્મીયસથે ૧, જીણપહીમા ૨, જીણદાદા ૩, ” એ ત્રણે એક
 પાતે કે દા ના — પા નો પાત્ર અથા સમ્પત્યદ્રષ્ટી, મિથ્યા ર દી સ પુત્રે છે
 સરના ભરન મધે સર્વો વૈમા । પ્યે છે મનનમ કે વાગે વતના દેના તે સર્વો
 છે અનતા નિર્વ્યક્ય મુ ને અથા તદ્દો સર્વો ચાગ વા પા ની આ તે દા લેવાયા
 પણ ચાર જણા હ તે કહ્યે છે મકર ૧ દગોડ ૨ વમરદ ૩ ગતે બજે ૪ એવ
 લીએ છે તે તો માન મા ધારી પુત્રે છે એ દાન ધન જાળીને રેતા હાત તો તે ધર્મ
 પશુ મા ધર્મ, જન નરદા ૫ જાળી લીએ ત્યા ધર્મ નર્દા રળી તે દાના દા
 જીવ, આની રૂપ ધર્મ જાળી લેતા નથી એ ધર્મ જાળી લેતા દોષ તો અન્યુતે
 તે સર્વ દ્વિવિક્ષય મોગ છે તે કેમ લેતા નથી ? એ લીએ તો નો પા ના કી રહે ?
 પણ જેહો વેરો ન વ્યસદાર છે, જે રીત લેવાની કે તે રીતે તેદજ એ હે તેમા જુલો
 ઉપ ની જરૂરી હા સકેડ રેક ૧, દેલી જાળી પા દગોડ લ્યેકે ૨, લાલી જમળી પા
 વમરદ લ્યેકે ૩ રેકે ૪ જાળી દાન મજેકે ૫ એ રીતે લ્યેકે એ ચાર દાન હી — પરીવારે
 છે તે અસખ્યાતા જાળ ઉપગત ને નથી તેમ ચાર દો વૈમાજે છે એ પી ને સા નથી
 વળી દાનાની પુત્ર તો સકદિ હ તથા નુશિઆર્થ — આમાની — તથા વિજ્યા — પ્રાણી તથા
 અસખ્યાતા ભક્તપરાઈ — આ પુત્રે કે તો તે સર્વે ના પા કાચી આપી ? પણ એમ
 નથી, એની કમીન પ્રેરી છે — જે વાગના પુહગળ માગો આ રે પરીણમા છે તે
 પુત્રે છે એનુ મામ જન પા છે પા ના આની રીત જન તે સદામજ રાકે તે સર્વે
 કેમલે દેના એમ મનેજ નથી જેમ જમનિ મેરુમારે દીક્ષા લીરી લારે નેની માનાએ

મસ્તકના ૧૨ લીધા, એ સમયે “અવધીમે દરમણે મનિસ્સઈ” કહ્યું, તે મોહની કમળો ઉદય તેમ દદા પશુ મોહની કમળીત ન આચાર માટે એ તેમ એ દાનુ લેવું તથા પુજવું તે ધર્મો ખાતે તથા ગણ ૩ જે ધર્મ ખાતે હોત તે દેવતા તા સ) જન્ય સારે મનુષ્ય તા સ) સમ્યક્ષિ જ્યા (જાણ) તેા લેયે ૨ પળ એમા ગાધ ધર્મ ખાતું છેજા િ એ તો દેવતાઓ જન વચ્ચા છે મટે એ કે ને માટે પુન્યે કેવળી પડખો ધર્મ દેવ તો ભવ્ય, અભવ્ય સમ્યક્ષિ, મિત્રા વદિત મન કમ પુન્યે કેમકે અભવ્ય, મિત્રાવદિતને જન મા ગી રચી પશુ । દેવ વળી જેમ મનુષ્ય લોકમા સમ્યક્ષિ, મિત્રાવદિત જુ । જુદા છે તેમ દેવલોકમા પણ દેવતા સમ્યક્ષિ, મિત્રા વદિ જુ । જુદા ૨ પશુ નમાગના ઓ અન્યમાગ મા પુત્ર જુ । જુ । નથી કે જનમાર્ગી ગીદાન વાલે છે ૧ અ યમાર્ગી કુ । । પુત્રન વાલે ૨ । એમ તો માધ છે ।હી સર્વને “ધમ્મપેસથે” એકજ છે તે લેખિ માગ મનો સરખા માન મા ચોગ્ય છે

૧જી પ્રતિમા ૨ । મનુ ૪ લોકમા દિદુ મત્તમાનના જુ । જુદા છે તેમ દેવ લોકમા સમ્યક્ષિ મિત્રાવદિતના હેરા પ્રતિમા જુ । જુ । નથી ૩ વંમાન પ્રત્યે એકે મિદાવન । અ । ૧ । પડીમા છે તેનીજ છે ઓ તેા સર્વ પુન્યે છે

૧જી જેમ મનુષ્ય લો-મા જામનિ, અનમનિ જુ । જુ । જા પોતપોત મા દેવતા અ ગ પુજવા ચાચ મો છે તેમ દેવલો-મા જનમની જન મા પુન્યે છે અને અ મનિ અ ૪ દેવની મા પુન્યે છે એમ તો જાલ છે ।હી મન એવીજ જામન પુન્યે છે તેમા

૧ જે કામ સમ્યક્ષિજ કરે તે કામ તો વેદાત્ત ખાતે એકે દેવ માખાને જાણવું

૨ જે કામ એકતા મિત્રાવદિતજ કરે તે કામ કુમારચીમ મિત્રાવદિ ખાતેજ જાણવું

૩ અને જે કામ સમ્યક્ષી, મિત્રાવદિત જો કરે તે કામ લોખીક જનવચ્ચા તથા પોતા મા ગાયકેને જાણવું એ જાણ ન આગળ પશુ મહેસાધ મધ છે વળી પાપ પળ કરવું પડે તે શા, નોષીક રીત જાણવી તેમ એ ૧ સમ્યક્ષી મિત્રાવદિ મન પુન્યે માટે લોખીક મર્યાદી રસી એ તો રમ્મ અનતે ૨ વે અતી મા પુદ પળ માલ સમ્યક્ષી પાગમે નદી

૧જી સુધમા સભામની દેવતા ભોગ તથા ભોગવના મે તાતો મદિમા છે એમ કહે ૨ે તો ઉત્તર કે—સના મે મામે અપ્યરો કૃપા તાતેરો તથા સુધમા સભા કી છે, લા જનમા તો નથી તો શુ તે ગુરુ ૨ જા મધે ભોગ કે તા લજે ૨ જાપિ । કહે મદા દાનુ મદાત્મ દેખાચુ તે વી પા ૭ । પડીમા ૭ । ૧ । જનમા ૬૨ ખા, બજા ૬૨, અમુખ ૭ જે નથી તો શુ લા ભોગ કરતા લજે ૨ પળ નાન ભોગ તો ભોગને દેખાતે દેવ પશુ તેવીજ સુરમાં સભામા જા મા છે લા અંધ દેવતા ચાકે લાખા મોરે છે તથા આરખ્ય લા મા તે ૧ રિગ તા ૩૫ જામા મેલે છે તથા મન

૩ વળી સગે દોવાળી માંમે મધ છે નેહની દનિમા કલ્પે કે—

મન્યેરતદિ સગમકઃપ્રાય માહા મિલ્યાદિષ્ટિ દેવે ત્રિમાન સ્થ સિદ્ધાયતન
પ્રતિમા અપીનાત્તનમિતિ ચેત્તન્યેત્પન્ન્યુપુટિ સગમ યત્ત અભવ્ય અપીદેવા મદિ-
યમિતિ ઘટુમાનાત્ કન્પ સ્થિતિવસાનુરોધાત્ તદમ્ભત મમાવાદાન કઠાચીત
અસમજસ ક્રિયા આરમ્ભયતે ॥

ભાનાર્થ—એ નગામે દેવતા અભવ્ય કલ્પે, આ જાને સામાનીક પણ કલ્પે
સામાનીક દેવતા છ સરખા વંમાતો ધણી ઉપજતી વેળાએ સુરિયાલની પેરે પ્રતિમા
દાગ પુજે પોતાની ૫ રિયનિ માટે એ મધની સાથ આપી

૪ વળી સિદ્ધાન સાથ આપમે નેમએ અભવ્ય આ મિથ્યાત્વદ્રષ્ટિ સામાનીક
દેવતાપણે ઉપજે નહાં તો મી મહાનીક પ્રત્યે સુરિયાલ મ્મ પુણ્ય ૪ રનામી ૬ ભવ્ય,
અભવ્ય, સમ્યક્દ્રષ્ટી, મિથ્યાત્વદ્રષ્ટી ઇલાકિક બાગ એ ન પુણ્ય પુણ્ય ૨ ત્યાં સુરિયાલ
વંમાને મિથ્યાત્વ દ્રષ્ટી, અભવ્ય ઉપજે ૧૬નો મ કલ્પે રેતો ઉપજે

૫ વળી ૨૯ છે કે જેમ અનુત્તર વંમાને અભવ્ય મિથ્યાત્વદ્રષ્ટી હોય નહીં તેમ વંમા
નના અધિપતિપણે પણ જાણુ કલ્પે તેનો ઉત્તર ૨—એ પ્રતિમા પુજતા સમ્યક્દ્રષ્ટી
હાતે મરિયાલ તો ઉપજતાવેતજ પ્રતિમા પુજ છે અને સામ્યક્દ્રષ્ટી ભગવત પામે
વા મા આપ્યો છે તો પ્રતિમા પુજતાજ સમ્યક્ દ્રષ્ટી ૧ ભવ્ય તો યદ્ય નુચો સદેહ ન
તો સારે પડી ભગવતો પુજાનું શુ કારણ હતું? સારે કાઠ કહેને કે એણે જાણુતા
જના પણ નિ સદેહ થાતા માટે પુણ્ય એમ કલ્પે તેનો ઉત્તર ૩—એ જાણુતો નિ સદેહ
થતા માટે પુજે તો આ મનુષ્ય ભો-મા ગણધર્મ સાધુ શ્રાવક, સમ્યક્દ્રષ્ટિ, મગ્ન, ગેર,
મેનાપતિ પોતાના જન આશ્રી તથા મનુષ્ય આશ્રી એ બાર બોન કાઠ પુજ્યા કલ્પા
નથી જના સા બાર બોનની પુજા નેતા આશ્રીયજ છે જુવો ભગવતી સતક સોળમે
બીજે ઉદેશે સકલ બાર બોન જાતમે પુજ્યા વળી ભગવતી સતક ત્રીજે મહેલે ઉદેરો
સનનકુમારના બાર બોન પણ જાતમે પુજ્યા રાયપ્રમેલી મધ્યે સુરિયાલે બાર બોન
પોતે પુજ્યા એમ જન શબ્દ મધ્યે બાર બોલની પુજા વતે દેકાણે રાવી છે, પણ
ગુપ્તધર્મ, સાધુ, શ્રાવક મનુષ્ય બા પુજ્યા નથી એટલાજ માટે એમજ જાણુતું કે વંમાનના
ધણીપણે પણ બાર બોનનાજ ઉપજે છે તે અર પ્રતિમાને તાગો પુજે છે, તે માટે
પ્રતિમા દાગની પુજા સસાર દેતે જન આચારમા જાણુતી, પણ સુર ધમને ચારી
ધમ મધ્યે જાણુતી નહીં

૬ વળી માછ કલ્પે છે કે પ્રતિમાની પુજા દેવતાને મ્મ જાતે છે એમ કલ્પે
૭ તેનો ઉત્તર ૪—પ્રતિમા તો ભગવતના નરીર થયા જુદી છે પણ સાક્ષાત ભગવત

ચરીર તેનો મહા સર તે પશુ ના ॥ એ જાણ્યા મા કલ્પા છે તે પ્રતિમાની પુનઃ
ધમ બનદા મધ્યે કયાથી થાય?

શ્રી જલુગ્રોપ પાત્રિ મધ્યે જન તિમા કુમારી સાક્ષાત વાગવત ॥ ચરીરનો મહા
ત્સર કુમા આની ત્યા પશુ એ જાણ્યા જુઓ છે તે પદ કહો

ઉપન્ને સ્વલુ મો જગુદીને ૨ મગર તિયરે તર્જાય મેય તીય પચ્ચુપ્પન્ન મળા
ગયાણ અહોલંગ ચયરાણ અઠન્હ દિસાકુમારીણ મગચર્ઓ તિયરરુપ જમ્પણ
મહિમ કરિચણ ॥

શબ્દાર્થ—ઉંઠ ઉપો ॥ ખંડ રિતે ભોડ અટો ॥ ધનિ આમ નમે જાં જલુગ્રોપ
નામા દીપને વિ ॥ ભંડ ભગવત તિં નિધક ૧૦ તેહ ભણી ૭૦ એ જાણ્યા
છે એંડ એહ એંડ અતીત કાળ થો ॥ ૫૦ રસમાન વર્તમાન કાળ છે એંડ અને
આગમે અનાગત કાળે થાને એંડ અધાનોકની વચનારી એંડ આશિશુભારી ભંડ
ભગવત તિં નિધક ૧૦ જાં જાં મ મો સવ (મરીમા) કંડ કરવાં જાણ્યા આવાર છે

વળી સ્વલુએ સ્વાગીતા નિરાણુ સમયો અધિમારે જલુગ્રોપ પતતીમા સકે,
એમ નિર્ણય છે—

પરિનિરુપ સ્વલુ જગુદીવે ૨ મારદેવાસે હસમે અરહા કોસલીયે ત જીય
મેય તીય પચ્ચુપ્પન્ન મળાગયાણ સકાણ દેવિટ્ટાણ દેવગયા તિણ તિયગરાણ
પરિનિવાણ મહિમ કરિચણ ॥

શબ્દાર્થ—૫૦ પગીનીટ મોક્ષ મોહના ખંડ રિતે જાં જલુગ્રોપનામા દીપને
વિ ॥ ભંડ ભગવત ૧૦ સ્વલુએ એંડ અતીત કાળ થો ૧૦ રસમાન કાળના અંડ એંડ
અનાગત કાળના સંડ સુધમે તે કંડ દેવતા ૧૦ દેવતા ૧૦ રાગ દોષ તે તીં
નિર્ધક ૫૦ પરિનિવાણુ મંડ મહિમા (નીવાણુ મોહોત્સવ) કંડ કરે

ભાવાર્થ—એ જ રીતે સવ ધંદને સકેની પરે વિચાર્યા થઈ હવે જુવો સાક્ષાત
હનના ચરીરનો મોહોત્સવ હત વ્યવહાર મધ્યે કહો છે, તે પછે પ્રતિમાની પુનઃ ધર્મ
વ્યવહાર મધ્યે કયાથી થાય? જ મ મોહોત્સવ દિશા મોહોત્સવ અંડ નિર્વાણુ મોહોત્સવ
મધ્યે અનેક કોડાગમે દેવતા આવે તે સર્વે હત વ્યવહાર મધ્યે ગણ્યા છે અને જ્યા
હત બનદા કહો ત્યા સમ્યક્ષ દિ, મિત્થાત્તર દિ ભગ્ય અભયનુ શુ કાગ્ય રચુ

વળી સકે ડરિયાબ દુઃખવતા પ્રમુખ સલીન જે ભગવતને વાહવા આવ્યા ત્યા
હત વ્યવહાર નથી કહો માટે એમ જાણ્યો જે દેવતા જે જે કરતવ્ય કરે નમોયણુ,
પુનઃ, જાં જાં મ મો સવ, દિશા મોહોત્સવ, નિરાણુ મોહોત્સવ, દાગ લેવી, રુખ કાવના

એ સન કામ છત વ્યવહાર ॥ છે જો ધમ વનસાથના હોય તો મનુ'ન, પાનક, સમ્યક તદ્દષ્ટિ, રાત્રન, શેર, સાર્થનાલાલિવ કેમ ન કરે ?

વળી કોઈ મહ ક રથભેર મારી તથા મારણુ ભાષ્ય મુખિ ગયા તેહ ॥ ચંદ્રગુણ ભરથેશ્વર કામ્યા એમ કહે છે તે વાત જોતી છે કેમકે જશુદ્ધીપ પન્નતિ મધ્યે રથભ દેરો ॥ એક ગુપ્ત મનાએ ચો કહ્યું છે તેમા ભથેશ્વરનું નામ પણ નથી અને ત્રેનીન નિર્ધેરના રથભ ધંદ્રે કર્યા, તે પોતાના છત આચાર માટે પાન નધ મનુ'પ શ્રાવકે કર્યા નથી કહ્યા વળી ધંદ્ર સરએ પણ ગભમા રહ્યા તિર્થધરને મોગુણુ કર્યા, પ્રતિમા આગળ મોગુણુ કયા, પણ ત્રી વીતરાગો નાના આના ત્યા સાક્ષાત ભગવતને નમેગુણુ કોમ દેવનાઅ કહ્યું નહીં તો શુ પ્રતિમા થકી ભગવત માં ઉત તા હતા? પણ એમ જાણુકું ક દેવતાો છત વ્યવહાર એદવોગ જગ્યા છે

વળી ભગવતી શતક સતરએ ઉ રો ખીજે કહ્યું કે—

જીવાણ મતે ફિ ધમ્મેઠિયા અધમ્મેઠિયા ધમ્માધમ્મેઠિયા પુછા ગોયમા
જીવા ધમ્મેઠિયા અધમ્મેઠિયા ધમ્માધમ્મેઠિયા નેરદયાણ પુછા ગોયમા
નેરદયા નો ધમ્મેઠિયા અધમ્મેઠિયા નો ધમ્માધમ્મેઠિયા એવ જાવચડરિદિયાણ
પચદિય તિરિરજોનીયાણ પુછા ગોયમા નો ધમ્મેઠિયા અધમ્મેઠિયા ધમ્માધમ્મે
ઠિયા મણુસા જહા જીવા વાણમતર જોડસિય વેમાળીયા જહા નેરદયા ॥

અર્થ—હવે હે ભગવત શુ ધમને રિ ૧ રલા કહીએ? અથવા અધમો રિ ૧ રલા કહીએ? ૨ ધમાધમો રિ ૧ રલા કહીએ? ૩ ધમ્મેઠિયા ૪ ધમ્માધમ્મેઠિયા ૫ નેરદયાણ ૬ ગોયમા ૭ ગોયમા ૮ નેરદયા ૯ નો ધમ્મેઠિયા ૧૦ અધમ્મેઠિયા ૧૧ નો ધમ્માધમ્મેઠિયા ૧૨ એવ જાવચડરિદિયાણ ૧૩ પચદિય ૧૪ તિરિરજોનીયાણ ૧૫ પુછા ગોયમા ૧૬ નો ધમ્મેઠિયા ૧૭ અધમ્મેઠિયા ૧૮ ધમ્માધમ્મે ૧૯ ઠિયા ૨૦ મણુસા ૨૧ જહા જીવા ૨૨ વાણમતર ૨૩ જોડસિય ૨૪ વેમાળીયા ૨૫ જહા નેરદયા ॥

ભાનાર્થ—એ લેજે દેવતાો ભગવતે આમરિથત કર્યા તે જતવરપ ધર્મ ૧થી, પણ સમ્ય ૨ આશ્રી તથા શુભ જાય આશ્રી દેવતા ધરતી ક્ષીએ વળી ગયમનેધી નર મધે પુત્રક વાનીો દેવતા ઉકો ત્યારે " ધમ્મીય વવસાઈ મીન્હિજા " કહ્યું તે પાન કાનક કોઈ મહ છે કે—પ્રતિમા યુગ તે ધર્મ વ્યવસાય મધર છે તેો ઉતાર

અમાપાએ (મર્પાતએ) જુલુપીપા ઉતરો હો તે લાભ મધુ ના ઉત્તમપદથી મળી
 હોમે દાતા જુલુપીપા અતઃ કાલમા દાર કંઈ તેનું પ્રમખ તેમજ વિગ્રહાતી
 પરે સર્વ જાણુ.

પ્રશ્ન—હ બચત, તેની અપાત્તના માત્રાની ક્યાં છે?

ઉત્તર—હ માનમ જુલુપીપાથી ઉતર હોમ અરિ રામ પદનમે જુલુપીપા તેદાં અપ
 રાતનામા ગાળપાની છે ત્યા અપરનામા દેવતા વમલે વાવ નિય છે ક્રેતી
 જાતવના વિજય ગાળપાનીપરે કહેલી (તે જાતપાની નોરે અસ ખાનમે જુલુપીપે)

પ્રશ્ન—હ બચત, જુલુપીપામા દીપના દાર હો (એ) એક દારથી જીમ દારો
 જુલુ અમાપાએ ચાતર (૨૩) છ?

ઉત્તર—હ માનમ, આગામિથી તાર જાતર વોજા ન તે ઉત કાષ્ટ ઉણુ અર્થ
 ને. એવું એક દારથી જીમ હો અમાપાએ ખાનદે (તે કેમ તેગ વીરો
 કરે છે જુલુપીપી પરિધી ભા લખ, મોજા જુલુપીપી મેમ મતાવીમ જોજા. નજ માઉ
 એકમે અદારીસ ધનુષી સાંભે આગુ કાષ્ટ જામેસાં છે તેમાથી ચાર ચાર
 જોજા દારના મોહાજપણાં એટમે ચાર દારના મળી સોજ જોજા ન બારસ કમે
 વિસ્તાર બે કાસો એટમે ચાર બારમાકો વિસ્તાર મળેને જાક કાસો થયો તે
 જોજા મે તે સોજા બજા અગ જોજા ઉપર પી પરિધીમાથી માદ કરનાં જાકી
 નજ બાળ, સોજ જાળ જાને નજ જોજા નજ માઉ, એકમે અમાપા ધનુષી સાંભ
 તેર આગુ કાષ્ટ જામે. પરિધી રવી તે ચાર ભાગે વહેચનાં એકે ભાગે આગુ
 એસી દુનર જાવન જોજા તે જ કાસ આવે હવે ઉપર પી પરીધી જો નજ માઉ
 છે તેનાં જ જાળ ધનુષી ચય તેમા પરિધીના ઉપર એકમે અમાપીસ ધનુષી બેજા
 જ જાળ એકમા અમાપીસ ધનુષી થાય તેો ચાર ભાગે વહેચનાં પદ મે જાસીસ ધનુષી
 એકે ભાગે આવે હવે ઉપરસા સાંભે આગુ કાષ્ટ જામે તેનાં ચાર ભાગે
 વહેચનાં વેકે ભાગે નજ નજ આગુર જાળે હવે એક આગુપના આગુ જાળ તેમા પરિ
 ધીના પાચ જાળ બેજા તેર જાળ ચય તે ચાર ભાગે વહેચનાં એકે ભાગે નજ નજ
 જાળ આવે તે ઉપર વધે એ જાળ તે એક જાળી જુલુકા (જુ) ચાર થાય તેો ચાર
 ભાગે વહેચનાં એકે ભાગે બે જુલુકા આવે એટો સ. સરવાળે આગામિથી દુનર
 જાવન જોજા. એ કાસ પદ મે જાસીસ ધનુષી નજ આગુ. નજ જાળ ને બે જુલુકા
 એટલો એ ચારથી જીમ દારો અતર જાણવો મે ભાવ) એ જુલુપીપા દારો
 વળા થયો.

પ્રશ્ન—હ બચત, જુલુપીપામા દીપના પ્રદેશ લખુ મધુનો સ્પર્શ છ?

ઉત્તર—હ માનમ, હા સ્પર્શ છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે પ્રદેશ જલુદ્રીપમાહે કહીએ, કે લાણુ સમુદ્રમાહે કહીએ?

ઉત્તર—હે જાતમ, તે પ્રદેશ જલુદ્રીપમાહે કહીએ પણ તે પ્રદેશ લાણુ સમુદ્રમાહે ન કહીએ (તે કેમ ને હસતને વિગે રહી ને તજની, જોણાણી સ્પર્શિ છે તે પોતાના પ્રદેશને ભગે પણ પરપ્રદેશો ન ભગે તેણે ન્યાયે જલુદ્રીપ ને લવણસમુદ્રના પ્રદેશ ચોરા કહીએ એ ભાવ)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, લાણુ સમુદ્રના પ્રદેશ જલુદ્રીપને સ્પર્શા છે?

ઉત્તર—હે જાતમ, હા સ્પર્શા છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે પ્રદેશ લાણુ સમુદ્રમાહે કહીએ, કે જલુદ્રીપમાહે કહીએ?

ઉત્તર—હે જાતમ, તે પ્રદેશ લાણુ સમુદ્રમાહે કહીએ પણ તે પ્રદેશ જલુદ્રીપમાહે ન કહીએ (પુર્વરીતે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, જલુદ્રીપના છત્ર એક દિશાદિક મરીને લાણુ સમુદ્રમાહે ઉપજે છે?

ઉત્તર—હે જાતમ, કેટલાએક છત્ર ઉપજે છે ને કેટલાએક છત્ર નથી ઉપજતા

પ્રશ્ન—હે ભગવત, લાણુ સમુદ્રના છત્ર એક દિશાદિક મરી જલુદ્રીપમાહે ઉપજે છે?

ઉત્તર—હે જાતમ, કેટલાએક છત્ર ઉપજે છે ને કેટલાએક છત્ર નથી ઉપજતા

૭૦. ઉત્તરકુરૂ ક્ષેત્રનો આધિકાર.

પ્રશ્ન—હે ભગવત, જલુદ્રીપનામા દ્રીપ એહવુ નામ સ્થે અથ કટો છે?

ઉત્તર—હે જાતમ, જલુદ્રીપનામા દ્રીપને વિગે મેર પરંતથકી ઉત્તર દિશે, નીનનત વર્ષિર પરંતને દક્ષિણદિશે, માનવતનામા ગજદતા (હાથીદાતને આકારે) વખારા પરંતને પશ્ચિમદિશે, અધમા નનામા ગજદતા વખારા પરંતો પુર્વદિશે ધલા ઉત્તરકુરૂ નામે કુશક્ષેત્ર છે તે ક્ષેત્ર પુર્વ, પશ્ચિમદિશે લાણુ છે તે ઉત્તર, દક્ષિણદિશે પોહોગુ છે અર્ધ અર્ધમાને આકારે સમ્પ્રીત છે તેહનો પ્રમાણ અગાર હજાર, આસમે, બેતાળીશ જોજન ને એક જોજનના ઓગણીશ ભાગ કરીએ એહરા એ ભાગ એટલું દક્ષિણ ઉત્તરે પહોગુ છે (એટલો પ્રમાણ કેમ દેણ તે કહે છે મહાવિદ્ધ ક્ષેત્રનું પહાળપણુ તેત્રીશ હજાર હસે ઓગણી જોજન ને ચાર કળા તેમાથી મેરનું ચિપલપણુ દસ હજાર જોજન બા કરતા બાકી તેત્રીશ હજાર, હસે, ઓગણી જોજન અને ચાર કળા રહ તેહને બે ભાગે વહેયતા એટલે તેનું અધ અગાર હજાર, આકસે, બેતાળીશ જોજન ને ઉપરે બે કળા એટલો પ્રમાણ હોય) તેહની છત્રા (પણુઠરપ) તે ઉત્તર ક્ષિણે (નીનનત તરફ) પહોળા છે તે પૂવ પશ્ચિમે બે છેહડે બે વાનપરો છે વખારા પરંતો સ્પર્શિ છે તે કહે છે પુવ, પશ્ચિમને છેહડે તેમા પુવદિશે છત્રાનો છેહડો માનવન ગજદતા વખારા પરંતને સ્પર્શ્યો છે અને પશ્ચિમદિશે છત્રાનો છેહડો પશ્ચિમ દિશીના ગજમાદન ગજદતા વખારા પરંતને સ્પર્શ્યો છે તે છત્ર રચન હજાર જોજન પુર્વ પશ્ચિમે સાનપણુ છે (તે કેમ તેનો પ્રમાણ

કહે છે મેર પર્વતયજી પુરૂં ને પશ્ચિમે બદસાગ વાનો દીધપલો બાનીસ બાનીસ હનર જોજાનો છે તે બે પાસેનો દીર્ઘપલો બેજો કગતા ચઉમાળીસ હનર જોજન થાય તેમા મેર પર્વતનુ પટોળપણ દગ હનર જોજા બેજતા નોપન હનર જોજા થાય તેમાથી મામનત અને ગધમાફન બે ગગરતા વખાગ પર્વત પાયસે પાયમે જોજાના એટલે બને મળા એક હનર જોજન થાય તે કાના બાગી પ્રમાણ નેપન હનર જોજન રહે એ ભાવ) તેની ધનુષપીઠ દક્ષિણ દિગે સાઠ હનર માનમે અનર જોજન ૧ એક જોજ નના યોગણીસ ભાગ કરીએ એહના બાર ભાગની કહી છે એટલે એની પરધી છે (ગધમાફન અને મામનતો) જુગે જુગે પ્રમાણ કહે છે ત્રીસ હનર બમે નર જોજન અને ૮ કળા એટલા લાગપણે છે એટલે બને મળા સાઠ હનર મા મે અનર જોજન અને બાર કળાના ભણુરા)

પ્રશ્ન—હે ભગવત ઉત્તર કુ ક્ષેત્રનો કેહવો આકાર ભાન (૨૫૨૫) કયા છે ?

ઉત્તર—હે ગાતમ, તેનો ધતો સમ અમણીક જમિભાગ છે તે જેમ કોઇ આનીગનામા (કોલ) વાણ નનું પહુ હાથ નાનત જેમ એકરક અતરદીપની બાકતબના કહી તેમ સન ભણુરી જાનર દેરભોમ ગતિના ભણુહાર (ગનાગ) સન મનુષ્યના સમુદ છે અહો અમણો આરખારતો પહુ એટના વિશેષ છે જે ઉત્તરકુરના મનુષ્ય ૭ હનર ધનુષ (ત્રણ ગાઉ) વચાએ ઉંચા છે અને બમે ને ઠપન પાસળી છે વગી તે જુગળને અક્રમ ભકને એટમે નણુ દિવસને અતરે એથે ફિવસે આહારની કનજા ઉપગે છે તેનુ આયુષ ગધ ન્યથી દેશેઉપ્પ નણુ પચોપમનુ છે તે પહુ ૫ યોપમને અસખ્યાતમે ભાગે ઉપ્પ છે તે ઉત્કુષ્ઠપલે ત્રણ પચોપમ પુર છે તે જુગળ પોતા ૮ બાગની યોગણુપચારા દીન પ્રતિ પાયણા કરે મેપ સરે અમિમર એકકક અતરદીપની પરે ભણુવો વગી ઉત્તર કુરક્ષેત્રને વિ ૭ પ્રકારના મનુષ્ય ૮ ગે તે હે છે પગમધા ૧, (પર મળ સમાન જેના શરીરની મુગધ તે) મુગધ ૨ (સ્તુરીના જેવી જેના શરીરની ગધ આવે તે) અમમા ૩, (મમતા રહિન) અસહ ૪, (ભાધગધના પ્રતિગધ રહિત) તેરલી ૫, તે સનીચારી ૬

પ્રશ્ન—હે ભગવત, ઉત્તર કુ ક્ષેત્રને વિ જમનામા બે પનત કયા કલા છે ?

ઉત્તર—હે ગાતમ, ની નત વાધર પતથજી ક્ષિણ દીસે આદસે યોનીસ જોજન ને એક જોજનના સાન ભાગ કરીએ એહના ચાર ભાગ એટની આમાધાએ (વિગળા) સીતા માદા નદીને બે પામે (મે કાઠે) ઇહા ઉત્તરકુરને વિષે બે જમક નામે પનત કલા છે તે એક પૂરૂંને કાઠે ને એ પતિમી કાઠે ૮ તે પનત એકેક હનર જોજન ઉંચા ઉંચ પલે છે, અગીસે જોજન જમિ માટે ઉંચ ૭ મૂગે એક હનર જોજન લાગપણે પહોળ પલે છે વચે સાડા સાતસે જોજન લાગપણે, પટોળપણે છે ૧ ઉપરે પાયસી જોજન લાગપણે, પટોળપણે છે મૂગે નણુ હનર એકમો બાસઠ જોજા કાઇક આઝેરા પરિધી પલે છે, વચે બે હનર નણુસે બહોતેર જોજન કાઇક આઝેરા પરિધીપલે છે, ને ઉપરે પુદરમે એમસી જોજન કાઠક આઝેરા પરિધીપલે છે મૂગે નિસ્તીર્ણ છે, મૂગે મદીમ

(સાદરો) છે ને ઉપરે પાતજો છે, જોપુછને સમ્યાં મગિયન છે સવ સુનર્થમય છે આજા સુકુમાળ જનત્ પ્રનિરૂપ છે પ્રત્યેક પ્રત્યેક પદ્યાર વેદીકાએ વીટયા છે પ્રત્યેક પ્રત્યેક વનખડે વીટયા છે તે વેદીમાં વનખાનૌ વણુન પુવત્તી રીતે કરવો યજ્ઞો તે જમક પનનને ઉપરે ધણુ સમ રમણિક બ્રૂમિ ભાગ છે, જનત્ ત્યા દેવતા બેસે છે તે ધણુ સમ રમણિક બ્રૂમિ ભાગો મધ્ય ભાગે (મગેરિયે) પ્રત્યેક પ્રત્યેક પ્રાસાદાનત સક છે તે પ્રાસાદાનત સક આડી બામક નોજન ઉચ્ચા ઉચપણે છે, ન સરા એકત્રીસ જોજન લામપણે, પહોળપણે છે અત્યત ઉચ્ચા નિકળતા શિખર છે તે પ્રાસાદાનું નર્ણન બ્રૂમિ ભાગ ઉચેચ સન પુર્વની રીતે કરવું વળી તે પ્રામાદ મહિ બે જોજનની મણિપીઠિકા છે, તે ઉપરે સીદાસન પરીઘર સહીન કહીનુ જનત્ ત્યા જમક નામે દેવતા યમે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, ત્યામાટે જમક પનત એહવુ નામ કહો છો ?

ઉત્તર—હે જાતમ, જમકનામા પર્વતો વિરે તે તે કામે ત્યા ત્યા ધણી નાની નાની વાર જનત્ બીલપકિત છે તે નાની ધાની વારો વિરે જનત્ બીનપકિતને વિરે ધણા ઉત્પન જનત્ લક્ષપન કમળ છે તે જમક સરખા પ્રભાએ છે, જમકો વણુ છે ને વળી કહા જમક કામે બે દેવતા મહર્ષિક (જોગી રધીના ધણી) છે જનત્ પચ્ચોપમની ગિથનિના વસે છે તે દેવતા ત્યા પ્રત્યેક પ્રત્યેક આર હજાર સામાનિક દેવતાનું, આર અગ્ર મહીપીનુ સોગ હજાર આતમ રક્ષક દેવતાનું, જનત્ જમક પવતર્નું, જમક રાત્યધાનીનું, અનેરા ધણા વ્યતરીક દેવતા ને દેવતાનું અધિપતિપણ જનત્ પાળતાયકા વિચરે છે તે કારણે હે જાતમ જમક પર્વત એહવુ નામ કહીએ છીએ વળી હે જાતમ નિરતરપણે નિસ્મે એ જમક નામ સારવણુ છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, જમક દેવતાની જમક નામે રાત્યધાનીયુ કયા છે ?

ઉત્તર—હે જાતમ, જમક પનતને ઉત્તર દીમે નીઠા અનખ્યાના દ્વીપ, સમદ્ર અતિક્રમી જહએ ત્યા અનેરા જહુદીપનામા દ્વીપને વિરે માગ હજાર જોજન આગાહીને જહએ, કહા જમક દેવતાની જમક નામે બે રાત્યધાની છે, તે રાત્યધાની આર હજાર જોજન લાખી, પટોળી છે તે જોમ વિજય દેવતાની નિજય ગત્યધાની કહી તેમ સર્વ મહેની જનત્ એહવા મહર્ષિક બે જમક દેવતા છે

૭૧. નિવસત દ્રહનો અધિકાર.

પ્રશ્ન—હે ભગવત, ઉત્તરકુર ક્ષેત્રો વિરે નિવસત દ્રહ નામે દ્રહ કયા છે ?

ઉત્તર—હે જાતમ, જમક પનતયળી દક્ષિણ દીમે આરમે યોનાસ જોજન ને એક જો જન ૧૧ સાત લાખ કરીએ એહવા આર લાગની અળાધાએ (વેગજો) સીતા મહા નદીને ધણુ મધ્ય દેશ ભાગે કહા ઉત્તરકુર ક્ષેત્રે નીવસત દ્રહનામા દ્રહ છે તે ઉત્તર દક્ષિણે લામો છે ને પૂર્વ, પશ્ચિમે પહોળો છે એક હજાર જોજન ઉત્તર ક્ષિપ્રે લામપણે છે ને પાચમે જોજન પુર્વ પશ્ચિમે પટોળપણે છે ૬૧ જોજન ઉડા છે આજો સુકુમાળ રૂપામય તટ છે

ચોખ્ખાં મને તદ્દ (માથા) છે જાણ પ્રતિષ્ઠા હ ને પદે પુર પડિને બે પદપર
વેદિકાએ ૧ બે વાખ ૧ કરી સપા નોંધર પરીક્ષામ (વિષ્ણુ) છે એ વેદિકા ૧
વનખ-૧૦ દખન પુર પરે કદસ વાળી નીખાન દલને ને તે રમે ત્યા ત્યા પદા
પથપીયા છે તેનો નખન પુત્રી પર કહો. ૧૧૨ નોતખ મને કદવો

૭૨. પદમ કમળનો અધિમાન વિભાગ સાથે.

વળી નીતનત દલો ધાત મધ્ય દસ બાં (૧૦) ત્યા એક મોડુ પદ્ય (કમળ) છે
તે કમળ (પુલ) એક નેજા. વાનપણે પોતેજ પતે છે તોળી રિંગ એટલે જી
જોજન નામેગી તેથી પતી છે અથ નેજા. જા પણે છે, દસ નેજા. વિષ્ણુ
(પાળીમા) છે ન બે કાસ પાળીયડી ઉડુ ૩ મ. મળી મા. દસ નેજાન સમા
ઉચ્ચપણે છે, તે કમળો એટલે એટલે રમે નખાસ કદો છે તે કદ છે વજર મધ
મૂળ છે અરીટ જનમર ક. ૮ વૈદ્ય જનમય ૧૭ ૮ વૈદ્ય જનમય જારીટા દેશો
પત છે નાજુન દસમય મરીયા પન પાખડી ૮ ગતા મુવખમ. દેસગ છે મુવખ
મય કર્ણિકા (પ્રેમ) છે આઠ મલિમય કમળ ૮ કપીયા (ગીજ) છે તે કર્ણિકા અર્ધ
જોજન વામી પોહોળા છે તેથી નીચુલી જામરી પાળીપણે છે એક જાન જાણે છે,
જન મુવખમ છે આ ૮ કમળાગ જાણ પ્રતિષ્ઠા છે વળી તે કર્ણિકા ઉપર ધરો
સમ રમણિક બૂમિ ભાગ છે જાવત મળિએ મી કપમોળાન છે તે ધણુ સમ રમણિક
બૂમિ ભાગો ધણુ મધ્ય દેસ ભાગે દહા એક મોડુ જાવત છે ને એક કાસ વાનપણે
છે, અર્ધ કાસ પટોળપણે છે ને દેસકલું એક કાસ ઉડુ ઉડુ છે અનેક નંકા મને
રથબે કરી સનિરિટ (મીન) છે જાવત તો. વખા પાળીપરે મેવો તે જાવતો નખ
દીસે જાણ દાર છે પુત્ર ૧ દશિજ ૨ ઉતર ૩ તે દાર પાચમે ધનુ ઉચા ઉચપણે
છે, અગે ધનુ. પોતેજપણે છે, ને તેડમુજ (અગે ધનુ) પ્રવેસપણે છે જ્વેત છે,
૧૨ પ્રધાન દનકની મૂમિમ યીખર છે જાવત વનમાળા નમે વખુન કહેવો વળી તે
જાવતની માટે વણું સમો રમણિક બૂમિ ભાગ છે તે જોમ કાસ માગનુ પદ દોષ
જાવત મળિએ વણુન કહેવો વળી તે ધણુ સમ રમણિક બૂમિ ભાગના ધણુ મધ્ય
દેસ ભાગને રિંગે દહા એક મોગી મલિપીમ છે તે પાચમે ધનુ વાનપણે પોતેજપણે
છે ને અડીસે ધનુ જાણે છે સવ મળિમ છે તે મળિપીમકાને ઉપરે દહા એક
મોગી દેવત ત્યા છે તે દેસજાળો નખન પુત્રીપરે કહેવો

- વળી તે મુખ્ય પદ્ય કમળને અનોગ એએ જાણ તે મુખ્ય કમળથી અર્ધ ઉચ
પ્રમાણમાને કમળે કરી સપા નોંધર વિષ્ણુ છે તે એકનો આઠ કમળ અર્ધ નેજા.
વાનપણે પોહોળપણે છે તેથી ત્રીજી જામરી પદધીપણે છે, કાસ જાણે છે દસ જોજન
પાધી માટે ઉચપણે છે ૧ એક કાસ પાળી ઉપરે ઉચા છે જાવત જોજન. સર્વોએ ઉચપણે
છે તે એકસો આઠ કમળનો એટલે એટલે રમે નખન કદા છે તે કદ છે વજમય મૂળ
છે જાવત અનેક મળિમય કમળ જીજ છે તે એઓ આઠ કમળની મળિકા એક કાસ

લાખી પહોળા છે તેથી ત્રીણી ઝાંઝેરી પાંધીપણે છે, અર્ધમાસ જાડપણે છે મર્વ કનક મય છે આજા જાડત્ પ્રતિરૂપ છે વળી તે કલ્પિતો ઉપરે ધણુ સમ રમણિક જૂમિ ભાગ છે જાડત્ મણિો વર્ણ ગદ્ય, રૂપસ પુનરે કહેવો વળી તે મુખ્ય કમળને વાપવ્ય ખૂલે ઉત્તર દીસે ને ધ્યાન ખૂલે નીલનત દ્રહકુમાર દેવતાના ચાર હજાર સામાનીકના ચાર હજાર કમળ છે એમ સર પરીણાર ॥ કમળ કહેના વળી તે મુખ્ય કમળ અત્રી બીજી ત્રણ કમળની પરિધીએ કરી સધને એક્ટ વીટયુ છે તે કહે છે અબ્યતરની પરિધી ૧, મધ્ય પરિધી ૨ ૩ બાહી ૪ પરિધી ૩ તેમા અબ્યતરની પરિધીએ બીજી લાખ કમળ છે, મધ્ય પરિધીએ ચાલીસ લાખ કમળ છે ને બાહીરલી પરિધીએ અડ તાનીસ લાખ કમળ છે એ ત્રણે પરિધી ॥ મળીને એક કોડ ને વીસ લાખ કમળ હોય એમ તિથિરે કહ્યું છે

(હવે સર કમળ પરીવાર નીચતા દ્રહમા છે તે કહે છે મુખ્ય કમળ ૧ તેને પરિધી ૧૦૮ની તેો પરિધી ૩૪,૦૧૧ની તેને પરિધી ૩૭,૦૦,૦૦૦ ની તેને પરિધી ૪૦,૦૦,૦૦૦ની તેો પરિધી ૪૮,૦૦,૦૦૦ની સર મળીને ૧,૨૦,૫૦,૧૨૦ એક કોડ વીસ લાખ પચાસ હજાર એકમો વીસ કમળ થાય હવે તેનો વીરો કહી જતાવે છે

- ૧ મુખ્ય કમળ નીચત દ્રહકુમાર દેવતાનું છે
- ૧૦૮ કમળ નીચત દ્રહકુમાર દેવતાના બાજરના છે
- ૪ કમળ નીચત દ્રહકુમાર દેવતાની ચાર અગ્રમલીના છે
- ૩ કમળ નીચત દ્રહકુમાર દેવતાની અલીમ (કમળ) સાત તેના ગ્રામી ૧૧ છે
- ૧૬,૦૦૦ કમળ નીચત દ્રહકુમાર દેવતાના આત્મ રક્ષકના છે
- ૪,૦૦૦ કમળ નીચત દ્રહકુમાર દેવતાના સામાનીક દેવતાના છે
- ૮,૦૦૦ કમળ નીચત દ્રહકુમાર દેવતાની અબ્યતર પરખણના દેવતાના છે
- ૧૦,૦૦૦ કમળ નીચત દ્રહકુમાર દેવતાની મધ્ય પરખણના દેવતાના છે
- ૧૨,૦૦૦ કમળ નીચત દ્રહકુમાર દેવતાની બાહીરલી પરખણના દેવતાના છે
- ૩૭,૦૦,૦૦૦ કમળ ત્રણ કોડ છે તેમા પહેલે મટે એટલે પહેલી પરિધીએ છે
- ૪૦,૦૦,૦૦૦ કમળ બીજે કોડે એટલે મુખ્ય કમળ થકી પાચમી પરિધીએ છે
- ૪૮,૦૦,૦૦૦ કમળ ત્રીજે કોડે એટલે છઠી પરિધીએ છે એમ
- ૧,૨૦,૫૦,૧૨૦ સરગો ૧ કરોડ ૨૦ લાખ ૫૦ હજાર એકમોનીસ કમળ છે,

એ સર કમળ સાગ્યના પ્રથમી પરીણામે છે ત્યા મુખ્ય કમળને રિપે નીચત દ્રહકુમાર દેવતા રહે છે તેની પ્રથમ પરિધીએ ઉપરકર તેના લાગાદિક છે બીજી પરિધીએ તેનો પરિવાર છે ત્રીજી પરિધીએ તેના આત્મ રક્ષક દેવતા છે ચોથી, પાચમી અને છઠી પરિધીએ તેના કીકા દેવતા રહે છે વળી અબ્યતર પરખણ ॥ દેવતાના આડ હજાર કમળ દક્ષિણે છે મધ્ય પરખણના દેવતા ॥ દસ હજાર કમળ નૈરત્ય ખૂલે છે ૩ બાહી રી પરખણના દેવતાના બાર હજાર કમળ પશ્ચિમે આત કમળ એવા ચોત્રીસ હજાર અગ્રીઆર

કમળ બીજ પરિધીએ છે ને ત્રીજ પરિધીએ ચારે દીમે ચાર ચાર દળર આત્મ રહ્યા દેવતાના કમળ એમ મોળ દળર કમળ એ પરીનાર બલ્યનો એ કમળો વીવરો કરી બતાવે.)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે સ્થાભાટે નીનવત દ્રઢ એદનુ નામ કહો છો

ઉત્તર—હે ગૌતમ, નીનવત દ્રઢને ત્રિમે ત્યા જે ઉત્પત્ત કમળ છે જનવત લક્ષ્ય કમળ તે સર્વ નીને વર્ણ, નીચી પ્રભાએ છે, નીચી પ્રભા કાન્તિ છે વળી નીનવત દ્રઢકમાર નામે ધંદા નામકમાર દેવતા વમે છે તે જન્મક દેવતા સરીખો કહેવો જનવત તે માટે નીનવત દ્રઢ એદનુ નામ કહીએ છીએ

વળી તે નીનવત દ્રઢને પૂર્વદીસે ૧ પશ્ચિમીમે ને પામે દસ દસ જોજનો આતરે ધંદા દસ દસ કાચનગીરી પરત છે એ પાસે યદી વીમ છે ને કાચનગીરી મો સો જોજન ઉચા ધરતીધડી ઉચપણે છે ને પચવીસ જોજન ઉચા ધરતી માહે છે મુઠે એકકો સો સો જોજન લાગપણે પોટોળપણે છે, વચ્ચે પચોતેર પચોતેર જોજન લાગપણે પોટોળ પણે છે ૧ ઉપરે પચાસ પચાસ જોજન લાગપણે પોટોળપણે છે મુઠે ત્રણસે સોજ જોજન કાષ્ઠક આઠેરા પરિધીપણે છે, વચ્ચે બમે સાડત્રીસ જોજન કાષ્ઠક આઠેરા પરિધીપણે છે ને ઉપરે એકમો આઠાન જોજન કાષ્ઠક આઠેરા પરિધીપણે છે, મુઠે ત્રિસીધું છે (સો જોજન માટે) વચ્ચે સાકડ છે (પચોતેર જોજન માટે) ને ઉપરે પાતળા છે (પચાસ જોજન માટે) જોખુળે સરધાને (આમરે) સરધીત છે સર્વ કનકમય છે આજ પ્રત્યેક પ્રત્યેક પદવર વેદિમએ ને પ્રત્યેક પ્રત્યેક વનખડે વીખ્યા છે તે કાચનગીરી પરતી ઉપરે ધણુ સમે રમણિક જુમિભાગ છે જનવત સ્થા દેવતા, દેવાદા રમે છે, વસે છે, કીડા કરે છે વળી તે કાચન પરતે પ્રત્યેક પ્રત્યેક પ્રાસાદાવત સક છે તે સાડીનાસક જોજન ઉચા ઉચપણે છે ને સામ્યેકત્રીસ જોજન લાગપણે પોટોળપણે છે તે પ્રાસાદમાહે અધિધીપીકા છે તે એ જોજનની છે તે ઉપરે સંદાસન પરીવાર સહીત છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે સ્થા માટે કાચનગીરી પરત એદનુ નામ કહો છો

ઉત્તર—હે ગૌતમ, કાચનગીરી પરતને ત્રિમે તે તે કામે વાવી પ્રમુખે ઉત્પત્ત પ્રમુખ કાચનો વર્ણ કમળ છે જનવત સ્થા કાચનગીરીનામા દેવતા મહર્ષિક જનવત વસે છે તે કારણે હે ગૌતમ, કાચનગીરી પરત એદનુ નામ કહીએ છીએ

પ્રશ્ન—હે ભગવત, કાચન દેવતાની કાચનામા રાજ્યધાની કયા છે

ઉત્તર—હે ગૌતમ, કાચન પરત યદી ઉત્તર દીમે કાચના નામા રાજ્યધાની ત્રીજા અસખ્યાતમે અતેજ જજુદીપને ત્રિમે છે તેદનો વર્ણુન સવ વિજ્ય રાજ્યધાનીની પર કહેવો

પ્રશ્ન—હે ભગવત, જજુદી ઉત્તર કુરુક્ષેત્રે ઉત્તરકુરુનામા દ્રઢ કયા કર્યો છે

ઉત્તર—હે ગૌતમ, નીનવત દ્રઢયકી દ્વતીધુ દીમે આપમે ચોત્રીસ જોજન ૧ એક જોજના સાત ભાગ કરીએ એદના ચાર ભાગ એવી અપાધાએ (છેટે) ઉત્તરકુરુ દ્રઢ છે તે જોમ નીનવત દ્રઢ મુદ્યો તેમ સવ અધિકાર તેના સદ્યો કહેવો દ્રઢના નામે દેવતા છે સર્વ

દ્રહને પુવ દીમે ૧ પશ્ચિમ દીસે કાચન ગીરી પવત દમ દસ છે તે સવ પવત એક પ્રમાણે જાણુના તે સર્વની રાજ્યધાની અસખ્યતમે અનેગ જાણુપને નિમે ઉતર દીસે છે એ એ દ્રહ કહયા હવે ચદ્ર દ્રહ ત્રીજો ઐરાનન દ્રહ ચોથો અને માનવત દ્રહ પાચમો એમ એકેકો દ્રહ નીનવત દ્રહ સરખો જાણુવો એ દ્રહના અધિપતિ દેવતા તેની રાજ્યધાની એ એ સર્વ જાણુ

(ત્રીજો ચદ્ર દ્રહ ઉત્તર કુર દ્રહને દક્ષિણુ િનાના છેદગથી ઉત્તર દક્ષિણુ દિગે આઠ શો ચોત્રીસ જોજન ને જોજનના સાતીયા ચાર ભાગ એટલે છેટે, સીતાનામે મહા નદીના ધણા મધ્ય ભાગે ઉત્તરકુર ક્ષેત્રો નિમે ચદ્ર દ્રહ નામે દ્રહ કહ્યો છે એદનો વણુવ નીનવત દ્રહની પરે લાગપણે, પોતેજપણે, એ પદ્મવર વેલિમ, વનખડ, ત્રીમોપાન, (પગથીયા) તોગણુ મૂળમુત, પદમકમળ, પરિવારના કમળ સર જાણુવા, પણ એટલો ત્રિગોપ જે તેદના કમળાદિક ચદ્રમાની પ્રભા કાન્તિ વાળા છે ચદ્રને આકારે છે ચદ્રનામે ત્યાં દેવતા વમેછે તે માટે ચદ્ર દ્રહ કહીએ જાવત ચદ્ર રાજ્યધાની, કાચન ગીરી પવત રાજ્યધાની હમે સવ પૂર્વની પરે કહેવું

ચોથો ઐરાનત દ્રહ તે ચદ્ર દ્રહના દક્ષિણના છેદગથી દક્ષણુ દિશે આઠશો ચોત્રીસ જોજને ને જોજનના સાતીયા ચાર ભાગ અધિક એટલે છેટે ગીતા મહા નદીના ખડુ મધ્ય ભાગે ઐરાવત દ્રહ છે એદની હકીકત નીનવત દ્રહની પરે તાનપણે પોહોળપણે સર્વ કહેવી જાવત ઐરાવત રાજ્યધાની ઐરાનત દેવતા વીગેરે સર્વ પૂર્વની પરે જાણુવું

પાચમો માનવત દ્રહ તે ઐરાવત દ્રહના દક્ષિણના છેદગથી ઐરા દક્ષિણુદિગે આઠશો ચોત્રીસ જોજન ને જોજનના સાતીયા ચાર ભાગ અધિક એટલે છેટે સીતા મહાનદીના ધણા મધ્ય પદ ભાગે એટલે અતરે ઉત્તરકુરને નિમે માનવત નામા દ્રહ છે તેનો સર્વ વર્ણુવ નીનવત દ્રહના સરખો જાણુવો જાવત પદમ કમળ માવત નામે દેવતા, માનવત રાજ્યધાની સર્વ તેમજ કહેવું એ પાચે દ્રહના એકશો કાચનગીરી પવત થાય છે તે એમકે એકકો દ્રહને એકેકે કાંઈ દસ, દસ કાચનગીરી પવત છે એમ બો કાંશના મળી વીશ થાય એમ પાચે દ્રહના મળી સો કાચનગીરી પૂર્વન છે તેનો વધુન પૂવ પરે જાણુવો)

૭૩. જાજુપીઠ ને જાજુસુદર્શન વૃક્ષ, વિસ્તાર સાથે.

પ્રશ્ન—હે ભગવત, ઉત્તર કુરક્ષેત્રને વિશે જાજુસુ રાન વૃક્ષો જાજુપીઠનામા પીઠ કયા છે? જી તર—હે ગૌતમ, જાજુદીપનામા દ્વાપને વિશે મેર પવનથળા મુગાન ખૂલે નીનવત વખારા પર્વતયત્રી દક્ષીણુ દીમે, માનવત નામા મજ્જતામરે વખા ૧ પવનયત્રી પશ્ચિમ દીસે, મધેમાત્ન નામા મજ્જતામરે રખારા પર્વતયત્રી પૂવદીમે, સીતામહા નદીને પૂવત્રીમીને કાંઈ પહા ઉત્તરકુરને વિશે જાજુપીઠ નામાપીઠ છે તે પીઠ પાચસે જોજન તાનપણે પોહોળપણે છે પદરમે એકાસી જોજન કાઠકે જાગેરે પર્વથી પછે છે તેદને ધણુ મધ્ય દસ ભાગે

(વચે) ચાર જોજન જાડપણે છે ત્યાર પછી માનાએ માત્રાએ પ્રદેશની હાથીએ ઘટ્ટ ઘટ્ટ થકુ સરળે છેલ્લે ચોમ્દેર એ કામ જાડપણે છે તે સર્વ જાણુનમય છે આજે જાણત પ્રતિરૂપ છે તે જાણુપીઠ એક પદ્મર વેદિમાં ૧ એક વનખડે કરી મરળે ચોમ્દેર રિતે છે તે વનખડે ૧ વેદિનાં વર્ણન પૂરનીપરે કહેવું તે જાણુપીઠને ચારે દીસે ચાર ત્રીમેપા (પમથીયા) છે તેનો રજુ પૂરનીનીરે તાર તોરણુ ધારી જા નિ જાસુધી કહેવો તે જાણુપીઠને ઉપરે ઘણુ સમ રમણી બુમિભાગ છે તે જેમ ૧ માદળાનુ પડ હોત જાત મણિના સ્પર્શને કહેવું તે ઘણુ મમ રમણી બુમિભાગો ઘણુ મધ્ય દેશ ભાગે ધિક્કા એક મોગી મણિપીઠી છે તે મણિપીઠી આક જોજન લાગપણે પોહોળપણે છે ને ચાર જોજન જાડપણે છે સર્વ પ્રતિમય આગી સુ માળ જાત પ્રતિરૂપ છે

વળી તે મણિપીઠીકાને ઉપરે ધિક્કા એ મોટો જાણુસુદર્શના નામા વહ કહ્યો છે તે ચાર જોજન ઉચો ઉચપણે છે અર્ધ જોજન બુમિમાહે ઉડપણે છે એ જોજનનો રકષ પ્રદેશ તે થડ છે તે થડ અર્ધ જોજન પોહોળપણે છે ને ૭ જોજનની ઉચી નીકળતી તેની શાખા છે તે જાણુમ જા નામા વહનો એકલો એકલો રૂપે વહુરાસ કહ્યો છે તે કહેછે વજ રતમય મગ છે રૂપમય સુપ્રતિષ્ઠ મળતા અકુર છે અરીષ્ટ રતમય વિસ્તીણુ કદ છે વહુ રતમય મોતર રૂપ તે થડ છે સુજાત ઉત્તમ રૂપમય ધુરધી વિસ્તીણુ શાખા છે અને- મણિરતમર વિવિધ પ્રકારની શાખા પ્રશાખા છે રૂપ રતમય પડ છે રૂપ સુરપમય પાનના બીજ છે જાણુન રતમય રાના અકુર સુ માળ પ્રશાળ કુપથ ને અકુર તેનો ધરણુદાર છે વિવિધ પ્રકારના મણિરતમય રૂપધી કુર છે કળને ભારે કરી તેહની શાખા નથી છે પાસત છે, કાન્નિરત છે, સશ્રીક છે, ઉખોતવન છે અસત મનને સુખ રી મન પ્રગ્નમરી છે તે જાણુસુદર્શનાને ચાર દીસે ચાર શાખા છે તે કહે છે પુરદીમે ૧ જાણુદીમે ૨ પત્રિમદીમે ૩ ઉત્તરદીમે ૪

ત્યા જે પુર દીસીની શાખા છે કદા એક મોટુ ભવન (ધર) છે તે એક-કાસ લાગપણે ૮, અર્ધ કાસ પટાળપણે છે ને દેમે ઉલુ એ કાસ ઉચુ ઉચપણે છે અને રથને કમી સહીત છે તેના વર્ણન કહેવો જાત જાણુ હાર તદજ પ્રમાણે પાચમે ધનુષ ઉચુ ઉચપણે છે અગમે ધનુ પટાળપણે છે જાત તા વનમાળા બુમિ ભાગ ઉચેચનો વહુન પુરની પરે કહેવો મણિપીઠીકા પાચમે ધનુની ઉચી ઉચપણે છે તે સળ્યા સર્વે પુરની રીતે વહુ કહેવો

વળી ત્યા જે દક્ષિણ દીગીની શાખા છે કદા એક મોટો પ્રાસાદારન સક છે, તે એક કાસ ઉચો ઉચપણે છે ૧ અર્ધ કાસ લાગપણે, પટાળપણે છે અત્યંત ઉચો મોટુ છે માટે વહુ સમે રમણી બુમિ ભાગ છે ઉચેચનો રૂપ કહેવો તે ઘણુ સમ રમણીક બુમિ ભાગો ધડ મધ્ય દેશ ભાગે લીલામ પરીવાર સહીત જાણુ કહેવું

વળી ત્યા જે પશ્ચિમ દીગીની શાખા છે કદા એક મોટો પ્રાસાદારન સક છે તેનું પણુ તેદજ પ્રમાણ જાણુ નિદામ પરીવાર મળીત મહેવું

વળી ત્યાં જે ઉત્તર દીસીની સાખા છે, ઇહા એક મોટો પ્રાસા નતમ્મ છે તેનું પણ તેદજ પ્રમાણ જાણવું ત્યાં પણ સિદ્ધાન્ત । પરીનાર સદીત રહેવું

વળી ત્યાં જે સ્પર્ધ (યડ) ઉપરે મધ્ય ભાગે ઉઘી નાખા છે, ઇહા એક મોટું સિદ્ધાન્ત છે તે એક પ્રાસ લાગપણ છે અર્ધ કાસ પટોળપણે છે ને દેમે ઉપ્પ એક કાસ (પોળો પ્રાસ) ઉપ્પ ઉચપણે છે અનેક સંકલ્પને સ્થભે કરી સદીત છે તેદનો વપ । પાણી પરે કહેવો તેને ત્રણ દીસે ત્રણ દાન છે તે પાચસે ધનુષ ઉચા ઉચપણે છે, ને અગીસે ધનુષ પહોળપણે છે તે માહે મણિપીળી છે તે પાચમે ધનુષની ક્લામી, પહોળા છે, તેની ઉપરે એક દેવદાસ પાચસે ધનુષ પટોળો છે કાષ્ઠક અધીકગ પાચમે ધનુષ ઉચો છે ત્યાં દેવદાસો નિરે એકમે આક જન (દેવતા II) પ્રતિમા છે, તે જ । (દેવતાની) કાયા પ્રમાણે છે એમ સર્વ સિદ્ધાન્ત । II વ્યક્ત્યના પુનરી પરે રહેની જનત્ત ધુપના કડગ છે તે મિદાપત્તનો ઉપરનો ભાગ મેળ પ્રમાણ રત્ને કરી ઉપગોળીન છે

વળી તે જાળુ સુદર્શનો મળે પાર પદ્મર વેદિકાએ કરી સધમે ચોદ્ધ વેદીન છે તે પદ્મર વેદિકા અર્ધ જોજન ઉચી ઉચપણે છે પાચમે ધનુષ પહોળપણે છે, તેનો નર્જન પુનરી પરે કહેવો

વળી તે જાળુ સુ જન જલ્પ આંરો એકમે આક જાળુ મળ જાળુયદી અર્ધ ઉચપણે તેણે કરી મધ્યે ચોદ્ધર વ્યાપ છે તે જાળુ વૃક્ષ ચાર જોજ । ઉચા ઉચપણે છે, એક પ્રાસ ઉચપણે છે, એક જોજનો રક્ષ તે યડ છે તે યડ એક પ્રાસ પટોળપણે છે ત્રણ જોજનની નીમળતી ઉઘી સાખા છે ઘણું મધ્ય દેશ ભાગે ચાર જોજ । લાગપણે પટોળપણે છે સરાચાર જોજન સરાગે ઉચપણે છે તે ॥ ૧૦૪ મળ છે તેદનો વળી । ચૈત્યવૃક્ષના સરખો કહેવો

વળી તે જાળુ સુદર્શને વાચવ્ય ખૂબી ઉત્તર દીસે ઇશન ખણે ઇહા અનાધૂન દેવતાના, ચાર હજાર સામાનીક દેવતાના, ચાર હજાર જાળુ છે જાળુ સુદર્શને પુન દીસે ઇહા અનાધૂન દેવતાની ચાર અમ્ર મીળીના ચાગ જાળુ છે એમ સર્વ પરીનાર કહેવો જાળુને જનત્ત ચારે દીમે આત્મ રક્ષાના સાળ હજાર જાળુ છે હવે તેણે વિસ્તાર કહેછે મળ જાળુ ૧ તેને ફરતા ૧૦૮, તેને ફરતા ૩૮૦૧૨ તેને ફરતા ૧૬,૦૦૦ સર્વ મળાને ૫૦,૧૨૦ જાળુ છે તે સન પૃથ્વીકાપ રૂપ છે સારતે ભાવે છે તે મળ જાળુએ આના ધૃત દેવતા પોતે રહે છે ૧ તેણે પટેની પરિધીએ તેદના જૂપણાદિ ઉપચરણ છે બીજી પરિધીએ પરીનાર રહે છે ૧ ત્રીજી પરિધીએ આત્મ રક્ષ દેવતા રહે છે હવે સદ્ધ સદુના જુદા જુદા જાળુ કહે છે

૧ મળ જાળુસુદર્શન અનાધૂન દેવતા ૩ છે

૧૦૮ જાળુ સુ મળ અનાધૂન દેવતાના ભડા ૧૧ છે

૪ જાળુ સુદર્શન અનાધૂન દેવતાની ચાગ અમ્રમદીવી ૧૧ છે

૭ જાળુ સુદર્શન અનાધૂન દેવતા ૧૧ સાળ કમ્પના સાળ રસમીના છે

- ૪,૦૦૦ જલ્પુ સુદસન ૧ અનાનુત દેવતા ૧૧ મામાનીક દેવતાના છે
 ૮,૦૦૦ જલ્પુ અનાનુત દેવતા ૧૧ અનુતર ૧૧ પદ્મ ૧૧ નાનું દેવતાના છે
 ૧૦,૦૦૦ જલ્પુ સુદસન અનાનુત દેવતા ૧૧ મધ્ય ૧૧ અનાનુત દેવતાના છે
 ૧૨,૦૦૦ જલ્પુ અનાનુત દેવતાની બાદી ૧૧ પદ્મ ૧૧ અનાનુત દેવતાના છે
 ૧૬,૦૦૦ જલ્પુ સુદસન અનાનુત દેવતાના આ મધ્યક દેવતાના શ્રીજી પદ્મીએ છે
 ૫૦,૧૨૦ સર્વ સર્વો પચાસ દેવતા એકો વીર જલ્પુ સુદસન દેવ છે

એ વિનાર કરી જનાઓ વળી જલ્પુ સુદસનો મો મો જોજી ૧૧ ૧૧ વનખડ
 છે તેજે કરી સર્વો મોજે પરીક્ષામ વેદીન (દીવ) છે તે કહે છે પરીતુ ૧, બીજી
 ૨, ૩ ત્રીજી ૩ એ પ્રયેક મો સો જોજી ૧૧ ૧૧ ૧૧ ૧૧

વળી તે જલ્પુ સુદસનો પુત્રીને પદેત વાખડ પચાસ જોજી ૧ અનાનીને જલ્પુએ
 ધર્મા એક મોટું બાન છે તેજે વળી જોમ જલ્પુ સુદસન ૧ ઉપર મુવસાખાએ બાન જલ્પુ
 તેમ કહેવો જલ્પુ દેવતાના સાંત્રે સર્વ કહેવું, એમ દર્શીએ, પદ્મીએ, તે ઉત્તર દીસ
 ચાર બા ૧ કહેવા

વળી તે જલ્પુ સુદસની ઉત્તર પૂર્વ ધ્યાનખજે પદેત વનખડ પચાસ જોજી ૧
 અવગાદી જલ્પુએ ધર્મા આ નદા પુષ્કરની છે તેના નામ કહે છે પદ્મ ૧ પદ્મપ્રભા
 ૨, કુમુદા ૩ ને કુમુદપ્રભા ૪ તે એક કોય સાળી છે, અવગાદા પદ્મીએ છે ૧ પાગમે
 ધનુ ૧ ઉડી છે આજી સુકમાગ સદ્ પદ્મ, અદ્ધ પદ્મ રહીન ૧૧ ગ્રીન જાત પ્રતિષ્ઠ
 છે તેજે વળી પૂવથીપરે જાત તોરણીએ કહેવો વળી તે આ નદા પુષ્કરની ધર્મ
 મધ્ય દેસાએ જા એ પ્રાસા ૧ નત સક છે, તે એક કોય લાગપણ છે, અર્ધકોય પદ્મ
 જપણે છે તેજે વળી પુત્રીપરે કહેવો જાત લા સિદ્ધાસ ૧ પરીનાર રહીત કહેવું એમ
 દર્શીએ, પૂર્વ અસીખજે પદ્મ પચાસ જોજી ૧ અવગાદી જલ્પુએ લા વાખડમહિ
 ચાર નદા પુષ્કરની છે તે કહે છે ઉત્પત્ત સુદમા ૧, ૧૧ ૧૧ ૨ ઉત્પત્ત ૩ ને
 ઉત્પત્તજવલા ૪ તેજે પ્રમાણ પુત્રીપરે તેમજ પ્રાસા ૧ નત સક તેજે પ્રમાણ પૂર્વપરે
 કરવું એમ દર્શીએ, પદ્મ ને નેતલખજે પદ્મ વનખડમહિ પચાસ જોજી ૧ અવગાદી
 જલ્પુએ લા પદ્મ ચાર ૧૬ પુષ્કરની છે તેજે નામ કહે છે બુગા ૧, બુગનિભા ૨,
 અજના ૩ ૧ કળજપ્રભા ૪ એ સર્વ તેમજ પૂવથીપરે કહેવું વળી જલ્પુ સુદસનાયકી
 ઉત્તર પદ્મીએ લાગપણ પદેતુ વનખડ પચાસ જોજી ૧ અવગાદી જલ્પુએ ધર્મા ચાર
 નદા પુષ્કરની છે તેના નામ શ્રીકતા ૧ શ્રીમદિતા ૨, નીચદા ૩, તેમજ શ્રીનિવસા
 ૪ તેજે પ્રમાણ પદ્મ તેમજ જલ્પુ ૧ તેમજ વીને એક પ્રાસાદાનત સક છે

વળી તે જલ્પુ સુદસનાએ પુવથીપરે બાનને ઉત્તરદીએ ને ધર્મા ખૂણાના પ્રાસાદા
 વનસકને દર્શી ૧ જે ધર્મા એક મોટો ફૂટ કહે છે તે આઠ જોજી ૧ ઉત્પત્તે ઉત્પત્તે છે
 મો બાર જોજી લાગપણ, પદ્મજપણે છે, મધ્યવને આઠ જોજી લાગપણે પદ્મજપણે
 છે તે ઉપર ચાર જોજી લાગપણે પદ્મજપણે છે ચૂને કાષ્ટ પ્રાસા સાડીય જોજી ૧

પરિધીપણે છે, વચે કાઈક આઝેરા પચવીશ જોજન પરિધીપણે છે ને ઉપરે કાઈક આઝેરા
ખાગ જોજન પરિધીપણે છે મળે રિરતીણુ છે (ખાગ જોજન માટે) વચે સાકડો છે (આઠ
જોજન માટે) ને ઉપરે પાનજો છે (આર જોજન માટે) ગોપુજને સસ્થાી સસ્થીત છે
સર્વ જાનુનદમય છે આજો જાનત્ પ્રતિષ્ઠ છે તે કૂટ એક પત્રાર વેદિકાએ ને એક
વનખડે કરી સધળે ચોકડેર પિટયો છે તે વેદિકા ને વનખડો વણુન પુર્વપરે કહેવો
જાનત્ દેરાતા એમે છે વળી તે કૂટને ધણુ મધ્યદેશભાગે ધડા એક મોટું સિદ્ધાપતન છે
તે એક કાશ સામપણે છે, અર્ધકાશ પહોળપણે છે તે દેશકલ એક કાશ (પોણો કાશ)
ઉચ્ચ ઉચ્ચપણે છે જાનત્ એકમો આઠ છન (દેવતાની) પ્રતિમા છે જાનત્ તેની વ્યક્તવ્યતા
સર્વ પુર્વવીપરે કહેવી

વળી તે જાનુ સુદર્શનાએ પુનદીક્ષીના લવનને દક્ષિણુદીશે ને અસીખૂણાના પ્રાસાદા
વત સકને ઉત્તરદીશે ધડા એક મોટો કૂટ કલો છે (એ બીજો કૂટ) તેહજ પ્રમાણુ
પહેના કૂટનીપરે લા સિદ્ધાપતન છે

વળી જાનુ સુ ગનાના વનખડમાહે દક્ષિણુદીક્ષીના લવનને પૂનદીશે ને દક્ષીણુ પૂર્વ
અસીખૂણાના પ્રાસાદાવત સકને પશ્ચિમદીશે ધડા એક મોટો કૂટ કલો છે તેવું તેહજ
પ્રમાણુ ને સિદ્ધાપતન કહેવું (એ બીજો કૂટ)

વળી જાનુસુદર્શનાના વનખા દક્ષિણુદીક્ષીના લવનને પશ્ચિમદીશે ને દક્ષિણુ પશ્ચિમ નૌલ
ખૂણાના પ્રાસાદાવત સકને પૂર્વદીશે ધડા એક મોટો કૂટ કલો છે (એ ચોથો કૂટ) તેહજ
પ્રમાણુ ને સિદ્ધાપતન કહેવું

વળી જાનુસુદર્શનાના વનખા પશ્ચિમ દીક્ષીના લવનને દક્ષિણુદીશે ને દક્ષિણ પશ્ચિમ
નૌલખૂણાના પ્રાસાદાવત સકને ઉત્તરદીશે ધડા એક મોટો કૂટ છે (એ પાચમો કૂટ)
તેહજ પ્રમાણુ ને સિદ્ધાપતન કહેવું

વળી જાનુસુદર્શનાના વનખા પશ્ચિમ દીક્ષીના લવનને ઉત્તરદીશે ને ઉત્તર પશ્ચિમ
વાયવ્યખૂણાના પ્રાસાદાવત સકને દક્ષિણુદીશે ધડા એક મોટો કૂટ છે (એ છો કૂટ) તેહજ
કૂટનું પ્રમાણુ ને લા સિદ્ધાપતન કહેવું

વળી જાનુસુદર્શનાના વનખા ઉત્તરદીક્ષીના લવનને પશ્ચિમદીશે ને ઉત્તર પશ્ચિમ
વાયવ્યખૂણાના પ્રાસાદાવત સકને પૂનદીશે ધડા એક મોટો કૂટ છે (એ સાતમો કૂટ)
તેહજ પ્રમાણુ ને સિદ્ધાપતન કહેવું

વળી તે જાનુસુદર્શનાના વામાહે ઉત્તરદીક્ષીના લવનને પૂર્વદીશે ને ઉત્તર પૂર્વ
ધશાન ખૂણાના પ્રાસાદાવત સકને પશ્ચિમદીશે ધડા એક મોટો કૂટ છે (એ આઠમો કૂટ)
તેહજ પ્રમાણુ પહેના કૂટની પરે અને ઉપરે તેમજ સિદ્ધાપતન કહેવું

વળી તે સુદર્શના આગે ધણે તિનક વૃક્ષે કરી લગુચ દશે કરી જાનત્ રાજવૃક્ષે
કરી જાનત્ ચોકડેર પીટો છે તે જાનુસુદર્શનાને ઉપરે ધણા આઠ આર મગળીક છે તે

તે જલુદ્રીપનામા દ્વીપ પ્રતે લાલુનામા સમુદ્ર વૃત્ત વગીવાને આકારે ગ્લોથકો જલુ દ્વીપો સપ્તે ચોકકર વીંગો હયો છે જેવી કરી લવણ સમુદ્રો અધિકાર હવે કહે છે

૭૮. લવણ સમુદ્રનો અધિકાર. ૧૧૨૧

પ્રશ્ન—હે ભગવત, લવણ સમુદ્ર શું સમ ચક્રવાળે સંસ્થિત છે કે ત્રિપથ ચક્રવાળે સંસ્થિત છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, સમ ચક્રવાળે સંસ્થિત છે, પણ ત્રિપથ ચક્રવાળે સંસ્થિત નથી

પ્રશ્ન—હે ભગવત, લાલુનામા સમુદ્ર કેટલો ચક્રવાળે પહોળાપણે ફરતો છે ? તે કેટલો પરિધીપણે છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, લાલુ સમુદ્ર બે લાખ જોજન ચક્રવાળ ફરતો પહોળાપણે છે તે ૫૬૨ લાખ યોદાસી હજાર એકમે યોગલુપચાસ જોજન કાંઈક અંશે પરિધીપણે છે

તે લાલુ સમુદ્ર એક પદ્મર વેદિકાએ તે એક વનખડે કરી સધળે ચોકકર વીંટ્યો થયો રહે છે તે પદ્મર વેદિકા તે વનખડનો વર્ણન પુર્વે કરેલો તે પદ્મર વેદિકા અધ જોજન ઉંચી ઉંચપણે છે પાચમે ધનુષ પહોળાપણે છે, તે લાલુ સમુદ્ર જેવડી પરિધીપણે છે શેષ સર્વ તેમજ પુર્વપરે કહેલું તે વાખ્ય દેસે ઉલ્લા બે જોજન પહોળા પણે ૩ જાતના દેવતા નિવરે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, લવણ સમુદ્ર કેટલા દ્વાર કલા છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેના ચાર દ્વાર કલા છે નિર્ગમ ૧, નિર્ગમ ૨, ન્યત ૩, તે અપ રાશત ૪

પ્રશ્ન—હે ભગવત, લાલુ સમુદ્રનું નિર્ગમ નામે દ્વાર કલા કહ્યું છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, લાલુ સમુદ્રને પુરને અતે તે ધાતકીખડ દ્વીપને પુર્વાધ પશ્ચિમની દીમે સીતા મહા નદી ઉપરે ત્યાં લવણ સમુદ્રનું નિર્ગમનામા દ્વાર કહ્યું છે, તે દ્વાર આ જોજન ઉંચી ઉંચપણે છે તે આ જોજન પહોળાપણે છે એમ જલુ દ્વીપના નિર્ગમદ્વાર ની પરે સપ્ત સરખો વર્ણન જાત આઠ આઠ મગનિકના વર્ણવ સુધી કહેલો પણ એટલો વિશેષ જે ગમ્યધાની પુરને દીમે અંશે લાલુ સમુદ્રે કહી છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, લાલુ સમુદ્રનું નિર્ગમતનામા દ્વાર કલા કહ્યું છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, લાલુ સમુદ્રને નક્ષિલ દીમને અતે તે ધાતકીખડ દ્વીપને પાંતે દક્ષિણાધયકા ઉત્તરે નિર્ગમતનામા દ્વાર કહ્યું છે જેવ સપ્ત નિર્ગમદ્વારની પરે કહેલું

પ્રશ્ન—હે ભગવત લાલુ સમુદ્રનું જ્યતનામા દ્વાર કલા કહ્યું છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, લાલુ સમુદ્રની પશ્ચિમ દીસીને અતે તે ધાતકીખડ દ્વીપને પાંતે પશ્ચિમાધયકા પુર મીતા મહા નદીને ઉપરે જ્યતનામા દ્વાર કહ્યું છે જેવ સર્વ તેમજ પુર પરે કહેલું

પ્રશ્ન—હે ભગવત, લવણ સમુદ્ર અપરાધતા મામા દાર ક્યા કહ્યું છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, લવણ સમુદ્રની ઉત્તર દીપ્તિને અતે ને ધાતખખડ દીપ્તિ પતિ ઉત્તમ-ધયથી દક્ષિણે અપરાધતા મામા દાર છે. મેા મરં પુરં પડે નિઃસ્વપ્નર જેવું કહેવું

પ્રશ્ન—હ ભગવત, લવણ સમુદ્ર મા દાર દારો એવે એક દારથી જીવન દા ને આગા માએ કહેવું અતઃ કહ્યું છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તણ સાખ, પચાણ દહાર, જસે એથી જોજન ને તે ઉપર એક કાસ એક આનંદ કહ્યું છે, (તે કેમજે એકેક દારનું પદાગપણ ચાર ચાર જોજનનું એટલે ચારે દાર યજ્ઞને મેળા જોજન યાપ વળી એકેક દાર જારવાખની સાખા એકેકા મસની એટલે ચાર દારની સાખા મળતા ચાર દુઝાઝ કામ યાપ. તે આઠ કાસના જે જોજનને પુરના મેળા જોજનમાં બેળતા અગર જોજન યાપ, તે લવણની મળગી પરિધી માટેથી બાદ કરીએ ને બાકી રહેવાને ચાર ભાગે વહેંચીએ ત્યારે તણ સાખ, પચાણ દહાર, જસે એથી જોજન એક કાસ એટલું એક દારથી જીવન દારને આનંદ (ઉદુ) જલણ એ ભાવાય)

પ્રશ્ન—હ ભગવત, લવણ સમુદ્રના પ્રદેશ ધાતખખડો સ્પરયા છે ?

ઉત્તર—હ જ્ઞાતમ, જેમ જલુદીપનું વ્યાખ્યાન કહ્યું તેમ ધાતખખડામને આગાવે પણ સર્વ તેમજ કહેવું

પ્રશ્ન—હે ભગવત, લવણ સમુદ્રના છાત્ર મરીને ધાતખખડે ઉપડે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જલુદીપની પરે સર્વ આળાના સહીન કહેવું

પ્રશ્ન—હે ભગવત, લવણ સમુદ્ર એહવું નામ રચામાટે કહો છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, લવણ સમુદ્ર ઉત્ક (પાળી) આળીત, રજવત, વેગેકરી કાળે વર્ણ, સ્વભાવે નિપર કુચ લવણ (મીઠા) સરણ અપ્રીય છે ધણા દુષ્ક, અતુષ્પદ મૃગ, પશુ, પખીયા, સરીસપાંદિ તેહને પીવા જેવું નથી પણ એટલે વિશેષ જે સાના ઉપના મજાન-દિક તેહને અપ્રીય નથી (લવણ સમુદ્ર યજ્ઞ ઉપના તે સ્વયોની માટે તેહને પ્રાય છે) વળી સુરિયત એહવે નામે મહર્ષિ ત્યા લવણાધિપતિ દેવતા જલવત પર્યાપમની રિયતિ વત છે તે ત્યા ચાર દહાર સામાની દેવતાનું જલવત લવણ સમુદ્રનું, સુરિયત રાજ્યધાનીનું અનેરા ધણાનું અધિપતિપણું કવો યેમ વીચર છે તેણે અર્થે લવણ સમુદ્ર એહવું મામ કરીએ વળી લવણ સમુદ્ર એહવું સાસ્વતું મામ કહ્યું છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, લવણ સમુદ્રને નિયે કેના ચદ્રમા કાતિએ કી દીપતા હુવા, દીપે છે ? દીપસે એમ અર્થ નહન, મહ, તારા એ પાન જ્યોતિષી પુઝા

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, લવણ સમુદ્રને વિરે ચાર ચદ્રમા દીપતા હુવા, દીપે છે ને દીપસે ચાર સમ તપતા હુવા, તપે છે ને તપસે એસો જાર નક્ષત્ર ચદ્રમાદિક સાથે જોગ જોડ્યા જોડે છે, ને જોડશે તણમે જ્ઞાન મુક્ત જેન પ્રતે ચાર ચરતા હુવા, ચરે છે ને ચરશે બે

લાખ, સતસઠ હજાર ને નવમે એટલી કોડ કોડી એટલા તારાના સમુદ્ર (જથ્થો) લવણ સમુદ્ર માહે શોભતા હુના, શોભે છે ને શોભશે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, લવણ સમુદ્ર જળ (પાણી) રચા કારણે ચઢેલ, આક્રમ, અમા વાર્યા, પુનમે અલત અધિક અધિક નમે ઘટે (ભરતી ઓટ ચાવ) છે?

ઉત્તર—હે જાતમ, જળુરૂપનામા દીપતી ચારે દીસે બારીલી વેદિકાના અતથકી લવણ સમુદ્ર પચાણ પચાણ હજાર જોજ. અનગાતી જળમે ત્યા ચાર અત્યત મોઝા આનવવત મોટા અવજર (ભાજન વિરોધ) તેડને સરચા સરિયત માહા પાતાળા કળશા છે તેના નામ પૂરે દીમે વળયા મુખ ૧, દક્ષિણે કેતુમુખ ૨, પશ્ચિમે મુખ ૩, ને ઉત્તરે ધ્રુવર ૪ તે માહા પાતાળા કળશા એકે લાખ, લાખ જોજન જળ માહે ઉડપણ છે મૂળે દશ હજાર જોજન પોહોળપણ છે ત્યારપછી એક પ્રદેશ વધતા વધતા ચમ પીમે એક પ્રદેશની શ્રેણીએ એક લાખ જોજન પોહોળપણ છે ને ત્યારપછી વળી પ્રદેશ પ્રદેશ ઘટતા ઘટતા થકા ઉપરે મુખને મૂળે દશ હજાર જોજન પોહોળપણ છે વળી તે માહા પાતાળા કળશાની ટૂંની કાઠ હીકરી સધળે સરખી એક હજાર જોજન જળપણ છે તે સન વજ્ર સામય નિર્મળ જવત્ પ્રતિરૂપ છે સા ધણા જન, ધણા પુદ્ગળ આશ્રય છે, ઉપજે છે, ચલે છે તે હીકરી દ્રવ્યપણે સારસતિ છે તે વર્ણાદિને પચમિ કરી અસારસતિ છે વળી તે ચાર પાતાળા કળશે ચાર દેવતા મહર્ષિ જનત્ એક પચો પમની સ્થિતિએ વમે છે તેના નામ વચા મુખે કાળ ૧, ટ્રુપે મહાકાળ ૨, મુખે વૈનવ ૩, ને ધ્રુવરે પ્રભજન ૪ તે માહા પાતાળા કળશાને ત્રણ નણુ ભાગ છે તે કહે છે હેઠલો ત્રીભાગ ૧, મધ્યનો ત્રીભાગ ૨, તે ઉપરલો ત્રીભાગ ૩, તે નણુ ભાગ માહીતો એકે ત્રીભાગ તેનીત હજાર, નણુમે તેનીશ જોજન ને એક જોજનનો ત્રીભાગ ભાગ એકે જોજનપણ છે (લાખ ૧૧ ત્રણ ભાગ કરવા) ત્યા જે હેઠલો ત્રીભાગ તેમા વાયુકાય કેનડ વાયરો છે ને જે નચો ત્રીભાગ તેમા વાયુમય તે અપકાય (નાથરો, પાણી) જોજા રહે છે ને જે ઉપરલો ત્રીભાગ છે ત્યા વન અપકાય (પાણી) છે

તેમ વળી તે જાતમ લના સમુદ્રને વિષે તે તે હામે ધણા નાહ ૧૧ અનજર ભાજનને સકથાને સરિયત તે નાહના પાતાળા કળશા છે તે નાના પાતાળા કળશા એક હજાર જોજન ઉડા છે મૂળે સો જોજન પોહોળા છે ત્યાર પછી પ્રદેશ પ્રદેશ વધતા વધતાયકા વચે એક પ્રદેશની શ્રેણીએ એક હજાર જોજન પોહોળા છે ત્યાર પછી પ્રદેશ પ્રદેશ ઘટતા ઘટતાયકા ઉપરે મુખને હામે સો જોજન પોહોળા છે, તે લધુ (નાના) પાતાળા કળશા ની હીકરી સધળે સગીખી દશ જોજન જડી છે તે સર્વ વજ્રમય નિર્મળ જનત્ પ્રતિરૂપ છે ત્યા ધણા જન ધણા પુદ્ગળ ઉપજે છે, ચલે છે તે હીકરી દ્રવ્યપણે સારસતિ છે ને વર્ણાદિને પચમિ કરી અસારસતિ છે પ્રત્યેક પ્રત્યેક અર્ધ પચોપમની સ્થિતિના દેવતાએ સહીત છે તે લધુ પાતાળા કળશાને પા નણુ ભાગ છે તે કહે છે હેઠલો ત્રીભાગ ૧, વચો ત્રીભાગ ૨, ને ઉપરનો ત્રીભાગ ૩ તે એકે ત્રીભાગ નણુમે, તેનીશ જોજન

ને એક જોજનનો ત્રીજો ભાગ એટલું જાડપણે છે (હવે જોજનના ત્રણ ભાગ કરવા) ત્યાં જે હોય તે ત્રીજાગ છે ત્યાં કેવળ વાયરો છે તે વચ્ચે ત્રીજાગે વાયરો ને પાણી છે, તે ઉપર ત્રીજાગે કેવળ પાણી છે એમ સર્વ નાહના ગોઠા મળાને લગણુ સમુદ્રને વિષે સાત દુન્યર, આદમ, ચોરાની પાતાળા કળશા દોષ એમ નિર્ણય કર્યું છે હવે ત્યારે તે મોટા પાતાળા કળશા ને નાહના પાતાળા કળશાને હકવા ને વચ્ચા ત્રીજાગને વિષે ધણા ઉત્તર ઉર્ધ્વ (ઉચ્ચ) ગમત સ્વભાવત વાયરો ઉપર છે, મુર્તિ પામે છે, હાથે છે, ચાપે છે, કપે છે, કોલાય છે સધા પામે છે માહોમાટે આપડે છે, તે તે ભાવપ્રત્યે પરીણમે છે ત્યારે તે પાણી ઉચ્ચ ઉત્તર છે, ઉત્તર છે, ને ત્યારે તે નાહના પાતાળા કળશા ને મોટા પાતાળા કળશા દેહના ને વચ્ચા ત્રીજાગને વિષે ધણા ઉત્તર ઉર્ધ્વ ગમત સ્વભાવત વાયરો નથી હાનના જનત ને તે ભાવપ્રતે ૧ પરીણમે ત્યારે તે ઉલ્ક (પાણી) ઉચ્ચ ઉત્તર નહીં, ઉત્તર નહીં વળી તે પાતાળા કળશાના વાયરો અહોરાત્રી મધ્યે બેસાડે તે વાયુ પ્રેરે છે ત્યારે અહોરાત્રી મધ્યે બેસાડે પાણી ઉચ્ચ ઉત્તર છે તે કારણે અહોરાત્રી મધ્યે બેસાડે વેળ જરાય છે (હરતી ઝોટ યાવ છે) ને ત્યારે તે કળશા વાયરો અધન્યાગે અનેરા વાયગમને ઉદેરે હાં ત્યારે અધવચ્ચાલેયની તે પાણી ઉત્તર નહીં ઉત્તર નહીં એમ નિર્ણયે હે ગૌતમ લગણુ સમુદ્ર મહાદેસ, આદમ, અમાવાસ્યા, પુનમને વિષે અલ્પ અધિકો નમે તથા ધરે છે

પ્રશ્ન—હે જનત લગણુ સમુદ્ર પાણી અહોરાત્રી (દીનમ રાત્રી યધને) ત્રીસ મુર્તિ માંહે કેટલી વાગ અલ્પ નધે, ધરે છે? (અતી ઝોટ યાવ છે)

ઉત્તર—હે ગૌતમ, લગણુ સમુદ્ર પાણી ત્રીસ મુર્તિમાંહે બેવાગ અલ્પ વધે ધરે છે

પ્રશ્ન—હે જનત ત્યાંમાટે એમ કરો કે જે લગણુ સમુદ્ર પાણી ત્રીસ રાત્રીમાંહે બે વાગ વધે, ધરે છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ લગણુ સમુદ્ર ત્રીસ મુર્તિમાંહે બેવાગ અધન્યાગેથી વાયરો ઉત્તર છે (પાતાળા કળશાની વાયરો કરીને અહાસ, આદમ પુનમ અમાવાસ્યાએ પાણી ઉત્તર છે પાણી અધન્યાગે સમુદ્રમાંહે ઓગ વાયરો પાતાળા કળશાને વાયરો પ્રેર્યાંકા અહોરાત્રીમાં બે વાગ ઉત્તર છે તેલે કરી અહોરાત્રીમાં બેવાગ વેળ જરાય છે (હરતી ઝોટ યાવ છે) ત્યારે અધન્યાગે ત્રીસ પાણી ઉત્તર તે માટે દે ગૌતમ દીનસની ત્રીસ મુર્તિમાંહે તે વાયરોની અપેક્ષાએ કરીને બેવાગ વધે, ધરે છે જનત વાયુને પ્રત્યે લગણુ સમુદ્રને વિષે ત્રીજાગે ઉત્તર છે ચક્રાગની રિપવ ગતિ છે આનંદ આકાંક્ષે અથવા વૃત્તાકારે છે

પ્રશ્ન—હે જનત, લગણુ સમુદ્રની ત્રીજાગ કેટલી ચક્રાગે હરતી પહોળપણે છે, ને કેટલી વધે ધરે છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, લગણુ સમુદ્રની ત્રીજાગ ત્રીસ જોજન જોજન ચક્રાગે હરતી પહોળપણે છે ને માંકે ઉચ્ચ અધ જોજન તે ત્રીજાગ ઉપરે વેળ વધે, ધરે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, લવણ સમુદ્રની કેટલા હજાર નાગ કુમાર દેવતા અબ્યતર (માહીલી) વેળ (જલુદ્રીપ તરફ) ધરે છે, કેટલા હજાર નાગકુમાર દેવતા બાહીરલી વેળ (ધાતકી ખડા તરફ) ધરે છે, ને કેટલા હજાર નાગકુમાર દેવતા અગ્રોદક (સીખા ઉપરથી પાણી) લવણ સમુદ્રનું ધરે છે? (હજાવે છે)

હી-તર—હે જ્ઞાતમ, બેતાળીસ હજાર નાગકુમાર દેવતા અબ્યતર (જલુદ્રીપમા માહીલી) વેળ ધરે છે બોહોતેર હજાર નાગકુમાર દેવતા બાહીરલી (ધાતકી ખડામા) વેળ ધરે છે, ને સાઠ હજાર નાગકુમાર દેવતા અગ્રોદક (સીખા ઉપરથી પાણી) ધરે છે એણી રીતે સર્વ મળીને એક લાખ, અગ્રોતેર હજાર, નાગકુમાર દેવતા હોય એમ તિથકરે કહ્યું

પ્રશ્ન—હે ભગવત, કેટલા વેળધર નાગકુમાર રાજા છે?

હી-તર—હે જ્ઞાતમ, આર વેળધર નાગકુમાર રાજા છે તેના નામ-ગોચુલ ૧, સીવક ૨, શખ ૩, ને મનોસીનક ૪

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે આ વેળધર નાગ રાજાના કેટલા આવાસ પર્વત છે?

હી-તર—હે જ્ઞાતમ, તેના આર આવાસ પર્વત છે તેના નામ-ગોચુલ ૧, દગભાસ ૨, શખ ૩, ને દગસીમક ૪

પ્રશ્ન—હે ભગવત, ગોચુલનામા વેળધર નામરાજાનો ગોચુલનામા આવાસ પર્વત કયા છે?

હી-તર—હે જ્ઞાતમ, જલુદ્રીપના મેરૂ પર્વતને પુર્વ દીમે લવણ સમુદ્ર પ્રતે બેતાળીસ હજાર જોજન અવગાહી જઈએ ત્યા ગોચુલનામા વેળધર નામરાજાનો ગોચુલ નામા આવાસ પર્વત છે તે સતતસે ને એકલીસ જોજન ઉંચો ઉંચપણે છે આરસે ને સવાત્રીસ જોજન ઉંડો ઉંડપણે છે મૂળે એક હજાર બારીસ જોજન લાખપણે, પોહોળપણે છે વીચે સાતસે ત્રેવીસ જોજન લાખપણે પોહોળપણે ને ઉપરે આરમે ચોતીસ જોજન લાખ પણે પોહોળપણે છે મૂળે નણુ હજાર બસે ૧ બત્રાસ જોજન કાઠક ઉંચા પરિધીપણે છે, વીચે બે હજાર બસે ૧ અઘાસી જોજન કાઠક અધાકિસ પરિધીપણે છે ને ઉપરે એક હજાર, ત્રણસે ને એકતાલીસ જોજન કાઠક ઉંચા પરિધીપણે છે મૂળે વિમ્બીય છે, વચે સક્ષીસ (સાકડો) છે, ને ઉપરે સક્ષીય (સામડો) છે ગોચુલને સરથાને સરિથત છે સર્વ કનકમય છે નિર્મળભવત પ્રતિરૂપ છે

નળી તે ગોચુલ પર્વત એક પદ્મવર વેદિકાએ ૧ એક વનખડે કરીને સવગે એક ફેર વીટયો છે તે વેદિકા ૧ વનખ નો વણુન પુવપરે કહેવો તે ગોચુલનામા આવાસ પર્વતને ઉપરે ધણુ સમ રમણિક ભૂમિભાગ છે જવત દેવતા વસે છે તે ધણુ સમ રમણિક ભૂમિ ભાગને મધ્ય ભાગે લાંબે એક મોટો પ્રાસાદાવનસક છે તે પ્રાસાદાવનસક સાડાબાસક જોજન ઉંચપણે છે, તેમજ ઉંચપણાનું અધ મના એકલીસ જોજન લાખ પણે, પોહોળપણે છે તેના વર્ણન કહેવો જાનત સિદ્ધામન પરીવાર સહીન કહેવું

ને એક જોજનનો ત્રીજો ભાગ એકાદ જીવનો છે (હજાર જોજનના ત્રણ ભાગ કરવા) ત્યાં ને હોય ત્રીજા ભાગ છે ત્યાં કેવળ વાયરો છે ને વચ્ચે ત્રીજા ભાગે વાયરો ને પાણી છે ને ઉપર ત્રીજા ભાગે કેવળ પાણી છે એમ સવ નાહના મોટા મળાં લાંબુ સમુદ્રો વિશે સાત હજાર, આઠમ, ચોરાલી પાતાળા કળતા હોય એમ નિર્ધાર કર્યું છે હવે જ્યારે તે મોટા પાતાળા કળતા ને નાહના પાતાળા કળતાં હોના તે વચ્ચા ત્રીજા ભાગે ત્રિપે ધણા ઉગર ઉર્ધ્વ (ઉચ્ચ) ગમન સ્વભાવનત વાયરા ઉપર છે, મુર્ચના પામે છે, દાને છે, નાર છે કો છે, સોભાય છે, સઘટ પામે છે માત્રામાહે આયર છે, તે તે ભાવપ્રત્યે પરીણમે છે ત્યારે તે પાણી ઉચ્ચ ઉગર છે, ઉભરાય છે, તે જ્યારે તે નાહના પાતાળા કળતા તે મોટા પાતાળા કળતા હોના તે વચ્ચા ત્રીજા ભાગે ત્રિપે ધણા ઉગર ઉર્ધ્વ ગમન સ્વભાવનત વાયરા ત્રીજા દાનતા જનત ને તે ભાવપ્રત્યે પરીણમે ત્યારે તે ઉદક (પાણી) ઉચ્ચ ઉગર નહીં, ઉભરાય નહીં વળી તે પાતાળા કળતા વાયરા અહોરાત્રી મધ્યે જ્યારે તે વાયુ પેરે છે ત્યારે અહોરાત્રી મધ્યે જોના પાણી ઉચ્ચ ઉગર છે તે કારણે અહોરાત્રી મધ્યે જ્યારે વેગ ભાવ છે (ભરતી જોના થાય છે) ને જ્યારે તે કળતા વાયરા અધવચ્ચાએ જોના વાયરાપ્રત્યે ઉદર નહીં ત્યારે અધવચ્ચાએથી તે પાણી ઉભરાય નહીં, ઉઠે નહીં એમ નિર્ધારે હે જ્ઞાતમ લગલ સમુદ્ર સ, આઠમ, અમાવાસ્યા, પુનમને ત્રિપે અલત અધીક વધ તથા ધટે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, લગલ સમુદ્ર પાણી અહોરાત્રી (દીન રાત્રી થકને) ત્રીણ મુક્ત માંડ કટની વાર અલત વધે, ધટે છે? (ભગતી જોના થાય છે)

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, લગલ સમુદ્ર પાણી ત્રીણ મુક્તમાહે જોના અલત વધે ધટે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સ્વામાટે એમ કહો કે ને લગલ સમુદ્ર પાણી ત્રિસ રાત્રમાહે જો વાર વધે, ધટે છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, લગલ સમુદ્ર ત્રીણ મુક્તમાહે જોના અધવચ્ચાએથી નામરો ઉઠે છે (પાતાળા કળતાની વાયરો કરીને ચક્ર સ, આઠમ, પુનમ, અમાવાસ્યાએ પાણી ઉભરે છે પાણી અધવચ્ચાએ સમુદ્ર માહે અતેગ નામરો પાતાળા કળતાને વાયરો ત્રેવાયકા અહોરાત્રમા જો વાર ઉઠે છે તેણે કરી અહોરાત્રમા જોના વેગ ભરાય છે (સ્તિભાવ) ત્યારે અધવચ્ચાએ ત્રીજા પાણી ઉગરે તે માટે તે જ્ઞાતમ દીનસની ત્રીણ મુક્તમાહે તે વાયરાની અપેક્ષાએ કરી જ્યારે વધે ધટે છે જ્યારે વાયુને પ્રકાષે લગલ સમુદ્રને ત્રિપે સીખા ઉગતી છે ચક્રાગની વિપલ ગતિ છે આવત આકારે અથવા વૃત્તાકારે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત લગલ સમુદ્રની ત્રીણ કટલી ચક્રાએ ફરતી પહોળપણે છે, ને ફરતી વડે ધટે છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, લગલ સમુદ્રની ત્રીણ દસ દંતર જોજન ચક્રવાળા ફરતી મોટાળપણે છે ને કારક ઉચ્ચ અધ જોજન તે સીખા ઉપરે વેગ વધે, ધટે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, લવણ સમુદ્રની કેટલા હજાર નાગ કુમાર દેવતા અબ્યતર (માહીવી) વેળ (જલુદીપ તરફ) ધરે છે, કેટલા હજાર નાગકુમાર દેવતા બાહીરલી વેળ (ધાતકી ખડા તરફ) ધરે છે, ને કેટલા હજાર નાગકુમાર દેવતા અઝોદક (સીખા ઉપરલું પાણી) લવણ સમુદ્રનું ધરે છે? (દબાવે છે)

ઉત્તર—હે ગૌતમ, બેતાળીસ હજાર નાગકુમાર દેવતા અબ્યતર (જલુદીપમા માહીલી) વેળ ધરે છે બોહોતેર હજાર નાગકુમાર દેવતા બાહીરલી (ધાતકી ખડામા) વેળ ધરે છે, ને સાઠ હજાર નાગકુમાર દેવતા અઝોદક (સીખા ઉપરલું પાણી) ધરે છે એણી રીતે સર્વ મળીને એક લાખ, અઘોતેર હજાર, નાગકુમાર દેવતા હોય એમ તિથકરે કહ્યું

પ્રશ્ન—હે ભગવત, કેટલા વેળધર નાગકુમાર રાજા છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, આર વેળધર નાગકુમાર રાજા છે તેના નામ—ગોથુભ ૧, સીવક ૨, રાખ ૩, ને અનોસીનક ૪

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે આર વેળધર નાગ રાજાના કેટલા આવાસ પર્વત છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, તેના આર આનાસ પર્વત છે તેના નામ—ગોથુભ ૧, દગભાસ ૨, રાખ ૩, ને દગસીમક ૪

પ્રશ્ન—હે ભગવત, ગોથુભનામા વેળધર નાગરાજાનો ગોથુભનામા આવાસ પર્વત કયા છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જલુદીપના મેઝ પર્વતને પૂર્વ દીમે લવણ સમુદ્ર પ્રતે બેતાળીસ હજાર જોગન અવગાદી જમ્બે લા ગોથુભનામા વેળધર નાગરાજાનો ગોરથુભ નામા આવાસ પર્વત છે તે સત્તમે ને એકવીસ જોગન ઉચો ઉચપણે છે આગસે ને સવાનીસ જોગન ઉડો ઉડપણે છે મુળે એક હજાર બારીસ જોગન લાગપણે, પોટોળપણે છે વીચે સાતમે ત્રેવીસ જોગન લાગપણે પોટોળપણે છે ૧ ઉપરે આગસે ચોવીસ જોગન લાગ પણે પોટોળપણે છે મુળે નણુ હજાર બસે ને બત્રીસ જોગન કાષ્ઠક ઉંચા પરિધીપણે છે, વીચે બે હજાર બસે ને અઠવાસી જોગન કાષ્ઠક અધીકેરા પરિધીપણે છે ને ઉપરે એક હજાર, ત્રણમે ને એકતાલીસ જોગન કાષ્ઠક ઉંચા પરિધીપણે છે મુળે વિસ્તીર્ણ છે, વચે સક્ષીમ (સાકડો) છે, ને ઉપરે સક્ષીર્ણ (સાકડો) છે ગોપુકને સરથાને સરિયત છે સર્વ કનકમય છે નિર્મળગવત્ પ્રતિષ્ઠ છે

વળી તે ગોરથુભ પર્વત અક પદ્મર વેદિકાએ ૧ એક વનખડે કરીને સધળે ચોક ફેર વીંટયો છે તે વેદિમ ૧ વાખડનો વણુન પુનપરે કહેવો તે ગોરથુભનામા આવાસ પર્વતને ઉપરે ધણુ સમ રમણિક ભૂમિભાગ છે જનત્ત દેવતા વગે છે તે ધણુ સમ રમણિક ભૂમિ ભાગને મધ્ય ભાગે લાં એક મોટો પ્રાસાદાવત સક છે તે પ્રાસાદાવત સક સાઝાપાસક જોગન ઉંચપણે છે, તેમજ ઉચપણાનું અધ સના એકત્રીસ જોગન લાગ પણે, પોટોળપણે છે તેના વણુન કહેવો જનત્ત સિદ્ધાસન પરીવાર સહીત કહેવું

પ્રશ્ન—હે ભગવત, લવણ સમુદ્રની કેટલા હજાર નાગ કુમાર દેવતા અબ્યતર (માહીની) વેળ (જમુદ્રીપ તરફ) ધરે છે, કેટલા હજાર નાગકુમાર દેવતા બાહીરલી વેળ (ધાતકી ખડ તરફ) ધરે છે, ૧ કેટલા હજાર નાગકુમાર દેવતા અગ્રોદક (સીખા ઉપરથી પાણી) લવણ સમુદ્ર ધરે છે? (સ્વાવે છે)

હી-તર—હે ગૌતમ, બેતાળીસ હજાર નાગકુમાર દેવતા અબ્યતર (જમુદ્રીપમા માહીની) વેળ ધરે છે બોહોતેર હજાર નાગકુમાર દેવતા બાહીરલી (ધાતકી ખડમા) વેળ ધરે છે, ને સાઠ હજાર નાગકુમાર દેવતા અગ્રોદક (સીખા ઉપરથી પાણી) ધરે છે એણી રીતે સર્વ મળીને એક લાખ, અગ્રોતેર હજાર, નાગકુમાર દેવતા હોય એમ તિયકરે કહ્યું

પ્રશ્ન—હે ભગવત, કેટલા વેળધર નાગકુમાર રાજા છે?

હી-તર—હે ગૌતમ, આર વેળધર નાગકુમાર રાજા છે તેના નામ-ગેયુલ ૧, સીનક ૨, શખ ૩, ને મનોસીનક ૪

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે આ વેળધર નાગ રાજાના કેટલા આવાસ પર્યંત છે?

હી-તર—હે ગૌતમ, તેના આર આવાસ પર્વંત છે તેના નામ-ગેયુલ ૧, દગભાસ ૨, શખ ૩, ને દગસીમક ૪

પ્રશ્ન—હે ભગવત, ગેયુલનામા વેળધર નાગરાજાનો ગેયુલનામા આવાસ પર્યંત કયા છે?

હી-તર—હે ગૌતમ, જમુદ્રીપના મેર પર્વતને પુર્વ દીમે લવણ સમુદ્ર પ્રતે બેતાળીસ હજાર જોજન અવગાહી જમુએ ત્યા ગેરયુલનામા વેળધર નાગરાજાનો ગેરયુલ નામા આવાસ પર્વંત છે તે સાતસે ને એકવીસ જોજન ઉચે ઉચપણે છે આસે ને સવાત્રીસ જોજન ઉડો ઉડપણે છે મળે એક હજાર બારીસ જોજન લાખપણે, પોહોળપણે છે વીચે સાતસે રેવીસ જોજન લાખપણે પોહોળપણે છે ૧ ઉપરે આરમે ચોવીસ જોજન લાખ પણે પોહોળપણે છે મળે નણ હજાર બસે ને બત્રીસ જોજન કાષક ઉણા પરિધીપણે છે, વીચે બે હજાર બસે ૧ અઠવાસી જોજન કાષક અધીકેરા પરિધીપણે છે ને ઉપરે એક હજાર, ત્રણસે ને એકતાલીસ જોજન કાષક ઉણા પરિધીપણે છે મળે વિન્નાઈ છે, વચે સક્ષીમ (સાકડો) છે, ને ઉપરે સકીર્ણ (સાકડો) છે ગેયુલને સરથાને સરિયન છે સર્વે કનકમય છે નિર્મળભવત્ પ્રતિરૂપ છે

વળા તે ગેરયુલ પાત્ત અક પસવર વેદિકાએ ૧ એક નનખડે કરીને સધળે ચોક ફેર વીંટયો છે તે વેદિકા ૧ વાખ નો વર્ણન પુનપરે કહેવો તે ગેરયુલનામા આવાસ પર્વતને ઉપરે ધણુ સમ રમણિક ભૂમિભાગ છે જ્યવત્ દેવતા વને છે તે ધણુ સમ રમણિક ભૂમિ ભાગને મધ્ય ભાગે સાં-એક મોટો પ્રાસાદાત્તસક છે તે પ્રાસાદાત્તસક સામાનાસક જોજન ઉચપણે છે, તેમજ ઉચપણાનુ અધ સાડા એકવીસ જોજન લાખ પણે, પોહોળપણે છે તેના વર્ણન કહેવો જ્યવત્ સિદાસન પરીયાર સધીન કહેવું

ને એક ભોજનનો નીચે ભાગ એવું જાણ્યો છે (જ્યારે ભોજનના ત્રણ ભાગ કરવા) ત્યાં જે દેહિયા નીભાગ છે ત્યાં કેવળ વાપરે છે તે નીચે નીભાગે વાપરે ને પાણી છે ને ઉપરથી નીભાગે કેવળ પાણી છે નમ સર્વ ૧૮૫ મોદરા મળીને લાજુ સમુ ને વિરે સાત દળર, આઠમે નવમી પાનાળા કળયા દોષ એમ નિર્ધારે ક્યું છે હવે જ્યારે તે મોટા પાનાળા કળયા ને નાદના પાનાળા કળયાને દહવા ને વચ્ચા ત્રાખા ને વિરે ધણા ઉર ઉધ (ડયા) ગમત અભાસત વાપડ ઉપરે છે, મુલું પામે છે, હાને છે નારે છે, કપે છે સ્ત્રાખા કે સપા પામે છે મારામારે આપડ છે, તે તે ભાષ્યની પરીબુમે છે ત્યારે તે પાણી ઉચું ઉઠે છે, ઉતરવ છે, ને જ્યારે તે નદના પાનાળા કળયા ને મોટા પાનાળા કળયા દેહવા ને વચ્ચા નીભાગે વિરે ધણા ઉગર ઉધે ગમન સ્વભાવત વાપડા ૧૫૧ હાનના જાત ને તે ભાષ્યને ન પરીબુમે ત્યારે તે ઉઠક (પાણી) ઉચું ઉઠે નહીં, ઉતરવ નહીં વળી તે પાનાળા કળયાના વાવરા અદોરાની મધે બેસા તે વાયુ પ્રેરે છે ત્યારે અદોરાની મધે બેસા પળી ઉચું ઉઠે છે તે કારણે અદોરાની મધે બેસા વેગ જરાવ છે (જરતી એવું થાય છે) ને ત્યારે તે કળયાના વાવરા અધવચ્ચા ૧ એવેગ ગાયરાત્રે ઉઠે નહીં ત્યારે અધવચ્ચાએધી તે પાણી ઉતરવ નહીં, ઉઠે ના એમ નિર્ધારે હે ગૌતમ લગજુ સમુ અઉદસ, આસમ, અમાવાસ્યા, પુનમને વિરે નમત અધીકા વધે તથા ઘટે છે

પ્રશ્ન—હે જગત, લગજુ સમુ પાણી અદોરાના (દીવસ રાત્રી ઘણો) નીચ મુકુર્ત માંહે કેટલી વાગ અલન વધે ઘટે ૩૪ (લતી બોડ થાય છે)

ઉત્તર—હે ગૌતમ, લગજુ સમુ પાણી નીચ મુકુર્તમાં બેસા અન્યત વધે ઘટે છે

પ્રશ્ન—હે જગત, સમાપ્તે એમ કહો એ જે વચ્ચ સમુ પાણી વિસ રાત્રમાટે બે નાર વધે, ઘટે છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ લગજુ સમુ નીચ મુકુર્તમાં બેસાર અધવચ્ચાએધી વાવરા ઉઠે છે (પાનાળા કળયાની વાવરે કરીને અજિસ, આઠમ પુનમ, અમાનાસ્યાએ પાણી ઉતરે છે પાણી અધવચ્ચાએ સમુ, માહે અનેગ વાવરા પાનાળા કળયાને વાવરે વેવાધર્મ અદોરાત્રમા બેસા ઉઠે છે તેણે કરી અદોરાના બેસાર વેગ જરાવ છે (નિભાસ) ત્યારે અધવચ્ચાએ શીજ પાણી ઉઠે તે માટે દે ગૌતમ દીવસની નીચ મુકુર્તમાં તે વાવરાની અપેક્ષાએ કરી બેસાર વધે, ઘટે છે જગત વાયુ પ્રેરે જરાવ સમુને વિરે ગીખા ઉઠી છે ચક્રાગની પ્રિયબ ગિ છે આનંદ આમરે અથવા દયાકર છે

પ્રશ્ન—હે જગત લગજુ સમુ ની સીખા કેટલી ચક્રાએ કરતી પટોળપણે છે, ને કેટલી વધે ઘટે છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ લગજુ સમુની સીખા દસ દળર જોજન ચક્રાએ કરતી પોદોળપણે છે ને કાષ્ઠક ઉણ અધ જોજન તે સીખા ઉપરે વેગ વધે, ઘટે છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવત, લવણ સમુદ્રની કેટલા દહ્નર નાગ કુમાર દેવતા અબ્ધ તર (માહીવી) વેળ (જલુક્ષીપ તરફ) ધરે છે, કેટલા દહ્નર નાગકુમાર દેવતા બાહીરવી વેળ (ધાતકી ખડ તરફ) ધરે છે, ને કેટલા દહ્નર નાગકુમાર દેવતા અઝોદક (સીખા ઉપરથી પાણી) લવણ સમુદ્ર ધરે છે? (દબાવે છે)

હી તર—હે ગૌતમ, એતાળીસ દહ્નર નાગકુમાર દેવતા અબ્ધ તર (જલુક્ષીપમા માહીવી) વેળ ધરે છે બોહોતેર દહ્નર નાગકુમાર દેવતા બાહીરવી (ધાતકી ખડમા) વેળ ધરે છે, ને સાઠ દહ્નર નાગકુમાર દેવતા અઝોદક (સીખા ઉપરથી પાણી) ધરે છે એણી રીતે સન મગીને એક લાખ, અબોતેર દહ્નર, નાગકુમાર દેવતા દોષ એમ તિર્થકરે કહ્યું

પ્રશ્ન—હે ભગવત, કેટલા વેળધર નાગકુમાર રાજા છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, આર વેળધર નાગકુમાર રાજા છે તેના નામ—ગોથુલ ૧, સીનક ૨, રાખ ૩, ને મનોસીનક ૪

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે આ વેળધર નાગ રાજાના કેટલા આવાસ પર્વત છે?

હી તર—હે ગૌતમ, તેના આર આનામ પર્વત છે તેના નામ—ગોથુલ ૧, દગબાસ ૨, રાખ ૩, ને દગરીમક ૪

પ્રશ્ન—હે ભગવત, ગોથુલનામા વેળધર નાગરાજાનો ગોથુલનામા આવાસ પર્વત કયા છે?

હી તર—હે ગૌતમ, જલુક્ષીપના મેર પર્વતને પૂર્વ દીમે લવણ સમુદ્ર પ્રતે એતાળીસ દહ્નર ભોજન અવગાહી જમ્યે લા ગોથુલનામા વેળધર નાગરાજાનો ગોથુલ નામા આવાસ પર્વત છે તે સતરમે ને એકવીસ ભોજન ઉચો ઉચપણે છે આરસે ને સનાત્રીસ ભોજન ઉંડો ઉંડપણે છે મળે એક દહ્નર બાનીસ ભોજન લાખપણે, પોહોળપણે છે વીચે સાતસે નેવીસ ભોજન લાખપણે પોહોળપણે છે ને ઉપરે આરમે ચોવીસ ભોજન લાખ પણે પોહોળપણે છે મળે ત્રણ દહ્નર બસે ને જત્રાસ ભોજન કાષક ઉંચા પરિધીપણે છે, વીચે બે દહ્નર બસે ને અકવાસી ભોજન કાષક અધીકરા પરિધીપણે છે ને ઉપરે એક દહ્નર, ત્રણમે ને એકતાનીસ ભોજન કાષક ઉંચા પરિધીપણે છે મળે નિસ્તીર્થ છે, વચે સક્ષીપ (સાકડો) છે, ૧ ઉપરે સક્ષીર્થ (સાકડો) છે ગોથુલને સન્ધાને સન્ધિયન છે સર્વ કનમ્મય છે નિર્મળભવત્ પ્રતિરૂપ છે

વળી તે ગોથુલ પર્વત અક પચ્ચર વેદિકાએ ૧ એક નનખડે કરીને સધળે એક દેર વીટયો છે તે વેદિકા ૧ વનખડો વર્ણન પુનપરે કહેવો તે ગોથુલનામા આવાસ પર્વતને ઉપરે ધણ સમ રમણિક બૂમિભાગ છે નાનત્ દેવતા વમે છે તે ધણ સમ રમણિક બૂમિ ભાગે મધ્ય ભાગે લા એક મોટો પ્રાસાદાવત સક છે તે પ્રાસાદાવત સક સાઝાખાસક ભોજન ઉચપણે છે, તેમજ ઉચપણાનું અધ સમા એકત્રીસ ભોજન લાખ પણે, પોહોળપણે છે તેનો વર્ણન કહેવો જાનત્ સિદ્ધાસન પરીવાર સદીત કહેવું

પ્રશ્ન—હે ભગવત, ગોચુલના આવાસ પર્વત એવું નામ શ્યે અથ કહો છો ?

ઉત્તર—હે ગાત્ર, ગોચુલના આવાસ પર્વતને શિવે તે તે દામે ત્યા ત્યા ધણી નાની મોઢી વાર છે જાત ત્યા ગોચુલનો પણ ધણી દમગ છે તેમજ પુવરી પડે જાત ગોચુલ નામે ત્યા દેવતા મુર્તિએ જાત એક પદ્મોપમની ચિત્રિતા વમે છે તે દેવતા ત્યા ચાર હજાર સામાનીક દેવતાનું જાત ગોચુલના આવાસ પર્વત, ગોચુલના રાજધાનીનું જાત અધિપતિપદ કર્તો નિયમે છે તેને અથ હ ગાત્ર ગોચુલ આવાસ પર્વત નામ કહીએ જાત એ નામ નિત્ય છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, ગોચુલના દેવતાની ગોચુલના રાજધાની કયા છે ?

ઉત્તર—હે ગાત્ર, ગોચુલ પર્વતને પુવરો નીજા અસખ્યાના દ્વીપ, સમુદ્ર વ્યતીક્રમિને અનેરા લગ્ન સમુદ્રો શિવે ગોચુલ રાજધાની છે તેથી પ્રમાણ કહેવું તેમજ સવ વણત જાતવે

પ્રશ્ન—હે ભગવત સીર નામા વેળધર નાગરાજનો દગ્ધાસનામા આવાસ પર્વત કયા છે ?

ઉત્તર—હે ગાત્ર, જણીપના મેઝ પર્વતને દક્ષિણમાં લગ્ન સમુદ્ર બેતાનીસ હજાર જોજન અગાધી જાત ત્યા સીરકનામા વેળધર નાગરાજનો દગ્ધાસનામા આવાસ પર્વત છે તેવું પ્રમાણ જોમ ગોચુલ કહુ તેમ જાત પદ એટલો વિશેષ જે સર્વ અક રતમય છે નિર્મળ છે જાત પ્રતિષ્ઠા છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, દગ્ધાસનામા આવાસ પર્વત એવું નામ શ્યે અથ કહો છો ?

ઉત્તર—હે ગાત્ર, દગ્ધાસનામા આવાસ પર્વત લગ્ન સમુદ્ર માટે આડે જોજન પ્રમાણ દેવમાટે પાલાપ્રતે સવળે નોકરો દોષાવે છે ઉદ્યોત કર છે, તમે જે કાન્તિ પધારે જે ને સીરકનામા ત્યા દેવતા મહર્ષિ છે તે કાગ્ધે એ નામ કહીએ જાત તે રાજધાની દક્ષિણ દામે અમખ્યાનમે લગ્ન સમુદ્ર મીરક નામે ગ્ધાસની ગર સવ તેમજ પુવરી પડે કહેવું

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સખનામા વેળધર નાગરાજનો સખનામા આવાસ પર્વત કયા છે ?

ઉત્તર—હે ગાત્ર, જણીપના મેઝ પર્વતને પશ્ચિમ દીર્ઘે લગ્ન સમુદ્ર પ્રતે બેતાનીસ હજાર જોજન અગાધી જાત ત્યા સખનામા વેળધર નાગરાજનો સખનામા આવાસ પર્વત છે તેવું પ્રમાણ ગોચુલ પર્વત કહેવું પદ એટલો વિશેષ જે સર્વ રતમય છે નિર્મળ છે તે એક પદ્મરૂપે નિર્મળે ને એ વાત કરી ગીત છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સખનામા આવાસ પર્વત એવું નામ શ્યે અથ કહો છો ?

ઉત્તર—હે ગાત્ર, સખનામા આવાસ પર્વતને શિવે તે તે દામે ત્યા ત્યા ધણી નાની વાર પ્રમુખો વિર જાત પણ કમળ પ્રમુખ મખની પ્રમા મરીખા જે સખને વર્ણ ધોળા

છે, સખવર્ણની પ્રભાવત છે સખનામા દેવતા મહર્ષિકે જનત રાત્ર્યધાની પશ્ચિમદીમે સખવર્ણને સખનામા રાત્ર્યધાની છે તેહીજ પ્રમાણ સવ પુર્વપરે કહેવું

પ્રશ્ન—હે ભગવત, મનોભીનક વેળધર નાગરાજનો દગસીમક આવાસ પવત કયા છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જલુદ્રીપના મેરૂપવતને ઉત્તરદીમે લવણ સમુદ્ર બેતાપીસ દ્વાર જોજન અગાદીને જાએ ત્યા મનોભીનકનામા વેળધર નાગરાજનો દગસીમકનામા આવાસ પવત છે તેહીજ પ્રમાણ પરીતી રીતે કહેવું પા! એટલો વિશેષ જે સન રક્ષીક રત્નમય જાગે નિર્ભય છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, ગમીમનામા આવાસ પવત એહનુ નામ એ અથ મ્હે છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, દગસીમનામા આવાસ પવત છે તે સીના સાતોમ મહાનદીનો પ્રવાહ તે પર્વત રી સખનામા જુજુઓ આવે છે ને તે પવતો આધારીને સમુદ્રના પાણીમા ભળી જાય છે તેણે અથ દગસીમક નામ કહીએ જનત એ નામ નિલ છે ત્યા મનોભીનક નામા દેવતા મહર્ષિકે છે જનત ત્યા ચાર દ્વાર સામાની જનત વીચરે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, મનોભીનક વેળધર નાગરાજની મનોભીનક રાત્ર્યધાની કયા છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, દગસીમના આવાસ પર્વતો ઉત્તરદીમે ત્રીજા અમખ્યાતા દ્વીપ, સમુદ્ર મુકી જઈએ ત્યા અનેરા લના સમુદ્રને ત્રિે ત્યા મનોભીનક નામે રાત્ર્યધાની છે તેહીજ પ્રમાણ પૂર્વપરે જાણવું જનત મોભીનનામે દેવતા ત્યા મ્હે છે

(ચારની આખ્યા) પેહેલો કનકમન ૧, બીજો અકરતમય ૨, ત્રીજો રૂપામય ૩, ૪ ચોથો સક્ષીક રતમય ૪, એ ચાર વેળધર દેવતાના આવાસ પવત જોયુબાદિ જાણના ને અનુવેળધર ગળના પવત જે તે ચારે રતમય છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત અનુવેળધર નાગરાજના રાજ કેટલા છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, ચાર અનુવેળધર નાગરાજના રાજ છે કમટ ૧ ક મ ૨ દિનાન ૩ ને અશ્વપ્રમ ૪

પ્રશ્ન—હે ભગવત કમટક અનુવેળધર નાગરાજનો કોઈક આવાસ પવત કયા છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જલુદ્રીપના મેરૂપર્વતો ધિશાનખી લવણસમુદ્ર બેતાપીસ દ્વાર જોજન અગાદીને જાએ ત્યા કંકોગનામા અનુવેળધર નાગરાજનો કંકોગનામા આવાસ પર્વત છે તે સતરમે, એકનીમ જોજન હંચો છે તેહીજ પ્રમાણ જેમ જોરુખનુ કહ્યું તેમજ જાણવું પણ એટલો વિશેષ જે સર્વ રતમય છે નિર્ભય જનત નિરપેક્ષપણે મય કહેવું જનત સિદ્ધાસન પરીવાર સનીત કરે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, કંકોગનામા આવાસ પવત એહનુ નામ સ્થે અર્થે કહોછો?

ઉત્તર—હે ગૌતમ ત્યા ધણુ ઉત્પત્ત કમગ કંકોગ સગ્યા છે પ્રખાએ કરી સેર સવ તેમજ કહેવું પણ એટલો વિશેષ જે તેની કમગ રાત્ર્યધાની કમટક પવતને ધિશાનખીને અનેરે જાણ મમ્ છે તેમજ સન કરે

૧૧ી કદમનામા અનુજાધર નામનાનો પણ તેદજ મો એવગીગેવપમે કોટા નીપરે મુલા પળ એવો વિગેર જે અતીખળે છે ક મનામા આવાસ પાંચ એવની વિષુખ્રમા રાતપધાની તે પણ અનીખળે અસખ્યાતમે વરજ મળુ છે

૧૨ી કનાસામા અનુજાધર નામના પળ એમજ દુલો પણ એવો વિગેર જે નીલખળે કનાસનામા પાંચ છે ને તે ની દેવા પીકાનામા આવાધાની તે પણ તેજ દીમે નીલખળે અને એ અસખ્યાતમે વરજ મળુ છે

૧૩ી અશાખ્રમામા અનુજાધર નામનાનો આવાસ પાંચ પણ એમજ દુલો પણ એવો વિગેર જે વાયુખળે છે ને તેદ ની અશખ્રમામા આવાધાની તે પણ તેદી વાયુખળે અને એ અસખ્યાતમે વરજ મળુ છે

એ ૧૧ આવાસપાંચ કો પ્રમાણે સ ખા છે અને સ ૨ ૧૫ ૪

પ્રશ્ન—હે ભગવત, મુનિયત વાળુ અનુ જો અધિપતિ દેવતા તેદનો જ્ઞાનમ દીપ કયા છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, જુહુદીપ ૧૧ મજ પર્વતો પશિમદીમે લાગુ સમુદ્ર જાગ દાતર જોજ ૧ અગાદી જગમે ત્યા મુનિયતનામા વરજ સમુ ૧૧ અધિપતિ દેવતાજો જ્ઞાનમ દીપનામા દીપ છે તે જાગ દાતર જોજન લાગપમે પોટોળપમે છે આદર્શમ દાતર ૧૧મે અક તાળીમ જોજન કાઠી કાળા પરથીપમે છે તે દી ૧ જુહુદીપની દીમે માડી અકવાસી જોજન ને જોક જોજના પચાલુ ભાગ કરીએ એવડા આળીસ ભાગ એટલો જગથપી વિચી છે ને વાળુ સમુદ્ર ની દીમે એ મો જગથપી ઉગો છે ૧૧ી તે જ્ઞાનમદીપ એક પદ્મર વેદિમએ ને જોક વનખડે કરી સધમે મોડા વિગેર છે ને વેદિકા ને વનખડો વાળુ પુર્વસીપરે કહેવો તે જ્ઞાનમદીપમા દીપને ઉપર ધાડ મો મણિક બુધિ ભાગ છે તે જોમ કાઠ માદળનું તણુ જનતુ ત્યા દેવતા જોરો છે તે પણ સમોરમણિક બુધિભાગને મધ્ય ભાગે ત્યા મુનિયત લવણુધિપતિ દેવતાજો એક ગોટા આદીગવાસનામા બુધિ વિદાર છે તે કોડ કરવાનો પ્રાસાદ છે તે સાડીમાસ જોજ ઉચપમે છે તે ધડી અર્ધ એટલે સડા એકનીશ જોજન લાગપમે પોટોળપમે છે અનેક સં ૧ રથજ તેજે કરી સહીત છે ભગનો વર્ણુન કહેવો તે આદીગવાસ બુધિ વિદારો મહિ ધજ સમો રમણિક બુધિભાગ છે જનતુ મણિના રપસ લમે કહેતુ તે ધણુ મધ્યભાગે તીહા એક મણિપીઠા છે તે મણિપીઠા એ જોજન લાળી ગોળળી છે ને એક જોજન જાડપમે છે સડ મણિમય છે નિર્મળ છે તે મણિપીઠાનો ઉપરે તીહા એક વેવમળી (દેવતાની સજ્જા યો પીપાશ) છે તેનો નખુન પુવદીસરે કહેવો

પ્રશ્ન—હે ભગવત, જ્ઞાનમ દીપનામા દીપ એવડુ ૧૧ રો અથ કતા છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, તે જ્ઞાનમ દીપે તે તે કામે ત્યા ત્યા ધણુ કમળ જાવતુ જ્ઞાનમની શાન્તિવત છે (જ્ઞાનમ નામે કાઠક નરુ વિશેષ જાળની) તેલે અર્થ હે જ્ઞાનમ, જ્ઞાનમ દીપ એવડુ નામ મ્હીએ છીએ જનતુ એ નામ નિત્ય છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સુસ્થિતનામા વન્યાધિપતિ દેવતાની સુસ્થિતનામા રાજ્યધાની ક્યાં છે?
ઉત્તર—હે ગૌતમ, ગૌતમ દ્વીપો પશ્ચિમ દીશે ત્રીજા અસંખ્યાતા દ્વીપ, સમુદ્ર મુખને
 જવત્ અનેરા વન્ય સમુદ્રો ત્રિપે બાર હજાર જોજન અગાહી જઈએ ત્યા સુસ્થિતા
 રાજ્યધાની છે, એથી પરે તેમજ સર્વ પુનત્ વન્ય જાત સુસ્થિત દેવતા વમે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, જલુદ્વીપના ચક્રમાના ચક્રદ્વીપનામા દ્વીપ ક્યા છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જલુ દ્વીપના મેર પતતને પુન દીશે લગજ સમુદ્ર બાર હજાર જોજન
 અગાહી જઈએ ત્યા જલુ દ્વીપના ચક્રમાના ચક્રદ્વીપ નામે દ્વીપ છે તે દ્વીપ જલુ
 દ્વીપની દીશે સારી અગાહી જોજન ૧ એક જોજન ૧૫ આપ આગ કરીએ એહના
 આગીય આગ એટલા જળથળી ઉઠ્યા છે આ લગજ સમુદ્રની દીશે બે કાગ જળથળી
 ઉઠ્યા છે તે દ્વીપ બાર હજાર જોજન લાગપણે, પહોળપણે છે શેષ સઠ તેમજ જેમ
 ગૌતમ દ્વીપની પરિધી જી તેમજ કહેવી વળી તે દ્વીપ પ્રત્યેક પ્રત્યેક પચ્ચર વેદિકાએ
 ને પ્રત્યેક પ્રત્યેક વાપડે કરી સહીત છે તે વેદિકા ૧ વનખડનો વણન પુનતી પરે
 કહેવો તે દ્વીપ ઉપર વણ સમ રમણિક જૂમિ ભાગ છે જાત ત્યા ધણા જ્યોતિષી
 દેવતા બેસે છે તે ધણ સમગ્રમણિક જૂમિ ભાગને મધ્ય ભાગે પ્રાસાદનમક છે તે
 સારી પ્રાસાદ જોજન ઉઠ્યા તેહો મધ્ય ભાગે મણિપીઠી ૧ બે જોજનની છે જાત ત્યા
 સિદ્ધાસા પરીવાર સહીત કર્યા

પ્રશ્ન—હે ભગવત, ચક્રદ્વીપનામા દ્વીપ એટલું નામ રમે અથ કહીએ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, ત્યા ધણી માત્રી મોતી વાતો ત્રિપે થાપ કમગ ચક્રમાને વણ છે
 ચક્રમા ચરખી કાન્તિનન છે ચક્રમાને ત્યા જ્યોતિષીના ધર દેવતા મહર્ષિક જાવત્ એક
 પચોપમતી રિથનિત વમે છે તે તે ત્યા ત્યા પ્રત્યેક પ્રત્યેક ચાર હજાર સામાનીક
 દેવતાનું જાત ચક્રદ્વીપનું ચક્ર રાજ્યધાનીનું અનેરા ધણા જ્યોતિષી દેવતા દેવતાનું અ
 ધિપતિપણ કરતા થકા જાત વિચર છે તેણે અથ હે ગૌતમ ચક્રદ્વીપ એહલું નામ
 કહીએ જાત એ નામ નિત્ય છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, જલુ દ્વીપના ચક્રમાની ચક્ર નામે રાજ્યધાનીયુ ક્યા છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, લગજ સમુદ્રના ચક્રદ્વીપને પૂર્વ દીશે ત્રીજા અસંખ્યાતા દ્વીપ ડાહીને
 જવત્ અનેરા જલુ દ્વીપને ત્રિપે બાર હજાર જોજન અગાહી જઈએ ત્યા ચક્ર રાજ્યધાની
 છે તેહીજ પ્રમાણ જાત એહના મહર્ષિક ચક્ર દેવતા છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, જલુ દ્વીપના સર્વ સા સર્વનામા દ્વીપ ક્યા છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જલુ દ્વીપના મેર પતતને પશ્ચિમ દીશે લગજ સમુદ્ર બાર હજાર
 જોજન અગાહી જઈએ ત્યા સઠ દ્વીપ છે તેમજ પુર્વની (ચક્રદ્વીપની) પરે ઉચપણ
 લાગપણ પહોળપણ, પરિધીપણ કહેવું વળી પચ્ચર વેદિકા, વનખડ જૂમિ ભાગ
 તેમજ કહેવો જાવત્ જ્યોતિષી દેવતા વમે છે વળી પ્રાસાદનનમકનું પણ તેહીજ પ્રમાણ
 કહેવું મણિપીઠી સીદ્ધાસા પરીવાર સહીત કહેના

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સૂર્યદ્વીપનામા દ્વીપ એહતુ નામ સ્થે અર્થે કહીએ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, ત્યાના કમળ સૂર્યે ાતિ મરખા છે જનત્ જ્યોતિર્થી દેવતા વસેછે મૂળનામા ત્યા જ્યોતિર્થીના ઈદ્ર દેવતા વસે છે તેણે અર્થે સૂર્યદ્વીપ એહતુ નામ કહીએ

પ્રશ્ન—હે ભગવત, જલુદ્વીપના મૂર્યની સૂર્યેામે રાજ્યધાનીયુ કયા છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, તેહની રાજ્યધાની લગ્ન સમુદ્રના સૂર્ય દ્વીપને પશ્ચિમ તિસે અનેતા અસપ્ષાતમે જલુદ્વીપે છે જેવ સર્વ તેમજ જનત્ સ્થ દેવતા ત્યા વસે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, લવણ સમુદ્રી ત્રીખા માત્રી જલુદ્વીપની દીમે ફરે છે તે અવ્યતર લાવણીક ચરમાના ચદ્ર દ્વીપ કયા છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જલુદ્વીપના મેર પર્વતો પૂર્વ દીન લાણ સમુદ્ર બાર જનર જોજન અગાઢી જઈએ ત્યા અવ્યતર નાણ સમુદ્રા ચદ્રમાના ચદ્રદ્વીપનામા દ્વીપ છે તે જેમ જલુદ્વીપના ચદ્રમાના દ્વીપ કલા તેમજ કહેના પણ એટલો નિસેજ જો રાજ્યધાનીયુ અનેતા લવણ સમુદ્રને ત્રિે કહેની જેવ સર્વ તેમજ કહેતુ એમ અવ્યતર લવણ સમુદ્રના મૂર્યના દ્વીપ તે પશ્ચિમ દિશે લવણ સમુદ્ર બાર હજાર જોજન અગાઢી જઈએ ત્યા છે તેમજ સન રાજ્યધાની પણ હતી

પ્રશ્ન—હે ભગવત, લવણ સમુદ્રની ત્રીખા બાતીર અને ધાતકીખડ દીમે ફરે છે તે બાલ લાવણીક ચદ્રમાના ચદ્રદ્વીપ કયા છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ લવણ સમુદ્રની પૂર્વ દીમેની વેદિકાથકી લવણ સમુદ્ર પશ્ચિમ દીશે બાર હજાર જોજન અગાઢી જઈએ ત્યા બાઢી ના લવણ સમુદ્રના ચદ્રમાના ચદ્ર દ્વીપ છે તે દ્વીપ ધાતકી ખડ દીસે સાડા અઠ્યાગી જોજન ને એ જોજનના પચાણ ભાગ કરીએ એના આળીશ ભાગ એટલા જળ થકી ઉઘા છે અને લવણ સમુદ્ર દીસે બે ટાસ જળથકી ઉઘા છે બાર હજાર જોજન લાગપણે પોતાપણે છે તે દીપે પચાર વેદિકા, વનખ, ધણ સમરમણિક ભૂમિભાગ મણિપીળીમ, સિહારા પરીનાર સહીત તેમજ નામનો અથ પુરપરે કહેવો તેની રાજ્યધાની બાતીરના લવણ સમુદ્રના ચદ્ર દ્વીપો પૂર્વ દીસે ત્રીજ અસપ્ષાતમા અનેતા નાણ સમુદ્રો ત્રિે છે જેવ સર્વ તેમજ કહેતુ

પ્રશ્ન—હે ભગવત, બાતીરના લવણ સમુદ્રના મૂળના મૂર્યદ્વીપનામા દ્વીપ કયા છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, લવણ સમુદ્રની પશ્ચિમ દિસિની વેદી થયી લવણ સમુદ્ર પૂર્વ દીસે બાર હજાર જોજન અગાઢી જઈએ ત્યા સૂર્ય દ્વીપ છે જનત્ ધાતકીખડ દીસે તે દ્વીપ સાડા અઠ્યાસી જોજન ને એ જોજનના પચાણ ભાગ કરીએ એટલા આળીશ ભાગ જળ થકી ઉઘા છે અને નાણ સમુદ્રની ત્રિે બે ટાસ જળથકી ઉઘા છે જનત્ રાજ્યધાની બાતીરના લવણના સ્થ દ્વીપથકી પશ્ચિમ દિસે ત્રીજ અસપ્ષાતમે લવણ સમુદ્રે બાર હજાર જોજન અગાઢી જઈએ ત્યા છે તેમજ સન પૂર્વપરે કહેતુ

૭૫. ધાતકી ખડથી માડીને રત્નચંદ્રમાળા સુદ્ર. તેના ચંદ્ર, સૂર્યના
ચંદ્ર, સૂર્યદ્વીપ ને ચંદ્ર, સૂર્ય રાજ્યનાનીની આરના.

પ્રશ્ન—હે ભગવત, ધાતકીખડ દ્વીપના ચંદ્રમાના ચંદ્રદ્વીપ કયા છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, ધાતકીખડ દ્વીપના પૂર્વ દિશીની વેદિમાં થળી કાગોદ્ધી સમુદ્ર બાર
હજાર જોજન અગાળી જઈએ ત્યાં ધાતકીખડ દ્વીપના ચંદ્રમાના ચંદ્ર દ્વીપનામા દ્વીપ
છે તે સપ્તમે ચોકડેર બે ઠાસ પાણીયકી ઉંચા છે (કાગોદ્ધી સમુદ્ર સરખે સમે છે
તે માટે) બાર હજાર જોજન વાનપણે પોહોળપણે છે તેમજ ત્રિપલ, પરિધિ બ્રહ્મ
ભાગ, પ્રાસાદાનસમ, મણિપીઠમ, સિદ્ધાન્ત પરીમાર સગીત, અર્થ પણુ તેમજ કહોવા
ને તેની રાજ્યધાની પોતાના દ્વીપયળી પૂર્વ દીસે અનેગ અસખ્યાતમે ધાતકીખડ દ્વીપને
પિશે છે શેષ સર્વ તેમજ પૂર્વપરે કહેતુ એમ સૂર્ય દ્વીપ પણુ કહેતા પણ એટલો વિશેષ
જે ધાતકીખડ દ્વીપની પશ્ચિમ દિશીની વેદિમાં થળી કાગોદ્ધી સમુદ્ર બાર હજાર
જોજન તેમજ સર્વ કહેતુ જાવત તેટલી રાજ્યધાની સૂર્ય દ્વીપો પશ્ચિમ દિસે અનેરે
ધાતકીખડ દ્વીપે છે તેપ સવ તેમજ પૂર્વલીપરે કહેતુ

પ્રશ્ન—હે ભગવત, કાગોદ્ધી સમુદ્રના ચંદ્રમાના ચંદ્રદ્વીપ કયા છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, કાગોદ્ધી સમુદ્રની પૂર્વ દિશીની વેદિમાં અતથકી (અખ્યતર)
કાગોદ્ધી સમુદ્ર પશ્ચિમ દિશે બાર હજાર જોજન અગાળી જઈએ ત્યાં કાગોદ્ધી સમુદ્રના
ચંદ્રમાના ચંદ્રદ્વીપ છે તે સપ્તમે ચોકડેર બે ઠાસ જળયકી ઉંચા છે એપ સવ તેમજ
પૂર્વીપરે કહેતુ જાવત તાજ્યધાની તે પોતાના દ્વીપયકી પૂર્વીમે અનેરે અસખ્યાતમે
કાગોદ્ધી સમુદ્રે બાર હજાર જોજન અગાળીને જેપ સવ તેમજ કહેતુ જાવત ત્યાં ચંદ્ર
દેવતા રહે છે એમ સુવના દ્વીપો પણ કહેતા પણ એટલો વિશેષ જે કાગોદ્ધી સમુદ્રની
પશ્ચિમ દીસીની વેદિકાના અતથકી કાગોદ્ધી સમુદ્ર પૂર્વીમે બાર હજાર જોજન અગાળી
જઈએ ત્યાં સૂર્યદ્વીપ છે ને તેની રાજ્યધાની પોતાના દ્વીપને પશ્ચિમદીમે અનેરે કાગોદ્ધી
સમુદ્રને નિમે એપ સવ તેમજ કહેતુ

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પુષ્કરદ્વીપ દ્વીપના ચંદ્રમાના ચંદ્રદ્વીપ કયા છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, પુષ્કરદ્વીપ દ્વીપના ચંદ્રમાના ચંદ્રદ્વીપ પુષ્કરદ્વીપ દ્વીપની પૂર્વદિશીની
વેદિકાના અતથકી પુષ્કરદ્વીપ સમુદ્ર બાર હજાર જોજન અગાળી જઈએ ત્યાં છે અને તેની
રાજ્યધાની અનેરે પુષ્કરદ્વીપ દ્વીપે છે તેમજ સર્વ કહેતુ ને સૂર્યદ્વીપ પુષ્કરદ્વીપ દ્વીપની
પશ્ચિમ દીસીની વેદિકાના અતથકી પુષ્કરોદ્ધી સમુદ્ર બાર હજાર જોજન અગાળી જઈએ
ત્યાં છે તેમજ સર્વ જાવત રાજ્યધાની અનેરે પુષ્કરોદ્ધી સમુદ્રે છે

હવે સર્વ દ્વીપના જે ચંદ્રમા સૂર્ય તેહના દ્વીપ આગળેજ સમુદ્રને બાકીરને પામે છે
તેમાં વળી ચંદ્રદ્વીપ સવ પૂર્વીમે છે ને સૂર્યદ્વીપ અવ પશ્ચિમદીમે છે ને સર્વ સમુદ્રના
જે ચંદ્રમા, સવ તેહના દ્વીપ તેહજ સમુદ્રે છે દ્વીપના ચંદ્રમા સુવના દ્વીપ તે આગળ

સમુદ્રને માલિતે પામે છે ને મયુ ॥ ચદ્રમા, મયુ ॥ દ્વીપ તેડીજ સમુદ્ર છે તેડની રાજ્યધાનીયુ દ્વીપના નદ્રમા, મયુની પોતા ॥ સરીખા ॥ મો દ્વીપે છે અને સમુદ્રના ચદ્રમા, મયુની પોતાના સરીખા નામને સમુ છે તેમા પજુ વળી ચદ્રની નાધાની પાસીમ અને મયુની રાજ્યધાની પશ્ચિમ દીમ છે

તે દ્વીપ, સમુદ્ર ॥ નામ જાણી ॥ અને એ ગાથો ॥ અથ કહે છે પેદગે જલુદ્વીપ લાવજુ સમુ ધાનથી દ્વીપ કાઠાદથી સમુ, પુ કાર દ્વીપ, પુ કાર સમુદ્ર, વાપ્તીવ દ્વીપ, રાર્પીવ સમુદ્ર, હીરાર દ્વીપ, હીરાર સમુદ્ર, ધૂતાર દ્વીપ, ધૂતાર સમુદ્ર, હમુતાર દ્વીપ, હમુતાર સમુદ્ર, નદીરાર દ્વીપ, નદીરાર સમુદ્ર, અરજુ દ્વીપ, અરજુ સમુદ્ર, અરજુ વર દ્વીપ, અરજુવ સમુદ્ર, કુળ દ્વીપ, કુળ સમુદ્ર, રચક દ્વીપ, રચક સમુદ્ર, આજ જુને નામે, વજને નામે મધો ॥ મે કમગો ॥ મે, તીવરો ॥ મે, પૂરી ॥ નામે, નિધાની નામે, રત્નો નામે, વાંધતને નામે, દ્રહો નામે, નદીને નામે, વિન્ધાની નામે, વખારા નામે, બાર દેવોદને નામે, ચોસક દેવને નામે, દેવકુર, ઉત્તર કુરને નામે, મેરો ॥ મે, આવાસને નામે, શીખરને નામે, અદાસીમ પાવને ॥ મે, ચાં ॥ મે, સારી નામે, એમ સર ઉત્તમ વસ્તુને નામે, અસખ્યાના દ્વીપ, સમુદ્ર મહેવા

પ્રશ્ન—હે ભગવત, દેવદ્વીપ છે ॥ અપજુજલુમયથી પુદ (નામે) પાચમે દ્વીપ) તેના ચદ્રમાના ચાલીપનામા દ્વીપ કયા છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ દેવદ્વીપની પૂ દિશીની વેલિકાના અતથથી દેવોદથી સમુદ્ર બાર હજાર જોજન અગાધી જાહે તેના ચદ્રમાના દ્વીપ છે તે પૂરી રીતે જાણવા જાત રાજ્યધાની પોતાના દ્વીપથી પૂર દીમે અંગે દેવ સનુ અસખ્યાના હજાર જોજન અગાધી જાહે તેના દેવદ્વીપના ચદ્રમાની ચદ્રમા નામે રાજ્યધાનીઓ કરી છે એવ સર્વ તેમજ પૂર્વની પર જાણુ દેવદ્વીપના ચદ્રમાના જેમ એ દ્વીપ કયા તેમજ દેવદ્વીપના સર્વના પજુ દ્વીપ મહેવા, પજુ એટલો વિશેષ ને પશ્ચિમ દીશે તેડીજ સમુદ્રમા કહેવા

પ્રશ્ન—હે ભગવત દેવ સમુદ્રના ચદ્રમાના ચદ્રદ્વીપ કયા છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ દેવોદથી સમુદ્રની પૂર્વ દીશીની વેલિકાના અતથથી દેવોદ સમુદ્ર પશ્ચિમ દીશે બાર હજાર જોજન અગાધી જાહે તેમજ અતુકમે જાવત રાજ્યધાની પોતાના ચદ્રદ્વીપથી પશ્ચિમ દીશે દેવોદથી સમુદ્ર અસખ્યાના હજાર જોજન અગાધી જાહે તેના દેવોદથી સમુદ્રના ચદ્રમા ॥ ચદ્રમાને રાજ્યધાની છે સેા સર્વ તેમજ કહેલુ એમ સૂના દ્વીપ પજુ કહેવા પજુ એટલો વિશેષ ને દેવોદથી સમુદ્રની પશ્ચિમ દિશીની વેલિકાના અતથથી દેવોદથી સમુદ્ર પૂર્વ દીશે બાર હજાર જોજન અગાધી જાહે તેના ચદ્રદ્વીપ છે અને તેની રાજ્યધાનીઓ પોતાના દ્વીપને પૂર્વ દિશે દેવોદથી સમુદ્ર અસખ્યાના હજાર જોજન અગાધીને જાહે તેના છે

વળી એમ નાગ દ્વીપ, નાગ સમુદ્ર, જલ દ્વીપ, જલ સમુદ્ર, જૂત દ્વીપ, જૂત સમુદ્ર,

તેના ચદ્રમા, મૂર્ધના ચદ્ર, મૂર્ધદ્વીપ ને તેની રાજ્યધાની તે જેમ રેલા થી દ્વીપ, સમુદ્રની કહી તેમજ કહેવી એટલે એ નામે દ્વીપ, સમુદ્રની એ રીત કહેવી

પ્રશ્ન—હે ભગવત, ત્રયભૂરમણ દ્વીપના ચદ્રમાના ચદ્રદ્વીપ નામે દ્વીપ ક્યા છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, ત્રયભૂરમણ દ્વીપના પૂર્વ દિશીની વેદિકાના અતથા મધ્યમ મહોદક સમુદ્ર આર હજાર જેજન અગાધી જાએ લા ચદ્રદ્વીપ છે અને તેની રાજ્યધાની પોત પોતાના ચદ્રદ્વીપને પૂર્વદિશે ત્રયભૂરમણ સમુદ્ર અસખ્યાના હજાર જેજા અવગાધી જાએ લા છે તેમજ પૂર્વત કહેવું એમ મૂર્ધના દ્વીપ ત્રયભૂરમણ દ્વીપના પશ્ચિમ દિશીની વેદિકાના અતથા ત્રયભૂરમણ સમુદ્રમા આર હજાર જેજન અવગાધી જાએ લા છે અને તેની રાજ્યધાની પોતપોતાના દ્વીપથી પશ્ચિમદિશે ત્રયભૂરમણ સમુદ્રમા અસખ્યાના જેજન જાએ લા છે તેથી સર તેમજ કહેવું

પ્રશ્ન—હે ભગવત, ત્રયભૂરમણ સમુદ્રના ચદ્રમા ॥ ચદ્રદ્વીપ ક્યા છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, ત્રયભૂરમણ સમુદ્રના પૂર્વદિશીની વેદિકાના અતથા ત્રયભૂરમણ સમુદ્ર પશ્ચિમદિશે આર હજાર જેજન જાએ લા ચદ્રદ્વીપ છે તેથી સર તેમજ પૂર્વત કહેવું ને તેની રાજ્યધાની પોતપોતાના દ્વીપને પશ્ચિમદિશે ત્રયભૂરમણ સમુદ્રમા અસખ્યાના જેજન અગાધી જાએ લા છે તેમજ સર કહેવું એમ મૂર્ધના દ્વીપ પણ ત્રયભૂરમણ સમુદ્રમા પશ્ચિમતથા પૂર્વદિશે આર હજાર જેજન અગાધી જાએ લા મૂર્ધદ્વીપ છે ને તેની રાજ્યધાની પોતપોતાના દ્વીપથી પૂર્વદિશે ત્રયભૂરમણ સમુદ્ર અસખ્યાના હજાર જેજન અગાધી જાએ લા ત્રયભૂરમણ સમુદ્ર ॥ મૂર્ધના રાજ્ય ધાનીઓ જે જનત લા સ્વરૂપતા ધરે છે એ દ્વીપ સમુદ્ર તેના ચદ્ર સરના દ્વીપ અને રાજ્યધાનીનો અધિકાર પુરો થયો હવે આપનો તો અધિકાર ચારે છે તેજ હવે કહે છે

૭૬. લક્ષણ સમુદ્રની સાથે બીજા સમુદ્રનો સુકાબસો

પ્રશ્ન—હે ભગવત, લક્ષણ સમુદ્રમા જે વેળધરનામા નાગરાજ, અગ્ર, મીષા, નમણ, (નીચાણ) અને માસ, વૃદ્ધિ (૧૫, ૧૬) છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, હા છે (નીચાણ વધ થત છે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, જેમ લક્ષણ સમુદ્ર વેળધરનામા નાગરાજ, અગ્ર, મીષા, નમણ, માસ, વૃદ્ધિ છે તેમ આહીરના જે કાળાદ્વીપ પ્રમુખ અસખ્યાના સમુદ્ર છે લા વેળધર નામા નાગરાજ, અગ્ર, મીષા, માણ, તે માસ, વૃદ્ધિ છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, એ અથ સમર્થ નહીં (એટલે એકલા નથી)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, લક્ષણ સમુદ્રનું શુ ઉચુ સીમાવન પાણી છે ? કે પ્રત્યારત સમુ પાણી છે ? કે શુ વાયવે સોભાવુ પાણી છે ? કે અણુસોભાવુ પાણી છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, લક્ષણ સમુદ્રનું ઉચુ સીમાવન પાણી છે, પણ સમુ પ્રત્યારત

પાણી નથી વાપરે કરી હોભાતુ જળ (પાણી) છે, પણ અણુસોભાતુ સ્થિર પાણી નથી પ્રશ્ન—હે ભગવત, જેમ લવણ સમ નું ઉચુ સીખાવત પાણી છે, પણ સમુ પ્રસ્તારવત પાણી નથી વાપરે કરી હોભાતુ પાણી છે, પણ અણુસોભાતુ સ્થિર પાણી નથી તેમ બાનીરના જે અમખ્યાતા નમુ. છે તેનું પાણી શુ ઉચુ સીખાવત છે, કે પ્રસ્તારવત સમુ પાણી છે? વાપરે કરી હોભાતુ પાણી છે, કે અણુસોભાતુ સ્થિર પાણી છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ બાનીરના કાજોધી પ્રમુખ સર્વ સમુદ્રનું સીખાવત ઉચુ પાણી નથી, પણ પ્રસ્તારવત અમુ પાણી છે વાપરે કરી હોભાતુ પાણી નથી, પણ અણુસોભાતુ સ્થિર પાણી છે (પાતાળા કમણના અભાર માટે) જોકેકી પૂર્ણ છે પૂર્ણ પ્રમાણ ભયા છે જળતા નથી અને હિજા પલ નથી સમા ભર્થા ધડાની પરે રહ્યા છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત લવણ સમુદ્રો રિરે ઘણા ઉદાર અપમાપરપ મેર ઉપજે છે? રમે છે? ઉત્તર—હે ગૌતમ, હા ઉપજે છે, રમે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, જેમ લવણ સમુદ્રને રિરે ઘણા ઉદાર અપમાપરપ મેધ ઉપજે છે, સમુદ્રના પામે છે, વરમે છે તેમ બાહીરના જે કાજોધી પ્રમુખ અસખ્યાતા સમુદ્ર છે તેને રિરે ઘણા ઉદાર અપમાપરપ મેર ઉપજે છે? સમુદ્રના પામે છે? વરમે છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, એ અથ સમર્થ હા (એવે મેધ વચ્ચતા નથી)

પ્રશ્ન—હે ભગવત બાહીરના સમુદ્ર મેધની રૂઢિરિના જળે કરી પૂણ પૂણ પ્રમાણે ભયા છે પણ મેધ રસતા નથી, જળતા નથી, હિજાપણુ નથી સમા ભયા ધડાની પરે રહે છે એમ શ્વે અર્થે રો? હા?

ઉત્તર—હે ગૌતમ બાહીરના સમુદ્રને રિરે મેધની રૂઢિ રિના ધણા બાર અપમાપા ઉદક જોતીના એ પુદ્ગલ પાણીપો આશ્રન છે, ઉપજે છે, પૂર્ણ થાય છે ઉપવ્ય પ્રતે પામે છે તેજે અથ હે ગૌતમ એમ રીએ છીએ જે બાહીરના સમુદ્ર મેરરૂઢિ રિના પાણીએ ભયા જનત સમા ભર્થા ધડાની પરે રહે છે

૭૭. લવણ સમુદ્રના હગમાળાને અધિકાર.

પ્રશ્ન—હે ભગવત, લવણ સમુદ્ર કેવો ઉડપણે વૃદ્ધિએ વધતો છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ લવણ સમુદ્રને બે પાસેથી (જમુદોષની જગતીથી ૧ ધાનકી ખડ તરફથી) માહે પચાણુ પચાણુ પ્રદેશ જમુદોષે લ્યારે એક પ્રદેશ ઉડપણે વધે પચાણુ પચાણુ નાળામ જમુદોષે લ્યારે એક વાળામ ઉડો વધે છે એમ પચાણુ પચાણુ લીક્ષા જમુદોષે લ્યારે એક લીક્ષા પ્રમાણુ ઉડો છે એમ પચાણુ જમુદોષે એક જમુદોષે એમ એણે અભિપ્રાયે પચાણુ જમુદોષે એક જમુદોષે પચાણુ આગુને એક આગુને પચાણુ રિદધે (વેતે) એક રિદધ પચાણુ હાથે એક હાથ પચાણુ કુક્ષીએ (ગતીના મધ્ય ભાગ સુધી એટલે બે હાથનું નામ) એક કુક્ષી પચાણુ ધનુરે (વાળે) એક ધનુરે પચાણુ માર્ગે એક માર્ગ પચાણુ જોગે એક જોગન પચાણુ મતે (મોકડે) એક સન ભાત પચાણુ દળર

જોજન જાણે છે ત્યારે એક હજાર જોજન ઉડપણે વધે છે (જે ગણતરી લેવી તે તમામ જાણતીના કાંઠેથી લેવી)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, લાલુ સમુદ્ર ક્યાં ઉડપણે શિખાએ રાખે છે?

ઉત્તર—હ જાતમ, લાલુ સમુદ્રને જે પાસે પચાણ પચાણ પ્રદેશ જાણે છે ત્યારે મોળ સોળ પ્રદેશ રીખા ઉડપણે વધે છે એમ અનુક્રમે ભવત પચાણ પચાણ હજાર જોજન જાણે છે ત્યારે મોળ હજાર જોજન ઉડપણે રીખા વધે છે* (જેમ પ્રથમથી ગણતરી તેમજ લેવી પણ એટલે વિશેષ જે ઉડપણ સોળગણ લેવું)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, લાલુ સમુદ્રનો ક્યાં મોટો ગોતિય કલો છે? (ગોતિય તે ચડત ઉતરત પાણી)

ઉત્તર—હે જાતમ, લાલુ સમુદ્રને જે પાસે પચાણ પચાણ હજાર જોજન ગોતિય છે

* આ રીતની જાણ જુદીથી જુદાએકના આમા એમ ન જાય જે આમ જાણ જુદી ગણતા લાલુ સમુદ્ર મધ્યેના જુગનીયાના અતરદોષા ગોતમદોષ, ચંદ્ર, મૂર્ચના દોષા, વેળધર પર્વતો વગેરે કુળી જાના જોઈએ, પણ તેમ યથી કારણકે ભગવતે જે જાણજુદી ખતાવી છે તે અપેક્ષા વચનથીજ સલજ છે તેનું એમ સમજાય છે કે—તે ગણતરી લાલુ સમુદ્રના કાંઠેથી તે ડગમાળાના અમ્મ ભાગની દોરીછટ એટલે ગણતરી જાણાય છે

હવે જાણજુદી ગણતા દોષા વગેરેને હજાર આવે નહીં તે સળધમા સમાધાન એ છે કે જાણતીયા પાચસે જોજન લાલુ સમુદ્રમા જાણે છે ત્યારે જુગનીયાનો પાચસો જોજનો લામો, પહોળો ત્રીજો અતરદોષા આવે તે દોષો જાણીયા તરફ સાકાનણ જોજન ને પચાણ પાસકે ભાગ એટલે જાણીયા ઉચો દેખાય છે, ને લાલુ સમુદ્રમા ડગમાળા તરફ અર્ધ જોજન (જે ઓત) જાણીયા ઉચો દેખાય છે એ હીશમે પાચસે જોજને ત્રણ જોજન ને પચાણ પાસકે ભાગ જાણ જુદી થઈ તેને બમણા કરતા એટલે એક હજાર ને સાત જોજન ને જોજનના પચાણ પાચીસ ભાગની જાણ જુદી થઈ તેને પચાણ ગણતા સાતસે જોજન થાય એટલે પચાણ હજાર લાલુ સમુદ્રમા જાણે છે સાતસે જોજનની જાણ જુદી થાય

વળી જાણતીયા લાલુ સમુદ્રમધ્યે બાર હજાર જોજન જાણે છે ત્યારે બાર હજાર જોજનનો લામો પહોળો, ગોતમદોષા આવે જે તે દોષો જાણતી તરફ જાણી સાદી અધ્યાની જોજ ને પચાણ યાગીજ ભાગ ઉચો દેખાય છે ને લાલુ સમુદ્રના ડગમાળા તરફ અર્ધ જોજન જાણીયા ઉચો દેખાય છે એ હિસાબે પણ બાર હજાર જોજનમા જાણજુદી અકાચી જોજનને પચાણ યાગીજ ભાગ થાય એ ચૂના ન્યાયથી એક હજાર ને સાત જોજન ને જોજનના પચાણ પાચીસ ભાગની જાણજુદી થાય એટલે પચાણ હજાર જોજન નજ સમુદ્રમા જાણે છે ત્યારે સાતસે જોજન ને જાણજુદી થાય છે એ હકીકત ન્યાયપૂર્વક સાચી જાણાય છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, લવણ સમુદ્ર નું કેવું મોટું ગોનિયં રીવ સમુ (સમુદ્ર) પાણી છે? હા ઉત્તર—હા જાતમ, લવણ સમુદ્ર નું દસ દહાડાં જેવું પ્રમાણ ચક્રવાત પિંડિયે ગોનિયં રીવ સમુદ્ર છે

પ્રશ્ન—હા ભગવત, લવણ સમુદ્ર નો કેવળ મોટો ઉલ્કામાળ પાણીનો ઝડપો મળે છે?

ઉત્તર—હે જાતમ, દસ દહાડાં જેવળ ચક્રવાત પોદોળપણે ઉલ્કા ઉપર સગો ઉલ્કામાળ છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, લવણ સમુદ્ર રો સરથાને (આકાર) છે?

ઉત્તર—હે જાતમ, ગોનિયં સરથાં છે નાવો સરથાં છે, છાપ સપૂનો સરથાં વચે ઉચો છે અરના રકથો સગથાને છે, વર્તીયગને સરથાં બે પામે નમ્તો છે, વચે સચો, ઘટ માટલો હા તે વર્તીયાને સરથાને અધિય છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, લવણ સમુદ્ર કેટલો ચક્રવાત ફરતો પોદોળપણે છે? કેટલો પરિધી પડે છે? કેટલો ઉડપણે છે? કેટલો ઉલ્કાપણે છે? ને કેટલા સર્પાને ઉડપણે, ઉલ્કાપણે મળે છે?

ઉત્તર—હા જાતમ, લવણ સમુદ્ર ને લાખ જોગળ ચક્રવાત સપા ફરતો પોદોળપણે છે ૫૬૨ લાખ, એકાગી દહાડાં, એકમો એકાગ્રચક્રવાત જોગળ કાષ્ઠક ઉલ્કા પરિધીપણે છે એક દહાડાં જોગળ ઉડપણે છે મોજ દહાડાં જોગળ ઉલ્કાપણે શીખા છે સત્તર દહાડાં જોગળ ઉડપણે, ઉલ્કાપણે મળીને સર્પાને પાણીનો પીંડ નાડપણે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, લવણ સમુદ્ર ને લાખ જોગળ ચક્રવાત સપા પોદોળપણે છે ૫૬૨ લાખ, એકાગી દહાડાં, એકમો, એકાગ્ર ચક્રવાત જોગળ કાષ્ઠક ઉલ્કા પરિધીપણે છે એક દહાડાં જોગળ ઉડપણે છે મોજ દહાડાં જોગળ ઉલ્કાપણે શીખા છે સત્તર દહાડાં જોગળ ઉડપણે ઉલ્કાપણે મળીને સર્પાંમ જળપીંડ છે તે રમે કારણે હે ભગવત લવણ સમુદ્ર જલુદીપનામા દીપપ્રતે પાણીએ ફરી રપતો નથી? પીંડ ઉપરનરતો નથી? તેમ જળા નિષ્કે એકો ક જળમય (જળામય) કમ કરતો નથી?

ઉત્તર—હે જાતમ જલુદીપનામા દીપને રિપે ભરત, અં વત સુત્રે અરીહત ચક્રવર્તિ, જળદેવ, રામુદેવ, જળા ચારણ સાધુ વિધ્યાચારણ સાધુ વિધ્યાધર, સાધુ, સાધવી, આત્મ આલિમ, ખીનએ મુખ્ય છે તે પ્રકૃતિ રચાવેજ ભટ્ટિક છે, રચાવેજ વનિત છે રચાવેજ જેઠને પાતળા અત્ત (થોડો) કોષ માન, માથા ને લોભ છે જેઠને શુદ્ધ હુડમાગ, માર્ગ અમળતા તેણે ફરી સદીત છે વૈરાગ્યથી સમારમા લેપાયેવ નથી, ભટ્ટક છે, વનિત છે તેઠની નેઆએ તેઠો પ્રભાવે ફરી લવણ સમુદ્ર જલુદીપ પ્રતે પાણીએ રેવતો નથી પીડતો નથી જળમય કરતો નથી જોળતો નથી

વળી ગુણ ૧, સિધુ ૨, રકના ૩, અંને રક્તવધ ૪ એ નદીને રિપે અધિષ્ઠાયક દેવીઓ મહર્ધિ જાત એક પત્રોપમની સ્થિતિવત વસેછે તેઠની નેઆએ ફરી તેઠને નલાવે ફરી લવણ સમુદ્ર જાવજ એકાગ્ર કરતો નથી, જોપતો નથી

વળી સુનહિમનત ઓ શિખરીનામા વર્ષધર પર્વતને વિરે દેવતા મહર્થિક વસે છે તેહની નેશાએ તેહો પ્રભાવે કરીને લનજી સમુદ્ર રેનતો નથી

વળી હીમનત, અંરેખધરત શ્વેતને વિરે જુગળીયા મનુષ્ય પ્રમુખ પ્રકૃતિ સ્વભાવેજ ભદ્રિક છે તેહો પ્રભાવે કરી રેવતો નથી

વળી રેહીતા ૧, રેહીતસા ૨, મૂવલુકુળા ૩, ૧ રૂપકુળા ૪ એ હીરો વિરે દેવીઓ મહર્થિક વસે છે જનત્ તેહની નેશાએ, પ્રભાવે કરીને રેલતો નથી

વળી સખ્દ પાતિ વિકટાપાતિ ૧૨૫ વંતાળ્ય પર્વતો વિરે દેવતા મહર્થિક જનવત્ પત્યોપમની ત્રિધનિનત વસે છે તેહને પ્રભાવે કરીને રેલતો નથી

વળી મહા હેમનત, રૂપી વર્ષધર પર્વતને વિરે દેવતા મહર્થિક છે જનત્ પત્યોપમની ત્રિધનિવત વસે છે તેહને પ્રભાવે કરીને રેલતો નથી

વળી હરીવાસ, રમ્યવાસ ક્ષેત્રો વિરે જુગળીયા મનુષ્ય પ્રમુખ પ્રકૃતિ સ્વભાવે ભદ્રિક છે તેહને પ્રભાવે કરીને રેનતો નથી

વળી નરકતા ૧, નારીકતા ૨, હરીકતા ૩, ને હરીસળીના ૪, એ મહા નદીને વિરે દેવીઓ મહર્થિક છે જનવત્ તેહની નેશાએ, પ્રભાવે કરીને રેલતો નથી

વળી ગધાપાતી માવવતનામા ૧૨૫ વંતાળ્ય પર્વતને વિરે દેવતા મહર્થિક છે તેહને પ્રભાવે કરીને રેલતો નથી

વળી નીરધ નીનનત નામા વર્ષધર પર્વતને વિરે દેવતા મહર્થિક છે તેહને પ્રભાવે કરીને રેલતો નથી

વળી પદ્મ ૧, માહા પદ્મ ૨, પુડરીક ૩ મહા પડરીક ૪, તીગચ ૫, ને કસરી ૬, એને વિરે શ્રી ૧, ૨, વૃત્તિ ૩, કિર્તિ ૪, સુદ્ધિ ૫, ને લક્ષ્મી ૬ એ ૭ દેવીઓ મહર્થિક છે તેહની નેશાએ, પ્રભાવે કરી રેનતો નથી

વળી પૂર્વ માહાગિરેદ, પશ્ચિમ માહાગિરેદ ક્ષેત્રને વિરે અરિહત, અકનર્તિ, બળદેવ, વાસુદેવ, જગદીશ્વર સાધુ ત્રિપ્થાધર સાધુ સાધવી, આનક, આનિકા, બીજાએ મનુષ્ય પ્રકૃતિ સ્વભાવે ભદ્રિક છે તેહની નેશાએ પ્રભાવે લનજી સમુદ્ર લોપે નહીં

વળી સીના, સીતોત્ત મહા નદીને વિરે દેવીઓ મહર્થિક છે તેહને પ્રભાવે કરી રેનતો નથી

વળી દેવકુર ઉત્તરકુર ક્ષેત્રને વિરે જુગળીયા મનુષ્ય પ્રકૃતિએ ભદ્રિક છે તેહને પ્રભાવે કરી રેનતો નથી

વળી મેર પર્વતે દેવતા મહર્થિક વસે છે તેહને પ્રભાવે કરી રેનતો નથી

વળી જળુ સુ ૧ના રૂપે જળુદ્રીપનો અધિપતિ અનામૃતનામા દેવતા મહર્થિક વસે છે તેહની નેશાએ, પ્રભાવે કરી લનજી સમુદ્ર રેનતો નથી, પીતો નથી નિશ્ચય જળમન

કરતો નથી તેમ વળી હે ગાતમ એ લોકની સ્થિતિ છે, એ લોકનોજ સંભાન છે, જેથી કરી વધણ સમુદ્ર જ જુદીપ્રતે રેનતો નથી, પાણીએ કરી પીડતો ।થી, નિરને એકાદ જળમય કરતો નથી, બોળતો નથી એ લગણુ મધુદ્રો અધિકાર સ પૂણુ થયો એ મદર નામા ઉદ્દેશો નીજ પદિનિતો સ પૂર્ણ થયો

૭૮. ધાતકીખડ દ્વીપનો અધિકાર, ૥૨૫

હવે તે લગણુ સમુદ્ર પ્રતે ધાતકીખડનામા દ્વીપ જન વળાનો આકારે ગ્વાથકો સપજો મોઢેર વાંગને રહ્યો છે (જેથી તેનો અધિનર કહે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, ધાતકીખડનામા દ્વીપ યુ સમ ચક્રનાજે સસ્થીત છે (સમ ગોળ છે) કે વિષમ ચક્રનાજે સસ્થીત (વિષમ ગોળ) છે?

ઉત્તર—હે ગાતમ, સમ ચક્રનાજે સસ્થીત છે, પણ વિષમ ચક્રનાજે સસ્થીત ।થી

પ્રશ્ન—હે ભગવત, ધાતકીખડનામા દ્વીપ કેટલા ચક્રનાજે ફરતો પટોગપણે છે? ને કેટલો પરિધીપણે છે?

ઉત્તર—હે ગાતમ, આર લાખ જોજન ચક્રનાજે પટોગપણે છે, ૧ એકતાલીસ લાખ, દસ હજાર નવસે એકસઠ જોજન કાંઈક ઉણા પરિધીપણે છે, (તે એક લાખ જોજનનો જ જુદીપ એ લાખ જોજનનો લગણુ સમુદ્ર છે, તે પુર્વ પશ્ચિમના મળી આર લાખ જોજન ને આર લાખ જોજન ધાતકીખડના પૂર પશ્ચિમના મળી આઠ લાખ, ૧ લગણુના આર લાખ, ને જ જુદીપ એક લાખ જોજન ૩૧ તેર નાખ જોજનને નણુગણા આઠેરા કરના થાય) તે ધાતકીખડનામા દ્વીપ એક પત્રવર વેદિકાએ ને એક વનખડે કરી સરણે ચોઠ ફેર થિટ્યો છે તે વેદિકા ૧ વનખડો વણન સર્વ પુનની પદે કહેવો, અને તેની દ્વીપ સમાન પરિધીએ ફરતા છે

પ્રશ્ન—ટે ભગવત, ધાતકીખડ દ્વીપના કેટલા દ્વાર હતા છે?

ઉત્તર—હે ગાતમ, તેના આર દ્વાર હતા છે વિજય ૧, વિજયત ૨, જમત ૩ ને અપગણત ૪

પ્રશ્ન—હે ભગવત, ધાતકીખડ દ્વીપનું વિજયનામા દ્વાર કના છે?

ઉત્તર—ટે ગાતમ, ધાતકીખડને પૂર્વે સિંહને છેડે અને કાળોદ્ધી સમુદ્રના પૂર્વાર્ધ ને પશ્ચિમ દિગે સીતામહા નદીને ઉપરે ધ્રુવા ધાતકીખડનું વિજયનામા દ્વાર છે તેના વણુન સર્વ જ જુદીપના દ્વારની પદે કહેવો ને તેની રાજ્યધાની અંગે ધાતકીખડ દ્વારે છે તેની વ્યક્તબતા સર્વ વિજય રાજ્યધાનીની પદે કહેવી એમ નાજે દ્વાર અને રાજ્યધાનીનો સર્વ વણુન પૂર પદે કહેવો

પ્રશ્ન—હે ભગવત, ધાતકીખડનામા દ્વીપ ૩ દ્વાર દ્વારને કેટલું અખાધાએ અતર (છેડુ) છે?

ઉત્તર—હે ગાતમ, ૧ લાખ, સત્યાવીર્ય હજાર, સાતમે પાત્રીશ જોજન અને ત્રણ દાસ એટલું દ્વાર નારો એગ્રે એ દ્વારથી બીજા દ્વારને આતર છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, ધાતકીખડ દીપના પ્રદેશ કાળોદધી સમુદ્રો અપર્યા છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, હા અપર્યા છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, ત્યારે તે પ્રદેશ ધાતકીખડ કહીએ, કે કાળોદધી સમુદ્ર કહીએ ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, તે પ્રદેશ ધાતકીખડ કહીએ, પણ કાળોદધી સમુદ્ર કહીએ નહીં એમ કાળોદધી સમુદ્ર તેના પ્રદેશ પણ કહના

પ્રશ્ન—હે ભગવત, ધાતકીખડ દીપના છત્ર મરીને કાળોદધી સમુદ્રે ઉપજે છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, કેટલાએક ઉપજે છે, ને કેટલાએક નથી ઉપજતા એમ કાળોદધી સમુદ્રના છત્ર પણ ધાતકીખડના કેટલાએક ઉપજે છે, ને કેટલાએક નથી ઉપજતા

પ્રશ્ન—હે ભગવત, ધાતકીખડનામા દીપ એહડુ નામ રથે અથ કરો છો ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, ધાતકીખડ દીપને ત્રિપ તે તે દેગે તીહા તીહા ધણા ધાતકીના વૃક્ષ, ધાતકી દત્તના વા છે, ધાતકીખડે ધાતકી વૃક્ષના વનખડ છે તે નિત્યે દુધ્યા કુદ્યા જાતના શોભનાથના રહે છે અને વળી ધાતકીખડને પુતાર્થે ઉતરતુર ક્ષેત્રે ધાતકી દત્ત છે, અને પશ્ચિમાધ ઉતરતુર ક્ષેત્રે મહા ધાતકી વૃક્ષ છે તે જાણુ વૃક્ષ જેહવા માન્યતા છે ત્યા સુ દાન અને પ્રીત્યગ્ન એહવે નાગે બે દેવતા મહર્ષિક જાતના પત્નોપમની ત્રિપતિના વસે છે તેણે અથ હે ગૌતમ ધાતકીખડ હોત એહડુ નામ કહીએ તેમ નથી હે ગૌતમ! નિલ સામ્યેતુ એ નામ છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, ધાતકીખડ દીપે કેટલા ચક્રમા દીપતા દુગા, દીપે છે અને દીપશે? કેટલા સર્પ તપતા દુગા, તપે છે અને તપશે? કેટલા માહાગૃહ ચારપ્રતે વરતા દુગા, ચરે છે, અને ચરશે? કેટલા નક્ષત્ર જોગ જુગતા દુગા, જુગે છે, અને જુગશે? કેટલી કોડકોડી તારા શોભતા દુગા, શોભે છે, અને શોભશે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, ધાતકીખડ દીપે બાર ચક્રમા દીપતા દુગા, દીપે છે, અને દીપશે બાર મય તપતા દુગા તપે છે, અને તપશે (સર્પ, ચક્ર મળીને ચોવીસ છે) નજુરે, જીવીશ નક્ષત્ર છે એ હજાર, હપત ગૃહ છે અને આર વાખ, ત્રણ હજાર, સાતસે એટલી કોડકોડી તારા શોભતા દુગા, શોભે છે, અને શોભશે એ ધાતકીખડનો અધિકાર થયો

૭૮ કાળોદધી સમુદ્રનો અનિકાળ. ૧૧૧

તે ધાતકીખડ દીપપ્રતે કાળોદધીનામા સમુદ્ર નત નળીયામરે સન્નિયત સવળે ચોકરેર વિગિને રહો છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, કાળોદધી સમુદ્ર શુ સમ ચક્રનાળે સન્નિયત છે, કે વિપમ ચક્રનાળે સન્નિયત છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, સમ ચક્રનાળે સન્નિયત છે, પણ વિપમ ચક્રનાળે સન્નિયત નથી

પ્રશ્ન—હે ભગવત, કાળો ધી સમુદ્રે ગાંધી પોદાગપણે છે અને કેટલો પરિધિપણે છે ?

ઉત્તર—હે ગાંધી, આ રાખ, નાના ચક્રાને પોદાગપણે છે આ એમાન લાખ, સંતિર હજાર ૫૦૦ પચોતો જોગન દાહક અધિકેગ પરિધિપણે છે (મર અવ્યતગ્ન દીપ સમદ્રના મળીને થાય) ને કાળો ધી સમુદ્ર એક પચવગ વેદિઓ આ એક વન ખડે કરી નામ્દર વિદ્યો છે તે વેદિકા અને વનખાનો વણી પૂરપરે જાણો.

પ્રશ્ન—હે ભગવત, કાળો ધી સમુદ્રે તેને કેટલા દાગ છે ?

ઉત્તર—હે ગાંધી, તેના આ દાર છે વિજય ૧, વિજય ૨ જયત ૩ ને અપગદત ૪

પ્રશ્ન—હે ભગવત, કાળો ધી સમુદ્રે વિજયનામા દાર કયા છે ?

ઉત્તર—હે ગાંધી, કાળો ધી સમુદ્રે પૂર્વમીને અતે ૧ પુકરવર દીપના પૂર્વધી પશ્ચિમ દિશે રીતોલા મહા નળો ઉપરે દહા કાળો ધી સમુદ્રે વિજયનામા દાર છે તે આ દો જોગન ઉચપણે છે તેદીજ પ્રમાણ પૂરીપરે કરેડુ જનવ રાજ્યધાની મે અધિકાર કહેવો.

પ્રશ્ન—હે ભગવત, કાળો ધી સમુદ્રે વિજયનામા દાર કયા છે ?

ઉત્તર—હે ગાંધી, કાળો ધી સમુદ્રે દિશિય દિશીને છડ અને પુકરવર દીપના દહા ધાર્ધ ને ઉત્તર દિશે જા કાળો ધી સમુદ્રે વિજયનામા દાર છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, કાળો ધી સમુદ્રે જયતનામા દાર કયા છે ?

ઉત્તર—હે ગાંધી, કાળો ધી સમુદ્રે પશ્ચિમ દિશીને અતે ૧ પુકરવર દીપના પશ્ચિમાધ ને પૂર દિશે રીતોલા મહા નળો ઉપરે દહા કાળો ધી સમુદ્રે જયતનામા દાર છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, કાળો ધી સમુદ્રે અપગદતનામા દાર કયા છે ?

ઉત્તર—હે ગાંધી, કાળો ધી સમુદ્રે વિજય દિશીને અતે ૧ પુકરવર દીપના ઉત્તરાર્ધ ને નિલ દીશે દહા કાળો ધી સમુદ્રે અપગદતનામા દાર છે રીય સર તેમજ પૂવની પરે દારુ માન ૧ રાજ્યધાની તમાગ જણવીપના વિજયનામા પરે નિરિશીયપણે અધિકાર કહેવો.

પ્રશ્ન—હે ભગવત, કાળો ધી સમુદ્રે એક દારથી બીજા દારને કેટલું અનાધાએ અતર છે ?

ઉત્તર—હે ગાંધી, બીજી લાખ બાપુ હજાર, ૫૦૦ જેનાનીસ જોગન ને નણ કામ એટલે દાર છે (એટલે એક દારથી બીજા દારને એટલું છેડું છે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, કાળો ધી સમુદ્રે પ્રદેશ પુકરવર દીપને અપગદત છે ?

ઉત્તર—હે ગાંધી, પૂરવીપરે કરેડુ એમ પુકરવર દીપના પણ પ્રદેશ અપગદત કહેવા, ને ૨૧ ઉપગદત પ્રથમ પણ સર પૂરવી રીને કરેડુ

પ્રશ્ન—હે ભગવત, કાળોદ્ધી સમુદ્ર એહનુ નામ રમે અર્થ કહો છો ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, કાળોદ્ધી સમુદ્રનું પાણી આસ્વા ના જોગ્ય છે, પ્રુષ્ટ ભારે પાણી છે, મનોહર છે, કાળો વર્ણ છે, આ ના દગનાને વપુ છે, ને ગ્વલાનિઙ પાણીના રસ સમાન સ્વાદ છે વળી કાળોદ્ધી સમુદ્રે કાળ અને મધ્ય કાળ નામે છદા જે દેવતા મહર્થિક જનત એક પત્યોપમની ણિચિતિવત વસે છે તેણે અથ હે જ્ઞાતમ કાળોદ્ધી સમુદ્ર એહનુ નામ કહીએ જનત કાળોદ્ધી સમુદ્ર એ નામ તિત્ત છે સામ્યવતુ છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, કાળોદ્ધી સમુદ્રને વિરે કેટલા ચક્રમા દીપતા હુના, દીપે છે, અને દીપશે ? એમ પામે જ્યોતિસી પુછના ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, કાળોદ્ધી સમુદ્રે એતાનીચ ચક્રમા, ને એતાનીચ સવ દીપતા હુના, દીપે છે ને દીપશે સગધ હેસ્થાવત છે એમ એક હજાર, એકસો છેતિર નયત્ર ચાર ચરે ૩ ત્રપુ હજાર, એ ને છતુ એટવા માહા ગુદ છે અદારીચ લાખ બાર હજાર, નવસે પચાસ એટલી કોઠાકોટી તારા જાળોદ્ધી સમુદ્રને વિરે શોભતા હુના, શોભે છે, ને શોભશે, એ કાળો ધી સમુદ્ર કહયો

૮૦. પ્રકરણ દ્વીપનો અધિકાર. ૥૩૫

તે કાળોદ્ધી સમુદ્રને પ્રકરણ દ્વીપ દત્ત વળીયાકાગે સમ્પ્રીતચક્રા ચેકરે વીંગિને ગ્વા છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પ્રકરણ દ્વીપ શુ સમ ચક્રનાજ સસ્થીત છે, કે ત્રિપમ ચક્રનાજ સસ્થીત છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, સમ ચક્રનાજ સસ્થીત છે, પણ ત્રિપમ ચક્રનાજ સસ્થીત નથી

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પ્રકરણનામા દ્વીપ કેટલો ચક્રનાજ પહાજપણે છે, અને કેટલો પરિધીપણે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, સોળ લાખ જોગન ચક્રનાજ પહાજપણે છે અને એક કોટી, બાપુ લાખ, તેનાવી હજાર, આસે ચોતણ જોગન એટલો પરિધીપણે છે તે પ્રકરણ દ્વીપ એક પચવર વેદિકાએ ને એક વનખડે કરી ચેકરે નિદયો છે, તે વેદિકા અને વનખડોના વલવ સર્વ પર્વપરે કહેવો

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પ્રકરણ દ્વીપને કેટલા દ્વાર છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ તેને ચાર દ્વાર છે વિજય ૧, વિજયતર જયતત ૨ એપનદત ૪

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પ્રકરણ દ્વીપનું વિજયનામા દ્વાર યા છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, પ્રકરણ દ્વીપની પૂર્વ િશીને અતે અને પ્રકરણોદ્ધી સમુ ના પૂર્વાર્ધને પશ્ચિમ દિશે છદા પ્રકરણ દ્વીપનું વિજયનામા દ્વાર છે તેનો વલવ પૂર્વપરે કહેવો એમ ચાર દ્વાર મ્હેવા પણ મીના સીતોદા મહા નદીને ઉપરે કટેવા નદી (જે ભણી પ્રકરણ દ્વીપના ગાહીરના અર્ધમા સીતા, સીતાન પ્રમુખ કોઠા દી નથી તે માટે)

પ્રશ્ન—હ ભગવત, પુ'કરવર દીપના હા હાગે કેટલુ અખાધાએ વચ્ચે અત્ર છે ?

ઉત્તર—હે માતમ, અહાલીય લાખ, આલીય દુત્તર, આમ આગળોને ને નાગે હા હાગે અત્ર છે

પુ'કરવર દીપ આ પુ'કરવર તથા બનેના પ્રેર પ'રવર રૂપમાં છે તેના દ્વારા બનતા પગપગ કેટલાએક ઉપરે ચલે છે તે દવાએક નથી ઉપગતા, અત્રા તેમ સર્વ પૂન પગ કહ્યું

પ્રશ્ન—હ ભગવત પુ'કરવર દીપ એકલુ મામ રમે અર્થે કહા છે ?

ઉત્તર—હ માતમ, પુ'કરવર દીપને રિંતે તે તે કામે તીકા તીકા થયા પશના દ્વાર છે, પશના વનખ છે તે રિંતે દવા પુખા નવત રહે છે ને ઉતરકર રેં પશ ને મહા પશ એ લા દા છે તે જલુક્ષ મર્યા આગતા છે તે વિ પશ અને પુરી નામે એ રેવના મદધિક છે નાન એક પશોપમી સ્થિતિવત વમે છે તેણે અર્થે હે માતમ પુ'કરવર દીપ એક મામ કરીએ છીએ નવત એ નામ નિત છે સારવર્ણ છે

પ્રશ્ન—હ ભગવત, પુ'કરવર દીપે કેટલા અદમા પ્રભાએગી દીપના દુરા, દીપ છે અને દીપશેર એમ પાને બોલીપો (તથા કાળ આરી) પુખા ?

ઉત્તર—હે માતમ, એમો અમાનીય અદમા ને એમો અમાનીય સા પુ'કરવર દીપને રિંત આને છે પ્રકાશ કરે છે આર હમ બનીય નહા છે આર હમને પમે બહેનિર મહા મુદ છે હમુ લાખ પમાળીય હમને આ મે એટલી કોનકોરી તાર માલના દુરા મામે છે ને માલમે એ પુ'કરવર દીપ દવા

૮૧. માનુષોત્તર પર્વત ને મનુષ્ય લેન.

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પુ'કરવર દીપે માનુષોત્તરનામા પર્વત કયા છે ?

ઉત્તર—હે માતમ, પુ'કરવર દીપો મધ્ય ભાગે કહા માનુષોત્તરનામા પર્વત છે તે વર્ત વળીયાને આમરે રહો હ તે માનુષોત્તર પર્વત પુ'કરવર દીપ અને એ ભાગે વહેઓ મધ્ય ભાગ વમે રહો હ તે કેમ એક અવત પુ'કરવર માનુષોત્તર માહીતો ૧, ને માનુષોત્તર બાહીરે તે માલ પુ'કરવર ૨

પ્રશ્ન—હે ભગવત, અમ્યતર પુ'કરવર કેટલો નકવાને પોહાળપલો ૩ અને ૪ મે પરિધિપલો છે ?

ઉત્તર—હે માતમ, આક લાખ નેગન અકાગ પટાળપલો છે અને એક કોડ ખેતા લીસ લાખ ત્રીસ હમ પમેઆગલુપચાસ નેગન એટલી પુ'કરવર દીપના માહીયા અર્થ પુ'કરવરની પરિધિ જલુરી એમ એ મનુષ્ય લેનની પલુ પરિધિ જલુવી

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે અમ્યતર પુ'કરવર એક નામ રમે અર્થે કહો છે ?

ઉત્તર—હે માતમ પુ'કરવર દીપના માહીતો અર્થ માલતર પર્વતે એકર રિંતે છે

તેણે અર્થે હે જ્ઞાતમ ! અભ્યતર માલીનો પુષ્કરમ્ એતુ નામ કલીએ છીએ તેમ વળા હે
ગૌતમ ! જ્યત એ નામ નિલ છે

પ્રશ્ન—હે બચરત, અબ્બ તર પુકરાધ કેટલા ચદ્ર પ્રમાણ કરે છે? તેમજ પાંચે પુણ્યા જનત કેટલા કોણકોડી તારા છે?

ઉત્તર—હે જાનમ, બોહોતો ચદ્રમા છે ૧ બોહોતો મુર્ચ દીપે છે ૨ હજાર ગણે
છત્રીસ મહાયુદ્ધ પુષ્કરના દ્વીપો માહીંગે અર્ધે ચાર ચરે છે બે હજાર મોળ નક્ષત્ર છે
ને અડનાલીસ નાખ, બારીસ હજાર મમે એટલી કોઝાકોળી તારા પુષ્કરાર્ધને વિગે શામતા
હના, શામે છે અગે શામશે

મંત્ર—હે ભગવત, સમયસેન કેટલું આગપણે, પોદોળપણે અને કેટલું પગિવિપણે છ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, ખીંગાળીશ લાખ જ્ઞેજન લાખપણે, પોહોળપણે છે અને એક ફેડ ખેનાનીમ લાખ, ત્રીમ હજાર, બસે આગલાપચાસ જ્ઞેજન પરિધિપણે છે (જેટલી અબધ-તર પુઠ્ઠારાખની પરિધિ તેટલી ધણા પળ કહેવી)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, મનુષ્યકેન એવું ॥મ રથે અથ કહો છો?

ઉત્તર—હે ગાતમ, એ બની ધીપ પ્રમાણ મનુષ્ય ક્ષેત્રને વિશે ત્વ પ્રશ્ન ॥ મનુષ્ય તમે છે કર્મભૂમિના ૧, અધર્મભૂમિના ૨, ૩ એ તત્ત્વરૂપી ॥ ૩, તેણે અથ તે ગાતમ મનુષ્યક્ષેત્ર એનું નામ કહીએ છીએ (નણી મનુષ્યના જન્મ, મગ્ગ પણ મનુષ્ય ક્ષેત્રને રિશેજ થાય છે, પણ બાહીર થતા નથી એટલુંજ નહિ પણ પૂર્વ જન્મ મગ્ગ થયા નથી, હમણા થતા નથી ને આગળે થશે નહીં કદાપી કોઇ મનુષ્યને કોઇ દેવ, દાસ, રિધ્ધાધર પૂર્વ વૈર નાળવાને અર્થે એમ રિચારે જે આ મનુષ્યને બાહીથી ઉપાડી મનુષ્ય ક્ષેત્ર બાહીર નાખે તો સુકાંઠ સુમધો મરી જાય પણ યોગના સ્થાની બાનથી મહીમાથી તેવી ક્ષુદ્ધિ પાછી ફરી જાય તેથી કરી સદરણ થાયજ નહિ તેમ છતાં વખતે સદરણ કરે તો પણ પાછો ભારી મનુષ્ય ક્ષેત્રમાં સુકવાતી ક્ષુદ્ધિ થઇ જાય પણ સદરણ આશી પણ કોઇ મનુષ્યનું મરણ મનુષ્ય ક્ષેત્ર બાહીર થયું નથી થતું નથી ૧ થશે પણ નહીં વળી જ્યાં ચારણ રિધ્ધા ચારણ સાધુ લાંબીથી નદીશ્વરાદિક ધીપ સુધી અધ્ધપી જાય છે પણ ત્યાં મરણ પામે નહીં એટલુંજ નહીં પણ ઉચ્ચાર પાસનણાદિક પણ થઇ શકે નહીં જે ક્ષેત્રની મયા ૧ માનુગોત્તર પરંત સીમા ડરીને રહ્યો છે, ત્યાં સુધી મનુષ્યક્ષેત્ર કહીએ જનન હે ગાતમ! મનુષ્યક્ષેત્ર એનું નીત્ય આસ્વત્ત નામ છે)

પ્રશ્ન—હું ભગવાન, મનુષ્યસ્ત્રીને વિશે કેટલા ચક્રમાં દીપતા છું, દીપે એ ને દીપમે? કેટલા સ્તરે તપતા છું તમે છે ને તપસે? એમ પાંચે ન્યોનિયી પ્રશ્ન.

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ એકમો બીજીમ ચક્રમાં છે ૧ એમ્મો બીજીમ ચક્ર છે સર્વ મનુષ્ય લોકોને વિશે (અને દ્વીપ અને બે સમુદ્રના થઈ તે ૨મ થાય તે કહે છે બે ચક્ર ને બે સૂર્ય ૪ બુદ્ધીપના, ચાર ચક્ર ૧ ચાર સૂર્ય લક્ષણ સમુદ્રના, બાર ચક્ર ૧ બાર સૂર્ય ધાતુની ખડાના

એનાળીસ ચદ્ર ને એતાળીસ સ્વ કાળોઢી સમુદ્રના, બહોતર ચદ્ર ને બહોતર સર્વ અબ્યતર પુષ્કરાધના એ સર્વ એકસો બત્રીસ ચદ્ર ને એમ્મો બત્રીસ સર્વ થાય તેને આદાસી ગુણા ક રતા બ્રહ્મ થાય અદાવીસ ગુણા કૃતા નવન થય) ચાલે છે ને પ્રમશ વરછે, અચાર હજાર ૮મે મોળ એટલા માહા ગૃહ ચાર પ્રતે ચરે છે ૧૭ હજાર, ૮મે ૮૫ એટલા નક્ષ ૮ છે અદાસી લાખ ચાળીસ હજાર, માનસે એટલી કેડાકેડી તારા સોભતા ૮ના, રોમે છે ને શોભશે

એ તારાનો પીંડ સવ સમુદાયએ મળીને મનુષ્યનોડ માલી છે આ મનુષ્યને બાળીરે તારા તિર્યકે અસખ્યાના કલા છે એગ્લા તાગનો સમુદ કલા છે મનુષ્ય લોક માહે તે સર્વ કલ પુષ્પો સરથાને સમ્મિત જ્યોતીરન ચાર વરે છે તે મેઝ પાસ દીમે સમ્મિત (સા ૫) આ બાહીરલી તરફ રિત્તિપું પ્રગથનત છે સર્વ, ચદ્રમા, ગૃહ, નક્ષન એમ્મો કલા છે મનુષ્યનોડ માલી જેહના નામ અને જોન પ્રમખપણે કલા છે જાસક પીગક (પરિધીરપ પક્તિ) ચદ્રમા, સર્વના મનુષ્યો- માલી છે એ ચદ્રમા, એ સ્વ એકે પીટકે હોય જાસક પીટક (પરિધીરપે પક્તિ) છે નક્ષનના મનુષ્ય લોકને વિરો ૮પન નક્ષત્ર એકે પીટકે હોય જાસક પીટક (પરિધીરપે પક્તિ) છે માહા ગૃહના મનુષ્ય લોકને વિરો એકમે છેતેર ગૃહ એકે પીટકે હોય ચાર પક્તિ છે મેશયજી માનુષોતર સાદમી ચદ્રમા, સર્વની મનુષ્ય લોક ૧ વિરો જામર જામક ચદ્ર, સર્વ એકેકો પકતે હો ૧ ૮પન પક્તિ મેશયી માનુષોતર સાદમી નક્ષનની મનુષ્ય લોકને વિરો જાસક જાસક નક્ષત્ર એકેકો પકતે હોય એમ્મો છેતેર પક્તિ છે ગૃહની મેશયજી માનુષોતર સાદમી મનુષ્ય લોકને વિરો જાસક જાસક મહની એકેકો પકતે હોય તે સર્વ જ્યોતિષી મેશ પાળને ફરડે પ્રજ્જાવત સગો ફેરે ફેરે છે (પરિધીર કૃતાથમ જમણો હાય મજા માહે રટે ને ડામે હાય ગાલી ની ત ફ રહે તે પ્રજ્જાવત સગો ફેર દીમે) અનરિથન જોએ કરીને જુલુઆ નક્ષન સાથે જોએ કરીને તથા રક્તચિત્ત ચમુખ આ રિથન જોએ ચદ્રમા સર્વ અને ગૃહના મનુષ્ય આ નક્ષન તારાના મકમ તે સદાઈ અરચિત જાળના સદાઈ અગ્મી મતીવત છે તે પાન પ્રમખા ૧૧ સવગે ૨૨ મેશ પુરેજ ફેર ૧ ચદ્રમા આ સર્વનો દેગ નથા ઉચો મકમ નથી મમજૂ તથામે જેના ઉચા છે તેટલેજ ચાતે છે પાન તેથી ઉના ડિયા ચાર કૃતા નથી, આ ડિયા મજાનું મકમ છે નારીને બાહીરસે માહો નીજ આવે જલ ૮ સ્વ ચદ્રમા ચદ્રમા, સ્વ, નલન અને માતાગૃહ એ ચાગને વિ તાસીમેજ ૧૧ જોએ કરીને ૬૧ મનુષ્યો સુખ કુખ ફજની પ્રમિયાય વળી તે ચદ્ર, અપારિકે જલ મજાથયજી જેમ જમ માલીને મજો પેમે તેમ તેમ તાપસેન વધ નિરને દીમાન મોહુ થાય, આ તેડીજ વળી અનુકમે અબ્યતર મજાથયજી જલ મજો જેમ જેમ નીકો તેમ તેમ તાપસેન થટ ૧૧માન ૧૨ે તે અપારિકે ક બ જહના પ્રતો આમ તાપસેનો મામ હોય સમ્મ (આગ)ો આદરે એમ્મો માને મેશ દીમે સામ્મો આ બાહીર લખ સમુ દીમે પળેજા દેન

પ્રરન—દે જગન, ૨મે કા છે નામા માપક્ષ નમ ૮ ને ૩મે કા છે ચદ્રમા કૃષ્ણ

પહે ધરે છે દીપ્તિ દીપ્તિ એક કૃષ્ણપક્ષ અને એક શુભપક્ષ તે સ્થે કારણે ચંદ્રમાને ધાયછે
ઉત્તર—હ જ્ઞાનમ, અજ્ઞાન રત્નમય કાણુ રાહુનું વંશન છે તે નિત્ય સત્તાઈ ચંદ્રના સાથે
નિરહ રહીત રહે છે તે ચાર આશુન નીચુ ચંદ્ર વંશમાની હેડે ચારે છે ચંદ્ર વંશમાના
બાસક ભાગ કરીએ એટલા ચાર ચાર ભાગ દીપ્તિ દીપ્તિ અજ્ઞાણીએ પખરાડે ચંદ્રમા
વધે છે, અને તેદજ ચાર ચાર ભાગ અધારે પખરાડે રાહુ ચંદ્રમાને નાકે, અને બે ભાગ
સદાઈ અમાવાસ્યાએ પખ ઉપાડા રહે ચંદ્રમાને ॥ ૫ ॥ ભાગ કરીએ એટલા એકેક
ભાગ દીપ્તિ દીપ્તિ પ્રતે અધારે પખરાડે રાહુ ચંદ્રમાને નાકે એમ કરતા અમાવાસ્યાએ
મમથદ ચંદ્રમા નાકે તેનીજ રીતે એકેક ભાગ અજ્ઞાણે પખરાડે રાહુ ચંદ્રમાને મુકે
એમ કરતા પુનઃ સમય ચંદ્રમા મુકે એવી રીતેજ ચંદ્રમા ગુકનપક્ષે વધે છે અને એવી
રીતેજ ચંદ્રમા કૃષ્ણપક્ષે ધરે છે તેને કારણે ચંદ્રમાને કૃષ્ણપક્ષ, અને ગુકનપક્ષ ધાય છે

મનુષ્યધર્મ અગ્રીહીપ માહે ચારોચરન છે તે ચાર ૧ થી ઉત્પન્ન કહેતા પામેના
એટલે કરતા ગટે છે પાને પ્રકારના જ્યોતિષિ રેના ચંદ્રમા ૧, સૂર્ય ૨, ગ્રહ ૩, નક્ષત્ર
૪, અને તારા ૫ તે અગ્રીહીપ ઉપગત જે સેા ચંદ્રમા, સૂર્ય, ગ્રહ, નક્ષત્ર અને તારા
જે અસખ્યાતે દીપ્તિ, સમુદ્રે છે તેહો ગતિ નથી અને ચાર પણુ નથી એટલે તે જ્યો
તિષી અગ્નિધન ગિયર છે જ્ઞાનતા નથી

હવે દીપ્તિ સમુદ્ર ગત ચંદ્ર, સખ્યા સખ્યાની મકલના જાણુના કારણુ હહે છે
જે ચંદ્રમા અને જે સૂર્ય જાણુદીપે છે તેહથી જામણુ લાલ સમુદ્રે છે નાણુ સમુદ્રના
ચંદ્ર, સૂર્ય તે થાળી ત્રીણુ ચંદ્રમા, સૂર્ય ધાતખીખડે છે જે ચંદ્રમા અને જે સૂર્ય એ
જાણુદીપે ॥ અને ચાર ચંદ્રમા ચાર સૂર્ય લવણુ સમુદ્રે છે અને ધાતખીખડે દીપ્તિ બાર
ચંદ્રમા ચાર સૂર્ય છે ધાતખીખડે દીપ્તિ થાળી આમજે પૂર્વમાત્રીપ, સમુદ્રના ચંદ્ર, સૂર્ય ત્રીણુ
કરીએ અને તે પૂર્વે જે દીપ્તિ, સમુદ્રના સૂર્ય, ચંદ્ર હોય તે સહીત કરીએ ત્યારે આગળે દીપ્તિ
સમુદ્રે સૂર્ય, ચંદ્રની સખ્યા ધાય (ઉદાહરણુ થયા—ધાતખીખડે બાર ચંદ્રમાને ત્રીણુ કતા
છત્રીસ ધાય તેમા પૂર્વવા જાણુના બે અને લાલના ચાર એ ૭ મેળવતા બેતાનીસ ચંદ્ર,
મય કોજોદીપિએ ધાય તે કોજોદીપીના બેતાલીસ ચંદ્ર, સૂર્યને ત્રીણુ કતા એકસેા છત્રીસ થાત
તેમા પૂર્વના જાણુના બે લાણુ ॥ ચાર, ધાતખીના ચાર એ અગર મેળવતા એએ, અમાનીસ
પુકગવર દીપ્તિ ધાય તેમાથી અર્ધ એટલે જોહોતેર ચંદ્ર સૂર્ય પુકગવર દીપ્તિ અગ્નિધન
ધાય તે આગળે તો જુદી રીતે છે તે આગળે હેડે નક્ષત્ર, ગ્રહ અને તારાની સખ્યા જે
દીપ્તિ તથા સમુદ્રે જાણુના વાગીએ તે દીપ્તિ તથા સમુદ્રે જેટલા ચંદ્રમા હોય તેટલા ગુણો
એક ચંદ્રમાને પરીવાર કરીએ ત્યારે તે દીપ્તિ તથા સમુદ્રના નક્ષત્ર ગ્રહ, તારાની સખ્યા
ધાય) માનુષ્યોત્તર પર્વત બાહીર ચંદ્રમાથકી સૂર્યને અને સૂર્યથકી ચંદ્રમાને પચાસ
હજાર જ્ઞેજ્ઞન પુરાં અતર (ઉદ્) હોત અને સૂર્યથકી સૂર્યને અને ચંદ્રમાથકી ચંદ્રમાને
માનુષ્યોત્તર પર્વત બાહીર એ લાખ જ્ઞેજ્ઞનનુ અતર છે સૂર્યને અતરે ચંદ્રમા ૭ અને
ચંદ્રમાને અતરે સૂર્ય છે તે આપાપણી મર્થાએ તેજગત છે સુખમરી અને ગદ લેસ્યા
વત છે એટલે ચંદ્રમા અતી સીતળ થી અને સૂર્ય અતી તપતા નથી હવે એક

ચદ્રમાનો પરિચર કહે છે આકાશી યુદ્ધ, અધીન નક્ષત્ર અને છાસક દુન્યર, નવમે પચોતેર એટલા ફેડા ફોડી તાગ એટલા એક ચદ્રમાનો પરિચર બાળવો (અપનો બુદ્ધો પરિચર સમજવો) હો એ જે પરિચર હો તેમા અથ, ચદ્રનો અભાવેશ સમજવો એટલે એ પરીવાર એ અથ, ચદ્રમાનો બાળવો પણ કહેવાન ચદ્રમાનો એ ભાર)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, માનુષોત્તરનામા પરત કટો ઉપર છે? કેવો ઉપર છે તમારો છે? કટો મળે પાટોળપણે છે? કટો નવે પોહોળપણે છે? કટો ચીખરે (ઉપરે) પોહોળપણે છે? કટો માલીની (ધરતીમા) પરીધે કરતો છે? કટો બાલીરની તરફ મળે (અભીનના અમા) કરતો છે? કટો બાલીરની તરફ વળે પરીધે પળે કરતો છે? કટો બાલીરની તરફ શીખરે (ઉપરે) પરિધિએ કરતો છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, માનુષોત્તરનામા પરત સત્યમે, એકવીમ જોગ (ધરતી યાત્રી) ઉપર છે ચારમે, ત્રીસ જોગ અને એક કાત ઉડો (ધરતીમા) કે મળે એ દુન્યર, બાવીસ જોગ પોહોળો કે વળે સાતમે, ત્રીસ જોગ પોહોળો કે ઉપર ચારમે, ચોવીસ જોગ પોહોળો કે હવે માલીની પરીધે (ધરતી માહે) એક ફેડા, મેતાવીમ લાખ, ત્રીસ દુન્યર અને, ઓગણ પચાસ જોગ કાષ્ઠ અધિરે માલીની પરીધે છે હવે બાલીરની હેઠલી પરીધે એક ફેડા, મેતાત્રીસ લાખ, બીસ દુન્યર, સાતસે નવ જોગની કે હવે બાલીરની અધ્ય ભાગની પરિધી એક કા, મેતાત્રીસ લાખ, ચોવીસ દુન્યર, આસે, ત્રીસ જોગની કે હવે બાલીરની તરફ ઉપરની પરિધિ એક ફેડા મેતાત્રીસ લાખ, બીસ દુન્યર, અને ત્રીસ જોગ બાલીરની અમા ઉપર એટલા પરિધિપણે છે મળે નિસ્તર્ય (પટોળો) છે, વળે સદીપ્ત (સાંધો) છે અને ઉપર પાળો છે મધ્યભાગે ઉપર કે બાલીરને પામે દેખા જોગ મનોહર છે લગાગે સ્લક્ષ્ણ છે ખેરા જોગ છે એક સીંહો સન્ધા કે અર્ધ જગની રાસને સરથાને સરિથા છે (જેમ અર્ધ અધા જગ કરી જોડે માલીએ જા પાસા બાલીરની તરફ રાખીએ તે સન્ધાને છે) માલીને પાસે ચુદ્રમાગ બિનિ ચિત્તરથ પાધર છે સર્વ જાણુનનામા રક્ત સુન્ધુમય છે નિર્મળ સુકમાળ જલત્વ પ્રતિપ છે જે પાસે એટલું માટે અને બાલીરને પદ્મવર વેદિયાએ ને એ વાખડે રીને સગે ચાંદેર નિદો છે તે વેદિયા ને નવ ખાનો નથુન પ્રવરે કરવો

પ્રશ્ન—હે ભગવત માનુષોત્તર પરત એટલું નામ રમે કારણે મ્હો કે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ માનુષોત્તર પરતો માહે મનુષ્ય કે ઉપરે સુભદ્રમાર દેવતા છે કે બાલીર દેવતા છે તેમ વળી નિચે હે જ્ઞાતમા માનુષોત્તર પરતપ્રતે મનુષ્ય પ્રારેય પણ પોતાની શક્તિ અક્તિક્રમી (ઉત્તરી) ગણ નથી, બનીક્રમી જતા નથી કે બનીક્રમી જશે પણ નહીં પણ એવો વિશેષ જે જાધારણ નિધારણ સાધુ તથા નિધાર તથા દેવ પ્રોગે મનુષ્ય માનુષોત્તર પરત ઉત્તરી બાલીર જલ પણ અન્યથા કે જલ અન્યથા તથા દેવપ્રોગે માનુષોત્તર બાલીર જલ અન્યથા કે જલ તોપણ ત્યાં દેવપ્રોગે

આહાર, નિદ્રા, જન્મ, મરણ એ ચાર વાંચાયા નહીં તેણે અથ હે જાતમ! માનુષ્યોત્તર પર્વત એહુ ામ કહીએ તેમ વળી નિલ સાશ્વત નામ છે

વળી જ્યાંયળી ઘર છે, ઘર હાટ છે સાનગી એ મનુષ્યોત્તર કહીએ જ્યાંયળી ગામ, નગર જોવત્ત રાજ્યધાની છે સાનગી એ મનુષ્યોત્તર કહીએ જ્યાંયળી અરીદત, અકર્ષિત બળદેર, વાસુદેવ, જઘાયાગણ વિદ્યાચાર્ય સાધુ નિવૃત્તધર, સાધુ, સાધવી, શ્રાવક, આરિકા, મનુષ્ય પ્રકૃતિ ભદ્રક, વળીત સાવળે એ મનુષ્યોત્તર કહીએ

વળી જ્યાંયળે સમય, (અતી સુદૃઢ કાળ) અમૃતધાના સમયની માનગીકા, ચાર હજાર, ચાગમે, જોતાનીસ આવળીમનો આસોઆસ સાત શ્વામે મ્હોડ સાત મ્હોડે લાસીતોનેર લવે મુદુત પદર મુદુત્તે દીરત્ત ત્રીગ મુદુત્તે અહોરાત્ર ૫૨ અહોરાત્રે પક્ષ એ પક્ષે મામ એ માસની રુદુ નયુ રુદુએ અથન મે અથો સત્સર પામ અત્સરને જુગ વીશ જુગે સત (મો) ૪૧ દશ સત ૪૫ અહસ (હજાર) ૪૧ રો સહસ્રે લક્ષ (લાખ) ૫૫ ચોરાસી લાખ વૈ એક પુરાગ ૧, ચોરાસી લાખ પુરાગે એ પુર ૨, ચોરાસી લાખ પુરે એક તુરિતાગ ૩ ચોરાસી લાખ તુરિતાગે એક તુરિત ૪, ચોરાસી લાખ તુરિતે એ અગાગ ૫, ચોરાસી લાખ અગાગે એ અગ ૬, ચોરાસી લાખ અગે એ અનાગ ૭ ચોરાસી લાખ અનાગે એ અના ૮, ચોરાસી લાખ અનાએ એક હુતનાગ ૯, ચોરાસી લાખ હુતનાગે એક હુત ૧૦, ચોરાસી લાખ હુતે એક ઉતપનાગ ૧૧, ચોરાસી લાખ ઉતપનાગે એ ઉતપ ૧૨, ચોરાસી લાખ ઉતપે એક પદાગ ૧૩ ચોરાસી લાખ પદાગે એક પદ ૧૪, ચોરાસી લાખ પદે એ નનિનાગ ૧૫, ચોરાસી લાખ નનિનાગે એક નનિ ૧૬, ચોરાસી લાખ નનિએ એક અર્ધનિકુરાગ ૧૭, ચોરાસી લાખ અર્ધનિકુરાગે એક અર્ધનિકુર ૧૮ ચોરાસી લાખ અર્ધનિકુરે એક અયુતાગ ૧૯ ચોરાસી લાખ અયુતાગે એક અયુત ૨૦ ચોરાસી લાખ અયુતે એક પ્રયુતાગ ૨૧ ચોરાસી લાખ પ્રયુતાગે એક પ્રયુત ૨૨ ચોરાસી લાખ પ્રયુતે એક નયુતાગ ૨૩ ચોરાસી લાખ નયુતાગે એક નયુત ૨૪ ચોરાસી લાખ નયુતે એક ચૂનીકાગ ૨૫ ચોરાસી લાખ ચૂનીકાગે એક ચૂનિકા ૨૬ ચોરાસી લાખ ચૂનિકાએ એક શીર પ્રદેવીકાગ ૨૭ ચોરાસી લાખ શીર પ્રદેવીકાગે એ શીર પ્રદેવીમ થાય ૨૮ (એમો જુ આકે એક શીર પ્રદેવીમ થાય) તે ઉપરાત ગણીત નથી અત્સખ્યાતે વર એક પચોપમ થાય (પાનાની ઓપમાએ) દગ કોડાકોડ પહોપમે એક સાગરોપમ થાય દસ કોડાકોડી સાગરોપમે એક અપસર્પિણી થાય અને સ કોડાકોડી સાગરોપમે એક ઠસર્પિણી થાય વીશ કોડાકોડી સાગરોપમે એક કાળ ચક્ર થાય એનું કાળગાન જુદા છે તે એહ મનુષ્યોત્તર કહીએ સમયક્ષેન કહીએ

વળી જ્યાં જ્યાં વીજળી ઓ જ્યાં અચનીત ગજારત સમુદ્ર એ લા એ મનુષ્ય લોક કહીએ સમયક્ષેન કહીએ વળી જ્યાં લગે ઉદાઘણા બાદ મેન નગમા ઉપને છે સમર્થના પામે જમા ૨૨ છે વરમે છે લા એ મનુષ્ય લોક કહીએ વળી જ્યાં

હજે બાદર તેજકાષ (આસી) છે ત્યાં જ એ મનુષ્ય લોક કદીએ વળી ન્યાં હજે મુનશ્વદિવના આગર છે, નિધાન જૂમિગત ધન છે ત્યાં જ એ મનુષ્ય લોક કદીએ વળી ન્યાં હજે અગડ, કુના, ખાડ, હાદી વહે છે ત્યાં જ એ મનુષ્યલોક કદીએ વળી ન્યાં હજે ચદ્રમહલ સુવમહલ ચદ્રમા પુડે પાંધિ હાથ (કુનાથ) સયો પાંધિ હાથ પ્રતિચદ્રમા (પ્રતિપિળ) દીમે છે પ્રતિસુધ (પ્રતિપિળ) દીમે છે, દુઃ ધનુષ્ય, ઉલ્કમન્દ, કપિહસિત પૂરે વર્ણન રંગ છે તે સરે છે ત્યાં જ એ મનુષ્યલોક કદીએ વળી ન્યાં હજે ચદ્રમા, સુધ મહ મલુ નક્ષત્ર, તારાને અતી ગમન વકમની ચાર પ્રમુખ નિર્ગમન બાલ અભ્યતર મડયે સકમળ ચદ્ર બીજની હામી, શદ્ધિ શુભ પત, કૃષ્ણપક્ષાદિકે દંડાદિક અવસ્થીન સસ્થાનક કદીએ છીએ ત્યાં જ એ મનુષ્યલોક કદીએ સમપક્ષે । કદીએ અગી દ્વોષ પીરતાનીમ વાખ જોજન પ્રમાણ છે

મરુત—હે ભગવત મનુષ્ય ક્ષેત્ર માહ જે ચદ્રમા, સુધ મહ, નક્ષત્ર, તારા છે તે દેવતા શુ ઉંચા હૈન હોકે (ન્યાતીનમા) ઉત્તપન છે એટલે ઉર્ધ્વલોક વાળી છે, કે કપ (સાધ માલિક) દેવલોક ॥ ચમલદાર છે, કે વૈમાન ॥ વચલદાર છે, કે આરોપપન તે ચાર પ્રત્યે (મહા ગતિને પરિભ્રમણ કરવું) પામ્યા છે, કે ચાર સ્થાનીક સ્થી છે, કે ગતિને ત્રિપે આશક્તિ છે

ઉત્તર—હે જાતમ તે દેવતા ઉર્ધ્વ લોક ઉત્તપન નથી તેમ જ પોષપન પણ નથી એટલે દેવલોકનાસી નથી ત્રીજા લોકમા પોતાના ન્યાતીનીના વૈમાનો ત્રિપે ઉત્તપન છે આરોપપન છે, ચાર ચર છે પણ ચિત્ર ચારી નથી ગતિને ત્રિપે આસક્ત છે ગતીપ્રતેજ આશ્રય છે ઉધમખ કનલુ । પુષ્પને સસ્થાને સન્ધીત અનેક સદસ્યમે જોજન પ્રમાણ તાપ ક્ષેત્રે કંગી સહીત થ । અનેક સદસ્ય અમે બારીલી નુકુર્નિત પગદાએ કરી સહીત થમ મોટે માટે સ્વરે વજ્રહતા નાનક મંગ ગીત નાજી વીણા હનતાળ, મરચનાન, છુટિત, મોહુ મુદ્ગ પદ્મ એવે વાજીરને રાન્દે દરીને મોટા ઉત્કૃષ્ટા સીલના બોલ કનકન હાને આગાહન રાન્દે કંગી ત્રિપાત નિસ્તીત દેવસ મધી બો । પ્રતે બોમરતા થકા આછો નિર્ભગ પવતી રાગ (મેર) પ્રતે દક્ષણાત્ર સંગે ફેરે મળી મતા થમ મેર પરા પુડે પર્વતુ કરે છે

મરુત—હે ભગવત, જ્યારે તે જ્યોતિષી નતાને ઈ ચવે સારે દેવતા ધન રંગીત દેવમાર કેમ કરે?

ઉત્તર—હે જાતમ, સારે ચાર પાત્ર આગાની દેવતા તે ઈદ્ર ગ્યાન અગીગર કરીને ત્રિપે ત્યાં હો ત્યાં અનેરો ઈદ્ર ઉપજે ત્યાં હજે તે દેવમાર પ્રતે કરે

મરુત—હે ભગવત તે ઈદ્રની ઉત્તરનાની અન્યા દેવતા કાળ હજે ઈ વીરવીત રહે?

ઉત્તર—હે જાતમ, જ્યારે યમી એ સમય ને ઉત્કૃષ્ટ ૭ માત્રો નિરહ હોય

મરુત—હે ભગવત મનુષ્યક્ષેત્ર બાલીના જે ચ મા, ચન, ચ, ક્ષત્ર, તારા છે તે

દેવતા શુ ઉર્ધ્વ લોકે ઉત્પન્ન છે, કે કંપના છે, ચાર કરે છે, કે સ્થીર ચારવત છે, કે ગતીને વિષે આસક્ત છે, ગતી પ્રતે આશ્રય છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાત્ર, તે દેવતા ઉર્ધ્વ લોકે ઉત્પન્ન નથી, (ત્રીજે લોકે વગેરે) તેમ દેવતાક ના રહેણુદાર પણ નથી વંચાતા. છે પોતાને વૈભવો રહે છે ચારોમન નથી ચાર ગ્ધીતીક છે, સ્થીર છે ગતીને વિષે આસક્ત નથી ગતી પ્રતે આશ્રય નથી પાછી છટને સસ્થાને મથીત (ચોખણા) છે લક્ષ જોજન પ્રમાણુ તાપ ક્ષેત્રે વરી સતીતથકા અને સદશ્રગમે બાહીગ્ધી વૈકુણ્ઠિ પરખાને સતીતથકા મોટે મોટે રાગ વળકતા નાનિક યોગ્ય ગીત વાજાત્રો નખ્દે કરીને દેવ સમધી ભોગ ભોગવતાથન સુલ કાન્તિવત સીતળ લેસ્યા વત મદ છે, આતાપ જોહનો એહની લેખ્યારત વિચીત્ર મોહક છે એ જ અતરે ખીરણુ જોહના શીખરતી પરે સ્થાને સ્થીર રજાથકા માહો માહે ભની રીને અગાધ કરી રહી લેખ્યાઓ તેણે સહીત છે એટલે ચદ્ર, સૂર્યની પ્રત્યેક લેસ્યાનો વિગ્તાર લાખ જાજનનો છે, ને ચદ્ર, સૂર્યને સુચી પશ્ચિતએ ગળેનારો પરખપર અતર પચાસ હજાર જોજનનું છે, મોટે ચદ્રની પ્રભાને સમિશ્ર મજેની સૂર્યની પ્રભા છે તે સૂર્યની પ્રભાએ સમિશ્ર મજેની ચદ્રપ્રભા છે એમ પરખપર અગાધ કરી રહી લેખ્યા સહીત છે એટલે કીરણે કરીને તે લેખના પ્રદેશ પ્રતે સગમે ચોમ્દર ઉખેલત વરે છે અવભામે છે, તપે છે, કાન્તિએ કરી દીપાવે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત જ્યારે તે દેવતાઓ હદ્ર નવે ત્યારે દેવતા દેવકાર્ય કેમ કરે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાત્ર, જ્યાં લોકે ત્યાં આરોહી છદ્ર વગરે ત્યાં લગે ચાર પાંચ સામાનિક દેવતા તે હદ્ર સ્થાનક અગીમગ કરીને વિચરે

પ્રશ્ન—હે ભગવત હદ્ર સ્થાનક દેવ સ ત્યાં કેટલો કાળ છદ્ર રહીત હે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાત્ર, જ્યવન્મથી એક સમય ને ઉત્કૃષ્ટાલે ૭ માસનો સિદ્ધ તાપ એ મનુષ્યલે ૧ માનુભાગ પવનનો પ્રસંગે આવેન અધિકાર મ્લો

૮૨. પ્રાકરોદ્ધી સમુદ્ર. ૥૩૥

હવે તે પ્રાકરાર દ્વીપપ્રતે પ્રાકરોદ્ધી નામે સમુદ્ર મન રહીતને આકારે બનાવ વીંગને રહ્યો છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત પ્રાકરોદ્ધીનામા સમદ્ર કેવો ચક્રાગ્રે પટોળપણે પળોગો છે અને કેવો પશ્ચિમીપટો ફાટો છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાત્ર, સખ્યાતા લાખ જોજન (જનાસ નાખ જોજા) ચક્રાગ્રે પળોળપણે છે અને સખ્યાતા લાખ જોજન (નાજ કોડ, પચાસ લાખ અચારીય હજાર, ચારમે મંદાનેર જોજન) પશ્ચિમીપટો ફાટો છે, નેને એમ પચાસ વેદિયા ૧ એ- લાખકે કરી ચોતગ્રહ વીંગત છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પ્રાકરોદ્ધી સમદ્રો કેટલા દુર છે ?

હો બા ર તેજકાપ (અતી) છે ત્યાનો એ મનુષ્ય લોક કદીએ વળી ત્યાં લગે સુવર્ણાદિકના આગર છે, નિધાન જમિન થા છે ત્યા લગે એ મનુષ્ય લોક કદીએ વળી ત્યા લગે આગ, કુશ, ખાડાદી રહે છે ત્યા લો એ મનુષ્યલોક કદીએ વળી ત્યા લો ચદ્રમદળ સુવમદળ, ચદ્રમા પુકે પરિધિ હોય (કુશળ) સર્વો પરિધિ હોય પ્રતિચદ્રમા (પ્રતિગિબ) દોમે છે પ્રતિચ્ચ (પ્રતિગિબ) દોમે છે, છદ્ર મનુષ્ય, ઉદ્દમ-૦, પિદસિત પૂર રખત પ્રેય છે ત મર છે ત્યા લગે એ મનુષ્યલોક કદીએ વળી ત્યા લગે ચદ્રમા, સુવ મદળ નક્ષત્ર તારા। અતી ગમન વકમની ચાર પ્રમુખ નિર્મમન બાલ્ય અવ્યતર મડ્યે સકમણ ચ બીમી દાગી, શદ્ધિ ન લ પદા, કૃણુપશાદિકે દેશાદિકે અવરથીત સરથાનક કદીએ છીએ ત્યાં લગે એ મનુષ્યલોક કદીએ મમયક્ષેન કદીએ બની દીપ પીરનાવીસ સાખ નેજન પમાણ છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, મનુષ્ય હો। માહે જે ચદ્રમા, સુવ, મદળ, નક્ષત્ર, તારા છે તે દેવતા શુ ઉઘ્યા હા લોક (ક પાનીતમા) ઉત્તપન કે એટલે ઉધતોક વાળી છે, કે ક પ (સાધ માદિક) દેવોના વસણદાર છે, કે વૈમાનના વસણદાર છે, કે ચારોપન તે ચાર પ્રમે (મળ ગનિયે પશ્ચિમણ કરુ) પામ્યા છે, કે ચાર ધીનીક ધીર છે, કે ગનિયે વિરે આરકિત છે?

ઉત્તર—હે ગાતમ, તે દેવતા ઉધ લોક ઉત્તપન નથી, તેમ કંપોપન પણ નથી એટલે દેવોનારાશી નથી નીજ લોકમા પોતાના ન્યોતિનીના વૈમાનને વિરે ઉત્તપન છે ચારોપન છે, ચાર ચરે છે પણ વિધાર ચારી થી ગનિયે વિરે આસકન છે ગતિપ્રતેજ આશ્રય છે ઉર્ધ્વમ્બ કનણુ। પુપને સરથાને સંધીન અનેક સત્સમમે નેજા પ્રમાણ તાપ ક્ષેત્રે કરી સહીત થકા અને સદ્ગત ગમે બારીરલી રૂકિત પરખતએ કરી સહીત થકા મોર મોર રૂરે રૂકાનાં નાખ મંગ ગીત નાજન, નીજા, હસ્તનાજ, કાસ્તનાજ, દુદિત, મોહુ મુદગ, પહલ એવે વાજતને શરે રીરો મોગ ઉત્કૃષ્ટા સંદિનાજ બોલ કપન હર્ષો કાનાદજ શરે કરી વિપુલ વિસ્તીબ દેસ નધી બોગ પ્રતે બોગતા થકા આહો નિર્ભગ પરતો રાગ (મેર) પ્રતે અભાનત સારો રૂરે મળ પ્રતા થકા મેર પરત પુકે પર્વણ કરે ૯

પ્રશ્ન—હે ભગવત જ્યારે તે ન્યોતિની દેવતાનો ઈર એવે સારે દેવતા છત રનીત દેવ કાન કેમ કરે?

ઉત્તર—હે ગાતમ સારે ચાર પાચ ગામાની દેવતા તે છદ્ર ધ્યાન અગીમર કરીને વિચરે ત્યા લો ત્યા અનેરો મદ ઉપજે ત્યા લગે તે દેવમાર પ્રતે કરે

પ્રશ્ન—હે ભગવત તે ઈદની ઉપજવાની સત્તા કેટલા કાળ લગે છદ્ર વીરનીત રહે?

ઉત્તર—હે ગાતમ, જલ થથી એ સમય ને ઉત્કૃષ્ટપજે છે મામનો વિરહ હોય

પ્રશ્ન—હે ભગવત, મનુષ્યક્ષેન બારીરવા જે ચદ્રમા, મર, મદળ, નક્ષત્ર, તારા છે તે

દેવતા શુ ઉધ લોકે ઉત્પન્ન છે, કે કલ્પા છે, ચાર કરે છે, કે સ્થીર ચારવત છે, કે ગતીને વિશે આસન્ન છે, ગતી પ્રતે આશ્રય છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, તે દેવતા ઉર્ધ્વ લોકે ઉત્પન્ન થી, (ત્રીઉ લોકે વસે છે) તેમ દેવલોક ના રેણુકાર પણ નથી પ્રેમાભા છે. પોતાને વેગાને રહે છે ચારોમન નથી ચાર સ્થીતીક છે, સ્થીર છે ગતીને વિષ આગમત નથી ગતી પ્રતે આશ્રય નથી પાછી છંદને સમ્યાને સચીત (ઓખણા) છે લવ જોજન પ્રમાણ તાપ હેરે કરી સતીતથદા અને સદશ્રમને બાલીરહી વૈકુન્ઠિ પરખ ૧૦ સતીતથદા મોટે મોટે જન્મે વળગના નાગિક યોગ્ય ગીત વાદ્યો નાખે કરી દેવ મનધી ભોગ ભોગરતાથમ સુલ કાન્તિરત સીતળ લેશ્યા વત મ છે, આતાપ જેહનો એહી લેશ્યાવત વિચીત્ર મોહુ છે જો બતરે દ્રીરણુ જેહના લીખરની પરે સ્થાને સ્થીર રક્ષાથમ માહો માહે બની રીવે બગાડ કરી રહી લેશ્યાઓ તેવો સહીત છે એલે ચદ્ર, સુયની પ્રત્યેક લેશ્યાનો વિસ્તાગ લાખ જાજનો છે, તે ચદ્ર, સુયને સુચી પશ્તિએ ગહેનાને પરપર અતર પચાસ હજાર જોજનુ છે, માટે ચદ્રની પ્રભાએ સમિશ્ર મળેની સુર્યની પ્રભા છે ને સુર્યની પ્રભાએ સમિશ્ર મળેની ચદ્રપ્રભા છે એમ પરપર અગાડ કરી રહી લેશ્યા સતીત છે એહવે દ્રીરણુ કરીને તે લેશ્યા પ્રદેશ પ્રતે સગળે ચોકફેર ઉધોત કરે છે અગામે છે, તપે છે, કાન્તિએ કરી દીપાવે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, ત્યારે તે દેવતાનો છંદ ચવે ત્યારે દેવતા દેવકાર્ય કેમ કરે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જ્યાં જો ત્યાં અરેરા છંદ કપરે ત્યાં જગે ચાર પાચ સામાનીક દેવતા તે છંદ સ્થાનક અગીમર કરીને વિગરે

પ્રશ્ન—હે ભગવત છંદ સ્થાનક દેવ સંગના કેદનો નજા છંદ ગીત રહે ?

હો તર—હે ગૌતમ, અન્યથી એ સમગ્રી કલુષાણે ૭ માસનો નીરહ નેપ એ મનુષ્યો ૧ માસોગર પાતો પ્રસંગે આવેન અધિકાર કલો

૮૨. પુષ્કરોદ્ધી સમુદ્ધ ૥૩૥

હવે તે પુષ્કરર દ્વીપપ્રતે પુષ્કરોદ્ધી ૧૧ સમુદ્ધ ૧૮ ૧૧૧૧ને આમરે જાનવીગને રહ્યો છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પુષ્કરોદ્ધીનામા સમ કાનો ચક્રાવે પદોગપણે પદોગો છે અને કેટલો પરિધીપણે ફરતો છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, સમ્યાતા લાખ જોજન (૧૧૧૧ લાખ જોજન) ચક્રાવે પદોગપણે છે અને સમ્યાતા લાખ જોજન (૧૧૧૧ કોડ પચાસ લાખ અકમારીક હજાર, ગાગ્રે પ્રકાતેર જોજન) પરિધીપણે ફરતો છે તેને એક પચાસ વેમિ ૧ એક લાખ ૩ કરી ચોતરફ પાંચ છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત પુષ્કરોદ્ધી સમગ્રી કેટલા દ્વાર છે ?

ઉત્તર—હ જ્ઞાનમ, આર દ્વાર છે તેમજ સર્વ કદ્દુ પુષ્કરોષી સમુદ્રને પદ દીધીને બને
ઓ સાક્ષીર દીપતા પદાર્થો પશિમ દીગ દર્શા પુષ્કરોષી સમુદ્ર રિજ્યનામા દ્વાર છે
એમ જોઈ જાય દ્વાર પદાર્થ દર્શા દ્વાર દ્વાર અતઃ સંખ્યાના લાખ જોજાનું અવાયાએ
અને અતર છે પ્રેય બા જીવ તેમજ કદેતા મદિમાદે સ્પર્શ છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત રો અમ એમ કહો જ ને પુષ્કરોષી સમુદ્ર એક જ નામ

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ પુષ્કરોષી સમુદ્ર પાણી નિર્મલ છે પદ્ય નિર્મલ જાનવત દ્વાર છે
રૂઢીક રત્ન અરજી વરજે છે રાજાની પાણી મમાન પ્રાપ્ત છે મીઠા ર ને મીઠમ
૨, જાણે એ દેવતા મહર્ષિક છે જાત્ પદ્યોપમી મિથિવન એ છે તેજે અર્થે છે
જ્ઞાનમ જાનવત એ નામ નિર્મલ છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત પુષ્કરોષી સમુદ્રો વિશે કેવળા રહ્યા પ્રમગ કરના પૂતા કરે છે ને
કેવળ જાનવત કેવળી કોમ કદી નાગમજ માનના પૂતા, જાણે છે એ જાણે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ સંખ્યાના મદમા દીપતા પૂતા, દીરે ૩ ને દીપમે જાનવત સંખ્યાની
કોમ કદી નાગમજ માનના પૂતા જાણે છે ને જાણે

૮૩. વાઙ્મનીર દીપ, જાણ

ત પુષ્કરોષી અમ પ્રત સાક્ષીર નામા દીપ જત જાણીદારે જાત્ વીગિને રહ્યો
છે તેમજ સમ અકાશ સરળીન છે

પ્રશ્ન—હ ભગવત, વાઙ્મનીર દીપ કેવળા ચક્રાજ પોહોજા છે ને કયો પરીધિપજે છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, સંખ્યાના લાખ જોજા (ચોસર લાખ જોજા) ચક્રાજ પોહોજાપજે
છે ઓ સંખ્યાના લાખ જોજા (આદ કોમ, પાચ દ્વાર હસે પચીમ જોજા)
પરિધિપજે છે તે વાઙ્મનીર દીપ પદ્યાર વેદિકાએ ને વનખડે વિરસ છે તેજે વખત
પૂરપરે કહેવો દ્વારાર પ્રેમ જીવ તેમજ સર્વ પ્રપરે કહેવું

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સાક્ષીર દીપ એક જ નામ રો અર્થે કહેવો ?

ઉત્તર—હ જ્ઞાનમ સાક્ષીરનામા દીપે તે તે હામે તીર્થ તીર્થ ધણી નાની મોગી વાપ
જાત્ જીવ પકિત છે આજી છે પ્રતેક પ્રયે પદ્યાર વેદિકાએ ઓ વનખડે પરી
ધીપ છે તે સાક્ષી સરળી પાણીને ભરી ૩ તે દેખા જોજા મનને પ્રશ્નરી છે તે
જાની મોગી સાક્ષી વિશે જાત્ જીવ પકિતને વિશે ધામ દેખાત પદ્યાર જાત્ જાડ
હસ સ્થાન વિમલ તે સવ રૂઢીક રત્નમય છે આજા તેમજ હેવા રજા ૧, અને
વરજામ ૨ એ જો હદા દેવતા મહર્ષિક છે જાત્ વસે છે તેજે અર્થ એમ મદીએ છાએ
જાત્ એ નામ નિર્મલ સાગરુ છે

જોતીરી સર સંખ્યાના જોજા જાત્ તાર ગણુ સંખ્યાની કોમ કોગીએ છે

૮૪. વારણાસ સમુદ્ર. ॥૮૪॥

તે વારણાસ દ્વીપપ્રતે વારણાસ સમુદ્ર જન વર્ગીયકારે જનત વીગેને રહ્યો છે સમ ચક્રાણ સમીત છે તેમજ સર કહતુ પોદાણપરો ઓ પરધીપરો મખ્યાતા લાખ જોજન છે (એક કોડ, અકારીત લાખ જોજન પોદોળો છે ઓ સોગ કોડ, નવ લાખ, ઓગણસાઠ દુગર, નવમે તેનીત જોજન પરધી છે) દારાતર પણ એમજ કહેતુ પદ્ય વર વેદિકા, વનખડ, પ્રદેશ, છન એ સર પૂનતીપરે કહેના

પ્રશ્ન—હે ભગવત, વારણાસ સમુદ્ર એહતુ નામ મ્મે અથ કહોડો?

ઉત્તર—હે જાતમ, વારણાસ સમુદ્રનુ પાણી જેમ કોઇ ચક્રપ્રભા મહિરા, મણીસીવાગ મહિરા, પ્રધાન સીધુ, (મઘ વિરોપ) વગેરે ઉત્તમ વાણી (મઘ વિરોપ) પત્રો આસન, (રસ) પુત્રો આસન, મુખો આસન, દુગ્ધો આસન, મધુ મેરક, (મઘ જાતી) જનતત રસના મહિરા, ખજુર સાર, કાખનો સાર, કાપીસાળન (મઘ જાતી) તથા લલી રીતે પાકા કપો જે તાડીનો રસ તે સરખો મઘ વિરોપ તથા ધણા સરકારે ધણી વરતુના સમોહ યુક્ત પોસ મામે નીપજનના યોગ્ય નિપજન કોઇ રીતે જેનો અટકાન ન થઇ શકે, હણાય નહિ, ધણે કાળે, ધણા ઉપચારે નીપજનવેલી મૂત્રા સુધી અમૃત સરખી તથા ઉત્કૃષ્ટ કરી અષ્ટ પ્રકારના પીટ પરિ નીપજનવેલી સુખે કોધો પધાન કોઇ ઈં મિશેષ તે સરખી એવઝી પ્રમુખ વરતુ વતે જીણી પ્રશ્નરૂપ નિર્મળ પ્રધાન વારણાસ સરા આતી રમ યુક્ત જાણુના રૂપ સમાન વજુતત સજન લલી લીગારેડ હોઠે પીતા અનન્ય કરે (મીઠી માટે) અલત મધુર મીઠી પીના જેવજ સગરેક નતી આખ કરે (ચાહે કરી) વપાગ રથજને કામળ કરે એહવી જે મહિરા હીતની કરણહારી અતેત અન્યાય કણ તે અનોપમ કાચની કરણહાર, હપપ્રતે ઉપજનણહાર સતોપ નિબૃમ નિવાસની કરણહાર, વનજ મનની કરણહાર, વિશેષ અધિમ સત્વની ઉપજનણહાર એહવી મહિરા દોષ, સત્રામને દેસે તે હામે રણસત્રામને રસે મટે કરી યુક્ત હૃદયને કામળની કરણહાર દોષ ઉપવેસીત કાપીધળી સહકાર (આગા) નો સુગધ રસ તેણે દીપાની સુમધી મધનત આગ્યાદના જેમ, વિગેરે સ્વાદના જેમ, શરીરની શક્તિની કરણહાર, પુણીની કાલાર, હપની વલા કરણહાર, કદર્બની વધાગણા, સર્વ હૃદી અને જાન જે શરીર તેહને પ્રદાના ની કરણહારી સ્વાદના જેમ, પુણ્યોપરી મનોહર શુભ નણુ કરી સતીત, મધે કરી મહીત, રમે કરી સનીત, વપરા કરી સહીત એહની દાન ત્યારે જાતમ પુછે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, એહવે રાહે વારણાસ સમુદ્રનુ પાણી છે ?

ઉત્તર—હે જાતમ, એ અર્થ સમય નહીં વારણાસ સમુદ્રનુ પાણી એવઝી અલત ધણ મનોહર જનવત સ્વાદે કરીને છે વળી તે વારણાસ સમુદ્રે વારણી ને વારણીકાત નામે જે દેવતા મહર્ષિક વગે છે તેને અથ હે જાતમ 'વારણાસ' પ્રમ છે જનવત નિલ સારવતુ નામ છે અદ્રાદિ- સવ વ્યોતિતી મખ્યાતે આમ જાણુના

૮૫. ક્ષીરવર દ્વીપ. ૥૫૫

તે વારણસર સમુદ્રને ક્ષીરવરનામા દ્વીપ તત્ત્વગીયને આમાર ચોકદર રીંગને
 છે તે સંખ્યાના જોજન પોહાળપણે અને પરિધિપણે નવજો (એ પાંચમે ક્ષીરવર
 બે કો. ૭૫૫ લાખ જોજન પોહાળો છે ને બીજા કો. ૭૫૫, અપાસીસ લાખ, અ
 હમર, પાંચમે, ઓગળપચા. જોજન પરિધિપણે ૮) જનત્ અર્થ કહે છે હા
 નાની મોગી નાન જનત્ સરોવરની પમિત છે તે કુધ સમાન પાણીએ ભરી છે
 પ્રસન્નમરી છે તે નાની મોગી વાવને રિંડો જનત્ મિત્તિપમિતો રિંડો ધણા ઉત્પાત પ
 છે તે સર્વ પામ્ય છે જનત્ પ્રતિષ્ઠ છે સાં પુરૂકીક ઓ પુરૂદત નામે બે દે
 મદર્ધિક (મોગી શક્તિના ધણી) જનત્ રસે છે તેણે અર્થે ક્ષીરવર દ્વીપ નામ કહીએ છે
 જનત્ નિચ શાશ્વત્ છે વદ્રાદિ ન્યોનિતી સવ સંખ્યાતા કહેવા

૮૬. ક્ષીરોદધી સમુદ્ર. ૥૫૫

તે ક્ષીરવર દ્વીપને ક્ષીરોદધીનામા સમુદ્ર તત્ત્વ વર્ણવાને આમારે સચ્ચિત જન
 ચોકદર વીંગને રસો છે સમ ચક્રવાળ સચ્ચિત છે પણ રિગમ ચક્રવાળ સચ્ચિત ન
 સંખ્યાના જોજન પોહાળપણે ઓ પરિધિપણે છે (એ પાંચમે ક્ષીર સમુદ્ર પાંચ કો
 નાર લાખ જોજન પોહાળો છે ઓ ચોસક કો. ૭૫૫, ૭૫૫ લાખ, પચાસી હમર, સાન
 એકાસી જોજન પરિધિપણે છે) તેમજ સર્વ કહેતુ

પ્રશ્ન—હે ભગવત, ક્ષીરોદધી સમુદ્ર એકલુ નામ સ્થે અર્થ કહે છે ?

હિન્દુ—હે જાતમ, ક્ષીરોદધી સમુદ્ર પાણી જેમ કાઠ યથા દ્રષ્ટાતે ઔપધિ સર્વ ઔપ
 દેશ વિશેષ જાણવી અનુન નામે તારણ રમે મહિત અમળ પર સહિત છેલા નથી તુલ્ય
 આગના લોખ જેના તેનો સ તથા પોહાળ નામે વારપનિ વર્ગિતુ દેશ વિશેષ જાણવી
 વારણિ તથા વનગ દાના પાન કુલ, ફળ કુપનત અકુલ તથા કકોલ ૥૫૫ ફળ
 તથા ધણા યુગ, યુ ગે સદીત એનથીની લાકડીનો રસ જેદિમધ તથા પ્રચુર પીપરક
 દુધી વેવડી છે દહા તેનો રમ તથા પ્રધાન વાણી મૂત પ્રિય એદધી વર પ્રધ
 નિવર ભૂમિભાગની વીચગણુદારી અ પ ઉદકવત કા ન રતીત સરસ ભૂમિભાગો
 નિર્ભયપણે સુખે બેસણુદારી રોગેકગી વર્ગિત એદધી નિરપહત તે નિર્ભય સુખસ્થા
 રીતે રહલી ઉપવ રહીત છે અખડ સરીરત કીજાએ સુખે પ્રસન્ન છે જેહને એદ
 ખી—વાર રીટનાર પ્રસન્ન (સીઆણી) હાય એદધી વળી જેહતુ અજન દેાય તથા
 પ્રધાન મહીપ અગનું (પાગના રોગનું) વગય તથા મેવ તથા જાંતુ અજન તથા અર
 તથા અમર એ સરખી કાળી ગાય (કાળી ગાયનું દુધ વિશેષ વપ્પાણવા જેવું છે
 માટે વળી શાસ્ત્રમાં ઠેકાણે ઠેકાણે કાળી ગાયની વાત આવે છે પણ બેરાની વાત કય
 આનતી નથી જેથી બેસને કાળી ગાય કહીને ભોનાની હોય એમ સભવ થાય છે) તે
 કુડા સરીખુ મોદુ આહિ છે અચના નાર ન્યાનકે પરીજુમીત (તે કેમ વ્ય હમર ગાય
 દા એક હમર ગાયને પાછો તે એક દાર ગાયનું દુધ એકમો ગાયન પાછો

એકમો ગાય] દ્વિપ દશ ગાયને પાદએ તે દન ગાય] દ્વિ એક ગાયને પાદએ એ ચાર
સ્થાનક) એહનુ કાળી ગાયનું દ્વિપ મધુ રસ તેહો વણે દ્રવ્યે સહીત ઉઘમે કરી મલારાએ
કરેનું આયુક્ત ખા., ગોળ, સાકરની પાચ તેણે યુક્ત ગળ ચાતુરન ચક્રાર્તિ તેહને અર્થે
નીપજાવેન તે ખીર (દ્વિપાદ) આમ્વાવા જોય વિશે રવા લેના નય તરીરો પુટ કરે
નવત્ સર્વ ઇદિ ને ગાન જે સંગી તેહો પ્રમોદ કરે સુખવર્ણ કરી સહીત જાનત્ મ્પરા
કરી સહીત હોય ત્યારે જાતમ પુત્રે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, એહનુ તે હીં સમુદ્રનું પાણી હોય ?

ઉત્તર—હે જાતમ, એ અથ સમર્થ નહીં ક્ષીરોદ્ધી સમુદ્રનું પાણી એ થકી અત્યત
ધૃત છે જાનત્ આરનાદે કરી છે વળી વિમળ અંતરિમળનામે ઇલા બે દેવતા
મહર્થિક જાનત્ વને છે તેણે અર્થે ક્ષીરોદ્ધી સમુદ્ર એહનુ નામ કહીએ સમ્પાતા ચક્રમા
જાનત્ સમ્પાતા તારા છે

૮૭. ધૂતવર દ્વીપ. ॥૬॥

તે ક્ષીરોદ્ધી સમુદ્ર પ્રતે ધૂતનરનામા દ્વીપ દત્ત વળીયાને આકારે જાનત્ ચોર
વીંગી જો છે તે સમ ચક્રવાળ સરથીત છે પશુ વિપમ ચક્રવાળે નથી સમ્પાતા
જોજન પોદોળપણે ને પરિધિપણે છે (એ હોય ધૂતવર દ્વીપ નસ કા. ચોનીમ લાખ
જોજન પોદોળપણે છે તે એમો ઓગણનીસ કા., રેતાળીસ લાખ, વીસ હજાર, બમે
પીસાનીસ જોજન પરિધિપણે છે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, ધૂતનરનામા દ્વીપ એનું નામ શ્વે અથ કહો છો ?

ઉત્તર—હે જાતમ, તે ધૂતનર દ્વીપે તે તે કામે લા લા ઘણી નાની મોટી વાવ છે જાનત્
ધૂત સમન પાણીએ ભરી છે તે વાનમાગી ઉત્પાત પત્ત છે જાનત્ ખાલક તે સર્વ
કાચામય છે આજ જાનત્ પ્રતિરૂપ છે વળી કા. અને દન-પ્રભા ભમે ઇલા બે દેવતા
મહર્થિક છે તે અથ ધૂતનર દ્વીપ એનું નામ કહીએ લા ચક્રાર્તિ જોયોતિધી સર્વ સમ્પાતા છે

૮૮. ધૂતોદ્ધી સમુદ્ર. ॥૬॥

તે ધૂતનર દ્વીપ પ્રતે ધૂતોદ્ધી નામા સમુદ્ર દત્ત વળીયાને આકારે જાનત્ રીંગીને
જો છે તે સમ ચક્રવાળ છે તેમજ વિપલ, પરિધિ દ્વારતર પ્રેસ હન કહેના (એ
હોય ધૂતનર સમુદ્ર વીસ કોડ તે અત્તાનીસ લાખ જોજન પોદોળપણે છે અને બમે
અગન કોડ, પચાણ લાખ નેનાગી હજાર, એકમો તોતો જોજન પરિધિપણે છે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, ધૂતનર સમુદ્ર એનું નામ શ્વે અથ કહો છો ?

ઉત્તર—હે જાતમ, ધૂતોદ્ધી સમુદ્રનું પાણી જેમ ના દુલ્લા વિક્કર કણુ ના દુલ જેના
ટોપ તથા સરસ તાજા વિશ્વગ કારટ જલના /લની માળા સજો એવ પડ છે જેનો
ચીમટ તે ગુણે અને તેજે કરી દીપમલ નિરપમહત ઉત્તમ સુ ર અલત એનું દધી
જાનત્ મથીંગો તેજ દીપસનું ગુણ માખણ લેને પ્રમરે તાલ્ય અલત પુટ સુગધી

નોય મુનુ મોદ નપુ પત્યામે કરી રેખત નોન પ્રમથ નિર્મળ સુમે ઉપભાવ
 રૂ. ૬ પાત્રો રિત વાતુને મર એવે મુનુ સમુદ ઉપર - રેતુ નાન ઘીઉ (ગાપના
 ધીમી પનુ અંતીક) દાસ તારે નામ પુક એ

પ્રશ્ન—હ ભગવત એ વી જુ મુનેદાંથી સમુ પાણી મારવાન છે

ઉત્તર—હે નામ એ અથ ગમય ના મુનેદાંથી સમુ પાણી એ ઘાપી અમત કુટ
 છે આસારો કરી ના કાન ને નકાન નાં દાસ બે દેના મરધિન મરતુ રમે
 છે રીત સર તેમ ર કોટુ મરદારે નાનિત મરખાના ન રસતુ સખ્યાની કાઠીકી
 તાસગજુ છે

૯૯ કુનુવર દોપ ૧૭૭

તે મુનેદાંથી અન નો કુનુવર પ્રમા દોપ ન રાગીઓ આસારે જાતુ ધીમીને રીત છે
 તેમ ર સર કુનુ (એ જાનમે કુનુવર રીત ગાયેસ કો ન નુ સાખ જોગન પોદોત
 પલે છે નો પાગમે અગર કા એક સાખ, આસારીમ દુગર ને એગજપાલ જોગન
 પાંધિપલે છે)

પ્રશ્ન—હ ભગવત કુનુ દોપ એ નામ રમે અથ કટો હા

ઉત્તર—હે ગાનમ, કુનુવર કાપને રિત ન તે ગમે ત્યા ત્યા નાની મોગી પાર છે જોગ
 તે કુનુવર ના એ પાણીએ જરી છે ત્યા ઉત્પાન પવન ન તે સર મરુત રતમય છે
 જોગત પ્રતિષ્ઠ છે વળી સુમન અને મદાપ્રન એ જો દેરત છદા મરધિન છે જોગત
 વમે ન તેમે અથ કુનુ દોપ પ્રમા પીએ

સર નો નિર્મી નકાઠિક જોગત તાર લાગે સવ મખ્યાના છે

૯૯. કુનુવર સમુદ. ૧૭૭

તે કુનુવર દોપ પ્રતે કુનુવર પ્રમા મમુ દા વળીયાને આમરે વીગીને ગદા છે
 જોગત સખ્યાના જોગત પોદોતપલે નો પરિધિપલે છે (એ સાનમે કુનુવર સમુ
 એમસી કા ને ખાણુ સાખ જોગત પોદોતપલે , નો એક દુગર જોગસ કા
 ખાર સાખ, એ દુગર સાનમે એકતાનીત જોગત પાંધિપલે છે)

પ્રશ્ન—હે જોગત કુનુવર સમુ એ નામ રમે અથ કટો હા

ઉત્તર—હે ગાનમ કુનુવર સમુ પાણી જેમ કાઈ મોદોટ પ્રસરત વિશાલ રની પ
 સુકમાગ એકોત જુમિ જાગ પ તી છે નાન એકા શત્રો નિર્મી કુટ વિરોધ જે
 દા તેજો ખેડીને પ્રયતને કરી નિપુલ જરીગર તે જોગદી વાવી પરીકમ અનુપાળીત સુગ
 તે જાના જુદિવત જોગે પીતીત નો તુણુના દોપ જેવે કરી વ જીત (રહીત) નિર્મીત રચાનક
 વધી નિર્મળ પાળી મુદર પરીપુત પાળી પીનપુટ જોગી સાખ જાળી મીગી રસત ઉપદ્રમે
 વનુત તાર કરી જોગીત એટલ રીતગ ગાગી જી જુગ ઉપદ્રમે રીત એના તાગ
 જોગીના સાપના વિચાવાના નામ જાગીત અપનીત (નીચમે તથા ઉપરો જાગ કાગીને)

દાખ્યા છે મળ જેહના અને વળી ગાર કાદી નાખી છે સાક્ષી માહે મનુષ્યે કાપી ઉત્ય દેશની જનત્ જોડ દેશની ઉપની જળનત મનુષ્યે યન કોળુએ (ચીચાડે) તત્કાળ પીચી એહવી ગેવડીનો રસ હોય તે વસ્ત્રે કરી ગળીને ચતુર્થાત સુમધ દ્રુએ વારીન અન્યત પથ્ય હળવો વણુ કઠી સદીન જનત્ તેમજ આસા ા જોય છે ત્યારે ગૌતમ પુછે છે

પ્રશ્ન—હે જનનત, ઇનુર સમુત્તુ પાણી એહતુ આનત છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, એ અર્થે સમમ નદી ઇનુર સમુત્તુ પાણી એ થઈ અત્યત ઇષ્ટ છે જનત્ આરનાદે કરી છે વળી પૂણુભદ્ર અને માણીભદ્ર એહવે નામે જે દેવતા મહર્થિક જનત્ નિચરે છે ગેવ સર્વ તેમજ હેતુ અદ્રાવિક જ્યોતિર્ણી સર્વ સખ્યાતા છે

૯૧. ન દીશ્વર દ્રીપ. ૥૮૥

તે ઇનુર સમુદ્રપ્રતે નદીસ્વરનામા દ્રીપ જત વળીયાકારે વીગિને રહયો છે તેમજ સખ્યાતા કોડ જોજન પહોળપલે ને પરિધીપલે છે (એ આક્રમે નદીસ્વર દ્રીપ એકસો ત્રેમઃ કોડ ને ચોરાસી લાખ જોજન પહોળપલે છે, ને જે હજાર, બહેતિર, કોડ, તેત્રીશ લાખ, ચોપન હજાર, એસો ખાસઃ જોજન પરિધીપલે છે) વળી પચ્ચર વેદિકા, વનખડ તેહનુ માન, દારનામ, માન, દારાત, પ્રેત, ઇન સન તેમજ પૂર્વની રીતે કહેડા

પ્રશ્ન—હે જનનત, નદીસ્વરનામા દ્રીપ એહતુ નામ રયે અથ કહો છા ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, નદીસ્વર દ્રીપે તે ને કામે ધાની નાની મોગી વાન છે જનત્ ખીય પકિન છે તે શેનડીના રસ સરીખે પાણીએ કરી ભરી છે ઉત્પાત પવત સર્વ વજ રામય છે પકિન છે આજા જનત્ પ્રતિષ્ઠ છે

૯૨. આઠ અ જનગીરી પર્વતનો અધિકાર.

તેમ વળી હે ગૌતમ નદીસ્વર દ્રીપના ચક્રવાળ વિખલ પહોળપલાને મધ્ય ભાગે ઇલા ચારે દિશે ચાર અ જનગીરી પર્વત છે તે અ જનગીરી પર્વત ચોગશી હજાર જોજન લંબપલે છે એક હજાર જોજન ઉડપલે છે હેલા મજે કાષ્ઠક અધિકાર દશ હજાર જોજન લામપલે પહોળપલે છે, ને ધરતી તમે પુરા દશ હજાર જોજન લામપલે પોહોળપલે છે ત્યાર પછી માત્રાએ માત્રાએ પ્રદેશ પ્રદેશની હાણીએ ધટતા ધટતા થકા ઉપરે એક હજાર જોજન લામપલે પહોળપલે છે મૂળે એકત્રીશ હજાર, હમે ત્રેત્રીશ જોજન કાષ્ઠક આઠેરા પરિધીપલે છે ધરતી તમે એકત્રીશ હજાર, હમે ત્રેત્રીશ જોજન કાષ્ઠક ૮૯૫ પરિધીપલે છે શીખર તમે ઉપરે ત્રણ હજાર, એકસો ખાસઃ જોજન કાષ્ઠક આઠેરા પરિધીપલે છે મૂળે નિસ્તીણ છે, વચ્ચે સાંકડા છે ને ઉપરે પાતગા છે ગોપુ હને સરચી સચ્ચીત છે સવ અ જન ગ્લમય (ગ્યામ કાળા) છે આજા જનત્ પ્રત્યેક પ્રત્યેક પચ્ચર વેદિકાએ પરીક્ષીત છે પ્રત્યેક પ્રત્યેક વનખડે પરીક્ષીત છે તે વેદિકા અને વનખડનો વર્ણન પૂર્વપરે કરેલો

તે અ જનગીરી પર્વતને ઉપરે પ્રત્યેક પ્રત્યેક ધાતુ સમ રમણિઃ ભમિ ભાગ છે

તે જેમ કાષ્ઠ માદળનું તણુ હોય જનત દેતા વસે છે તે થાડ સમ રમણિય બુધિભાગને મધ્યભાગે પ્રત્યેક પ્રત્યેક સિદ્ધાવતા છે તે એક મો જોજી વાગપણ છે, પચાસ જોજીન પહોળપણ છે, ૧ બેલોતેર જોજીન ઉચપણ છે આઠ ચ્ચણ ૧૧ ચક્રા તેણે કરી સનિ નિષ્ટ છે નર્મ ૧ પવની પર વરુ તે સિદ્ધાવતનને પ્રત્યેક પ્રત્યેક ચાર દિશે ચાર દાર છે તે ૧ નામ કહે છે દેવ દાર ૧, અસુર દાર ૨, નાગ દાર ૩, ને મુરખ દાર ૪ ત્યા ચાર દેવતા મહર્ધિક જનત એક પચોપમની સ્થિતિના વસે છે તેના નામ કહે છે દેવ ૧, અમર ૨, નાગ ૩ ને મુરખ ૪ તે દાર સોળ જોજીન ઉચપણ છે આઠ જોજીન પોહોળપણ છે તેટનાજ પ્રવેસપણ છે સ્વેત છે ઉત્તમ મુરખમય છે વર્ણન સર્વ કહેવો જનત વનમાળા છે તે દારો ચારે દિશે ચાર મુખમય છે તે મુખમય એક મો જોજી લાગપણ છે પચાસ જોજીન પોહોળપણ છે કાષ્ઠક અધીકરા સોળ જોજીન ઉચપણ છે તે ૧૦ વર્ણન પવની રીતે કહેવો તે મુખમયને ચારે દિશે ચાર દાર છે તે દાર સોળ જોજીન ઉચપણ છે આઠ જોજીન પોહોળપણ છે તેટનાજ પ્રવેસપણ છે શેષ સર્વ તેમજ જનત વામાળા બગે કહ્યું એમ પ્રેક્ષાધર મરુપ પણ તેડીજ પ્રમાણ કહ્યું જેમ મુખ મ-પના દાર કળા તેમ પ્રલાધર મરુપના દાર પણ તેમજ કહેના તે પ્રેક્ષાધર મ-પો મધ્યભાગે અક્ષાઠક છે તે રિચે મણિપીઠિકા છે તે આઠ જોજીન પ્રમાણ છે તે ઉપર સીંદાસન છે પરીવાર નદીન જનત દામ છે ચારે દિશે સ્થુલ છે (ચેત્યરપ) તેમજ કહેના પણ તે મોજ જોજીન પ્રમાણ છે કાષ્ઠક આઠેરા સોળ જોજીન ઉચા છે શેષ તેમજ જનત ત્યા જન (દેવતાની) પ્રતિમા છે નૈવન્ય તેમજ ચાર દિશે ચાર છે તેડીજ પ્રમાણ સવ વિજય નાનધાની પર કહેયું પણ એટલો નિશા જે મણિપીઠિકા સોળ જોજીન પ્રમાણ છે ચત્યરક્ષી તે ચૈવદક્ષને ચારે દિશે ચાર મણિપીઠિકા છે તે આઠ જોજીન લાગી પોહોળી ચાર જોજીન જાડી છે તે ઉપર મહદ્ર પ્વજ છે તે સાઠ જોજીનનો છે તે આગળ વાવ છે તે સો સો જોજીન લાગપણ છે પચાસ જોજીન પોહોળપણ છે દત જોજીન ઉચપણ છે ૧૧ સર્વ તેમજ મનોમુખિ ૧ અને મોમાનસીમ અડતાલીશ અડતાલીશ હજાર છે તે કટ છે પૂવદિશે સોળ હજાર, પશ્ચિમ દિશે સોળ હજાર ક્ષિણ દિને આઠ હજાર ૧ ઉત્તર દિશે આઠ હજાર, એમ અડતાલીશ હજાર શેષ સવ તેમજ પૂવની પર કહેવો ઉનોચ ભૂમિ ભાગ કહેના જનત તે સિદ્ધાવતનને મધ્યભાગે મણિપીઠિકા છે તે સોળ જોજીન લાગપણ પોહોળપણ છે આઠ જોજીન ઉચપણ છે તે મણિપીઠિકાને ઉપર દેવદાર છે તે સોળ જોજીન લાગ પોહોળા છે અને કાષ્ઠક આઠેરા સોળ જોજીન ઉચપણ છે સવ રત્નમય છે તે માત્રી એકસો આઠ જન (દેવતાની) પ્રતિમા છે સત તેહજ ગમે જાયો જેમ વંમાનીક સિદ્ધાવતનનો અધિકાર (સવાલ વૈમાનના સિદ્ધાવતનો અધિકાર રાયપ્રસેણી સુરમા) છે તેમ જાણુવો

વળી તીહા જે પૂવદિલીએ અજનગીરી પનત છે તેને ચારે દિશે ચાર ૧ વપુરક્ષી વાવ છે નદોતરા ૧, નદા ૨, આન ૧ ૩ ૧ નદીનધના ૪ તે નવપુરક્ષી એકે

લાખ જેજન લાખી પોટોળી છે દશ જેજન। ઉડી છે નિર્ભજ સુખાળ છે તે પ્રત્યેક પ્રત્યેક પદ્મર વેદિમએ ૧ પ્રત્યેક પ્રત્યેક વનખડે કગી પરીક્ષીત છે તીહા જનત્ત રીસોપાન (પગથીયા) તોત્તુ કહેવાં તે પુ'કગણી મધ્યભાગે રિયે પ્રત્યેક પ્રત્યેક દધીમુખ પર્વત છે તે ચોસા હગર જેજન ઉચપણે છે એક હગર જેજન હા છે સધળે મુગે - અને શીખરે ધાન ભરનાના પાનાં સરથાને સમ્મીન છે આ હગર જેજન લાખપણે પોટોળપણે છે એકરીત હગર જે ૧ રેનીશ જેજન પરીધીપણે ફરતા છે સર્વ રત્ન મય છે આજ જનત્ત પ્રતિગપ છે પ્રત્યેક પ્રત્યેક પદ્મર વેદિમએ ૧ વનખડે પરીક્ષીત છે વેદિકા ૧ વનખડો વણુન કરે। તે ઉપરે સમ જમિભાગ છે જનત્ત દેવતા વસેછે તે વચે સિદ્ધાપતન છે પૂર્વ માન અજનગીરી પવતને રિયે જે સિદ્ધાપતનની વ્યક્તવ્યતા કહી તેહીજ નિરિશયપણે કહેવી જનત્ત ઉપરે આર આઠ મગળાં છે

વળી તીહા જે દશિયુ રિયો અજન પર્વત છે તેહને આરે દિશે આર નદાપુષ્કરણી વાર છે તે બા ૧, નિશાગ ૨, કુમુદ ૩, ૧ પુરુગિપ ૪ તેહીજ પ્રમાણ કહેવુ તેમજ તે માહે વચે દધીમુખ પર્વત છે તેહીજ પ્રમાણ તીહા સિદ્ધાપતન છે

વળી તીહા જે પશ્ચિમ દિશીનો અજન ગીરી પર્વત છે તેહો આરે દિશે આર નદાપુષ્કરણી છે નાના ૧, અમોધા ૨, ગેસ્તુભા ૩ ૧ સુરતા ૪ એહવુ માન, એ માહે દધીમુખ પર્વત છે તેહવુ માન સમ તેમજ કહેવુ જનત્ત તે દધીમુખ ઉપરે સિદ્ધાપતન છે

વળી તીહા જે ઉત્તર દિશીનો અજન પર્વત છે તેહને આર દિશે આર નદા પુ'પ કરધી છે વિજયા ૧, વિજયતી ૨, જયતી ૩ ને અપરાજિત ૪ શૈવ સવ તેમજ વાનવું માન તે માહે દધીમુખ પર્વત છે તેહવું માન તે ઉપરે સિદ્ધાપતન છે તેહવું માન જનત્ત ચૈલદક્ષ લગે સર્વ વપાન પુનરીપરે જણવુ

(વળી તે વાનને અતગળે બે બે રતીકર પર્વત છે એમ સોળ નાર વચે બનીશ રતીકર પર્વત છે તે છદા કલા નરી પણ બીજે સુને કલા છે તે માટે આર અજનગીરી, સોળ દધીમુખ, ૧ બનીશ રતીકર એમ બાર। પર્વતે બાનન સિદ્ધાપતન નદીસ્વર હોયેછે) તીહા ધણાં બનનપનિ, બતર, જ્યોતિષિ, વમાનિક દેવતા નણ ચોમાસા તે અશા- ચોમાસુ, કાર્તિક ચોમાસુ, ૧ કાશા ચોમાસુ, ને સવસરી પુ'પણ પર્વ તથા અનેરી પણ ધણી તિથિને રિયે તિર્થકર ॥ જન્મ કલ્યાણિક દીલા કલ્યાણિક, દેવગતા। પ્રાપ્તિ કલ્યાણિક, પરિનિર્વાણ કલ્યાણિક ઇત્યાદિક દેવતા સબધી કાવને રિયે, દેવતા સમુદાયો રિયે, દેવ સબધી ગોષ્ઠીને રિયે, દેવ સબધી સમગ્રાયને રિયે દેવ સબધી એહના છત પ્રયોજનને રિયે એકાન એકાત મધ્યાયકા પ્રમુતિ અલત હરતન થકા અધ્યાનિમ માહા મહોત્સવ કરતાયમ સુણે સુણે પિરરે છે વળી કષ્ટનાસ અને હરીવાહન નામે છદા જે દેવતા મહર્થિક જનત્ત પ વોપમની મ્યિતિએ વગે ■ તેતો અથ છે ગૌતમ। નદીસ્વર હોપ એહવુ નામ કહીએ જનત્ત એ નામ શાશવુ છે

ગોતિની અધિક સવ સખ્યાના છે એ નદીસ્વર હોપ જ્વા

૯૩. દ્વીપ સમુદ્રના નામ, વિષ ભ, ને પરિધિપણની સમજૂતી.

નંબર	દ્વીપ, સમુદ્રના નામ	દ્વીપ, સમુદ્ર પોહોળપણ	દ્વીપ, સમુદ્ર પરિધિપણ
૧	જલુદ્વીપ	જેજન, ૧૦૦૦૦૦	૩૧૬૨૨૭-૩-૧૨૮-૧૩૧
૧	લવણ સમુદ્ર	૨૦૦૦૦૦	૧૫૮૧૧-૮ ઝાઝઝ માટેરી
૨	ધાનકીખડ દ્વીપ	૪૦૦૦૦૦	૪૧૧૦૬૧
૨	કાળો ધી સમુદ્ર	૮૦૦૦૦૦	૯૧૭૦૬૦૫
૩	પુષ્કર દ્વીપ	૧,૦૦૦૦૦૦	૧૬૨૦૦૮૬૪
૩	પુષ્કરો ધી સમુદ્ર	૨૨૦૦૦૦૦	૩૬૫૨૮૪૭૧
૪	વારધ્વીનર દ્વીપ	૬૪૦૦૦૦૦	૮૦૦૦૫૬૨૫
૪	નારણોધી સમુદ્ર	૧૨૮૦૦૦૦૦	૧૬૦૬૫૮૬૩
૫	ક્ષીરનર દ્વીપ	૨૫૬૦૦૦૦૦	૩૨૨૮૬૮૫૪૬
૫	ક્ષીરોધી સમુદ્ર	૫૧૨૦૦૦૦૦	૬૪૬૬૮૫૭૮૧
૬	ધૂનનર દ્વીપ	૧૦૨૪૦૦૦૦૦	૧૨૬૪૩૨૦૨૪૫
૬	ધૂતો ધી સમુદ્ર	૨૦૪૮૦૦૦૦૦	૨૫૮૬૫૮૬૧૭૩
૭	ધમુવર દ્વીપ	૪૦૮૬૦૦૦૦૦	૫૧૮૦૧૨૭૦૨૮
૭	ધમુ ધી સમુદ્ર	૮૧૮૨૦૦૦૦૦	૧૦૩૬૧૨૦૨૮૮
૮	નદીસ્વર દ્વીપ	૧૬૩૮૪૦૦૦૦૦	૨૦૭૨-૩૫૪૧૬૫
૮	નદીસ્વર સમુદ્ર	૨૭૭૬૮૦૦૦૦૦	૪૧૮૪૭૬૫૭૦૧૩
૮	અરણ્ય દ્વીપ	૬૫૫૩,૦૦૦૦૦૦	૮૨૮૮૬૨૬૭૦૬
૮	અરણ્ય સમુદ્ર	૧૩૧૦૭૨૦૦૦૦૦	૧૬૫૭૬૩૪૭૧૦૧
૧૦	અરણ્યનર દ્વીપ	૨૬૨૧૪૪૦૦૦૦૦	૨૩૧૫૮૭૮૬૬૮૮૫

દ્રીપ, સમુદ્રના નામ નિપ લને પરિધિપણની સમજૂતી. ૨૭૭]

નંબર	દ્રીપ, સમુદ્રના નામ	દ્રીપ, સમુદ્રનું મોહોળપણ	દ્રીપ, સમુદ્રનું પરિધિપણું
૧૦	અગ્નિપર સમુદ્ર	૫૨૪૨૮૮૦૦૦૦૦	૬૬૩૧૭૬૭૪૨૪૫૩
૧૧	અરણ્યરાવભાસ દ્રીપ	૧૦૪૮૫૭૬૦૦૦૦૦	૧૩૨૬૩૫૪૪૩૩૫૮૬
૧૧	અરણ્યરાવભાસ સમુદ્ર	૨૦૮૭૭૧૫૨૦૦૦૦૦	૨૬૫૭૭૦૬૮૧૫૮૬૧
૧૨	કુડલ દ્રીપ	૪૧૬૫૪૩૦૪૦૦૦૦૦	૫૩૦૫૪૭૦૫૮૦૪૦૫
૧૨	કુડલ સમુદ્ર	૮૫૬૦૮૬૦૮૦૦૦૦૦	૧૦૬૧૦૮૪૨૧૦૬૪૮૩
૧૩	કુડલપર દ્રીપ	૧૬૭૭૭૨૧૬૦૦૦૦૦	૨૧૨૨૧૬૮૫૧૬૭૬૬
૧૩	કુડલપર સમુદ્ર	૩૩૫૫૪૪૩૨૦૦૦૦૦	૪૨૪૪૩૩૭૧૨૮૪૦૨૧
૧૪	કુડલપરાવભાસ દ્રીપ	૬૭૧૦૮૮૬૪૦૦૦૦૦	૮૪૮૮૬૭૪૩૫૧૬૭૨૫
૧૪	કુડલપરાવભાસ સમુદ્ર	૧૩૪૨૧૭૭૦૮૦૦૦૦૦	૧૬૮૭૭૩૪૮૭૬૮૨૧૩૩
૧૫	રચક દ્રીપ	૨૬૮૪૩૫૫૫૦૦૦૦૦	૩૩૬૫૪૬૭૬૭૬૧૨૬૪૬
૧૫	રચક સમુદ્ર	૫૩૬૮૭૦૬૧૨૦૦૦૦૦	એમ સધળે પૂર્વની પરિધિને
૧૬	રચકપર દ્રીપ	ધ્રુવી આગળે અસ	બમણી કરીને તે માહે
૧૬	રચકપર સમુદ્ર	ખ્યાતા ભોજનના દ્રીપ,	૬૪૮૬૮૩ નવ લાખ, અડ
૧૭	રચકપરાવભાસ દ્રીપ	સમુદ્ર કહેના કોણકોણ	તાલીશ હબર, હમે, ત્રીપાશી
૧૭	રચકપરાવભાસ સમુદ્ર	ઉપરાત તે લોક બચારે	એટલા ભોળીએ તેની જે
૧૮	હાર દ્રીપ	અસ ખ્યાલ કહીએ તે	સખ્યા થાય તે આગળે પરિધિ
૧૮	હાર સમુદ્ર	માટે)	થાય એમ સર્વ સમજી
૧૯	હારપર દ્રીપ		(એ આગના લખી છે)
૧૯	હારપર સમુદ્ર		
૨૦	હારપરાવભાસ દ્રીપ		
૨૦	હારપરાવભાસ સમુદ્ર		

(૫-૨મો રચક દ્વીપ ને ૫૬૨મો રચક સમુદ્ર ત્યા લગે દ્વીપ સમુદ્રના માન પોહોળ પછે તથા પશ્ચિમપો સખ્યાતા જોજન પ્રમાણુ છે (જવાચારણ સાધુ પમુખ મનુષ્ય પણ ૫૬૨મા રચક દ્વીપ લો જઈ શકે તે આગળે ન જાય) જ્યોતિષ ચક્ર પણ સર સખ્યાતુ કહેતુ, યો એ આગળે જે દ્વીપ સમુદ્ર છે તે સર એકેથી જમણા પોટોળપણે અમખ્યાતા જોજનના ટોસા ત્યા જ્યોતિષ ચક્ર પણ સર અમખ્યાતુ કહેતુ (કેડાકેડા ઉપરાત તે લોખ બધારે અસખ્યાતુ હીએ તે લાવે) વળી જશુ લવણાદિક નામે પ્રતેકે પ્રતેકે અમખ્યાતા છે જનત સરસારભાસ સમુદ્ર લગે કહેતુ તે પછી પાચ દ્વીપ ને પાચ સમુદ્ર છેલ્યા છે તે એકે મામે છે (એ નામે જીજ્ઞ વધારે નથી) તેના નામ દેવદ્વીપ ૧ દેવસમુદ્ર ૧ નાગદ્વીપ ૨ નાગસમુદ્ર ૨, યૌ દ્વીપ ૩, મહાસમુદ્ર ૩ જૂતદ્વીપ ૪, જૂતસમુદ્ર ૪ સ્વપબૂરમણ દ્વીપ ૫ સ્વપબૂરમણ સમુદ્ર ૫ તે ઇનો સ્વપબૂરમણ સમુદ્ર રાજનો ચોથો ભાગ આઠેરા પોટોળપણે છે ને ત્રણ રાજ અને રાજનો છટો ભાગ એટલો ફરતો પશ્ચિમપણે છે તથા જશુદ્વીપના મધ્ય મેરપરતથા માડીને એક દિશાએ રવિજ રમણ દ્વીપના ઉદ્ધ (ઉડા) લગે સર અમખ્યાતા દ્વીપ, અમદ્ર દો લાખ જોજને જોજ રાજના ચોથા ભાગમા રહ્યા છે એક છલો એક સ્વપબૂરમણ સમુદ્ર એક દિશાએ પોહોળ પણે દો લાખ જોજને અધી નાજના ચોથા ભાગમા રહ્યો છે તથા અંતર ગાળીતે ગાળીત ભાગપદ જોજને લારે રતપ્રભા પૃથ્વીના ચોથા ભાગ માટેના માહે અસખ્યાતા સર્વ દ્વીપ, સમુદ્ર રહ્યા છે અને ત્રણ ભાગ આઠેરામાહે એક સ્વપબૂરમણ સમુદ્ર રહ્યો છે એટલો સ્વપબૂરમણ સમુદ્ર મોગે છે તથા ગાપલા પ્રાંતીના ચાર ભાગ માટે સર સમુદ્ર છે યો પાચમા એ ભાગ માહે સર્વ દ્વીપ છે (કતિ તત્ત) એ દ્વીપ સમુદ્રના નામ તથા સમજુતી કરી

૯૪. ન દીસર સમુદ્ર. ॥૮॥

તે ન દીસર દ્વીપ પ્રતે ન દીસર નામા અમદ્ર દત વળીયો આઠારે વીગીને રહ્યો છે જનત તેમજ સર પૂનવીપરે નથ કહંસા છનર સમુદ્રની પરે મુરસ સમાન પાણી છે, જનત પુનવસ ને સોમનમ મામે ૧૮૦ ગે, ૧૨૦૦ મહર્ષિ જનત નસે છે એપ સવ તેમજ સખ્યાતા જ્યોતિષી તાગ લો કહેતુ

૯૫. અરૂ. દ્વીપ ॥૯॥

તે ન દીસર સમુદ્ર પ્રતે અરૂનામા નરમે દ્વીપ જન વળીયાને અમરે રીગીને રહ્યા છે પ્રશ્ન—હે ભગવત અરૂણનામ દ્વીપ શુ સમચક્રવાળે સચ્ચીત છે કે ત્રિમ ગકનામે સચ્ચીત છે

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ અમ ચક્રનામે સચ્ચીત છે પણ ત્રિમ ચક્રનામે સચ્ચીત થી

પ્રશ્ન—હે ભગવત, અરૂણનામા દ્વીપ કેટલો પોટોળપણે છે ને ૨૮૦ પશ્ચિમપણે ફરતો છે

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ સખ્યાતા લાખ જોજ ચક્રનામે પોટોળપણે છે યો સખ્યાતા લાખ જોજન ફરતો પશ્ચિમપણે છે

વળી પચ્ચર વેદિકા, વનખડ, દ્વારાતર તેમજ કટેના સખ્યાતા લાખ જોજન દ્વારના અંતર છે જનત્ અથ કહે છે. તે દ્વીપે વાન પ્રમુખ છે તે હમુરસ સમાન પાણીએ ભરી છે ને ઉત્પાત પર્વત છે તે સર્વ વજ્જ રત્નમય છે અશોક અને ત્રિતૃગૃહ નામા ધદા બે દેવતા મહર્ધિક જનત્ નસે છે તેણે અર્થે અરણ્યદ્વીપ નામ કહીએ જનપત્ સર્વ જ્યોતિષી સખ્યાતા છે

૯૬. અરણ્યદ્વીપ સમુદ્ર. ॥૬॥

તે અરણ્યદ્વીપ પ્રતે અરણ્યો ધીનામા સમુદ્ર વૃત્ત વળીયાને આકારે વીગીને રહ્યો છે તેના પશુ તેમજ ત્રિપલ, પરીક્ષેપ સખ્યાતા જોજનનો છે અથ હમુરસ સમુદ્રની પરે હેવો પશુ એટલો વિગેષ જે મળ્ય ને સમજાવડનામા ધદા બે દેવતા મહર્ધિક વમે છે શેષ સર્વ તેમજ કહેવું

૯૭. અરણ્યનર દ્વીપ. ॥૧૦॥

તે અરણ્યદ્વીપ સમુદ્ર પ્રતે અરણ્યનરનામા દસમો દ્વીપ વૃત્ત વળીયાને આકારે વીગીને રહ્યો છે તેમજ સર્વ કહેવું જનત્ અર્થ કહે છે સા વાન પ્રમુખ હમુરસ સમાન પાણીએ ભરી છે સા ઉત્પાત પર્વત છે તે સર્વ વજ્જ રત્નમય છે આજ છે અરણ્યનર ને અરણ્યવર માહાભદ્ર ॥મે ધદા બે દેવતા મહર્ધિક વમે છે

૯૮. અડલોદધી સમુદ્ર. ॥૧૦॥

તે દ્વીપને અડલોદધી સમુદ્ર વીગીને રહ્યો છે જનપત્ અરણ્યવર ને અરણ્ય મહા વર નામે ધદા બે દેવતા છે ગેય સર્વ તેમજ કહેવું

૯૯. અરણ્યવગનભાસ દ્વીપ. ॥૧૧॥

તે અરણ્યનર સમુદ્ર પ્રતે અરણ્યવગન ભાસનામા અખ્યા મો દ્વીપ વૃત્ત વીગીને રહ્યો છે જનપત્ અરણ્યવગનભાસભદ્ર ને અરણ્યવગનભાસ મહાભદ્ર નામે ધદા બે દેવતા મહર્ધિક વમે છે

૧૦૦. અરણ્યવરાવભાસ સમુદ્ર ॥૧૧॥

તે દ્વીપને અરણ્યવરાવભાસ સમુદ્ર વીગીને રહ્યો છે સા અરણ્યવરાવભાસનર ને અરણ્યવરાવભાસ માહાનર નામે ધદા બે દેવતા મહર્ધિક વમે છે

૧૦૧. કુડલ દ્વીપ. ॥૧૨॥

તે કુડલોદધી કુડલ દ્વીપ છે સા કુડલભદ્ર ને કુડલ માહાભદ્ર નામે બે દેવતા મહર્ધિક છે

૧૦૨. કુડલોદધી સમુદ્ર ॥૧૨॥

તે કુડલોદધી સમુદ્ર છે તીહા ચમુચન ને ચનુકાન્ત એ બે દેવતા મહર્ધિક વમે છે

૧૦૩. કુડલવર દ્વીપ ॥૧૩॥

તે કુડલોદધી કુડલવર દ્વીપ છે તીહા કુડલવર ભદ્ર ને કુડલવર મહાભદ્ર નામે બે દેવતા મહર્ધિક વમે છે

૧૦૪. કુલ્યવર સમુદ્ર ॥૧૩॥

તે કે કુલ્યવર સમ ૧૦ તીલા કુલ્યવર ૧૦ કુલ્યવર નામે બે દેવતા
મદર્ધિન ૧૦ છે

૧૦૫. કુલ્યવરનાવભાગ દ્વીપ. ॥૧૪॥

તે કે કુલ્યવરનાવભાગ દ્વીપ ૫ તે ૫૬ મો દ્વીપ છે તીલા કુલ્યવરનાવભાગ
ભાગ ૧૦ કુલ્યવરનાવભાગ માતા ભાગ ૧૦ નામે બે દેવતા વસે છે

૧૦૬. કુલ્યવરનાવભાગ સમુદ્ર. ॥૧૫॥

તે આગળે કુલ્યવરનાવભાગ સમ ૧૦ તીલા કુલ્યવરનાવભાગ ૧૦ કુલ્યવરનાવભાગ
માતા ૧૦ નામે બે દેવતા મદર્ધિન વસે છે

૧૦૭. કુલ્યવર દ્વીપ. ॥૧૬॥

તે કુલ્યવરનાવભાગ સમુદ્ર પ્રતે પદ્મભાગ ૧૦ દ્વીપ છે તે ૧૦ નામના આગળે
વીગીને રહેશે છ

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે કુલ્યવર દ્વીપ ૫ સમ ચક્રવાળે છે, કે વિષમ ચક્રવાળે છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, સમ ચક્રવાળે છે, પણ વિષમ ચક્રવાળે નથી

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે કુલ્યવર દ્વીપ કેટલો ચક્રવાળે પદ્મભાગ, કેટલો છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, સખ્યાના લાખ જોજન ચક્રવાળે પદ્મભાગ ૧૦ ભગવત તીલા સમય
ને મનોભાગ નામે બે દેવતા વસે છે શેષ સહ તેમજ કલ્પ

૧૦૮. કુલ્યવર દ્વીપ સમુદ્ર. ॥૧૭॥

તે આગળે કુલ્યવર દ્વીપનામા સમુદ્ર છે જેમ ધનુષ્ય સમુદ્ર તેમ અર્ધ કહેવા તે
સખ્યાના લાખ જોજન પદ્મભાગ ૧૦ છે, તે સખ્યાના લાખ જોજન પરિધીપણે છે કાર
કારી કારણ અતર પણ સખ્યાના લાખ જોજન છે જ્યોતિષી પણ સખ્યાના કહેના
અર્ધ પણ ધનુષ્ય સમુદ્રની પરે કહેવા પણ તીલા સુમનસ ૧૦ સામાનસ નામે બે દેવતા
વસે છે તેમજ કહેતું

એ કુલ્યવર સમુદ્ર લાગે સહ સખ્યાના છે, તે તે પછી સહ અસખ્યાના છે દ્વીપ
સમુદ્ર પદ્મભાગ ૧૦, પરિધી, કારાનર, જ્યોતિષી, એ સહ અસખ્યાના કહેતું

૧૦૯. કુલ્યવર દ્વીપ. ॥૧૮॥

તે કુલ્યવર સમુદ્ર પ્રતે મોળા કુલ્યવર દ્વીપ ક્ષતાગરે વીગીને રહેશે છે કુલ્યવર
ભાગ ૧૦ કુલ્યવર માતા ભાગ ૧૦ નામે કહેના વસે છે

૧૧૦. કુલ્યવર દ્વીપ સમુદ્ર ॥૧૯॥

તે કે કુલ્યવર દ્વીપ સમુદ્ર છે કુલ્યવર અંતે કુલ્યવરનામા ૧૦ નામે બે દેવતા વસે છે

૧૧૧. અચકવરાવભાસ દ્વીપ. ॥૧૭॥

તે આગળે સતરમો અચકવરાનભાગ દ્વીપ છે ત્યાં અચકવરાવભાસ ભદ્ર ને અચકવરાવ
ભાસ માદા ભદ્ર નામે ઈલા બે દેવતા મહર્ષિક છે

૧૧૨. અચકવરાનભાગ સમુદ્ર ॥૧૮॥

તે પછી અચકવરાવભાસ સમુદ્ર છે ત્યાં અચકવરાવભાસર ને અચકવરાવભાસ માદા
વર નામે બે દેવતા વસે છે

૧૧૩. હાર દ્વીપ. ॥૧૯॥

તે ૩૩ આગરમો દ્વીપ છે ત્યાં હારભદ્ર ને હાર માદાભદ્ર નામે બે દેવતા વસે છે

૧૧૪. હાર સમુદ્ર. ॥૨૦॥

તે ૩૩ હાર સમુદ્ર છે ત્યાં હારવર ને દાર મદાવર નામે બે દેવતા વસે છે

૧૧૫. હારવર દ્વીપ. ॥૨૧॥

તે પછી આગલીસમો હારવર દ્વીપ છે ત્યાં હારવર ભદ્ર ને હારવર મદાભદ્ર ॥મે
બે દેવતા મહર્ષિક રમે છે

૧૧૬. હારવર સમુદ્ર. ॥૨૨॥

તે પછી હારવર સમુદ્ર છે ત્યાં દારવર ને હાર મદાવર ॥મે બે દેવતા વસે છે

૧૧૭. હારવગનભાસ દ્વીપ. ॥૨૩॥

તે પછી વીસમો હારવગનભાસ દ્વીપ છે ત્યાં હારવગનભાસ ભદ્ર ને હારવગનભાસ
મદાભદ્ર નામે બે દેવતા વસે છે

૧૧૮. હારવગન ભાસ સમુદ્ર ॥ ૨૪ ॥

તે પછી હારવગન ભાસ સમુદ્ર છે ત્યાં હારવગન ભાસર ને હારવગનભાસ
મદાવર નામે બે દેવતા રમે છે

એમ સદ દ્વીપ, સમુદ્ર નીપત્યતાર એટલે એમકે નામે ત્રણ નણુ નાણુવા જાવત
મર્ચવરાનભાસ સમુદ્ર લગે નીપત્યતાર નાણુસ વળી દ્વીપને વિશે ભદ્ર ને મદાભદ્ર દેવતા
ને સમુદ્રને વિશે વર ને મદાવર નામે દેવતા કે ને તેહને પુઠે દ્વીપ, સમુદ્ર નામ વેડીએ
છકુર મળી માડીને રચવુરમણુ દ્વીપ લો સર્વ દ્વીપો વિશે વાન પ્રમુખ છે તે છત્ર
રસ સમાન પાણીએ મનન લરી છે તે વાન માણી ઉત્પાત પત છે તે સદ વજ્ર
રતનમય છે

૧૧૯ દેવદ્વીપ. ॥૨૫॥

તે અચકવરાવભાસ સમુદ્ર પછી દેવદ્વીપ છે ત્યાં બે દેવતા મહર્ષિક દેવભદ્ર ને દેવ
માદાભદ્ર નામે રમે છે

૧૨૦. દેવોદધી સમુદ્ર. ૥૨૧૥

તે પછી દેવોદધી સમુદ્ર છે ત્યાં દેવનાર તે દેવ મહાવગ નામે બે દેવતા વસે છે

દેવ દ્વીપ, દેવ સમુદ્ર, નાગ દ્વીપ, નાગ સમુદ્ર, યક્ષ દ્વીપ, યક્ષ સમુદ્ર જૂત દ્વીપ, જૂત સમુદ્ર જનવત સ્નાનજીરમણ દ્વીપ ને સ્વાયંજીરમણ સમુદ્ર તે પછી દ્વીપ, સમુદ્ર નથી, પણ અલોક છે જનવત સ્નાનજીરમણ દ્વીપે સ્વાયંજીરમણ જીર ને સ્વાયંજીરમણ મહાજીર નામે બે દેવતા મહર્ષિ વસે છે

૧૨૧. સ્નાનજીરમણ સમુદ્ર. ૥૨૨૥

તે સ્વાયંજીરમણ દ્વીપને સ્વાયંજીરમણ સમુદ્ર વૃત્ત વળીવાને આકારે પ્રતો વીંગીને તથા છે જનવત અસંખ્યાતા લાખ જોજન પોટોળપો અને પરિધિપો છે (જો લાખ જોજને અધીક ગજનો ચોથો ભાગ પોટોળપો છે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત સ્નાનજીરમણ સમુદ્ર એનું નામ રથે અથ કહો છો?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, સ્વાયંજીરમણ સમુદ્રનું પાણી નિર્ભજ છે આણુ, પૃથ્વી નિરોગ, જન્યુ હળુ સ્ફટિક સરખું વગેરે કરી નિર્ભજ ને સ્વામીની પાણી અમાન રસાદે કરી છે વળી સ્વાયંજીરમણનાર ને સ્વાયંજીરમણમહાનાર નામે કહા બે દેવતા વસે છે શેષ સર્વ તેમજ પૂર્વીપરે જાણુ જનવત અસંખ્યાતા કોણકોળી તારાના સમદ શોભના દુવા, શોભે છે ને શોભશે

૧૨૨. સર્વ દ્વીપ, સમુદ્ર આથી અધિકાર

પ્રશ્ન—હે ભગવત કેટલા જલુદ્વીપ એવે ૥૨૨૥ દ્વીપ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, અસંખ્યાતા જલુદ્વીપ નામે દ્વીપ છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, કેટલા લાણુ સમુદ્ર એકલે ૥૨૨૥ સમુદ્ર છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, અસંખ્યાતા લાણુ સમુદ્ર નામે સમુદ્ર છે

વળી એમ ધાતકીય નામે પણ અસંખ્યાતા દ્વીપ છે એમ જનવત અસંખ્યાતા સ્વાયંજીરમણ સમુદ્ર નામે છે પણ દેવદ્વીપ નામે એમ દ્વીપ છે તેમ દેવોદધી સમુદ્ર નામે એક જ સમુદ્ર છે એમ નાગ દ્વીપ, નાગ સમુદ્ર યક્ષ દ્વીપ, યક્ષ સમુદ્ર જૂત દ્વીપ જૂત સમુદ્ર, સ્વાયંજીરમણ દ્વીપ, સ્વાયંજીરમણ સમુદ્ર એ પાગ દ્વીપ, સમુદ્ર નામયકી એકકાળ છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, લાણુનામા સમુદ્રનું પાણી કેવે રસાદે છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, લાણુ સમુદ્રનું પાણી આખીન મલીન છે ગોમત સરખું, લણુસરખું કડુયુ, ખાઈ, અલપીનાભય તથા દુષ્ટ, ચક્ર, યુગ, પશુ પાણી સરીસપ, મનુષ્યો પીતા જોય નથી, પણ એટલા વિશેષ જે કન્ય તે જળમાટે જે મનઃશક્તિ ઉપના છે તેહને પીતા જોય છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, કાગો ધી ૥૨૨૥ સમુદ્રનું પાણી કેટલું આરસાદે છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, આસને સુખકારી, પુષ્ટકારી, મોહર છે વર્ણુ ઝળુ છે અહત્તા પુન (દગના) સરખુ વર્ણુ છે ે મનાવી પાળી સમાન સ્વા છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પુષ્ટરોદ્ધી સમુદ્રનું પાણી કેટલું મ્વાદે છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, આશ્રુ, નિર્મળ, જલ્યુ, હળવુ મ્દિવ સરીખુ સ્વેત વર્ણુ ને નિર્મળ શાભારિક પાણી સમાન મ્વાદે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, વારણોદ્ધી સમુદ્રનું પાણી કેટલું મ્વાદે છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જેમ મધ પતો આસવ દોષ, દુલ્લો આસવ હોય, ખજુરનો સાર દોષ પ્રાખો સાર (ન્સ) દોષ, પાકી સેનડીનો રસ દોષ, મેર મદ્યમતી ધાપીસાયન (મદિરા વિરોધ) ચદ્રપલા મગિ, મલિસીનાકા મરિસ, વન્મધાન સંપિ (મંદ) ઉત્તમ વારણી મદિરા, આઠ વાર પીપ્પે પ પીત મદિગ, જામુના ફળ સમા । ઝળી ઉત્તમ મરિસ, ઉત્કૃષ્ટ મ નત, તગારેવ દોડે પીતા નિવળ કર (મીઠી માગ) ચઝાહે કરી લગારે આપ લાન કરે આગાદના જોગ છે પુષ્ટકારી, મોહર વળ કરી સહીત જનત ન્પરે કરી સહીત દોષ તારે ગૌતમ પુછે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, વારણોદ્ધી સમુદ્રનું પાણી એકલે મ્વાદે છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, એ અર્થ સમર્થ નહા વારણો રી સમુદ્રનું પાણી એકકી અત્યત ઇષ્ટ જનત સ્વાદે કરીને કહ્યું છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, ક્ષીરોદ્ધી સમુદ્રનું પાણી એકલે મ્વાદે છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જેમ મધ રાજ આતુરત વકરિને અથ આતુરત ચાર કામે પરણીત એકલુ ગાયનું દૂધ દોષ (દલ હળર ગાયનું દૂધ એક હળર ગાયને પાકએ, હળગનું મોને સોનું દશને, અો દગ ગાયનું દૂધ એક ગાયો પાકએ તે આતુર મ્દીએ) તે દૂધ નગી પ્રપત્ને, ઉછરે કરીને મદ અશીએ કાચુ વર્ણુ કરી સહીત ઉત્તમ ખાડ, ગોમ અને સાગ તેજે કરી સહીત જનત મ્પત કરી સહીત દોષ તારે ગૌતમ પુછે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, ક્ષીરોદ્ધી સમુદ્રનું પાણી એકલે મ્વાદે છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ એ અર્થ સમર્થ નહો એ ક્ષીર સમુદ્રનું પાણી એકકી અત્યત ઇષ્ટ જનત સ્વાદે કરી છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, મૃતોદ્ધી સમુદ્રનું પાણી એકલે મ્વાદે છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ મૃતોદ્ધી સમુદ્રનું પાણી જેમ કાષ શ મગો મૃધૂતો (ગાયનાઘીનો) મડિ, (સમુદ્ર) સરકી તથા ન્વે કપુષગ તેદા નો વણ પ્રાગે બરી પરે કરી ઉગર મનોહર તાણુ તાવેલુ કીપા કચા રહીત વળુ કરી સહીત જનત ન્પરે કરી સહીત દોષ તારે ગૌતમ પુછે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, મૃતોદ્ધી સમુદ્રનું પાણી એકલે મ્વાદે છે ?

ઉત્તર—હે ગાતમ, એ અર્થ સમર્થ નહીં ધૂતોદ્ધી સમુદ્રનું પાણી એથળી અસત છટ્ટે
પ્રશ્ન—હે ભગવત, ઇન્દુર સમુદ્રનું પાણી કેટલું રસાદ છે ?

ઉત્તર—હે ગાતમ, જેમ કાષ્ઠ મેઘની જગ્યા ખુદ દેશની ઉપની, હમીયાન સરીખી
પીત વર્ણે પરીપક્ષ્ણથી કાળી ગાઢ છે સાકાંતો મેકવો ભાગ તે ઉપરનો ભાગ વરજીને
વચરો ભાગ રાખીને ભગવત મનુષ્યે વન કોળા (મીરોગ) માહે ઘાતીને પીતી તેતનો
જે ગમ દાય તે વસ્તે કરી ગમીત તજા જોતની, કેશા કપુર એ આતુર્ગનકે વારીત
અસત પથ્ય નિરોગ દળવો વપુ કરી મીન જાવત રપસ કરી સહીત દોષ સાથે ગાતમ
પુછે કે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, ઇન્દુર સમુદ્ર પાણી એકલે રસાદ છે ?

ઉત્તર—હે ગાતમ, એ અર્થ સમર્થ નહીં ઇન્દુર સમુદ્રનું પાણી એથળી અસત છટ્ટ છે
એમ કોય સવ સમુદ્ર ના પાણી ઇન્દુ મ સરીખા જાણુવા જનત જૂતોદ્ધી સમુદ્ર લગે
એમ મેલુ

પ્રશ્ન—હે ભગવત, રાવજ મપુ સમુદ્ર પાણી કેટલું રસાદ છે ?

ઉત્તર—હે ગાતમ, અવજ મપુ સમુદ્રનું પાણી આધુ, જમુ પપ, તિમંગ, જેમ પુષ્કો
દ્ધી સમુદ્રનું પાણી કથુ તેમ કહેતુ

પ્રશ્ન—હે ભગવત, કેટલા સમુદ્રના પાણી જુદા જુદા રસાદ છે ?

ઉત્તર—હે ગાતમ, ચાર સમુદ્રના પાણી, જુદા જુદા રસાદ છે નાથુ સમુદ્ર ૧,
વારજોદ્ધી સમુદ્ર ૨, કીરોધી સમુદ્ર ૩, ને ધૂતોદ્ધી સમુદ્ર ૪ એ ચાગના જુદા જુદા
રસાદ છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, કેટલા સમુદ્રના પાણી સ્વભાવી પાણી જોવા રસાદ છે ?

ઉત્તર—હે ગાતમ, ત્રણ સમુદ્રના પાણી પ્રભાવીક પાણી સરખા રસાદ છે કાગોધી
સમુદ્ર ૧, પુષ્કોદ્ધી સમુદ્ર ૨, ને રવનજૂરમણ સમુદ્ર ૩, એમ તોય સર્વ સમુદ્રના પાણી
પ્રાચે સેજીના રસ સમાન રસાદ છે અહો શ્રમણે આવખાતો !

પ્રશ્ન—હે ભગવત, કેટલા સમુદ્ર ધણે મન્થ કઠ્ઠાપાં જળચર જીવે કરી મીન સમુદ્રછે ?

ઉત્તર—હે ગાતમ ત્રણ સમુદ્ર ધણે મન્થ કઠ્ઠાપાં જળચર જીવે કરી સહીત છે નાથુ
સમુદ્ર ૧ કાગોદ્ધી સમુદ્ર ૨, ને રવનજૂરમણ સમુદ્ર ૩ અગ્રીય બીજ સન સમુદ્ર થોડે
મન્થ કઠ્ઠાપે કરી સહીત છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત લાલુ સમુદ્રને વિષે કેટલી મન્થની કુળકોડી છે ને જોતીના લક્ષ છે ?

ઉત્તર—હે ગાતમ, સાત લક્ષ કુળકોડી મન્થની જાત છે ને અનેક જોતી છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, કાગોદ્ધી સમુદ્ર તેને વિષે કેટલી મન્થની જાતી કુળકોડી જોતી છે ?

ઉત્તર—હે ગાતમ, નવ લક્ષ કુળકોડી મન્થની જાત છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સ્વયંભૂરમણ સમુદ્રો વિષે મંહની કુતકોડી જાત છે ?

ઉત્તર—હે જાતમ, સાદીમાઁ લાજ ડુળમડી મંહની જાત છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, લવણ સમુદ્રને વિષે મંહની કેવડી મોટી શરીરની અંગાહના છે ?

ઉત્તર—હે જાતમ, જવન્યથી આયુળનો અસખ્યાતમો ભાગ ને ઉત્કૃષ્ટપણે પાચસે જોજન મંહના શરીર છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, કાળો ધી મુદ્રને વિષે મંહની કેવડી મોટી શરીરની અંગાહના છે ?

ઉત્તર—હે જાતમ, જવન્ય આયુળનો અસખ્યાતમો ભાગ ને ઉત્કૃષ્ટપણે સાતસે જોજન મંહના શરીર છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, ગ્વયભૂરમણ સમુદ્રો વિષે મંહની કેવડી મોટી શરીરની અંગાહના છે ?

ઉત્તર—હે જાતમ, જવન્ય આયુળનો અસખ્યાતમો ભાગ ને ઉત્કૃષ્ટપણે એક હજાર જોજન મંહના શરીર છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, કેટલે નામે જરી દ્વીપ, સમુદ્ર છે ?

ઉત્તર—હે જાતમ, જેટલા ભો.ને વિષે સુભ નામ છે, સુભ વણુ છે જાત સુભ સ્પશ છે, એટલે નામે દ્વીપ, સમુદ્ર છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, દ્વીપ, સમુદ્ર કેટલા ઉત્તર સમયો માને કલા છે ?

ઉત્તર—હે જાતમ, જેટલા અઢી સાગરોપમના ઉદાર સમય થાય (ઉછેદા આયુળના જોજન પ્રમાણુ લામો પોલોગો પાલો કરીએ તેમા જુમગીયાના જાણકના કેશ (મોનાળા) એકના સખ્યાના ખ. કંપીને તેલે કામે ભરીએ તે સમયે સમયે એકેકા ખ. કાંતા જેટલે કાળે તે પાનો કાલો થાય ત્યારે એક ઉદાર પ યોપમ થાય એટલા દગ કોશકોડ પયોપમે એક ઉદાર સાગરોપમ થાન એટલા અગી સાગરોપમના સમય પ્રમાણુ દ્વીપ, સમુદ્ર છે) એટલા દ્વીપ, સમુદ્ર ઉદાર સમયને માો છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, દ્વીપ, સમુદ્ર થુ પૃથ્વી પરીણામે છે, કે જન પરીણામે છે, કે પુદ્ગળ પરીણામે છે ?

ઉત્તર—હે જાતમ, પૃથ્વી પરીણામે છે જન પરીણામે છે ને પુદ્ગળ પરીણામે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, દ્વીપ સમુદ્રને વિષે સન પ્રાણી (બેષ્ઠિયાદિક) સન જુતક (નમસ્પતિ) સર્વ જન (પમેદ્રિ) સર્વ અત્ત (પૃથ્વીદિ) પૃથ્વીકાવપણે જાત નસકાવપણે પૂર્વે ઉપના છે ?
ઉત્તર—હે જાતમ, ઓઘાર વાગવાર અન વાર સર્વ ઉપના છે એ દ્વીપ, સમુદ્રો અધિકાર સર્વ પુરો થયો

૧૨૩. ઇદ્રિયનો વિષય અને દેવસત્તા.

પ્રશ્ન—હે ભગવત, કેટલે બેદે ઇદ્રિય વિષયક પુદ્ગળ પરીણામ કલા છે ?

ઉત્તર—હે જાતમ, પાચ બેદે ઇદ્રિય વિષય પુદ્ગળ પરીણામ કલા છે તે શ્રોતેદ્રિયો વિષય ૧, જાત સ્પશદ્રો વિષય ૫

પ્રશ્ન—હે ભગવત, શ્રોત્રીયનો પુદ્ગળ પરીણામ કેટલે ભેદે કહ્યો છે?

ઉત્તર—હ જ્ઞાતમ, બે ભેદે કહ્યો છે ગુણ શબ્દ પરીણામ ૧, ને દુષ્ટ સપ્ત પરીણામ ૨

પ્રશ્ન—હે ભગવત, ચક્ષુ દ્વિયનો વિષય પુદ્ગળ પરીણામ કેટલે ભેદે કહ્યો છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, બે ભેદે કહ્યો છે સુસ્થ પરીણામ ૧ ને દુસ્થ પરીણામ ૨

પ્રશ્ન—હે ભગવત, ધાતુ ત્રિયનો વિષય પુદ્ગળ પરીણામ કેટલે ભેદે કહ્યો છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, બે ભેદે કહ્યો છે સુગંધ પરીણામ ૧ ને દુર્ગંધ પરીણામ ૨

પ્રશ્ન—હે ભગવત, રમેદ્રિય વિષયનો પુદ્ગળ પરીણામ કેટલે ભેદે કહ્યો છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, બે ભેદે કહ્યો છે સુખ રસ પરીણામ ૧ ને દુષ્ટ રસ પરીણામ ૨

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સ્પર્શદ્રિય વિષયનો પુદ્ગળ પરીણામ કેટલે ભેદે કહ્યો છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, બે ભેદે કહ્યો છે સુસ્પર્શ પરીણામ ૧ ને દુસ્પર્શ પરીણામ ૨

પ્રશ્ન—હે ભગવત તે નિશ્ચય અનેક પ્રકારના શબ્દ પરીણામો મિથે, અનેક પ્રકારના રૂપ પરીણામને વિશે, એમ ગંધ પરીણામને વિશે, રસ પરીણામને વિશે, સ્પર્શ પરીણામને વિશે પરીણામતા પુદ્ગળ તેહને પરીણામે છે એમ કહીએ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, હા અનેક પ્રકારના શબ્દ પરીણામને વિષે જ્ઞાતમ પરીણામતા પુદ્ગળ તેહને પરીણામે છે એમ કહીએ

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે નિશ્ચય ગુણ શબ્દના પુદ્ગળ દુષ્ટ સંપ્રપણે પરીણમે? ને દુષ્ટ શબ્દના પુદ્ગળ શુભ સંપ્રપણે પરીણમે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ હા ગુણ શબ્દના પુદ્ગળ દુષ્ટ સંપ્રપણે પરીણમે છે ને દુષ્ટ શબ્દના પુદ્ગળ શુભ સંપ્રપણે પરીણમે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે નિશ્ચય સુગંધ પુદ્ગળ દુર્ગંધપણે પરીણમે છે? ને દુર્ગંધ પુદ્ગળ સુગંધપણે પરીણમે છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ હા એમ સુગંધ પુદ્ગળ સુગંધપણે પરીણમે છે ને દુર્ગંધ પુદ્ગળ સુગંધપણે પરીણમે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, એમ સુસ્થ પુદ્ગળ દુસ્થપણે? ને દુસ્થ પુદ્ગળ સુસ્થપણે પરીણમે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, હા એમજ પરીણમે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, એમ સુસ્પર્શ પુદ્ગળ દુસ્પર્શપણે? ને દુસ્પર્શ પુદ્ગળ સુસ્પર્શપણે પરીણમે છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, હા એમજ પરીણમે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, કાષ્ઠક નેતા મદર્વિક જ્ઞાતમ મોટા પ્રમાણના છે તે પૂર્વે જે પુદ્ગળ પાપાણાદિ પ્રતે બળે કરી નાખીને સમર્થ થાય? તેવીજ પાપાણાદિ પુઠે કરીને ધરતીએ પાયા પહેલાં મહી શકે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, હા એમ કરનાં સમર્થ થાય

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે જો અથ એમ કહો છો જે દેનતા મહર્થિક જનત્ ગ્રહી શકે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, પાપાણ્ડિક પુદ્ગળ નાખતી વેળાએ પ્રથમ સીધ (ઉત્તારણી) ગતીનત થઇને, ત્યાર પછી મ- (હજી) ગતીનત થાન જે દેનતા મહર્થિક જનત્ માહા પ્રભાનત પૂર્વે પણ જે પછી પણ ઉત્તારણા ઉત્તારણા ગતીવત હોય તેજો અથ હે ગૌતમ! એમ કહીએ છીએ જે જનત્ તે દેનતા નિસ્સે જજુહીપને પછાડે એવીસ વાર ફરીને તે પુદ્ગળને ગ્રહે મેરની ચુમિકાએ દેનતા બઠો ને જગતીની પોળે દેનતા રહી ને તે હાથથી પાપાણ્ડિક પુદ્ગળ નાખે ભૂમિ ઉપર ઝુકે એટલે તે દેનતા મેરથડી જજુહીપની પાળળ એકવીસ વાર ફરીને તે પાપાણ્ડિક પુદ્ગળને ભૂમિએ પડે નહીં એવામા ગ્રહણ કરી લે એની સીધ ગતિ દેવતા.

પ્રશ્ન—હે ભગવત, દેનતા કોષ્ઠક મહર્થિક- જનત્ માહા પ્રભાનત જાલીરલા અથ પુદ્ગળ શરીરથી લીધા વિના પૂર્વ પહેવાજ વાળ પ્રતે છેવા બેવા વિના ગ્રહના સમય થાય? ગાઠ બાધી શકે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, એ અર્થ સમય હા (એ) ગ્રહણ કરવા સમર્થ ન થાય)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, દેવતા મહર્થિક બાલીરના અન્ય પુદ્ગળ, શરીરથી લીધા વિના પૂર્વજ વાળપ્રતે છેદી બેદીને ગ્રહવા સમય થાય? ગાઠ બાધી શકે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, એ અર્થ સમર્થ નહીં એટલે ગ્રહણ કરના સમર્થ ન થાય

પ્રશ્ન—હે ભગવત, દેનતા મહર્થિક બાલીરલા પુદ્ગળ ગ્રહીને પૂર્વજ વાળ પ્રતે છેવા બેવા વિના ગ્રહના સમય થાય? ગાઠ કરી શકે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ એ અર્થ સમય નહીં

પ્રશ્ન—હે ભગવત, દેનતા મહર્થિક બાલીરલા પુદ્ગળ ગ્રહીને પૂર્વજ વાળપ્રતે છેદી બેદીને ગ્રહના સમય થાય? ગાઠ કરી શકે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, હા સમર્થ થાય અર્થ કરના કર બધને ગાધે તેનીજ ગાઠ પ્રતે ઇચ્છસ્ય જન ન જાણે ન દેખે એટલી સૂક્ષ્મ ગાઠ તે દેનતા કર

પ્રશ્ન—હે ભગવત, દેનતા મહર્થિક બાલીરના પુદ્ગળ અણગ્રહેયકે પૂર્વજ વાળ પ્રતે છેવા વિના બેદવા વિના દીવ (ગોળા નામો) કરવા અથવા દરન (નધુ નાનો કુળ) કરના સમય થાય?

ઉત્તર—હે ગૌતમ એ અર્થ સમય નહીં (કરી શકે નહીં)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, દેનતા મહર્થિક બાલીરના શરીરથી અન્ય પુદ્ગળ લીધા વિના પૂર્વજ વાળ પ્રતે છેદી બેદીને દીવ કરવા અથવા લઙુ કરવા સમર્થ થાય?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, એ અર્થ સમય નહીં (કરી શકે નહીં)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, દેવતા મર્ધિ આવીરના પુદ્ગળ મરીને પૂર્વજ નામ અને છેલ્લા બે પા રિા મમથ થા? દીર્ઘ કરના અથવા લઘુ કરવા?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, એ અથ સમથ નહા (મી ગડ નદી)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, દેવતા મર્ધિકા બાવીરના પુદ્ગળ મરીને પૂર્વજ વાળ અને છેલ્લી બેદી સમથ થાય? તે આ દીર્ઘ કરવા અથવા લઘુ કરવા?

ઉત્તર—હ જ્ઞાતમ, હા સમથ થાય તે ગાડ પ્રતે અમથ જીવ ન જાણે ન દેખે એહવા મુદ્ગમપણે ગાડો દીપ (મોગી) કરે અથવા લઘુ (નાની) કરે એ દીપ વિષય તથા દેવ સત્તાનો વિચાર પુરો થયો હવે આવતી જોનિવિની વાત કહે છે

૧૨/ જ્યોતિષી દેવતાનો અધિષ્ઠાર ચાલુ.

પ્રશ્ન—હે ભગવત, વદ્રમા સૂચના વૈમાની હો જે તાગરૂપ જ્યોતિષી દેવતા છે તે જાન્તે કરી દીણ (ઓળ) તથા તુલ્ય (સરીખા) છે? વળી વદ્રમા સૂચો સમભાગે (જોડે) તારા છે તે જાન્તે કરી બીલ તથા તુલ્ય છે? વળી વદ્રમા સૂચના વૈમાનને ઉપરે તારા છે તે જાન્તે કરી દીણ તથા તુલ્ય છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, હા તે તારા જાન્તે કરી દીણ તથા તુલ્ય છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે એ અથ એમ જહા હા જે વદ્રમા સૂચના વૈમાનની હો જાન્તે ઉપરે તારા છે તે કાતિપાદિકે કરી દીલ તથા તુલ્ય છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જેમ જેમ જેવા જેના તે તાગરૂપ વૈમાનના અધિષ્ઠાયક દેવતાના પૂર્વે ભગને રિો તપ, નિયમ, અભ્યાસ પ્રમુખ ઉત્કૃષ્ટા કીધા ઉચ્ચે આભ્યા તેમ તેમ તે દેવતાને કાન્તાદિકે કરી તેના તેના નધુપણે તુલ્ય બેરાનરપણે કહેનાય તેણે અર્થે હે જ્ઞાતમ! વદ્રમા સૂચને જાવત ઉપરે પણ તારા કાન્તાદિકે દીણ તથા તુલ્ય છે (જોડે પાછળે ભવે તપ, નિયમ, અભ્યાસાદિકે મદપણે કર્યા છે તે પ્રાણી તાગરૂપ વૈમાનાધિપતિ દેવ ભવો પામ્યા વદ્ર સૂચથી છુતિ કાન્તિ વૈભવાદિકી અપેક્ષાએ દીન થાય છે, ને જેણે ભવાન્તરને રિો તપ, નિયમ અભ્યાસાદિકે ઉત્કૃષ્ટપણે આચર્યા છે તે પ્રાણી તારા રૂપ વૈમાનત્વ અધિપતિ પણ પામ્યા છુતિ કાન્તિ વૈભવાદિકે વદ્ર મય, દેવ બેરાનર વૈમાન દોષ, જેમ અનુચ્ચ રાગ્ય પાયા નથી પણ રાગીની બેરાનર સુખ ભોગવે છે તેમ)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, વદ્રમા સૂચના વૈમાનના પરીવાર છે? કટલા મોટા મહનો પરીવાર છે? ને કેમકી કોઝકોડી તાગનો પરીવાર છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, એક! વદ્રમા સૂચને અઠનારી ચોટાગ મહ (મગમ પ્રમુખ) ને અઠનારીસ નક્ષત્ર (અભિવિત પ્રમુખ) એ એક વદ્રમાનો પરીવાર છે (મહ, નક્ષત્ર, તારા એ સર્વ વદ્રમાના સેનક છે તો પણ છ. સર્વ વદ્રમા મે છડે તે માટે જાનેનો મધ્યસ્થ ભાવે પરીવાર કહો) હવે તારાની સખ્યા કહ છે જાસક હજાર, નવમે પચોતેર એટલી કોઝકોડી તાગ એક વદ્રમાનો પરીવાર છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, જ્યુદ્ધીપનામા દ્વાપે મેરૂ પર્વતના પૂર્વ દીપ્તિના ચરીમાતથકી ટેલા અગાધાએ (વેગળા) જ્યોતિષી દેવતા આગ કરે છે ? (કરે છે ?)

ઉત્તર—હે ગૌતમ, અગ્નિરમે ને એકરીસ જોજન એટલા અગાધાએ (હે) જ્યોતિષી કરે છે એમ દક્ષિણના, પશ્ચિમના, ઉત્તરના છેડથી અગ્નિરમે એકરીસ જોજન વેગળે જાનતુ કરે છે મેરૂથી એટલે છે જ્યોતિષી છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સોઠના અતથકી (માહી-પીકારે) કેટલે વેગળા જ્યોતિષી રહે છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, અગ્નિરમે ને અગ્નિરમે જોજનની અગાધાએ જ્યોતિષી રહે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત એ રત્નપ્રભા પૃથ્વીના ધણુ સમ રમણિક ભૂમિભાગથકી (સમજૂતળ થકી) કેટલે ઉંચા સર્પથી હેઠના તારામણ આર કરે છે ? કેટલે ઉંચા મૂર્વ વૈમાન આર કરે છે ? કેટલે ઉંચા ચદ્રમા વૈમાન આર કરે છે ? કેટલે ઉંચા સર્પથી ઉપરના તારામણ આર કરે છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, એ રત્નપ્રભા પૃથ્વીના ધણુ સમ રમણિક ભૂમિભાગથકી સાતમે, નેતુ જોજન ઉંચા સર્પથી હેઠના તારા આર કરે છે સમજૂતળથકી આસે જોજન ઉંચા સર્પ વૈમાન આર કરે છે સમજૂતળથકી આસે, એસી જોજન ઉંચા ચદ્ર વૈમાન આર કરે છે સમજૂતળથકી નામે જોજન ઉંચા સર્પથી ઉપરના તારામણ આર કરે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સર્પથી હેઠના તારામણથકી કેટલે ઉંચા સર્પ વૈમાન આર કરે છે ? કેટલે ઉંચા ચદ્ર વૈમાન આર કરે છે ? કેટલે ઉંચા સર્પથી ઉપરના તારામણ આર કરે છે ? (કરે છે ?)

ઉત્તર—હે ગૌતમ, સર્પથી હેઠના તારામણ થકી દસ જોજન ઉંચા સર્પ વૈમાન આર કરે છે નેતુ જોજન ઉંચા ચદ્ર વૈમાન આર કરે છે એકસો દસ જોજન ઉંચા સર્પથી ઉપરના તારામણ આર કરે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સર્પ વૈમાનથકી કેટલે ઉંચા ચદ્ર વૈમાન આર કરે છે ? ને કેટલે ઉંચા સર્પથી ઉપરના તારામણ આર કરે છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, સર્પ વૈમાનથકી એસી જોજન ઉંચા ચદ્ર વૈમાન આર કરે છે એકસો જોજન ઉંચા સર્પથી ઉપરના તારામણ આર કરે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, ચદ્ર વૈમાનથકી કેટલા ઉંચા સર્પથી ઉપરના તારામણ આર કરે છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, ચદ્ર વૈમાનથકી વીગ જોજન ઉંચા સર્પથી આર કરે છે

એવી રીતે સર્વ મળીને એકસો દસ જોજન નાડપણે નેતુ જોજન ઉંચા દેવતાનો રિપા છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત • જ્યુદ્ધીપનામા દ્વાપને રિપે ક્યુ નાપત્ર નેતુ જોજન ઉંચા દેવતાનો રિપા છે

કરે છે? ક્યુ નક્કન સર્વથળ જીતીરલે માડવે ચાર ચરે છે? ક્યુ નક્કન સર્વથળ ઉચો ચાર ચરે છે? અને ક્યુ નક્કન સર્વથળી ટોચો ચાર ચરે છે?

ઉત્તર—હે જાતમ, જીલુદીપનામા દ્વીપને વિષે અભીષ્ટ નક્કન સર્વથળી માહીયે માડો ચાર ચરે છે મળ નક્કન સર્વથળી આદીરલે માલે ચાર ચરે છે ચ્વાતી નક્કન સર્વથળી ઉપરલે માડલે ચાર ચરે છે અને લાણી નક્કન સર્વથળી હડે ચાર ચરે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, ચદ્રમાનું વૈમાન કયે સન્થાને સન્થીત છે?

ઉત્તર—હે જાતમ, અર્ધા કોડ ફળો સન્થાનો સન્થીત છે અવસ્કટિક ગ્લમમ છે અબ્બુ દ્વમ્મ ઉચી વધતી પ્રમળપલે સર્વ દિસાઓમા પ્રસરતી પ્રભા કાન્તિ તેલે કરી મનોહર વર્ણન પુનરીપર કહેવું

એમ મર્વ વૈમાન, ગૃહ વૈમાન નક્કન વૈમાન, અને તારા વૈમાન એ સર્વ વૈમાન અર્ધા ટાંને સન્થાને (આગરે) સન્થીત છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, ચદ્રમાનું વૈમાન કેટલું લાગપલે પોહોળપલે છે? કેટલું પરિધિપલે છે? ને કેટલું જાડપલે છે?

ઉત્તર—હે જાતમ, એક જોજનના એકમકે ભાગ ત્રીએ એદના ઓપન ભાગ લાગપલે પોહોળપલે છે તેથળી ત્રીગણુ આગે પરિધિપલે છે ને એક જોજનના એકમકે ભાગ કરીએ એદના અમાનીસ ભાગ જાડપલે (ઉચ્ચપલે) છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત મૂનનું વૈમાન કેટલું લાગપલે પોહોળપલે, પરિધિપલે અને જાડપલે છે?

ઉત્તર—હે જાતમ, માત્ર જોજનના એ સઠ ભાગ કરીએ એદના અન્તાવીસ ભાગ લાગપલે પોહોળપલે છે, તેથી ત્રીગણુ આગે પરિધિપલે છે ને એક જોજનના એ સઠ ભાગ કરીએ એદના ચોવીસ ભાગ જાડપલે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, ગૃહ વૈમાન કેટલું લાગપલે, પોહોળપલે પરિધિપલે ને જાડપલે છે?

ઉત્તર—હે જાતમ, અધ જોજન લાગપલે પોહોળપલે છે તેથી ત્રીગણુ આગે પરિધિપલે છે ને એક કોમ જાડપલે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત નક્કન વૈમાન કેટલું લાગપલે, પોહોળપલે, પરિધિપલે ને જાડપલે છે?

ઉત્તર—હે જાતમ, એક કોસ લાગપલે પોહોળપલે છે તેથી ત્રીગણુ આગે પરિધિપલે છે ને અધ ત્રીસ જાડપલે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તારાના વૈમાન કેટલા લાગપલે પોહોળપલે પરિધિપલે અને જાડપલે છે?

ઉત્તર—હે જાતમ, અધ ત્રીસ લાગપલે પોહોળપલે છે તેથી ત્રીગણુ આગે પરિધિપલે છે ને પાંચએ મુનું જાડપલે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત ચ.માનું વૈમાન કેટલા હજાર દેનના ઉપાડે છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, સોળ હજાર દેવતા ઉપાડે છે પૂર્વદિશે ચાર હજાર દેવતા ઉપાડે છે, એમ જનતા ઉત્તર દીમે ચાર હજાર દેવતા ઉપાડે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, અદ્રમાનું વૈમાન મોળ હજાર દેવતા ઉપાડે છે તેમા ચાર હજાર દેવતા પૂર્વ દિશે ઉપાડે છે તે કહેવે રૂપે ઉપાડે છે

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, અદ્ર વૈમાને પૂર્વ દિમે ચાર હજાર દેવતા સીંદને રૂપે ઉપાડે છે તે સીંદ કહેવા છે તે કહે છે રવેન ધોળા ઉત્તમ કાન્તિવત જેહવુ સખનુ તજી ધોળુ દોષ તથા નિર્મળ દધીનો પીડ તથા ગાયના કુધ ॥ રીણુ તથા રજનીકર (અદ્રમા) તે સરીખા ધોળા પ્રકાશ છે વળી રિયર અગ લઇ અત્યંત પુષ્ટ રિનમ્ય ધન ગોળ અત્યંત તીખી એહની દાગએ કરી તેહનુ મુખ શોભીત છે રાતા કમળની પરે સુકમાળ તેહની રૂબ ને તાળવુ છે પ્રસરત લવા વૈકુર્ચ રત્નમય દેપિમાન કર્કસ તેહના નખ છે નિસ્તીર્ણુ પુષ્ટ ઉર તેના સાથળ છે પ્રતિપુર્ણુ ત્રિપુલ તેહના રકધ છે મધુ નિસદ અતી સુકમાળ પ્રસરત સુદમ લક્ષણુવત નિરતારવત એહવે કેસરાને આટોપે કરીને શોભીત છે ચક્ર મીતા, લતીતા, પુનીતા, ગતી અને ધાવન (દાડવુ) તેણે કરી ગવનત તેહની ગતી છે ઉચ્ચ કરીને માણ્યુ નીચુ જાતીવત આગ્રહાનીવુ એહવુ તેહનું પુષ્ટ છે વજ્ર રત્નમય તેહના નખ છે વજ્ર રત્નમય તેહની દાગ છે રાતા સુનર્ણુમય તેની રૂબ છે રાતા સુનર્ણુ મય તેહનું તાળવુ છે રક્ત સુવર્ણને જોત્રે કરી જ્વેતર્ના ઠે કન્ઝાએ તેહનું ગમન છે પ્રીતી કારી ગમનવત મનનીપરે ઉતાવળી ગતીવત મનોહર અલુગવી (મપાય નહીં તેની) તેહની ગતી છે અણુમ મુ બળ પીર્ચ પુરપાકાર તેહનુ પરાક્રમ છે મોહોગ આગ્રહાદિત સીંદના બોન કળકળ તે ધણુનો મોળાહળ એહવે રાન્દે કરી, મનોહર રાન્દે કરી આકાશપ્રતે પુરતાયકા દશે દિશપ્રતે શોભાવતા થકા એહવા ચાર હજાર દેવતા સીંદ રૂપના ધરણુદાર પૂર્વ દિશીની બાહાપ્રતે વહે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તીહા અદ્ર વૈમાને દક્ષિણ દિમે ચાર હજાર દેવતા ઉપાડે છે તે દેવતા કહેવે રૂપે ઉપાડે છે

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, અદ્ર વૈમાને દક્ષિણ દિશે ચાર હજાર દેવતા દાથી રૂપે ઉપાડે છે તે દાથી કહેવા છે તે કહે છે ધોળા સુલ કાન્તિ સહીન જેહવુ સખનુ તજી દોષ, જેહવો નિર્મળ દધીનો પીડ હોષ, ગાયના કુધના રીણુ, રજનીકર અદ્રમા તેહ સરીખો તેહનો ધોળો પ્રકાશ છે વજ્ર રત્નમય કુલસ્થળ જુગળ તેહને ત્રિપે સુસ્થિત પીનર પુષ્ટ વજ્ર મય સોડી (સુ) તેણે કરી દેપિમાન રક્ત કમળ સમાન અણુવત શોભતા તેહના રૂબ છે રક્ત સુવર્ણમય નિસ્તીર્ણુ અચળ અતી ચપળ એહવા તેહના કાન વિમળ (ઉજળા) છે મધુર વણે દીપતા રનીમ્ય પીંગળ પાપણુ સડીત તજી વણુના મચિરત્નમય તેહના લોચન છે ઉંચા ઉપજતા છે અચળ (હાને નહીં) માલીકાના પુલ જેહવા ધોળા સમ સરીખા રના વળે સહીત દ્ર રકટિક રત્નમય સુજત લવા એહવા દત્તમુસળ તેણે કરી શોભીત છે સોનાની બોળાએ જવા દાતના અમ ને વળી નિર્મળ મચિરત્ને કરી

નાત ૥ પે ત ઉદ તોએ વિચીતર પે કરી બી જાત છે રત્ન સુવર્ણમય પ્રિયજી તીવક પ્રમુખ તેજે કરી પરીમણીત સહીત ૫ અને મહિમ્નમય આઠ ઉત્કૃષ્ટ મુદુગ્નિ જે પ્રવેશ પ્રમુખ ગાળને વિં બાજુ બાખ્યા ૫ પૂર્વ સ્વમય તેહનો ૬ છે એહવો નિર્ભય વજરામય તીજો વષ્ટ અકુસ કુભરયજા ૧૧ ચાખો છે એહને તપાપ સુવર્ણમય મુખ બાખો જે કાળમય વિગેષ તેહને દષ્ટ કરી બગવત છે જાણુનદ ગત મય નિર્ભય તેહનું નિર્મલ મહજ છે ૧૨ સ્વમય અને કાના (મટો વચે લટકે છે તે) તેજે કરી મનોહર અને મહિમ્નમય તીવક ધટાના પાસા છે રૂપામય દોરડીએ કરી બાધી એહની ધટાનું સુગમ તેહો મધુર મરે કરી મોહર ૭ લય રહીત પ્રમાણે પેત ૧૩ સુગત અને સફલે શ્રી પ્રગત એહવી ન્ત મન મિય તેહની જગ છે રાના સુવર્ણમય જોરે શ્રી જોનાં છે ઇચ્છાએ તેજુ ગમત છે પ્રીતિકારી તેહનું ગમન છે મનને અનુસાર તેહનું ગમન છે મોહર છે અપુમરી તેહની ગતિ છે અધુમલ્યુ તેહનું બગ રીપે પુરસાર પ્રાક્રમ છે મોહરે નબીર સુનયના સમ્પે કરી મધુર મરે મનોહર રામે કરીને આખા પ્રતે પુનાયમ ૧૦ દશે દિગ્ગિપ્રતે ગોબાનાયમ એહના ચાર દગર દેવતા કાપી ૥ રૂપના ધ બહાર દક્ષિણ વિગીની બાહાપ્રતે નહ છે

પ્રશ્ન—હ બાત નદ્ર વંશો પશિમ વિગે ચાર દગર દેવતા ઉપાડે છે તે ૨૬૫ રૂપે ઉપારે ૭૨

ઉત્તર—હ ગાતમ, ચદ્ર વંશો પશિમ વિગે રૂપક (બગ) ને રૂપે ઉપાડે છે તે ૧૧૫ ૫૬૫ ૭૨ તે ક્રમે ૭૨ એવે સુમય કાલિત સહીત ૫ ચક્રીત લલિત પુનિતનામા મતી કરી કાનવુ ચચગ એહનું કુહ તે કુની તેજે કરી રોજના સમ્પક પ્રમારે નમતા તેહના પાસા છે મીનતા પાસાં છે સુગત બના પાસા છે ગીતમલ્યા પ્રમાણેપેત પુષ્ટ રનિદાર્ધ પાસા છે અખમ મન્ ૭ તથા વીહમ (પખી) તેહની પરે સુગત બની તેહ ૧૧ કુખ છે પ્રસરત રતીન્દ્ર મધુનીપર જોગી દે દીપમાન પીગી તેહની આખ છે વિનિષ્ઠ પુષ્ટ તેહના ઉર છે પ્રતિપૂલ વિનિષ્ઠ તેહના ૨૬૫ છે જન પ્રતિપૂલ વિપુલ વિનિષ્ઠ એહવે વેપોગે કરી મહીત છે લગારેક નમતા ૧૧ જના કષ્ટ છે ધણુ વિચિત સુનધ લક્ષણે કરી સહીત ચક્રીત સહીત ચક્રાણ એહવી ચચગ ગતવત તેહની ગતિ છે પુષ્ટ જન આકારે સુ અચિત તેહ ૧૧ કૃષ્ટ છે અનન્ય મનન જાના તકાણે કરી પ્રસન્ન રમણિ મનોહર તેહના પુષ્ટ છે સમી જીરના ધરણદાર સમ નિષ્પીત સમા ૧૦ તીજા એહના તેહના સુગ છે તપ્ત પાનજી કુખ સુગત બની ૨૧ એહની રોમગયના ધરણદાર છે હમીત પટ માસળ નિશાળ પ્રતિપૂલ વૈવ્ય ૨૧ મન દે દીપમાન મ્હાલે કરી નિરીક્ષણ તેહનું જોડુ છે સુકત પ્રમાણે પ્રધાન ઉત્તમ ૨૧૨ રમણિક એહવે ગમત્યે કરી ગોબીત છે ધૂમર માગે કરી સુલુધ ૬૮ (ગડુ) તેજે મહીત સહીત છે અમેક મહિમ્નને વગિત ૬૨ ૧૧મા આશ્વાય સુકત રમી તેહને ગે માળા છે વગ પ્રધાન ઘટો રામે કરી રોજતા સશીર છે પમર ઉત્પન કમળ તેહની સુગમ માળાએ કરીને નિબુધિત છે ૧૧૨ સ્વમય તેહની

બાંદા દાથીને રૂપે રહ છે બે દુનર દેવતા પશ્ચિમ દિશીની બાદા દાથીને રૂપે રહે છે ને બે દુનર દેવતા ઉત્તર દિશીની બાદા ધાળને રૂપે વદ છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, ક્ષિપ્ર રૂમાન કેવળ દેવતા ઉપાડ છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, આર દુનર દેવતા ઉપાડ છે તે કહે છે સિદ્ધ રૂપના ધ જુદા એક દુનર દેવતા પૂર દિશીની બાદા ઉપાડ છે એમ આર રિગ્ને એક દુનર જાણુવા

પ્રશ્ન—હ ભગવત, તારા રૂમાન કેવળ દેવતા ઉપાડ છે?

ઉત્તર—હ ગૌતમ, બે દુનર દેવતા ઉપાડ છે તે કહે છે સિદ્ધ રૂપના ધ જુદા એક દેવતા પૂર દિશીની બાદા ઉપાડ છે એમ આર રિગ્ને પાચમે પાચમે જાણુવા

પ્રશ્ન—હ ભગવત, અદ્રમા ૧, સુવ ૨, મદ ૩, ક્ષિપ્ર ૪ ને તારા ૫ એ માટે ક્યા ક્યા થઈ ઉતાવળી ગતીરત છે? અથવા દુનવી ગતીરત છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, આ મા થઈ સુવ સીધ (ઉતાવળી) ગતીરત છે સુવથી મદ સીધ ગતીરત છે મદથી નક્ષત્ર સીધ ગતીરત છે નક્ષત્રથી તારા સીધ ગતીરત છે ને સર્વ થઈ અદ્રમા મદ (દુનવી) ગતીરત છે ને સવ થઈ તારા સીધ ગતીરત છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, અદ્રમા ૧, સુવ ૨, મદ ૩, ક્ષિપ્ર ૪ ને તારા ૫ એ માટે ક્યા ક્યા થઈ અત્પ રૂપીરત છે? અથવા મદ રૂપીરત છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, તારાથી નલગ મદર્ધિક (મોની રૂપીરત) છે નક્ષત્રથી મદ મદર્ધિક મદથી સ્વ મદર્ધિક છે ને સર્વથી અદ્રમા મદર્ધિક છે સવથી આ પ રૂપીરત તારા ને સર્વથી મોની રૂપીરત અદ્રમા ૩

પ્રશ્ન—હે ભગવત, જાણુપો રિગ્ને આર તારાથી બીજા તારાને કેટલું અમાધાએ અતર છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, બે પ્રકારે અતર કહ્યું છે તે કહે છે એક બાબતપણે અતર ને બીજું નિબાબતપણે અતર આ બે બાબતપણે અતર છે તે જરૂર થઈ બંને હાસ્ય જોજન અતર છે (તે કેમ બે નિયમ ની નિવત પરીત સ્વભાવે આરશી જોજન ઉભા છે, તે ઉપરે પાચમે જોજનના કુટ ઉભા છે તે બંને પાચમે જોજનના સામા પહોળા છે, મધ્યે ત્રણશે પચોતેર જોજનના ને સીખર ઉપરે તે બંને પરીતના કૂટો અગમે જાળ પોહોળા છે તે તે બે પાચમે આઠ આઠ જોજન વેગળા છે) તારા આર છે એમ મળી પસે હાસ્ય જોજન બાબતપણે જ્ય-જ્ય અતર હોય) તે ઉત્કૃષ્ટપણે આર દુનર, બંને બેતાલીસ જોજન અતર હોય (તે કેમ બે દશ દુનર જોજનનો મેરૂ પર્વત પોહોળપણે છે ને તેને બે પાચમે અધારમે ને એકીમ જોજન વેગળા તારા આર છે એ રીતે ત્રણ પાંચ મળીને આર દુનર બંને બેતાલીસ જોજન બાબતપણે ઉત્કૃષ્ટ અતર હોય એ બાવ) વળી આ બે નિબાબતપણે અતર છે તે જરૂર થઈ પાચમે ધનુષો ને ઉત્કૃષ્ટપણે બે ગાઉએ એક તારાથી બીજા તારાને અતર (છેટ) મળુ છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, ચદ્રમા જ્યોતિષીનો ૬ જ્યોતિષીનો રાજ તેને કેટલી અગ્રમહિપી છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, આ અગ્રમહિપી (દેરાસા સ્ત્રી) છે તે કહે છે ચદ્રપ્રભા ૧, દેશી નાભા ૨, અચિમાની ૩, ને પ્રબકરા ૪, ત્યાં એ ચાર માત્રીની એકકી દેરીને ચાર ચાર હજાર દેરાસાનો પરીવાર છે એમ સોળ હજાર દેરાસા બાલુની તે અગ્રમહિપી માલીની એકકી દેવી અનેરી ચાર ચાર હજાર દેરાસાનો પરીવાર ચિકુરનાને સમર્થ થાય એમ સન મળી સોળ હજાર દેરાસા ચિકુરનાની થાય એ તુટિત અતપુરો પરીવાર કહીએ

પ્રશ્ન—હે ભગવત ચદ્રમા જ્યોતિષીનો ઇંદ્ર જ્યોતિષીનો રાજ ચદ્રાવત સઃ વૈમાનને વિશે સુધર્મા સભાએ ચદ્રનામા સિદ્ધાંતો તે તુગીન જી ॥ ૪૬ સાથે દેવ સળધી ભોગ ભોગ વતો થકા વીચરનાને સમર્થ થાય?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, એ અર્થ સમર્થ નહો (ભોગ ભોગવે નહો)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે રથે અર્થે એમ કરોછો જે એ અર્થ સમર્થ હો?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, ચદ્રમા જ્યોતિષીનો રાજ ચદ્રાવત સઃ વૈમાનને વિશે સુધર્મા સભાએ ચદ્રનામા સિદ્ધાંતને તુટિત તે જીના ૪૬ સાથે દેવતા સળધી ભોગ ભોગવતો થકા વીચરે નહો હે જ્ઞાતમ! ચદ્રમા જ્યોતિષીનો ઇંદ્ર જ્યોતિષી ॥ રાજો ચદ્રાવત સઃ વૈમાને સુધર્મા સભાએ માણુવકનામા ચૈત્ય રથલ છે તેહને વિશે વજ્ર રત્નમય ગોળ જૂત દાનક છે તેહને વિશે ધણી છન દાન છે તે દાન ચદ્રમા જ્યોતિષીનો ઇંદ્ર જ્યોતિષીના રાજને ને અનેરાએ ધણા જ્યોતિષી દેવતા દેરાસાને અરસા જોય છે જનત્ મેરવા જોય છે તેહને માટે સમર્થ નહો ચદ્રમા જ્યોતિષીનો ગજા ચદ્રાવત સઃ વૈમાને ચદ્ર સિદ્ધાંતને વિશે જીના ૪૬ સાથે દેવ સળધી ભોગ ભોગવતો તેણે અથ રિચરે નહો હે જ્ઞાતમ! સમર્થ નહો ચદ્રમા જ્યોતિષીનો રાજ ચદ્રાવત સઃ વૈમાને સુધર્મા સભાએ ચદ્રનામા સિદ્ધાંતનો વિશે જીના ૪૬ સાથે દેવ સળધી ભોગ ભોગવતો થકા વીચરે નહો તેમ વળી હે જ્ઞાતમ! સમર્થ છે ચદ્રમા જ્યોતિષીનો ઇંદ્ર જ્યોતિષીનો રાજ ચદ્રાવત સઃ વૈમાને સુધર્મા સભાએ ચદ્રનામા સિદ્ધાંતને વિશે ચાર હજાર સામાનીક દેવતા જનત્ સોળ હજાર આતમ રક્ષક દેવતા અનેરાએ ધણા જ્યોતિષી દેવતા દેરાસા સાથે પરીચરો થકા મોહોટે સમ્રે વળકના નાગીક, ગીત, વાજન, તરી વીણા, હસ્તતાલ, વણ કાસ્પતાળ, ચૂદન, તુટિત એહવા પડાડ વાજનો સમ્રે કરી દેવતા સળધી ભોગ ભોગવતો રિચરે ગીન વાજન નામ જોય કેવળ વિષય તપ્પણ રહીત જી ॥ ૪૬ને દ્રષ્ટી કરી જોવે ધણુ ત્યાં મૈયુનરાતા ન કરે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, ચદ્રમા જ્યોતિષીનો રાજને કેટલી અગ્રમહિપી છે?

૧, વી.યતી ૨, જ્યતી ૩, ૧ અપરાધના ૪ તદ્દત્થે પણ સર્વ અધિગર મદમાની
પરે મહો.

પ્રશ્ન—હે ભગવત, નદ્રમા ૧ વમાની રિતે દેતાને કેમ કાળની ચિન્તિ છે?

ઉત્તર—હે ગાત્રમ, જન્ય પાપાણો નાથે ચિન્તિપ' કદી છે તે કદાચ મગાગી જન્ય
પા પ પતી ૧ ઉત્તર એક પત્તો એક વાળ વગમી

પ્રશ્ન—હે ભગવત નદ્રમાની દેસાની કદા કાળની ચિન્તિ છે?

ઉત્તર—હે ગાત્રમ જન્ય પા પ પત્તી ૧ ઉત્તર એક વધ પત્તો પમામ દ્રાવર રમતી

પ્રશ્ન—હે ભગવત ન્ય ગાત્રમા દેસાની કદા કાળની ચિન્તિ છે?

ઉત્તર—હે ગાત્રમ જન્ય પા પ પત્તી ૧ ઉત્તર એક પ પ તે દ્રાવર રમતી

પ્રશ્ન—હે ભગવત, મગાગી દેસાની કદા કાળની ચિન્તિ છે?

ઉત્તર—હે ગાત્રમ જન્ય પા પ પત્તી ૧ ઉત્તર એક વધ પત્તો પમામ દ્રાવર રમતી

પ્રશ્ન—હે ભગવત, મદ્ર વમાને દેસાની કદા કાળની ચિન્તિ છે?

ઉત્તર—હે ગાત્રમ, જન્ય પા પ પત્તી ૧ ઉત્તર એક વધ પત્તી

પ્રશ્ન—હે ભગવત, મદ્ર નમાની દેસાની કદા કાળની ચિન્તિ છે?

ઉત્તર—હે ગાત્રમ, જન્ય પા પ પત્તી ૧ ઉત્તર એક વધ પત્તી

પ્રશ્ન—હે ભગવત, કાગ વેમ ૧ દેસાની કદા કાળની ચિન્તિ છે?

ઉત્તર—હે ગાત્રમ જન્ય પા પ પત્તી ૧ ઉત્તર એક વધ પ પતી

પ્રશ્ન—હે ભગવત, નદ્રમા વમાની દેસાની કદા કાળની ચિન્તિ છે?

ઉત્તર—હે ગાત્રમ, જન્ય પા પ પત્તી ૧ ઉત્તર એક વધ પ પતી

પ્રશ્ન—હે ભગવત તા ૧ વમાને દેસાની કદા કાળની ચિન્તિ છે?

ઉત્તર—હે ગાત્રમ, જન્ય પત્તો આદ્યો ભાગ ૧ ઉત્તર એક વધ પત્તી

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તાગ વમાની દેસાની કદા કાળની ચિન્તિ છે?

ઉત્તર—હે ગાત્રમ, જન્ય પત્તો આદ્યો ભાગ ૧ ઉત્તર એક વધ પત્તો આદ્યો ભાગ
અધેરાની

પ્રશ્ન—હે ભગવત નદ્રમા ૧, મુય ૨ મદ્ર ૩ કાગ ૪ તે તા ૫ એ માહે કયા
કયા થકી થોડા અથવા ઘણા અથવા સગ્યા અથવા રિસેલધિ છે?

ઉત્તર—હે ગાત્રમ મદ્રમા મુય એ જે પરમરે તેનાજ (નગર) ૧ ગાત્ર જ્યોતિષી
કરતા થોડા છે તે થકી નવન સગ્યાત ગુણ (અદાસ ગુણ) છે તે થકી મદ્ર સગ્યાત
ગુણ (મદ્ર મુયથી અદાસ ગુણ) છે તે કાગથી ત્રીગુણા આદ્ય છે તે થકી તાગ
સગ્યાત ગુણ છે તાગ કાગકોટી ગમે છે એ જ્યોતિષી અધિમ પુરે થોડા થોડા

૧૫. વૈમાનિક દેવતાના અધિકારનો પહેલો ઉદ્દેશ.

પ્રશ્ન—હે ભગવત, વૈમાનીક દેવતા ॥ વૈમાન કયા કયા છે? ને વૈમાનિક દેવતા કયા વમેછે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જેમ પનવણાના બીજા ધ્યાનપદને ત્રિણે કહ્યું છે તેમ સર્વ કહેવું પણ એટલો વિગેષ જે પણ । કહેની જાનત્ ત્યા સક સૌધર્મ ઇદ્ર યોગથી હજાર સામાનીક જનત્ આત્માએ ધણા મુધર્મ દેવતાના નાસી વમાનીક દેવતા, દેવાસાડુ અધિપતિપાત્રું દુનો ધર્મ વિગેરે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સકેનામા દેવેદ્ર દેવતાના ગત્તો કેવી પરીખ । ની છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેને નજી પરખલ કહી છે સમિતા ૧, ચક્ર ૨, ૩ જાણ ૩ તેમા અભ્યતર પરખલ સમિતા ૧, મધ્ય પરખ । ચક્ર ૨, ૩ જાણ પરખ । જાણ ૩

પ્રશ્ન—હે ભગવત સકામા દેવેદ્ર દેવતાના ગત્તો અભ્યતર પરખલએ કેટલા હજાર દેવતાએ, મધ્ય પરખલએ કેટલા હજાર દેવતાએ, ને જાણ પરખલએ કેટલા હજાર દેવતા છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, સકામા દેવેદ્ર દેવતાના ગત્તો અભ્યતર ૫ ખદાએ બાર હજાર દેવતા છે, મધ્ય ૫ ખદાએ ચઉદ હજાર દેવતા છે, ૩ જાણ પરખ । એ સોડ હજાર દેવતા છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સકેદ્ર દેવતાના ગત્તો અભ્યતર પરખ । એ કેવી મો દેવી છે? જનત્ જાણીલી પણ । એ કેટલી સા દેવી છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, સકેદ્ર દેવતાના ગત્તો અભ્યતર ૫ ખદાએ સાનમે દેવી છે મધ્ય પરખ । એ ૫મે દેવી છે ને જાણીલી પરખલએ પાચમે દેવી છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સકામા દેવેદ્ર દેવતાના ગત્તો અભ્યતર પરખ । ના દેવતાની કેવી જાણની સ્થિતિ છે? એમ મધ્ય પરખલએ કેટલી સ્થિતિ છે ને જાણ પરખ । એ કેવી સ્થિતિ છે? એમ જાનત્ દેવીની નજી પરખલની સ્થિતિ પુછી

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ સકેનામા દેવેદ્ર દેવતાના ગત્તો અભ્યતર પરખ । એ દેવતા ની પાન ૫ યોગપત્ની સ્થિતિ છે મધ્ય પરખ । એ દેવતાની ચાર પત્નોપત્ની સ્થિતિ છે ૩ જાણ ૫ ખદાએ દેવતા ની ત્રણ ૫ યોગપત્ની સ્થિતિ છે અભ્યતર પરખ । એ દેવીની ના ૫ યોગ પત્ની સ્થિતિ છે મધ્ય ૫ ખ । એ દેવીની બે પત્નોપત્ની સ્થિતિ છે, ૩ જાણ પરખ । એ દેવીની એ ૫ યોગપત્ની સ્થિતિ છે

ત્રણે પરખ । એ અથ તેમજ ભગવતની પેરે કહેવો

પ્રશ્ન—હે ભગવત, હજાર દેવતાના દેવતા ॥ વૈમા । આ કલા છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેમજ સર્વ પનવણાના ધ્યાનપદ ની પેરે કહેવું જનત્ જ્ઞાન દેવતામા તીહા દેવેદ્ર દેવતાના ગત્તો વમ છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત ધ્યાનપદનામા દેવેદ્ર દેવતાના ગત્તો કેવી ૫ ખદા છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેને ત્રણ પરખ । છે સમિતા ૧ ચક્ર ૨ ૩ જાણ ૩ તેમજ

સત કહેતુ પણ એટલો વિશેષ જે અબ્યતર પરખાએ દશ હજાર દેવતા છે, મધ્ય પરખાએ આર હજાર દેવતા છે ૧ બાહ્ય પરખાએ સહિદ હજાર દેવતા છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, ઇશાનહરનામા દેવેદ્ર દેવતાના રાગને અબ્યતર પરખાએ ૪૮લી દેવી છે, મધ્ય પરખાએ ૩૦લી દેવી છે, ને બાહ્ય પરખાએ ૬૮લી દેવી છે?

ઉત્તર—હે ગાતમ, ઇશાનહરનામા દેવેદ્ર દેવતાના રાગને અબ્યતર પરખાએ નાસે દેવી છે, મધ્ય પરખાએ આઠમે દેવી છે, ૧ બાહ્ય પરખાએ સાતસે દેવી છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત ઇશાન હરનામા દેવેદ્ર દેવતા ॥ રાગની અબ્યતર પરખા ॥ દેવતાની ૪૮લા કાળની મિથિ છે જ્યારે બાહ્ય પરખાએ દેવતાની ૪૮લી સ્થિતિ છે?

ઉત્તર—હે ગાતમ અબ્યતર પરખાએ દેવતાની સાત પચોપમની સ્થિતિ છે, મધ્ય પરખાએ દેવતાની છ પચોપમની મિથિ છે, ને બાહ્ય પરખાએ દેવતાની પાંચ પચોપમની મિથિ છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, ઇશાન હરનામા દેવેદ્ર દેવતાના રાગની અબ્યતર પરખાની દેવીની ૬૮લા કાળની સ્થિતિ છે જ્યારે બાહ્ય પરખાએ દેવીની ૬૮લી સ્થિતિ છે?

ઉત્તર—હે ગાતમ, અબ્યતર પરખાએ દેવીની પાંચ પચોપમની સ્થિતિ છે, મધ્ય પરખાએ દેવીની આર પચોપમની સ્થિતિ છે, ને બાહ્ય પરખાએ દેવીની નાણે પચોપમની સ્થિતિ છે

બે પરખાનો અર્થ તેમજ ભગવતિની પરે કહેવો

પ્રશ્ન—હે ભગવત, ત્રીજા સતતકુમાર દેવોના વૈમાન પુત્રા?

ઉત્તર—હે ગાતમ, તેમજ પતનલાના બીજા સ્થાનપદની પરે કહેતુ જ્યારે સતત કુમારેદ્રને નણ પત્નિ છે સમિતા ૧ ચંદ્ર ૨, ને જ્યા ૩ તેમજ કહેવી પણ એટલો વિશેષ જે અબ્યતર પરખાએ આર હજાર દેવતા છે મધ્ય પરખાએ દશ હજાર દેવતા છે ને બાહ્ય પરખાએ આર હજાર દેવતા છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, ત્રીજા સતતકુમાર દેવોના ॥ હરિને અબ્યતર પરખાના દેવતાની ૬૦લા કાળની સ્થિતિ છે જ્યારે બાહ્ય પરખાએ દેવતાની ૬૮લા કાળની સ્થિતિ છે?

ઉત્તર—હે ગાતમ અબ્યતર પરખાએ દેવતાની સાથ આર સાગરોપમ ને પાંચ પચોપમની સ્થિતિ છે મધ્ય પરખાએ દેવતાની સા ૧ આર સાગરોપમ ને આર પચોપમની સ્થિતિ છે ને બાહ્ય પરખાના દેવતાની સાથ આર સાગરોપમ ને નણ પચોપમની સ્થિતિ છે (બીજા દેવોના ઉપરાત દેવી નથી)

અથ તેવીજ પદનીપરે જાણવો

પ્રશ્ન—હે ભગવત, મદેદ્ર દેવોના પુત્રા?

ઉત્તર—હે ગાતમ, એમ ૨૯૬૬૫૫ પણ તેમજ કહેતુ જ્યારે ત્રણ પત્નિ, પણ એટલો

વિશેષ ને અવ્યતર પરખદાએ ૭ હજાર દેવતા છે, મધ્ય પરખદાએ આઠ હજાર દેવતા છે, ને બાહ્ય પરખાએ દસ હજાર દેવતા છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તેના ત્રણે પરખદાના દેવતાની સ્થિતિ પૂછી?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, અવ્યતર પરખદાએ દેવતાની સાત આગ સાગરોપમ ને સાત પત્થો પમની સ્થિતિ છે, મધ્ય પરખદા ૧૧ દેવતાની સાઠ આર સાગરોપમ ને ૮ પત્થોપમની સ્થિતિ છે ૧ બાહ્ય પરખાના દેવતાની આ ૧ વાર સાગરોપમ અને પાંચ પત્થોપમની સ્થિતિ છે.

તેમજ સત દ્વિતા સ્થાન પછેથી વૈમાન કહેવા ત્યાર પછી પરમ ૧ પ્રત્યેક પ્રત્યેક સર્વો કહેવી.

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પાંચમા દેવનોમ્ના અદ્વમેદને કેટલી પરખા ૧?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, તેને પાંચ ત્રણ પરખદા છે, પાંચ અવ્યતર પરખદાએ આર હજાર દેવતા છે મધ્ય પરખાએ ૮ હજાર દેવતા છે ૧ બાહ્ય પરખાએ આઠ હજાર દેવતા છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે દેવતાની સ્થિતિ કેટલી છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, અવ્યતર પરખાએ દેવતાની આ ૧ આઠ સાગરોપમ અને પાંચ પત્થો પમની સ્થિતિ છે, મધ્ય પરખદાએ દેવતાની સાત આઠ સાગરોપમ અને આગ પત્થોપમની સ્થિતિ છે, ને બાહ્ય પરખાના દેવતાની આઠ આઠ સાગરોપમ અને ત્રણ પત્થોપમની સ્થિતિ છે.

અથ તેમજ પૂર્વની પદે જાણીએ.

પ્રશ્ન—હે ભગવત, નાનકે દેવને કેટલી પરખદા છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, તેને પાંચ ત્રણ પરખદા છે જાનત્ અવ્યતર પરખાએ બે હજાર દેવતા છે, મધ્ય પરખદાએ આગ હજાર દેવતા છે ૧ બાહ્ય પરખાએ ૭ હજાર દેવતા છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે દેવતાની સ્થિતિ પૂછી?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, અવ્યતર પરખદા ૧૧ દેવતાની આર સાગરોપમ ને સાત પત્થોપમની સ્થિતિ છે મધ્ય પરખા ૧૧ દેવતાની આર સાગરોપમ ૧ ૭ પત્થોપમની સ્થિતિ છે ને બાહ્ય પરખદાના દેવતાની આર સાગરોપમ ને પાંચ પત્થોપમની સ્થિતિ છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવત, માહાચુક્રેદને કેટલી પરખદા છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, તેને પાંચ જાનત્ ત્રણ પરખદા છે જાનત્ અવ્યતર પરખદાએ બે હજાર દેવતા છે મધ્ય પરખદાએ બે હજાર દેવતા છે ૧ બાહ્ય પરખદાએ આર હજાર દેવતા છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવત તે દેવતાની સ્થિતિ પૂછી?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, અબ્યતર પરખતાને દેતાં સાડા પનર સાગરોપમ અને પાંચ પચો પમની ગિયતિ છે, મધ્ય પરખાના દેવતાને સાડા પનર સાગરોપમ અને આર પચોપમની સ્થિતિ છે અને બાલ્ય પરખતાએ દેતાં સાગ પાર સાગરોપમ અને ત્રણ પચોપમની સ્થિતિ છે

અર્થ તેનીજ પૂરીપરે જાણવો

પ્રશ્ન—હે ભગવત, મહાસારેકની પ ખા પુછી ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, નવત્ અબ્યતર પરખાએ પાંચમે દેતા છે, મધ્ય પરખાએ એ હજાર દેવતા છે તે બાલ્ય પરખતાએ એ હજાર દેવતા છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત તેટની ગિયતિ પુછી ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, અબ્યતર પરખાએ સાડા સત્તર સાગરોપમ અને સાત પચોપમની ગિયતિ છે, મધ્ય પરખાએ સા મનર સાગરોપમ અને છ પચોપમની સ્થિતિ છે અને બાલ્ય પરખાએ દેતાની સા મનર સાગરોપમ અને પાંચ પચોપમની સ્થિતિ છે

અર્થ તેનીજ પૂરીપરે જાણવો

પ્રશ્ન—હે ભગવત, આનત પ્રાણુત એ રેનોનો એક પ્રાણુતેટ તેટની પરખદા પુછી ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જાનત નહુ પ ખા છે અબ્યતર પ ખાએ જાનીએ દેવતા છે, મધ્ય પરખાએ પાંચમે દેતા છે અને બાલ્ય પરખાએ એ હજાર દેવતા છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત તે દેતાની ગિયતિ કેવી છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ અબ્યતર પરખાએ દેતાની ઓગણીસ સાગરોપમ તે પાંચ પચો પમની ગિયતિ છે મધ્ય પરખાએ દેવતાની ઓગણીસ સાગરોપમ ને આ પચોપમની ગિયતિ છે ને બાલ્ય પરખાએ દેતાની ઓગણીસ સાગરોપમ ને ત્રણ પચોપમની સ્થિતિ છે

અર્થ તેનીજ પૂરીપરે જાણવો

પ્રશ્ન—હે ભગવત આરણ અને અચ્યુત દેવલોકના દેવતા ૫૫ વિમાન કયા છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ તેમજ કહેના અચ્યુતેટ પરીવાર સહીત જાનત રિચરે છે અચ્યુતેટના દેવને નહુ પરખદા છે તેમા અબ્યતર પરખાએ સારમો દેવતા છે, મધ્ય પરખાએ જાનો દેવતા છે ને બાલ્ય પરખદાએ પાંચમે દેવતા છે વળી અબ્યતર પરખદાએ દેવતાની એકવીસ સાગરોપમ ને સાત પચોપમની ગિયતિ છે, મધ્ય પરખદાના દેવતાની એકવીસ સાગરોપમ તે છ પચોપમની ગિયતિ છે ને બાલ્ય પરખદાના દેવતાની એકવીસ સાગરોપમ ને પાંચ પચોપમની સ્થિતિ છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, દેવી ત્રીક કવે ૧૫ દેવતાના વિમાન કયા કયા છે ? તેહની ત્રીક કવેયના દેવતા કયા અને છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જોમ પનરાણી બીજો આપે કહ્યું છે તેમજ જાણ્યું

એમ મધ્ય ત્રીક ઐવેયકના દેવતા, ઉપત્રી ત્રીક ઐવેયકના દેવતા, અનુત્તર વૈમાના દેવતા જાનત તે નર ઐવેયક અંતે અનુત્તર વાની દેવતા સર્વ આત્મિ' છે ચાકર કાકર નથી તે માટે ત્યાં પરબદા । કહેતી અહો શ્રમણો આરખાવતો' એ વૈમાનીક દેવતાનો પહેલો ઉદ્દેશો થયો

૧૦૬. વૈમાનીક દેવતાના અધિકારનો બીજો ઉદ્દેશો.

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સૌધર્મ, ધસાન દેવોએ વૈમાની પૃથ્વી સ્થે આધારે રહી છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, ધનોત્તી (નિરઃ પાણીરૂપ) તેહને આધારે રહી છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સત્તકુમાર, માહેદ્ર દેવોએ વૈમાની પૃથ્વી સ્થે આધારે રહી છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, ધનરાય (નિરઃ વાયરો) તેને આધારે રહી છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, વજ્ર દેવો' વૈમાની પૃથ્વી સ્થે આધારે રહી છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, ધનરાયને આધારે રહી છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, લાતક દેવોએ વૈમાની પૃથ્વી સ્થે આધારે રહી છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, વૃષો ધી ને ધનરાય એ બેને આધારે રહી છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, માહાશુક ન સદમાર દેવોએ વૈમાની પૃથ્વી સ્થે આધારે રહી છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, ધનો ધી ને ધનરાય એ બેને આધારે રહી છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, આનત, પ્રાણુત, આગ્નુ ને અચ્ચુત એ ચાર દેવોએ વૈમાની પૃથ્વી સ્થે આધારે રહી છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, આકાશને આધારે રહી છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, ઐવેયકના વૈમાની પૃથ્વી સ્થે આધારે રહી છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, આગ્રાથો આધારે રહી છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, અનુત્તર વૈમાની પૃથ્વી સ્થે આધારે રહી છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, આગ્રાથને આધારે રહી છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સૌધર્મ, ધસાન કપને વિશે વૈમાની પૃથ્વી કેટલી જાણ્યો છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, સત્તાનીસે જોજા । જાણ્યો છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સત્તકુમાર, માહેદ્ર કપે વૈમાની પૃથ્વી કેટલી જાણ્યો છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, બીસસે જોજા જાણ્યો છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, વજ્ર, લાતક દેવોએ વૈમાની પૃથ્વી કેટલી જાણ્યો છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, પનરીસસે જોજા જાણ્યો છે

- પ્રશ્ન—હે ભગવત, માહાસુક, સહસાર દેવોએ વૈમાનની પૃથ્વી કેટલી જાડપણે છે ?
 ઉત્તર—હે ગૌતમ, ઓવીસસે જોજન જાડપણે છે
- પ્રશ્ન—હે ભગવત, આનત, પ્રાણુત, આરણુ ને અન્યુત કદે વૈમાનની પૃથ્વી કેટલી જાડપણે છે ?
 ઉત્તર—હે ગૌતમ, ત્રેવીસમે જોજન જાડપણે છે
- પ્રશ્ન—હે ભગવત, નવ ત્રેવેવડની પૃથ્વી કેટલી જાડપણે છે ?
 ઉત્તર—હે ગૌતમ, બારીસસ જોજન જાડપણે છે
- પ્રશ્ન—હે ભગવત, અનુતર વૈમાન ની પૃથ્વી કેટલી જાડપણે છે ?
 ઉત્તર—હે ગૌતમ, ઓવીસમે જોજન જાડપણે છે
- પ્રશ્ન—હે ભગવત, સાંધર્ષ, ઇશાન દેવોએ વૈમાન કેટલા જોજન ઉંચપણે છે ?
 ઉત્તર—હે ગૌતમ, પાચસે જોજન ઉંચપણે છે
- પ્રશ્ન—હે ભગવત, સનનકુમાર, માહેદ્ર દેવોએ વૈમાન કેટલા જોજન ઉંચપણે છે ?
 ઉત્તર—હે ગૌતમ, છમે જોજન ઉંચપણે છે
- પ્રશ્ન—હે ભગવત, જ્ઞાન, લાન્ઠ દેવોએ વૈમાન કેટલા જોજન ઉંચપણે છે ?
 ઉત્તર—હે ગૌતમ, સાતસે જોજન ઉંચપણે છે
- પ્રશ્ન—હે ભગવત, માહાસુક, અહસાર દેવોએ વૈમાન કેટલા જોજન ઉંચપણે છે ?
 ઉત્તર—હે ગૌતમ, આઠમે જોજન ઉંચપણે છે
- પ્રશ્ન—હે ભગવત આનત, પ્રાણુત, આરણુ ને અન્યુત દેવોએ વૈમાન કેટલા ઉંચપણે છે ?
 ઉત્તર—હે ગૌતમ, નવમે જોજન ઉંચપણે છે
- પ્રશ્ન—હે ભગવત નવ ત્રેવેવડના વૈમાન કેટલા જોજન ઉંચપણે છે ?
 ઉત્તર—હે ગૌતમ, એક દહસર જોજન ઉંચપણે છે
- પ્રશ્ન—હે ભગવત, પાચ અણુતર વૈમાન કેટલા ઉંચપણે છે ?
 ઉત્તર—હે ગૌતમ, અગ્રા મે જોજન ઉંચપણે છે
- પ્રશ્ન—હે ભગવત, સાંધર્ષ, ઇશાન દેવોએ વૈમાન સ્થે આકારે સમિધન છે ?
 ઉત્તર—હે ગૌતમ, તે વૈમાન એ પ્રમાણ ના છે તે એક આવળીય પ્રવિષ્ટ તે શ્રેણિનધ છે
 ૧ બીજા આવળીકામળી બાહીર છુટક (પુષ્કાચિન્દ્રણ) છે વળી તેમા જે આવળીકા પ્રવિષ્ટ
 એપ્રિલિધ છે તે નધ પ્રકારના છે વૃત (ગોળ) ૧ ત્રસ (ત્રીખૂણા) ૨ ને ચતુરસ
 (ચોરસ) ૩ તેમા તીહા જે આવળીકામળી બાહીર છે તે પુષ્કાચિન્દ્રણ (છુગ પુતની પરે)
 અનેક નાના પ્રકારના ઉપમ સરથાને છે એમ જનરલ ત્રેવેવડના વૈમાન લમે કહેવું

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પાંચ અપુતર વૈમાન ક્યે આકારે સરિથત છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, પાંચ અપુતર વૈમાન બે પ્રકારે છે એક એક રૂપ (ગોળ) છે ને અ્યાર દીસે અ્યાર ત્રીખુણા છે .

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સાંધર્મ, ઇશાન દેવલોકે વૈમાન કેવા લાગપણે, પોહોળપણે છે ? ને કેવા પરિધિપણે છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, બે પ્રકારે છે, સખ્યાના વિસ્તારના ને અસખ્યાતા વિસ્તારના જેમ નરકાનાસા કથા તેમ જાણના જાત અપુતર વૈમાન વચ્ચે એક (સરવાર્થ સિદ્ધ) સખ્યાતા જોજનનું છે તે ચાગ દીમે ચાર (વિન્યાતિક) અસખ્યાતા જોજનના છે ત્યા જે સખ્યાતા વિસ્તારું (સગાર્યમિદ્ધ) છે તે જજુત્રીપ પ્રમાણે લાખ જોજન વિસ્તારે છે ને જે અસખ્યાતા વિસ્તારના વૈમાન છે, તે અસખ્યાતા લાખ જોજન લાગપણે પોહોળપણે છે ને અસખ્યાતા લાખ જોજન પરિધિપણે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સાંધર્મ, ઇશાન દેવલોકે વૈમાન કેટલા વર્ણુના છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, પાંચ વર્ણુના છે કાળા ૧, લીલા ૨, રાતા ૩, પીળા ૪, ને ઘોળા ૫

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સનતકુમાર, માહેદ્ર ક'પે વૈમાન કેટલા વર્ણુના છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ ચાર વર્ણુના છે લીલા ૧, રાતા ૨, પીળા ૩, ને ઘોળા ૪

પ્રશ્ન—હે ભગવત અક્ષલોક, લાતકે ક'પે વૈમાન કેટલા વર્ણુના છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, ત્રણ વર્ણુના છે તે રાતા ૧, પીળા ૨, ને ઘોળા ૩

પ્રશ્ન—હે ભગવત, માહાગુક, સદસાગે વૈમાન કેટલા વર્ણુના છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ બે વર્ણુના છે પીળા ૧, ને ઘોળા ૨

પ્રશ્ન—હે ભગવત આનત, પ્રાણત, આરણ ને અન્યુતે કેટલા વર્ણુના છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, એક ઘોળા વર્ણુના છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, નન ઐવેષના વૈમાન કેવા વર્ણુના છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, એ પાંચ એક ઘોળે વર્ણુ છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત પાંચ અપુતર વૈમાન કેવે વર્ણુ છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, પરમ શુકલ વર્ણુ ઘોળા છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સાંધર્મ ઇશાન દેવલોકે વૈમાન કેવા પ્રભાએ કાન્તિએ કરીને છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, નિત્યે પ્રકાશવત છે નિત્યે ઉદ્યોતવત છે પોતાની કાન્તિએ કરી સરીત છે એમ જાવત અપુતર વૈમાન નિત્યે પ્રગ્ગનવત છે નિત્યે ઉદ્યોતવત છે પોતાની પ્રભાએ કરીને સરીત છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સાંધર્મ ઇશાન દેવલોકે વૈમાન કેવી ગધે કરીને છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જેમ કોઈ કદના પુગ હોય જનત્ત ગધે કઠીને જનત્ત એવયમી અત્યત ધણ અધવત છે એમ જનત્ત અપુત્ત વંમાન લગે ગધે કદંતુ

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સાંધર્મ, ઇશાન દેવોડે વંમાન કેદવે સ્પર્ગ કરી છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જેમ કોઈ મૃગચર્મ (મૃગનું ચામડું) હોય તથા ૩ હોડ તેમજ પૂર્વની પરી સર્વ સુકમાળ સ્પર્ગ કરેલો જનત્ત અપુત્ત વંમાન લગે કહેવો

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સાંધર્મ, ઇશાન દેવોડે વંમાન કેવડા મોટા છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ એક જલુદાપનામા દ્રોપ સર્વ દ્રોપ ને સમુદ્રી મધ્યે છે તેમજ પૂર્વનીપરી તે પુકે નણુ અપગીમાહે એકનીસ વાર ફરે એકરી મતીએ કોઇક દેવતા છ માસ લગે તે વંમાનમાહે આને ત્યારે કોઇક વંમનનો પાગ આવે ? કોઇક વંમાનનો પાર પણ ન આવે એવડા મોટા વંમાન છે એમ જનત્ત અપુત્ત વંમાન એક સનાધસિદ્ધ વંમાન પ્રતે વ્યતિક્રમી જાય ? વિન્યાદિક ચાર વંમાન પ્રતે વ્યતિક્રમી જાય નહીં

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સાંધર્મ, ઇશાન દેવોડે વંમાન શ્યામય કે ? (રોળા છે)

ઉત્તર—હે ગૌતમ, સર્વ રતનમય છે સા ધણા છવ ? પુદ્ગળ એકપિપ્પે ઉપજે છે, એ છે પુદ્ગ યામ છે તે વંમાન દ્રવ્યાધપણે ગામના છે ? વણુને પયાંયે, ગધે પયાંયે, રસો પયાંયે ને સ્પર્શને પયાંયે અશાશ્વતા છે એમ જનત્ત અપુત્ત વંમાન લગે કદંતુ

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સાંધર્મ, ઇશાન દેવોડે વંમાન કયાથી આવી ઉપજે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ ઉપમાતનો આગાવો જેમ પનનણાને હડે બુદ્ધાનિ પડે કણા છે તેમ કહેવો નિર્વચ્ય, મનુષ્ય પચેદ્રો સમુદ્ધિમ નરજીને ગર્ભજ પચેદ્રો તિર્વચ્ય, મનુષ્યમાદેથી આવ્યા ઉપજે એમ ઉપમાત વ્યકતિ પ ને અનુસારે જનત્ત અપુત્ત વંમાન લગે કદંતુ (આક્રમા દેવોડે સુધી ગર્ભજ મનુષ્ય નિર્વચ્ય ઉપજે, ? નરમા દેવોડેથી સનાધસિદ્ધ વંમાન સુધી એક ગર્ભજ મનુષ્ય ઉપજે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સાંધર્મ, ઇશાન દેવોડે દેવતા એક સમયે કેટલા ઉપજે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જવ યથી એક, એ, નણુ ઉપજે ને ઉત્કૃષ્ટપણે સખ્યાતા પણ ઉપજે અને અસખ્યાતા પણ ઉપજે એમ જનત્ત અદસાર આત્મા દેવોડે વડે જાણુના (નિર્વચ્ય આક્રમા દેવોડે સુધી ઉપજે છ માટે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત આણુતાદિક ચાર દેવોડે નવ ઐવેધ ? પાચ અપુત્ત વંમાને એ સમયે કેટલા દેવતા ઉપજે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ જવ યથી એક એ નણુ ઉપજે ને ઉત્કૃષ્ટપણે સખ્યાતાજ ઉપજે (આણુતાદિક દેવોડે ગર્ભજ મનુષ્યજ ઉપજે, ને ગર્ભજ મનુષ્યજે તે સખ્યાતાજ છે તે માટે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સાંધર્મ, ઇશાન દેવોડે દેવતા સમયે અમયે એક અપદરતા (કાવતા) કેટલે માટે સર્વ અપદરતા રહે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તે દેવતા અસખ્યાતા સમયે સમયે અપહરતાયકાં અસખ્યાતી ઉત્સર્પિણી અવસર્પિણી લગી અપહરે તો પણ તે સર્વ અપહરાય નહીં એટલા છે એમ જાનત્ત સહસાર આકંભા દેવલોક લગી કહેવું

પ્રશ્ન—હે ભગવત, આણુતાદિક ચાર દેવલોકે, નન ઐવેથકે, ને પાચ અપુત્તર વૈમાને દેવતા સમયે સમયે એકેકા અપહરતા થકા કેટલે કાળે સર્વ અપહરાય રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તે પણ અમખ્યાતા છે માટે સમયે સમયે અસખ્યાતા અપહરતા થકા હેન પદ્યોપમના સદ્મપણે અસખ્યાતા ભાગ લગી અપહરીએ તો પણ સર્વ અપહરાય નહીં એટલા છે પણ નિસ્થે ક્યારેય પણ અપહર્યાં નથી

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સૌધર્મ, ઇશાન દેવલોકે દેવતાને કેનડી મોટી શરીરની અવગાહના છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેની બે બેદે શરીરની અવગાહના છે એક ભવધારણીક ને બીજી ઉત્તર વૈકીય તેમા જે ભવધારણીક શરીર તે જનન્યથી આશુચને અસખ્યાતમે ભાગે છે (ઉપજતી વેળાએ) ને ઉત્કૃષ્ટપણે સાત હાથની છે ને તીહા જે ઉત્તર વૈકીય શરીર તે જનન્યથી આશુચને સખ્યાતમે ભાગે છે (પ્રાગ્ભ વેળાએ) ને ઉત્કૃષ્ટપણે લાખ જોજનની છે ચાર દેવલોક સુધી

ત્યાર પછી એકેકા હાથ એકા કરીએ તે એમકે સનતકુમાર, માહેદ્રે ૭ હાથ ધ્રુવ, લાનકે પાચ હાથ માહાસુક, સહસારે ચાર હાથ આનતાદિક ચાર દેવલોકે ત્રણ હાથ નન ઐવેથકે બે હાથ જાવત્ત અનુત્તર વૈમાનના દેવતાને એક હાથ શરીરની અવગાહના છે તેમા વળી નવ ઐવેથકે ને અપુત્તર વૈમાને એકજ ભવધારણીય શરીર છે ઉત્તર વીકીય શરીર નથી (કરનાની સક્તિ છે પણ કરે નહીં કાર્યના અભાવ માટે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સૌધર્મ, ઇશાન દેવલોકે દેવતાના શરીર કયે સધમણે છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ ૭ સધમણુ રહીત અસધમણી છે હાડ નથી, શ્ધિર નથી, ને નસ પણ નથી તે માટે સધમણુ નથી (હાડ નસનો બધ તે સધમણુ કહીએ તે માટે) વળી જે પુદ્ગળ ઇષ્ટ, કાન્ત, મનોહર છે જાનત્ત તે તેહના શરીરના સમુદપણે પરીણમે છે એમ જાનત્ત અણુત્તર વૈમાનના દેવતા લગી કહેવું

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સૌધર્મ, ઇશાન દેવલોકે દેવતાના શરીર કયે સરથાને સન્ધિત છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તે દેવતાના શરીર બે પ્રકારે છે એક ભવધારણીય શરીર ને બીજા ઉત્તર વૈકીય શરીર તેમા જે ભવધારણીય શરીર છે તે સર્વ સમ અતુરસ સરથાને છે ને તેમા જે ઉત્તર વૈકીય શરીર છે, તે અનેક સરથાને સન્ધીત છે (જેહવા ૧૫ ચીતવે તેહવા ૩૫ વૈકુચે) એમ જાનત્ત ચારમા અમ્યુત દેવલોક લગી જાણવું

પ્રશ્ન—હે ભગવત, નન ઐવેથક અને અપુત્તર વૈમાનના દેવતાના શરીર કયે સરથાને છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ તેને એક ભવધારણીય શરીર છે તે સમ અતુરસ સરથાને સન્ધીત છે તેને ઉત્તર વીકીય શરીર નથી, (પ્રયોજનના અભાવ માટે આના ગમન નથી)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સૌધર્મ, ઇશાન દેવોએ દેવતા કહેવા વખે કરીને છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, તથા સુવશુ શરીઆ રાતા નહોં છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સનતકુમાર, માહેદ્ર દેવોએ દેવતા કહેવા વખે છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, કમળના ફેસરા શરીઆ ગાર વણે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, અલ દેવોએ દેવતા કહેવે વખે છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, આદ્ર મધુ વનસ્પતિ શરીઆ પીગે વણે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, લાનકારિક જાત અવેષકના દેવતા કેવે વણે છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, મુકત વણે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, અનુતર વૈમાનના દેવતા કેવે વણે છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, પગ મુખ નહોં છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સૌધર્મ, ઇશાન દેવોએ દેવતાના શરીર કહેવા મધવત છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જેમ કાષ્ઠ કંઠના પુદ્ગ હાથ તેમજ મારૂં પૂર્વથીપરે જાત અલસત મતી હર ગધે કરીને છે એમ જાત અનુતર વૈમાનના દેવતા લગી કહેવું

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સૌધર્મ, ઇશાન દેવોએ દેવતાના શરીર કહેવે સ્પર્શ કરીને છે?

ઉત્તર—ગૌતમ, સિંધુ મુદુ મુકમાળ, ગિન્ધ એકની શરીરની ત્વચા (આમડી) છે એવા મુકમાળ સ્પર્શવત છે એમ જાત અનુતર વૈમાનના દેવતા લગી કહેવું

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સૌધર્મ, ઇશાન દેવોએ દેવતાને કહેવા પુદ્ગળ સ્વામો સ્વાસ પણે પરીણમે છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જે પુદ્ગળ ઇષ્ટ, અન્ત, મનોહર જાત તે પુદ્ગળ તે દેવતાને સ્વાસો આશ્રયણે પરીણમે છે એમ જાત અનુતર વિમાનના દેવતા લગી કહેવું

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સૌધર્મ, ઇશાન દેવોએ દેવતાને કહેવા પુદ્ગળ આહારપણે પરીણમે છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જે પુદ્ગળ ઇષ્ટ, અન્ત, મનોહર જાત તે પુદ્ગળ તે દેવતાને આહારપણે પરીણમે છે એમ જાત અનુતર લગી કહેવું

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સૌધર્મ, ઇશાન દેવોએ દેવતાને કહેવા લેસ્યા છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, તેને એક તેણુ લેસ્યા છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સનતકુમાર, માહેદ્ર ૬ પના દેવતાને ૨૭લી લેસ્યા છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, તેને એક પના લેસ્યા

પ્રશ્ન—હે ભગવત, અલ દેવોએ દેવતાને ૨૮લી લેસ્યા છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, તેને એક પના લેસ્યા છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, હાલ દેવોને જાત નવ ઐવેયકના દેવતાને કેટલી લેસ્યા છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, તેને એક સુક્ય લેસ્યા છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, અનુત્તર વૈમાનના દેવતાને કેટલી લેસ્યા છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, તેને એક પરમ સુક્ય લેસ્યા છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સૌધર્મ, ધરાના દેવોના દેવતા શુ સમ્યક્ત્વ દ્રષ્ટી છે? કે મિથ્યાત્વ દ્રષ્ટી છે? કે મિશ્ર દ્રષ્ટી છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, એ ત્રણે દ્રષ્ટી બારમા દેવલોક સુધી છે એમ જાવત નવ ઐવેયકના દેવતા સમ્યક્ત્વ દ્રષ્ટી છે મિથ્યાત્વ દ્રષ્ટી છે પણ મિશ્ર દ્રષ્ટી નથી

પ્રશ્ન—હે ભગવત, અનુત્તર વૈમાનના દેવતા શુ સમ્યક્ત્વ દ્રષ્ટી છે? કે મિથ્યાત્વ દ્રષ્ટી છે? કે મિશ્ર દ્રષ્ટી છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, સમ્યક્ત્વ દ્રષ્ટી છે પણ મિથ્યાત્વ દ્રષ્ટી નથી તેમ મિશ્ર દ્રષ્ટી પણ નથી

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સૌધર્મ ધરાના દેવોના દેવતા શુ જાની છે, કે અજાની છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, ત્રણ જ્ઞાન અને ત્રણ અજ્ઞાન નિબધ છે એમ જાવત નવ ઐવેયક લગી જાણુ

પ્રશ્ન—હે ભગવત, અનુત્તર વૈમાનના દેવતા શુ જાની છે, કે અજાની છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, સર્વ જાની છે પણ અજાની નથી ત્રણ જ્ઞાન નિબધ છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સર્વ વૈમાનિક દેવતાને કેટલા જ્ઞેય છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, મન, નયન અને કાયા એ ત્રણ જ્ઞેય છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તેમને કેટલા ઉપયોગ છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, સાકાર અને નિરાકાર એ બે ઉપયોગ છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સૌધર્મ, ધરાના દેવતા અવધિયાને કરીને કેટલું જ્ઞેય જાણે, કેમ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જમ-નયની આગુળનો અસખ્યાતગો ભાગ જેવો અને ઉત્કૃષ્ટપણે જેકું જાત રતનપ્રભા પૃથ્વી લગી જેવો જેવું જાત જાતના વૈમાન લગી જેવો અને ત્રીજું જાત અસખ્યાતા દ્રીષ, સમુદ્ર લગી જેવો એણી રીતે સૌધર્મ, ધરાના દેવતા પહેલી પૃથ્વી લગી અવધિયાને કરી જેવો

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સનતકુમાર, માહેદ્રા દેવતા અવધિયાને કરી કેટલું જ્ઞેય જાણે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, તે ત્રીજા, ચોથા દેવોના દેવતા બીજી પૃથ્વી લગી જેવો

પ્રશ્ન—હે ભગવત, અહ, હાતકના દેવતા અવધિયાને કરી કેટલું જ્ઞેય?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, તે પાચમા દેવોના દેવતા ત્રીજી પૃથ્વી લગી જેવો

પ્રશ્ન—હે ભગવત, માહાસુક, સહસારના દેવતા અવધિયાને કરી કેટલું જ્ઞેય?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, તે સાતમા, આઠમા દેવલોકના દેવતા ચોથી પૃથ્વી લગી દેખે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, આબુત, પ્રાણતના દેવતા અવધીતાને કરી કેટલું દેખે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, તે નવમા, દસમા દેવલોકના દેવતા પાંચમી પૃથ્વી લગી દેખે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, આરણ્ય, અન્યુતના દેવતા અવધીતાને કરી કેટલું દેખે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, તે અગ્નિરમા, વારમા દેવલોકના દેવતા પાંચ પાંચમી પૃથ્વી લગી દેખે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, દેવની નીક અને મધ્યની નીક એ જ ઐવેયકના દેવતા કેટલું દેખે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, તે જ ત્રીજા દેવતા છઠી પૃથ્વી લગી દેખે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, ઉપરલી નીક ઐવેયક ૧૧ દેવતા અવધીતાને કરી કેટલું દેખે ?

ઉત્તર—ગૌતમ, તે ઉપરલી નીકના દેવતા સાતમી પૃથ્વી લગી દેખે

પ્રશ્ન—હે ભગવત આપત્તર વૈમાન ૧૧ દેવતા અવધીતાને કરી કેટલું દેખે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, કાંઈક ઉપરી સમગ્ર લોકનાજ દેખે

પ્રશ્ન—હે ભગવત સાતમ, ઈશાના દેવતાને કેટલી સમુદ્ધાત છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ તેને પાંચ સમુદ્ધાત છે વેદના સમુદ્ધાત ૧, કાપાલ સમુદ્ધાત ૨, મારણાતિક સમુદ્ધાત ૩ વૈદ્ય સમુદ્ધાત ૪, ૧ તેમજ સમુદ્ધાત ૫ એમ ભગવત આરમા અન્યુત દેવલોક લગી પાંચ સમુદ્ધાત છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, નવ ઐવેયક ને પાંચ અનુત્તર વૈમાનના દેવતાને કેટલી સમુદ્ધાત છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, તેને પુરની (મધ્યમની) ને ના ૧, કાપાલ ૨, ને મારણાતિક ૩, એ ત્રણ સમુદ્ધાત છે (વૈદ્યનાતિક નથી પ્રયોજનાના અભાવ માટે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સૌધમ ઈશાના દેવતા કેટલી શુધા, તૃપા ભોગવતાયકા વિચરે છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, શુધા, તૃપા નથી એમ જાણત અનુત્તર વૈમાનના દેવતા લગી જાણતુ

પ્રશ્ન—હે ભગવત સૌધમ ઈશાન દેવલોકે દેવતા એક ૨૫ અથવા ધણી ૩૫ નના વૈકુની રાત્રિ ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ હા એક અથવા ધણી ૨૫ વૈકુને એમ એક ૨૫ વૈકુરતાયકા એન્દ્રીનુ, એન્દ્રીનુ, તેન્દ્રીનુ, ચૈરેન્દ્રીનુ ૩૫ અથવા પચેન્દ્રીનુ ૨૫ વૈકુને ને ધણી ૨૫ વૈકુરતાયકા પણ એકેન્દ્રીના ૨૫ અથવા જાણત પચેન્દ્રીના ૨૫ વૈકુને ૨૫ સમ્પાતા પણ વૈકુને ને અમમ્પાતા પણ વૈકુને

પ્રશ્ન—હે ભગવત જે ૨૫ વૈકુને તે સરખા ૨૫ વૈકુને કે અણસરખા ૨૫ વૈકુને ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ સરખા પણ વૈકુને ને અણસરખા પણ વૈકુને

પ્રશ્ન—હે ભગવત તે ૩૧ સળધપણે વૈકુને કે અસળધપણે વૈકુને

ઉત્તર—હે ગૌતમ, સળધ પણ વૈકુને ને અસળધ પણ વૈકુને

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તે રૂપ તેના વૈકૂંઠીને શું કરે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, પોતાના મન ચીંતિત્વા કાર્ય કરે એમ જાવત્ આરમા અન્યુત દેવલોક લગી કહેતું.

પ્રશ્ન—હે ભગવત, ઐવેષકના અને અનુત્તર વૈભાનના દેવતા શું એક રૂપ વૈકૂંઠના સમર્થ છે, કે ઘણા રૂપ વૈકૂંઠના સમર્થ છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, એક રૂપ પણ વૈકૂંઠના સમર્થ છે ને ઘણા રૂપ પણ વૈકૂંઠના સમર્થ છે પણ નહીં નિમ્બે તે સપતિ વૈકૂંઠના । હોય વૈકૂંઠના નથી, ને વૈકૂંઠની નહીં (પ્રયોજનના અભાવ માટે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સૌધર્મ, ઇશાનના દેવતા કેહવુંક સુખશાતા ભોગવતાયકા નિચરે છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, મોક્ષ શબ્દ, રૂપ, રસ જાવત્ સ્પષ્ટ ભોગવતાયકા નિચરે છે એમ જાવત્ અનુત્તર વૈભાન લગી કહેવું.

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સૌધર્મ, ઇશાનના દેવતા કેહવીક શક્તિવત છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, મહા શક્તિવત છે, મહા જ્યોતીરત છે, જાવત્ મહા પ્રભાવત છે શક્તિએ કરી સહીત છે એમ જાવત્ આરમા અન્યુત દેવલોક લગી કહેવું.

પ્રશ્ન—હે ભગવત, ઐવેષક, અનુત્તર વૈભાનના દેવતાને કેહવીક શક્તિ છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, સર્વ મહર્થિક છે જાવત્ સર્વ મહા પ્રભાવવત ઈન્દ્રાદિક વ્યવહાર રહીત છે જાવત્ તે સર્વ દેવતાના ગણ અદ્ભુત છે આહો અમણો આરખાવતો !

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સૌધર્મ, ઇશાનના દેવતા નિજૂતમે શૂગારે કરી કેહવા છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, બે પ્રકારે છે ઉત્તર વૈકીય શરીરવત ને ભવધારણીય શરીરવત તીક્ષ્ણ ને ઉત્તર વૈકીય શરીરવત છે તે હારે કરી બીરાજત છે હૃદય જેહના એહના છે, જાવત્ દ્રશ્ય દ્રશ્યપ્રતે ઉચોત કરતાયકા પ્રમશ કરતાયકા જાવત્ પ્રતિરૂપ છે ને ત્યા ને ભવધારણીય શરીરવત છે તે આભરણ વસ્ત્ર રહીત છે ને તે સ્વભાવિક નિજૂતમે કરી સહીત છે.

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સૌધર્મ, ઇશાન દેવતાકે દેવતા નિજૂતાએ કરી કેહવી છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, બે પ્રકારે છે ઉત્તર વૈકીય શરીરવત ને ભવધારણીય શરીરવત ત્યા ને ઉત્તર વૈકીય શરીરવત છે તે આગર પ્રમુખ આભૂષણ સહીત છે, સુવર્ણમય ધુધરી શબ્દવત સહીત, પ્રવર ઉત્તમ જ્યોત્તિએ વસ્ત્ર પહીર્ણા છે, ચદ્રમા સમાન મુખ ચદ્ર માનીપરે તિલાસરત છે અર્ધ ચદ્ર સમાન તેહના નિલાસ છે, શૂગાર અને આકારે કરીને તેહનો મનોહર વેશ છે, સગત પ્રમુખ જાવત્ પ્રતિરૂપ છે આ ત્યા ને ભવધારણીય શરીરવત છે તે દેવતા આભરણ વસ્ત્રે કરી રહીત છે ને સ્વભાવિક શરીરની શોભાએ કરી સહીત છે બે દેવતાક ઉપરાત શેષ દેવલોક દેવતાજ છે, દેવતા નથી એમ જાવત્ અન્યુત આરમા દેવલોક લગી કહેવું.

એકત્રીસ સાગરની ને ઉત્કૃષ્ટી તેત્રીસ સાગરની સર્વાથસિદ્ધ વૈમાનના દેવતાની સ્થિતિ જ્યન્ય ને ઉત્કૃષ્ટી તેત્રીસ સાગરની

પ્રશ્ન—હે ભગવત, દેવતા માહેથી આત્મા ગીત ચીને કયા જાય? કયા ઉપજે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જેમ પનપાના વ્યક્તિ પદમા કહ્યું છે તેમ સર્વ કહેતુ તે સહોપમા એમ જે પહેના બીજા દેવલોકના દેવતા ચીને બાદર પૃથ્વી, પાણી, વનરપતિ, ગર્ભજ તિર્યચ ને મનુષ્ય એ પાચમા જય ત્રીજેથી આક્રમા દેવલોક સુધીના દેવતા ચીને ગર્ભજ તિર્યચ, મનુષ્યમા જય ને નરમા દેવલોકથી તે સરસાર્થ સિદ્ધના દેવતા ચીને એક ગર્ભજ મનુષ્યમા જય

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સાધર્મ, ધ્યાન દેવલોકે સર્વ પ્રાણી, સર્વ જૂત, સર્વ જીવ, સર્વ સત્વ પૃથ્વીકાયપણે, જાત વનરપતિકાયપણે, દેવતાપણે, દેવીપણે, આમન, રામન, પાન, ભાડ, ઉપગરણપણે પૂરે ઉપના છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, વારવાર, અનેકવાર, અનતીવાર ઉપના છે સર્વ દેવલોકને વિષે એમજ કહેતુ પણ એટલો વિશેષ જે બે દેવલોક ઉપરાત દેવીપણે નથી ઉપના (કેમકે બે દેવલોક ઉપરાત દેવી નથી તે માટે) એમ ઐવેચકને વિષે પણ કહેતુ તે અનુત્તર વૈમાનને વિષે પણ એમજ કહેતુ પણ એમા એટલો વિશેષ જે દેવતાપણે નથી ઉપના ને દેવીપણે પણ નથી ઉપના (કેમકે દેવી તો તીહા નથી ને દેવતા પણ તીહાના એક બે ચાર ભવ કરે તે માટે તીહાના દેવપણે સર્વ જીવ ઉપના નથી) એ વૈમાનિકને અધિકાર પુરો થયો.

૧૨૭. ચારે ગતિની ભવસ્થિતિ, કાયસ્થિતિ, અમાધાકાળ અને અદ્ય બહુતનો અધિકાર.

પ્રશ્ન—હે ભગવત, નારકાને કેટલા કાળની સ્થિતિ છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જ્યન્યથી દશ હજાર નાની ને ઉત્કૃષ્ટપણે તેત્રીસ સાગરોપમની છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તિર્યચને કેટલા કાળની સ્થિતિ છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જ્યન્યથી અતર્મુદ્ધત ને ઉત્કૃષ્ટપણે ત્રણ પચોપમની સ્થિતિ છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, મનુષ્યની કેટલા કાળની સ્થિતિ છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, તેની પણ તિર્યચનીપરે ત્રણ પચોપમની સ્થિતિ છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, દેવતાને કેટલા કાળની સ્થિતિ છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, દેવતાની સ્થિતિ નારકાની પરે સ્થિતિ કહેવી

પ્રશ્ન—હે ભગવત, દેવતા, નારકાને કેટલા કાળની કાયસ્થિતિ છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, તેની જે ભવસ્થિતિ કહી તેવીજ કાયસ્થિતિ જ્યન્યથી (એકજ ભવ કરે તે માટે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તિર્યચને ૩૮૫ કાળની કાયસ્થિતિ છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તિર્યચ તિર્યચપણે જ્યાં થયી અતર્કુણ્ણ રહે (તિર્યચપણે એકજ લઘુ ભવ કરે સારે) ને ઉત્કૃષ્ટપણે અનતો વનસ્પતિનો કાળ અનતી ઉત્સર્પિણી અવસર્પિણી અસખ્યાતા પુદ્ગલ પરાવત લગી રહે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, મનુષ્ય મનુષ્યપણે કેટલો કાળ રહે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્યાં થયી અતર્કુણ્ણ રહે (એકજ લઘુ ભવ કરે સારે) ને ઉત્કૃષ્ટપણે જ્યાં ૫ યોગ્ય પૂર્વે કોડી પૃથક્ રહે અધીક રહે (આત જ્યાં ૫૫ કોડીના કરીને આક્રમે ભવ નશા ૫ યોગ્યનો જીવળીયાનો કરે સારે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, નારકી, મનુષ્ય, દેવતાને અતર ૩૦૫ કાળનો પડે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્યાં થયી અતર્કુણ્ણનો અતર પડે (અતર્કુણ્ણનો અન્ય ભવ કરીને પાછો તેહી ૫ થાય સારે) ને ઉત્કૃષ્ટપણે અનતો કાળ અતર પડે (વનસ્પતિના જ્યાં સારે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તિર્યચો કેટલા કાળનો અતર પડે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્યાં થયી અતર્કુણ્ણનો અતર પડે (અતર્કુણ્ણનો કાળનો મનુષ્યનો એકજ ભવ કરીને પાછો તિર્યચ થાય સારે) ને ઉત્કૃષ્ટપણે સાગરોપમ સ્વ પૃથક્ જ્યાં રાત્રી અતર પડે (તિર્યચ ઠાળી જાકી ત્રણ બનીમારે ઉત્કૃષ્ટો એટલોજ કાળ રહેવાય તે માટે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, નારકી ૧ તિર્યચ ૨ મનુષ્ય ૩, અગ્રી દેવતા ૪ એ માટે કયા કયા થકી થોડા, વળા, તુ ૫ વિશેષથિક હોય ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, સર્વ થકી થોડા મનુષ્ય છે ૧, તેથી નારકી અસખ્યાત ગુણ છે ૨, તે થકી દેવતા અસખ્યાત ગુણ છે ૩, ને તે થકી તિર્યચ અનત ગુણ છે ૪ (વનસ્પતિ અનતો માટે) એટલે એ અધિકાર પૂરા થયો એ ચાર પ્રકાર સસારી જીવ કયા એ થી જીવાભિગમ સૂત્રે ચતુર્વિધ જીવની પ્રતિપતિ સંપૂર્ણ થય

૧૨૮. પાત્ર પ્રકારે સસારી જીવ તેમા તેની ભવસ્થિતિ, કાયસ્થિતિ,

અતર ને અદ્ય બહુલનો અધિકાર.

ત્યા જે આચાર્ય એમ કહે છે જે પાત્ર પ્રકારે સસારી જીવ કયા છે તે એવી રીતે કહે છે જે એકદિવ ૧, બેદિવ ૨, તેદિવ ૩ ચક્રદિવ ૪, ૧૦ પચદિવ ૫

પ્રશ્ન—હે ભગવત એકદિવ જીવના કેટલા બેદ હે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેના બે બેદ કલા છે ૫માપ્તા ૧ ને અપમાપ્તા ૨, એમ જીવત પચેદિવ ૫૫ બે બેદ છે ૫માપ્તા ને અપમાપ્તા

પ્રશ્ન—હે ભગવત, એકદિવ જીવો કેટલા કાળની સ્થિતિ છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્યાં થયી અતર્કુણ્ણ ને ઉત્કૃષ્ટપણે જાતીસ દ્વન્વ વરસની સ્થિતિ છે (દ્વન્વીકાય આત્મી જાતીસ દ્વન્વ વરસની)

પ્રશ્ન—હે ભગવાન, બેઠકદ્રિય જીવને કેટલા કાળની સ્થિતિ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્યન્યથી અતર્મુહુર્ત ને ઉત્કૃષ્ટપણે બાર વરસની સ્થિતિ છે

પ્રશ્ન—હે ભગવાન, તેઠદ્રિય જીવો કેટલા કાળની સ્થિતિ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્યન્યથી અતર્મુહુર્ત ને ઉત્કૃષ્ટપણે ઓગણપચાસ રાત દીવસની સ્થિતિ છે

પ્રશ્ન—હે ભગવાન, ચક્રેદ્રિય જીવને કેટલા કાળની સ્થિતિ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્યન્યથી અતર્મુહુર્ત ને ઉત્કૃષ્ટપણે ૭ માસની સ્થિતિ છે

પ્રશ્ન—હે ભગવાન, પચેદ્રિય જીવો કેટલા કાળની સ્થિતિ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્યન્યથી અતર્મુહુર્ત ને ઉત્કૃષ્ટપણે તેત્રીસ સાગરોપમની સ્થિતિ છે (નારકી દેવતા આત્મા)

પ્રશ્ન—હે ભગવાન, એકેદ્રિય અપર્યાપ્તની કેટલા કાળની સ્થિતિ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્યન્યથી અતર્મુહુર્ત ને ઉત્કૃષ્ટપણે પણ અતર્મુહુર્ત જાણવી એમ નાત પચેદ્રિય અપર્યાપ્ત ને અતર્મુહુર્તની સ્થિતિ છે (અપર્યાપ્તી પણાનો કાળ એટલોજ હોય તે માટે)

પ્રશ્ન—હે ભગવાન, એકેદ્રિય પર્યાપ્તને કેટલા કાળની સ્થિતિ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્યન્યથી અતર્મુહુર્ત ને ઉત્કૃષ્ટપણે બારીસ હજાર વરસ અતર્મુહુર્ત જાણવી છે (વિપજ્જી વેળાએ અતર્મુહુર્ત અપર્યાપ્તો દોષ તે માટે) એમ સર્વ પર્યાપ્તને ઉત્કૃષ્ટી સ્થિતિ અતર્મુહુર્તે ઉભી જાણવી (વિપજ્જી વેળાએ અતર્મુહુર્ત સર્ગી સર્વ જીવ અપર્યાપ્ત હોય તે માટે)

પ્રશ્ન—હે ભગવાન, એકેદ્રિય જીવ એકેદ્રિયપણે કેટલા કાળ લગી રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્યન્યથી અતર્મુહુર્ત રહે (એકજ નાદનો ભવ કરે ત્યારે) ને ઉત્કૃષ્ટ પણે અનંતો કાળ ગહે (નન્યપ્રતિભા જ્યન્ય ત્યારે વન્યપ્રતિભા કાળ જોડેલો રહે)

પ્રશ્ન—હે ભગવાન, બેઠકદ્રિય બેઠકદ્રિયપણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્યન્યથી અતર્મુહુર્ત ને ઉત્કૃષ્ટપણે સખ્યાનો કાળ રહે (સખ્યાતા ભવ બેઠકદ્રિયા કરે તે માટે)

પ્રશ્ન—હે ભગવાન, તેઠદ્રિય તેઠદ્રિયપણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, પૂવથી રીતે સખ્યાનો કાળ રહે

પ્રશ્ન—હે ભગવાન, ચારેદ્રિય ચારેદ્રિયપણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, પૂર્વથી રીતે સખ્યાનો કાળ રહે

પ્રશ્ન—હે ભગવાન, પચેદ્રિય પચેદ્રિયપણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્યન્યથી અતર્મુહુર્ત રહે ને ઉત્કૃષ્ટપણે હજાર સાગરોપમ જાણેરા રહે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, એકેદ્રીય અપયામા એકેદ્રીય અપયામાપણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્યથ યથી અતમુદુત રહે ૧ ઉત્કૃષ્ટપણે પણ અતમુદુતજ રહે (અપયામા ૩ થયા ભવ કરે તો પણ અતમુદુતજ થાય) એમ બેદ્રીય, તેદ્રીય, ચૌદ્રીય ને પચેદ્રીય અપયામાપણે કાલ ત્રિયતિ કહેલી

પ્રશ્ન—હે ભગવત એકેદ્રીય પયામા એકેદ્રીય પયામાપણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્યથન્યથી અતમુદુત રહે ૧ ઉત્કૃષ્ટપણે સખ્યાતા હજાર વરસ રહે (પયામાપણે ભવ આર કરે તે માટે) એમ બેદ્રીય પયામાપણે સખ્યાતા વરસ ભગી રહે તેદ્રીય પયામાપણે સખ્યાતા અહોરાત્ર હ ચૌદ્રીય પયામાપણે સખ્યાતા માસ ભગે રહે ૧ પચેદ્રીય પયામાપણે સાગરોપમ સત પૃથક્ત્વ ભગી રહે

પ્રશ્ન—હે ભગવત એકેદ્રીય છવની કેટલા કાળનું અતર હોય? (એકેદ્રીયપણું છાંડીને પાણુ કેને કાગે એકેદ્રીયપણું પામેગ)

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્યથ યથી અતમુદુત (અતમુદુતનો એકજ ભવ બેદ્રિયાદિકનો કરીને પાછો એકેદ્રીય થાય) ૧ ઉત્કૃષ્ટપણે બે હજાર સાગરોપમ સખ્યાતા વરસે અધીક (એટલો કાળ બેદ્રિયાદિકમા રહે પછે પાછો એકેદ્રીય થાય તે માટે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, બેદ્રિયો કેટલા કાળનું અતર હોય?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્યથ યથી અતમુદુત ને ઉત્કૃષ્ટપણે વનસ્પતિનો અનંતો કાળ અતર પડે

એમ તેદ્રીયનું પણ અતર કહેતું એમ ચૌદ્રીયનું પણ અતર કહેતું એમ પચેદ્રીયનું પણ અતર કહેતું અપયામા ગરૂને ઓઘીન્ની પર એમજ કહેતું અને પયામાપણે પણ એમજ ઓઘીન્ની પર અતર કહેતું

પ્રશ્ન—હે ભગવત, એકેદ્રી ૧, બેદ્રી ૨, તેદ્રી ૩, ચૌદ્રી ૪, ને પચેદ્રી ૫ એ માહે કયા કયાથકી થોડા થણા, મરખા ને વિશેષાધિક છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, સમથકી થોડા પચેદ્રી ૧ તે થકી ચૌદ્રી વિશેષાધિક છે ૨ તે થકી તેદ્રી વિશેષાધિક છે ૩ તે થકી બેદ્રી વિશેષાધિક છે ૪ ને તે થકી એકેદ્રી અનંત ગુણા છે ૫ અને તે થકી સદ્રી તે સન સસારી છવ તે વિશેષાધિક છે ૬ (બેદ્રિયાદિક સખીત માટે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત એકેદ્રી અપયામા જનત્ પચેદ્રી અપયામા એ માટે કયા કયાથકી થોડા થણા, તુલ્ય ૧ વિશેષાધિક છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, મરથકી થોડા પચેદ્રી અપયામા છે ૧ ને થકી ચૌદ્રીય અપયામા વિશેષાધિક છે ૨ તે થકી તેદ્રીય અપયામા વિશેષાધિક છે ૩ તે થકી બેદ્રિય અપયામા વિશેષાધિક છે ૪ તે થકી એકેદ્રી અપયામા અનંતગુણા છે ૫ તે થકી સદ્રી તે સન સસારી છવ અપયામા વિશેષાધિક છે ૬

પ્રશ્ન—હે ભગવત, એકદ્રી પચાસા જાવત્ પચેદ્રી પચાસા એ માહે કયા કયા થયા થોડા, ધણા, ગુણ ને રિગોપાધિક છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, સરથકી થોડા એકદ્રી પચાસા છે ૧, તે થયા પચેદ્રી પચાસા વિશે પાધિક છે ૨ તે થયા બેઇદ્રિય પચાસા રિગોપાધિક છે ૩, તે થયા તેઇદ્રિય પચાસા રિગોપાધિક છે ૪, તે થયા એકદ્રી પચાસા રિગોપાધિક છે ૫, ૧ તે થયા સઇદ્રીય પચાસા રિગોપાધિક છે ૬

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સઇદ્રી જીવ પચાસા ને અપચાસા એ માહે કયા કયાથકી થોડા જાવત્ રિગોપાધિક હોય?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, સર થયા થોડા સઇદ્રી અપચાસા છે ૧, તે થયા સઇદ્રી પચાસા સખ્યાનગુણ છે ૨ એમ એકદ્રી પચાસા, અપચાસાનુ પણ અસ્પ બહુતર કહેવું

પ્રશ્ન—હે ભગવત, બેઇદ્રિ પચાસા, અપચાસા એ માહે કયા કયાથકી થોડા, ધણા હોય?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, સરથકી થોડા બેરિદ્રી પચાસા છે ૧ તેથયા બેરિદ્રી અપચાસા અસખ્યાતગુણ છે ૨ એમ તેનીય, અઊરોદ્રિય, અગે પચેદ્રીય પણ કહેવા

પ્રશ્ન—હે ભગવત, એકદ્રી ૧, બેઇદ્રી ૨, તેઇદ્રીય ૩, અઊરોદ્રી ૪, ૧ પચેદ્રી ૫, પચાસા અપચાસા ૧૦ એ માહે કયા કયા થયા થોડા જાવત્ રિગોપાધિક હોય?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, સર્વ થયા થોડા અઊરોદ્રી પચાસા છે ૧ તે થયા પચેદ્રી પચાસા રિગોપાધિક છે ૨ તે થયા બેઇદ્રી પચાસા રિગોપાધિક છે ૩ તે થયા તેઇદ્રીય પચાસા રિગોપાધિક છે ૪ તે થયા પચેદ્રી અપચાસા અસખ્યાત ગુણ છે ૫ તે થયા અઊરોદ્રી અપચાસા રિગોપાધિક છે ૬ તે થયા તેઇદ્રિ અપચાસા રિગોપાધિક છે ૭ તે થયા બેઇદ્રિ અપચાસા રિગોપાધિક છે ૮ તે થયા એકદ્રી અપચાસા અસખ્યાત ગુણ છે ૯ તે થયા સઇદ્રિ અપચાસા રિગોપાધિક છે ૧૦ તે થયા એકદ્રી પચાસા સખ્યાન ગુણ છે ૧૧ અને તે થયા સઇદ્રિ પચાસા રિગોપાધિક છે ૧૨ એ પાચ પ્રકારે સસારી જીવ કયા એ શ્રી જીવભીગમ સુત્રે પચરિધિ પ્રતિપત્તિ સપૂપ થઇ

૧૨૯. છ પ્રકારે સસારી જીવ તેમા તેની જાવસ્થિતિ, કાય સ્થિતિ અતર અને અટપ બહુતરનો અધિકાર.

ત્યાં જે આચાર્ય એમ કહેછે જે છ પ્રકારે સસારી જીવ છે તે એની રીતે કહેછે જે પૃથ્વીકાયા ૧, અપમાયા ૨, તેજકાયા ૩ વાયુમાયા ૪, વાસ્પનિમાયા ૫, ને ત્રસકાયા ૬

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પૃથ્વીમાયા જીવ કેટલે બેદ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, બે બેદ છે સુદમ પૃથ્વીકાયા ૧, ને માદર પૃથ્વીમાયા ૨.

પ્રશ્ન—હે ભગવત સુદમ પૃથ્વીકાયાના કેટલા બે છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, બે બેદ છે પચાસા ૧, ને અપચાસા ૨

૧૮૦. સુદ્ધ છવની ભવસ્થિતિ, કાયરિધિતિ, અતર

ને અલ્પ અદ્યુત્તનો અધિમાન.

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સુદ્ધ છવની કેટલા કાળની ણિધિ છે?

ઉત્તર—હે ગાતમ, જ્ય થયી અતમુદ્ગતની તે ઉત્કૃષ્ટપણે પણ અતમુદ્ગતનીય રિધિ છે

એમ સુદ્ધ પૃથ્વી ૧, અપ ૨ તેડે ૩, વાયુ ૪, વનસ્પતિ ૫, અને નિગોહની ણિધિ કહેવી વળી એમ સર્વે મુદ્ધ અપર્યાપ્ત ને પચાસાને પણ જ્ય થયી અતમુદ્ગતની ને ઉત્કૃષ્ટપણે પણ અતમુદ્ગતની રિધિ છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સુદ્ધ છવ સુદ્ધપણે કેટલા કાળ સગી રહે? (કાયરિધિતિપણે)

ઉત્તર—હે ગાતમ, જ્ય થયી અતમુદ્ગત રહે ને ઉત્કૃષ્ટપણે અમ ખ્યાતો કાળ અસ ખ્યાતો લોકના આકાશ પ્રદેશ તેજી ઉત્સર્પિણી, અવસર્પિણી સગી રહે

એમ પૃથિવ્યાદિ સર્વ સુદ્ધને પૃથિવો કાળ કહેવો જ્ય સુદ્ધ નિગોહો પણ પૃથિવો કાળ કહેવો, તે અપચાત સર્વે જ્ય-થયી અતમુદ્ગત તે ઉત્કૃષ્ટપણે પણ અતમુદ્ગતની કાયરિધિ છે એમ પચાસા પણ સર્વે જ્ય થ પછે તે ઉત્કૃષ્ટપણે પણ અતમુદ્ગત કાયરિધિ છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સુદ્ધ છવને કેટલા કાળો અતર પડે?

ઉત્તર—હે ગાતમ, જ્ય-થયી અતમુદ્ગતને ને ઉત્કૃષ્ટપણે અમ ખ્યાતો કાળ તે કાળયકી અસ ખ્યાતો ઉત્સર્પિણી, અવસર્પિણી તે ક્ષેત્રયકી આગ્રગતા અસ ખ્યાતમા ભામ પ્રમાણુ આકાશ યેળી માહે જેટલા આકાશ પ્રદેશ હાય તેટલી ઉત્સર્પિણી અવસર્પિણીને અતર પડે

એમ સુદ્ધ વનસ્પતિકાળો તે સુદ્ધ નિગોહો પણ આગ્રગતા અસ ખ્યાતમા ભામ પ્રમાણુ આકાશ યેળી માહે જેટલા આકાશ પ્રદેશ તેજી ઉત્સર્પિણી, અવસર્પિણીને અતર પડે ને સુદ્ધ પૃથ્વી ૧ અપ ૨, તેડે ૩ ને વાયુકાય ૪, તેને વનસ્પતિના કાળ પ્રમાણુ (અનતા કાળનુ) અતર પડે એમ અપચાતને પણ અતર કહેવુ, ને પચાસાને પણ એમજ અતર કહેવુ

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સુદ્ધ છવ ૧, જ્યજ્જ સુદ્ધ નિગોહ ૫ એ માહે કયા કયાયકી થોડા ૧, ધણા છે? ૪

ઉત્તર—હે ગાતમ, સર્વ થયી થોડા સુદ્ધ તેડમયા ૧, તે થયી સુદ્ધ પૃથ્વીકાયા નિશોધિક છે ૨ તે થયી સુદ્ધ અપચાયા વિરોધાધિક છે ૩, તે થયી સુદ્ધ વાયુકાયા નિશોધિક છે ૪, તે થયી સુદ્ધ નિગોહ અસ ખ્યાત ગુણ છે ૫ (સુદ્ધ નિગોહ તે સુદ્ધ વનસ્પતિના શરીર જાણવા અો તે એકેક નિગોહ અનતા છવ છે) તે થકી સુદ્ધ વનસ્પતિકાયા છવ અનત ગુણ છે ૬ (એકેક નિગોહ અનતા છવ છે તે માટે) ને તે થયી સર્વ સુદ્ધ છવ નિશોધિક છે ૭

એમ અપર્યાપ્તનું પણ અર્થ, બહુલ કહેવું ને પર્યાપ્તનું અર્થ, બહુલ પહેલ એમજ કહેવું

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સુદ્ધ પર્યાપ્ત ૧, અપર્યાપ્ત ૨ એ માહે કયા કયાથી થોડા ઘણા હોય?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, સર્વ થકી થોડા સુદ્ધ જીવ અપર્યાપ્ત છે ૧, તે થકી સુદ્ધ પર્યાપ્ત સંખ્યાત ગુણ છે ૨,

એમ જનત સુદ્ધ નિગોદ લગી અપર્યાપ્તથકી પર્યાપ્ત સંખ્યાત ગુણ કહેના

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સુદ્ધ ૧, સુદ્ધ પૃથ્વીકાયા ૨, જનત સુદ્ધ નિગોદ પર્યાપ્ત ૩ અપર્યાપ્ત ૧૪ એ માહે કયા કયાથી થોડા ૧, જનત વિશેષાધિક છે ૪

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, સર્વ થકી થોડા સુદ્ધ તેજકાયા અપર્યાપ્ત છે ૧ તે થકી સુદ્ધ પૃથ્વીકાયા અપર્યાપ્ત વિશેષાધિક છે ૨ તે થકી સુદ્ધ અપકાયા અપર્યાપ્ત વિશેષાધિક છે ૩, તે થકી સુદ્ધ વાયુકાયા અપર્યાપ્ત વિશેષાધિક છે ૪, તે થકી સુદ્ધ તેજકાયા પર્યાપ્ત અસંખ્યાત ગુણ છે ૫, તે થકી સુદ્ધ પૃથ્વીકાયા પર્યાપ્ત વિશેષાધિક છે ૬, તે થકી સુદ્ધ અપકાયા પર્યાપ્ત વિશેષાધિક છે ૭, તે થકી સુદ્ધ વાયુકાયા પર્યાપ્ત વિશેષાધિક છે ૮, તે થકી સુદ્ધ નિગોદ અપર્યાપ્ત અસંખ્યાત ગુણ છે ૯ તે થકી સુદ્ધ નિગોદ પર્યાપ્ત સંખ્યાત ગુણ છે ૧૦, તે થકી સુદ્ધ વનસ્પતિકાયા પર્યાપ્ત અનંત ગુણ છે ૧૧, તે થકી સુદ્ધ અપર્યાપ્ત વિશેષાધિક છે ૧૨, તે થકી સુદ્ધ વનસ્પતિકાયા પર્યાપ્ત સંખ્યાત ગુણ છે ૧૩, ને તે થકી સુદ્ધ પર્યાપ્ત વિશેષાધિક છે ૧૪ એ સુદ્ધ જીવનો અધિમાર પુરો થયો

૧૩૧. બાદર જીવની લવસ્થિતિ, કાયસ્થિતિ, અતર

ને અર્થ બહુલનો અધિકાર.

પ્રશ્ન—હે ભગવત, બાદર જીવની કેટલા કાળની સ્થિતિ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્યંત્યથી અતર્મુક્તિ ને ઉત્કૃષ્ટપણે તેનીશ સાગરોપમની સ્થિતિ છે (દિવતા નારકા આશી)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, બાદર પૃથ્વીકાયાની કેટલા કાળની સ્થિતિ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્યંત્ય અતર્મુક્તિ ને ઉત્કૃષ્ટપણે આનીસ હજાર વરસની સ્થિતિ છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, આ ૨ અપર્યાપ્તની કેટલા કાળની સ્થિતિ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્યંત્યથી અતર્મુક્તિ ને ઉત્કૃષ્ટપણે સાત હજાર વરસની સ્થિતિ છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, બાદર તેજકાયાની કેટલા કાળની સ્થિતિ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્યંત્ય અતર્મુક્તિ ને ઉત્કૃષ્ટપણે એ અહોગત્રાની છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, બાદર વાયુકાયાની કેટલા કાળની સ્થિતિ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્યંત્ય અતર્મુક્તિ ને ઉત્કૃષ્ટપણે એક હજાર વરસની છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, બાદર વનસ્પતિકાયાની કેટલા કાળની સ્થિતિ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્ઞાન્ય અતર્મુદ્ધુત ને ઉત્કૃષ્ટપણે ૯૮ દળર વરસની છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પ્રત્યેક શરીરિ બાદર વનગ્વતિમયા ૧૧ ડેટયા કાળની સ્થિતિ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્ઞાન્ય અતર્મુદ્ધુત ને ઉત્કૃષ્ટપણે ૯૯ દળર વસની છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, બાદર નિગોત્તની ડેટયા કાળની સ્થિતિ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્ઞાન્ય અતર્મુદ્ધુત ને ઉત્કૃષ્ટપણે અતર્મુદ્ધુતની છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, બાદર નસકાયાની ડેટયા કાળની સ્થિતિ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્ઞાન્ય અતર્મુદ્ધુત ને ઉત્કૃષ્ટપણે તેનીસ સાગરોપમની સ્થિતિ છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સર્વ અપયામાને ડેટયા કાળની સ્થિતિ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્ઞાન્ય અતર્મુદ્ધુત ને ઉત્કૃષ્ટપણે અતર્મુદ્ધુતની છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સર્વ પર્યામાને ડેટયા કાળની સ્થિતિ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્ઞાન્ય અતર્મુદ્ધુત ને ઉત્કૃષ્ટપણે પોતપોતાની ઉત્કૃષ્ટી સ્થિતિ છે તેથી અતર્મુદ્ધુત ઉણી કહેવી (સર્વને અતર્મુદ્ધુત અપર્યામાપણે જ્ઞાન્ય તે માટે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, બા ૨ જીવ બાદરપણે ડેટયા કાળ લી રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્ઞાન્યથી અતર્મુદ્ધુત ને ઉત્કૃષ્ટપણે અસખ્યાતો કાળ રહે તે કાળ થકી અસખ્યાતો ઉત્સર્પિણી અનસર્પિણી અને ક્ષેત્રથી આખસને અસખ્યાતમે ભાગે આકાશ બ્રેણી માહે જેટલા આખસ પ્રદેશ હોય તેવી ઉત્સર્પિણી અવસર્પિણી લગી બાદરપણે રહે

બાદર પૃથ્વીમયા ૧, બાદર અપકાયા ૨ બા ૨ તેજકાયા ૩, બાદર વાયુમયા ૪ પ્રત્યેક શરીરિ બાદર વનગ્વતિમયા ૫, ને બાદર નિગો ૬ એટલાને પ્રત્યેક (એકેકાને) જ્ઞાન્યથી અતર્મુદ્ધુતની ને ઉત્કૃષ્ટપણે સંતિર કોણકોણ સાગરોપમની કાપ સ્થિતિ જ્ઞાતની અને અસખ્યાતો ઉત્સર્પિણી, અનસર્પિણી આગળના અસખ્યાતમા ભાગ માહે જેટલા આકાશ પ્રદેશ હોય તેટલા લગી આપણને માત્રમાહે અને બા ૨ વનગ્વતિપણે રહે

રોપ ધામ્નાને અનુબંધ કરું છું—શય બાદર પૃથ્વી ૧, અપ ૨, તેજ ૩, વાયુ ૪, પ્રત્યેક શરીરિ બાદર વનગ્વતિ ૫, ને બાદર નિગો ૬ એ ૭ માહે પ્રત્યેક (એકેકાને) સાડી નજ ઉત્સર્પિણી, અવસર્પિણી લગી રહે એટલે સંતિર કોણકોણ સાગરોપમ લગી રહે ને સ્વદમ, બાદર બે મળીને સામા ૫ થકી નિગો પતો અડી પુદ્ગલ પરાવત લગી રહે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, નસમયા નસકાપણે કેટલો વાગ રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્ઞાન્યથી અતર્મુદ્ધુત ને ઉત્કૃષ્ટપણે બે દળર સાગરોપમ અંજેરા રહે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સર્વ અપયાપ્તાની કાપસ્થિતિ કેટલા કાળની હોય?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્ઞાન્ય ૧ ને ઉત્કૃષ્ટપણે પણ અતર્મુદ્ધુતની હોય (અપયામાપણે પણ બવ કરે તે પણ અતર્મુદ્ધુતની રહે)

હવે પર્યાપ્તિ બા રને ને પર્યાપ્તિ બા ૨ ત્રસકાયાને એ બેની કાયસ્થિતિ સાગરોપમ સત પ્રથક્ત્વ જાહેરાતી હોય

પર્યાપ્તિ તેહિકાયાપણે સખ્યાતા અહોરાત રહે અને એ પ્રકારના નિગોદપણે અતર્મુ દુર્ત લગે રહે અને શેષ પૃથ્વી ૧, અપ ૨, વાયુ ૩, ને પ્રત્યેક વનસ્પતિ ૪ એટલા પર્યાપ્તિપણે સખ્યાતા હળવ વરસ લગી ગ્હે

મરન—હે ભગવત, બાદર જીવને કેટલા કાળનો અતર પડે? પાણુ બાદરપણું કેટલે કાળે પામે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, બા રજીવ ૧ બાદર વનસ્પતિકાયા ૨ પ્રત્યેક શરીર બાદર વનસ્પતિ કાયા ૩ ને બાદર નિગોદ ૪ એ ચારેને અસખ્યાતો (પૃથ્વીનો) કાળ જનત્ અસખ્યાતા લોકતા આકાશ પ્રદેલ જેટલી ઉત્સર્પિણી, અનસર્પિણી એટલો અતર પડે ને શેષ પૃથ્વી ૧, અપ ૨, તેહિ ૩, વાયુ ૪ ને ત્રસ ૫ એ પાચ બાદરને અનતો વનસ્પતિનો કાળ અતર પડે એમ એ નવ પર્યાપ્તિ પણુ અતર કહેતુ ને અપર્યાપ્તિને પણુ એમજ અતર કહેતુ

હવે ઓપપણે બાદર જીવ ૧, બાદર વનસ્પતિકાયા ૨, પ્રત્યેક શરીર બાદર વનસ્પતિકાયા ૩, ને બા ૨ નિગોદ ૪ એ ચારેને અસખ્યાતો (પૃથ્વીનો) કાળ અતર હોય ને શેષ બાદર પૃથ્વી ૧, અપ ૨, તેહિ ૩, વાયુ ૪, ને ત્રસ ૫ એ પાચને અનતો વનસ્પતિનો કાળ અતર હોય

મરન—હે ભગવત, બાદર જીવ ૧, બાદર પૃથ્વીમયા ૨, જનત્ બાદર ત્રસકાયા ૬ એ માહે કયા કયાથમી થોડા ૧ જનત્ વિશેષાધિક છે? ૮

ઉત્તર—હે ગૌતમ, સર્વથમી થોડા બાદર ત્રસકાયા છે ૧, તેથમી બાદર તેહિકાના અસખ્યાત ગુણ છે ૨, તેથમી પ્રત્યેક શરીર બાદર વનસ્પતિકાયા અસખ્યાત ગુણ છે ૩, તેથમી બાદર નિગોદ અસખ્યાત ગુણ છે ૪, તેથમી બાદર પૃથ્વીમયા અસખ્યાત ગુણ છે ૫, તેથમી બાદર અપમયા અસખ્યાત ગુણ છે ૬, તેથમી બાદર વાયુકાયા અસખ્યાત ગુણ છે ૭ તેથમી બાદર વનસ્પતિકાયા અનત ગુણ છે ૮, ને તેથમી સર્વ બાદર જીવ વિશેષાધિક છે ૯

એમ એજ રીતે અપર્યાપ્તિ પણુ અપ અહુત્ત કહેતુ

મરન—હે ભગવત, બાદર જીવ પર્યાપ્તિ ૧, બા ૨ પૃથ્વી પર્યાપ્તિ ૨, જનત્ બાદર ત્રસકાયા પર્યાપ્તિ ૬ એ માહે કયા કયાથમી થોડા ૧ જનત્ વિશેષાધિક છે? ૪

ઉત્તર—હે ગૌતમ સર્વથમી થોડા બાદર તેહિકાયા પર્યાપ્તિ છે ૧, તેથમી બાદર ત્રસકાયા પર્યાપ્તિ અસખ્યાત ગુણ છે ૨, તેથમી પ્રત્યેક શરીર બાદર વનસ્પતિકાયા પર્યાપ્તિ અસખ્યાત ગુણ છે ૩, તેથમી બા ૨ નિગોદ અસખ્યાત ગુણ છે ૪, તેથમી બાદર પૃથ્વી પર્યાપ્તિ અસખ્યાત ગુણ છે ૫, તેથમી બાદર અપમયા પર્યાપ્તિ અસખ્યાત ગુણ છે ૬ તેથમી બાદર વાયુકાયા પર્યાપ્તિ અસખ્યાત ગુણ છે ૭ તેથમી બાદર વનસ્પતિકાયા પર્યાપ્તિ અસખ્યાત ગુણ છે ૮, ને તેથમી સર્વ બાદર જીવ વિશેષાધિક છે ૯

અનત ગુણ છે ૮, તેથી સર્વ બાદર જીવ પર્યાપ્ત વિશેષાધિક છે ૬

પ્રશ્ન—હે ભગવત, બાદર જીવ પર્યાપ્ત ૧, અપર્યાપ્ત ૨ એ માહે કયા કયાથી થોડા, પ્રજા હોય ?

ઉત્તર—હે જાનમ, સર્વથી થોડા બા ૨ જીવ પર્યાપ્ત છે ૧, તેથી બાદર જીવ અપર્યાપ્ત અસખ્યાત ગુણ છે ૨

એમ સવળાએ બાદર ભગવત્રસકાયા લગી પર્યાપ્તથી અપર્યાપ્ત અસખ્યાતગુણ કહેવા પ્રશ્ન—હે ભગવત, બાદર જીવ ૧, બાદર પૃથ્વીકાયા ૨, બાદર બાદર નમકાયા પર્યાપ્ત ૬ તે અપર્યાપ્ત ૧૮ એ માહે કયા કયાથી થોડા ૧ બાદર વિશેષાધિક હોય ?

ઉત્તર—હે જાનમ, સર્વથી થોડા બાદર તેજમયા પર્યાપ્ત છે ૧, તે થી બાદર ૧૩ કાયા પર્યાપ્ત અસખ્યાતગુણ છે ૨ તે થી તેની બાદર ત્રસકાયા અપર્યાપ્ત અસખ્યાત ગુણ છે ૩ તે થી પ્રત્યેક શરીરિ બાદર વનસ્પતિમયા પર્યાપ્ત અસખ્યાત ગુણ છે ૪ તે થી બાદર નિગોદ પર્યાપ્ત અસખ્યાત ગુણ છે ૫ તે થી બા ૨ પૃથ્વીકાયા પર્યાપ્ત અસખ્યાત ગુણ છે ૬ તે થી બાદર અપમયા પર્યાપ્ત અસખ્યાત ગુણ છે ૭ તે થી બાદર વાયુમયા પર્યાપ્ત અસખ્યાત ગુણ છે ૮ તે થી બાદર તેજકાયા અપર્યાપ્ત અસખ્યાત ગુણ છે ૯ તે થી પ્રત્યેક શરીરિ બાદર વનસ્પતિકાયા અપર્યાપ્ત અસખ્યાત ગુણ છે ૧૦ તે થી બા ૨ નિગોદ અપર્યાપ્ત અસખ્યાત ગુણ છે ૧૧ તે થી બાદર પૃથ્વીકાયા અપર્યાપ્ત અસખ્યાત ગુણ છે ૧૨ તે થી બાદર અપકાયા અપર્યાપ્ત અસખ્યાત ગુણ છે ૧૩ તે થી બાદર વાયુકાયા અપર્યાપ્ત અસખ્યાત ગુણ છે ૧૪ તે થી બાદર વનસ્પતિમયા પર્યાપ્ત અનત ગુણ છે ૧૫ તે થી બાદર પર્યાપ્ત વિશેષાધિક છે ૧૬ તે થી બાદર વનસ્પતિમયા અપર્યાપ્ત અસખ્યાત ગુણ છે ૧૭ તે થી બાદર અપર્યાપ્ત વિશેષાધિક છે ૧૮ ને તે થી સર્વ બાદર જીવ વિશેષાધિક છે ૧૯ એ બાદર જીવો અધિકાર પુરો થયો

૧૩૨. સુદમ, બાદર, જીવો અલપ, અધુન.

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સુદમ જીવ ૧ સુદમ પૃથ્વીકાયા ૨ બાદર સુદમ નિગોદ ૮, બાદર જીવ ૮, બાદર પૃથ્વીકાયા ૧૦, બાદર બાદર નમકાયા ૧૬ એ માહે કયા કયા થી થોડા ૧, બાદર વિશેષાધિક છે ૪

ઉત્તર—હે જાનમ, સર્વ થી થોડા બાદર ત્રસકાયા છે ૧, તે થી બા ૨ તેજકાયા અસખ્યાત ગુણ છે ૨ તે થી પ્રત્યેક શરીરિ બા ૨ વનસ્પતિકાયા અસખ્યાત ગુણ છે ૩ તે થી બાદર નિગોદ અસખ્યાત ગુણ છે ૪ તે થી બાદર અસખ્યાત ગુણ છે ૫ તે થી બાદર પૃથ્વીકાયા અસખ્યાત ગુણ છે ૬ તે થી બાદર અપકાયા અસખ્યાત ગુણ છે ૭ તે થી બા ૨ વાયુમયા અસખ્યાત ગુણ છે ૮ તે થી સુદમ તેજમયા અસખ્યાત ગુણ છે ૯ તે થી સુદમ પૃથ્વીકાયા વિશેષાધિક છે ૧૦ તે થી

સુદ્ધમ અપકાયા વિશેષાધિક છે ૧૧ તે યજી સુદ્ધમ વાયુકાયા વિશેષાધિક છે ૧૨ તે યજી સુદ્ધમ નિગોદ અસખ્યાત ગુણ છે ૧૩ તે યજી બાદર વનસ્પતિકાયા અનત ગુણ છે ૧૪ તે યજી બાદર જીવ વિશેષાધિક છે ૧૫ તે યજી સુદ્ધમ વનસ્પતિકાયા અસખ્યાત ગુણ છે ૧૬ અને તે યજી સર્વ સુદ્ધમ વિશેષાધિક છે ૧૭

એમ એજ પ્રમાણે અપર્વાપ્તાનું પણ અદ્ય બહુતવ કહેવું હવે પર્વાપ્તાનું કહે છે
પ્રશ્ન—હે ભગવત, સુદ્ધમ જીવ ૧ સુદ્ધમ પૃથ્વીકાયા ૨ જીવત્ સુદ્ધમ નિગોદ પર્વાપ્તા ૮ બાદર જીવ ૯ બાદર પૃથ્વીકાયા ૧૦ જીવત્ બાદર વનસ્પતિકાયા પર્વાપ્તા ૧૬ એ માહે કયા કયા યજી થોડા ૧, જીવત્ વિશેષાધિક છે ૨૪

ઉત્તર—હે જીતમ, સર્વ યજી થોડા બાદર તેજિકાયા પર્વાપ્તા છે ૧ તેયજી બાદર વનસ્પતિકાયા પર્વાપ્તા અસખ્યાત ગુણ છે ૨ તેયજી પ્રત્યેક શરીરિ બા ૨ વનસ્પતિકાયા પર્વાપ્તા અસખ્યાત ગુણ છે ૩ તેયજી બાદર નિગોદ પર્વાપ્તા અસખ્યાત ગુણ છે ૪ તેયજી બાદર પર્વાપ્તા અસખ્યાત ગુણ છે ૫ તેયજી બાદર પૃથ્વીકાયા પર્વાપ્તા અસખ્યાત ગુણ છે ૬ તેયજી બાદર અપકાયા પર્વાપ્તા અસખ્યાત ગુણ છે ૭ તેયજી બાદર વાયુકાયા પર્વાપ્તા અસખ્યાત ગુણ છે ૮ તેયજી સુદ્ધમ તેજિકાયા પર્વાપ્તા અસખ્યાત ગુણ છે ૯ તેયજી સુદ્ધમ પૃથ્વીકાયા પર્વાપ્તા વિશેષાધિક છે ૧૦ તેયજી સુદ્ધમ અપકાયા પર્વાપ્તા વિશેષાધિક છે ૧૧ તેયજી સુદ્ધમ વાયુકાયા પર્વાપ્તા વિશેષાધિક છે ૧૨ તેયજી સુદ્ધમ નિગોદ પર્વાપ્તા અસખ્યાત ગુણ છે ૧૩ તેયજી બાદર વનસ્પતિકાયા પર્વાપ્તા અનત ગુણ છે ૧૪ તેયજી બાદર જીવ પર્વાપ્તા વિશેષાધિક છે ૧૫ તેયજી સુદ્ધમ વનસ્પતિકાયા પર્વાપ્તા અસખ્યાત ગુણ છે ૧૬ ને તે યજી સર્વ સુદ્ધમ પર્વાપ્તા વિશેષાધિક છે ૧૭

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સુદ્ધમ ૧ બાદર ૨ પર્વાપ્તા ૩ ને અપર્વાપ્તા ૪ એ માહે કયા કયા યજી થોડા થોડા?

ઉત્તર—હે જીતમ, સર્વ યજી થોડા બાદર પર્વાપ્તા છે ૧ તેયજી બાદર અપર્વાપ્તા અસખ્યાતગુણ છે ૨ તેયજી સુદ્ધમ અપર્વાપ્તા અસખ્યાત ગુણ છે ૩ ને તેયજી સુદ્ધમ પર્વાપ્તા સખ્યાત ગુણ છે ૪

એમ સુદ્ધમ પૃથ્વી, બાદર પૃથ્વીનું અદ્ય, બહુતવ કહેવું જીવત્ સુદ્ધમ નિગોદ, બાદર નિગોદનું પણ અદ્ય બહુતવ એમજ કહેવું પણ તેમા જોટલો વિશેષ જે પ્રત્યેક શરીરિ બાદર વનસ્પતિકાયા પર્વાપ્તા સર્વયજી થોડા ને તે યજી અપર્વાપ્તા અસખ્યાત ગુણ છે (પ્રત્યેક વનસ્પતિ સુદ્ધમમા નથી તે માટે તેને એજ જોલનું અદ્ય બહુતવ જાણવું ને બીજાને પૂવયા ચાર જોલનું જાણવું) વળી બાદર વનસ્પતિનું પણ એમજ જે જોનનું અદ્ય, બહુતવ કહેવું (કેમકે સુદ્ધમમા તસ નથી તે માટે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સુદ્ધમ ૧ સુદ્ધમ પૃથ્વીઆદિક સર્વ ૮ બાદર ૯ બાદર પૃથ્વીઆદિક સર્વ પર્વાપ્તા ૧૬ ને અપર્વાપ્તા ૩૨ એ માહે કયા કયા યજી થોડા ૧ જીવત્ વિશેષાધિક છે ૨૪

ઉત્તર—હે ગાત્રમ, સર્વથા થોડા બા ૭ તેડકા પાયામાં છે ૧, તે થી બાદ નસખા પાયામાં અસખ્યાત ગુણ છે ૨ તે થી તેડી બાદ ૧૦ કાયા અપખ્યાત અસખ્યાત ગુણ છે ૩ તે થી પ્રત્યેક શરીર બાદ વનસ્પતિમાં પાયામાં અસખ્યાત ગુણ છે ૪ તે થી બાદ નિગોદ પાયામાં અસખ્યાત ગુણ છે ૫ તે થી બાદ પૃથ્વીકાયા પાયામાં અસખ્યાત ગુણ છે ૬ તે થી બાદ અપકાયા પાયામાં અસખ્યાત ગુણ છે ૭ તે થી બા ૨ વાયુકાયા પાયામાં અસખ્યાત ગુણ છે ૮ તે થી બાદ તેડકાયા અપખ્યાત અસખ્યાત ગુણ છે ૯ તે થી પ્રત્યેક શરીર બાદ ૧૦ પાનિમાં અપખ્યાત અસખ્યાત ગુણ છે ૧૦ તે થી બાદ નિગોદ અપખ્યાત અસખ્યાત ગુણ છે ૧૧ તે થી બાદ પૃથ્વીકાયા અપખ્યાત અસખ્યાત ગુણ છે ૧૨ તે થી બાદ અપકાયા અપખ્યાત અસખ્યાત ગુણ છે ૧૩ તે થી બાદ વાયુકાયા અપખ્યાત અસખ્યાત ગુણ છે ૧૪ તે થી મુદ્ધ તેડકાયા અપખ્યાત અસખ્યાત ગુણ છે ૧૫ તે થી સુદ્ધ પૃથ્વીકાયા અપખ્યાત વિગેષાધિક છે ૧૬ તે થી સુદ્ધ અપકાયા અપખ્યાત વિગેષાધિક છે ૧૭ તે થી સુદ્ધ વાયુકાયા અપખ્યાત વિગેષાધિક છે ૧૮ તે થી સુદ્ધ તેડકાયા પાયામાં અસખ્યાત ગુણ છે ૧ તે થી મુદ્ધ પૃથ્વીકાયા પાયામાં વિગેષાધિક છે ૨૦ તે થી સુદ્ધ અપકાયા પાયામાં વિગેષાધિક છે ૨૧ તે થી સુદ્ધ વાયુકાયા પાયામાં વિગેષાધિક છે ૨૨ તે થી સુદ્ધ નિગોદ અપખ્યાત અસખ્યાત ગુણ છે ૨૩ તે થી સુદ્ધ નિગોદ પાયામાં અસખ્યાત ગુણ છે ૨૪ તે થી બાદ વનસ્પતિકાયા પાયામાં અસખ્યાત ગુણ છે ૨૫ તે થી બાદ પાયામાં વિગેષાધિક છે ૨૬ તે થી બાદ વનસ્પતિકાયા અપખ્યાત અસખ્યાત ગુણ છે ૨૭ તે થી બાદ અપકાયા વિગેષાધિક છે ૨૮ તે થી બાદ વિગેષાધિક છે ૨૯ તે થી મુદ્ધ વનસ્પતિકાયા અપખ્યાત અસખ્યાત ગુણ છે ૩૦ તે થી સુદ્ધ અપકાયા વિગેષાધિક છે ૩૧ તે થી સુદ્ધ વનસ્પતિમાં પાયામાં અસખ્યાત ગુણ છે ૩૨ તે થી મુદ્ધ પાયામાં વિગેષાધિક છે ૩૩ તે તે થી સર્વ સુદ્ધ અપકાયા વિગેષાધિક છે ૩૪ એ મુદ્ધ, બાદ છત્રનો અપ, બા ૭ થી થયો

૧૩૩. નિગોદનો અધિષ્ઠર અટપ બહુત સાથે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, નિગો કેટલે બેઠે કલા છે ?

ઉત્તર—હે ગાત્રમ, બે બેઠે કલા છે સુદ્ધ વનસ્પતિમાં હે તે સુદ્ધ નિગોદ ૧ ને બાદ વનસ્પતિમાં હે તે બા ૨ નિગો ૨ ને તે નિગોદના છત્ર (અનતા છત્ર) સાધારણ રૂપે એકદુ શરીર તે એક નિગોદ કહીએ તે વનસ્પતિમાં હોય

પ્રશ્ન—હે ભગવત મુદ્ધ નિગો કેટલે બેઠે કલા છે ?

ઉત્તર—હે ગાત્રમ, બે બેઠે કલા છે પાયામાં નિગો ૧ ને અપકાયા નિગો ૨

પ્રશ્ન—હે ભગવત, બા ૨ નિગોદ કેટલે બેઠે કલા છે ?

ઉત્તર—હે ગાત્રમ, તે પશુ મે બેઠે કલા છે પાયામાં નિગો ૧ ને અપકાયા નિગો ૨

પ્રશ્ન—હે ભગવત, નિગોદના છન કેટલે બેદે કલા છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, બે બેદે કલા છે સુક્ષ્મ નિગોદના છન ૧, ને બાદર નિગોદના છવ ૨

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સુક્ષ્મ નિગોદના છન કેટલે બેદે કલા છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, બે બેદે કલા છે સુક્ષ્મ નિગોદ છવ પર્યાપ્તા ૧ ને અપર્યાપ્તા ૨

પ્રશ્ન—હે ભગવત, બાદર નિગોદના છન કેટલે બેદે કલા છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, તે પણ બે બેદે કલા છે બાદર નિગોદ છવ પર્યાપ્તા ૧, ને અપર્યાપ્તા ૨

પ્રશ્ન—હે ભગવત, નિગોદ દ્રવ્યાર્થપણે શુ સખ્યાતા છે, કે અસખ્યાતા છે, કે અનતા છે ?

જી તર—હે ગૌતમ, સખ્યાતા નથી, અસખ્યાતા છે (એક નિગોદ તે એક દ્રવ્ય કહીએ તે માટે અસખ્યાતા નિગોદ અસખ્યાતા દ્રવ્ય) પણ અનતા નથી

એમ પર્યાપ્તા પણ કહેના ને અપર્યાપ્તા પણ એમજ કહેના

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સુક્ષ્મ નિગોદ દ્રવ્યાર્થપણે શુ સખ્યાતા છે, કે અસખ્યાતા છે, કે અનતા છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, સખ્યાતા નથી અસખ્યાતા છે પણ અનતા નથી

એમ સુક્ષ્મ નિગોદ પર્યાપ્તા પણ કહેના ને અપર્યાપ્તા પણ એમજ કહેના

પ્રશ્ન—હે ભગવત, બાદર નિગોદ દ્રવ્યાર્થપણે શુ સખ્યાતા છે, કે અસખ્યાતા છે, કે અનતા છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, સખ્યાતા નથી અસખ્યાતા છે પણ અનતા નથી

એમ બાદર નિગોદ પર્યાપ્તા પણ કહેના ને અપર્યાપ્તા પણ એમજ કહેના

પ્રશ્ન—હે ભગવત, નિગોદના છન દ્રવ્યાર્થપણે શુ સખ્યાતા છે, કે અસખ્યાતા છે, કે અનતા છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, સખ્યાતા નથી, અસખ્યાતા નથી, પણ અનતા છે (જે લણી એકેક નિગોદમાં છે આના અનત છન હોય માટે)

એમ પર્યાપ્તા છન પણ કહેના ને અપર્યાપ્તા છવ પણ એમજ કહેના

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સુક્ષ્મ નિગોદના છન દ્રવ્યાર્થપણે શુ સખ્યાતા છે, કે અસખ્યાતા છે, કે અનતા છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, સખ્યાતા નથી, અસખ્યાતા પણ નથી પણ અનતા છે

એમ સુક્ષ્મ નિગોદના છવ પર્યાપ્તા પણ કહેના ને અપર્યાપ્તા પણ એમજ કહેના

પ્રશ્ન—હે ભગવત, બાદર નિગોદના છન દ્રવ્યાર્થપણે શુ સખ્યાતા છે, કે અસખ્યાતા છે, કે અનતા છે ?

જી તર—હે ગૌતમ, સખ્યાતા નથી, તેમ અસખ્યાતા નથી પણ અનતા છે

એમ બાદર નિગોદના છવ પર્યાપ્તા પણ કહેના ને અપર્યાપ્તા પણ એમજ કહેના

પ્રશ્ન—હે ભગવત, ત્રિગોદ પ્રદેસાથપણે સુસખ્યાતા છે, કે અસખ્યાતા છે, કે અનતા છે?
 ઉત્તર—હે ગૌતમ, સખ્યાતા નથી તેમ અસખ્યાતા ત્રી પશુ અનતા છે (નૅ બાબી
 એકકા ત્રિગોદ અનતે પુદ્ગળ પ્રદેસે નિષ્પન્ન એકદ્રિષ સગીરરૂપ છે તે માટે)

એમ પર્યાપ્તા પશુ કહેતા, ને અપર્યાપ્તા ત્રિગો ના પશુ અનતા પર્યાપ્ત કહેવા

વળી એમ એજ પ્રમાણે સુદ્ધ ત્રિગોદ, બાહર ત્રિગોદ, પર્યાપ્તા, અપર્યાપ્તા સર્વો
 નવે જાણાવે પ્રદેસાથપણે અનતા કહેવા. એજ ત્રિગોદના જીવ પણ નવે જાણાવે પ્રદે
 સાથપણે સર્વ અનતા કહેવા

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સુદ્ધ ત્રિગોદ ૧, બાહર ત્રિગોદ ૨, પર્યાપ્તા ૩, ને અપર્યાપ્તા ૪ એ
 દ્રવ્યાર્થપણે એ માહે કાણુ કયા કયાથકી થોડા, ધણા હોય?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, સર્વથકી થોડા બાહર ત્રિગોદ પર્યાપ્તા દ્રવ્યાથપણે છે ૧, તેથકી બાહર
 ત્રિગોદ અપર્યાપ્તા દ્રવ્યાર્થપણે અસખ્યાત ગુણા છે ૨, તેથકી સુદ્ધ ત્રિગોદ અપર્યાપ્તા
 દ્રવ્યાર્થપણે અસખ્યાત ગુણા છે ૩, ને તેથકી સુદ્ધ ત્રિગોદ પર્યાપ્તા દ્રવ્યાથપણે સખ્યાત
 ગુણા છે ૪

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સુદ્ધ ત્રિગોદ ૧ બાહર ત્રિગોદ ૨, પર્યાપ્તા ૩, ને અપર્યાપ્તા ૪ એ
 પ્રદેસાર્થપણે એ માહે કાણુ કયા કયાથકી થોડા ધણા હોય?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જેમ દ્રવ્યાર્થપણે કહ્યું એમ પ્રદેસાથપણે પણ ચારે બોલ કહેવા

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સુદ્ધ ત્રિગોદ ૧, બાહર ત્રિગોદ ૨, પર્યાપ્તા ૩, અપર્યાપ્તા ૪ એ
 ચાર દ્રવ્યાર્થપણે ને એ ચાર પ્રદેસાર્થપણે બેળા એટલે આઠ ૮ એ માહે કયા કયાથકી
 થોડા ધણા હોય?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, સર્વથકી થોડા બાહર ત્રિગોદ પર્યાપ્તા દ્રવ્યાથપણે છે ૧, તેથકી બાહર
 ત્રિગોદ અપર્યાપ્તા દ્રવ્યાથપણે અસખ્યાત ગુણા છે ૨, તેથકી સુદ્ધ ત્રિગોદ અપર્યાપ્તા
 દ્રવ્યાર્થપણે અસખ્યાત ગુણા ૩ તેથકી સુદ્ધ ત્રિગોદ પર્યાપ્તા દ્રવ્યાથપણે સખ્યાત
 ગુણા ૪ ને સુદ્ધ ત્રિગોદ પર્યાપ્તાના દ્રવ્યાથપણાથકી બાહર ત્રિગોદ પર્યાપ્તા પ્રદેસાથપણે
 અનત ગુણા છે ૫, (અનત પ્રદેસની એકક ત્રિગોદ છે તે માટે) તેથકી બાહર ત્રિગોદ
 અપર્યાપ્તા પ્રદેસાથપણે અસખ્યાત ગુણા છે ૬, તેથકી સુદ્ધ ત્રિગોદ અપર્યાપ્તા પ્રદેસાર્થપણે
 અસખ્યાત ગુણા છે ૭ ને તેથકી સુદ્ધ ત્રિગોદ પર્યાપ્તા પ્રદેસાર્થપણે સખ્યાત ગુણા છે ૮,

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સુદ્ધ ત્રિગોદના જીવ ૧ બાહર ત્રિગોદના જીવ ૨ પર્યાપ્તા ૩
 અપર્યાપ્તા ૪ એ ચારે દ્રવ્યાર્થપણે ને ચારે પ્રદેસાથપણે વળી એ ચારે દ્રવ્યાર્થપણે ને એ
 ચારે પ્રદેસાથપણે બેળા એટલે આઠ ૮ એ માહે કયા કયા થકી થોડા ૧ ભગવત વિશેષ
 થિક છે ૪

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જેમ સુદ્ધ, બાહર ત્રિગોદનું કહ્યું તેમજ સુદ્ધ, બાહર ત્રિગોદના
 જીવનું પણ અલ્પ બહુલ કહેવું પણ તેમાં એટલો વિશેષ જે દ્રવ્યાર્થથકી પ્રદેસાથપણે

સક્રમે સુદ્રમ નિગોદના જીવ પર્વાતના દ્વાર્યપણાથી બાદ નિગોદના જીવ પર્વાત પ્રદેસાર્થપણે અસખ્યાત ગુણ કહેવા શેષ સર્વ તેમજ કહેવું બાવત સુદ્રમ નિગોદના જીવ પર્વાત પ્રદેસાર્થપણે સખ્યાત ગુણ છે ૮

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સુદ્રમ નિગોદ ૧, બાદ નિગોદ ૨, પર્વાત ૩, અપર્વાત ૪ વળી સુદ્રમ નિગોદના જીવ ૫, બાદ નિગોદના જીવ ૬, પર્વાત ૭, ને અપર્વાત ૮ એ આઠ દ્વાર્યપણે એ માહે કાણુ કયા કયા થકી થોડા થણા છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, સર્વ થકી થોડા બાદ નિગોદ પર્વાત દ્વાર્યપણે છે ૧ તેથી બાદ નિગોદ અપર્વાત દ્વાર્યપણે અસખ્યાત ગુણ છે ૨ તેથી સુદ્રમ નિગોદ અપર્વાત દ્વાર્યપણે અસખ્યાત ગુણ છે ૩ તેથી સુદ્રમ નિગોદ પર્વાત દ્વાર્યપણે સખ્યાત ગુણ છે ૪ તે સુદ્રમ નિગોદ પર્વાતના દ્વાર્યપણા થકી બાદ નિગોદના જીવ પર્વાત દ્વાર્યપણે અનતગુણ છે ૫ તે થકી બાદ નિગોદના જીવ અપર્વાત દ્વાર્યપણે અસખ્યાત ગુણ છે ૬ તે થકી સુદ્રમ નિગોદના જીવ અપર્વાત દ્વાર્યપણે અસખ્યાત ગુણ છે ૭ ને તે થકી સુદ્રમ નિગોદના જીવ પર્વાત દ્વાર્યપણે સખ્યાત ગુણ છે ૮

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સુદ્રમ નિગોદ ૧, બાદ નિગોદ ૨, પર્વાત ૩, અપર્વાત ૪, વળી સુદ્રમ નિગોદના જીવ ૫, બાદ નિગોદના જીવ ૬, પર્વાત ૭, અપર્વાત ૮ એ આઠ પ્રદેસાર્થ પણે એ માહે કાણુ કયા કયા થકી થોડા થણા હોય?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, સર્વ થકી થોડા બાદ નિગોદના જીવ પર્વાત પ્રદેસાર્થપણે છે ૧, તે થકી બાદ નિગોદના જીવ અપર્વાત પ્રદેસાર્થપણે અસખ્યાત ગુણ છે ૨, તેથી સુદ્રમ નિગોદના જીવ અપર્વાત પ્રદેસાર્થપણે અસખ્યાત ગુણ છે ૩, તેથી સુદ્રમ નિગોદના જીવ પર્વાત પ્રદેસાર્થપણે સખ્યાત ગુણ છે ૪, તે સુદ્રમ નિગોદના જીવ પર્વાતના પ્રદેસાર્થપણા થકી બાદ નિગોદ પર્વાતના પ્રદેસ અનત ગુણ છે ૫, (એક નિગોદ અનત પુરુષ પ્રદેસ એક નિગોદના જીવ થકી પણ અનત ગુણ છે તે માટે) તેથી બાદ નિગોદ અપર્વાત પ્રદેસાર્થપણે અસખ્યાત ગુણ છે ૬, તે થકી સુદ્રમ નિગોદ અપર્વાત પ્રદેસાર્થપણે અસખ્યાત ગુણ છે ૭, ને તેથી સુદ્રમ નિગોદ પર્વાત પ્રદેસાર્થપણે સખ્યાત ગુણ છે ૮

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સુદ્રમ નિગોદ ૧, બાદ નિગોદ ૨, પર્વાત ૩, અપર્વાત ૪, વળી સુદ્રમ નિગોદના જીવ ૫, બાદ નિગોદના જીવ ૬, પર્વાત ૭, ને અપર્વાત ૮ એ આઠ દ્વાર્યપણે ને એ આઠ પ્રદેસાર્થપણે એકસ એટલે એ ૧૬ સોળ તે માહે કાણુ કયા કયા થકી થોડા ૧ બાવત નિશ્ચયિક છે ૪

ઉત્તર—હે ગૌતમ, સર્વ થકી થોડા બાદ નિગોદ પર્વાત દ્વાર્યપણે છે ૧, (પ્રતરને અસખ્યાતમે જાગે જેટલા આકાસ પ્રદેસ છે તેટલા છે) તે થકી બાદ નિગોદ અપર્વાત દ્વાર્યપણે અસખ્યાત ગુણ છે ૨ (અસખ્યાત લોકાકાસ પ્રદેસ પ્રમાણે છે) તે

યજી સુદમ નિગોદ અપર્વાત્તા દ્વાર્થપણે અસખ્યાત ગુણ છે ૩, તે યજી સુદમ નિગોદ પર્વાત્તા દ્વાર્થપણે સખ્યાત ગુણ છે ૪, તે સુદમ નિગોદ પર્વાત્તા દ્વાર્થપણાથથી બાદર નિગોદના જીવ પર્વાત્તા દ્વાર્થપણે અનત ગુણ છે ૫, (એક નિગોદના અનતા જીવ છે તે માટે) શેષ બોન તેમજ કહેવા તે એમ કે તે યજી બાદર નિગોદના જીવ અપર્વાત્તા દ્વાર્થપણે અસખ્યાત ગુણ છે ૬, તે યજી સુદમ નિગોદના જીવ અપર્વાત્તા દ્વાર્થપણે અસખ્યાત ગુણ છે ૭, તે યજી સુદમ નિગોદના જીવ પર્વાત્તા દ્વાર્થપણે અસખ્યાત ગુણ છે ૮ તે સુદમ નિગોદના જીવ પર્વાત્તા દેહ દ્વાર્થપણા યજી બાદર નિગોદના જીવ પર્વાત્તા પ્રેસાર્થપણે અસખ્યાત ગુણ છે ૯, (એક જીવને અસખ્યાતા પ્રેશ છે તે માટે) શેષ બોલ એમજ તે એમકે તે યજી બાદર નિગોદના જીવ અપર્વાત્તા પ્રેસાર્થપણે અસખ્યાત ગુણ છે ૧૦, તે યજી સુદમ નિગોદના જીવ અપર્વાત્તા પ્રેસાર્થપણે અસખ્યાત ગુણ છે ૧૧, તે યજી સુદમ નિગોદના જીવ પર્વાત્તા પ્રેસાર્થપણે સખ્યાત ગુણ છે ૧૨ તે સુદમ નિગોદના જીવ પર્વાત્તાના પ્રેસાર્થપણાથથી બાદર નિગોદ પર્વાત્તાના પ્રેશ અનત ગુણ છે ૧૩ (એક નિગોદ આતા પુદ્ગલ પ્રેશ નિરૂપ છે તે એક નિગોદના પુદ્ગલ એક નિગોદના જીવથી પણ અનત ગુણ છે તે માટે) તે યજી બાદર નિગોદ અપર્વાત્તા પ્રેસાર્થપણે અસખ્યાત ગુણ છે ૧૪, તે યજી સુદમ નિગોદ અપર્વાત્તા પ્રેસાર્થપણે અસખ્યાત ગુણ છે ૧૫, તે યજી સુદમ નિગોદ પર્વાત્તા પ્રેસાર્થ પણે સખ્યાત ગુણ છે ૧૬ એ નિગોદના અધિમાર પુરો થયો એટલે ૮ પ્રકારે સસારી જીવ કયા એટલે શી જીવાભીગમ મતે ખરું નિષ પ્રતિપતિ સપૂર્ણ થઈ

૧૩૪. સાત પ્રકારના સસારી જીવ તેમ તેની લક્ષણિયતિ,

કાયસ્થિતિ, અતર, ને અટપ, બહુતરના અધિમાર.

સા જે આચાર એમ કહે છે જે સાત પ્રકારે સસારી જીવ છે તે એવી રીતે કહે છે કે નારખી ૧ નિર્વચ પુરુષ નપુસક બેગા ૨ નિર્વચણી સ્ત્રી ૩ મનુષ્ય પુરુષ, નપુસક બેગા ૪ મનુષ્યણી સ્ત્રી ૫ દેવતા ૬ ને દેવતા ૭

પ્રશ્ન—હે ભગવત, નારખીની સ્થિતિ કેટલા કાળની છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાન, જ્ઞાનથી દશ દહાર વરસની ને ઉત્કૃષ્ટપણે તેનીશ સાગરોપમની છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, નિર્વચ પુરુષ ને નપુસક ને કેટલા કાળની સ્થિતિ છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાન, જ્ઞાનથી અતર્મુદા ને ઉત્કૃષ્ટપણે ત્રણ ૫ યોગમની છે

એમ નિર્વચણી સ્ત્રીને, મનુષ્ય પુરુષ નપુસકને ને મનુષ્ય સ્ત્રીને પણ જ્ઞાન અતર્મુદા ને ઉત્કૃષ્ટપણે ત્રણ ૫ યોગમની સ્થિતિ ■

પ્રશ્ન—હે ભગવત, દેવતાને કેટલા કાળની સ્થિતિ છે

ઉત્તર—હે જ્ઞાન દેવતાને નારખીનીપરે જ્ઞાન નશ દહાર વરસ ને ઉત્કૃષ્ટપણે તેનીશ સાગરોપમની સ્થિતિ જાણી

પ્રશ્ન—હે ભગવત, દેવોનાં કેટલા કાળની ઋચિતિ છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જ્યન્યથી દશ હજાર વરસની ૧ ઉત્કૃષ્ટપણે પચાસ ૫૪૫૦૫૦૫૦ (અપરીમીત આથી જાણુ) હવે કાયસ્થિતિ મ્હે છે

નારકી દેવતા ને દેવી એકને જે ભગ્નિચિતિ છે તેવીજ કાયસ્થિતિ જાણુની

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તિર્યચ જ્ઞેનીયા તિર્યચજ્ઞેનીયાપણે કેટલો કાળ રહે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જ્યન્યથી અતર્મુલ્લુત્ત ને ઉત્કૃષ્ટપણે અનતો વનસ્પતિનો કાળ એકે દ્રિયાદિકમાહે છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તિર્યચાણી ત્રી તિર્યચાણીપણે કેટલો કાળ રહે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જ્યન્યથી અતર્મુલ્લુત્તની કાયસ્થિતિ જાણુની ને ઉત્કૃષ્ટપણે નણ પચો પમ પૂર્વકોડી પૃથક્ત્વ વરસે અધિક રહે (તિર્યચાણીના સાત ભન પૂર્વકોડીના કરી આઠમો ભન નણ પચોપમનો જુગમણીનો કરે ત્યાજે એ માન થાય)

એમ મનુષ્ય ને મનુષ્યણીને પણ નણ પચોપમ પૂર્વકોડી પૃથક્ત્વે અધીક કાય સ્થિતિ જાણુની

પ્રશ્ન—હે ભગવત, નારકી કેટલા કાળનું અતર પડે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જ્યન્યથી અતર્મુલ્લુત્તનું (તિર્યચો લઘુભન કરીને પાછો નારકી થાય તે માટે) ૧ ઉત્કૃષ્ટપણે અનતો વનસ્પતિનો કાળ એકલું અતર પડે (વનસ્પતિમાન્યતો)

એમ સર્વ જીવને તિર્યચ જ્ઞેનીયા જીવ વરણી અતર જાણુ

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તિર્યચ જ્ઞેનીયા કેટલા કાળનું અતર પડે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જ્યન્યથી અતર્મુલ્લુત્તનું અતર હોય ને ઉત્કૃષ્ટપણે સામરોપમ સન પ્રથક્ત્વ જાણેરાનું અતર પડે (એટલે કાગે પાછું તિર્યચપણ અન્ય પામે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, નારકી ૧, જીવત્ દેસાસ ૭ એ માટે કયા કયા થકી થોડાધણા હેય ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, સર્વ થકી થોડી મનુષ્ય સ્ત્રી છે ૧ (સખ્યાતી છે તે માટે) તેથકી મનુષ્ય અસખ્યાત ગુણ છે ૨, (સમુર્ઠિમ લાખ્યા માટે) તે થકી નારકી અસખ્યાત ગુણ છે ૩ તે થકી તિર્યચાણી સ્ત્રી અસખ્યાત ગુણ છે ૪, તે થકી દેવતા અસખ્યાત ગુણ છે ૫ તે થકી દેસાસ સખ્યાત ગુણ છે ૬ તેથી તિર્યચજ્ઞેનીયા અનતગુણ છે ૭ (એકે દ્રિયાદિક સર્વ લાખ્યા માટે) એ સાત પ્રકારે સસારી જીવ કલા એકલે શ્રી જીનાભીગમ સન્ને સમવિધ પ્રતિપતિ સપૂણ થઈ

૧૩૫ આઠ પ્રકારે સસારી જીવ તેમા તેની જીવસ્થિતિ, કાયસ્થિતિ

અતર ને અટપ, અહુત્વનો અવિકાર

સાં જે આત્મા એમ કહે છે જે આત્મા એકે સસારી જીવ કલા છે તે એમ કહે છે

૬ પ્રથમ સમયના ઉપના નારકી ૧ (તત્કાલોત્પન્ન) ઉપપાત સમય દાગીને દ્વીતીયાદિક સમયના તે અપ્રથમ સમયના નારકી ૨ એમ પ્રથમ અમયના નિર્વચ ૩ અપ્રથમ સમયના નિર્વચ ૪ પ્રથમ સમયના મનુષ્ય ૫ અપ્રથમ સમયના મનુષ્ય ૬ પ્રથમ સમયના દેવતા ૭ ને અપ્રથમ સમયના દેવતા ૮

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પ્રથમ સમયોત્પન્ન નારકીને કેટલા કાળની સ્થિતિ છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જ્યંત્યથી એક સમય ને ઉત્કૃષ્ટપણે પશુ એક સમયની સ્થિતિ છે (તે એક ઉપજવાનો સમય વહી જાય ત્યારે તો અપ્રથમ સમયનો કહેવાય તે માટે ઉપજતા પ્રથમ સમય લગીજ પ્રથમ સમયીક હોય તે માટે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, અપ્રથમ સમયના નારકી કેટલા કાળની સ્થિતિ છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જ્યંત્યથી દશ હજાર વરમ એક સમયે ઉછી (ઉપજવાને પહેલે સમયે પ્રથમ સમયી કહેવાય તે નાણાય તે માટે) ને ઉત્કૃષ્ટપણે તેનીશ સામરોપમ એક સમયે ઉછી સ્થિતિ જાણી (ઉપજવાને સમયે ઉછી જાણી) એમ સર્વ જાણુ

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પ્રથમ સમયોત્પન્ન નિર્વચને કેટલા કાળની સ્થિતિ છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જ્યંત્યપણે ને ઉત્કૃષ્ટપણે પશુ એક સમયની સ્થિતિ હોય (પછે અપ્રથમ સમયી થાય તે માટે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, અપ્રથમ સમયના નિર્વચને કેટલા કાળની સ્થિતિ છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ જ્યંત્યથી ક્ષુદ્રક ભવ મહાજુ એક સમયે ઉછી (સર્વપક્ષી નાદો બસે તે જપન આગળીમનો ભવ તે ક્ષુદ્રક ભવ કહીએ ને સમયોત્પન્ન તે પૂર્વવન જાણુ) ને ઉત્કૃષ્ટપણે ત્રણ પચોપમ એક સમયે ઉછી સ્થિતિ હોય

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પ્રથમ સમયી મનુષ્ય કેટલા કાળની સ્થિતિ છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, પ્રથમ સમયી મનુષ્યને ને અપ્રથમ સમયી મનુષ્યને જેમ નિર્વચની સ્થિતિ કહી તેમજ કહેવી

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પ્રથમ સમયી દેવતાને કેટલા કાળની સ્થિતિ છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ પ્રથમ સમયી દેવતાને ને અપ્રથમ સમયી દેવતાને જેમ નારકીની સ્થિતિ કહી તેમજ કહેવી

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પ્રથમ સમયીના નારકીને કેટલા કાળની કાય સ્થિતિ હોય ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, પ્રથમના નારકીને ને અપ્રથમ સમયના નારકીને જે ભવ સ્થિતિ કહી તેજ કાય સ્થિતિ જાણવી (નારકી મરી અતર રહીત નારકી ન થાય તે માટે) એમજ દેવતાની પણ કાય સ્થિતિ નારકી પર જાણવી

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પ્રથમ સમયના નિર્વચ, પ્રથમ સમયના નિર્વચ પછે કેટલો કાળ રહે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જ્યારે યથી એક સમય ૧ ઉત્કૃષ્ટપણે પણ એક એજ સમય રહે એક સમય પછી અપ્રથમ સમયી કહેવાય માટે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, અપ્રથમ સમય ૥ તિર્યચ, અપ્રથમ સમયના તિર્યચપણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જ્યારે યથી ક્ષુદ્રક ભન તે પણ પરીક્ષે એક સમયે ઉભો રહે ને ઉત્કૃષ્ટપણે અનતો વનરૂપિતો કાળ રહે (જે ગતિમા જે જીવ જ્યારે તે જીવ ત્યા પ્રથમ ભવને પહેલે સમયે પ્રથમ સમયી જાણુવો પડે ગમે તેટલા ભન તે ગતી માહે કરે તો પણ અપ્રથમ સમયીજ કહીએ પણ પ્રથમ સમયી ન કહીએ એ ભાન)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પ્રથમ સમયના મનુષ્ય, પ્રથમ સમયના મનુષ્યપણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જ્યારે યથી એક સમય રહે ૧ ઉત્કૃષ્ટપણે પણ એકજ સમય રહે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, અપ્રથમ સમયી મનુષ્ય અપ્રથમ સમયીના મનુષ્યપણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જ્યારે યથી ક્ષુદ્રક ભન તે પણ એક સમયે ઉભો રહે ને ઉત્કૃષ્ટપણે મનુષ્ય પત્યોપમ પૂર્વ કોડી પ્રથકરને અધીક રહે (સાત ભન પૂર્વ કોડીના કરીને આઠનો ભવ મનુષ્ય પત્યોપમને આપે જુગળીયાનો કરે સારે એ માન થાય)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પ્રથમ સમયી નારકીને અતર કેટલા કાળનો પડે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જ્યારે યથી દશ દળાર વરસ અતર્મુદુર્તો અધીક એટલો અતર પડે (કેમકે દશ દળાર વરસ સમયે ઉભા અપ્રથમ સમયી ૥ કી રહીને સાથી મરી અતર્મુદુર્તો તિર્યચનો ભન કરી ફરી પાછો નારકી થાય ત્યા પ્રથમ સમયી કહેવાય તે માટે) ને ઉત્કૃષ્ટપણે વનરૂપિતો જેટલો (અનતો) કાળ અતર પડે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, અપ્રથમ સમયના નારકીને કેટલા કાળનો અતર પડે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જ્યારે યથી અતર્મુદુર્તો અતર પડે (તે એમ જે મનુષ્ય તિર્યચનો ભવ કરીને ફરી નારકી થાય સારે ને ઉત્કૃષ્ટપણે (અનતો) વનરૂપિતો કાળ અતર પડે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પ્રથમ સમયના તિર્યચો કેટલા કાળનો અતર પડે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જ્યારે યથી એ ક્ષુદ્રક ભન સમયે ઉભા અતર પડે (તે એમ જે એક તો તેલીજ તિર્યચો સમયે ઉભો ક્ષુદ્રક ભન ભોગીને ખીજો મનુષ્યનો ક્ષુદ્રક ભન કરીને પાછો તિર્યચમા ઉપજે સારે પ્રથમ સમયી થાય) ને ઉત્કૃષ્ટપણે અનતો કાળ અતર પડે (તે એમજે અનતો કાળ તિર્યચમા રહે ત્યા કયાપ્રથમ સમયી ન કહેવાય પણ જ્યારે સાથી મરી મનુષ્ય, દેવતા, નારકી ભવ કરીને પાછો તિર્યચમા ઉપજે ત્યા પ્રથમ સમયી થાય એ ભાન જાણુવો)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, અપ્રથમ સમયના તિર્યચને કેટલા કાળનો અતર પડે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જ્યારે યથી એક ક્ષુદ્રક ભન સમયાધિક અતર પડે (તે એમજે એક

સમયે મરીને મનુષ્યમા મુખ્ય ભવ મરી પાડે તિવન થાય ત્યારે એટલો અતર પડે)
 ૧ ઉત્કૃષ્ટપણે સાગરોપમ સત પ્રથમત્વ જાહેરો અતર પડે (તે એમને મનુષ્ય દેવતા,
 નારખીમા રહીને પાડે તિવન થાય ત્યારે એ અતર જાણવો કેમકે તિવન ટાળી શક
 નથી ગતીમા એમનો / ઉત્કૃષ્ટો મળ છે માટે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પ્રથમ સમયી મનુષ્યને કેટલા કાળનો અતર પડે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જ્યન્યથી એ મુખ્ય ભવ સમયે ઉજા અતર પડે (તે એમને
 એકતો તેનીજ મનુષ્યો સમયે ૮૦૦ મુખ્ય ભવ જોગરીની બીજે તિવનથી મુખ્ય ભવ
 કરીને પાડે મનુષ્યમા ઉપજે તીર્થ પ્રથમ સમયી થાય ત્યારે એ અતર જાણવું) ને
 ૮૫૫૫૦ (અનતો) વનસ્પતિનો મળ અતર પડે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, અપ્રથમ સમયના મનુષ્યને કેટલા કાળનો અતર પડે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જ્યન્યથી એક મુખ્ય ભવ સમયે અપ્રથમ અતર પડે (તે એમને
 સાધી મરી તિવનથી એ મુખ્ય ભવ કરી પાડે મનુષ્ય થાય ત્યારે) ૧ ઉત્કૃષ્ટપણે
 (અનતો) વનસ્પતિનો કાળ અતર પડે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પ્રથમ સમયમા દેવતાને કેટલા કાળનો અતર પડે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જ્યનથી દશ હજાર વરસ અતમુદુર્લભ અધીક અતર પડે (તે
 એમને દશ હજાર વરસ સમયે ઉજા અપ્રથમ સમયી દેવતાનો પેલાનો ભવ જોગરીની
 સાધી મરી અતમુદુર્લભ તિવનથી ભવ મરી પાડે ફરી દેવતા થાય ત્યારે) ૧ ઉત્કૃષ્ટપણે
 અનતો) વનસ્પતિનો કાળ અતર પડે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, અપ્રથમ સમયના દેવતાને કેટલા કાળનો અતર પડે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જ્યનથી અતમુદુર્લભ અતર પડે (તે એમને અતમુદુર્લભ તિવનથી
 ભવ કરીને પાડે દેવતા થાય ત્યારે) ૧ ઉત્કૃષ્ટપણે (અનતો) વનસ્પતિનો કાળ અતર પડે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પ્રથમ સમયમા ૧૧૨૪૧, ૧૧૨૪૧ પ્રથમ સમયના દેવતા ૪, એ ચાર
 માહે કયા કયા થકી થોડા થયા હોય ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, સવસકી થોડા પ્રથમ સમયના ઉપના મનુષ્ય છે ૧ તે થકી પ્રથમ
 સમયના નારકી અસખ્યાત ગુણ છે ૨ તે થકી પ્રથમ સમયના દેવતા અસખ્યાત ગુણ
 છે ૩ તે થકી પ્રથમ સમયના તિવન અસખ્યાત ગુણ છે ૪ (તિવનથી નિમ્ન એક
 સમયે આતા ઉપજના પાણીએ પછ કહાં તિવન માહેથી મરી પાડે તિવન માહે)
 ઉપજે છે તે તો અપ્રથમ સમયીજ કહીએ માટે તે કોરા નદી ૧ જે મનુષ્ય, દેવતા
 નારકી એ ત્રણ ગતી માહેથી મરીને જે તિવન માહે ઉપજે છે તેજ પ્રથમ સમયી
 કહીએ તે તો અસખ્યાતાજ હોય તે માટે અસખ્યાતા કહીએ એ લાનાથ જાણવો)

પ્રશ્ન—' ભગવત અપ્રથમ સમયના ૧૧૨૪૧ ૧ જનત્વ અપ્રથમ સમયના દેવતા ૪
 એ ચાર માહે કયા કયા થકી થોડા થયા હોય ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, એ ચારેનું અપ, બહુત જોમ પ્રથમ સમયના ચારનું કહ્યું તેમજ કહેવું પણ તેમા એટલો વિશેષ જો અપ્રથમ સમયના તિર્યચ અનત ગુણા કહેવા

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પ્રથમ સમયના નારકી ૧ ને અપ્રથમ સમયના નારકી ૨ એ બે માહે કયા કયા થયી થોડા ઘણા હોય ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, સર્વથકી થોડા પ્રથમ સમયના નારકી છે ૧ તે થકી અપ્રથમ સમયના નારકી અસખ્યાત ગુણા છે ૨

એમ શેષ ત્રણે મતીના નારકી પરે કહેના પણ તેમા એટલો વિશેષ જો પ્રથમ સમયના તિર્યચ થકી અપ્રથમ સમયના તિર્યચ અનત ગુણા છે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પ્રથમ સમયના નારકી ૧ જાત અપ્રથમ સમયના ૨તા ૮ એ આઠ માહે કયા કયા થકી થોડા, ઘણા હોય ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, સર્વથકી થોડા પ્રથમ સમયના મનુષ્ય છે ૧ તેથકી અપ્રથમ સમયના મનુષ્ય અસખ્યાત ગુણા છે ૨ (સમુર્ઠિમ સરીત) તેથકી પ્રથમ સમયના નારકી અસખ્યાત ગુણા છે ૩ તેથકી પ્રથમ સમયના દેવતા અસખ્યાત ગુણા છે ૪ તે થકી પ્રથમ સમયના તિર્યચ અસખ્યાત ગુણા છે ૫ (એહની ભારના પૂર્વગત) તેથકી અપ્રથમ સમયના નારકી અસખ્યાત ગુણા છે ૬ તેથકી અપ્રથમ સમયના દેવતા અસખ્યાત ગુણા છે ૭ ને તેથકી અપ્રથમ સમયના તિર્યચ અનત ગુણા છે ૮ એ આઠ પ્રકારે સસારી જીવ કલા એટલે શ્રી જીનાભીગમ મૂળે અહરિષ પ્રતિપતિ સપૂર્ણ થઇ

૧૩૬. નન પ્રકારે સસારી જીવ તેમા તેની લવસ્થિતિ, કાયસ્થિતિ,

અતર ને અપ, બહુતનો અધિકાર.

સા જે આચાર્ય એમ કહે છે જે નન બેટ સસારી જીવ કલા છે તે એવી રીતે કહે છે કે પૃથ્વીકાયા ૧ અપનાયા ૨ તેડકાયા ૩ વાયુમયા ૪ વનસ્પતિમયા ૫ બેરિદ્રીય ૬ તેદ્રીય ૭ ચઉરિદ્રીય ૮ ને પચેદ્રીય ૯

પ્રશ્ન—હે ભગવત પૃથ્વીકાયાની સ્થિતિ કેટલા કાળની છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, પૃથ્વીકાયા આદ્ય દેવને જાવત પચેદ્રીય તે સત્તી સ્થિતિ પૂર્વપરે કહેવી

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પૃથ્વીકાયા પૃથ્વીકાયપણે કેટલો કાળ રહે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, પૃથ્વીકાયાને કાયસ્થિતિ પૂરનીપરે પૃથ્વી કાળ જાણવો જાવત વાયુકાયા જો પૃથ્વી કાળ કહેવો ને વનસ્પતિમયાને કાયસ્થિતિ વનસ્પતિનો કાળ કહેવો વગા બેરિદ્રી ૧ તેદ્રી ૨ ૩ ચઉરિદ્રીની કાયસ્થિતિ સખ્યાતા કાળની છે ને પચેદ્રી જીવની કાયસ્થિતિ હજાર સાગરોપમ કાળગની જાણવી

પ્રશ્ન—હે ભગવત પૃથ્વીકાયાને અતર કેટલા કાળનું પડે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, પૃથ્વી આદીનો અતર સનતે અનતામજનું પડે ને વનસ્પતિઆપને અસખ્યાતા કાળનું અતર પડે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પૃથ્વીકાયા ૧, જાવત્ પચ્ચેદ્રીકાયા ૬, એ નવમાહે કયા કયા થકી થેલા, ધણા હોય?

ઉત્તર—હં ગૌતમ સાયમી યોગ પનેદ્રીજન છે ૧ તેયકી ચારેદ્રી ૮ ૧ વિશેષાધિક છે ૨, તેયકી તેરેદ્રીય વિશેષાધિક છે ૩, તેયકી બેરેદ્રીય વિગતધિક છે ૪, તેયકી તેડકાયા અસખ્યાત યજ્ઞ છે ૫ તેયકી પૃથ્વીકાયા વિશેષાધિક છે ૬ તેયકી અપકાયા વિશેષાધિક છે ૭ તેયકી વાયુકાયા વિશેષાધિક છે ૮ ને તેયકી વનસ્પતિકાયા અનત યજ્ઞ છે ૯ એ નવ પ્રકારે સસારી જીવ કલા એ મી જીવભીગમ ચરે નવ વિધ પ્રતિપતિ સાપૂર્ણ થઈ

૧૩૭. દશ પ્રકારે સસારી જીવ તેમા તેની લાનસ્થિતિ, કાયસ્થિતિ,

અતર ને અપ્પ અટુત્તનો અધિકાર.

લા જે આમાય એમ કહે છે જે દશ પ્રકારે સસારી જીવ કલા છે તે એની ગતે કહે છે કે પ્રથમ સમયના એકેદ્રીય ૧ અપ્રથમ સમયના એકેદ્રીય ૨ પ્રથમ સમયના બેરેદ્રીય ૩ એમ જાવત્ પ્રથમ સમયના પચ્ચેદ્રીય ૬ ને અપ્રથમ સમયના પચ્ચેદ્રીય ૧૦

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પ્રથમ સમયના એકેદ્રીયને કેટલા કાળની સ્થિતિ છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જઘન્યથી એક સમયની ને ઉત્કૃષ્ટપણે પણ એક સમયની સ્થિતિ છે (૫૭ અપ્રથમ સમયી કહેવાય)

પ્રશ્ન—હે ભગવત અપ્રથમ સમયના એકેદ્રીયને કેટલા કાળની સ્થિતિ છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જઘન્યથી અતિ લઘુ બસે ને હપન આવળામનો એક ક્ષુદ્રક ભવ તે પણ એક સમયે ઉજાની ૧ ઉત્કૃષ્ટપણે બાવીસ દળર વરસ એક સમયે ઉજાની સ્થિતિ છે

એમ એલે અબીપ્રાયે સર્વ પ્રથમ સમયીને જઘન્યથી એક સમય ને ઉત્કૃષ્ટપણે પણ એક સમયની સ્થિતિ કહેવી ને અપ્રથમ સમયી સર્વને જઘન્યથી એક ક્ષુદ્રક ભવ તે પણ એક સમયે ઉજાની ૧ ઉત્કૃષ્ટપણે જેહને જેટલી સ્થિતિ છે તે સમયે ઉબી કહેવી એમ જાવત્ અપ્રથમ સમયી પચ્ચેદ્રીયને ઉત્કૃષ્ટી સ્થિતિ તેનીશ સામરોપમ એક સમયે ઉબી કહેવી.

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પ્રથમ સમયના એકેદ્રીયને કેટલા કાળની કાયસ્થિતિ છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ પ્રથમ સમયી સર્વને જઘન્યથી એક સમયની ને ઉત્કૃષ્ટપણે પણ એક સમયની કાયસ્થિતિ કહેવી ને અપ્રથમ સમયી સર્વને જઘન્યથી એક ક્ષુદ્રક ભવ તે પણ સમયે ઉજાની ને ઉત્કૃષ્ટપણે એકેદ્રીયને (અનતો) વનસ્પતિનો કાગ બેરેદ્રી, તેડદ્રી, ચઉરેદ્રીને સખ્યાતો કાળ અને પચ્ચેદ્રીયને દળર સામરોપમ ઝાઝેસની કાયસ્થિતિ કહેવી

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પ્રથમ સમયના એકેદ્રીયને કેટલા કાળનું અતર હોય ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જ્યન્યથી બે મુલક ભવ સમયે ઉજ્જાનુ (તે એમજે એકતો તેહીજ મુલક ભવ ને અતર માટે એક અન્ય મુલક ભવ કરીને પાછો એકદ્રીય થાય તે માટે) અને ઉત્કૃષ્ટપણે (અનતો) વનસ્પતિનો કાળ અતર પડે (એકદ્રીય માહે અનતો કાળ રહે પણ પ્રથમ સમયી ન કહેવાય પણ જ્યારે બેઈદ્રીયાદિકનો ભવ કરીને પાછો એકદ્રીય થાય ત્યારે પ્રથમ સમયી થાય તે માટે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, અપ્રથમ સમયના એકદ્રીને કેટલા કાળનો અતર હોય ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જ્યન્યથી એક મુલક ભવ સમયે અધીક (બેઈદ્રીયાદિકપણે એક મુલક ભવ કરીને પાછો એકદ્રી થાય ત્યારે) ને ઉત્કૃષ્ટપણે બે હજાર સાગરોપમ સખ્યાતે વરસે અધીક (એટલું બેઈદ્રીયાદિકપણે રહીને પાછો એકદ્રી થાય તે માટે)

શોષ સર્વ બેઈદ્રીયાદિક પ્રથમ સમયીને અતર જ્યન્યથી બે મુલક ભવ સમયે ઉજ્જાનુ (તે એમજે એક તો પોતાનો મુલક ભવ અને અતર માટે એક અન્ય જાતનો મુલક ભવ કરે એ જ્યન્ય અતર જાણુ) આ ઉત્કૃષ્ટપણે (અનતો) વનસ્પતિનો કાળ અતર પડે

વળી અપ્રથમ સમયી શોષ સર્વ બેઈદ્રીયાદિકને જ્યન્યથી એક મુલક ભવ સમયે અધીક (તેહની લાવના પૂર્વત) ને ઉત્કૃષ્ટપણે (અનતો) વનસ્પતિનો કાળ અતર પડે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પ્રથમ સમયના એકદ્રી ૧ જાવત્ પ્રથમ સમયના પચ્ચેદ્રી ૫ એ પાંચ માહે કયા કયા થકી થોડા ધણા હોય ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, સર્વ થકી થોડા પ્રથમ સમયના પચ્ચેદ્રીય છે ૧ તેથકી પ્રથમ સમયના ચત્તેદ્રી વિશેષાધિક છે ૨ તેથકી પ્રથમ સમયના તેઈદ્રિ વિશેષાધિક છે ૩ તેથકી પ્રથમ સમયના બેઈદ્રિ વિશેષાધિક છે ૪ તેથકી પ્રથમ સમયના એકદ્રી વિશેષાધિક છે ૫ (એકદ્રી પૂણ સમયે સદાઈ અનતા ઉપજતા પામીએ પણ તે ધંદા ન હોના કેમકે જે બેઈદ્રિયાદિક માહેથી એકદ્રીપણે ઉપજતા હોય તે પ્રથમ સમયી કહીએ તે માટે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, અપ્રથમ સમયના એકદ્રી ૧, જાવત્ અપ્રથમ સમયના પચ્ચેદ્રી ૫ એ પાંચ માહે કયા કયા થકી થોડા ધણા હોય ?

ઉત્તર—ગૌતમ, જેમ પ્રથમ સમયીનું અરૂપ બહુત્વ કહ્યું તેમજ કહેવું પણ તેમાં એટલો વિશેષ છે જે આહી અપ્રથમ સમયના એકદ્રી અનત ગુણા કહેવા પ (એકદ્રી અપ્રથમ સમયના અનતા છે તે માટે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત પ્રથમ સમયના એકદ્રી ૧ ૧ અપ્રથમ સમયના એકદ્રી ૨ એ બે માહે કયા કયા થકી થોડા ધણા હોય ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ સર્વ થકી થોડા પ્રથમ સમયના એકદ્રી છે ૧ (અસખ્યાતા પામીએ તે માટે) તેથકી અપ્રથમ સમયના એકદ્રી અનત ગુણા છે ૨

શોષ બેઈદ્રિયાદિક સર્વ માહે સર્વ થકી થોડા પ્રથમ સમયી છે ૧ તેથકી અપ્રથમ

સમયી અમખ્યાત ગુણ છે ૮

પ્રશ્ન—હે ભાવત, પ્રથમ સમયના એકેદ્રી ૧ અપ્રથમ સમયના એકેદ્રી ૨ ભવત પ્રથમ સમયના પચેદ્રી ૯ ૧ અપ્રથમ સમયના પચેદ્રી ૧૦ એ દશ માહે કેણુ કયા કયા થકી થોડા ઘણા હોય?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, સર્વ થકી થોડા પ્રથમ સમયના પચેદ્રી છે ૧, તેમકી પ્રથમ સમયના ચઢેદ્રી વિશેષાધિક છે ૨, તેમકી પ્રથમ સમયના તેષદ્રિ વિશેષાધિક છે ૩, તેમકી પ્રથમ સમયના બેષદ્રિ વિશેષાધિક છે ૪ તેમકી પ્રથમ સમયના એકેદ્રી વિશેષાધિક છે ૫, (બેષદ્રિવાદિક માહેથી ઉપજતા અસખ્યાતાજ પામીએ ને માટે) તેમકી અપ્રથમ સમયના પચેદ્રી અમખ્યાત ગુણ છે ૬, તેમકી અપ્રથમ સમયના ચઢેદ્રી વિશેષાધિક છે ૭, તેમકી અપ્રથમ સમયના તેષદ્રિ વિશેષાધિક છે ૮, તેમકી અપ્રથમ સમયના બેષદ્રિ વિશેષાધિક છે ૯ ને તેમકી અપ્રથમ સમયના એકેદ્રી અનત ગુણ છે ૧૦ એ દશ પ્રકારના સસારી જીવ કલા એટલે થી જનાભીગમ સરે દશ વિધ પ્રતિપતિ સપૂણ થઈ એટલે સસારી જીવનો અભિગમ વાતારપ સપૂર્ણ થયો

૧૩૮ સર્વ જીવનો અધિકાર.

સર્વ જીવને મિત્ર એક ના પ્રતિપતિ એણી પરે કહીએ તે કહેછે કેટલાએક આચાર્ય એમ કહેછે ને એ બેદે સર્વ જીવ કલા છે ભવત કેટલાએક આચાર્ય એમ કહેછે ને દશ બેદે સર્વ જીવ કલા છે તેમા પ્રથમ બે બેદ કહે છે

૧૩૯. બે બેદે સર્વ જીવના આળાવા ૧૩. તેમા તેની કાયસ્થિતિ,

અતર ને અટપ ખહુત્વનો અધિકાર.

તેમા ને આચાર્ય એમ કહેછે ને એ બેદે સર્વ જીવ છે તે એમ કહેછે કે સીધ ૧, ને અસિદ્ધ તે સસારી જીવ ૨

પ્રશ્ન—હે ભાવત, સિદ્ધ સિદ્ધપણે જીવો કાગ રહે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, સિદ્ધની આદિ છે પણ અત નથી (માટે તેના કાગ કહેનાય નહી)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, અસિદ્ધ અસિદ્ધપણે કેટલો કાગ રહે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, અસિદ્ધ તે સસારી જીવ તેમા બે બેદ છે તે એ. જેની આદિ પણ નહિ અને અત પણ નહિ તે અભવજીવ ૧, અને જેની આદિ નથી પણ અત છે તે ભવ જીવ ૨ કીએ ૨ પણ એ બેના કાળુ માન કહેનાય નહિ

પ્રશ્ન—હે ભગવત સિદ્ધને કેટલા કાળનું અતર છે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ સર્વ અર્થ વસિત (આદિ છે પણ અત નથી) ને અતર નથી (સિદ્ધ પાળ સસારી ચાવ નહા માટે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, અસિદ્ધ જે સસારી જીવ તહને કેટલા કાળનું અતર છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેના બે બેદ છે તેમાં જે અનાદિ અપર્ય વસિત તે અલબ્ધ જીવ તેહને અતર નથી (કેમકે અલબ્ધ જીવ સિદ્ધ ન થાય તે માટે) ને અનાદિ સપર્ય વસિત તે લબ્ધ જીવ મોક્ષ જાસે પણ પાઞ્ડા ફરી સસારી જીવ ન થાય તે માટે તેને પણ અતર નથી

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સિદ્ધ ૧, ને અસિદ્ધ તે સસારી જીવ ૨ એ બે માહે કયા કયાયકી યોગા ધણા છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, સર્વથકી યોગા સિદ્ધ છે ૧, તેથકી અસિદ્ધ જે સસારી જીવ તે અનત ગુણા છે ૨ ॥૧૧॥

અથવા વળી બે બેદે સર્વ જીવ કલા છે સધદ્રિય (તે હદ્રિય સહીત સસારી જીવ) ૧, ને અનેદ્રિય (તે હદ્રિ રહીત સિદ્ધના જીવ) ૨

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સધદ્રિય અધદ્રિયપણે કેટલો કાળ રહે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, સધદ્રિય બે બેદે છે અનાદિ અપર્ય વસિત તે અલબ્ધ ૧, ને અનાદિ સપર્ય વસિત તે લબ્ધ ૨, એ બેના કાળનું માન કહેનાય નહીં

પ્રશ્ન—હે ભગવત, અનેદ્રિય જે મિદ્ધ તે અનેદ્રિયપણે કેટલો કાળ રહે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, અનેદ્રિ જે સિદ્ધ તે સાદિ અપર્યવસીત છે તેની આદી છે પણ અત નથી

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સધદ્રીયો અતર કેટલા કાળનું પડે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, સધદ્રીયો અતર નથી (કેમકે અનેદ્રી થઇ સધદ્રીય નહીં થાય માટે) એમ અનેદ્રીને પણ અતર નથી (જનેની જ્ઞાનના પૂર્વવત્ત)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સધદ્રીય ૧ ને અનેદ્રી ૨ એ બે માહે કયા થકી યોગા, ધણા હોય ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, સર્વથી યોગા તે અનેદ્રી સિદ્ધ છે ૧ તેથળી સધદ્રીય તે સસારી અનત ગુણા છે ૨ ॥૨૧॥

અથવા વળી બે બેદે સર્વ જીવ કલા છે સકાયા ૧, (તે સસારી જીવ) ને અર્થયા ૨ (તે સિદ્ધના જીવ)

એમજ સ્થિતિ અતર પ્રગુણ પૂરપરે કહેવું ॥૩॥

અથવા વળી બે બેદે સર્વ જીવ કલા છે સજેગી ૧ (તે સસારી જીવ પેદેતેથી તેરમા ગુણુરયાન લગીના) ને અજેગી ૨ (તે ચક્રમા ગુણુરયાના ને સિદ્ધ)

તેમજ એહની કાયસ્થિતિ, અતર, અત્ત, બહુત તે જેમ સમયા, અકાયાને કહ્યું તેમજ કહેવું ॥૪॥

અથવા વળી બે બેદે સર્વ જીવ કલા છે સવેદી ૧ (તે નવમા ગુણકાણા લગી) ને અવેદી ૨ (તે દસમા ગુણકાણાથી ઉપરના અને મિદ્ધ)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સવેદી સવેદી પણે કયલો કાળ રહે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, સવેદી ત્રણ ભેદ છે તે આદિ સપર્થવસિત ૧ (તે અભય ક્યારેય પણ સવેદી નહોં દબે) અનાદિ સપર્થવસિત ૨ (તે ભય ક્યારેય પણ અવેશિયો) ને સાદિ સપર્થવસિત ૩ (તે ઉપસમ શ્રેણીથી પડ્યા તે) તેમા જે સાદિ સપર્થવસિત ઉપસમ શ્રેણીથી પડીને સવેદી થયા છે તે જ્યથા યથી અતર્મુદ્ગત સવેદી રહે (પછે પાછો શ્રેણી ચડીને અવેદી થાય તે માટે) અને ઉત્કૃષ્ટપણે અનતો કાળ સવેદી રહે એટલે અનતી ઉત્સર્પિણી અવસર્પિણી સ્વંથી અથ પુદ્ગલ દેસે ઉગુ પરાતત સંસારમા ભગે પછે મોક્ષ ભય અને જે અનાદિ અપય રસીન ને અનાદિ સપર્થ વસિત છે તેદના કાળનું માન કહેનાય નહોં

પ્રશ્ન—હે ભગવત, અવેદી અવેદીપણે કેટલો કાળ રહે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, અવેદી બે ભેદ છે તે સાદિ અપર્થ વસિત ૧, (તે સીદ તથા ગારમા શુભકાણુ ઉપરના જીવ) ને સાદિ સપર્થ વસિત ૨, (તે દમ્ભે અગારમે શુભકાણે અવેદિ તે) તેમા જે સાદિ અપર્થ વસિત અવેદિ છે તે જ્યથા યથી એક સમય રહે (તે એમને એક મમેજ કાળ કરે ત્યારે અવેદિ થાય તે માટે) અને ઉત્કૃષ્ટપણે અતર્મુદ્ગત રહે (દશમા, અગ્રમા શુભકાણુ એટલુજ માન છે પછે ત્યાથી પરતો સવેદી થાય તે માટે) અને જે સાદિ અપર્થવસિત છે તેના કાળનું માન કહેનાય નહોં (કાણુ કે ગારમા શુભકાણુ ઉપરનાને પડુ નથી અને સિદ પણ ક્યારેય સવેદી ન થાય તે માટે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સવેદીને કેટલા કાળનું અતર હોય ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, અનાદિ અપર્થ વસિત (જે અભય) તેદને અતર નથી આશો સપર્થ વસિત (તે ભય) તેને પણ અતર નથી તે સાદિ સપર્થ વસિત તે જે ઉપસમ શ્રેણી અવેદી થઇને કાળ કરે ત્યા સવેદી થાય તેદને જ્યથા યથી એક સમયનું અતર પડે ને ઉત્કૃષ્ટપણે અતર્મુદ્ગતનું અતર પડે (એટલું અવેદી રહીને સવેદી થાય તે માટે અતર્મુદ્ગત હોય)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, અવેદીને કેટલા કાળનું અતર હોય ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેના બે ભેદ છે સાદિ અપર્થવસિત તે દાષક શ્રેણી ચડી અવેદિ થાય તેદને અતર નથી ૧ (પાછો સવેદી ન થાય તે માટે) અને સાદિ સપર્થવસિત (તે દશમા, અગ્રમા શુભકાણુ) અવેદિ તેદને જ્યથા યથી અતર્મુદ્ગતનું અતર પડે (સવેદી થઇને અતર્મુદ્ગત પાછો શ્રેણી મારે ત્યા અવેદી થાય તે માટે) ને ઉત્કૃષ્ટપણે અનતો કાળ ભગવત જ્યથા પુદ્ગલ પરાતત દેસે ઉલો અતર પડે (એટલો કાળ સવેદી પડે રહીને પણ અવેદી થાય)

પ્રશ્ન—હે ભગવત સવેદી ૧ તે અવેદી ૨ એ બે માહે કયા કયા થયા હોય ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, સપર્થવસિત ૧ અવેદી ૨ તે થયા સવેદી ૨ અનત શુભકાણુ ૨ ૧૧૫

અથવા વળી બે બેદે સર્વ જીવ કલા છે સકાયા ૧ (દશમા ગુણકાણ્વા લગી) ને
અકાયા ૨ (તે દસમા ગુણકાણ્વા ઉપરના ને સિદ્ધ)

તે જેમ સવેદી અવેદી કલા તેમજ સર્વ કહેવા ॥૬॥

અથવા વળી બે બેદે સર્વ જીવ કલા છે સલેશી ૧ (તે સસારી તેરમા ગુણકાણ્વા
લગી) ને અવેશી ૨ (તે ચઉદમા ગુણકાણ્વાના ૧ સિદ્ધ) તે જેમ અસિદ્ધ, સિદ્ધને કહ્યું
તેમ સર્વ કહેવું તેમા યોગ અવેશી છે ૧ ને તે થઈ સલેશી અનત ગુણ છે ૨ ॥૭॥

અથવા વળી બે બેદે સર્વ જીવ કલા છે શાની ૧, (તે બીજા ને ચોથા ગુણકાણ્વા
ઉપરના ને સિદ્ધ) અને અશાની ૨, (તે પહેલા ત્રીજા ગુણકાણ્વાના જીવ)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, શાની શાની પણે કેટલો કાળ રહે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, શાની બે બેદે છે સાદિ અપર્યવસિત (અપ્રતિપાતિ) શાની ૧ ને
સાદિ સપર્યવસિત (તે જે પડે) શાની ૨ તેમા જે સાદિ સપર્યવસિત શાન છે તે જ્ઞાન્યથી
અતર્થુદુત્ત અને ઉત્કૃષ્ટપણે જાસઠ સામરોપમ આચેરા રહે (ક્ષાયોપસમ સમ્યક્ત્વીને મર્તિ, શ્રુત
શાન રહે પડે પડે તે માટે) આજે જે સાદિ અપર્યવસિત શાન છે તેના તો કાળતુ માન
હોય નહીં (કેમકે આ યુ જ્ઞાનજ નહીં)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, અશાની અશાની પણે કેટલો કાળ રહે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, અશાની ૧ સવેદીની પરે ત્રણ બેદે કહેવા (અનાદિ અપર્ય વસીત
૧, અનાદિ સપર્ય વસીત ૨, સાદિ સપર્ય વસીત ૩)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, શાની ૧ અતર કેટલા કાળતું હોય ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, શાની બે બેદે છે તેમા શાની જે સાદિ અપર્ય વસીતને અતર નથી
(અણપડના માટે અપ્રતિપાતિ જ્ઞાનવત) અને સાદિ સપર્યવસીત જે શાની તે જે પડે તે
તેને જ્ઞાન્યથી અતર અતર્થુદુત્ત (તે પાડો અતર્થુદુત્ત સમ્યક્ત્વ પામે તે માટે)
અને ઉત્કૃષ્ટપણે અનંતો કાળ અથ પુદ્ગળ પરાનર્ત દેશે ઉણો અતર પડે (એટલું
મિધ્યાત્વમા રહીને ફરી જ્ઞાન પામે તે માટે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, અશાની ૧ અતર કેટલા કાળતું હોય ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, અશાની ત્રણ બેદે છે (તે પૂવનત) તેમા જે અનાદિ અતર અને
અનાદિ જ્ઞાન એ બેને તો અતર નથી અને જે સાદિ સપર્યવસિત તેને જ્ઞાન્યથી અતર
ર્થુદુત્ત અતર પડે અને ઉત્કૃષ્ટપણે જાસઠ સામરોપમ આચેરા અતર પડે (એટલો
કાળ શાની પણે રહીને વળી પાડો અશાની થાય તે માટે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, શાની ૧ ને અશાની ૨ એ બે માહે કયા કયા થઈ યોગ ધણા છે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, સનથી યોગ શાની છે ૧, તેથઈ અશાની અનતગુણ છે ૨ ॥૮॥

અથવા વળી બે બે સર્વ જીવ કલા છે આહારી ૧, ને અણુહારી ૨, (વિમલ ગતિ, કેવળ સમુદ્ધાતે, અન્નેગી આ સિદ્ધ)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, આહારી જીવ આહારીપણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, આહારી જીવ બે બે છે તે જહમય આહારી ૧, અને કેવળ આહારી ૨

પ્રશ્ન—હે ભગવત, જહમય જીવ આહારીપણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્યારે એક કુચક ભવ તેપણુ બે સમયે હોય છે (તે કેમને વિમલગતિ બે સમય અણુહારી રહીને મુષક ભવ કરે તે ભોમરીને વળી વિમલગતિ અણુહારી થાય ત્યારે એ માન જાણુ) આ ઉત્કૃષ્ટપણે અસંખ્યાને કાળ ભવત ક્ષેત્રથી આનુગતા અસંખ્યાતમા ભાગ માટે જોડવા આગમ પ્રદેશ હોય તેટલી ઉત્સર્પિણિ અવસર્પિણિ લગી રહે (વિમલગતિ ન કરે આહારીજ રહે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, કેવળી આહારીપણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—જ્ઞાતમ, જ્યારેથી અતર્મુક્ત અને ઉત્કૃષ્ટપણે દેમે ઉભી પૂરી કોટી લગી આહારી હોય

પ્રશ્ન—હે ભગવત, અણુહારી અણુહારીપણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, અણુહારી બે બે છે જહમય અણુહારી ૧, અને કેવળી અણુહારી ૨

પ્રશ્ન—હે ભગવત, જહમય અણુહારી જહમય અણુહારીપણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્યારેથી એ સમય હ અને ઉત્કૃષ્ટપણે બે સમય રહે (વિમલગતિ વર્તેલા થયે એક અણુહારી રહે તે માટે વળી મયાતરે પણ સમય પણ અણુહારી કલા છે પણ આ સિદ્ધાન્ત માટે કહ્યું તે તહેત છે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, કેવળી અણુહારી કેવળી અણુહારીપણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેના બે બે છે તે મિદ્ધ થયા તે કેવળી સદાય અણુહારી છે ૧, અને મનુષ્ય ભવે ગયા કેવળી ક્યારેક અણુહારી (કેવળ સમુદ્ધાત વેળા) હોય ૨

પ્રશ્ન—હે ભગવત મિદ્ધ થયા તે કેવળી અણુહારી કેટલા કાળ લગી રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ અણુહારી થયાની આદિ છે પણ અત નથી (સિદ્ધ થાજ આહારી નથી થાય તે માટે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, ભવય કેવળી અણુહારીપણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, ભવય કેવળી અણુહારી બે બે છે સન્નેગી ૧, (તેમને મુલ્યબો ભવય કેવળી સમુદ્ધાત કરવા અણુહારી હોય) આ અન્નેગી ૨ (મહેતમે મુલ્યબો ભવય કેવળી અણુહારી હોય)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સન્નેગી તેરમે ગુણકાણે ભવસ્ય કેવળી અણાહારી કેટલો કાળ રહે ?
ઉત્તર—હે ગૌતમ, જ્ઞાન્યપણે અને ઉત્કૃષ્ટપણે પણ કેવળી સમુદ્ધાત કરતા નહીં સમય અણાહારી રહે (આઠ સમયનો કેવળી સમુદ્ધાત છે તેમાં ત્રીજો, ચોથો અને પાંચમો સમય અણાહારી હોય)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, અન્નેગી ચઉદમે ગુણકાણે ભવસ્ય કેવળી અણાહારી કેટલો કાળ રહે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જ્ઞાન્ય પણે અને ઉત્કૃષ્ટપણે પણ અતર્થુદ્વર્તન અણાહારી રહે (ચૌદમા ગુણકાણાનું એટલુંજ પાંચ લઘુ અક્ષરનું માન છે તે માટે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, છદ્મસ્ય આહારીને કેટલા કાળનું અતર પડે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જ્ઞાન્યથી એક સમય અતર પડે ને ઉત્કૃષ્ટપણે બે સમયનું અતર પડે (વિમદ્ગતિ અણાહારી હોય તે માટે આહારનો અતર પડે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, કેવળી આહારકને કેટલા કાળનું અતર પડે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જ્ઞાન્યપણે અને ઉત્કૃષ્ટપણે પણ એક સમયનું અતર પડે (કેવળી સમુદ્ધાતે અણાહારી હોય સારે આહારનો અતર પડે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, હદ્મસ્ય અણાહારી ને કેટલા કાળનો અતર પડે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જ્ઞાન્ય પણે મુષક ભવ બે સમય ઉછાનો અતર પડે (તે એમ ને વિમદ્ગતી બે સમય અણાહારી રહીને કુષક ભવ કરે ત્યાં આહારી ચક્રને બળાં વિમદ્ગતી કરે તે માટે) અને ઉત્કૃષ્ટપણે અસખ્યાતો કાળ જ્ઞાનત્ અગિયના અસખ્યાતમાં ભાગ મહિ જેટલા આમશ પ્રદેશ હોય તેટલી ઉત્સર્પિણી, અનસર્પિણી લગી ગદે (વિમદ્ગતી કરેજ નહીં સારે અતર પડે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સિદ્ધ કેવળી અણાહારીને અતર કેટલા કાળનો પડે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, તે તો સાદી અપર્યં વસિત છે તેને અતર નથી (શરીને આહારી નહીં થાય તે માટે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સન્નેગી તેરમે ગુણકાણે ભવસ્ય કેવળી આહારીને અતર કેટલા કાળનો પડે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જ્ઞાન્ય પણે અને ઉત્કૃષ્ટપણે પણ અતર્થુદ્વર્તનું અતર પડે. (કેવળી સમુદ્ધાત પછી અતર્થુદ્વર્તે ચઉદમુ ગુણકાણું પડીરહે તે માટે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, અન્નેગી ભવસ્ય કેવળી અણાહારીને અતર કેટલા કાળનો પડે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, તેને અતર નથી (કેમકે ચઉદમા ગુણકાણાથી પાંચરોજ મુક્તિ જ્ઞાન પડે આહાર ન કરે તે માટે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, આહારક ૧, ને અણાહારક ૨ એ બે મહિ કયા કયાકાળી ધોરા ધણા છે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ સત્યથી થોડા દુઃખ અભાદારી છે ૧, તેથી આદારી છ. ૧ અસખ્યાત શુભ છે ૨, (નિગોદો અમખ્યાતમો યાઃ સર્વો વિમુક્તો વગવા અભાદારી પામીએ, તે માટે અભાદારીથી આદારી આતા ૧ કદીને એ ભાવ) ૧૧૦

અથવા ૧થી પ્રમાણે તે બેરે સત્ છ. ૧ કલા જે ભાવ ૧, (તે ભાવાએ બોલે તે) ૨ અભાદાર ૨ (તે જે જ્ઞા. ૨ છે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સભાદક સભાદકપણે કેટલો કાળ રહે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્ય-યપણે એ સમય રહે ૧ ઉત્કૃષ્ટપણે અતર્થુકતા સતી ભ. ૫. વગળા સદીન રહે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, અભાદક અભાદકપણે કેટલો કાળ રહે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, અભાદક જે બેરે છે મિદ્ અભાદક ૧, (જેની અદિ છે પાત્ર અત નથી) તે સસારી અભાદક ૨ (જેની અદિ પાત્ર છે, ૧ અત પાત્ર છે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, મિદ્ અભાદક અભાદકપણે કેટલો કાળ રહે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ એના કાળ ૧ મા. ૧૧૦૫૫ ૧૦ (કેમકે ત્રિવ કારણ પાત્ર બોનરો નહીં)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સસારી અભાદક અભાદકપણે કેટલો કાળ રહે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ જ્ય થથી અતર્થુકતા વગી નહ તે ઉત્કૃષ્ટપણે અતર્થુકતા કાળ અતર્થુકતા, ઉત્કૃષ્ટપણે અતર્થુકતા થોડી અસખ્યાતા મુદ્ધમળ પગલાત વગી અભાદકપણે રહે (એક દિગ્રાહે રહે ત્યા અભાદક છે તે માટે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત સભાદકને કેટલો કાળનો અતર પડે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ જ્ય થથી અતર્થુકતાનો અતર પડે ૧ ઉત્કૃષ્ટપણે (અતર્થુકતા) વતરપતિનો કાળ અતર પડે

પ્રશ્ન—હે ભગવત અભાદકો કેટલો કાળનો અતર પડે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેના એ બે છે મિદ્ અભાદક ૧ તે સસારી અભાદક ૨

પ્રશ્ન—હે ભગવત, મિદ્ અભાદકો કેટલો કાળનો અતર પડે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેનો અતર નથી (મિદ્ કારણ પાત્ર મોડે નહીં તે માટે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સસારી અભાદકને કેટલો કાળનો અતર પડે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ જ્ય થથી એક સમય (ભાષાકલ્પ મહાનુષ્ય) ૧ ઉત્કૃષ્ટપણે અતર્થુકતાનો અતર પડે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, અભાદક ૧ ૧ અભાદક ૨, એ બે માટે ત્યા અભાદકી મોડા થયા હોય ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ સત્યથી થોડા ભાવ છે ૧ તેથી અભાદક અતર્થુકતા શુભ છે ૨ (એક દી. ૧ મિદ્ અતર્થુકતા છે તે માટે) ૧૧૦

અથવા વળી બે બેઠે સર્વ જીવ કલા છે સશરીરી ૧, (તે સસારી જીવ) ને અશરીરી ૨ (તે સિદ્ધ ભગવત)

તે જેમ સિદ્ધ, અસિદ્ધને કહ્યું તેમ સવ કહેવું લા થો. અશરીરી છે ૧, ને તેથી સશરીરી અનત ગુણ છે ૨ ॥૧૧॥

અથવા વળી બે બેઠે સર્વ જીવ કલા છે ચરીમ ૧, (તે ભવ) ને અચરીમ ૨ (તે અભવ ને, સિદ્ધ)

મરન—હે ભગવત, ચરીમ ચરીમ પણ કેટલા કાળ રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, ચરીમની આદિ નથી પણ અત છે (મોક્ષ જાણે સારે)

મરન—હે ભગવત, અચરીમ અચરીમ પણ કેટલા કાળ રહે?

ઉત્તર—હ જ્ઞાતમ, અચરીમ બે બેઠે છે તે અનાદિ અપર્યંત સીત ૧, (તે અભવ) ને સાદિ અપર્યંત વસીત ૨, (તે સિદ્ધ)

મરન—હે ભગવત, ચરીમનો અતર કેટલા કાળનો પડે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેને અતર નથી (કેમકે ચરીમ તે ભવ મોક્ષ જાણે ત્યારે અચરીમ થાય ત્યાંથી પાછો ચરીમ ન થાય કેમકે પાછુ આવવું નથી માટે અતર નથી)

મરન—હે ભગવત, અચરીમને અતર કેટલા કાળનો પડે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેના બે બેઠે છે, તે અનાદિ અપર્યંત વસીત ૧, (તે અભવ) ને સાદિ અપર્યંત વસીત ૨ (તે સિદ્ધ) એ અચરીમ બનેને અતર નથી (કેમકે ચરીમ તે અચરીમ થાય પણ અચરીમ તે ચરીમ ન થાય તે માટે)

મરન—હે ભગવત, ચરીમ ૧, ને અચરીમ ૨, એ બે માહે કયા કયા થઈ થોડા ધણા છે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, સવથી થોડા અચરીમ છે ૧, (અભવ અને સિદ્ધ) તે થઈ ચરીમ અનત ગુણ છે ૨, (ભવ) ॥૧૨॥

અથવા વળી બે બેઠે સર્વ જીવ કલા છે, તે સામારોપયોગવત ૧, (તે આનોપયોગવત) ને અનાકારોપયોગવત ૨, તે દર્શનોપયોગવત)

એ બેને સંતિષ્ટના કાયસ્થિતિ અને અનર પણ જ્યનથી અતર્મુક્ત તે ઉત્કૃષ્ટપણે, પણ અતર્મુક્ત (ઉપયોગનો કાળ એટલોજ હોય તે માટે)

મરન—હે ભગવત, સાકારોપયોગવત ૧, તે અનાકારોપયોગવત ૨, એ બે માહે કયા કયા થઈ થોડા ધણા હોય?

ઉત્તર—હ જ્ઞાતમ, સર્વથી થોડા અનાકારોપયોગી છે ૧, (સામાન્ય દર્શનના કાળ થોડા તે માટે) તે થઈ સામારોપયોગી સખ્યાત ગુણ છે ૨ (વિશેષ જ્ઞાન કાળ થોડા તે માટે) ॥૧૩॥ હવે સમ્રદ્ધી ગાથા કહેછે

સિદ્ધ સર્ગદિય કાણ, જોણ વેણ કસાય છેસાયા॥

નાણુ વયોગા હારા, માસ શરીરાય ચરમોય ॥૧॥ (ટીકાયાં)

અર્થ—સિદ્ધ ૧, સદ્દીપ ૨, કાચ ૩, ભેમ ૪, વેદ ૫, કપાલ ૬, હેત્યા ૭, યાન ૮, ઉપયોગ ૯, આહારી ૧૦, ભાષક ૧૧, સશરીરી ૧૨, નેતરીમજ્જ ૧૩ એ તેર આળા વાની સમદેહી ગાથા કહી એ થી છવનીગમ સુરે સર્વ છવની દ્રવિષિ પ્રતિપતિ સપૂર્ણ થઈ ૧૪૦, ત્રણ પ્રકારે સર્વ છવ. તેના આજાના સાત. તેમાં તેની કાયસ્થિતિ,

અતર ને અદેષ, બહુતવનો અધિકાર

સા જે આચાર્ય એમ કહે છે જે ત્રણ પ્રકારે સર્વ છવ કલા છે તે એવી રીતે કહે છે કે સમ્યક્દ્રષ્ટી ૧, મિત્રાદ્રષ્ટી ૨, ને સમ્યક્, મિત્રાદ્રષ્ટી તે મીત્રદ્રષ્ટી ૩

પ્રશ્ન—હું ભગવત, સમ્યક્દ્રષ્ટી સમ્યક્દ્રષ્ટીપણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, સમ્યક્દ્રષ્ટી જે બેઠે છે તે સાદિ અપર્યવસિત ૧ (તે અનાદિ મિત્રાત્વમાથી સમ્યક્ત્વ પામ્યો તેની આદિ છે પણ અત નથી ક્રમકે ક્ષાયક સમ્યક્દ્રષ્ટી પડે નહીં મોક્ષ જાય તે માટે) ૧ સાદિ અપર્યવસિત ૨ (તે જે સમ્યક્ત્વ પામીને નથી પડ વાય થાય છે તે) તેમા જે સાદિ સપર્યવસિત સમ્યક્ દ્રષ્ટી છે તે જન્મ-મથી અતર્મુક્ત રહે (ઉપસમ સમ્યક્ત્વ પ્રમુખ) ૧ ઉત્કૃષ્ટપણે જાસક સામગ્રેયમ આજેના રહે (માર્ગેય સમીક સમ્યક્ત્વત)

પ્રશ્ન—હે ભગવત મિત્રાદ્રષ્ટી મિત્રાદ્રષ્ટીપણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, મિત્રાદ્રષ્ટી નજુ બેઠે છે તે સાદિ સપર્યવસિત ૧ (તે પડરાય) અનાદિ અપર્યવસિત ૨ (તે મિત્રાત્વથી અલગ) અને અનાદિ સપર્યવસિત ૩ (તે ભગ્ન) તેમા જે સાદિ સપર્યવસિત મિત્રાત્વથી સમ્યક્ત્વથી પડીને મિત્રાત્વમા આવી છે તે જન્મ-મથી અતર્મુક્ત રહે ને ઉત્કૃષ્ટપણે અનતો કાળ જાત અર્થ પુરુષગણ પરાયત દેશે ઉજો ગ્હે પડી સમ્યક્ત્વ પામે (અને શેષ એના કાળનુ માન થાય નહીં)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, મીત્રદ્રષ્ટી મિત્રદ્રષ્ટીપણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, મિત્રદ્રષ્ટી (નીજે મીત્ર મુલાકાળે) તે જન્મ-મપણે અને ઉત્કૃષ્ટપણે પણ અતર્મુક્ત રહે (પછી સમ્યક્ત્વ પામે અથવા મિત્રાત્વમા જાય)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સમ્યક્દ્રષ્ટી કેટલા કાળનો અતર પડે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, સમ્યક્દ્રષ્ટીના જે બે. છે સાદિ અપર્યવસિત ૧ ને સાદિ સપર્યવસિત ૨, તેમા જે સાદિ અપર્યવસિત (ક્ષાયક સમ્યક્ત્વથી) તેને અતર નથી (ક્રમકે તે પાછો મિત્રાત્વની ન થાય તે માટે) અને જે સાદિ સપર્યવસિત (તે ઉપસમી દામોપસમી સમ્યક્ત્વથી) તેને જન્મ-મથી અતર્મુક્ત અતર પડે અને ઉત્કૃષ્ટપણે અનતો કાળ જાત અર્થ પુરુષગણ પરાયત દેશે ઉજો અતર પડે (એટલે કાળ વળી પાછો ફરીને અતર્ય સમ્યક્ત્વ પામે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, મિથ્યાદ્રષ્ટીને કેટલા કાળનો અનર પડે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, મિથ્યાદ્રષ્ટીના ત્રણ ભેદ છે અનાદિ અપર્યવસિત ૧, (તે અભવ્ય) અનાદિ સપર્યવસિત ૨, (તે ભવ્ય) તે સાદિ સપર્યવસિત ૩ (તે તત્ત્વજ્ઞવથી પડીને મિથ્યાત્વી થયા છે તે) તેમાં પ્રથમ અનાદિ અપર્યવસિતો અતર નથી તેમ અનાદિ સપર્યવસિત તેને પણ અતર નથી અને જે સાદિ સપર્યવસિત છે તેદને અતર જઘન્યથી અતર્મુદુત્તરું અને ઉત્કૃષ્ટપણે ઝાસક સામગ્રેપમ ઝાઝેતાનું અતર પડે (એટલું સમ્યક્નર્મા રહીને પાછો મિથ્યાત્વ પામે તે માટે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, મિત્રદ્રષ્ટીને અતર કેટલા કાળનો પડે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જઘન્યથી અતર્મુદુત્તરું અતર પડે તે ઉત્કૃષ્ટપણે અનતો કાળ જનત અર્થ પુદ્ગળ પરાતત્ત્વ દેશેલ્લો અતર પડે (એટલે કાગે ફરી સમ્યક્ત્વ પામતા મિત્રપત્તુ આવે તે માટે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સમ્યક્દ્રષ્ટી ૧, મિથ્યાદ્રષ્ટી ૨, ને મિત્રદ્રષ્ટી ૩ એ ત્રણ માહે કયા કયાયકી થોડા ધણા હોય ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, સર્વથકી થોડા મિત્રદ્રષ્ટી છે ૧, તેથકી સમ્યક્ત્વ દ્રષ્ટો અનત ગુણ છે ૨ (મિદ્ધ અનતા માટે) ને તેથકી મિથ્યાત્વદ્રષ્ટી અનત ગુણ છે ૩ (નિગ્રોહ ભવ્યા તે માટે) ॥૧૧॥

અથવા વળી ત્રણ ભેદે મર્મ છત્ર કલ્પા છે પરીત ૧, (પ્રત્યેક શરીરી તથા પરીત સસારી) અપરીત ૨, (સાધારણ શરીરી તથા જાણ સસારી) ને નોપરીત, નો અપરીત ૩ (તે સિદ્ધ)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પરીત છત્ર પરીતપણે કેટલો કાળ રહે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, પરીત છત્ર બે ભેદે છે કાપરીત ૧, (તે પ્રત્યેક શરીરી) ને સસાર પરીત ૨ (તે અપ સસારી)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, કાપરીત કાપપરીતપણે કેટલો કાળ રહે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જઘન્યથી અતર્મુદુત્તરું રહે ને ઉત્કૃષ્ટપણે અસખ્યાતો કાળ રહે જનત અસખ્યાતા લોકના આકાશ પ્રદેશ જેટલી ઉત્સર્પિણી અસર્પિણી લગી પ્રત્યેક શરીરપણે રહે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સસાર પરીત સસાર પરીતપણે કેટલા કાળ લગી રહે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જઘન્યથી અતર્મુદુત્તરું રહે (પણ સમયે તત્ત્વજ્ઞ કેરળ પામી મુક્તિ ભવ્ય તે માટે) ને ઉત્કૃષ્ટપણે અનતો કાળ જનત અથ પુદ્ગળ પરાતત્ત્વ દેશેલ્લો રહે (એટલા માહે જેદને સસાર ભ્રમણ ત્યુ હોય તે પરીત અસારી કહીએ)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, અપરીત અપરિતપણે કેટલો કાળ રહે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, અપરીત બે ભેદે છે તે કાપ અપરીત ૧ (તે સાધારણ શરીરી) ને સસાર અપરીત ૨ (તે જાણ સસારી)

પ્રશ્ન—હે ભગવત કાપ અપરીત કાપ અપરીતપણે કેટલો કાળ રહે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્યન્યથી અતર્કુર્ત્ત રહે (નિગોદ માહે) અને ઉત્કૃષ્ટપણે અનતો કાળ રહે (તે કાળચક્રી અનતો ઉત્સર્પિણી, અવસર્પિણી ક્ષેત્રચક્રી અનતો લોભકાચ પ્રમાણે અસખ્યાત પુદ્ગલ પરાવતન કરે તે આવળમને અસખ્યાતમે ભાગે જેટલા સમય થાય તેનો કાળ રહે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સસાર અપરીત તસાર અપરીતપણે કેટલો કાળ રહે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેના બે બે છે, અનાદિ અપયવસિત ૧ (તે અભવ્ય છવ) અને અનાદિ સપયવસિત ૨ (તે ભવ્ય છવ છે તે જેને અર્ધ પુદ્ગલ ઉપરાંત સસાર છે તે) (એના કાળનું માન કહેવાય નહીં)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, નોપરીત નો અપરીત (તે સિદ્ધ) કેટલો કાળ રહે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેહની આજિ છે, પણ અત નથી

પ્રશ્ન—હે ભગવત, કામ પરીતને અતર કેટલા કાળનો પડે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્યન્યથી અતર્કુર્ત્તનો અતર પડે (એકજ નિગોદનો બન કરી પાછો પ્રત્યેક થાય તે માટે) ને ઉત્કૃષ્ટપણે અનતો કાળ અતર પડે (નિગોદમા રહીને પ્રત્યેક થાય સારે અને નિગોદનો કાળ અહીં પુદ્ગલ પરાવર્ત છે તે માટે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સસાર પરીતને અતર કેટલા કાળનો પડે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેહને અતર નથી (કેમકે જે અપ સસારી છે તે બહુજ સસારી ન થાય તે માટે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, કામ અપરિતને કેટલા કાળનો અતર પડે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, કામ અપરીત તે સાધારણ સરીરી તેહને અતર જ્યન્યથી અતર્કુર્ત્તનો પડે ને ઉત્કૃષ્ટપણે અસખ્યાતો પૃથ્વીની કાયસ્થિતિનો કાળ અતર પડે

પ્રશ્ન—હે ભગવત સસાર અપરીત (તે અનાદિ અપર્થ વરીત અભવ્ય) તેહને કેટલા કાળનો અતર પડે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ તેહના બે બેદ છે તે અનાદિ અપર્થ વસિત ૧, (તે અભવ્ય) અને અનાદિ સપર્થ વસિત ૨ (તે ભવ્ય છવ પણ બહુજ સસારી બાલુવા) તેમા અનાદિ અપર્થ વસિતને પણ અતર નથી અને અનાદિ સપર્થ વસિતને પણ અતર નથી (કારણ કે અભવ્યને ભવ્ય થાતુ નથી માટે અતર ૧થી અને જે ભવ્ય છે તે અપ સસારી પરીત થારો પણ પાછો બહુજ સસારી નહીં થાય તે માટે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત નોપરીત, નો અપરીત (તે સિદ્ધ) તેને અતર કેટલા કાળનો પડે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ તેહને અતર નથી

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પરીત ૧ અપરીત ૨, અને નોપરીત નોઅપરીત ૩ એ ત્રણ માંહે કયા કયા યજ્ઞ થો ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, સર્વ યજ્ઞ ઘોડા પરીત છે ૧, (પ્રત્યેક શરીરી અને અદ્ય સ સારી માટે) તે યજ્ઞ નોપરીત નો અપરિત (સિદ્ધ) તે જનત ગુણ છે ૨ તે યજ્ઞ અપરીત (તે સાધારણ શરીરી અને બહુજ સ સારી) આતમગુણ છે ૩ ॥૨૧॥

અથવા વળી નજી પ્રકારે સર્વ જીવ કલા છે પચાસા ૧, અપચાસા ૨, ને નોઅપચાસા ૩ (તે સિદ્ધ)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પચાસા જીવ પચાસાપણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જન્મ-મૃતી અતર્મુદ્ધત રહે અને ઉત્કૃષ્ટપણે સાગરોપમ સત પ્રથમ્ત્વ ઝાઝેરાને ભગી પચાસાના જીવ બન કરે અપચાસાપણે મરે નહીં તે આશ્રી

પ્રશ્ન—હે ભગવત, અપચાસા જીવ અપચાસાપણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જન્મ-મૃતી અતર્મુદ્ધત રહે અને ઉત્કૃષ્ટપણે પશુ અતર્મુદ્ધત રહે. (અપચાસાના ધણા બન કરે તો પશુ અતર્મુદ્ધત માહે જેવા બન થાય તેટલાજ કરે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, નોઅપચાસા, નોઅપચાસા (તે સિદ્ધ) કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, તેનો સાતિ અપચરમીત છે (એટલે તેની આદિ છે પશુ અત ૧૫૧)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પચાસાને અતર નેટલા કાળો પડે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જન્મ-મૃતી અતર્મુદ્ધત ને ઉત્કૃષ્ટપણે પશુ અતમુદ્ધતનો અતર પડે (એટલેજ અપચાસાનો કાળ છે તે માટે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, અપચાસાને કેટલા કાળો અતર પડે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જન્મ-મૃતી અતર્મુદ્ધત ને ઉત્કૃષ્ટપણે સાગરોપમ સત પ્રથમ્ત્વ ઝાઝેરાનો અતર પડે (એટલેજ પચાસાનો કાળ છે તે માટે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, નોઅપચાસા, નોઅપચાસા (સિદ્ધ) તેને અતર કેટલા કાળો પડે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, તેને અતર ૧૫૧

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પચાસા ૧, અપચાસા ૨, ૧ નોઅપચાસા, નોઅપચાસા ૩ એ ત્રણ માહે કયા કયાવધી ઘોડા ધણા ટોચ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, સનયજ્ઞ ઘોડા નોઅપચાસા, નોઅપચાસા (સિદ્ધ) છે ૧, તેમજ અપચાસા જનતગુણ છે ૨ (નિગોદીઆ સિદ્ધથી આતમગુણ છે તે માટે) ૧ તે યજ્ઞ પચાસા જીવ સખ્યાતગુણ છે ૩, (સુદ્ધ માહે પચાસા ધણા છે તે માટે) ॥૨૨॥

અથવા વળી નજી બેઠે સર્વ જીવ કલા છે સુદ્ધ ૧, બાહર ૨ નોસુદ્ધ, નોબાહર ૩ (તે સિદ્ધ)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સુદ્ધ જીવ સુદ્ધપણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ જન્મ-મૃતી અતર્મુદ્ધત રહે ને ઉત્કૃષ્ટપણે અસખ્યાતો મળ પૃથ્વીની કાયસ્થિતિ જેટલો અસખ્યાતો કાળ રહે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, બાદર જીવ બાદરપણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્ય-વ્યથી અતર્થુદુત્ત રહે ને ઉત્કૃષ્ટપણે અસખ્યાતો કાળ તે કાળયજી અસખ્યાતી ઉત્સર્પિણી, અવસર્પિણી અને દ્વેષયજી આગુના અસખ્યાતમા ભાગે આમણ મેળીમણિ જેટલા આકાશ પ્રદેશ તેજ તેજી ઉત્સર્પિણી, અવસર્પિણી લગી રહે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, નોમુદ્ધમ, નોનાદર (સિદ્ધ) કેવો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેતો સાદિ અર્ધ વસીત છે (તેની આદિ છે પણ અત નથી)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, મુદ્ધમ જીવો કેટલા કાળનો અતર પડે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેો બાદરપણની કાયસ્થિતિના કાળ જેટલો અતર જાણવો

પ્રશ્ન—હે ભગવત, બાદર જીવને કેટલા કાળનો અતર પડે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેને મુદ્ધમપણની કાયસ્થિતિના કાળ જેટલો અતર જાણવો

પ્રશ્ન—હે ભગવત, નોમુદ્ધમ, નોનાદર તેદને અતર કેવો કાળો પડે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ તેદને અતર નથી

પ્રશ્ન—હે ભગવત, મુદ્ધમ ૧, બાદર ૨, અને નોમુદ્ધમ નોનાદર ૩, એ ત્રણ મણિ કયા કયાયજી થોડા કાળ હોય?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, સમયજી થોડા નોમુદ્ધમ નોનાદર (સિદ્ધ) છે ૧, તે થજી બાદર જીવ અનત મુખ્ય છે ૨, તે થજી મુદ્ધમ જીવ અસખ્યાત મુખ્ય છે ૩, જાણ

અમણ વળી ત્રણ બેદે સર્વ જીવ કલા છે, તે સચી ૧, (મન સહીત પચેદ્રી) અસચી ૨, (તે મન રહીત) ને નોસચી નોઅસચી ૩, (તે સિદ્ધ)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સચી જીવ સચીપણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્ય-વ્યથી અતર્થુદુત્ત રહે ને ઉત્કૃષ્ટપણે પ્રથકર-સો સાગર જાગેરા રહે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, અસચી જીવ અસચીપણે કેવો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્ય-વ્યથી અતર્થુદુત્ત રહે તે ઉત્કૃષ્ટપણે વનસ્પતિ ॥ જેટલો (અનતો) કાળ રહે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, નોસચી નોઅસચી (તે સિદ્ધ) કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તે તો સાદિ અર્ધ વસીત છે (તેની આદિ છે પણ અત નથી)

પ્રશ્ન—હે ભગવત સચી જીવો અતર કેટલા કાળનો પડે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ જ્ય-વ્યથી અતર્થુદુત્તનો અતર પડે અને ઉત્કૃષ્ટપણે (અનતો) વનસ્પતિનો કાળ અતર પડે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, અસચી જીવો અતર કેટલા કાળનો પડે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જનન્યથી અતમુદુત્તમો અતર પડ ને ઉત્કૃષ્ટપણે પ્રથમમાં સાગરોપમ જાણેરાનું અંતર પહે (એટલો સહીત) કાળ છે તે માટે)

પ્રશ્ન—હે જ્ઞાતમ, નોસહી, નોઅસહી ને કેટલા કાળનો અતર પડે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેહો અતર નથી

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સહી ૧, અસહી ૨, ને નોમહી, નોઅસહી ૩, (તે સિદ્ધ) એ ત્રણ માહે કયા કયાધકી થોડા ધણા હોય?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, સર્વથકી થોડા સહી (મન સહીત) છે ૧, તે થકી નોસહી, નોઅસહી (સિદ્ધ) તે અનત ગુણ છે ૨, ને તે થકી અસહી અનત ગુણ છે ૩, જાણા

અથવા વળી ત્રણ પ્રકારે સર્વ જીવ કલા છે તે ભવ સિદ્ધિયા ૧, (તે ભવ્ય) અભવ્ય સિદ્ધિયા ૨, (તે અભવ્ય) ને નોભવ્યસિદ્ધિયા, નોઅભવ્યસિદ્ધિયા ૩, (તે સિદ્ધ)

પ્રશ્ન—હે ભગવત ભવ્યસિદ્ધિયા ભવ્યસિદ્ધિયાપણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તે અનાદિ સર્વથ વગીત છે (તેની આદિ નથી પણ અત છે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, અભવ્યસિદ્ધિયા અભવ્યસિદ્ધિયાપણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તે અનાદિ અપર્યવગીત છે (એટલે તેની આદિ પણ નથી ને અન પણ નથી)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, નોભવ્યસિદ્ધિયા, નોઅભવ્યસિદ્ધિયા કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તે સાદિ અપર્યવગીત છે (એટલે તેની આદિ છે પણ અત નથી)

એ ત્રણેને અતર ૧થી (કેમકે ભવ્ય છે તે અભવ્ય ન થાય, અભવ્ય છે તે ભવ્ય ન થાય ને સિદ્ધ છે તે અસિદ્ધ ન થાય તે માટે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, ભવ્ય ૧, અભવ્ય ૨, ને નોભવ્ય નોઅભવ્ય ૩, એ ત્રણ માહે કયા કયાધકી થોડા ધણા હોય?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, સર્વથકી થોડા અભવ્ય છે ૧, તે થકી નોભવ્ય નોઅભવ્ય (તે સિદ્ધ) અનત ગુણ છે ૨ ને તે થકી ભવ્ય અનત ગુણ છે ૩ ॥૬॥

અથવા વળી ત્રણ પ્રકારે સર્વ જીવ કલા છે તે ત્રસ ૧, (જે ઈંદ્રીયાદિક) સ્થાવર ૨ (તે એકેદ્રી) નોત્રસ નોસ્થાવર ૩ (તે સિદ્ધ)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, ત્રસજીવ ત્રસપણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જનન્યથી અતમુદુત્તમ ને ઉત્કૃષ્ટપણે જે હજાર સાગરોપમ જાણેરા રહે (પૂવ દ્વિવિધિ પ્રતિપતિને વિષે તેહ, વાયુને પણ ત્રસ કલા છે પણ છદ્મા સ્થાવરમા ગણ્યા છે અને છદ્મા તો ફક્ત જે ઈંદ્રીયાદિક ત્રસ જાણ્યા તો તે માહે તો જે હજાર સાગરોપમ જાણેરા રહે એ ભાવ)

મરન—હે ભગવત, સ્થાવર જીવ સ્થાવરપણે કેટલો કાળ રહે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, વનસ્પતિના જેટલો (અનતો) કાળ રહે

મશ્ન—હે ભગવત, નોનસ નોરથાવર જીવ (તે સિદ્ધ) કેટલો કાળ રહે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેનો સાદિ અપર્યવસીત છે (તેની આદિ છે પણ અંત નથી)

મરન—હે ભગવત, ત્રસ જીવને અતઃ કેટલા કાળનો પડે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, વનસ્પતિના જેટલો (અનતો) કાળ અતર પડે

મશ્ન—હે ભગવત, સ્થાવર જીવને અતર કેટલા કાળનો પડે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, એ દંબર સામરોપમ અંજેરનો અતર પડે

મશ્ન—હે ભગવત, નોનસ નોરથાવર તેો અતઃ કેટલા કાળનો પડે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેહો અતર નથી

મશ્ન—હે ભગવત, ત્રસ ૧, સ્થાવર ૨, ને નોનસ નોરથાવર ૩, એ ત્રણ માહે કયા કયા યમો થોડા ધણા હોય ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, સન થઈ થોડા નમ જીવ છે ૧, તેઘડી નોનસ નોરથાવર તે અનત યજ્ઞ છે ૨, ને તે યમો સ્થાવર જીવ અનત યજ્ઞ છે ૩ જાગા એ શ્રી જીવો ભિગમ સૂને સર્વ જીવની ત્રીનિધિ પ્રતિપતિ સપૂજ્ય યથા

૧૪૧. ચાર પ્રકારે સર્વ જીવના આધાવા ચાર. તેમા તેની કાયસ્થિતિ,

અતર ને અત્પ, બહુત્વનો અધિકાર.

ત્યા જે આચાર્ય એમ કહેછે જે ચાર બેઠે સર્વ જીવ કલાછે તે કહે છે મનજોગી ૧, (સમી પચેદી તે પશુ મન વ્યાપાર સહીત) વચનજોગી ૨, (તે બેઠાદિવાદિક તે પશુ વચન વ્યાપારવત) કાયજોગી ૩, (સર્વ જીવ) ને અજોગી ૪ (તે સિદ્ધ અને ચહેદમા મુણ્ડાણાના)

મશ્ન—હે ભગવત મનજોગી મનજોગીપણે કેટલો કાળ રહે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ જન્મ યથી એક સમય નહે (મનો વર્ગણા પુદ્ગળ લેવારથ) ને ઉત્કૃષ્ટપણે અતમુદ્ત તે રહે (મન વાપાર ચીનનરથ) એમ વચનજોગી પશુ કહેવા

મશ્ન—હે ભગવત કાયજોગી કાયજોગીપણે કેટલો કાળ રહે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જન્મ-યપણે અતમુદ્ત રહ અને ઉત્કૃષ્ટપણે વસ્થિતિના જેટલો (અનતો) કાળ રહે

મરન—હે ભગવત અજોગી અજોગીપણે કેટલો કાળ રહે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેનો સાદિ અપર્યવસીત છે (જેટલો તેની આદિ છે પણ અંત નથી)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, મનજોગીને અતર કેટલા કાળજી પડે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્યાં યથી અતર્થુદ્ધત્વ અને ઉત્કૃષ્ટપણે વનસ્પતિના જોડલો (અનતો) કાળ અતર પડે એમ વચન જોગીને પણ અતર કહેવું

પ્રશ્ન—હે ભગવત, કાયજોગીને અતર કેટલા કાળજી પડે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્યાં-યપણે એક સમયનું કે ઉત્કૃષ્ટપણે અતર્થુદ્ધત્વનું અતર પડે (મોજોગ, વચન જોગ વર્તના હોય)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, અજોગીને અતર કેટલા કાળજી પડે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેને અતર નથી (અજોગી પાડો રાજોગી ન થાય તે માટે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, મનજોગી ૧, વચન જોગી ૨, કાયજોગી ૩, ને અજોગી ૪ એ ચાર માટે કયા કયા યજ્ઞ યોગ્ય થઈ હોય ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, સર્વ યજ્ઞ યોગ્ય માજોગી છે ૧, તે યજ્ઞ વચનજોગી અસખ્યાતશુદ્ધિ છે ૨, તે યજ્ઞ અજોગી અતર્થુદ્ધત્વ છે ૩, ને તે યજ્ઞ કાયજોગી અનતશુદ્ધિ છે ૪ ॥૧॥

અથવા વળી ચાર પ્રકારે સર્વ શુદ્ધિ કયા છે તે સ્ત્રીવેદી ૧, પુરુષવેદી ૨, નપુસક વેદી ૩, ને અવેદી ૪, (તે નવમા ગુણકાળા ઉપરના ને સિદ્ધ)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સ્ત્રીવેદિ સ્ત્રીવેદપણે કેટલો કાળ રહે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, એકમો દશ પચોપમ તથા મો પચોપમ તથા અગર પચોપમ તથા આદ્ય પચોપમ તથા પત્ય પ્રથકત્વ એ સર્વ પૂર્વ કોટી પ્રથકત્વે અધિક ને જ્યાં-ય એક સમય રહે (એ સર્વેની ભાવના પૂર્વ જન્મ નિવિધિ પ્રતિપત્તિ માટે કરી છે તેમ જાણવી)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પુરુષવેદી પુરુષવેદપણે કેટલો કાળ રહે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્યાં-યથી અતર્થુદ્ધત્વ રહે ને ઉત્કૃષ્ટપણે પ્રથકત્વ સો સાગરોપમ આશ્રય રહે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, નપુસકવેદી નપુસકવેદપણે કેટલો કાળ રહે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્યાં-યથી એક સમય રહે (ઉપસમ શ્રેણી અવેદી શ્રદ્ધને પડતાં પાડો) એક સમય નપુસક વેદી યજ્ઞો મરી અનુત્તર વૈમાને જ્યાં ત્યાં પુરુષવેદી થાય તે માટે) ને ઉત્કૃષ્ટપણે અનતો કાળ રહે (એક દ્વિવાદિક માટે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, અવેદી અવેદીપણે કેટલો કાળ રહે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, અવેદી એ બેટ છે તે સાદિ અપર્યાસીત ૧, (તે ક્ષીણવેદી અને સિદ્ધ) અને સાદિ સર્પ વસીત ૨, (તે ઉપસાત વેદી દશમે, અગરમે ગુણકાળે) તેમાં જે સાદિ સમય સિત (ઉપસાત વેદી) તે જ્યાં યથી એક સમય રહે અને ઉત્કૃષ્ટપણે અતર્થુદ્ધત્વ લમી રહે (એટલોજ ઉપસાત મોહો કાળ છે તે માટે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સ્ત્રીવેદને અતર કેટલા કાળનો પડે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, જ્ઞાન-યથી અતર્મુદુત્તનો અતર પડે (અવેગ તથા પુરુષવેદી યાતા અતર પડે તે) અને ઉત્કૃષ્ટપણે અનતો કાળ અતર પડે (તે એમ જે રામપ્રતિ માટે જાણ સારે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પુરુષવેદને અતર કેટલા કાળનો પડે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, જ્ઞાન-યથી એક સમયનો (ઉપસાન નગમે ગુણાણે એક સમય અવેદી રહી અનુતર વૈમાને જાન ત્યા વળી પુરુષવેદી યાત્રા તે માટે) અને ઉત્કૃષ્ટપણે વનમ્પ્રતિના નેટવો (અનતો) કાળ અતર પડે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, નપુસકવેદને અતર કેટલા કાળનો પડે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, જ્ઞાન-યથી અતર્મુદુત્તનો (ઉપસાન વેદ તથા અન્ય વેદને બાતત) અને ઉત્કૃષ્ટપણે સાગરાપમ પ્રયત્ન તો આચરના અતર પડે (એટલું પુરુષવેદપણે રહે પડી નપુસક વેદ યાત્રા તે માટે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, અવેદીને અતર કેટલા કાળનો પડે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, અવેદી જે જાણે છે તે સાદિ અપર્વ રસિત ૧, (તે દશીવેદી અને સિદ્ધ) તેહને અતર નથી અને સાદિ સર્વ વસીત ૨ (તે ઉપસાત વેદી દશમે, અગ્નિરમે ગુણાણે) તેહને જ્ઞાન યથી અતર્મુદુત્તનો અતર પડે ને ઉત્કૃષ્ટપણે અનતો કાળ જાણ જાણે અર્થ પુરુષગ પરાવત દેમે ઉભો એટલો અતર પડે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, અવેદી ૧, પુરુષવેદી ૨, નપુસકવેદી ૩, ને અવેદી ૪ એ ચાર માટે કયા કયા યજ્ઞ યોગ્યા થયા હોય?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, સર્વયજ્ઞ યોગ્યા પુરુષવેદી છે ૧, તે યજ્ઞ સ્ત્રીવેદી સમ્પ્રાત ગુણા છે ૨, તે યજ્ઞ અવેદી અનત ગુણા છે ૩ (સિદ્ધ અનતા તે માટે) ને તે યજ્ઞ નપુસકવેદી અનતગુણા છે ૪ (એકેદ્રી અનતા તે માટે)

અથવા વળી ચાર ભેદે સર્વ શુભ કલા છે તે અશ્વ દમણી ૧, (આખે દેખે તે) અશ્વ દશાણી ૨, (આખા પ્રિના રોપ ચાર દ્વારે જાણે તે) અશ્વ દશાણી ૩, (અવધી દર્શી દેખે તે) ને કેવળ દર્શણી ૪, (તે કેવળ દર્શી દેખે તે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, અશ્વ દશાણી અશ્વ દર્શણીપણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, જ્ઞાન યથી અતર્મુદુત્ત રહે ને ઉત્કૃષ્ટપણે હજાર સાગરાપમ આચરે રહે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, અશ્વ દર્શણી અશ્વ દર્શણીપણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, તેના જે ભેદ જ્ઞાન સાદિ અપર્વ રસિત ૧, (તે અભવ) ને અનાદી સપ્તવસીત ૨, (તે ભવ) (એ બેના કાળનું માન કહેવાય નહીં)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, અવધી દર્શણી અવધી દર્શણીપણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, જ્ઞાન-યથી એક સમય રહે (અવધિ પામ્યા પછીના કોઈકને મરણ

યાપ તે આધિ) અને ઉત્કૃષ્ટપણે બે જાસર સાંગરોપમ એટલે એકમો જનીસ સાંગરોપમ
અમેરા (એક જામઠ સાગર મનુષ્ય કે નિર્વચ્ય પચેદ્રી સાતમી નન્કે તેત્રીન સાગરની સ્થિતિ
પામે ત્યા સમ્યક્ત્વ પામી ફરી સમ્યક્ત્વ વળી વળી સાતમી રહે તેત્રીસ સાગરની ગરિથતિ
પામે એમ જાસર સાંગરોપમ થાય, સાગરની સમ્યક્ત્વ પામેએ વિભગતા માહેધ્યાઅવધી
ગાન થાય દેનતા, મનુષ્યપણે જાસર સાગર રહે એમ એકમો જનીસ સાગર જામેરા લગી
અવધિદશન રહે અવધિગાન ને વિભગગાન એ બેમાં નામ ફેર છે પણ અવધિદર્ગત ક્રો
એકજ છે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, કેવળ દર્શની કેવળ નીપણે કેટલો જાળ રહે?

ઉત્તર—હે ગાતમ, તેની આદિ છે પણ અત નથી (આવ્યુ ન જાય તે માટે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, અમુ દગણીને અતર કેટલા કાળનો પડે?

ઉત્તર—હે ગાતમ, જ્યન્યથી અતર્નુંકુ તો અતર પડે ને ઉત્કૃષ્ટપણે (અનંતો) વનરપતિનો
કાળ અતર પડે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, અમુદગણીને કેટલા કાળનો અતર પડે?

ઉત્તર—હે ગાતમ, તેના બે બેદ છે તે પૂર્વ કલા છે તે બનો અત નથી (સંસારી
સર્વને અમુ દર્શત છે તે માટે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, અવધિ દર્શનીને કેટલા કાળનો અતર પડે?

ઉત્તર—હે ગાતમ, જ્યન્યથી અતર્નુંકુ તો અતર પડે ને ઉત્કૃષ્ટપણે (અનંતો) વન
રપતિનો કાળ અતર પડે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, કેવળ દર્શણીને કેટલા કાળનો અતર પડે?

ઉત્તર—હે ગાતમ, તેનો સાદિ અપરિવસિત છે (આ યુ જાય નહિ) તે માટે અતર નથી

પ્રશ્ન—હે ભગવત, અમુ દર્શણી ૧, અમુ દર્શણી ૨, અવધિ દર્શણી ૩, ને કેવળ દર્શણી
૪, એ ચાર માટે કયા કયાધી થોડા, ઘણા હોય?

ઉત્તર—હે ગાતમ, સર્વકી થોડા અવધિ દર્શણી છે ૧, (દિવતા, નારખી અને કેટલાએક
પચેદ્ર તીર્થ, મનુષ્યને હોય તે માટે) તેથી અમુ ગની અસખ્યાત ગુણ છે ૨,
(ચક્રીદ્રી અને પચેદ્રી સવને છે તે માટે) તેથી કેવળ દર્શણી અનંત ગુણ છે ૩,
(સિદ્ધ અનંતા માટે) અને તેથી અમુ દર્શણી અનંત ગુણ છે ૪, (સવ સસારી
છતાં અમુ દર્શન છે તે માટે) ॥૩૩॥

અથવા વળી ચાર બેદે સર્વ છતાં કલા છે સજત ૧, (સન નિરતિ સાધુ) અસજત
૨, (તે અવિરતી) સજતા સજત ૩, (તે દેસ નિરતિ આવક) ને નો સજત, નો અસજત,
નો સજતાસજત ૪ (તે સિદ્ધ)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સજત સજતપણે કેટલો કાળ ગહે?

ઉત્તર—હે ગાતમ, જ્યન્યથી એક સમય રહે અને ઉત્કૃષ્ટપણે મવ વરસે ઉણી ફેલ
પૂર્વ લગી રહે.

પ્રશ્ન—હે ભગવત, અસજત અસજતપણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે જાતમ, તેના ત્રણ ભેદ કહ્યા છે, અનાદિ અપર્યવસીત ૧, (તે અભય) અનાદિ સપર્યવસીત ૨, (તે ભય) અને સાદિ સપર્યવસીત ૩, (તે પાપ) તેમા જે સદિ સપર્યવસીત છે તે જન્મ-મૃતી અતર્મુદુર્ત અને ઉત્કૃષ્ટપણે અર્ધ પુદ્ગલ પરાવર્ત માંડેલા રહે (જો તેનું કાળ માન ન કહેવાય)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સજતા સજત સજતા સજતપણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે જાતમ, જન્મ-મૃતી અતર્મુદુર્ત રહે અને ઉત્કૃષ્ટપણે નવ વાસે ઉણીકોડ પ્રાપ્તી રહે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, નો સજત, નોઅસજત, નો સજતા સજત (સિદ્ધ) કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે જાતમ, તે તો સાદિ અપર્યવસીત છે (તેની આદિ છે પણ અત નથી)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સજતને અતર કેટલા કાળનું પડે?

ઉત્તર—હે જાતમ, જન્મ-મૃતી અતર્મુદુર્તનું (માસ અપર્યાયને પડ્યા ૩૫) અને ઉત્કૃષ્ટપણે અર્ધ પુદ્ગલ પરાવર્ત દેમે ઉણું એટલું અતર પડે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, અસજતને અતર કેટલા કાળનું પડે?

ઉત્તર—હે જાતમ, તેના ત્રણ ભેદ છે તે અનાદિ અપર્યવસીત ૧, અનાદિ સપર્યવસીત ૨, અને સાદિ સપર્યવસીત ૩ તેમા અનાદિ અપર્યવસીત અને અનાદિ સપર્યવસીત એ બેને અત નથી અને સાદિ સપર્યવસીત તો જન્મ-મૃતી એક સમપર્ત અતર પડે અને ઉત્કૃષ્ટપણે નવ વાસે ઉણું પૂર્વ કોડીનું અતર પડે (એટલુંજ આરીતનું માન છે પડે તે ઉત્કૃષ્ટ અપર્યાયને અવિરતિ આવે તે માટે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સજતા સજતો કેટલા કાળનું અતર પડે?

ઉત્તર—હે જાતમ, જેમ સજતને કહ્યું તેમ જન્મ-મૃતી અતર્મુદુર્તનું આ ઉત્કૃષ્ટપણે અર્ધ પુદ્ગલ પરાવર્ત દેમે ઉણું અતર કહેવું

પ્રશ્ન—હે ભગવત, નોસજત, નોઅસજત, નોસજતા સજત (સિદ્ધ) તેહને કેટલું અતર પડે

ઉત્તર—હે જાતમ, તેહને અતર નથી

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સજતા ૧ અસજત ૨ સજતા સજત ૩ અને નોસજત, નોઅસજત, નોસજતાસજત ૪ જે નાર માટે કયા કયા યોગ, યજ્ઞ હોય?

ઉત્તર—હે જાતમ, સર્વ યજ્ઞ યોગ સજતા છે ૧. (તે ઉત્કૃષ્ટપણે ૧૫ દળર કોડ સાંકડા પડે તે માટે) તે યજ્ઞ સજતા સજતા અસજત સજતા ૨ (તિવ્ય નહિ દેસ વિરતિ અસજતા પામી તે માટે) તે માટે નોસજતા નોઅસજત નોસજતા સજતા તે અનત કહ્યા છે ૩ (સિદ્ધ અપર્યાય માટે) તે માટે અસજત અનત કહ્યા છે ૪ કાળ એ જો સ્વમિત્રમપૂર્વે પ્રાપ્તિ પડે તે વડી પવિત્રી સપણે યજ્ઞ

૧૪૨. પાંચ પ્રકારે સર્વ જીવના આજ્ઞાના બે. તેમાં તેની કાયસ્થિતિ,
અતર ને અદ્ય બહુત્વનો અધિકાર.

લા જે આચાર્ય એમ કહે છે જે પાંચ બેદે સર્વ જીવ કલા છે તે કહે છે નારકી
૧ તિર્યચ ૨ મનુષ્ય ૩ દેવતા ૪ અને સિદ્ધ ૫

એકની કાયસ્થિતિ અને અતર જેમ પૂર્વે કલા છે તેમજ છઠા પશુ જાણના

પ્રશ્ન—હે ભગવત, નારકી ૧ તિર્યચ ૨ મનુષ્ય ૩ દેવતા ૪ અને સિદ્ધ ૫ એ પાંચ
માહે કયા કયા થકી થોડા, ઘણા હોય ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, સર્વ થકી થોડા મનુષ્ય છે ૧ તે થકી નારકી અસખ્યાત ગુણ છે
૨ તે થકી દેવતા અસખ્યાત ગુણ છે ૩ તે થકી સિદ્ધ અનત ગુણ છે ૪ ને તે થકી
તિર્યચ અનત ગુણ છે ૫ ॥૧૧॥

અથવા વળી પાંચ બેદે સર્વ જીવ કલા છે કોષકપાય ૧ માનકપાય ૨ માયાકપાય
૩ લોભકપાય ૪ અને અકપાય ૫ (તે સિદ્ધ અને દસમા ગુણગણાથી ઉપરના જાણવા)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, કોષકપાય કોષકપાયપણે કેટલો કાળ રહે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જઘન્યથી અતર્મુદુર્ત રહે અને ઉત્કૃષ્ટપણે પણ અતર્મુદુર્તજ રહે
(પછે કપાયાતર ભજે) એમ માનકપાય અને માયાકપાય પણ કહેના

પ્રશ્ન—હે ભગવત, લોભકપાય લોભકપાયપણે કેટલો કાળ રહે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જઘન્યથી એક સમય રહે (દનમે ગુણપણે જઘન્યથી એક સમયજ
લોભાદ્ય વેદી કાળ કરે ત્યા પડતો અન્ય કપાય ભજે તે માટે) આ ઉત્કૃષ્ટપણે અતર્મુદુર્ત
રહે (પછે કપાયાતર ભજે તે માટે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, અકપાય અકપાયપણે કેટલો કાળ રહે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, તેના બે બેદ છે તેમાં ક્ષીણ કપાય તે સાદિ અનત છે ૧, અને
ઉપસાન કપાય (અચારમે ગુણકાણે) તે જઘન્યપણે એક સમય રહે અને ઉત્કૃષ્ટપણે
અતર્મુદુર્ત રહે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, કોષકપાયને અતર કેટલા કાળનું પડે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જઘન્યથી એક સમયનું અતર પડે (નોભોદ્યનો સમય) અને
ઉત્કૃષ્ટપણે અતર્મુદુર્તનો અતર પડે એમ માનકપાય અને માયાકપાયને પણ અતર કહેવો

પ્રશ્ન—હે ભગવત, લોભકપાયને અતર કેટલા કાળનો પડે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જઘન્યથી અતર્મુદુર્તનો અને ઉત્કૃષ્ટપણે પણ અતર્મુદુર્તનો અતર પડે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, અકપાયનો અતર કેટલા કાળનો પડે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, તેના બે બે છે ક્ષીણ કપાય ૧ અને ઉપસાન કપાય ૨

પ્રશ્ન—હે ભગવત, અસજત અસજતપણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે ગાતમ, તેના ત્રણ ભેદ કલા છે, અનાદિ અપર્યવસીત ૧, (તે અમન્ય) અનાદિ સપર્યવસીત ૨, (તે ભન્ય) અને સાદિ સપર્યવસીત ૩, (તે પડવાય) તેમાં જે સાદિ સપર્યવસીત છે તે જન્મ-મથી અતર્મુક્ત તં અને ઉત્કૃષ્ટપણે અર્ધ પુરુષના પગવર્ત માંડેરો રહે (શેષ બેનું કાળ માન ન કહેવાય)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સજતા સજત સજતા સજતપણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે ગાતમ, જન્મ મથી અતર્મુક્ત રહે અને ઉત્કૃષ્ટપણે નવ વરસે ઉગ્ગીકોડ પુરંધગી રહે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, નો સજત, નોઅસજત, નો સજતા સજત (સિદ્ધ) કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે ગાતમ, તે તો સાદિ અપર્યવસીત છે (તેની આદિ છે પણ અત નથી)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સજતને અતર કેટલા કાળનું પડે?

ઉત્તર—હે ગાતમ, જન્મ-મથી અતર્મુક્તનું (માદા અપર્યાસાએ પડ્યા રૂપ) અને ઉત્કૃષ્ટપણે અર્ધ પુરુષના પગવર્ત દેસે ઉણું એટલું અતર પડે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, અસજતને અતર કેટલા કાળનું પડે?

ઉત્તર—હે ગાતમ, તેના ત્રણ ભેદ છે તે અનાદિ અપર્યવસીત ૧, અનાદિ સપર્યવસીત ૨, અને સાદિ સપર્યવસીત ૩ તેમાં અનાદિ અપર્યવસીત અને અનાદિ સપર્યવસીત એ બેને અતર નથી અને સાદિ સપર્યવસીત તેને જન્મ મથી એક સમયનું અતર પડે અને ઉત્કૃષ્ટપણે નવ વરસે ઉણું પૂન કોડીનું અતર પડે (એટલુંજ ચારીનું માન છે પછે તે ઉપરાંત અન્યમેવ અનિરિતિ આવે તે માટે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સજતા સજતને કેટલા કાળનું અતર પડે?

ઉત્તર—હે ગાતમ, જેમ સજતને કહ્યું તેમ જન્મ મ અતર્મુક્તનું અને ઉત્કૃષ્ટપણે અર્ધ પુરુષના પગવર્ત દેસે ઉણું અતર કહેવું

પ્રશ્ન—હે ભગવત, નોમજત, નોઅસજત, નોસજતા સજત (સિદ્ધ) તેહને કેટલું અતર પડે

ઉત્તર—હે ગાતમ, તેહને અતર નથી

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સજત ૧ અસજત ૨ સજતા સજત ૩ અને નોસજત, નો અસજત નોસજતાસજત ૪ એ ચાર માટે કયા કયા યજી થોડા, ઘણા હોય?

ઉત્તર—હે ગાતમ, સર્વ યજી થોડા સજત છે ૧ (ઉત્કૃષ્ટપણે નવ હજાર કોડ સાડ પામીએ તે માટે) ને યજી સજતા સજત અસખ્યાત ગુણ છે ૨ (તિર્યંચ માટે) દેશ વિરતિ અસખ્યાના પામીએ તે માટે) તે યજી નોસજત, નોઅસજત, નોસજતા સજત તે અત ગુણ છે ૩ (સિદ્ધ અનતા માટે) તે યજી અસજત અનત ગુણ છે ૪ ાજા એ શ્રી જીવમિગમચત્રે ચતુર્વિધ સર્વ જીવની પ્રતિપતિ સપૂર્ણ થય

૧૪૭. પાંચ પ્રકારે સર્વ છત્રના આજ્ઞાવા બે. તેમાં તેની કાયસ્થિતિ,
અતર ને અદ્ય બાહુરતના અધિકાર.

ત્રા ને આચાર્ય એમ કહે છે ને પાચ બે સર્વ છત્ર કલા છે તે કહે છે નારંગી
૧ તિર્યક ૨ મનુષ્ય ૩ દેવતા ૪ અને સિદ્ધ ૫

એકની કાયસ્થિતિ અને અતર જોમ પૂરે કલા છે તેમજ છતાં પણ જાણના

પ્રશ્ન—હે ભગવત, નારંગી ૧ તિર્યક ૨ મનુષ્ય ૩ દેવતા ૪ અને સિદ્ધ ૫ એ પાચ
મહિ કયા કયા થયે યોગ, ધણા હોય ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, સર યજ્ઞ યોગ મનુષ્ય છે ૧ તે યજ્ઞ નારંગી અસખ્યાત યજ્ઞ છે
૨ તે યજ્ઞ દેવતા અસખ્યાત યજ્ઞ છે ૩ તે યજ્ઞ સિદ્ધ અતત યજ્ઞ છે ૪ ને તે યજ્ઞ
તિર્યક અતત યજ્ઞ છે ૫ ॥૧૧॥

અથવા વળી પાચ બે સર્વ છત્ર કલા છે કૌષ્ઠકપાચ ૧ માનકપાચ ૨ માયાકપાચ
૩ લોભકપાચ ૪ અને અકપાચ ૫ (તે સિદ્ધ અને દસમા યજ્ઞહાણથી ઉપરલા જાણવા)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, કૌષ્ઠકપાચ કૌષ્ઠકપાચપણે કેટલો કાળ રહે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જઘન્યથી અતર્મુકુર્તે રહે અને ઉત્કૃષ્ટપણે પણ અતર્મુકુર્તે રહે
(પછે કપાચાતરે ભજે) એમ માનકપાચ અને માયાકપાચ પણ કહેવા

પ્રશ્ન—હે ભગવત, લોભકપાચ લોભકપાચપણે કેટલો કાળ રહે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જઘન્યથી એક સમય રહે (દગમે યજ્ઞપણે જઘન્યથી એક સમયજ
લોભાદ્ય વેદી કાળ કરે ત્રા પડતો અન્ય કપાચ ભજે તે માટે) આ ઉત્કૃષ્ટપણે અતર્મુકુર્તે
રહે (પછે કપાચાતરે ભજ તે માટે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, અકપાચ અકપાચપણે કેટલો કાળ રહે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેના બે બેદ છે તેમા ક્ષીણ કપાચ તે સાદિ અતત છે ૧, અને
ઉપસાત કપાચ (અચારમે યજ્ઞહાણે) તે જઘન્યપણે એક સમય રહે અને ઉત્કૃષ્ટપણે
અતર્મુકુર્તે રહે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, કૌષ્ઠકપાચને અતર કેટલા કાળનું પડે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જઘન્યથી એક સમયનું અતર પડે (નોભોદ્યનો સમય) અને
ઉત્કૃષ્ટપણે અતર્મુકુર્તેનો અતર પડે એમ માનકપાચ અને માયાકપાચને પણ અતર કહેવો

પ્રશ્ન—હે ભગવત, લોભકપાચને અતર કેટલા કાળનો પડે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જઘન્યથી અતર્મુકુર્તેનો અને ઉત્કૃષ્ટપણે પણ અતર્મુકુર્તેનો અતર પડે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, અકપાચને અતર કેટલા કાળનો પડે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેના બે બેદ છે ક્ષીણ કપાચ ૧ અને ઉપસાત કપાચ ૨

પ્રશ્ન—હે ભગવાન, ક્ષીણ કપાપને કેટલા કાળો અતર પડે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેને અતર નથી

પ્રશ્ન—હે ભગવાન, ઉપમાત કપાપો કેટલા કાળો અતર પડે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્ય-યપણે અતર્મુદુર્મનો ઓ ઉત્કૃષ્ટપણે અનતો કાળ અથ પુદ્ગલ પરાવર્ત માટેનો અતર પડે

પ્રશ્ન—હે ભગવાન, કૌષ્ઠ્યાય ૧ જનત અકપાપ ૫ એ પાચ મઠિ કયા કયા થયા થોડા, ઘણા હોય?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, સર્વ થયા થોડા. અપાપ છે ૧ તે થયા માનકપાપ અનત ગુણ છે ૨ તે થયા કૌષ્ઠ્યાય વિશેષાધિક છે ૩ તે થયા માયાકપાપ વિશેષાધિક છે ૪ ઓ તે થયા શોભાપાપ વિશેષાધિક છે ૫. ૥૨૩૩ એ મીઠાભિભગને પચવિધ પ્રતિપતિ સહ જીવની સ પૂણ થય

૧૪૩. ૫ પ્રકારે સર્વ જીવના આજ્ઞાના એ તેમની કાયસ્થિતિ,

અતઃ ને અતપ, બહુત્વનો અધિકાર.

આ ને આચાર્ય એમ કહે છે ને જ એટલે સર્વ જીવ કલા છે તે કહે છે એકદ્રી ૧ બેદ્રી ૨ તેદ્રી ૩ અઉરીંગ ૪ પચેદ્રી ૫ ઓ ઓદ્રી ૬ (તે સિદ્ધ)

એટલી કાયસ્થિતિ ઓ અતર તે જોમ પૂર્વ કલા છે તેમજ બહુવા

પ્રશ્ન—હે ભગવાન, એકદ્રી ૧ જનત ઓદ્રી ૬ એ ૭ માટે કયા કયા થયા થોડા, ઘણા હોય?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, સર્વ થયા થોડા. પચેદ્રી છે ૧ તે થયા અઉરીંગ વિશેષાધિક છે ૨ તે થયા તેદ્રી વિશેષાધિક છે ૩ તે થયા બેદ્રી વિશેષાધિક છે ૪ તે થયા અનેદ્રી અનત ગુણ છે ૫ અને તે થયા એકદ્રી અનત ગુણ છે ૬. ૥૨૩૩

અથવા યજ્ઞ ૭ એટલે સહ જીવ કલા છે ઉદારીક સરીરી ૧ વૈકીય સરીરી ૨ આહરક સરીરી ૩, તેજસ સરીરી ૪, કાર્મણ સરીરી ૫, ઓ અસરીરી ૬, (તે સિદ્ધ)

પ્રશ્ન—હે ભગવાન, ઉદારીક સરીરી ઉદારીક સરીરપણે કેટલો કાળ ગટે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્ય-યથી પુત્રક જા. જે સમયે ઉલો રહે (તે એમને વીમહગતી એ સમય ઉદારીક સ્વીત સ્વીતે કુષક જાન કરી ત્યાં ઉદારીક સરીરી થઈને વળી વીમહગતી ૫. ૧૨૩૩ સરીર સ્વીત થાય તે માટે) અને ઉત્કૃષ્ટપણે અસપ્ષાતો કાળ જનત આચુવને અસપ્ષાતમે ભાગે જેટલ આકાસ પ્રદેશ તેટલી ઉત્સર્પિણી અવસર્પિણી વળી રહે (આ વળી વિમહગતી ન કરે તે માટે)

પ્રશ્ન—હે ભગવાન, વૈકીય સરીરી વૈકીય સરીરપણે કેટલો કાળ ગટે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્ય-યથી એક સમયજ રહે (તે એમને ચિકુલુની છંદાએ એક

સમય વૈકીય પુદ્ગલ યદી વિચારણ કરે તે માટે) અને ઉત્કૃષ્ટપણે તેનીશ સાગરોપમ અતર્મુદ્ગત્તે અધીક ગદે (તે એમ જે અતર્મુદ્ગત્તે વૈકૃષ્ટ્યવત મરી દેવતા, નારદીપણે ઉપજે ત્યા તેનીશ સાગર લગી ગદે તે માટે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, આદારક શરીરી આદરક શરીરપણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્ઞાન્યથી અતર્મુદ્ગત રહે આ ઉત્કૃષ્ટપણે પણ અતર્મુદ્ગતજ રહે (એટલીજ આદારક શરીરની રિધિ છે તે માટે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તેજસ શરીરી તેજસ શરીરપણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેના જે બેદ છે તે અનાદિ અપર્ય વસીત ૧ (તે અબન્ય) અને અનાદિ સપર્ય વસીત ૨ (તે બન્ય) એમ કાર્મણ શરીરી પણ કહેવા (તેના કાળનું માન ન થાય)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, અગરીરી (મિદ્) કેટલા કાળ લગી રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તે તો સાદિ અપર્યવસીત છે (તેની આદિ છે પણ અત નથી)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, ઉદારી શરીરીને અતર કેટલા કાળ પડે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્ઞાન્યથી એક સમયનો (તે ચવન સમયે વિમ્બગતીનો અતર પડે) ને ઉત્કૃષ્ટપણે તેનીશ સાગરોપમ અતર્મુદ્ગત્તે અધીક અતર પડે (તે એમ જે મનુષ્ય, તિર્યચ નિર્વૃણા કરતો મરીને દેવતા, નારદી માહે તેનીશ સાગરોપમને આવળે ઉપજે પછે ફરી મનુષ્ય, તિર્યચ થાય ત્યારે એ અતર જાણવો)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, વૈકીય શરીરીને અતર કેટલા કાળ પડે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્ઞાન્યથી અતર્મુદ્ગત્તે અતર પડે (તે એમ જે દેવતા, નારદી મરીને તિર્યચનો ભવ અતર્મુદ્ગતનો ફરી ફરી દેવતા, નારદી થાય ત્યારે તથા નિર્વૃણા સદરી ફરી અતર્મુદ્ગત નિર્વૃણા કરે મનુષ્ય, તિર્યચ તે માટે) ને ઉત્કૃષ્ટપણે અનતો વન રપતિનો કાળ અતર પડે (વનરપતિમા વૈકીય નથી તે માટે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, આદારક શરીરીને કેટલા કાળનો અતર પડે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્ઞાન્યથી અતર્મુદ્ગત્તે અતર પડે (તે એમજે આદરક શરીર કરીને સદરી ફરી પાછુ અતર્મુદ્ગત્તે આદારક કરે ત્યારે) અને ઉત્કૃષ્ટપણે અનતો કાળ જ્ઞાત અર્ધ પુદ્ગલ પરાનર્ન દેમે ઉલ્લો એટનો અતર પડે (આદારક શરીર સમ્પત્તી અપ્રમાદિ સાધુજ કરે અને તેહને એટલાજ સસાય હોય તે માટે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તેજસ શરીરીને કેટલા કાળનો અતર પડે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેને અતર નથી (કેમકે અનાદિ કાળના સર્વને છે આ છાડ્યા પછી ફરી ન થાય તે માટે) એમ કાર્મણ શરીરી પણ કહેતુ અને અશરીરી (સિદ્ધ)ને પણ અતર નથી

પ્રશ્ન—હે ભગવત, ઉદારીક શરીરી ૧ જનત્ અશરીરી ૬ એ ૭ મહિ કયા કયા થયા થયા, ઘણા હોય?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, સર્વ થયી થોડા આહારક શરીરી ૭ ૧ (ઉત્કૃષ્ટ નર હનર હોય તે માટે) તેથી વૈદી શરીરી અસખ્યાત ગુણ છે ૨ (દેવતા, નારકી અને કેટલા એક મનુષ્ય, નિર્વચને હોય તે માટે) તેથી ઉદારીક શરીરી અસખ્યાત ગુણ છે ૩ (જે કે ઉદારીક શરીરી જીવ અનતા છે તે પછી ઉદારીક શરીર અસખ્યાત ગુણ છે કારણ કે એક શરીરે અનતા જીવ છે તે માટે જીવ અનતા છે પછી શરીર તે અસખ્યાતનાર છે માટે અસખ્યાત ગુણ કયા છે એ ભાવ) તેથી અશરીરી (ચિદ્ર) અનત ગુણ છે ૪ તેથી તેજસ, કાર્મણ શરીરી એ જે પરસ્પરે તુલ્ય છે પણ પૂરના થકી અનત ગુણ છે ૬ (સર્વ જીવને પ્રત્યેક પ્રત્યેક તેજસ, કાર્મણ એ જે શરીર તે જુદા જુદા છે તે માટે) ૥૨૥ એ શ્રીજનાભિગમ મ્ત્રે ૭ બેઠે સર્વ જીવની પ્રતિપતિ સપૂર્ણ થઈ

૧૪૪, સાત પ્રકારે સર્વ જીવના આજ્ઞાના બે. તેમાં તેની કાયસ્થિતિ, અતર ને અદ્ય, બહુત્વનો અધિકાર.

સા જે આશ્વાર્થ એમ કહે છે જે સાત બેઠે સર્વ જીવ કલા છે તે કહે છે પૃથિવ કાયા ૧ અપકાયા ૨ તેજમયા ૩ વાયુકાયા ૪ વનસ્પતિકાયા ૫ નસકાયા ૬ અને અમયા ૭ (તે સિદ્ધ)

એકની કાયસ્થિતિ બીજી અતર તે પૂર્વે કલા છે તેમ કહે ૥

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પૃથિવમયા ૧ જનત્ અમયા ૭ એ સાત મહિ કયા કયા થયા થયા, ઘણા હોય?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, સર્વ થકી થોડા જમકાયા છે ૧ તેથી તેજમયા અસખ્યાત ગુણ છે ૨ તેથી પૃથ્વીકાયા વિશેષાધિક છે ૩ તેથી અપકાયા વિશેષાધિક છે ૪ તેથી વાયુમયા વિશેષાધિક છે ૫, તેથી અમયા અનત ગુણ છે ૬, બીજી તેથી વનસ્પતિમયા અનત ગુણ છે ૭ ૥૨૥

અથવા વળી સાત બેઠે સર્વ જીવ કલા છે કૃષ્ણ લેસ્થાવત ૧, નીલ લેસ્થાવત ૨, કાપોત લેસ્થાવત ૩, તેજો લેસ્થાવત ૪, પદ્મ લેસ્થાવત ૫, સુકા લેસ્થાવત ૬, અને અનેસ્થાવત ૭, (તે સિદ્ધ)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, કૃષ્ણ લેસ્થાવત કૃષ્ણ લેસ્થાવતપણે કેટલા કાળ હે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્યન્યથી અતમુદ્ગત રહે (તે મનુષ્ય તિર્થંક આશી 'જન્યુ' અને ઉત્કૃષ્ટપણે તેનીસ સાગરોપમ અતમુદ્ગતે અધિક રહે (તે એમ જે સાતમી નરકે તેનીસ સાગરોપમ અને અતમુદ્ગતે અધિક તે આગના લાગુ જન્યુ)

પ્રશ્ન—હે ભગવત નિલ લેસ્થાવત નિલ લેસ્થાવતપણે કેટલા કાળ હે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્યન્યથી અતમુદ્ગત રહે અને ઉત્કૃષ્ટપણે દસ સાગરોપમ અને

પશ્યોપમને અસખ્યાતમે ભાગે અધિક રહે (તે એમજે ધુમ પ્રભાએ એટલા આવખા વત લગી નિન લેશ્યા છે તે માટે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, કાપોત લેશ્યાવત કાપોત લેશ્યાવતપણે કેટલો કાળ રહે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જઘન્યથી અતર્મુદુર્ત રહે અને ઉત્કૃષ્ટપણે ત્રણ સાગરોપમ અને પશ્યોપમને અસખ્યાતમે ભાગે અધિક રહે (તે એમજે ત્રીજી નરકે એટલા આવખાવત લગી કાપોત લેશ્યા છે તે માટે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તેજો લેશ્યાવત તેજો લેશ્યાવતપણે કેટલો કાળ રહે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જઘન્યથી અતર્મુદુર્ત રહે ને ઉત્કૃષ્ટપણે બે સાગરોપમ અને પશ્યોપમને અસખ્યાતમે ભાગે અધિક રહે (પ્રશાન દેવગોકે એટલું આવખુ છે તે માટે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પદ્મ લેશ્યાવત પદ્મ લેશ્યાવતપણે કેટલો કાળ રહે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જઘન્યથી અતર્મુદુર્ત રહે અને ઉત્કૃષ્ટપણે દશ સાગરોપમ અને અતર્મુદુર્ત અધિક રહે (દશ સાગરોપમ પાચમા દેવગોકે આથી અને અતર્મુદુર્ત પૂર્વવા ભનનું જાણુવું)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, શુકન લેશ્યાવત શુકન લેશ્યાવતપણે કેટલો કાળ રહે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જઘન્યથી અતર્મુદુર્ત રહે અને ઉત્કૃષ્ટપણે તેત્રીસ સાગરોપમ અને અતર્મુદુર્ત અધિક રહે (સાર્થ સિદ્ધ લગી સુક્ય લેશ્યા છે તે માટે ને અતર્મુદુર્ત તે પૂર્વ ભનનું જાણુવું)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, અલેશ્યાવત અલેશ્યાવતપણે કેટલો કાળ રહે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, અલેસી (સિદ્ધ) તે સાદિ અપર્થ વસીત છે (તેની આદિ છે પણ અત નથી)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, કૃષ્ણ લેશ્યાવતને કેટલા કાળનું અતર પડે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જઘન્યથી અતર્મુદુર્તનું અને ઉત્કૃષ્ટપણે તેત્રીસ સાગરોપમ અને અતર્મુદુર્ત અધિક એટલું અતર પડે (સુક્ય લેશ્યાની એટલી સ્થિતિ છે માટે) એમ નિશ લેશ્યાવતને આ કાપોત લેશ્યાવતને પણ અતર કહેવો

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તેજો લેશ્યાવતને કેટલા કાળનો અતર પડે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જઘન્યથી અતર્મુદુર્તનો અને ઉત્કૃષ્ટપણે અનતો કાળ (નિગ્રાદ મહિ રહે ત્યા) અતર પડે એમ પણ લેશ્યાવતને પણ અતર કહેવો અને સુક્ય લેશ્યાવતને પણ એમજ અતર કહેવો

પ્રશ્ન—હે ભગવત, અલેશ્યાવત (સિદ્ધ) તેહને કેટલા કાળનો અતર પડે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, તેતો સાદિ અપર્થવસીત છે તેને અતર નથી

પ્રશ્ન—હે ભગવત, કૃષ્ણ લેશ્યાવત ૧, નિવ લેશ્યાવત ૨, કાપોત લેશ્યાવત ૩, તેજો

લેસ્યાવત ૪, પદ્ય લેસ્યાવત ૫, ગુપ્ત લેસ્યાવત ૬ અને અલેસ્યાવત ૭ (સિદ્ધ) એ સાત માટે કયા કયાથી યોગ, યજ્ઞ હોય?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, સવધળી યોગ નાશ લેસ્યાવત ૬ ન હો ૧, તેથી પદ્ય લેસ્યાવત સમ્યાન ગુણ છે ૨ તેથી તેને લેસ્યાવત સમ્યાન ગુણ છે ૩, તેથી અલેસ્યાવત (સિદ્ધ) અનત ગુણ છે ૪, તેથી કાપોત લેસ્યાવત અનત ગુણ છે ૫, તેથી નિર્લેસ્યાવત રિશોધિ છે ૬, અને તેથી કૃત્ય લેસ્યાવત જન વિમોહક છે ૭ ॥ આ એ શ્રી હનુમાનગમ અને સમવિધ સર્વ જીવની પ્રતિપતિ સપૂર્ણ થયું.

૧૪૫. આહ પ્રકાટે સર્વ જીવના આજ્ઞાના બે, તેમાં તેની કાયસ્થિતિ, -
અતઃ ને અદ્ય, અહુતનો અધિધાર.

ત્તા જે આશય એમ કહે છે જે આહ બે સર્વ જીવ કયા છે તે કહે છે ॥ કા ૧, નિર્ધમ ૨, નિર્ધમની સ્ત્રી ૩, મનુષ્ય ૪, મનુષ્યની સ્ત્રી ૫, દેવતા ૬ દેવીઓ ૭, તે સિદ્ધ ૮

પ્રશ્ન—હે ભગવત નાગની નાતણપણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ જનન્યથી દશ હજાર વર્ષ ને ઉત્કૃષ્ટપણે તેની સાગરોપમ રહે.

પ્રશ્ન—હે ભગવત નિર્ધમ નિર્ધમપણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જનન્યથી અતર્મુલ્ય રહે તે ઉત્કૃષ્ટપણે અનંત વનસ્પતિના જેવો કાળ રહે.

પ્રશ્ન—હે ભગવત, નિર્ધમની સ્ત્રી નિર્ધમપણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ જનન્યથી અતર્મુલ્ય રહે અને ઉત્કૃષ્ટપણે તબુ પત્યાપમ પૂર્વ કોટી પ્રથમત્વે અધિ રહે (તે એમ જે સાત ભવ કોડ પૂર ॥ કૃતિ આશ્રમે ભવ તબુ પત્યાપમ નો જુગળાપણે કરે ત્યારે એ માત્ર થાય.)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, મનુષ્ય મનુષ્યપણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જનન્યથી અતર્મુલ્ય રહે અને ઉત્કૃષ્ટપણે તબુ પત્યાપમ પૂર્વ કોટી પ્રથમત્વે અધિ રહે (એની ભાવ ॥ નિર્ધમની સ્ત્રીની પર પૂર્વત્વ એમ મનુષ્યની સ્ત્રીની પણ કારણિયિ કહેલી)

પ્રશ્ન—હે ભગવત દેવતા દેવતાપણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ દેવતા જનન્યથી અતર્મુલ્ય રહે અને ઉત્કૃષ્ટપણે તેની સાગરોપમ રહે.

પ્રશ્ન—હે ભગવત, દેવી દેવીપણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જનન્યથી અતર્મુલ્ય રહે અને ઉત્કૃષ્ટપણે તબુ પત્યાપમ પૂર્વ કોટી પ્રથમત્વે અધિ રહે (અપરીમિત દેવીની અદ્વિતીયિ છે તે માટે.)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સિદ્ધ સિદ્ધપણે કેટલો કાગ રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેતો આદિ અપર્વવસીત છે. (તેની આદિ છે પણ અત નથી)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, નારખીને ષ્ટલા કાળનું અતર પડે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્ય થયી અતમુદુર્તનું (તદુપ મન્જાદિને બન કરી પાછો નારખી થાય ત્યારે) અને ઉત્કૃષ્ટપણે વનસ્પતિના જોટલા અનતો કાળ અતર પડે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તિર્યચને કેટલા કાળનું અતર પડે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્ય થયી અતમુદુર્તનું આ ઉત્કૃષ્ટપણે સામગ્રીપમ સત પ્રથમ જાણેલાનું અતર પડે (તિર્યચ ટાળી શેષ ત્રણ ગતિ માહે એટલેજ કાગ છે તે માટે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, તિર્યચણી સ્ત્રીને કેટલા કાળનું અતર પડે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્ય થયી અતમુદુર્તનું ને ઉત્કૃષ્ટપણે અનતો વનસ્પતિનો કાળ અતર પડે એમ મનુષ્ય ૧, મનુષ્યણી ૨, દેવતા ૩, ને દેવી ૪ એ ચારેને અતર પડે જેમ તિર્યચણીનું કલ્પુ તેમ જ્ય થય અતમુદુર્તનું ને ઉત્કૃષ્ટપણે અનતો વનસ્પતિના કાળનું અતર કહેવું

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સિદ્ધો કેટલા કાળનું અતર પડે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તે તો સાદિ અપર્વ વસીત છે તેને અતર ન હોય

પ્રશ્ન—હે ભગવત, નારખી ૧, તિર્યચ ૨, તિર્યચની સ્ત્રી ૩, મનુષ્ય ૪, મનુષ્યણી ૫, દેવતા ૬, દેવી ૭, આં મિદ્ધ ૮, એ આઠ માહે કયા થયી થોડા, થણા હોય?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, સર્વ થયી થોડી મનુષ્યણી સ્ત્રી છે ૧, (સખ્યાતી છે તે માટે) તે થયી મનુષ્ય અસખ્યાત ગુણ છે ૨, (સમુદ્ધિમ બેગા માટે) તે થયી નારખી અસખ્યાત ગુણ છે ૩, તે થયી તિર્યચણી સ્ત્રી અસખ્યાત ગુણ છે ૪, તે થયી દેવતા અસખ્યાત ગુણ છે ૫, તે થયી દેવી સખ્યાત ગુણ છે ૬, તે થયી સિદ્ધ અનન ગુણ છે ૭, અને તે થયી તિર્યચ અનત ગુણ છે ૮ ॥૧॥

અથવા વળી આઠ ભેદ સન જીવ કલા છે મતિયાની ૧, નુતયાની ૨, અવધિયાની ૩, મનપર્વયાની ૪, કેવળયાની ૫, મનિચયાની ૬, ક્રુતચયાની ૭, ને વિભગયાની ૮

પ્રશ્ન—હે ભગવત, મતિયાની જીવ મતિયાનીપણે કેટલો કાગ રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્ય થયી અતમુદુર્ત રહે અને ઉત્કૃષ્ટપણે જામઠ આમરોપમ જોતરા રહે (એટલેજ અમ્યમ્યનો કાળ છે તે માટે)

એમ નુતયાની પણ મતિયાનીની પર કહેવા

પ્રશ્ન—હે ભગવત, અવધિયાની અવધિયાની પણે કેટલો કાગ રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્ય થયી એ સમગ્ર રહે (પણે જ્ય તે માટે) અને ઉત્કૃષ્ટપણે

હાસક સાગરોપમ જાહેરો રહે (એ વાર અત્તર મેંમાને અથવા ત્રણ વાર અત્તર આરમે દેવલોકે અવધિ જ્ઞાન સદીત જ્ય આપે સારે એ હાસક સાગરોપમ થાય અને જે મનુષ્યના અને ભવ કરે તે સાધિકપણુ જાણુ)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, મનપર્વજ્ઞાની મનપર્વજ્ઞાનીપણે કેટલો કાળ રહે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્યમ્મથી એકજ સમય રહે (ઉપજીને જ્ય સારે) એ ઉત્કૃષ્ટપણે દેશે ઊણી (નવ વરમે ઊણી) પૂર્વ કોડી રહે (કેમકે મનપર્વજ્ઞાન ચારીત્રવતનેજ હોય જેથી ચારીત્રનો તેલોજ કાળ છે તે માટે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, કેવળજ્ઞાની કેવળજ્ઞાની પણે કેટલો કાળ રહે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તે તો સાદિ અપય વસીત છે (તેની આદિ છે પણ અત નથી)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, મતિ અજ્ઞાની મતિ અજ્ઞાનીપણે કેટલો કાળ રહે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ તેના ત્રણ ભેદ છે આદિ અપય વસીત ૧, (તે અભવ્ય) અનાદિ સર્વ વસીત ૨, (તે અપ્રાપ્ત સમ્યક્ત્વ એ જ ભવ્ય) અને સાદિ સર્વ વસીત ૩, (તે સમ્યક્ત્વ પામીને પડ્યા છે તે) તેમા જે સાદિ સર્વ વસીત (પડ્યા છે) તે જ્યમ્મથી અતર્મુક્ત રહે અને ઉત્કૃષ્ટપણે અનંતો કાળ જીવત અથ પુદ્ગળ પરાતર્ત દેશે ઊણી રહે (પડ્યા થયો અજ્ઞાની રહે) એમ કુલ અજ્ઞાની પણ મતિ અજ્ઞાનીનીપરે કહેના

પ્રશ્ન—હે ભગવત, વિભગજ્ઞાની વિભગજ્ઞાની પણે કેટલો કાળ રહે ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્યમ્મથી એક સમય રહે એ ઉત્કૃષ્ટપણે તેનીસા સાગરોપમ દેશે ઊણી પૂર્વ કોડી અધિક રહે (તે એમ જે પૂર્વ કોડીના આવજ્ઞાત વિભગજ્ઞાન સદિત મનુષ્ય મરીને સાતમી નજે જ્ય સારે એ માન થાય પછે વિભગજ્ઞાની અવસ્થા મટે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, મતિજ્ઞાનીને અતર કેટલા વાળનું દેખ ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ જ્યમ્મથી અતર્મુક્તનું અને ઉત્કૃષ્ટપણે અનંતો કાળ જીવત અર્થ પુદ્ગળ પરાતર્ત દેશે ઊણી અતર પડે (પડ્યાને)

એમ કુલ જ્ઞાની ૧, અવધિ જ્ઞાની ૨, અને મ. પર્વજ્ઞાની ૩, એ (જોને મતિજ્ઞાની નીપરે અતર જાણુ)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, કેવળજ્ઞાનીને કેટલા કાળનું અતર હોય ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, સાદિ અપય વસીતને અતર ન હોય (આનુ ન જ્ય તે માટે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત મતિ અજ્ઞાનીને કેટલા કાળનું અતર હોય ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેના ત્રણ ભેદ છે તે અનાદિ અપય વસીત ૧, (તે અભવ્ય) તેહને અતર નથી અનાદિ સર્વ વસીત ૨, (તે અપ્રાપ્ત જ્ઞાની એ જ ભવ્ય) તેને પણ અતર નથી એ સાદિ સર્વ વસીત ૩ (તે પડ્યા) તેહને અતર જ્યમ્મથી અતર્મુક્તનું અને ઉત્કૃષ્ટપણે હાસક સાગરોપમ જાહેરાનું અતર પડે (એટલોજ મતિજ્ઞાનીનો કાળ છે તે માટે) એમ કુલ અજ્ઞાનીને પણ સર્વ મતિ અજ્ઞાનીનીપરે કહેવું

પ્રશ્ન—હે ભગવત, વિભગ જ્ઞાનીને અતર કેટલા કાળનો પડે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, જ્યન્યથી અતર્મુક્તું અને ઉત્કૃષ્ટપણે આતો કાળ અતર પડે (વનસ્પતિ માટે જન્ય ત્યારે તીલા વીભગ નથી તે માટે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, મતિજ્ઞાની ૧, જુતજ્ઞાની ૨, અધિજ્ઞાની ૩, મનપર્વજ્ઞાની ૪, કેવળજ્ઞાની ૫, મતિઅજ્ઞાની ૬, જુતઅજ્ઞાની ૭, અને વિભગજ્ઞાની ૮, એ આઠ માટે કયા કયાથકી થોડા, ધણા હોય?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, સર્વથકી થોડા જીવ મનપર્વજ્ઞાની છે ૧, (તે એમ કે મનપર્વજ્ઞાન તો સુદ્ધ સાધુજી હોય તે માટે સખ્યાતાજ પામીએ) તે થકી અધિજ્ઞાની અસખ્યાત ગુણ છે ૨ તે થકી મતિજ્ઞાની અને જુતજ્ઞાની એ બે પરસ્પરે તુલ્ય છે (મતિ, જુત જ્ઞાન સ્વીકૃત હોય તે માટે) અને અધિજ્ઞાનીથી રિસેવાધિક છે ૪, (તિર્વચ, મનુષ્ય માટે ધણા તે માટે) તે થકી વિભગ જ્ઞાની અસખ્યાત ગુણ છે (મિથ્યાત્વ દ્રઢિ ધણા છે માટે) ૫, તે થકી કેવળજ્ઞાની અનત ગુણ છે ૬, (સિદ્ધ અનતા માટે) ને તે થકી મતિ અજ્ઞાની, અને જુત અજ્ઞાની એ બે પરસ્પરે તુલ્ય (સરખા) છે સર્વીસ માટે પણ કેવળજ્ઞાની થગી અનત ગુણ છે ૮, (સીદ્ધ થકી એકદ્રી અનત ગુણ છે તે માટે) ૧૨૥ એ થી જીવાભિગમ મુત્રે અદ્વિધ પ્રતિપતિ સપૂર્ણ થય

૧૪૬. નવ પ્રકારે સર્વ જીવના આજ્ઞાવા બે. તેમાં તેની કાયસ્થિતિ, અતર ને અટપ, બહુત્વનો અધિકાર.

ત્યાં જે આચાર્ય એમ કહે છે જે નવ બેદે સર્વ જીવ કલા છે તે કહે છે એકદ્રી ૧, બેદ્રી ૨, તેદ્રી ૩, ચારેદ્રી ૪, નારખી ૫, પચેદ્રી તિર્વચ ૬, મનુષ્ય ૭, દેવતા ૮, ને સિદ્ધ ૯

પ્રશ્ન—હે ભગવત, એકદ્રિ ૭. એકદ્રિપણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, જ્યન્યથી અતર્મુક્ત રહે અને ઉત્કૃષ્ટપણે અનતો વનસ્પતિનો કાળ રહે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, બેદ્રી બેદ્રીપણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, જ્યન્યથી અતર્મુક્ત રહે અને ઉત્કૃષ્ટપણે સખ્યાતો કાળ રહે?

એમ તેદ્રી અને ચારેદ્રીપણે પણ સખ્યાતો કાળ કહેવો

પ્રશ્ન—હે ભગવત નારખી નારખીપણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, જ્યન્યથી દશ દબાર વરસ રહે અને ઉત્કૃષ્ટપણે તેનીસ સાગરોપમવળી રહે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પચેદ્રી તિર્વચ પચેદ્રી તિર્વચપણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, જ્યન્યથી અતર્મુક્ત અને ઉત્કૃષ્ટપણે ત્રણ પન્નોપમ પૂર કોટી પ્રધાન અધિક રહે (આઠ લવ કરવા થગી) એમ મનુ'ને પણ કહેવું

પ્રશ્ન—હે ભગવત, દેવતા દેવતાપણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, દેવતાો જય દય હજાર વરસ અને ૬૪૫ તેત્રીસ સાગર કહેવું

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સિદ્ધ સિદ્ધપણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, સાદિ અપય વસીત છે (તેની આદિ છે પણ અત નથી)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, એકેદ્રીો અતર કેટલા કાળનું પડે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જય-યપણે અતર્થુ-તનું અને ઉત્કૃષ્ટપણે બે હજાર સાગરોપમ સંખ્યાતે વર્ષે અધિક અતર પડે (એકેદ્રી ઠાળી જય એટલોજ કાળ છે તે માટે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, બેઇદ્રીયને અતર કેટલા મળનું પડે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જય થથી અતર્થુ-તનું અને ઉત્કૃષ્ટપણે (અનતો) વનરપતિનો કાળ અતર પડે (એકેદ્રી માહે જય ત્યારે)

એમ તેઇદ્રી ૧, ચૌરદ્રી ૨, નારખી ૩, પચેદ્રી તિર્થંચ ૪, મનુષ્ય ૫, અને દેવતા ૬, એ સવને બેઇદ્રી ૧ પરે જય ય અતમુહુર્તેનું ને ઉત્કૃષ્ટપણે (અનતો) વનરપતિનો કાળ અતર પડે (એકેદ્રી માહે જય ત્યારે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત સિદ્ધને અતર કેટલા કાળનું પડે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તે તો સાદિ અપય વસીત છે તેને અતર ન લેય

પ્રશ્ન—હે ભગવત, એકેદ્રી ૧, બેઇદ્રી ૨, તેઇદ્રી ૩, ચઉચેદ્રી ૪, નારખી ૫, પચેદ્રી તિર્થંચ ૬, મનુષ્ય ૭ દેવતા ૮, અને સિદ્ધ ૯, એ ૧૨ મહિં કયા કયાયકી થોણ, ધણા દોણ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, સર્વ થખી થોણા મનુષ્ય છે ૧, તે થખી નારખી અસખ્યાત ગુણા છે ૨ તે થખી દેવતા અસખ્યાત ગુણા છે ૩, તે થખી પચેદ્રી તિર્થંચ અસખ્યાત ગુણા છે ૪, તે થખી ચઉચેદ્રી નિશેષાધિક છે ૫, તે થખી તેઇદ્રી વિશેષાધિક છે ૬ તે થખી બેઇદ્રી નિશેષાધિક છે ૭, તે થખી સિદ્ધ અનતગુણા છે ૮ અને તે થખી એકેદ્રી અનતગુણા છે ૯ ॥૧૧॥

અથવા વળી નવ બેઢે સવ જીવ કલા છે પ્રથમ સમયના નારખી ૧, અપ્રથમ સમયના નારખી ૨, પ્રથમ સમયના તિર્થંચ ૩ (પૂણા વાને ઉપજવાને પહીલે સમયે નર્તના તે પ્રથમ સમયી કહીએ અને શેષ સર્વ તે અપ્રથમ સમયી કહીએ) અપ્રથમ સમયના તિર્થંચ ૪, પ્રથમ સમયના મનુષ્ય ૫ અપ્રથમ સમયના મનુષ્ય ૬, પ્રથમ સમયના દેવતા ૭ અપ્રથમ સમયના દેવતા ૮, અને સિદ્ધ ૯

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પ્રથમ સમયના નારખી પ્રથમ સમયના નારખીપણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, એક સમયજ રહે (પછે અપ્રથમ સમયી થાય તે માટે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, અપ્રથમ સમયી નારખી અપ્રથમ સમયી નારખીપણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જય થથી દય હજાર વરસ એક સમયે જાણા રદ ને ઉત્કૃષ્ટપણે તેત્રીસ સાગરોપમ એક સમયે જાણા રહે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પ્રથમ સમયના તિર્થેય પ્રથમ સમયના તિર્થેયપણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, એકજ સમય રહે.

પ્રશ્ન—હે ભગવત, અપ્રથમ સમયના તિર્થેય અપ્રથમ સમયના તિર્થેયપણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જ્યન્મથી મુક્તક ભવ એક સમયે ઉભો રહે ને ઉત્કૃષ્ટપણે અમતો વનસ્પતિનો કાળ રહે (ભાવના પૂર્વક)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પ્રથમ સમયના મનુષ્ય પ્રથમ સમયના મનુષ્યપણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, એકજ સમય રહે.

પ્રશ્ન—હે ભગવત, અપ્રથમ સમયના મનુષ્ય અપ્રથમ સમયના મનુષ્યપણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જ્યન્મથી મુક્તક ભવ એક સમયે ઉભો રહે ને ઉત્કૃષ્ટપણે ત્રણ પૂર્વો પમ પૂર્વ કોડી પ્રથકત્વે અધિક રહે (સાત આઠ ભવ કરવાથી)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, દેવતા દેવતાપણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, દેવતા નારકીની પદે પ્રથમ સમયે અપ્રથમ સમયીના કહેવા

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સિદ્ધ સિદ્ધપણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, તેનો સાદિ અપર્યં વસીત છે (તેની આદિ છે પણ અત નથી)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પ્રથમ સમયના નારકીને અતર કેટલા કાળો પડે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જ્યન્મથી દશ હજાર વરસ અતર્થુકૃત્તે અધિક અતર પડે (તે એમ જે દશ હજાર વરસનું નરકનું જ્યન્મ આશુષ્ય ભોગવીને અતર્થુકૃત્તેના અન્ય ભવ કરી ફરી પાછો નરકમાંહે ઉપજે ત્યા પ્રથમ સમયી થાય તે માટે) ને ઉત્કૃષ્ટપણે અનતો કાળ અતર પડે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, અપ્રથમ સમયના નારકીને અતર કેટલા કાળો પડે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જ્યન્મથી અતર્થુકૃત્તો (તે એમ જે અતર્થુકૃત્તોના અન્ય ભવ કરી નરક માંહે ઉપજે ત્યારે) ને ઉત્કૃષ્ટપણે અનતો કાળ અતર પડે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પ્રથમ સમયના તિર્થેયને કેટલા કાળનું અતર પડે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જ્યન્મથી એ મુક્તક ભવ સમયે ઉભાનો અતર પડે (તે એમ જે સમયે ઉભો પોતાનો મુક્તક ભવ ભોગવીને ફરી તિર્થેય થાય ત્યા પ્રથમ સમય થાય તે માટે) અને ઉત્કૃષ્ટપણે અનતો કાળ અતર પડે (તે એમ જે અનતો કાળ તિર્થેયમાં રહે પણ વચે અન્ય ગતીનો ભવ કર્યા વિના પ્રથમ સમયી થાય તે માટે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, અપ્રથમ સમયના તિર્થેયને કેટલા કાળનું અતર પડે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ જ્યન્મથી એક મુક્તક ભવ સમયે અધિક અતર પડે (એક મનુષ્યનો ધધુ ભવ કરી પાછો તિર્થેય થાય ત્યારે) અને ઉત્કૃષ્ટપણે સાગરોપમ અત પ્રથકત્વ આશરોનું અતર પડે (એટલો કાળ અન્ય ગતિમાં રહી પાછો તિર્થેય થાય તે માટે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પ્રથમ સમયના મનુષ્યને કેટલા કાળનું અતર પડે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જેમ પ્રથમ સમયના તિર્વ્યંચને કહ્યું તેમ અતર કહેવું

પ્રશ્ન—હે ભગવત, અપ્રથમ સમયના મનુષ્યને કેટલા કાળનું અતર પડે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જ્યન્યથી એક ક્ષુદ્રક ભવ સમયે અપીકનું અતર પડે (તે એમ જે એક નિર્વ્યંચનો લઘુ ભવ કરીને પાછો મનુષ્ય થાય ત્યારે) અને ઉત્કૃષ્ટપણે અનતો કાળ અતર પડે (નતપતિમા જાય ત્યારે)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પ્રથમ સમયના દેવતાને કેટલા કાળનું અતર પડે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જેમ પ્રથમ સમયના નારકીને અતર કહ્યું તેમ અતર કહેવું

પ્રશ્ન—હે ભગવત, અપ્રથમ સમયના દેવતાને કેટલા કાળનું અતર પડે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જેમ અપ્રથમ સમયના નારકીને અતર કહ્યું તેમજ અતર કહેવું

પ્રશ્ન—હે ભગવત, સિદ્ધને અતર કેટલા કાળનું પડે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, સાદિ અપય વસીતો અતર નથી

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પ્રથમ સમયના નારકી ૧, પ્રથમ સમયના તિર્વ્યંચ ૨, પ્રથમ સમયના મનુષ્ય ૩, પ્રથમ સમયના દેવતા ૪ એ ચાર માહે કયા કયાયકી થોડા, ઘણા હોય?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, સવયમો થોડા પ્રથમ સમયના મનુષ્ય છે ૧, તે થકી પ્રથમ સમયના નારકી અસખ્યાત ગુણા છે ૨, તે થકી પ્રથમ સમયના દેવતા અસખ્યાત ગુણા છે ૩, અને તે થકી પ્રથમ સમયના તિર્વ્યંચ અસખ્યાતગુણા છે ૪, (જન કે તિર્વ્યંચ સદાચ અનતા ઉપજતા પાપોએ પણ તે છદ્ધા લેવા નહીં પણ જે દેવતા, નારકી અને મનુષ્ય માહેથી જે તિર્વ્યંચમા ઉપજતા હોય તેનેજ પ્રથમ સમયના તિર્વ્યંચ કહીએ તે માટે અસખ્યાતાજ પાપોએ એ ભાવાર્થ જાણવો)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, અપ્રથમ સમયના નારકી ૧, અપ્રથમ સમયના તિર્વ્યંચ ૨, અપ્રથમ સમયના મનુષ્ય ૩, અને અપ્રથમ સમયના દેવતા ૪, એ ચાર માહે કયા કયાયકી થોડા, ઘણા હોય?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, સર્વથકી થોડા અપ્રથમ સમયના મનુષ્ય છે ૧, તે થકી અપ્રથમ સમયના નારકી અસખ્યાત ગુણા છે ૨, તે થકી અપ્રથમ સમયના દેવતા અસખ્યાત ગુણા છે ૩, અને તે થકી અપ્રથમ સમયના તિર્વ્યંચ અનત ગુણા છે ૪,

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પ્રથમ સમયના નારકી ૧, અને અપ્રથમ સમયના નારકી ૨, એ જે માહે કયા કયાયકી થોડા, ઘણા હોય?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, સર્વે થકી થોડા પ્રથમ સમયના નારકી છે ૧, તે થકી અપ્રથમ સમયના નારકી અસખ્યાત ગુણા છે ૨

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પ્રથમ સમયના તિર્વ્ય ૧, અને અપ્રથમ સમયના તિર્વ્ય ૨, એ બે માહે કયા કયાયકી થોડા, ધણા હોય?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, સર્વથકી થોડા પ્રથમ સમયના તિર્વ્ય છે ૧, તેથકી અપ્રથમ સમયના તિર્વ્ય અનેત ગુણ છે ૨, (તે એમ જે તિર્વ્ય મરી તિર્વ્યમા ઉપજે ચલે છે તે સર્વ અપ્રથમ સમયનાજ કહીએ તે માટે)

એમ મનુષ્ય અને દેવતાનું અરૂપ, બદુત્વજેમ નારકીનું કહ્યું તેમ પ્રથમ સમયનાથી અપ્રથમ સમયના અસંખ્યાત ગુણ કહેવા

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પ્રથમ સમયના નારકી ૧, પ્રથમ સમયના તિર્વ્ય ૨, પ્રથમ સમયના મનુષ્ય ૩, પ્રથમ સમયના દેવતા ૪, અપ્રથમ સમયના નારકી ૫, અપ્રથમ સમયના તિર્વ્ય ૬, અપ્રથમ સમયના મનુષ્ય ૭, અપ્રથમ સમયના દેવતા ૮, ને સિદ્ધ ૯ એ નવ માહે કયા કયાયકી થોડા, ધણા હોય?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, સર્વથકી થોડા પ્રથમ સમયના મનુષ્ય છે ૧, તેથકી અપ્રથમ સમયના મનુષ્ય અસંખ્યાત ગુણ છે ૨, તેથકી પ્રથમ સમયના નારકી અસંખ્યાત ગુણ છે ૩, તેથકી પ્રથમ સમયના દેવતા અસંખ્યાત ગુણ છે ૪, તેથકી પ્રથમ સમયના તિર્વ્ય અસંખ્યાત ગુણ છે ૫, તેથકી અપ્રથમ સમયના નારકી અસંખ્યાત ગુણ છે ૬, તેથકી અપ્રથમ સમયના દેવતા અસંખ્યાત ગુણ છે ૭, તેથકી સિદ્ધ અનેત ગુણ છે ૮, અને તેથકી અપ્રથમ સમયના તિર્વ્ય અનેત ગુણ છે ૯. આગા એ શ્રી જ્ઞાનાભીગમ સૂત્રે નવ વિધ સર્વ જીવની પ્રતિપતિ સંપૂર્ણ થય

૧૪૭. દશ પ્રકારે સર્વ જીવના આળાવા બે. તેમાં તેની કાયસ્થિતિ,

અતર ને અરૂપ, બદુત્વનો અધિકાર.

ત્યા જે આચાર્ય એમ કહે છે જે દશ ભેદે સર્વ જીવ કલાએ તે કહીએ પૃથ્વીકાયા ૧, અપકાયા ૨, તેહિકાયા ૩, વાયુકાયા ૪, વનસ્પતિકાયા ૫, બેધદ્રિ ૬, તેહદ્રિ ૭, ચઉરેદ્રિ ૮, પચેદ્રિ ૯ અને અનેદ્રિ ૧૦ (તે સિદ્ધ)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પૃથ્વીકાયા જીવ પૃથ્વીકાયાપણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જ્યનથી અતર્કુદુર્ત રહે અને ઉત્કૃષ્ટપણે અસંખ્યાતો કાળ અસંખ્યાતી ઉત્સર્પિણી, અવસર્પિણી એ કાળથી નજીક, અને જ્યનથી અસંખ્યાતો લોકના જેટલા આકાશ પ્રદેશ હોય તેટલી ઉત્સર્પિણી, અવસર્પિણી લગી રહે

એમ અપકાયા ૧, તેહિકાયા ૨ અને વાયુકાયા ૩ એ ત્રણેને પૃથ્વીકાયાની પદે કહ્યું

પ્રશ્ન—હે ભગવત, વનસ્પતિકાયા જીવ વનસ્પતિકાયાપણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જ્યનથી અતર્કુદુર્ત રહે અને ઉત્કૃષ્ટપણે અનેતો કાળ અનેતી ઉત્સર્પિણી, અવસર્પિણી અનેતા લોકાકાશ પ્રદેશ જેટલી અસંખ્યાતો પુદ્ગળ પરાવર્ત આનળીકાના અસંખ્યાતમાં ભાગમાં જેટલા સમય હોય તેટલા પુદ્ગળ પરાવર્ત લગી રહે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, બેઠદિ બેઠદિપણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્યાંયથી અતમુદ્ગત રહે અને ઉત્કૃષ્ટપણે સખ્યાતો કાળ રહે

એમ તેઠદિ ૧, અને ચઢરીના ૨ એ અનેની પણ કાવચિયનિ બેઠદી ઠીપરે કહેલો

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પચેદી પચેદીપણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હ જાતમ, જ્યાંયથી અતમુદ્ગત રહે અને ઉત્કૃષ્ટપણે દગર સામગપમ આમરો ગી રહે

પ્રશ્ન—હ ભગવત, અનેદી (સિદ્ધ) અનેદીપણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ તેલો સાદિ અપવચ્ચિત છે (તેની આંધિ છે પણ અત નથી)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પૃથ્વીકાયાને અતર કેટલા કાળનું પડે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જ્યાંયથી અતમુદ્ગતનું અને ઉત્કૃષ્ટપણે વનસ્પતિના કાળ જેટલું અતર પડે

એમ અપકાયા ૧, તેઠકાયા ૨, વાયુકાયા ૩, બેઠદિ ૪, તેઠિ ૫, ચઢરીનો ૬, અને પચેદી ૭, એ સાનેને અતર જ્યાંયથી અતમુદ્ગતનું અને ઉત્કૃષ્ટપણે વનસ્પતિના જેટલો અનતો કાળ અતર પડે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, વનસ્પતિકાયાને અતર કેટલા કાળનું પડે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, અસખ્યાનો કાળ જેટલો પૃથ્વીકાયાની કાવચિયનિ છે તેટલું વનસ્પતિ કાયાનો અતર જાણુ

પ્રશ્ન—હે ભગવત અનેદી (સિદ્ધ) ને અતર કેટલા કાળનું દોષ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તેલો સાદિ અપવચ્ચિત છે તેને અતર ન દોષ

પ્રશ્ન—હે જ્ઞાતમ, પૃથ્વીકાયા ૧, અપકાયા ૨, તેઠકાયા ૩ વાયુકાયા ૪, વનસ્પતિકાયા ૫, બેઠદિ ૬, તેઠિ ૭ ચઢરીનો ૮, પચેદી ૯, અને અનેદી ૧૦, (સિદ્ધ) એ દશ માહે કયા કયાધકી થોડા, ઘણા દોષ?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, સચકી થોડા પચેદી છે ૧ તેથની ચઢરીની વિશેષાધિક છે ૨, તેથની તેઠદિ વિશેષાધિક છે ૩, તેથની બેઠદિ વિશેષાધિક છે ૪, તેથની તેઠકાયા અસખ્યાનશુણ છે ૫ તેથની પૃથ્વીકાયા વિશેષાધિક છે ૬ તેથની અપકાયા વિશેષાધિક છે ૭, તેથની વાયુકાયા વિશેષાધિક છે ૮ તેથની અનેદી (સિદ્ધ) અનત શુણ છે ૯, અને તેથની વનસ્પતિકાયા અનત શુણ છે ૧૦ ॥૧॥

અથવા વળી દશ જોડે સન જીવ કલા છે પ્રથમ સમયના નારખી ૧, અપ્રથમ સમયના નારખી ૨ પ્રથમ સમયના નિર્ધય ૩ અપ્રથમ સમયના તિરિય ૪ પચમ સમયનો મનુષ્ય ૫, અપ્રથમ સમયના મનુષ્ય ૬, પ્રથમ સમયના દેવતા ૭, અપ્રથમ સમયનો દેવતા ૮, પ્રથમ સમયના સિદ્ધ ૯, અને અપ્રથમ સમયના સિદ્ધ ૧૦

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પ્રથમ સમયના ॥ કી પ્રથમ સમયના ॥ કી પછે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, એક સમય વગીજ રહે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, અપ્રથમ સમય ॥ નારી અપ્રથમ સમયના નારીપણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જન્યથી દશ હજાર વરસ એક સમયે જિણા રહે અને ઉત્કૃષ્ટપણે તેની સાગરોપમ એક સમયે જિણા રહે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પ્રથમ સમયના નિર્વચ્ય પ્રથમ સમયના નિર્વચ્ય પછે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, એક સમય વગી રહે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, અપ્રથમ સમયના નિર્વચ્ય અપ્રથમ સમયના નિર્વચ્યપણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, જન્યથી એક સમય ભન તે પછી એક સમયે જિણા રહે અને ઉત્કૃષ્ટપણે અનંતો વનસ્પતિના જેટલો કાળ રહે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પ્રથમ સમયના મનુષ્ય પ્રથમ સમયના મનુષ્યપણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, મેકજ સમય રહે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, અપ્રથમ સમય ॥ મનુષ્ય અપ્રથમ સમય ॥ મનુષ્યપણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જન્યથી મુશ્કેલ ભન તે પછી સમયે જિણા રહે અને ઉત્કૃષ્ટપણે મણ પ યોગ્ય પૂર્વ કોડી નયકાવે અધિક રહે (સાત આઠ ભન કરનાથી)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પ્રથમ સમય ॥ દેવતા પ્રથમ સમયના દેવતા પછે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, પ્રથમ સમયના દેવતા અને અપ્રથમ સમયના દેવતા જેમ નારકી કલો તેમ કહેવા

પ્રશ્ન—હે ભગવત પ્રથમ સમયના સિદ્ધ પ્રથમ સમયના સિદ્ધપણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાનમ, એક સમય રહે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, અપ્રથમ સમયના સિદ્ધ અપ્રથમ સમયના સિદ્ધપણે કેટલો કાળ રહે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, તે તો આદિ અપર્યંત સતી છે (તેની આદિ છે પણ અંત નથી)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પ્રથમ સમયના નારકીને કેટલા કાળજી અતર પડે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ જન્યથી દસ હજાર વરસ અતર્મુક્ત અધિક અતર પડે (તે એમને દશ હજાર વરસનો નારકીનો ભન ભોગની અતર્મુક્તો તિરિચનો ભન કરી નારકી થાય સારે) અને ઉત્કૃષ્ટપણે અનંતો વનસ્પતિનો કાળ અતર પડે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, અપ્રથમ સમયના નારકીને કેટલા કાળો અતર પડે?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, જન્યથી અતર્મુક્તો અતર પડે (તે એમને એક તિરિચનો ભન કરી કરી નારકી થાય સાર) અને ઉત્કૃષ્ટપણે અનંતો વનસ્પતિનો કાળ અતર પડે

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પ્રથમ સમયના તિરિચો કેટલા કાળો અતર પડે?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જ્ય-ન્યથી એ કુલક ભવ સમયે ઊણા અતર પડે (તે એમને એકતો પોતાનો કુલક લણુ ભવ ભોગરી ખીન્ને મનુષ્યનો કુલક લણુ ભવ ભોગરી કરી ફરી નિર્વચ થાય ત્યારે) અને ઉત્કૃષ્ટપણે અનતો વનસ્પતિનો કાળ અતર પડે (અન્ય ગતિ માટેથી નિર્વચમા ઉપજતો પ્રથમ સમયી કહેવાય પણ નિર્વચ માટેથી ઉપજતો કહેવાય નહીં માટે.)

મરન—હે ભગવત, અપ્રથમ સમયના નિર્વચને કેટલા કાળો અતર પડે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જ્ય-ન્યથી એક કુલક ભવ સમયે અધિક અતર પડે (તે એમને એક મનુષ્યનો લણુ ભવ કરી ફરી નિર્વચ થાય ત્યારે એ અતર) અને ઉત્કૃષ્ટપણે સામરોપમ મન પ્રયત્ન કરાવેલાનું અતર પડે (અન્ય નણુ ગતિ માટે એટલેજ કાળ રહેવાય તે માટે)

મરન—હે ભગવત, પ્રથમ સમયના મનુષ્યને કેટલા કાળો અતર હોય ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જ્ય-ન્યથી એ કુલક ભવ સમયે ઊણાનું (તે એમને એકતો પોતાનો પણ ભવ ભોગરી ખીન્ને નિર્વચનો લણુ ભવ કરી ફરી પાછો મનુષ્ય થાય ત્યારે એ અતર પડે) અને ઉત્કૃષ્ટપણે વનસ્પતિના જેટલો અનતો કાળ અતર પડે

મરન—હે ભગવત, અપ્રથમ સમયના મનુષ્યને કેટલા કાળો અતર પડે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, જ્ય-ન્યથી એક કુલક ભવ સમયે અધિક અતર પડે (તે એમને વચે એક નિર્વચનો લણુ ભવ કરી ફરી પાછો મનુષ્ય થાય ત્યારે) અને ઉત્કૃષ્ટપણે વનસ્પતિના જેટલો અનતો કાળ અતર પડે

મરન—હે ભગવત, પ્રથમ સમયના દેવતાને કેટલા કાળો અતર પડે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, પ્રથમ સમયના દેવતાને અને અપ્રથમ સમયના દેવતાને જેમ નારકીને અતર કત્યુ તેમજ કહેવું,

મરન—હે ભગવત, પ્રથમ સમયના સિદ્ધને કેટલા કાળો અતર પડે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, તેો અતર નથી (કેમકે અપ્રથમ સમયી થઈને પાઠા ક્યારેય પણ પ્રથમ સમયી ન થાય તે માટે)

મરન—હે ભગવત, અપ્રથમ સમયના સિદ્ધને કેટલા કાળો અતર પડે ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, સાદિ અપર્વ વસિતને અતર ન હોય

મરન—હે ભગવત, પ્રથમ સમયના નારકી ૧, પ્રથમ સમયના નિર્વચ ૨, પ્રથમ સમયના મનુષ્ય ૩, પ્રથમ સમયના દેવતા ૪, તે પ્રથમ સમયના સિદ્ધ ૫, એ પાંચ માટે કયા કયા યજ્ઞ યોગ, ધણુ હોય ?

ઉત્તર—હે ગૌતમ, સર્વ યજ્ઞ યોગ પ્રથમ સમયના મિદ્ધ છે ૧, (ઉત્કૃષ્ટપણે પણ એકનો આઠજ પાત્રોએ તે માટે) તે યજ્ઞ અપ્રથમ સમયના મનુષ્ય અસખ્યાત ગુણુ છે, ૨ (સમર્થિમ મનુષ્ય એક સમયે અસખ્યાત ઉપજે તે માટે) તે યજ્ઞ પ્રથમ સમયના નારકી

અસખ્યાત ગુણ છે ૩, તે યદી પ્રથમ સમયના દેવતા અસખ્યાત ગુણ છે ૪, અને તે યદી પ્રથમ સમયના તિર્યચ અસખ્યાત ગુણ છે ૫ (એહની જ્ઞાનના પૂર્વરત)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, અપ્રથમ સમયના નારકી ૧, જ્ઞાત અપ્રથમ સમયના સિદ્ધ ૫ એ પાંચ માંહે કયા કયા યદી થોડા, ઘણા હોય?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, સર્વ યદી થોડા અપ્રથમ સમયના મનુષ્ય છે ૧, તે યદી અપ્રથમ સમયના નારકી અસખ્યાત ગુણ છે ૨, તે યદી અપ્રથમ સમયના દેવતા અસખ્યાત ગુણ છે ૩, તે યદી અપ્રથમ સમયના સિદ્ધ જ્ઞાત ગુણ છે ૪, ને તે યદી અપ્રથમ સમયના તિર્યચ જ્ઞાત ગુણ છે ૫

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પ્રથમ સમયના નારકી ૧, ને અપ્રથમ સમયના નારકી ૨, એ બે માંહે કયા કયા યદી થોડા, ઘણા હોય?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, સર્વ યદી થોડા પ્રથમ સમયના નારકી છે, ૧, તે યદી અપ્રથમ સમયના નારકી અસખ્યાત ગુણ છે ૨

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પ્રથમ સમયના તિર્યચ ૧, અને અપ્રથમ સમયના તિર્યચ ૨, એ બે માંહે કયા કયા યદી થોડા, ઘણા હોય?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, સર્વ યદી થોડા પ્રથમ સમયના તિર્યચ છે ૧, ને તે યદી અપ્રથમ સમયના તિર્યચ જ્ઞાત ગુણ છે ૨, (કારણ કે જન્ય ગતિ માટેથી તિર્યચપણે ઉપજે તે પ્રથમ સમયના તિર્યચ કહીએ તે તો અસખ્યાત છે એ ને તિર્યચ મરી તિર્યચમાં ઉપજે છે તે અપ્રથમ સમયના કહીએ જેથી તે જ્ઞાત ગુણ છે એ જાણાય)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પ્રથમ સમયના મનુષ્ય ૧ ને અપ્રથમ સમયના મનુષ્ય ૨, એ બે માંહે કયા કયા યદી થોડા, ઘણા હોય?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, સર્વ યદી થોડા પ્રથમ સમયના મનુષ્ય છે ૧, અને તે યદી અપ્રથમ સમયના મનુષ્ય અસખ્યાત ગુણ છે ૨, (સમુદ્ધિમ ભેગા માટે મનુષ્ય અસખ્યાત કલા)

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પ્રથમ સમયના દેવતા ૧, ને અપ્રથમ સમયના દેવતા ૨, એ બે માંહે કયા કયા યદી થોડા, ઘણા હોય?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, સર્વ યદી થોડા પ્રથમ સમયના દેવતા છે ૧, અને તે યદી અપ્રથમ સમયના દેવતા અસખ્યાત ગુણ છે ૨

પ્રશ્ન—હે ભગવત, પ્રથમ સમયના સિદ્ધ ૧, ને અપ્રથમ સમયના સિદ્ધ ૨, એ બે માંહે કયા કયા યદી થોડા, ઘણા હોય?

ઉત્તર—હે જ્ઞાતમ, સર્વ યદી થોડા પ્રથમ સમયના સિદ્ધ છે ૧, (ઉદ્ધૃષ્ટ એકસો આઠ હોય તે માટે) ને તે યદી અપ્રથમ સમયના સિદ્ધ જ્ઞાત ગુણ છે ૨

પ્રશ્ન—હે ભગવત પ્રથમ સમયના નારકી ૧, અપ્રથમ સમયના નારકી ૨, પ્રથમ સમયના તિર્યચ ૩, અપ્રથમ સમયના તિર્યચ ૪, પ્રથમ સમયના મનુષ્ય ૫, અપ્રથમ સમયના

અનુષ્ઠ ૬, પ્રથમ સમયના દેવતા ૭ અગ્રથમ સમયના દેવતા ૮, પ્રથમ સમયના ગિદ્ધ
૬, ૭ અગ્રથમ સમયના ગિદ્ધ ૧૦ એ દસ નાદ કયા કયાગરી મા ૧, અથવા પૂજા,
અથવા મરીખ, અથવા ગિદ્ધિ હોય ?

ઉત્તર—તે જાતમ, સર્વથી થે ૧ પ્રથમ સમયના ગિદ્ધ છે ૧, (ઉત્તર ૮૫) ૫ ૧ એકમો
આઠ પામીએ તે માટે) તેમના પામ ૨ મય ૧ ૧ ૫ ના ૧ ૫ માત્ર શુભ છે ૨ (સમુદ્ધિ
અનુષ્ઠ ૬ સર્વે અસખ્યાના ઉપર તો પામીએ તે માટે) તેમના અગ્રથમ સમયના અનુષ્ઠ
અસખ્યાના શુભ છે ૩, તેમના પામ ૧ સમયના ના ૫ અસખ્યાના શુભ છે ૪
તે થકી પ્રથમ સમયના દેવતા અસખ્યાના શુભ છે ૫, તે થકી પ્રથમ સમયના નિર્વચ
અસખ્યાના શુભ છે ૬ (તે ૬ નિર્વચ તો ૫ થી મોટું સમયે જાતના ઉપર તો પામીએ
પણ સા જે નિર્વચ માટેથી મરીખે નિર્વચ માટે ૧ થી છે તે તો અગ્રથમ સમયના
કવીએ તે માટે તે હતા લેવા માં ફા જે ના ૫ નુ ગનિમાટેથી મરી નિર્વચ માટે
આની ઉપર છે તે ઉપર ૧ ૧ ૫ પ્રથમ નમરી કરીએ તે હતા લેવા તો તે તો અસખ્યાના
પામીએ નથી કરી અસખ્યાના હતા છે) તે થકી અગ્રથમ સમયના ના ૫ અસખ્યાના
શુભ છે ૭ તે થકી અગ્રથમ સમયના દેવતા અસખ્યાના શુભ છે ૮ તે થકી અગ્રથમ
સમયના ગિદ્ધ જાત શુભ છે ૯ ૫ ૭ તે થકી અગ્રથમ સમયના નિર્વચ જાત શુભ
છે ૧૦ (સ. ૬ નિર્વચના ઉપર તો થમા પણ અગ્રથમ સમયના કરીએ તે માટે) ૧૧ ૧
,, એ શ્રી છવાભિગમ સર્વે દસ વિધ સર્વ છત્રની પ્રતિપતિ મૂળ થઈ કોટરે મ
સસારી અંતે અસસારી કરતો અભિગમ મૂળ થઈ એ ૭ મી છવાભિગમ સર્વ (નોંધ
ઉપાગ) મૂળ થઈ તેમા કાંઈ જૂન સુક લેખ તો જાણિત જાતના નિદ્ધ કરી ભગવતની
સાથે તસ સિદ્ધિ મિદ્ધ

શ્રી છત્રની ભગવતિ મૂ. નીલુ લિખામ સ પૂર્ણ ॥

દોહરો

જવલો મેર અઢગદે, જવઝમે જશિયર મૂ, ॥

તવલો પૂસ્તિકા, રહો અલક મરપૂર ॥ ૧ ॥

આશ્રય પત્ર.

આ પુસ્તક જાણ્યા પછેના અગાવથી ગ્રાહ્ય થઇ આશ્રય આપનાર સદગૃહસ્થોના મુખારક નામ ઉપમર સાથે નીચે પ્રમાણે પ્રગટ કરનાર્થ આવે છે —

૬૮ મુ મ ૭ બદર.

૨ શી શી કેતારનાલ સખી ત્ર સધાણી,

જેન ગી હ માદુગા

૧ „ પ્રભુ ત્ર સ પી ૭ શાહ

૧ „ કુમરસી ભારમય જેન કો

૧ „ કારણુ પરગોતમ,

કૃત-અભરનાગા,

૫ „ ગોકળાસ પ્રેમજી શાહ

ભાગરોજનાગા

૩ „ જોડાલાય રામ ૭ શાહ,

ભાગરોજનાગા

૧ „ જગજીવ દયાળી રાહ ૭ „

૨ „ પુનભાઈ ભાષાભાઈ પીરીયા,

ભાગરોજનાગા

૫ „ મનજી જુમ રો ૭ „

૧ „ દેવજી જુ ૭ શાહ,

૧ રતનિતામણી રયા કવચસી જેનમિત્ર

ગળા હા રા ગ જોનાન રામજી

૨૧. ૨૧. અમરચ દ વીરજી શાહ,

ભાગરોજનાગા આરકૃત.

૧ રા રા અમરચ દ વીરજી શાહ,

ભાગરોજનાગા,

૧ „ જુરચ દ પ્રાગજી શાહ „

૧ „ હરિદાસ જગજીવન શાહ

૧ „ જમેના ત્ર પ્રસાવચ દ વેરા

૨ „ મોરન દરનાગા

૧ „ શાભાગચ દ વસનજી વેરાવળનાગા

૧ „ પાનાચ દ પ્રવચ દ ગોવિંદજી ,

૧ „ ગવાચચ સોમચ દ શાહ „

૧ „ મુળચ દ કેસરજી

૧ „ પ્રભુસ હીર ૭

૨૧. ૨૧. ગોકળ પાનાચ દ મેતા

(સોની) આરકૃત.

૨ રા રા ગોકળ પાનાચ દ મેતા

૧ „ ઉમે ચ દ મુનાચચ દ શાહ

૧ „ પ્રાગજી વસનજી શાહ

૧ „ સાકળચ દ જગલી રો

૨ „ ભદ્રચીચ દ વાધા રાહ, કૃત

પુનડીયાગા

૧ „ ગોજીપત વાપરી શાહ, મુદાળાનાગા

૨ „ નચીલાઈ વીર ૭

૩ „ ગોકળાસ જદનજી

૧ „ દેવકરજી અવેર શાહ

૧ „ ગામજી મુળજી શાહ. કૃત

પત્રીવાગા

૧ „ નેજીથી રવજી શાહ,

કૃત કપાઈવાગા

૧ „ બીમજી રજીથી શાહ

કૃત પત્રીવાગા

૧ „ તેજીના રો કૃત કપાઈવાગા

૧ „ ભારમવ કોમરી શાહ

૧ „ મોનજી હીર ૭ શાહ

૧ „ વરજગ દેસા રાહ, કૃત મુદા

૨૧. ૨૧. અબેચ દલાઈ ગોપાળજી

કોહાગી આરકૃત.

૨૫ રા રા મુનસીદાસ મોનજી મે

- ૧૧ = અભેય દલાઈ ગોપાળજી કોઠારી.
 ૫ " ગુલામચંદ મોતીચંદ શાહ
 ૧ " પ્રેમચંદ નદયાય પારેખ
 ૧ " કેશનજી મકનજી દોશી
 ૧ " કપૂરચંદ રામચંદ કેપાણી
 ૧ " તારાચંદ હરખચંદ શાહ

ગોડળ.

- ૧ ૨ ૨ બાહચંદ સીરાજ કોઠારી
 ૧ " નરભોરામ જીરા શાહ
 ૧ " કાનજી મીરાચંદ શેઠ
 ૧ " બપુ જયંદ શાહ
 ૧ " પાનાચંદ નારજીજી મોદી
 ૧ " લીનાધર ડોશા હા ત્રીકમજી દેશાઈ
 ૧ " રવજી પ્રેમજી ગોડા
 ૧ " પ્રસાનચંદ વર્ધમાન રાધાણી
     ગોડળ સીંગી ફોજદાર
 ૧ " ગુલામચંદ વાધજી દોશી
 ૧ " દુલ્લમજી પ્રેમજી ગોડા
 ૧ " નરભોરામ વલ્લભજી મોદી
 ૧ " માણેકચંદ કાળીનથ ભરનાડા
 ૧ " વીરપાળ જાદનજી "
 ૨ " અભેયંદ રજુછાડ
 ૧ " કેત્ત્યાણુજી દેવકરજી શેઠ
 ૨ = નરભોરામ કુવરજી છરીયા
 ૧ " પાનાચંદ સીરાજ મુખત્યાર
 ૧ " અમરચંદ હેમચંદ રાધાણી
 ૧ " ચંદ્રજી ટોકરજી કોઠારી,
     ગોડા આ રે કે સાહેબ
 ૧ " પરભોરામ મુળચંદ પારેખ
 ૧ " ત્રીભોવન જીવરાજ પારેખ

મોરળી મેતા લાણજી મકનજી મારફત

- ૫ ૨ ૨ દેશાઈ અનોપચંદ જળભાઈ હા
     મખીયાઈ હાકેમચંદ જોતપરવાળા.
 ૧ " સધાણી અભેયંદ હસરાજ ગોડળ
 ૧ " બાણજી મકનજી, મહેતા "
 ૫ " મોરળી જીનસાળા હા ઝવેરી
     ત્રીભોવન મોણસી
 ૫ " અળાવી ડોશાણી શેઠ
 ૩ " વનેચંદ રાજપાળ દેશાઈ હા
     નાનુનાઈ પોપટભાઈ
 ૩ " ઘેતા વાનજી રાધવી
 ૨ " જુહા ડોશાણી શેઠ
 ૨ " નીમચંદ દેવચંદ શેઠ
 ૨ " ખુસામચંદ જાદવજી શેઠ
 ૨ " મોણસી અમુખખ ઝવેરી
     હા ત્રીભોવનભાઈ
 ૨ " મનસુખનાથ તારાચંદ,
     મોરળી ટ્રારીક સુપરી.
 ૨ " સુખનાથ મોનજી હા પુરીયાઈ
 ૧ મોરળી નાઈઝરી
 ૧ " ત્રીકમજી મુળચંદ રાધવી
 ૧ " હીરાચંદ લક્ષ્મીચંદ મહેતા
 ૧ " વનેચંદ પોપટ દફતરી
 ૧ " હિમીયાસકર કુલચંદ દફતરી
 ૧ " બાહચંદ જમજીવન મહેતા
 ૧ " ત્રીકમજી ધનજી મહેતા
 ૧ " માણેકચંદ ગોવીંદ મહેતા
     ૨૯ વડવાણુ રાહુર.

૨૧. ૨૦. સુનીલાલ નારણજી મારફત.
 ૩ ૨ ૨ ધનજી લાલચંદના ઉપાશ્રયખાતે

- ૧ " સુદરજી ધનજી વોરા
- ૧ " ડાલા જેઠા સાહ
- ૧ " ઉજમશી કચરા સાહ
- ૧ " હરચંદ હીમચંદ હા નરસિંહસ
- ૧ " જીવણ વખતચંદ હા મગનવાળ
- ઉજમશી સધની
- ૧ " લખુભાઈ બોધાભાઈ ગોશળીયા
- ૧ " નાનજી વર્ધમાન સાહ
- ૧ " વાનજી મધજી વડીન
- ૧ " હરખચંદ ચાપરી સાહ
- ૧ " કુલા પનજી સાહ હા બેન સતોક
- ૧ " મુનીનાન નરશી સાહ
- ૧ " ગોગન મના હા મગનનાન
- ભાવસાર
- ૧ મોનવર્ધકે રૂઢ હા બહેચરદાસ નયુભાઈ
- ૧ રા રા નાગરદાસ જેઠા હા મોહનનાથ
- ૧ " રીવવાન હીમજી સધની
- ૧ " દેનકરજી જુદર હા બેન અગી
- ૧ " હરગોવન જુદર હા બેન મણી
- ૧ દરીયાપરી જૈન કન્યાશાળાના માતર
- બાઈ મોધી.

૨૧, ૨૧. છાટાલાલ ત્રીભોવનદાસ
ગાધી મારફત.

- ૧ રા રા જોરાજીભાઈ દેવચંદ ગાધી
- ૧ " ત્રીભોવન દેવચંદ ગાધી
- ૧ " માણિકચંદ ચાપરી ગાધી
- ૧ " ઉકાભાઈ મુળચંદ ગાધી
- મહુકચંદ છ ઝાલાઈ મેઠ મારફત.
- ૧ રા રા ગોકળદાસ લખુભાઈ સાહ
- ૨ " લખુભાઈ નગીનદાસ ત્રીસુરનવાળા
- ૧ " છુઝાલાઈ વેનસી.

૧૬ પોરખંદર

જીવણભાઈ આણુ દજી રા. મારફત.

- ૧ રા રા જીવણભાઈ આણુ દજી સાહ
- ૨ " હીરજી રામજી સાહ
- ૧ " મનમોહનદાસ કપુરચંદ ગોશળીયા
- ૧ " હરજીનનદાસ નેમીદાસ
- ૧ " પોરખંદર જૈનશાળા ખાતે
- ૧ " ધારશી જાવજી સાહ
- હા બાઈ જેકુવર
- ૧ " દેરીદાસ લખમીચંદ ધેવરીયા
- ૧ " હરખચંદ વનજી સાહ
- ૧ " અમરચંદ જસરાજ સાહ
- ૧ બાઈ કપુરભાઈ
- ૧ " નાનજી ગીરધર
- ૧ બાઈ ચાપાનાઈ
- ૧ " નાનચંદ તારાચંદ
- ૧ " પોષટ જાવજી સાહ
- ૧ " કસળચંદ કાળીદાસ બાવીસી
- જેતપર વાળા

જામનગર.

તારાચંદ રાધચંદ વારીયા મારફત.

- ૪ વીસા શ્રીમાળી લોકમજીના ઉપાશ્રય
- તરફી હા પુનાતર બેગાર રા
- જપાળ ત્રિગેર
- ૧ રા રા શીમચંદ આણુ દજી પારેખ
- ૧ " જમજીવન તથા હેમચંદ મહેતા
- ૧ " મોહનવાન હરખચંદ ખજુરીયા
- ૧ " વલજી હેમરાજ મહેતા
- ૧ બાઈ ટગી બાઈ નારણજી
- ૧ રા રા કરસનજી કમળથી મહેતા
- ૧ " હીરાચંદ આણુ દજી પારેખ
- ૧ બાઈ શિવકુ વરણાઈ પદમસી
- ૧ બાઈ મોતીબાઈ હરખચંદ.

લાવપર.

૧ સ્થાનક ખાતે હા રા રા કવગ ગાધા શા
લેડીયા.

૧ લેડીયા જૈન મણિયાઇ જાયચેરી તન્ધી
હા ચનભજ પ્રેમજી નકીન
અમજમેર.

૩ કુ ધી મેનેજર જૈન છુક ડીગો
બીસખા.

૧ સ્થાનક ખાતે હા રા ગ નાગજી વેનજી
૧ ધાગધા.

૧ રા રા નાગરદાસ ગજનબાઇ સવરી
૩ મુરત.

૩ પુસ્તકાનય ખાતે હા રા રા તારા
ચદ ઉતમચદ

૧ દ્રોણ.

રા. ગ કપુરચદ ઉપસી દોસી મારફત

૧ દ્રોણ મ્યાનખાતી સધ સમન્ત હા
રા રા દોનનચદ રામજી મોદી

૧ મેદરકા

૧ ગ રા ડોસાભાઇ હેમચદ શાહ

૧ ઘાટનડ (કોડીનાર તામે)

૧ રા રા ખીનાગર પગ્ગોતમ બાધી

૧ મેગણી.

૧ રા રા રામજી પ્રેમચદ મેડ

૧ સન્પદડ.

૧ ગ રા બ નજી મીપ

૧ જામજોધપુર.

માસ્તર માલુકચદ જોડીદાસ મારફત.

૧ સ્થાનક ખાતે હા વિનજી કુ નજી મેશી

૧ દાળીયા.

૧ ગ ગ માનસ મ જોડા

૧ અમજપુમક.

૧ રા રા વાંગી રેપસી પ નીયા હા
લનાનભાઇ

૧ મેનારા.

૧ મ્યાનખાતે હા ગ રા નયુ નાનજી

૨ સાજીધારી.

૧ રા રા દેનરજી નયુ ગાનીગી

૧ „ સધરાજ નાનજી

૪ કાળાવડ.

માસ્તર માલુકચદ જોડીદાસ મારફત.

૧ કાળાવડ જૈનશાળા, હા માનજી મા-
લુકચદ જોડીદાસ મેડ

૧ રા રા બાલાજી પ જોનમ નકીન

૧ „ નુદરજી દેવસી ગ્રામી

૧ મેધજી કુ ગરસી મહેતા

